

ISRAEL b. ELIESER

5457 ISRAEL b. Elieser Antistes Lesnensis.

- 1] צוואה *Testamentum*, ante abitum in terram sanctam factum [*W*¹1312] f. exp. *Dylr.* 1694.

ISRAEL b. Gedalja v. Israel Lipschütz jun.

ISRAEL b. Isak v. Israel Ries.

5458 ISRAEL (Isserl) b. Isak Levi, Nepos R. Baruch ex progenie Mos. Isserls.

1. אסיפת חכמים *Congressus* (seu *Collectio*) sapientum Exposit. in Pentat. in usum tironum collectae praecipue ex ore Abraham Broda [b. Saul] etc. [*W*¹1317c] 8. *Ofb.*, *Bonav. de Launoy*, per *Isr. b. Mos.* ([א]ה בניכ[ם]) 1722.
2] — [*W*⁴] 8. *F. a. M.*, *Jo. Koelner.* 1725.
3] — una cum aliis in lib. דברי חכמים N.3440 [*W*⁴] (1726).

5459 ISRAEL vulgo: Isserlein (ישרלין) Aschkenasi (*Germanus*), Marburg (*Marburgensis*), b. Petachja [nepolis Israel] Krems. [Opus 1 sub tit. אסיפת חכמים vivente auctore descriptum Neustadtii A.1452 exhibet *Cod. Rof.* 1263 (vid. *Indicem* sub *Iserlen* et *Diz.* (p.130), unde miror, cur *Zz. Z. G.* 106 duo sistat opera). *Conforte* f.27b A.227 (1467) ex op.8 §11 affert, ubi revera legitur עשרה שבע, i. e. 217 (1457); sec. *Fraenkel*, *Litbl.* VIII, 675 ca. A.1400 natus, A.1427 Rabb. Marburgi, A.1457 Wiewer Neustadt; cf. *Asulai* I f.57, II f.73 (*W*¹1318b! *Cod. MS. Opp.* 604Q., cf. *Zz. Z. G.* 161. 238 nota). Idem noster *W*¹1324 et cf. ³1313b partim.]

1. ביאורים [*Super*] *Comment.* in *Comm. Sal. Isaki* in *Pentat.* *ED. PR.*

4. *Ven.*, *D. Bomberg. s. a.* [1519].

[*W*¹1311 (cf. *Jehuda Charisi: L. de Anima.* *Rof. Ann.* p.18 n.89 Annum exprimit, qui tantum ex simul excuso op.8 constat. *Zz. Z. G.* 105 ed. recusam affert.)]

2. — (lit. quadr. min.) 4. *Ven.*, *Giustin.* 1545. [*W*^{1.3}: A.1546 corr.]

3. — acc. דמות כסא שלמה המלך 4. *Riva* (כ"ב 1. *Adar*) 1562.

[*W*^{1.3} de adjecto (plagula media) libello nihil dicit, qui in 3 expll. *Opp.* adest, et ad N.3594 notandus erat.]

- 4] — una cum Salomo Isaki: *Comm. q. v.* (1566).

- 5] ביאורים *Expositiones* seu הגהות *Animadvers.* in *Isak Düren: Portae Durensis q. v.* [Suppl. *W*¹] (1534 etc.).

6. פסקים וכחבים *Decisiones et scripta* (267)

4. *Ven.*, *D. Bomberg. s. a.* [1519].

[*W*^{1.3} (ap. *Rof. Ann.* p.18 n.86) librum „ad calcem“ op.8 recenset, sed uterque seorsim offenditur neque *Rof.* ed. nostram possedit.]

7. — [*W*^{1.3}]

4. *Ven.*, *Giustiniani* (mense *Schebat*) 1546.

8. שו"ת חרומת הרשן *Oblatio cineris* Resp., cura Chijja Meir b. David 4. *Ven.*,
D. Bomberg (ערב, fin. fer. VI.14. *Ijjar*) 1519.

[*W*^{1.3}. *Rof. Ann.* ib.]

9. — cura Meschullam b. Schemaja [*W*^{1.3}]

4. *Ven.*, *Giustiniani* (*Kislew*—fer. V.15. *Schebat*==5. *Jan.*) 1545-6.

5460 ISRAEL Jafe (יפה) b. Ahron ex familia Senderlich et Kalmankes, Archisynag. Sklow. [De MSS., quae Nostro tribuit *W*¹1309, v. *Codd. MS. Opp.* 910 et 885F et 997Q.]

1. אור ישראל *Lux Israelis* Exposit. locor lib. *Sohar* etc. et in *Jos. Karo: Mens.* I; edid. filius Ahron f. *F. a. O.*, *M. Gottschalk.* 1702.

[Tit. כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך וכל לבבך לעשותו, approbationum una data fer. II.15. *Tebet* 462. In fine ושמעו אלה שמי' ואלול לב' ושמעו אלה שמי' ישראל fer. III.18. *Elul*, sed virgulae ita dislocatae, ut nihil ex iis constet. *W*^{1.3} ad ²1506 inter 1702-3 claudicat, ³184c A.1701 sistit!]

5461 ISRAEL b. Jehuda Loeb, Concionator נואם רדאק in Lithuania.

1. אבן כוחן *Lapis lydius Ethice* 8. *F. a. O.* 1799.

ISRAEL b. Jomtob v. Israel Algasi.

5462 ISRAEL b. Jonatan, Gener Kaufmann mortui Lencziz.

1. אור ישראל *Lux Israelis* Commentatio in sententias kabbal. varr. sec. ordinem Decalogi rhythmica [*W*^{1.3}1317]

8. *Im. Benveniste* (טב ולשלם) 1657.

ISRAEL b. Josef v. Israel Alnaqua et Israel Berechja et Israel Kohen et Israel Misrachi.

5463 ISRAEL (Nachman) b. Josef Drohbiezer שומאנר (דראהביטשר) ex Stanislaw, Archisynag. etc., incola (ונחישב) *Zafatac.* [Auctor libb. יקרא et רחיים, תנחומי הנחמני ap. *Ghirondi*

ISRAEL KLEY

p.180, ubi male: דארביטשער, p.170 Ostroviensis fertur.]

1. *Kohélet* cum Comm. *המדת הימים* *Desiderium dierum*; acc. (f.47) *קנטרים קהל ישראל* Commentatio: *Congregatio Israelis* in Sam. Edels in tract. Erubin; (f.58) *אלף אלפין* *Mille Alef* 1000 verbis lit. א incipientibus et (f.59-62) *לקבל אלפין* *Juxta Alefin* 1000 verbis lit. ב incipientibus f. *Liv.*, Sam. Saadun (פער) 1820.
2. *פקודת המלך* *Praeceptum regis* bipertitum ¹⁾ in Jehuda Rosanes: *Secund. reg.*, ²⁾ *Ethica et Oratio funebris* in Meschullam Tismenitz b. Simson, Rabb. Pressburg (mrt. 18. Tischri 5564) 4. *Liv.*, *Elieser Jos. Ch. Saadun*. 1804.
[Chron. P. I. ז"ה חבור וקחו בידכם וקחו חבור וז"ה וקס"ף משנה קחו בידכם וקס"ף יענה את הכל לפ"ק ודוק וקס"ף (332) + 4 (228) חבור זה + (332) P. II. [אוהבי הרבנים ביהו"ה אלהיכם חיים כולכם היום]

ISRAEL Kley, v. I. Kley.

5464 ISRAEL Kohen b. Josef. [*W*³1317b eum auctorem putat.]
Edid. שאלה ענין הנשמה N.4057 (1566).

5465 ISRAEL (Rabb.) Copenhagen. [A.1733 jam defunctus.]

אהל ישראל *Tentorium Israelis* Comm. et Interrogatorium in Jakob Weil: *Regulae mact.* q. v. (1733).

5466 ISRAEL Krems (מקרימו). [Saec. XIV.² (Zz. Z. G. 194), cujus pronepos (Zz. p.161, in Indice p.598 confunditur partim) Israel Isserlein (allatus ab *Asulai*, ubi in edd. *F. a. M.* et *Benjakob* II p.32 nomen depravatur *מקרימו*!) ei tribuit *Ani-madvv.*, sed quaeritur an illas, quae excusae sunt?]

הנהגות אשרי N.3455.

ISRAEL Landau v. Isr. Landau.

5467 ISRAEL Lipschütz [sen.] b. Elieser, Rabb. Cleve. [Cf. N. sequ.] -

1. *אור ישראל* (ש"ת) *Lux Israelis* Resp. 4. *Cleve* (קטבה בעזרת ישראל) 1770.
- 2] *רצון אהבה* (ש"ת) *Stratum amore* Resp. ad c. (patris) Elieser Lipschütz: *Respondit Elieser* q. v. (1748-9).

5468 ISRAEL Lipschütz [jun.] Rabb. Dess. et Danzig, b. Gedalja b. Israel b. Elieser b. Salman ראוארדי

b. Salman Runkel, generi Benusch Lipschütz (Archisyn. Brzesc Littewsky), generi Saul Wahl etc. [Genealogiam illam v. p.4 praef. in Comm. in Ord. Tohorot, ubi et opera ancestorum, quos v. locis suis.]
הפארה ישראל *Gloria Israelis* Comm. in Mischnam; Ord. I: *זרע אמונה* *Semen fidele*; una cum textu N.2027 (1830).

5469 ISRAEL ha-Maarabi (*Occidentalis*, seu *Mauritanus*), Karaeus. [b. Samuel, sec. Cod. *Uri* 129 (ubi excusa praefatiuncula desid. variaeque lectiones) ap. *W*³1325c; anon. in Cod. *Warner*. 60 f.31b. Opus compos. dicitur Kalirae A.1306, non 1302 ut *Geiger*, *Zeitschr.* III,443 n.6(7), ubi *Israel* „Dajjan“ (*Judeus*) auctor op. Arab. majoris (cf. quoque *Simcha I. b. Moses*: אורח צדיקים s. v. מצות et קידוש החורש atque pater Samuelis Dajjan, qui A.1435-59, cf. de medico Samuel b. Moses b. Jeschua al Magrebi Saec. XVI. init.(?) *Munk* ap. *Jost*, *Isr. Annalen* II,86, *Simcha I. I.* 21b et s. v. מצות, ap. *Carmoly*, *Ilist*, p.165, ubi pro *Maalés* leg. *Muallim*=*معلم*].

(ברוך קצרה) *הלכות שחיטה* *Regulae mactandi* compendiosae, capp.10; ad c. *Mardochai* b. *Nisan*: *Amicus Mardochai* q. v. [cf. *W*³p.1219 n.679] (1830).

ISRAEL (David) b. Mardochai v. David Sered.

5470 ISRAEL b. Mardochai Schwersenz, seu Isak הראש, ex Meseritz. [*Ghirondip*.182=*Nepip*.189.]
1. *קהלות ישורון* *Congregationes Jesurun* Expositit. varr. 4. *Fürth*. (תירא עברי יעקב וישורון בטחתי) 1770.

ISRAEL Marburg v. Israel Isserlein.

ISRAEL b. Meir v. Israel di Curiel.

5471 ISRAEL b. Meir יר"ל (Jaroslaw?). [Eo intercedente officina nova Wilmersd. A.1712 erecta est, cf. *Zz. Z. G.* 267 et *Secs.* III. — In praef. opus אורח צדיקים suum laudat. Ed. II. nomen exhibit auctoris.]

1. *הנהגות ישראל* *Manductiones* (seu *ritus*) *Israelis* Asoctica et expositit. (ff.11+1) [anon.] 8. *F. a. O.* 1712.

2. — [*W*³1317c] 8. *Prag.*, *Nepotes Jeh. Bak.* 1721.

3. — charta caerulea.

5472 ISRAEL (Meir) Misrachi (*Orientalis*) b. Joseph, Praeses acad. Hierosol. [Avus Abrahami N.4277. Ibid. legitur אביו של . . . אברהם מרחמי

ISRAEL MOSES

מור' הח' והכולל נז' כמהור' יוסף זל וקנו של אחי אשר כנפשי הח' השלם נז' כמהור' חיים משה ואחיו אשר ע"י העני' (sic) הח' השלם כהר' מאיר מורחי יצ' אשר מלאו מקום אבותם Cf. *Asulai* I f.60 = p.114! cf. II p.92,136. A.1739 scripsit praef. in fratris Mos. Mitrachi שו"ת ארמא קודש.

1. *פרי הארץ* (שו"ת) *Fructus terrae* Resp. in Jos. Karo: *Mens.* I-IV. P. I-II; acc. קונטרס *Commentatio* in locum Maimonidis

f. *Constant.*, Jona b. Jakob (יהי לי לישועה לפ' ליצירה) sub *Achmed.* 1727. [In praef. A. ובחמלהו, unde A.1732 ap. *W*¹1317f et *Rebenst.* 301, sed 1 parvum esse debet, Achmed enim A.1730 obiit, atque in tit. diserte computus magnus sistitur.]

ISRAEL Moses Chassan v. Moses (Israel) Chassan.

ISRAEL b. Moses v. Israel Nagara et I. Neumann.

⁵⁴⁷³ ISRAEL b. Moses [Polonus].

1. *תמים יחדיו* *Perfecti simul* Expositio Psalmorum et Proverbiorum kabbalistica ex lib. *Sohar* potissimum, cum Intro.

4. *Lubl.*, Kalon. Jafe. 1592-3.

[Registrum in Psalm. fin. fer. II.20. Adar I ישמח בעושי ישראל i. e. 1593. Ante Proverb. (a *W*¹1320 plane omitta) fol. album. Ex carmine auctoris acrost. in librum, frontisp. sequente, incip. ירנן נשפתי רנה אל אל ח' הנחיל דחו לחפארה ישראל efficta est בקשה ישר אל (!) ap. *Mich.* 3232, cf. N.3218.]

2. — Intro. s. t. *Disputatio cabbal. de Anima* et specimina etc. cum Jo. de Voysin Vers. Lat. et Notis, acc. (p.151) Abraham Ibn Esra: *Opus rhythmicum* de modis etc. [i. e. Praef. Comm. in Pentat.] 4. *Par.* 1635.

⁵⁴⁷⁴ ISRAEL b. Moses Levi, כוברקי ex vulgo: Israel Samosc. [Praeceptor Mendelssohnii in Mathematicis, mrt. urbe Brody 17. Nisan (20. April) 1772. *Zz.* ap. *Liebermann*, Deutsch. Volkskalender 1853 p.69. *Cassel* ad Cusari p. XXXIII. Cf. *Carmoly*, Rev. orient. II, 333.]

1. *נצח ישראל* *Victoria Israelis* Nov. halachicae, praecipue in loca mathematica; cum figuris f. *F. a. O.* (ישראל) 1741.

⁵⁴⁷⁵ ISRAEL Nag'ara (*Nadschara* נגארה) b. Moses b. Levi, Incola Damasci. [Postea Rabb. Gazae (עזה), sec. *Conforte* 49b, cf. 37a, *Asulai* II p.46; cf. *M. Sachs* ap. *Busch*, Jahrb. V, 234, ubi specimina Germ. versa (cf. *Jüd. Lit.* 425 n.55,460 n.28), et cf. Moses Nagara. *Collectio* חפארה neque *Ven.* (*Sabb. W*¹p.712) neque alibi excusa est; nec שארית ישראל, quod MS. tantum conservatur in Bihlioth. Bet ha — midrasch Germanorum Amstelod., meis vero oculis usurpari non ita licuit, ut cum descriptione compararem Cod. *Vindob.*, cujus Catalogista sagacissimus atque eruditissimus *Goldenthal* (Catal. p.47 Cod. XXII) auctoris nomen jam diserte ap. *Gg.*, *Ztschr.* III, 286 n.45 (ubi idem procul dubio Codex!) legere dubiumque suppressere potuit, num forsitan nonnulla hujus collectionis carmina in aliis Nostri opp. „ut שארית ישראל“ excusa sint!]

1. *זמירות ישראל* *Cantiones Israelis* 108 (זמירות) Hymni sec. melodias Turcicas et Arabicas (ff.41). *ED. PR.*

4. *Zafat*, per *Elieser b. Isak Aschkenasi* (ואצנרה), fin. 4. *Adar* II. 347) 1587. [Ed. rarissima. *W*¹1319. *Zz.* Z. G. 229 n.70.

Sachs l. l. de diversa plane hac ed. nihil dicit.]

2. — Ed. aucta tripertita, scil. 1) *עולה חמיר* *Holocaustum jüge* pro diebus hebdomadis; 2) *עולה שבת* *Holocaustum Sabbati* pro Sabbatis; 3) *עולה חרש* *Holocaustum mensis* pro Noviluniis, festis etc.; acc. (f.137) *מימי ישראל* *Aquae Israelis*, Poetica, rhetorica varia et epistolae, sectiones 6 variis inscriptionibus, denique (f.169-71) op.8 (non punctatum); sumpt. Manasse et Efraim, fill. Salomo Kazin, corr. Is. Gerson

4. *Ven.*, di *Gara.* 1599, 1600.

[Jam *עולה חמיר* A.1600, *עולה שבת* A.1606 (שם pro שש) et 1605 ap. *Mich.* 3280 (ad N.1225), sec. Cat. ms. Folium post tit. *עולה חרש* In fine male pro קער קערד Israel Index tantum P. I exstat, reliqui promittuntur ad c. *מימי ישראל*, ubi vero non exstant! Postremum (ut *משחק*) ap. *W*³ (cf.¹) plane omissum, A.1610 ap. *Ref. Diz.* (p.240) err. typ. repetitus a *Sachs* l. l.]

3. — nonnulla s. t. *תפלות נוראות* *Preces sublimes*, per Meschullam S. Fischhof b. Jakob [*W*³] 4. *F. a. M.*, Jo. Köln. 1712.

4] — *Hymnus pulcher* (ומר נאה) chald. incip. יה רבון עלם; in ובה שלמים inter *Prec.* varr. N.3242 (1613).

[In N.3266 perperam auctor dicitur

ISRAEL SARUG

⁵⁴⁷⁸ ISRAEL Sarug (סרוג), vel Saruk (סרוק). [Saec. XVI. Cf. ad Codd. MS. *Opp.* 1033.1062Q. ap. *W*³1323 et Codd. MS. *Opp.* 997Q.]

קבלה *Traditio seu Kabbala* ex ore Isak Loria mystica; p.77b ap. Samuel Aschkenasi: *Ab-scondita sapientiae* q. v. [*W*¹1323] (1629).

[Ex Nostri opere excerptum esse קיצור עולם התקון per Josef del Medigo q. v. (1629) putat *Wunderbar*, Litbl. IX,690. Nostrum incipit: קודם כל דבר צאליד [צריכים אנחנו לדעת] שקודם בריאה העולמות לא היה שום דבר בעולם אלא עצמותו ית'.]

⁵⁴⁷⁹ ISRAEL Spira b. Natan Aschkenasi, Darschan (*Concionator*) Lublin.

1. בית ישראל *Domus Israelis* Regulae mactandi; acc. Isachar B. b. Perez: *Domus Perez* [Corr. *W*⁴1325d] f. *Brl.*, Natan

Neumark (ישראל אשר בן אתנא) 1726.

ISRAELI v. Isak Israeli *bis*.

⁵⁴⁸⁰ d'ISRAELI (Isak) [*Pater*]. [*Exjudaeus*.]

1. The Genius of Judaism [anon.] 8. *Lnd.* 1833. [*Opp.* alia v. in Catal. Bibl. Bodl. I,718a=II,439b et IV,271.]

ISRAELS v. Abraham Iserls.

ISSERLEIN v. Israel Isserlein.

ISSERLS v. Mosès Isserls.

ITALIANO v. Josef Loës.

ITZIG=Isak vel Eisak q. v.

⁴⁵⁸¹ ITZIG (Daniel), Antistes Berolinensis. [Mrt. 21. Maji 1799. *Zz.* ap. *Liebermann*, Deutsch. Volkskalender 1853 p.72.]

Hrn. D. I. zu seinem Geburtsfeste von Unger q. v. (1793).

J. (B.) v. Baruch Jeitteles.

JAABEZ v. Isak Jaabez et Josef Jaabez
et Jakob Emden.

JA'AKUB (Ibn) v. Salomo b. Josef.

JACHINI v. Abraham Jachini.

JACHJA (Ibn) v. Bon-Senior Ibn Jachja,
et David Ibn Jachja, et Gedalja Ibn
Jachja, et Josef Ibn Jachja, et Samuel
Ibn Jachja et Tam Ibn Jachja.

[אִיִּיִּי seu יִיִּי est Arab. يحيى, respondens no-
mini Jehuda (cf. Jehuda b. Balam, Jehuda Chajjug),
cf. *Frankel*, Zeitschr. II, 78, et *Ersch*, Encykl.
S. II vol. XXXI p. 57.]

 JACOB, quae hic desiderantur v. sub
Jakob.

5482 JACOB (John), Exjudaeus. [Polonus, Londini,
v. op. 1 p. 14 sq.]

1. The Jew turned Christian, or the corner stone,
asserting Christ to be the Messiah

4. *Lnd.* 1678-9.

[Vers. tantum Belgicam *Amst.* 1682 affert *W*⁴815c.]

5483 JACOBI (Car. Gust. Jac.), Prof. ord. in uni-
vers. Regiomont. [Exjud., mrt. Berol. A. 1852.]

[Opp. mathem. v. in Cat. Bibl. Bodl. I, 378a. IV, 469b, et
Suppl.]

5484 JACOBI (Fried. Heinr.).

Aus den Werken Th. III; (שִׁירָה דְּרֹרִי) hebr. per
M. Strelisker q. v. (1827).

5485 JACOBSON (Israel), Praesident des Consisto-
riums. [Natus Halberstadt A. 1768, mrt. 13. Sept.
1828. *Jost*, Gesch. IX, 138. *Zz. G. V.* 460. *Jost*,
Isr. Annal. I n. 29-31. Cf. *Bock*.]

1. Rede bei Eröffnung des k. westphälischen Con-
sistoriums der Israeliten 4. *Cassel.* 1808.

5486 JACOBSON (James).

1. Tobias a dramatic poem, with other pieces
8. *Lnd.* 1818.

JAFFE v. Ascher Kalmankes et Israel
Jafe et Mardochai Jafe et Samuel
Jafe; et v. Kalmankes.

5487 JAFFÉ (Phil.). [Nunc Medicus Berol., collegit
documenta ad histor. Judaeorum spectantia in Litbl.,
quae Germ. edidit *Fürst* 1844, cf. Litbl. VI, 779.]

1. Regesta pontificum Romanorum ab condita
ecclesia ad A. post Christum natum MCXCVIII
4. *Brl.* 1851.

JAGEL v. Abraham Jagel.

JAHJA = Jachja q. v.

5488 JAHN (Jo.), phil. et theol. Prof. [Opp. alia v. in
Cat. Bibl. Bodl. II, 384b.]

1. Chaldäische Chrestomathie, grösstentheils aus
Handschriften 8. *Wien.* 1800.

2] Recensio Codd. Hebr. collat. Kennicott. ex
dissert. generali excerpta atque observationi-
bus P. J. Bruns et J. B. de Rossi suppleta
et emendata; IV, 471 Bibliorum N. 941 (1806).

3. Sylloge librorum Orientalium quibus linguarum
Biblicarum studiosi maximo cum fructu uti
queant; acced. Disput. de necessitate studii
linguarum Biblicarum etc. ed. S. Lee

8. *Cantab.* 1821.

JAIR Bacharach v. Chajjim Bacharach.

JAIR (Ibn) v. Meir de domo Meir.

JAISCH v. Baruch Ibn Jaisch.

JAKAR v. Moses Jakar.

JAKOB

 JAKOB... quae hic desiderantur v. sub Jacob...

JAKOB b. Abba-Mari v. Jakob Anatoli.

5489 JAKOB Abendana, Amstelodameensis, Archisynagogus Londinensis. [Mrt. 3. Tischri 456 i. e. 1695, non 1696 ut *W*³1010. *Rof.*, Diz. p.2. *Ghirondi* p.186 et 348. Epistolam ad *Buxtorfium* MS., ubi ejus approbationem ad op.2 petiverit, sine A. sed 1660(!) se possidere dicit *Carmoly*, *Rev. orient.* I,346.]

1) לקט שכחה *Collectio oblivionis* Spicilegium ad Salomo Ibn Melech: *Perfectio pulchritudinis* q. v. [*W*¹1010, ad.p.1075] (1661.1684).

2) — in Ruth, hebr. Lat.; una cum textu N.729 (1705.1710).

3) — in Jona; una cum textu N.692 (1697).

4) — u. s. cum Vers. Lat. E. Chr. Fabricii; una cum textu N.932 (1792).

5. *Cusary* etc. Fuc composto este libro ne la Lengua Arabiga por Yeuda Levita [Jehuda Levi] etc. nuevamente traduzido del Ebraico en Español y comentado [i. e. notis brevibus]

4. *Amst.*, A. M. 5423 (1663).

[*W*¹p.443 et 578. Tit. plenior ap. *Cassel* ad Cusari p. XXXII. Textus hebr. non accedit, ut ex verbis: „avec la trad.“ ap. *Saraval* 726 concluderis.]

6) Disputatio epistolaris hebr. [de gloria templi] inter A. Hulsium etc. addita Vers. Lat., q. v. [*W*¹3.] (1669).

5490 JAKOB Abraham, Cracoviensis, Gener Kalman Broda ex Pinczow. [Mrt. urbe Leipnik in Moravia ante A.1722. Op. inter anon. ap. *Asulai* II p.90.]

1. נחלת יעקב *Hereditas Jakobi* Conce. in Pentat., appositis e columna opposita accessionibus (*Lapides Onychis*) filii simulque Editoris Schemarja. Charta caerulea. [*W*⁴1013e]

f. *Amst.*, Mos. *Frankfurter*. 1722-4.

[Tit. I. A. חסד, quo verso approbationes. Tit. II. A. לסדר שיהם ופיהם עליהם שמוח בני בפתח אדר.]

JAKOB b. Abraham v. Jakob de Boton et Jakob Castro et Jakob Feitusi et Jakob Fidanque et Jakob Gavison et Jakob Helen et Jakob Olmo et Jakob Pan.

5491 JAKOB b. Abraham ex familia Abraham Abinu

(*Patriarchae*), seu Jakob Ger (*Proselyta*), Typotheta Amstelodami. [A.1708-30 (cf. Sect. III.) Nostri pater vid. Abraham b. Jakob Proselyta N.⁴²¹².]

Auctor *dubius* Vers. Germ. lib. מנלה אנטווכם, inter Apocrypha N.1391.

5492 JAKOB b. Abraham Salomo (הרא"ש) Schinna (שיננא), Darschan (*Concionator*), Pragensis. [Noster ut vid. edid. A.1600 אליה פֿרקי Eliae Levitae, ubi „Jakob b. Abraham“ ו"ל. Alius ergo „Abraham b. Salomo“ Archisyn. Prag. mort. „fer. I. 26. Tischri (quod contra Calendarium!) 323“ (1562) sec. *W*³1114b. ap. Zz. Z. G. 291. In op.1 citat Quaesitum ר"ש Lublinensis ad patrem suum. Idem Noster ergo vid. „Jakob b. Salomo Darschan Polonus, incolae nunc Pragensis“ (לע"ע בק"פ פראג, auctor op.5.)

1. מענה לשון *Responsio* (seu *Sermo*) linguae Supplicatio (התנה) in fine acrosticha; acced. Novellae in constitutiones. Ed. II.

8. *Prag.*,

Abt. Lemberger (שוכני עפר המנינים) 1615.

[Ff. 12 + 8. Corr. *W*²p.1359 n.393. *Opp.* 439 O. = 520 O. (impf.) = 780 Q., ubi margines agglutinati, unde haec forma in Cat. ms. ap. Zz., Z. G. 291 n.166. De Ed. I. nihil notum, ne Anonymi quidem falsario Litbl. XII,86. Forsan A.1612 una cum אורחות חיים (Elieser b. Isak) excusa est, quod operi suo inseruit Elieser Sofer. מענה לשון jam recitanda dicuntur in Prec. poenitent. Natan Spira A.1631. Cf. Cod. MS. *Opp.* 1524 Q.]

2. — (sine מלכות דנין) acc. סדר מלכות (N.3248) 8. s. l. [*Crac.*?] fer. III.10. *Tammus* 1668. [*Opp.* 498 O.; ff.16. Nescio an huc spectet ed. *Prag.* 1658 ap. *W*² ib. vel s. a. ap. *W*¹p.178 n.288.]

3. — u. s. (ff.10) [*Opp.* 708 O⁸]

8. *Prag.*, *Fill. Jeh. Bak.* 1678.

4) — auctius etc. per Elieser L. Sofer q. v.

5. ררוש נאה *Concio pulchra* in Midraseh pericopes Wajeschab et in pericopen Mikkez in Sabb. Encaeniorum et Novella pulchra in tract. Moed Katan; speciminis instar (propter penuriam) 4. s. l. e. a. [*Prag.*] 21. *Adar.* [1603?].

[Ff.4, lit. min., chronost. בהדרגה... חשלק המלאכה... אדר א"ך ט"ב לישראל בסימן טוב לשנה נאוה בהא Annus designare vid. (quem omittunt Catall. et Zz. Z. G. 298 n.225), quamquam omissio nominis Abraham patris (v. supra sub nomine) non optime congruit.]

JAKOB b. AHRON

- JAKOB b. Ahron v. Jakob b. Benjamin et Jakob Sasportas et Jak. Ettlinger.
- 5493 JAKOB (Koppel) b. Ahron Saslawer (זסלבר). [Auctor et opus a W plane omittuntur, sed ³1014 sub Jakob b. Benjamin (q. v.) compendium affertur.]
1. נחלת יעקב *Hereditas Jakobi* De lectione Decalogi sec. Masoram et hujusmodi miscellanea excerpta ex שיה יצחק [Isak b. Samuel Levi], ex אהרן אברהם Ahron Abraham (f.27) etc.
4. *Sulz., Moses Bloch* (אהרבה) 1686. [Approbatur fer. 11.5. Ijar (20. Omer). A.1686 exhibent Codd. *Opp.* 913Q., 1348Q. (impf.) et *Mich.* 3071, et in *Compend.* (op.2). In *Cod. Opp.* 1349Q. legitur אהרבה (1687), sed procul dubio & magnum error typ.]
- 2] — *Compend.* per Jekutiel L. b. Nachum (1718). q. v.
- 5494 JAKOB Ibn Aksai (עכסאי) b. Moses Bedarschi, urbe Huesca (ושקא, וושקא, Osca). [Annus 1298 (ח"י) finitae Versionis legitur statim initio *perorationis* (ההנצלה), quae cum *Epistola* (אגרה) Nostri ad Sal. Ibn Aderet cumque ejus *Resp.* (חשובה) praecedat *Introductionem Interpretis* (הקדמה המעתיק) in totum ordinem, ubi in fine locus et collega laudatur. Locus in epistola: אושקא (cf. *Zz. Zeitschr.* 134). Omnia illa praemittuntur tractatui hujus ordinis primo: *Jehamot*. Hinc corr. nonnulla ap. *W*¹10S2 et cf. Jedaja Penini. Nomen „Achsi“ ap. *Rof.* ad *Cod.* 984.]
- Vers. hebr. [juvante Chajjim b. Salomo Ibn Bakal] Comm. Arab. Mosis Maimonidis in *Mischnam Ordin.* III de mulieribus q. v.
- 5495 JAKOB di Alba (אלבא sic), Montferratensis, Concinator Florentiae.
1. תולדות יעקב *Generaciones Jakobi* Concc. in *Pentat.*, corr. Is. Gerson [*W*¹1016.1092]
4. *Ven., di Gara.* 1609.
- 5496 JAKOB Alfandari b. Chajjim [b. Jakob], Constantinop. [A.1668 praef. est ad Chajjim Algasi sen. q. v. *W*³1021b. Cf. *Asudai* II f.78 n.73, *Ghirondi* p.180.]
- 1] שוה *Responsa*; ad c. Chajjim Alfandari (ari): *Annuncians* etc. q. v. (1710).
- 2] מוצל מאש *Responsa*; ad c. Chajjim Alfandari [nep.]: *Ignis [est] lex* q. v. (1718).
- 3] מוצל מאש קנטרים *Commentatio Ab igne servatum (ereptum)* Novellae in op.2 omissae; ad c. Josef Kazabi: *Quaes.* q. v. (1736).
- 5497 JAKOB Algaba (? אלנבא) b. Moses, Medicus.
1. אמאדיש דנאולא *Amadis de Gaula*, seu סיפורים *Narrationes*, hebr. versum
4. s. l. [Constant.], *Elieser Soncino* s. a. [1534-46]. [Typogr. Versionem ex lingua barbara procuravisse se dicit השתדלתי בחקוקתם... ואני פער המחקקים. מלעו ללשון הקודש *W*³1078c* = ²p.1260 n.56*1 Praeter rem ergo *Dukes* (Litbl. XI,822, nobis quidem incitantibus, de libro disserens) versionem omnibus Bibliographis ignotam dicit.]
- JAKOB Algasi v. Israel Algasi.
- 5498 JAKOB (Koppel) Alten - Kunstadt (?) (אלטינקונשטאט), Rabb. Werbau (Hungaria).
1. חידושי יעבץ *Novellae Jaabez* *Novellae* in tract. *Chullin* ex opere majore excerptae f. *Pressburg.* 1837.
- 5499 JAKOB Anatolio (אנטוליו), vulgo: Antoli, b. Abba Mari b. Simon b. Anatoli [alias: Simson b. Abtaljon]. [Marsiliensis, gener et discipulus Samuelis Ibn Tibbon, stipendio Friderici II. opera ex Arabico transtulit Neapoli A.1232. Plurima ejus opp. inter Codd. MS. recensuri sumus, unde hic auctores tantum de Nostro breviter notandi: *W* 1121 = ¹1009 (= ³1005b?) = ³1005e: „Jakob b. Abba Jari b. Sason“ (*Rof.* Diz. p.288!) *W*¹2203: „Simson b. Abtaljon“ (cf. *Zz. Z. G.* 481). Confusus vero cum superiori Anatolio b. Josef, Mos. Maimonidis aequali, ap. *W*³334, qui *ib.* rectius separabatur (tamen Comm. in *Moreh* non scripsit, cf. quoque *Sachs*, rel. *Poes.* p.204). *Rof.*, Diz. p.44. *Gg. Ztschr.* III,284.288.IV,189.V,99. *Delitzsch*, Catal. p.306. *Gg.*, Melo *Chofnajim* p.54. *Zz.* ad Benjamin p.15.258. De *Carmoly*, Hist. des med., cf. *Gg. Ztsch.* V,470. *Frankel*, Zeitschr. III,200.399. *Jüd. Lit.* 395 et ap. *S. Sachs*, הינה, p.31. *Ghirondi* p.191. De nomine Anatolio v. *Munk*, ap. *Beer*, Philos. p.108 (ubi „im Verfolg“ pro à la suite, i. e. in fine). — Vox ונדפס „excusum“, quod *Sabb.* (שער ההיצון) ad lib. מורה הנפש addit, non ad Vers. hebr., cujus nulla ed. nota, pertinere vid., cf. *W*¹p.S. — Opera logicalia *Acerrois* (q. v. p.763 op.3) a Nostro versa, non ex Com-

JAKOB b. ASCHER

pendio (*Jüd. Lit. l.l.*, seu „Abregé“ ap. *Renan*, Averroes p.148, ubi male sistuntur 3 eorundem operum versiones! cf. sub Jakob b. Machir), sed ex Expositione media; cf. quoque *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.71 n.72 et ad Cod. MS. *Opp.* 938F. etc.]

1] רוח ה' (?) N.4036.

[*Geiger* (החלוץ II p.25) modo alium, nunc vero genuinum se detexisse putat auctorem, Serachja (Anatolio) Casani Levi, Graecum (cf. sub Tobia b. Elieser), sed, unius Codicis testimonio, adhuc sub iudice litem esse confitetur *ib.* p.158.]

2] Elementa astronomica ex Arab. Ahmed el Fergani — [ex Vers. Lat. Jo. Hispalensis, consulto textu Arab.] hebr. [addito Cap. 33. de mutatione dierum etc.], Lat. per J. Christmannum — q. v. (1590).

[Ap. *W*¹p.194.195.618 varia corr., de quibus ad Cod. MS. *Mich.* 48. Codd. hebr. inscribuntur vel ab auctore אלפרנאני, vel אלמניסמי *Compendium Almagesti*, vel יסודות ההכונה *Elementa astronomiae*.]

5560

JAKOB b. Ascher b. Jechiel, Germanus, Toleti.

[Mrt. 12. Tammus paullo ante vel post A.1340, sec. *Zz. Z. G.* 419.423.395; cf. *W*¹1023 p.584, qui vero ad Nostrum refert A.1328 [1327], quem de patre Ascher b. Jechiel notat Abr. Sacut, cf. *Cassel* ad (fratrem) Jehuda b. Ascher p.60b. Vulgo בעל הכורים *Baal ha-turim* salutatur ab opere 1, quod saepius ap. Bibliographos (cf. ad op.29) et in Catalogis (ut in Catal. Biblioth. Leydens.) confunditur cum Compendio: *Mensa instructa* per Josef Karo propter. hujus Comm. (sub eoque MSS. *Taurin.* recenset *W*⁴p.8591), unde sub eo quaeras edd., compendia et Indices (*W*¹p.583³p.450) et Comm. recentiores, qui potissimum ad utrumque spectant; cf. Chajjim Algasi, Josef Escapa, notas margg. (cf. *Asulai* II p.32 n.12 sq.) sub Jakob Sason. — Edd. recensio correcta nullibi hucusque offenditur; ad generales quidem, tamen non contemnendas, indigitationes ap. *Asulai* II f.8 et p.56 n.12 (f.29 n.17!) ne aplegat quidem sub Nostro *Benjakob* I p.208, quem cf. quoque in notis II f.87 n.29 de op. הנזיר.]

1. מורים [ארבע] *Ordines [quatuor] Corpus juris et rituum observandorum systematicum, scil. Semita vitae* De rebus praesertim ad cultum spectantibus; ² יורה דעה *Doccebit (Docens) scientium* De rebus praesertim licitis et illicitis; ³ אבן העזר *Lapis auxilii* De mu-

lieribus; ⁴ השן המשפט *Pectorale judicii* De rebus juridicis. IV Ptes.

f. min. *Pieve di Sacco* (פייביא די שקן), *Meschulam Cusi* (*fin. fer.* II.28. *Tammus*) 1475 vel 1478. [Ff.127+104+65+162, columnis binis (ut omnes edd. praeter op.36), linn. 34, typ. quadr. germ. triplici. Annus in fine רלח non satis distinctus, unde ה vel ה legerunt leguntque Bibliographi (v. *W*³p.444.⁴p.864. *Rof.*, *Annal.* p.5; *Reggio*, *Epistolae* I p.94, *Zz. Z. G.* 218. *P. G. Reichhardt*, die Druckorte des XV. Jahrh. etc. sub voce; et cf. infra ad op.30); A.1475 dies est 3. Julii, A.1478: 29. Junii. In fine legitur quoque *Carmen in artem typographicam*; Antichristiana intacta. — Expl. perfectum rarissimum; inter partes frequentior IV., ut ap. *W*, bis ap. *Saraval* n.II, in *Mus. Br. C.* 23c.2, atque una cum P. III. (impf.) nuper a Bibl. Bodl. acquisita. — De numero Capitum notandum est, eum in edd. inde a Saec. XVI. omnibus esse 697,403,178,426, sed in edd. partium prioribus numerationem valde discrepare, ut ad nonnullas, quas nobis inquirere (cf. ad ed.2 etc.) licuit, adnotaturi sumus.]

2. — f. s. l. [*Soncino*],

Salomo b. Moses Soncino. s. a. [ca. 1490].

[Ff. 94+80+50+126. lit. quadr. Typogr. nomen legitur in fine P. I. Antichristiana intacta; Index P. I capp. 693 numerat. Praef. incip. f. verso, sequitur Index capp. II.5, dein initium libri in quadr. ornato. — Ex nostra efficta vid. ed. 1481 ap. *Bart.*, *W*¹p.583³p.446. Unicum suum habuit expl. *Rof.*, *Annal.* p.138; exstat quoque ap. *Saraval* XXXIV; Expl. Bodl., nuper acquisitum (aucta Praegae), in registro imperf.; ed. nostrae modo detexi expl. splendidissimum in Biblioth. Leyd., quod in Catalogo (p.314 n.39) בית יוסף ed. *Ven.* 1522 ferebatur!]

3. — f. Constant., per artifices David

Nachmias et Samuel socium ejus. sub Bajazet fin. fer. VI.4. *Tebet* 5254 [22. Decembr. 1503?].

[Unicum hujus ed. pseudo-incunab. expl. *Opp.* 521F., ff.407(408), linn. 30, typis rabb., incipit f.1. verso, sed secunda tantum columna, prima plagula vero 7 tantum ff., unde folium album ad eam pertinere debet. In epigr. Correctoris *Elia* (אליא) b. *Benjamin Levi* legitur: ע"י האומנים ר' הר"ן נחמיהש ור' שמואל אחיו... השלמה אילו הכורים פרשה ותחי רוח יעקב אביהם [=פ' ויגש] יום ו' ר' למכת שנה חמשה אלפים וסאהים והמשים וארבעה פה בעיר קוסט' והתח מלכותו ישמעאל המלך הגדול שולטן ביוזט unde A.1494 in Catal. et ap. *W*³p.446.447.⁴p.865^a. Sed hujus Anni typographiam Constantinopol. omni jure suspectam fert *Rof.*, *Annal.* p.106, Ann. Saec. XVI. p.45

JAKOB b. ASCHER

- n.7 (qui vero in alios incidit errores, cf. ad ed. 6); Diem et mensem cum Calendario A.5254 et 5264 congruere, posteriorem ergo coniecturandum diximus (*Jud. Typ.* p.37); ad argumenta adde, quod Corrector idem vid., qui A.1509 curam habuit Isak Alfasi (q. v.). Liber utrovis Anno expressus primus officinae Constant. habendus.]
4. — (lit. quadr.) Ed. II. [scil. Soncinatum]
f. *Fano.*, *Gers. Soncino* (ערן) 1516.
[*W*¹p.583.³p.446, ubi tit. integer hebr. *Rof.* Ann. p.10 n.53. Unicus notus liber hebr. Anno instructus hoc loco excusus inter Annos 1507–20, quibus typographus *Pisauri* artem suam exercuit. Ed. non frequens.]
5. — (lit. rabb.), per Fratres filios Baruch Adelkind
f. min. *Ven.*, *D. Bomberg.*
A. I. ducis Grimani (*fin. Tiscliri* רפ"י) 1522.
[*W*¹p.582.³p.447, ubi male *G. dei Caballi.* *Rof.* Ann. p.24 n.130 inexacte: A.1523.]
6. — cum Indice locorum Talmud., per Abraham b. Schemarja. Ed. VI. f. *Constant.*, *Elieser Soneino* (יז"ה *fin. fer.* VI.17. *Ehul*) 1539–40.
[*W*¹p.583.³p.447 et *Rof.*, Ann. p.43 n.286 inter A.1540 et 1545 claudicant, priorem ex Calendario probat *Zz. Z. G.* 226 n.62; P.III jam A.1539 excusas esse constat ex epigr. ad Jakob d'Illescas q. v. *Salomo b. Massaltob* in praef. de 5 praecedentibus edd. loquitur, nihil vero specialius constare recte contra *W* monet *Rof.* Codd. *Bodl.* qui ap. *Hyde* (*W*¹) et in Catal. novo II,375b: A.1545 et s. a. [ed. VI.] feruntur, nostram exhibent ed., non superiorem Constant. (op.3), ut de altero suspicatur *Rof.*, Ann. p.45 n.7. — Ed. quoque rara.]
7. — cum Indice locorum (minus frequente), adjectis *Animadvv.* Abraham b. Abigdor, collectis per discipulum Jakob b. Baruch sed excerptis tantum
f. *Augsburg.*, *Chajjim b. David* [*Schwarz*] et fil. *Isak et gener Josef b. Jakar* (*Nisan*) 1540.
[Ed. rara, lit. quadr., in fine exhibet carmen Eliae Levitae b. Ascher, datum mense Nisan; epistola excusatoria נוסח כתב ששלח אחד המהרקים לגיסו יעקב (בר ברוך) Jos. b. Jakar ad cognatum Jakob b. Baruch (de qua vide supra p.664 N.⁴¹⁷⁵²) data fer. I.I. Adar II. P. IV constat ff.112, Indicem capp. in epigr. promissum (in ed. sequ. excusum) frustra quaesivi in Cod. *Opp.* 524F. Suppl. *W*¹p.583.³p.447*, ubi Annum in Cod. *Opp.* hujus ed.(?) frustra se quaesivisse, atque ed. hanc, ut edd. 1551 et 1589, „textum nudum“ exhibere praetendit, pergitque recensione edd. cum
- Abrahami *Animadvv.*, scil. *Prag.*, quae vero Vol. I tantum exhibet, ed. nostrae superiorem (v. op.24), atque 1610 etc. Neque correctiora profert *Rof.*, Ann. p.43 n.285.]
8. — u. s., acc. in fine Index capp. Talmudis (ff.450) f. *Crem.*,
Vic. Conti (חיש, *fin. fer.* V.27. *Ab* ישוב) 1558.
[*W*¹p.583.³p.448. *Rof.*, *Crem.* p.9 n.17 suppl. — Ed. 1563 in Cat. Bibl. Bodl. II,375b ex Tit. III.IV., ubi epigr. (סחרון) 'ישוב ה', efficta. Cf. infra P.I op.26.]
9. — u. s. cum expositione vocum nonnullarum exoticarum [ex Natan b. Jechiel potissimum] per Josef Ottolenghi
f. *Riva.* (*fin. mense Sivan*) 1560.
[*W*¹p.583.³p.447. *Opp.* 526F., ubi frontisp. armaturis etc. ornatum, in op.10 vero porta et columnis.]
10. — [tit. tantum novo. *Opp.* 527F.] f. *Riva.* 1561.
11. — cum Jo. Karo Comm. (*Domus Josefi*) cum Additt. per Meschullam Kofmann b. Schemaja
f. *Ven.*, *Giov. Grypho.* 1564–7.
[Ed. partium IV vix una haberi potest, quam *W*¹p.558.583 (*bis*, scil. partim ex Catal. Bibl. Leyd., cf. quoque sub Josef Karo), ³p.448 nimis breviter absolvit confundens, cum *Sabb.*, edd. alias. Disjecti sunt quoque Codd. in Bibl. *Opp.* et Bodl. (neque omnes ap. *Mich.* et in Bibl. Leyd.), quos diligentius recensendos putamus. ¹) (*Opp.* 537F., — charta caerulea maxima *Opp.* 538F.) A.1566 edita per Chajjim Ibn Saruk; ff.460, in fine carmen acrost. Jakob b. Elieser Levi, cujus procul dubio etiam praefatio, ubi ad יעקב alluditur. Eadem ed. est *Mich.* 1607 et „ed. III“ (cf. ad op.27) Cod. Leyd. ap. *W*¹p.583 nunc (in Catal. ed. 1716 p.310) cod. 20. ³) (*Opp.* 542F) A.1564 in tit. בא"ך (!) יום ו' ימים לחדש אייר בקרב"ך, rectius in fine fer. VI,23. Ijjar; corr. Samuel b. Isak Boehm ש"ר Patavini (= *Mich.* 1612). ³) (*Opp.* 549F³) A.1566, scil. finit. mense Tebet 327, i. e. ante 11. Decembr.; cor-
correxit idem. ⁴) (*Opp.* 549F. — charta caerulea *Opp.* 550F.) A.1567, fin. mense Ijjar; per Sam. Archevolti, „revisto e corretto per Vittorio Eliano giusta la copia della correction dei libri, come è nel officio delli Clar. S. esecutori contra la biastema“ (*sic*). Additt. per figuram manus notata ad marg. — *Sabb.* (et *W*, l. l.) Additt. Meschullam hic omittit, sed ad ed. *Sabion.* (fictitiam) 1589 ponit (de qua infra ad P. I. op.28), ad nostram accedere dicit Josef Karo על כל דינים מחודשים, i. e. בית יוסף (cf. חידושי דינים ap. *Sabb.* paullo ante) non „novae observationes“ ut *W*³p.448. Ed. repetita A.1574 apud eodem Bibliogr. est revera P. II tantum, op.34.]

JAKOB b. ASCHER

12. — ut ed. 9., corr. Seligman Ulma [*W*¹³, ad.
578] f. *Han.*, *Hans Jakob*
Hanau (לספר), *fin. fer.* V.7. *Tebet* (שעת) 1610.
13. — ut ed. 11. f. *Crac.*,
Fill. mortui Isak b. Ahron. 1613-5.
[¹] Inceptum dicitur *fer.* I.15. *Adar* I A.1615; [²] יום
דבר ברא' (i. e. novil. *Adar*?) A.1614; [³] sine
Anno; [⁴] *fer.* V.18. *Ijjar* ויראנה יביתו עוררים
i. e. A.1603 (ut *W*³p.420), sed lege עוררים; *calen-*
darium cum A.1613 congruit. A.1611 ap. *W*³p.448
procul dubio err. typ., A.1615 notat *Sabb.* ap. *W*
p.558. In tit. Index hic primum(!) paginas exhibere
fertur in titulo, „typographorum more excolendi opus“
לפניהם בעלי הדפוס ליהודי המלאכה etc., omnia cura di-
scipuli cujusdam docti juvenis. Ed. non frequens.]
14. — cum Joel Sirks Comm. (*Domus nova*) et
Appd. (קונטרס אחרון) in P. III (ff.8)
f. *Crac.*, *Menachem Meisels.* 1631-40.
[¹] 1. Tammus 1639- *fer.* V.8. Tammus חיי'ם
praef. Correctoris (Samuel b. Isak ex Opatow, Sofer
Cracoviensis, vulgo Samuel Dresels [דרעזלש], *W*³2086b)
data *fer.* IV.7. Tammus הנשמה; [²] 1. *Ijjar* 1635;
[³] 1. *Elul* 1638- *fer.* VI.23. Schebat 1639, eam et P.I.
edid. filius Comitoris Samuel Zebi Hirsch (*W*²132c);
[⁴] *fer.* IV.1. Ab 1631. *W*³p.349.]
15. — cum Josef Karo Comm. (*Domus Josefi*)
et Emendd. (*Fissura Domus*) et Mosis Isserls
Comm. (*Viae Mosis*), adjecto *Ordine Extrah.*
calcei Jakob Margalio in fine P. III.
f. *Brl.*, *Seeb Wolf b.*
Salman Mirls, inspic. Gerson Wiener. 1702-3.
16. — charta magna.
[*W*¹p.583.³p.448. P. I et IV A.1703.]
17. — ut ed. 14, acced. in P. IV. Josuae Falk b.
Alexander Comm. dupl. (*Domus Israel*, seu
Disquisitio et Expositio), per Benjamin W. b.
Ahron Elieser Worms. Voll. V.
f. *F. a. M.*, *Jo. Kölner.* 1712-6.
18. — charta caerulea magna.
[¹] A.1714 (unde *W*³p.346.448 : A.1714-6, ad.³389f,
p.839 : A.1714); [²] s. a.; [³] 17. *Ijjar*-15. *Elul* 1712;
[⁴] voll. IV.V. A.1716. Praef. Correctoris ed. 14 repetita,
unde corr. *Jüd. Typ.* p.79, cf. p.55.]
19. — cum Jos. Karo et Moses Isserls u. s., Jo-
sua Falk et Jos. b. Josua in P. II [castrat.],
adjecto *Ordine Chalizae* J[akob] Margalio in
fine P. III, cura Isak (Eisak) b. Naftali H. ex
Wilmersdorf et, mortuo eo, filii Elieser (P. II. III)
f. *Wiln.*, *Hirsch b. Chajjim.* 1726-7.
[Tit. omnium partium A. לכת' זרובבל, epigr.

Correctoris [secundi] Natan b. Moses Auerbach ex
Wisnice (וישניצא) prope Crac. data A. ליעה
נח, quod vero exeunte A.1727 vid., praef. typogr.
data 18. Kislew וואהבה ה' i. e. exeunte A.1726.
*W*⁴p.865 Comm. Josuae Falk [de quo castrato cf.
Asulai II p.122 n.144 : פרישה] ad partem II non re-
stringit.]

PARTES.

- 20] — P. I. אורח חיים *Semita vitae*; inseritur post
cap. 231 Moses Maimonides: *Repet. legis* lib. I, 2
f. *Mant.*, *Abr.*

Conat (*fin. fer.* V.14. *Sivan* = 6. *Junii*) 1476.

[Ff. 129, linn. 50, typ. semirabb. Textus ab edd. re-
centioribus saepe discrepans, ut numerus capp. (cf.
ad op.22); quidnam sint „Additt.“ ad cap.421 non dicit
Rof., *Annal.* p.10; cf. *Saraval* III. *Zz. Z. G.* 250.
Cf. P. II. op.30.]

- 21] — f. s. l. [*Ixur*] mense *Elul* [*Augusto*] 1485.

[Ff.168, typ. hisp., stemma est leo; varr. lectiones
in hac et parte II op.31. Liber primus in Lusi-
tania excusus. *Rof.*, *Annal.* p.39. Locus prave
Iscior ap. *Saraval* XXI, ipse P. G. Reichhardt (Die
Druckorte des XV. Jahrh. etc.) interpretationem „Soria“
praeferre vid. I Ap. *Mich.* 1605 A.1487, erasa lit. ה
substitutaeque i in lib. ipso, effictus. Cap. numeran-
tur 688.]

22. — 4. [ante A.1507,
ut vid. per Soncinatam Saec. XV.]

[Ed. ignotae (*Jüd. Typ.* p.37) expl. *Opp.* 456Q. in
fine impf. Frontisp. nihil exhibet praeter verba ארח
חיים lit. quadr., super verbum חיים puncta sic fere:

⋮
⋮
⋮
⋮
⋮

Post praef. et indicem, qui 674 enumerat capp. (cf.
Cod. MS. ap. *Gg. Ztschr.* III, 447 n.46, qui A.1257
descriptus dicitur!) *figura ligno incisa*, in-
scripta: צורה הרב שונה לתלמידיו את כל הלכות
הספר ומידורין „Figura magistri docens discipulos suos
omnes regulas libri et ordines (indices) ejus.“ Con-
spiciuntur magister in pulpito fere adumbrato tresque
pueri. Folium sequens ornamento cingitur, ubi pueri
in arboribus et caniculi seu lepusculi; vox יהודה typis
ligno incisus albis; caetera binis columnis, linn. 35,
typis quadratis. In figurae laudatae lineamenta scrip-
sit (vel dictavit) inereditus *Jonatan b. Jakob* vulgo
Falk Fuldensis in memoriam perfunctae mense *Elul*
medio A.1507 calamitatis seu persecutionis (incip.
17. Tammus) verba sequentia: וה הפורים שלי על דבר
הסיבה והלחץ אשר מהגולג עלינו בעיה בק' בולר ביום

ad p. 1186.

21] — f. s. l. [*Ixar*] mense *Elul* [*Augusto*] 1485.

[Ff.168, typ. hisp., stemma est leo; varr. lectiones in hac et parte II op.31. Liber ergo non primus in Lusitania excusus, ut *Ros.*, Annal. p.39. Locus prave *Iscior* ap. *Saraval* XXI, ipse *P. G. Reichhardt* (Die Druckorte des XV. Jahrh. etc.) interpretationem „*Soria*“ praeferre vid.! Ap. *Mich.* 1605 A. 1487, erasa lit. 7 substitutaque ; in lib. ipso, effectus. Capp. numerantur 688.]

JAKOB b. ASCHER

- יז בהמונ נחפס (!) כל בני צדק ק"ק בולד ביום (!) שנה
רס"ו לפק ורציאנו הצור מבור ואכור (?) ומעברות לחירות
בע"ה הצי אלול רס"ו ומאפילה לאור גדול ומאכל ל"ט
ובזה היום נעשה פורים אם נגור ממרומים. נאום יהונתן
בר יעקב ול המכונה ואלק מבלדא נוט געבע אונש
זייני הולדא אונד זייני גנאד וויר ווערן וושט [sonst]
לאנג טור. דרום דש איך מיין טני [Taeg] ניט האבן
מאנן לערנין נאך שרייבן דרום מום איך מיין קינדרליך
[אין מינער עלטר דארצו טרייבן].
23. — lit. rabb.
4. *Crac., Johann Halicz* (יהנים העליץ) 1538.
[Unicum notum expl. *Opp.* 458Q. *Sabb.* (W¹p.582,
Ref. Ann. p.41 n.273) ed. totius operis A.1539 re-
censet, sed hujus A. P. II (op.32) tantum innotuit;
continuandi operis forsitan consilium per edd. integras
A.1540 (op.6.7) interceptum, nihilque aliud (praeter
N.7 A.1540) usque ad A.1569 Cracoviae excusum.]
24. — cura et cum *Animadv.* Abraham b. Abig-
dor f. *Gers. Kohen et fill. Mar-
dochai, Salomo et Moses* (fer. VI.22. *Elul*) 1540.
[Tit. figuris variis ornatus, typi rabb. postea sic dicti:
Weiberteutsch. Ed. rarissimae expl. impf. est *Mich.*
1606. W¹p.583.³p.447. *Ref.* Ann. p.42 n.284, quos
non omnino corrigit Zz. Z. G. 273 n.5, v. quae supra
notata sunt p.664 N.⁴⁷⁵, et cf. hic op.7.]
25. — cum Josef Karo Comm. (*Domus Josefi*)
ED. PR. f. *Ven., Giustiniani.* 1550-1.
[Expl. *Opp.* 535F. frontispicio destitutum, ff.459, in
fine A. ישא, mense Sivan per *Cornel. Adelkind*,
sequitur folium, ubi figura tantum templi major. W
³p.447 ed. se vidisse praetendit, quam inter integras et
quidem sine Comm. recenset! Frontispicium modo vidi
in Bibl. Leyd. (Catal. p.314 n.19), ubi typogr. et mensis
Sivan A.1550, quae ibid. compactae sunt Ptes. II.III.IV,
sunt ed. 1551 (op.33), 1565 (op.38) et 1567 (op.11,⁴);
cum revera nostrae ed. continuatae Ptes. III. et IV vid.
ed. 1553 (op.37) et 1559 (op.41). Etiam *Asulai* (II
f.8 et p.56 ed. *Benjak*.) P. I. tantum ed. 1550 vidit.]
26. — (sine Comm.) cum *Exposit. vocum et*
Annot. nonnullis, per Vittorio Eliano
8. *Crem.* (שח, fin. fer. VI. 28. *Ab*) 1558.
[Textus ex ed. integra (op.8). Suppl. *Ref.*, *Crem.*
p.11 n.22. Ed. non frequens: *Opp.* 1840. *Mich.*
1610.]
27. — cum Jos. Karo (ut op.25), cura Samuel
Jehuda Katzenellenbogen, per Meir Parenzo
f. *Ven.* (*Kislew* -שכר) 1563.
[ff.436. Ed. II. fertur in praef. Menachem Porto
Kohen, qui, aegrotus, carmen adjecit; Ed. rara: *Opp.*
536F. —

Ed. III partem sistit ed. integrac (op.11), ex qua
sequens recusa.]

28. — cum Meschullam Kofmann b. Schemaja
Addit.; corr. Isak Gerson. Ed. IV. (ff.460).
f. *Ven., di Gara* (אשמה) 1589.
[Exceudit di Gara A.1565-94 singulatim omnes
IV Ptes, quae junctim in Cod. Bibl. Bodl. (v. ad opp.34.
39.42), unde ed. integra 1589 recensetur ap. *Hyde*
(W¹p.558, et sine Comm. ap. W³p.4471) et in Catal.
novo II,375b; Parti IV adjectus Index „ad instar
ed. Sabionet,“ unde ed. *Sabion.* 1589 exsculpta
ap. *Sabb.* ap. W¹p.558.583.³p.448 et ipsum *Ref.*,
Sabion. p.39 n.271]
29. — cum Jehuda L. Channeles Comm. (*Et*
appropinqu. Jehuda), vulgo *Tur R. Loeb Chan-
neles*; per socios Joel b. Ahron, Jos. b. Jehuda,
Jakob b. Meir et Samuel b. Jehuda vulgo
Samuel R. Michael Hodesse's f. *Lubl.*
Kalonymos Jafe (ונש, fin. fer. V.26. *Elul*) 1599.
[Ed. rara W ignota et cf. sub Jehuda Channeles. —
Aliae ap. W¹583.³p.449 sequentes edd., ut בניני ארץ,
non ad Nostrum spectant, sed ad Josef Karo q. v.]
30. — P. II. יורה דעה *Docens scientiam*
f. [*Mant., Abraham Conat*] finit. *Ferr. per*
Abraham הקושר b. *Chajjim Piscaurensem* fer. VI.15.
Ab (=25. *Junit*) pridie [*Sabbat*] *Nachmu.* 1477.
[Capp. numerantur 432 (loco 403, nostrum 421 est
commune 392); ff.91+1 albo, sed ff.1-31 typis iis-
dem ac P. I (op.20), unde forsitan continuatoris epitheton
semel hic occurrens הקושר interpretandum „jungens“
(scilicet partem parti), quod *Ref.*, *Annal.* p.20: „com-
pactor“ vertit, Zz. Z. G. p.219 ad artem typographicam
refert, sed nondum notum dicit. Annum 1479 com-
putat *Ref.*, *ib.* ex hemistichio acrostichi הוא יהמך
ביד ימיני, addita littera ך lineolae praecedentis; sed
monet Zz., A.1477 constare ex calendario (atque
verborum ערב נחמו sensum latuisse *Ref.*), neque de-
signandi anni modus a *Ref.* suppositus frequens; unde
potius literae ך ביד ימיני, vel ך ימיני sumendae; cen-
turiarum indicatio saepius omittitur. Neque magis confir-
mata sunt quae addit *Ref.*: „Forte Conatus, videns
prodiisse *Plebisacii* integram ac commodiorem hujus
operis editionem, continuandae suae consilium abjecit,
edito tantum primo ordine, cui Abraham noster II.
addidit. Incertum autem, num reliqui ordi. lucem viderint
etc. [eorum vestigium hucusque non detectum], verosi-
milis putaverim [idque recte] lucem non vidisse, etsi ben
Chajjim animum habuisse videatur eos edendi. Nam „re-

JAKOB b. ASCHER

liquorum librorum“ nomine, ad quos exarandos divinum in epigrapha petit auxilium, bini qui supererant, ordines videntur(?) intelligendi. Nisi dicamus Nostros typographos solos priores ordines apud suos usitiores edere constituisse.“ Verba שאר כהבי הקורש „alia scripta sacra“ cur ad reliquos hujus operis tomos referenda sint, non video; si vero Abrahamus animum habuerit, eum mutasse potius conjecerim, cum ed. *Plebisacii* (vide ad op.1) paulo post A.1478 lucem viderit, quam sec. *Rof.* supposuerim, ed. *Pleb.* jam A.1475 in lucem prolata, Conatum suam A.1476 incepisse, dein vero ob illam ed.(!) reliquisse, b. Chajjim vero eam A.1479 continuasse! Ed. nostra ergo forsā *PR.*, esque extremæ raritatis, nec *Opp.* neque *Mich.* eam possedit; expl. Bodl. nuper acquisitum; cf. *Saraval* III.]

- 31] — f. *Izar*
(אִזָּר) *Elieser b. Alantansi* (אִזָּר לִי) 1487.
[Ff.1 albo + 136; typi etc. ut P.I (op.21). Nomen typographi non integrum innotuit *Rof.* (Annal. p.52 etc., *Reichhardt* l.l.), cum ultimæ 3 initiales vetustate corrosæ fuissent in expl. suo, quod *unicum* habuit, sed apographum mihi misit *Saraval* ex cod. XXVI, quod alio loco integrum excusurus sum, nomen vero, primum plenum, jam vide ad Pentateuchum N.1011, qui ergo paulo superior aestimandus erat.]
32. — 4. *Crac., Joh.*
Halicz et Josef Kurzius ex Gross-Glogau. 1539.
[Est continuatio P.I (v. ad op.23), sed unicum, quod adire potui expl. *Opp.* 457Q. imperf. (atque ita Cod. *Mich.* 1611, qui ed. nostram exhibere vid., sed a *Mus. Br.* non acquisitus). Corr. A.1530 ex Catal. vet. ap. *Rof.*, Ann. p.33 n.201.]
33. — cum Josef Karo Comm. (*Domus Josefi*), per Meir b. Jakob ex Parenzo (ספרינצו) inco-lam (הדר) Venetiarum [Ed. I]
f. *Ven., Al. Bragadini.* 1551.
[Ff.398 arab. et hebr. numeratis. Praef. encomiasticam praemisit medicus Elia Menachem Chalfan b. Abba-Mari. Ed. perrara, cf. ad P. I. op.25, et cf. infra P. III op.37, P. IV op.41.]
34. — u. s., corr. Jachja b. Abraham Ibn Chamu (חמו) ex Fas f. *Ven.,*
in aed. et cum typis Bomberg. [di. Gara] 1574.
[*Opp.* 543F. *Mich.* 1613 et Cod. Bodl. (de quo ad P. I op.28), ex quo in Catal. novo I.450b ac pars *Mensae* Jos. Karo rursus recensetur. Ed. integram hujus A. quoque ex *Sabb.* repetit *W*¹p.558.583.³p.448.]
35. — cum Josuae Falk b. Alexander Comm. dupl. (*Domus Israel* seu *Disquisitio* et *Expositio*),

interspersis notis filii et Editoris Josef b. Josua (*Tunica versicolor*) f. *Lubl.,*
typogr. mortui Zebi Jafe per Kalonymos b. Zebi
(395, fin. jer. VI.4. *Schebat* = 11. December) 1635.
[*W*¹p.583.³p.448; ad.³897b. Cf. infra P. III op.40.]

36. — P. III. אבן העזר *Lapis auxilii*
f. s. l. e. a. [*Guadalajara* ca. 1482?]
[Ed. hucusque ignota, nuper ex Italia a me advecta, peculiaris. Incipit f.1 recto verbis בסייעתא רשמיא אחחיל לכתוב אבן העזר שחבר מורינו רכבי הר' עקב ו"ל בן כבוד טרנה ורכנא הראש ו"ל יהי שם ה' סבוך „Juvante coelo (Deo) incipiam scribere *Eben laeser* quod composuit magister noster etc.“ (unde forsā MS. habita erat ed., ut aliae incunabiles, formula vero haec vel ex Cod. MS. repetita, vel vox „scribere“ idem ac „excudere“), capp. numerata etiam in indice post praefationem 180, ff. non numerata 112(8×14), unica vero ed. cujus pagina non binas continet columnas; caeteraque maxime congruunt cum David Kimchi (q. v. op.5) *Guadalax.* 1482, quem *Rof.* (Annal. p.109) ita describit: „Character rabbinicus [major] antiquus, rudis formae hispanicae. Pagina integra, lineis constans 33, nullis numeris, signaturis, titulis insignita, literarum compendia saepe duabus vel tribus lineolis indicantur, sigla ineffabilis Dei nominis plane singularis“ (scil. binis Jod addito tractu). Ultimam paginae vocem repetit pag. sequens. Margines omnes Cod. nostri latissimi; charta crassa. Procul dubio ed. ad primos in Hispania excusos libros hebr. pertinet, nisi ipsa est primus.]
37. — cum Josef Karo Comm. (*Domus Josefi*) per C. Adelkind [Ed. I] f. *Sabion.,*
T. Foa (*Elul-fer.* VI.4. *Tammus*) 1553.
[*Bart.* III p.820 (non p.839) „reliquae 2 ptes“, *Sabb.* vero ed. II. integras 1553 et 1559 recenset, quas repetit *W*¹p.557, posteriore tantum *p.*583, sed ³p.448 P. III. A.1553, P. IV A.1559 (op.41) statuit (ut puto ex Codd. *Opp.* 545.548F., cf. *Mich.* 1515-6), tamen ed. integram habere vid., unde *Rof.* sub Karo ed. *PR.*(!) 1553 voll. 4 statuit, quamquam in Annal. Sabion. p.11 n.6 rectius P. IV A.1559 statuerat. Quae huc spectant Ples. I et II, *Ven.* excusae sunt, v. op.25 et 33.]
38. — u. s., corr. (הסמנה והדקק) Samuel b. Isak Boelhm f. *Ven., Zorzo*
dei Cavalli (הו קארן הו) 1565.
[Ed., ut vid. ignota, cujus 4 vidi explt.: *Opp.* 546F.^{2,3}; Cod. Bodl. (Catal. II, 375b, ubi „Jore Dea ... 1574“ delendum) in fine impf., et Cod. Leydens., una cum P. I. ed. 1550 N.25.]

JAKOB AUSPITZ

39. — u. s. per Vittorio Eliano et Meir b. הרא"ש
f. Ven., di Gara, in aed.
et typis Bomberg (fin. fer. V.1. Tammus) 1565.
[Lit. ה. א. שכח atramento plena fere ut ה. Opp.
546F¹ et in Cod. Bodl., de quo ad P. I op. 28. Etiam
ap. Mich. 1614 pro שכו leg. שכח.]
40. — cum Josua Falk b. Alexander et filio
Josef [ut supra P. II op. 35] f. Lubl.,
typ. Zebi Jafe (fin. fer. II.4. Sivan) 1638.
41. — P. IV. חשן המשפט Pectorale judicii cum Josef
Karo Comm. (Domus Josefi) et Indice locupl.
[Ed. I?] f. Sabion., T. Foa (fin. 1. Adar) 1559.
[Vide ad op. 37 et 25. Ed. superior ignota.]
42. — per Ascher Parenz (פוריניץ)
f. Ven., Bragadini, per di Gara
(בשמחה, fin. fer. VI.20. Kislew et יוסף 1594.
[Opp. 551F. et in Cod. Bodl., de quo ad P. I op. 28.
Carmen Sam. Archevolti datum mense Cheschwan
שנה. In fine figura feminae ut N. 295.] —
43. פירוש Commentarius in Pentat. [excerpta]
4. Constant., Samuel
Ibn Nachmias (ברן יחד fer. I.15. Tammus) 1514.
[W¹p. 584.³p. 450 (ad. 12002) = p. 1411 n. 601! Ros.
Annal. p. 9 n. 43, ubi jam refellitur A. 1500, qui ex
Cat. ms. repetitur ap. Mich. 3480. Epigr. Sal. b. Mas-
saltob repetita in ed. sequ. — Auctor in praef. loca
potissimum ex Nachmanide selegisse atque commen-
tatum se esse, cuilibet pericope vero praemisisse
secundum literarum numerum et Masorae rationes
allegoricas, has ipsas tantum exhibent ed. nostra et
sequ. excepta ultima, quae eas contra omittit.]
44. — per Jehuda b. Isak Levi et socium Je-
chiel b. Jekutiel Kohen, corr. Cornel. Adelkind
4. Ven., in aed., opificum
Messer Zuane de Farri et fratr. (דש) 1544.
[W¹p. 584. Epigr. Editorum exstat sola in f. ult., data
fer. V.16. (י"ו) Elul, sed novil. Elul in fer. II. incidit!]
- 45] — inscriptione: קצת פרפראות הידושי בעל הטורים
¹) in Bibl. Rabb. A. 1546-8 N. 129; 1568 N. 206;
1618-9 N. 423; 1617-9 N. 424; 1724-7 N. 877; ²) in
Bibliis A. 1595 N. 309; 1607 N. 365; 1649 N. 498;
1653 N. 309; ³) in Pentat. A. 1566-7 N. 208; 1590-1
N. 295; 1606 N. 361; 1611-4 N. 403; 1640 N. 476;
1670 N. 560; 1675 N. 580; 1677 N. 592; 1680 N. 600;
1683 N. 610; 1685 N. 620; 1691 N. 657; 1693 N. 669;
1705 N. 747; 1713 N. 809; 1725 N. 860; 1726 N. 864;
1729 N. 883; 1804 N. 937.

- [Edd. tantas diligentius examinandi opportunitas nos
deficit; exhibent vero nonnullae ex classe ³), ut
A. 1590-1. 1614 et quae illam sequuntur notas margi-
nales tantum excerptas. Inter paucas, quas recenset
W¹p. 584, edd. plurimae fere fictitiae; neque Pentat.
A. 1524 (N. 46) Comm. nostrum exhibet, nec exstat
Pentat. Crac., s. a. (Sabb. ח. 52); ed. separata Ven.
1607 ex Catal. Hydii repetita in ed. nova II, 375d
efficta ex ed. cum textu A. 1567 N. 208, ubi vide
notam.]
46. — (פירוש ההורה) cum Baruch b. Elkana
Comm. (Coronatio primitiarum)
4. Fürth. (אל) 1752.
[תשחיתוהו כי ברכה כי פן אעשה למען עברי]
- 47] Nugae R. Jakob in cap. I Geneseos Lat. per
Ph. Ferdinandum q. v. [W³p. 450] (1597).
48. פירוש על ההורה Comm. in Pentat., quem
ex MS. primum ediderat Jerucham b. Isachar
Baer, Scriba Lembergensis Zolk. A. 1806, nunc
secunda vice edid. Meir Rosenthal [curavit S.
Frensdorf] 4. Hanover (חקט) 1838.
[Cf. Geiger, Ztsch. IV, 397. Zz. Z. G. 102. Cassel in
Catal. Rebenst. 311 male nostram ed. PR. habet.]
49. קיצור פסקי הרא"ש Compendium Decisionum
Rosch i. e. patris Ascher b. Jechiel (q. v.).
ED. PR. f. Constant.,
Jehuda Sason b. Josef et Sam. Nahmias
(האלים הרע"ה אותם fer. IV.6. Adar) 1515.
[A. 1520 ap. W³p. 140 et 450 corrigit Ros. Ann. p. 9
n. 45, qui vero in Indice male auctorem emendat
Ascher (q. v.). Codex desinit tract. Baba Batra, re-
gulae parvae inseruntur post Chullin.]
- 50] — ad calcem Compendii Ascher b. Jechiel
q. v. op. 11.
- 5501 JAKOB Auspitz, Budensis.
1. באר הלוחות Expositio tabularum De stationi-
bus Israelitarum in deserto ex Lat. hebr., notis
ex scriptis hebr. auctum. Ed. II. (cum 5 tabulis)
[Desid. ap. Zz. ad Benjamin p. 294.] 8. Wien. 1818.
- 5502 JAKOB Bargi (בארגי ? Borge), Pragensis. [No-
men typis corrupte expressum, vel fictitium vid.]
Vers. Germ. lib. בעשה שושן N. 3937, 8.
- 5503 JAKOB Baruch b. Moses Chajjim, Lihurnensis.
1. שבחי ירושלים Lauda Jerusalem, seu Laudes
Hierosolymorum Miscellanea ad Hierosol. spec-
tantia edid. J. B. ED. PR.
8. Liv. (על ארצה) 1785.

JAKOB b. BARUCH

[Postquam add. repetitae ratione hujus catalogi generali inter Anon. N.4059.4060 recensitae diligentiusque descriptae sunt, ed. haec integerrima adiecta est, quam sub Editore adjecimus.]

- 2] **שער החשק** *Porta desiderii* (Additt. ad) Joh-
chanan Allemanno q. v. (1790).

JAKOB b. Baruch v. Jakob Naumburg.

- 5504 JAKOB b. Baruch, Rabb. **בנעטשין**, Prognatus
Jomtov L. Heller et Jakob Zausmer.

ברכת יעקב *Benedictio Jakobi* in Josef Karo:
Mens. IV. q. v. (1786)

- 5505 JAKOB (Aberl **אבריל**) Benet (Benedict) b.
Mardochai, Rabb. in Hungaria. [Perperam „Obril“
Litbl. VIII.494.]

1. **חולדות ר' מרדכי בנעט** *Generaciones (Biogr.)*
R. Mardochai Benet (Benedict), cum specimine
ex scriptis ejus S. Ofen. 1832.

JAKOB b. Benjamin v. Jakob Tausk.

- 5506 JAKOB b. Benjamin Kohen Poppers Pragensis,
Rabb. Coblenz (*Confluentiae*) etc. et F. a. M.
[Mrt. A.1740. *Asulai* I p.92 n.232. Cf. Cod. MS.
Mich. 721.788,9. *W*³1025b=1065b1 *Carmoly*,
Revue orient. III.247 nonnulla Nostri MSS. etc. se
possidere praetendit, cf. Itiner. p.228. Nomen Pop-
pers in tit. non apparet, sed frater Abraham,
Rabb. Toeplitz, in approb. sese nominat b. Benja-
min Kohen P., et v. *W*³1025b.]

1. **שב יעקב (שור)** *Respondit Jakob Resp.* in
Jos. Karo: *Mens.* I-IV. II Ptes; edidd. filii Je-
huda Loeb et Seeb Wolf
f. *F. a. M.* (ושב יעקב ושקט) 1741-2.
[Epigr. Corr. Mos. b. Sal. Mannheim Wormatiensis
fer. IV.1. Cheschwan, P. II finita fer. III.25. Ijjar.]

- 5507 JAKOB (Jäkel) b. Benjamin (Ahron) Salmik.
[Cf. *Asulai* II p.90. *W*⁴1025d male Resp. patris
(v. Benjamin A. b. Abraham) ad filium Nostrum
refert.]

1. **נחלת יעקב** *Hereditas Jakobi* Supercomm. in
Salomo Isaki in Pentat. f. Crac., *Menachem*
Meisels (fer. V. **נחלת יעקב**) 1642.
[Corr. **נחלת יעקב** ap. *W*^{1.3}1014, ubi compendium
ex homonymo op. auctore Jakob b. Ahron B. (q. v.)
per Jekutiell L. b. Nachum male ad Nostrum refertur.]
2] — una cum Elia Misraichi: *Supercomm.* q. v.
[*W*⁴1025d] (1726).

5508 JAKOB b. Benjamin (Seeb Wolf) Wilna, Hier-
osolymis. [*W*³1014b=1038b et cf. *Asulai* II
f.158 **היקני וזרר**. Filium v. sub Zebi Aschkenasi.]
יאיר נחב *Illuminabit semitam* Comm. (Nostri et
Natan Spira) in Meir Poppers: *Lum. lucis*
q. v. (1709).

5509 JAKOB Berab, seu Be Rab (**כי רב**) [sen.] b.
Moses b. Isak, Exul Hispanus. [Natus (ca. A.1474)
urbe **מקדה** (Maqueda, *Zz. Ztsch.* 151-2) prope
Toletum ex familia **ממוניל** (et **ממרטאן**?), Anno
aetatis 18 Rabb. Fas, dein Zafatae (*Conforte*
32a, cf. 34a), ubi decessit nocte Sabbati no-
vilunii Ijjar **אש"ה**, i. e. 1546 (*Zz. Z. G.* 230), non
1541 (*Conforte* 33b, *Rof. Diz.* p.57). Nostri filiae
filius est Jakob Abulafia, seu „el Mizri“ (*Con-
forte* 42a, 46a.b. *Asulai* I f.43. *W*^{1.3}1011, et
„Jakob ben Rab“ ³1106c!). Nostri nepos est
Jakob Berab b. Abraham (*Conforte* 37a etc., cf.
Asulai I f.43 n.203, cf. Cod. MS. *Mich.* 779), ejus-
que nepos Jakob Berab b. Ahron (*Conforte* 52a),
ejusque prognatus vid. auctor sequi. q. v. — In
Cod. *Uri* 381 (v. Add. nostra) nomen passim **אבי**
רב scribitur. *Goldenthal*, Catal. p.24, Nostrum
sese „Levi“ subscribere praetendit!]

1. **שאלות והשכות** *Quaes. et Responsa* [primum
ac specimen ex Comm. in loca Maimonidis ubi
desideratur Comm. Vidal di Tolosa]; acc.
הידושים *Novellae* in tractt. Ketubot et Kiddu-
schin, cura Sal. Ibn Ezra b. Moses

4. *Ven., jussu principis magni Andrea*
Moresini (מורישיני), per (פקידו) *Dom. Vedelago*, per
praefectum (נב) *Venturin b. David* (ההיה) 1663.
[*W*^{1.3}1025, ad.³2010. Fl.6+79+1(alb.) פה+ד-א
קלא. Sectio II. continet הלמיד הרשב"א *Novellae*
discipuli Sal. Ibn Aderet.]

2] **מאמר** *Sermo* (thema: **שלוש מציאות סוף הקבה**);
f.28 ad c. Obadja Bertinoro *Comm. in Ruth*
q. v. (1585).

3] Excerptum in Esther; ad c. textus N.268 (1585).

4] **דבור אחד מחוסמות פרק קטא דמנהל** *Nota* in To-
safot tract. Megilla cap. 1; ap. Abraham Ibn
Akra: *E montibus pardorum* q. v. (1599).

5] **פירוש** *Comm.* in Josua et Proph. poster. non-
nullos excerptus ap. David Ibn Hin: *Collectio*
liliorum q. v. [*W*^{1.3.4}] (1602.1724-7).

5510 JAKOB Berab [*jun.*], Gener Chajjim Abulafia,
Tiberiade. [*Ghironi* p.213 mira confusione auc-
torem op. nostri nominat Jakob el Mizri Abul-

JAKOB BERLIN

afia, de quo vide sub Jakob Berak sen.1]

1. **ומרת הארץ** *Palmes* (seu *Psalmus*) *terrae* Carmina hebr. et Hisp. in laudem Tiberiadis, quam restituerat Chajjim Abulafia, et narratio peracti periculi duplicis (A.1742-3) certamine inter Scheichum et Vezirum, adjecto in id carmine duplici; praef. est Isak b. Chajjim Abulafia: sumptibus Hillel Patavini et Salomonis Ro-keach, fundatorum scholae Maschmia Jeschua (ff.16)

4. Mantua,

Rafael Chajjim d'Italia (עלחה) 1745.

- 5511 JAKOB Berlin, Rabb. Fürth. [Natus Berol. A.1707, mrt. Fürthi 1749; *Fraenkel*, Litbl. VIII, 420; cf. *Asulai* II f.12.42.]

1. **באר יעקב** *Puteus Jakobi* Nov. et Resp. in Jos. Karo: *Mens.* I-IV., acc. in fine Methodologica (סוניה, כללים); sumptibus fratris Eisak Berlin seu ג'ש [Goldschmidt?]

f. Fürth. (2. *Tammus*) 1767.

2. **זכרון יעקב** *Memoria Jakobi* Concc. seu Nov. in Pentat., sumpt. fratris u. s. per auctoris filium Abraham 4. Fürth., *Chajjim b. Hirsch* (לסדר ויעקב איש רם יושב אהלים) 1769.

JAKOB Bik v. J. Bik.

- 5512 JAKOB Bodek, Lembergensis. [Editor primus collectionis ירושלים, fascicc. III 8. *Lemberg et Prag.* 1844,5.]

הרואה *Videns*; una cum N. Fischmann (1837-9). q. v.

JAKOB b. Bonem v. Jakob b. Samuel.

- 5513 JAKOB di Boton b. Abraham b. Jakob b. Abraham di Boton.

1. **עדות ביעקב** (שו"ה) *Testimonium de Jakobo* Resp. in Jos. Karo: *Mens.* I-IV; acc. ליקושים *Collectanea* Talmudica interque illa specimen ex libro ejus deperdito in Isak b. Abba Mari: *L. Coronat.* [W⁴1013] f. *Salon.*, *Abraham b. David Nachman et Jomtob etc.* (עדות) 1720.

- 5514 JAKOB Brzescer (Brisker, בריסקר) b. (הקרוש) Moses Abraham Treves Aschkenasi. [W³1078b Nostro tribuit op. בית יעקב a Jakob Chagis citatum, sed v. Jakob Schor.]

Additt. ad Sabbatai Bass: *Labia sapientum* q. v. (1712).

- 5515 JAKOB Canizal (קניזל, קניזאל seu קאניזל). [Nomen non „Kanisal“ (W¹1102. *Ref.* ad Cod. 355: A.1508), sed ab uno ex locis Hispaniae „Canizal“ derivat *Zd.* Aetas ignota.]

1. **פירושים לרש"י** *Commentarii* in Sal. Isaki (et passim Nachmanidis) Comm. in Pentat., auctoribus Samuel Almosnino, Jak. Canizal, Ahron Ibn Alrabbi et Mos. Albelda

f. s. l. e. a. [Constant. Saec. XVI.¹?].

[Typ. rabb., columnis potissimum binis, linn. 45; Mos. Albelda ad pericop. Noach, ut vid. serius suscepto consilio, orditur. Librum sub Nostro recensuimus, quamquam praecedit Almosnino, quia jam ita ap. *Sabb.* et W¹1122 (cf. 177); librum a se non recognitum ignotum putat *Ref.*, Annal. p.45 n.13! *Salon.* post A.1551 excusum ferri in „*Archives Israelites*“ literis A.1850 mihi indicavit *Zd.* — Locum *Constant.* sistunt *Sabb.*, Cat. ms. et *Mich.* Liber ad rarissimos pertinet. — Cf. ad Cod. MS. *Mich.* 761.]

- 5516 JAKOB (Koppel) Cantor (ש"ץ). *Ein schön* ליר *von Wien* N.3668 [ca. 1670?].

- 5517 JAKOB Castro (קאסטרו seu קשטרו, compend. מהריק"ש) b. Abraham, in Aegypto. [Mrt. A.1610, v. *Asulai* I f.49 (adde II f.57.64) contra ea, quae ex *Conforte* 41a incorrecta de morte urbe Zafata repetuntur in tit. op.1. De familia cf. *Conforte* 33a.50a.]

1. **אהלי יעקב** (שורח) *Tentoria Jakobi* 4. (הנני שב את שבות אהלי יעקב) 1777. [Corr. A.1783 ap. *Rebenst.* 315.]

2. **ערך לחם** *Instructio panis* Annot. in Josef Karo: *Mens. instr.*

4. *Constant.* (לחם לנערים) 1718.

[W³1103b, ad. 92c (ubi male confunditur Abraham Isaki b. David) 775b.1266b.2096f, et cf. הלכות *Regulae Nasiraeatus* cum observat. Mos. Chagis, II,52b ap. Jakob Chagis: *Reg. parvae* (1704) q. v.]

- 5518 JAKOB Chabib b. Salomo, Zamorensis, Exul Hispaniae urbe Salonichi. [*Conforte* 32a. *Asulai* I f.44, II f.55. Cf. *Zz. G. V.* 428d. — De opere a typographis omni modo mutato nonnulla generalia praemittenda sunt. In praef., incepto jam opere, ait, se vidisse, jam alium sapientem Hispanum consilium suum colligendi librum ex Mid-raschim Talmudicis praecoccupasse, illumque *Constant.* excusum, pretio laud magno ubique divulgatum esse (ענה ראיתי בעיני אהר אשר החילוח) וגם

JAKOB CHABIB

לסדר ולכתוב החיבור הזה כי כבר קדמני חכם ספרדי אשר כתב על ספר מיוחד כל פירשי החלמוד. וכבר הסכימו להדפיסו אנשים חכמים ונכונים העומדים על מלאכת הפוסק בעיר גדולה של חכמים ושל סופרים קוסטאנטינא ומלאה הארץ דעה מאוהם הספרים כי התלמידים והתורים וסוחרים קנו רבים מהם ולא (בדמים יקרים וגם בכל זה לא מנעתי עצמי וכו' consilium vero suum primum fuisse (ומה שהוספה) לכתוב בס' הזה אשר כוונתי הראשונה הייתה שימצא adjiciendi (סמוך לכל מאמר ומאמר כל לשון פ' רשימו) omni excerpto Comm. Sal. Isaki, Tosafot Gallo- rum, Nov. Mos. Nachmanidis, Sal. Ibn Aderet, Jomtob b. Abraham et Nissim, unde hos auc- tores enumerant tituli edd. recentiorum, repetuntque Bibliographi [qui tamen opus laudatum anon. A.1511 excusum (v.N.2035) perperam ipsius nostri Ed. Pr. habent!]. Epigraphem P.I. (omissam in edd. plurimis praeter antiquissimas) ipse scripsit auctor, qui errores in locis, ex Cod. pravo excerptis, Talmudis Hierosol. explicandis excusat, quorum fo- lia singula recuderit (cf. ad op.1). Mortuo auc- tore filius Levi Ibn Chabib operis P.II edidit, quae Ordd. Talmud III-VI continet (etiam in edd. repetitis II plibus., miro tamen errore *W ex Sabb.* repetit, partem libri utramque tres exhibere ordd. etc.), ejus praef. (quae ab initio P.II remota in fine legitur in edd. recentioribus nonnullis, ut 1709 etc.) incipit verbis יעקב ביה, unde tit. P.II. in edd. repetitis effictus, sec. *Zd.*, Noster enim in epigr. hanc partem עין יעקב שני nun- cupat, — עין יעקב חלק שני, ut ap. Levi ubique. (Tit. vero ישראל עין et ביה ישראל in ed. 1566 etc. nullum habet fundamentum, locis enim praef. etc. ubi legitur, in edd. primis lit. genuinus offen- ditur, causa mutationis fuit forsitan Inquisitio in libros Talmudicos). Hinc inde in Ordd. II-VI de- siderantur auctoris expositiones, quae in P.I or- diuntur אסר הכותב „dixit scriba“ (illaeque vulgo *Scriba* salutantur in citationibus recen- tiorum), neque offenduntur excerpta ex auctoribus supra laudatis praeter פירוש (Raschi) et הוספה *Tosafot*; cf. *Asulai* l. l.]

1. עין יעקב *Oculus Jakobi* Chrestomathia locorum Talmudis utriusque haggadicorum sec. ordinem Talmudis, adjectis expositionibus superiorum, et ipsius auctoris, ad finem perducta per filium Levi. II Ptes. ED. PR.

f. s. l. [*Salon.*], *Jeh. Gedalja*. s. a. [1516-22].

[Tempus ex eo definiendum est, quod excusi Talmudis Hierosol. nullibi sermo est (cf. infra), sed laudatur

in parte anteriore praef. op. מנורה המאור, quod de excuso (A.1514) interpretor. Locum hujus ed. diserte exprimit ed. 1566; de typographo notabilis passus in fine praef.: ומאח ה' היה לי כי הקרה השם ית' לפני היום במקום מושבי אומן הגון וראוי זקן ונשוא פנים איש אמונים. הלא הוא המעולה ונכון כהר"ר יהודה נדליה יצ"ו כי ירעהו בימים הראשונים בעיר לישובונא בבית החכם המעולה ועניו המאושר בעניני כהר"ר אלעזר מוליד"אנו ול' שהיה זה כבן ואח אצלו נצב על מלאכת הקדש הואח שהיתה נעשית בביתו ואחרי כואי לעיר הואח הוציא הוצאות רבות לעשות זאת המלאכה שלימה בחוקה היר ובני ובני ביתו כלם חסידים ררך מהעסקים „a Deo misi contigit, qui me offendere fecit hodie urbe sedis meae artificem idoneum senem etc. *Jeh. Gedalja*, quem cognovi diebus anterioribus urbe Lisbona in aedibus sapientis etc. Elasar [*Elieser*] *Toledano* b. m., apud quem ille quasi filius et frater erat, praepositus operi sancto huic [i.e. typogr.], quod perficiebatur in aedibus ejus [scil. Elieser, cf. Sect. III s. v.], et postquam venit ad urbem hanc multa expendit ad perficiendam hanc artem omni robore, suique filii et domestici omnes probi hanc exercent artem.“ — Expll. sunt rarissima. P. II tantum sine praef., ergo incip. pag. 1 nuper acquisivit Bibl. Bodl. Cod. collegii Rom. non optime examinavit *Rof.*, Ann. p.46 n.21 (cf. *Diz.*, p.69), cod. perfectum exhibet quo- que *Mus. Br.* 481h,6. Fragm. membr. P. II vidi ap. Bibliopolam Berol., P. I non omnino perfectam exhibet Cod. Leydensis (Catal. p.311 n.105, cf. *W* p.590 n.1042, 4p.443), quem nuper diligentius examinavi. — Textus et inscriptiones expositionum in parte utraque lit. quadr., et quidem in P. I quoad Talmud Babyl. ita, ut textus commentariis cingatur. Duplex adjectus Index, scil. 1) מפתחות *Claves* i. e. Index realis sec. 12 „columnas“ (עמודים), ap. *Asulai* II p.110: כעלות (יב בעלות), de quibus v. praef., illae ad partem utramque accedunt; 2) סימנים i. e. Index Biblicus bipertitus, sed in fine P. II excusus (cf. ad op.4 et ed. 1622 et 1643). Indicis utriusque folia non numerata. Talmud Hieros. in Ord. I statim legitur f.54b post Babyl., in praemonito brevi copiam Talmudis Hieros. desiderat, in epigr. (f.60b) se loca ex opere magno ad instar *Jalkut* excerptisse dicit (nonnulla in edd. aliis mutata et omissa sunt, e. g. passus: ושמעתי מרבים אשר ההחילו לקנוה הקונדריסים הללו כי רע בעיניהם כאשר סלקתי עצמי בסדר מועד מלכתוב על באמרים מיוחדים דבר מה אשר apparet operis plagulas seu particulas sigillatim divulgatas esse; auctor ipse totum opus 200 קונדריסים absolvi aestimat); f.183b exstat epigraphis in Talmud. Babyl. Ord. II, simul introd. in Hieros., qui f. sequ. verso

JAKOB CHAGIS

16. — textus Talmudicus etc. [ut ed. 1649] per Meschullam S. b. Abraham etc., adhibito Correctore Naftali H. b. Jokew Isserls ex Wilna, sustinente Isak M. Fraenkel
8. *Amst.*, Josef Athias, jussu Imman. 1684-5. [Tit. A. יהיה בכור הבית האחרון. P. II fin. fer. I.9. Ijjar ברה מאירת עינים. W³p.456 et 821 Glossarium Meschullamo tribuit, legitur enim in tit. „omnia haec fecit etc.“ Ille id ad calcem P.I adiecisse dicit modo alphabetico (להפנתו לפניך דרך אלף) id est sec. ordinem paginarum! (in P. II margini appositum est), in praef. sese sustinentibus sumptus Christianis accomodasse dicit: והיינו הולך ברעה אחרים שלא מכני עמנו אשר היו בעוורי בהוצאה הרפוס. — Ex hac vel ed. praeced. efficta vid. ed. Indicis Elieser Rieti q. v.]
17. — Textus Talmud. cum Comm. brevi selecto per Sal. b. David Kohen Borger, qui edid. una cum socio Samuel b. Seeb W. b. Efraim Fischel; corr. Joel Levi Judex Posnensis
12. *Amst.*, *Casp. Steen* (נהח) fin. fer. III.1. *Tammus*) 1698. [W¹p.591.³p.457; cf. ad ed. sequ.]
18. — u. s. ed. auctor [W³]
8. *Brl.*, cura (עם העסקקה) *Jeh. Loeb b. David Neumark* 1701. [Commtr. Sal. b. David in praef. opus suum antea Amstelodami simulatori cuidam se tradidisse ait, qui non integrum excudere fecerit, cum ipse in Germania approbationes collegerit; gratiasque agit Seeb W. b. Meschullam S., Rabb. Hamburgensi, qui in P. II ac sumptus praebens laudatur.]
19. — cum Comm. ut ed. 1683, jussu Chanoeh Henoch b. Isachar Baermann Levi et Jehuda L. b. David Isak Sackel Levi Fürthensis [W^{1.3}]
f. *Brl.* [literis *Amst.*] 1709. (הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא)
20. — charta alba maxima.
[Praef. Levi Ibn Chabib exstat ad calcem P. II.]
21. — Textus cum Comm. brevi Sal. b. David etc., per Seeb W. b. Meschullam Salman, Rabb. Hamburg. Ed. II. —
8. *Brl.* (בית השועה עולמים, נאוו קורש) 1712. [Ad P. II praef. Comtritis recusa mutato tantum A. בעת. Corr. W^{1.3}.]
22. — Textus cum Expos. vocum restituta in P. I [ex ed. 1684]. Ed. II. 8. *Homb. a. H.*, in off. (בית הדפוס) *Seligmann Reis ex F. a. M.* 1712. [P. I: A. תבא עלינו ברכה, P. II: A. גדול יהיה, [בכרך הבית האחרון]]
23. — Textus cum Comm. brevi Sal. b. David [W³] 12. *Amst.*, S. Proops (חלמר) 1714.
24. — cum Comm. brevi [eodem auctore, corr. W⁴]
8. *F. a. M.*, Jo. Koelner, per socios Sal. Aptrod et Mos. Gamburg (ולקחם אנורה) 1723.
25. — Textus cum Expos. vocum insertis supplem. ex Jehuda di Modena: *Domus Jehudae*
8. *Amst.*, S. Proops. 1725-6.
[A. in vol. utroque in tit. אל המדר i. e. 1725, sed in fine vol. II finitum dicitur A.427, quod de A. in-
cipiente sumendum, quo approbatio altera in lim. vol. I data est, scil. 5. Tischri, altera enim A.486, textus procul dubio idem in edd. 25.26, quas comparare mihi non licuit. W⁴.]
26. — cum Comm; insertis supplem. ex Jehuda di Modena: *Domus Jehudae* et typographi Indice (*Collectio Salomonis*). Voll. III. Charta alba. [W⁴]
8. *Amst.*, S. Proops (כפרי מעשך השבע הארץ, P. III: וחכך) 1725,6. [Praef. Levi ad calc. P. III.]
- 27] — [sine Comm? W⁴]
8. *Sulzb.*, *Salman b. Ahron.* 1728.
- 28] — cum Isak M. Fraenkel Comm. [ut ed. 1709] f. *F. a. O.* [lit. *Amst.*], M. Gottschalk (חפרה) 1729. [Fl.192. Saraval 253, ubi A.1799 err. typ.]
29. — s. t. אנרת בבלי הנקרא בשם עין יעקב
Haggadot Babylonica quae nominantur *Oculus Jakobi*, scil. textus auctor cum Comm. Sal. Isaki et Comm. (*Oculus Abrahami*) Abraham Schick, cujus praecedat Introd. bipertita. Voll. IV. 12. *Koenigsberg* (עניין) 1848.
- 30] — in Cap. Chelek tract. Synhedrin Lat. per G. Genebrardum q. v. (1572 etc.). [W³p.457=1.31114.—Expositiones in op. nostrum laudat *Asular* II f.55; vide Benjamin b. Samuel: עיר ישרש יעקב Abulafia Chajjim, Jakob Reischer (אוהל יעקב: cf. quoque Jakob Spira: מאור עינים, Josia Pinto: קלוריה, Salomo Algasi: סאור עינים, Simon W. b. Jakob: האוה לעינים et לעין; sed plures, qui *Novellas haggadicas* scripserunt quosque enumerandi non hic est locus, ea exposuerunt loca, quae Noster selegerat, vel ipsam sequuntur collectionem. — Indices separatim excusos v. sub Elieser Rieti (ubi corr. W¹p.591 etc.) et Sacharja Porto. — Supplem. vide sub Jehuda di Modena: ביה יהודה.]
- 5519 JAKOB Chagis (האנני) b. Samuel b. Jakob b. Samuel b. Jakob, Exsulis Hispani. [Liburni et Hierosol., socer Mard. Galaute b. Jonatan. Mrl.

JAKOB CHAGIS

Constantinopoli A.1674 sec. *Asulai* (ad. II p.36 n.65), 1688 sec. *Ungerum* ap. *W*³p.454 (*Rof. Diz.* p.71); sed in lit. op.8 post morbum excusum se nomen Israel adoptasse dicit (אשר הויסב את שמי ישראל), atque carmen subscribit „Israel b. Samuel Chagis“ (cf. praef. ad op.4), unde opus postremis annis excusum habeo. Eum op.9 jam A.1639 parasse demonstrabitur infra. Hinc suppl. *Wunderbar*, Litbl. IX,499, quod tamen non prae oculis habeo.]

- 1] **אורח מישור** *Semita planitiei (rectitudinis)* Dis-ciplina studiosorum; appd. ad op.9, una c. Sim-son Chinon: *L. Excisionis* q. v. (1647.1709).

[*W*¹p.1153.³p.455=²p.1257 n.40 anon., quamquam ipso nomine auctoris incipit libellus; cf. ad op.9.]

2. — acc. Elieser b. Isak; *Semitae vitae* (ff.24) 16. min. *Amst.*, *S. Proops* (וארח צדיקים) 1709. [*W*³p.455.⁴p.866. Editor (filius) Moses Chagis in fine hunc libellum se jungere dicit libello A.1707 edito, scilicet אמה שפח.]

- 3] — u. s. acc. praeterea העובר ספירה [N.3270 corr.] et הלכנה 32. *Amst.*, *Jos. Dajjan*. 1724[5?]. [A.1724 ap. *W*³p.455, A.1725 Cat. ms.]

4. **הלכות קטנות** (שו"ת) *Regulae parvae* Resp. breves, P.I p.22 inseruntur *Regulae Nasireatus* Jakob Castro etc., edid. fil. Moses

f. *Ven.*, *Al. Bragadini* (קדש הנה) 1704.

[*W*¹p.590.³p.456; ad.181c,286b,643c,1669c,1794b, 2127c,2135b. Excerptum exiguum ff.3, in ed. op.9. A.1709. —

החידה (*W*³p.456) editum non exstat.]

- 5] **זכרון לבני ישראל** *Memoria filiis Israel Ethica*; ad c. libri sui *Collect. farinae* edid. fil. Moses Chagis q. v. [*W*⁴] (1726).

[Moses ad librum suum צור החיים hunc quasi continuationem nostri, nostrumque partem lib. צור המור *Fasciculus myrrhae* (*Sabb.*, cf. *W*³) habet: כי מבין אדוני אבי המפורסם בס' צור המור אשר עשה כנוכח בס' שפתי ישנים רואה אני כי סיים בקנטרים וזכרון לבני ישראל אשר הרפסתי בשנה אשחקד סמוך ונראה ללקט הקמח על השם חסם בפרק החמישי הנזכר [מהלכות דעות] לכן ממקום שסיים יעקב אבינו משם ההחלתי ללכת וכו']

- 6] **עץ חיים** *Arbor vitae* Comm. in Mischnam, praemissa *Introd. methodol.*, Ord. I, adjecta *Expositione de areola* (ביאור הערונה) in tract. *Kilajim*; in ed. Mischna A.1650 N.2000; in Ordd. VI adjecta in Ord. II. *Introd. in 39 [species] laboris* [*prohibiti*], u. s. A.1653-4[6?] N.2001; A.1716-7 N.2019.

[*Corr. W*¹p.589(=1117).³p.455. Idem in Pesachim C.III et Sabbat C.VII.VIII in D. Millii Catalectis Rabb. q. v. (1728). Cf. *W*⁴p.426. — *Introd. methodol.* repetita in op.9 ed. 1709, ubi jam in ed. 1647 talia in Mischnam.]

- 7] **פתיל תכלה** *Funiculus caeruleus* Commenta-rius in Salomo b. Gabirol: *Asharot* q. v. [*W*^{1.3}] (1652.1714).

8. **קרבן מנחה** *Oblatio Mincha* Expositio locorum Biblicorum haggadica [*W*³] 4. *Smyrn.*, *Abraham Gabbai s. a.* [paullo ante 1674?].

[V. supra sub nomine. — Auctor *Novellas* in Jos. Karo I (חידושי דינים על אורח חיים) excudere sese penuria impeditum dicit.]

- 9] **תחלת חכמה** *Initium Sapientiae* Methodolo-gica Talmud., spicilegium in Simson Chinon: *L. Excisionis*, ex Jeschua b. Josef, Josef Karo, Salom. Algasi etc., cum *Regulis novis*, q. v. [*W*^{1.3}] (1647.1709).

[Tit. ed. PR. (rarae quidem): ס' כרייתו עם תחלת חכמה והוא חבור מכתב כללים שהשמיט המחבר ולקטתי אותם אני הצעיר יעקב חאגיז מהש"ס רשי והחוס' ומטה שכתב בס' (הליכות עולם) וברחמי הסולת נקיה (משאריה יוסף) ומכללי מוה"ר קארו ז"ל וספ' (יבין שמועה) ואביא אותם בסדר יפה על דרך שערי הרב בדרך קטן עם כללי הקצו ושאר מדות מנדולי הראשונים והאחרונים וז"ל מסודרות היטב בסדר מדות אהרן In praef. (ante Simson) lib. שמועה יבין excusum [1639] dicit, cum ipse opus paraverit (בדבר) (זה יצא לאור ס' יבין שמועה), se vero brevitati stu-duisse. Nostri spicilegium post ff.8 non paginata pergit p.17-72. Dein *Regulae* sunt adjectae secundum ordinem Simsonis triplicem ¹) in Biblia (פסוקים), ²) Mischnam (cf. ad op.6), ³) in Gemaram (אמר הצעיר אחרי) שהרפסתי ס' כרייתו וכו' עם איזה חידושים על הי"ג מדות שהוספתי ראיתי לחבר אליו איזה כללים שלקטתי לזכות את הרבים ולהיות שהרב חלק ספרו לכמה חלקים אכתוב כללים אלו בסדר שהתנהג בו ובפרש בלשון למודים שחלק אותו לג' חלקים וכו' גם illas pp.1-102 exhibent; adjecto sectioni cuilibet indice, in fine חס. Sequitur particula inscripta: כללים שהרשנים בפסג הלכה. *Init. sap. Regulae novae in usum decisionis*, pp.103-36 (unde *W*³p.1161 p.136 tantum), ubi particula haec „cum (sic) תחלת חכמה“ finita dicitur pericope Deuter. XXVIII,8. Agmen claudit op.1 (v. supra notata) sine frontispicio, ff.16 separatis (ultimum male ך notatum), ubi auctor diserte opusculum appendicis instar libro תחלת חכמה se adiecisse dicit. — De ed. op. nostri repetita cf. quoque sub Jona Teomim.]

JAKOB b. CHAJJIM

JAKOB b. Chajjim v. Jakob Alfandari et
Jakob Eilenburg et Jakob Zemach.

5420 JAKOB b. Chajjim b. Isak Ibn Adonia, ex
Tunis. [Corrector Venetiis inde ab A.1520 (*W*
1045, *Rof. Diz.* p.322. *Ghirondi* p.197, cf. Sect.
III); Christianus decessit ante A.1538, quo
Elia Levita de Nostro: *היה נשמתו צוררה בצרור*
נקוב (ut monet *Iuzz.*), nuperque *M. Soave* Ve-
netus ex Ord. Tohorot ed. 1546 (N.1969) haec
excerpsit: *ואלה הם דברי המניה הראשון שהיה*
שמו לפנינו בישראל יעקב בר חיים שהניה סדר
טהרות עם פירוש רבינו שמשון ז"ל. ולפי שאמר
החכם קבל האמת ממי שאמרנו ראינו להדפיס דבריו
פה. „Haece sunt verba Correctoris primi, cuius
nomen *antea* in Israel Jakob etc. Sed quia dixit
Sapiens: „Accipe veritatem a quovis eam dicit“
verba ejus hic recudenda putavimus.“]

1] *דרכי הניקוד והגנינות* *Viae punctuationis et ac-*
centuum, vide Moses Nakdan.

2. Praefatio in Pentat. cum Targum, de transla-
tione librorum praecipue de Targum

8. [*Ven.*] s. a. [ca. 1527 ?].

[*Opp.* 368 O., quod sub N.56 ad ed. 1527 retulimus;
nuperrime *Iuzz.* expl. ed. 1543 N.93 acquisivit, ubi
exstat praef. illa post Haftarat, ut puto, compacta;
modo ad calcem Pentat. s. a. ap. Bomberg. (Catal.
Biblioth. Leyd. p.409 n.3, quam ed. inter libros omiss.
descripturus sum) eandem detexi Nostri Dissit. plagula
separata, scil. ff.1.2.3.4 et 4 non signatis, quorum ul-
timum album, nostrum ff.6, pag. ult. alba.]

5521 JAKOB (Jehuda Loeb) Chanoch Sundel ex
Pfersce, Judex Altonae.

1. *לשם זבח* *Nomine sacrificii* Nov. halachicae
in tract. Talmud. f. Alton. (15. *Sivan* יתכן-
mense Adar fer. III. לבשר זה יתכן כל 1767-8.

JAKOB b. David v. Jakob Frances et
Jakob Marcaria et Jakob Pardo et Ja-
kob Provinciale et Jakob Spira jun.,
et v. Jakob b. David Guttrath in
Sect. III.

5522 JAKOB ex Dubno. [Vulgo: מניד מדובנא *Con-*
cionator Dubnensis. Cf. *Ghirondi* p.210.]

אמת ליעקב *Veritas Jakobo* Comm. in Haggadam
Paschatis; inter Precum Coll. N.2730 (1839).

JAKOB b. Efraim v. Jakob Schor.

JAKOB Eichenbaum v. J. Eichenbanm.

5523 JAKOB Eilenburg (Eulenburg) b. Chajjim, Cra-
coviensis, Reichenau (רעכנווע) et זאברטן in Bo-
hemia.

1] *יעקב ישרש יעקב* *Radicare faciet Jakob* Amst. 1728.
[Citatur in op.2, cf. *W*⁴1015b.]

2] *מנחה כלולה* *Oblatio mista*, in Jos. Karo:
Mens. II 8. Amst. 1729.

[*Mich.* 2584 in fine impf., Approbb. datae A.490.
In praef. queritur auctor de libidine, qua Editor op.3
tractavit.]

3. *הולדות יעקב* *Generationes Jakobi*, Expositt. in
Pentat. (ff.55) 4. *Fürth.*, Bonfed. 1726.

4] *Annot.* in Jakob Weil: *Reg. mact.* q. v. [*W*
⁴1015b] (1728).

JAKOB b. Elchanan v. Jakob Heilbronn.

5524 JAKOB b. Elia Levi, Toeplitz, cogn. „Fromm
(*pius*) R. Jakob.“

1] *ליד* *Lied* N.3627-8.

2] Vers. Germ. Precum poenit. (סליחות); inter
Precum Coll. N.2911 sq. [*W*⁴1018] (1602 etc.).

JAKOB b. Elieser v. Jakob Temerls.

5525 JAKOB b. Elieser b. Meir Eisenstadt.

1. *הולדות יעקב* *Generationes Jakobi* Expositt. in
loca Biblica et Talmudica 8. Lond., *W. Tooke*
(טוק), *per socios Isak b. Jedidja, Mos. b. Ger-*
son et Jacob b. Isachar Kohn (פסכחי) 1770.

5526 JAKOB b. Elieser [Ulmo, Olmo ?]. [Vox אולטו
seu אולטא in margine superiore desecata vid.,
ubi auctor הנאון מוהרר salutatur; forsam idem
Jakob Ulma, Rabb. Friedberg A.1612 ap. *W*
³1014d??]

ליד N.3679.

JAKOB b. Eljakim v. Jakob Heilbron.

5527 JAKOB (Israel) Emden b. Zebi Hirsch Asch-
kenasi, vulgo יע'ב'ז *JaBeZ*, Extrabb. Emden, Altonae.
[Inde ab A.1745. Mrt. fer. VI.30. Nisan (19. April
Zz. ap. *Liebermann*, Deutsch. Volkskalender 1853
p.69) A.1776, aetatis 78. *Fürst*, Litbl. VII.442.
Epitaphium v. ap. *Blogg*, ס' הדייט (1848-50)
p.309. Cf. *Asulai*; Autobiogr. v. infra op.4 et
Cod. MS. *Mich.* 12. Indicem librorum v. sub op.9.

JAKOB EMDEN

Possedit ipse proelium, quo opuscula excudit nonnulla. Notae ejus MS. adjectae sunt libris plurimis (praecipue ipsis suis) biblioth. Michael, ut in Codd. variis MS. Mich.]

קעקב v. הקישורים op.13.

1. **יציר פתגם** *Stabilis [est] sermo* Lamentatio in patrem Zebi Aschkenasi [mrt. 2. Ijjar 1718]

4. s. l. e. a. [Saec. XVIII. med.].

[Ipsa citat librum in op.4 p.90. In marg. superiore: מנלה ספר; cf. op.4. Cum notis autogr. ap. Mich. 1801, ubi locus Alton. ex conjectura.]

2. **לוח ארש** *Tabula pronunciationis* [P.I.] contra lib. שערי חפלה Sal. Hanau

8. Alton. (אמח מ[א]רץ חצ[ח]מה) 1769.

3] P.II. ad c. op.7 (1751).

לחם שמים et לחם נקודים v. op.7.8.

4] **מנלה ספר** *Volumen libri Autobiographia; initium [vita patris Zebi] IX,79 collect.* מאמץ N.3713.

[Composuit A.1752, v. p.90. MS., ex quo excusum est specimen, nunc Mich. 407.]

5. **מטפחת ספרים** *Peplum librorum* contra auctoritatem libri *Sohar* etc. et Jonatan Eybensschütz

4. Alton. (מטפחת) 1768.

6. **עדות בעקב** *Testimonium de Jakobo* contra Jonatan Eybensschütz

4. s. l. [Alton.] (ישר A. 1755.

7] **עץ אבות** *Arbor patrum* i. e. tract. Talmud. Abot cum Comm. Obadja Bertinoro et Jomtob L. Heller, adjectus Comm. duplex, scil.: לחם

לחם שמים *Panis punctorum* et realis: לחם נקודים

Panis coeli; acc. (f.76-82) לוח ארש P.II (op.3)

et Additt. ad נקודים 4. Amst. 1751.

[Inceptum באמר יאמר ליעקב 1741 ut Mich. 3390. De tit. Comm. (in praef.)

לחם v. משנה op.9⁴]

8] — Comm. לחם שמים tantum, una cum textu N.1491 (1834).

op.11. שאילה יעבץ v. עשרה הלחם

op.12. חורה הקנאות v. צידה צבי מורה

9. **רשימה** *Index operum*

f. patente s. l. e. a. [ca. A. 1769].

[Libelli, vix noti, ad cognoscenda opera utilissimi

רשימה מחבורי המפורסם בעולם כשם: Enumerantur opera

הרב מעמדין ותלמידיו (!) הנדפסים

non addito loco vel anno, et quidem secundum formam

scil. *Folio*: לחם שמים P.I. [cf. Mich. 2036, ubi

recte A.1733, in tit. A.1728 err. typogr.] לחם שמים (קונטרס)

P.II. לחם שמים (adjectum ad ¹). לחם שמים (et cf. חמיר נר חמיר ap. Asulai II p.128 n.50).

משנה (מהדורא) in משנה לחם ⁴)

אנרח ⁶) שאילה יעבץ ⁵). I, cf. supra op.7).

ed. II auct. (cf. Asulai II f.64, Mich. 70-1).

(v. Cod. P.II סדר ומנים P.I סדר היום מור וקציעה ⁷)

MS. Mich. 428 et infra op.16, et v. מוניה כוס קי

ap. Asulai II p.128 n.39.44.46). ⁸) שאילה יעקב P.II. — Quarto:

מוכה גדול adjectum חורה הקנאות ¹⁰) עץ אבות

Jakob Sasportas (q. v.) ed. II corr. auct. [ubi in fine nonnulla Nostri venditantur].

¹³) עקיצה עקרב ¹²) שפה אמח (cf. Mich. 4686) et

שמוש ¹⁵) שבירה לחות האון ¹⁴) פרושה לסכנתא

שבת לנו, רהן מחעה, מחג לחמור, שוט לסוס: V Ptes.

שבת מוסר et (עמל לכסילים contra) כסילים

(v. Cod. MS. Mich. 730). ¹⁷) ספרים

עדות ביעקב ¹⁸) אגרה שו"ם ¹⁹) עיר האלהות ²⁰) עמודי שמים

seu סדר חפלה ²⁵) — Octavo: שאגת אריה ²⁴) פתגם

et ברכות שמים ²⁷) עיר האלהות ²⁶) עמודי שמים

cf. ad calcem ²⁸) idem P.II. ²⁹) עולם ברור cum Comm.

et appd. de eventu in Podolia (op.14). ³⁰) לוח ארש

etc. (v. infra op.15). ³²) Opus quadripert. החאבקות

הכל recensionis uberioris operis ultimi legitur usque ad finem A.529⁴ etc.

Sequitur invitatio ad opulentos vel typographos, qui Bibl. Rabb., Talmud, Turim, Midrasch, opera Kimchii vel alia a Nostro emendata

opera, edituri sunt, vel ipsius opera nondum excusa, praecipue (numerum addemus) ³³) קולן של סופרים (Cod.

MS. Mich. 751-5), ³⁴) מורק (i. e. מור וקציעה) in Ord. II-IV, ³⁵) הקישורים ליעקב (v. infra op.13 et ad Cod.

MS. Mich. 755), ³⁵) הלכה פסוקה in Ord. I, et libros (excusos?) צמח דוד

etc. (cf. Cod. MS. Mich. 730) cum Annot. vel. Additt. Clauditur

pag. praemonitione de non recedendo sine permissione auctoris opp. sua, quibus Emendanda servat. Pag.

versa exstat *Annunciatio* (מודעה לאורייתא) ed. Bibl. Rabb. sec. edd. Venet. et Basil. etc., additis inter alia

4 opp. auctoris., scil. ³⁶) אב לבניה in Comm. grammat. etc., ³⁷) למסורה

אם Supercomm. in Comm. veter., ³⁸) נלער in Targum, ³⁹) פתנים

Comm. kabbal. In fine recensentur loca (adscribenda erant nomina bibliopolarum), ubi subscriptiones colliguntur. — Desideratur

hic inter excusa: ⁴⁰) משפט שלום (Mich. 2984 et Asul. II p.128 n.49, delend. p.88 n.255), ⁴¹) פסוקה

(laudatum in fine op.¹¹) et inter inedita ⁴²) אגרה

Cod. MS. Mich. 12.] הפורים

10. **שאגת אריה** *Rugitus leonis* Concio funebris in

JAKOB FANO

cognatum (ניט) Arje L. Amstelodam.

4. *Amst., typ. nova Jan Janson* (שירה) 1755.
11. *Quaesitum* (seu *Quaesita*) *Jaabez.*
II Ptes., ad. P.I accedit *עשרה הלחם Decem*
panes f. *Alton.* 1738-9. 1759.

[P.I. inc. mense Kislew יקרא יעקב לאלהי ישראל P.II A. לאמר אם בך חברכני (הרכיני אם) בולי
אם בך חברכני ויבא אלהים.... שאל. Cf.
Cod. MS. *Mich.* 778.]

12. *(Haec) Lex zeli Collectio* relationum et documentorum de Sabbatai Zebi ejusque sectatoribus, aliisque ut Nechemja Chajun, Cardoso etc. Mos. Chajjim Luzzatto etc. [anon.] 4. *Amst.,*

typogr. nova Judae bar Schilo s. a. [Alton. 1752].
[Libellus memorabilis rarus ff. 73, in fine locus etc. effictus, f. 73a epigr. auctoris (יעקב) פורמ A. בשר. Frontisp. non exstat, f. 1 inscriptio הורה הק' זאה ה' ה', sed in marg. sup. passim 'הורה הק' זאה ה' ה'. Particularum notabiliorum inscriptiones sunt: ספר צידה i. e. relatio de Sabb. Zebi prima, quam sequuntur (f. 13b et 16) relatio 2 et 3, et 4 (f. 21b) ex Tobia b. Mos. Kohen (q. v.) recusa, — ex quibus excerpta cum Vers. Germ. ap. J. Zedner: Auswahl etc. p. 160 (1840). F. 38b: לחישה שרה' est Mosis Chagis q. v.; ultima (ff. 67) est הכניס מוכה גדול לביתו. — Confundendus non erat Cod. MS. *Mich.* 232, ut sit in Registro meo p. 336; nec idem est הפורים, cf. supra op. 9⁴².]

13. *הפלת ישרים Precatio proborum* Concio habita Sabbato poenitentiae A. 1730 (הצא) Emdeni ex libro הקישורים excerpta, et Concio alia (חלי נחם) habita A. 1775

4. *Alton.* (הפלת ישרים רצון ה') 1775.

[Corr. A. 1785 ap. *Mich.* 5226.]

14. *פירוש Comm.* in Jose b. Chalafta: *Ordo mundi etc.*, insertis nonnullis contra Sabbatianos q. v. (1757).

[In Catalogo op. 9²⁹ Comm. dicitur ברור עולם, sed in fine ed. nostrae se Commentario ait titulum, more consueto, non dedisse, quia eum de improvviso (בפתאום) fecisset, dumque operator excudendo occupatus fuerit.]

15. Annot. in Saadja Gaon: *L. Redempt. etc.* et Mos. Maimonidem etc. q. v. (1769).

מועשה שהיה בעשר שהעני והור [Accedit f. 18b: שבעו נא מליצה ההכם ונתעם מלח. F. 27b: מעשה נורה בפאדליע *Historia ingens in Podolia* de Sabbatai Zebi sectatore Fränk, sec. notitias Abraham Czernigrod (?) a Nostro relata.]

- 16] *Varia in collect.* מאסף N. 3713.

[*Epistola* ad M. Mendelssohn de tempore sepeliendi mortuos, II, 172. 178. 184 (recusa IV, 222. 229. 235 collect. בכורי העתים N. 3429). — § 453 lib. מור de leguminibus licitis festo Paschatis IX (2) 59.]

- 528 JAKOB Fano b. Joab Elia, peregrinans Ferrariae. [Idem vid. „Jakob Fano“ praeceptor Abraham Portaleone, quem W³1093b male conjicit cum Jakob Pan (q. v.). Cf. *Zz. Gg. Ztsch.* III, 56; כ"ח V, 154, Cod. MS. *Mich.* 237, et Registrum p. 335, ex quibus incorrecta sua concoxit *Ghirondi* p. 210.]

1. *Clypei fortium* Cantus (ופר) de foeminis contra libellum טגן נשים (*Clypeus foeminarum*) Jehudae Sommo Portaleone; acc. קינה ² *Elegia* in caedem Judaeorum Anconae, incip. אה אשכח ירושלים (ff. 16)

8. *Ferr., Abr. Usque (Ab-Elul)* 1556.

2. — charta caerulea [post impressionem tincta?]

[*Opp.* 5690. compactum habet libri, A. 1554 excusi, frontispicium, in ejus marg. superiore tit. noster adscriptus = 5690. De argumento libelli rarissimi corr. W³1049b; *Rof.*, Ferr. p. 38 et auctores supra laudati, ut A. 1586 ap. *Delitzsch*, Z. G. d. h. P. 173, cf. Cod. MS. *Mich.* 758. Strophae carminis utriusque sunt ternariae, prima post dedicationem incip. בה קול שמעתי משר' חמישים יהודי וכו' מנמוכאנו נכון לחש עשה טגן נשים. Libellus enim טגן נשים hebr. Ital. Jeh. Sommo (cf. W¹763 et *Zz. L.L.*) constans strophis 50 (Cod. MS. *Reggio* 55) scriptus est contra librum בעהו, in fine vero jam exhibet defensionem auctoris contra libellum nostrum, ubi forsitan versiculi ejecti Italici, amplissimum enim est spatium inter strophas singulas.]

- 529 JAKOB Feitusi (non Peitusi פֵּיטוּסִי vel פֵּיטוּסִי) b. Abraham, Tunisiensis, Legatus Palaest. [*Nepi* p. 211. Nomen cum lincola super lit. פ scribi (unde Arab. ٢ respondere suspicari licet) nuper monuit *Zd.*, unde supra passim corrig.]

1. *Brith Jakobi* Foedus *Jakobi* Conce. allegoricae et kabbal.; acc. (p. 91) ² יגל יעקב *Exultabitur Jakob* Collectio halach. varr. auct., ut Bezalel Aschkenasi in Sota, varr. in Nedarim et Nasir, Abraham Ibn Musa: *Collect. Nasir*, Levi Gersonides: *Portae justitiae* etc. et auctoris ipsius nonnulla f. *Liv.* (ליעקב שמה) 1800.

2. *מראה האופנים Visio Ofanorum* Collectio continens: Abrou Levi Nov. in Beza, Ascher b. Jehiel: *Tsafot Sota*, et libri יגל יעקב (op. 1²) P. II.

JAKOB FIDANQUE

scil. auctoris Nov. in Beza, Moed Katan etc.
f. *Liv.* (יגל יעקב ישמ[ח] לפ[ו]) 1810.

- 5530 JAKOB Fidanque (פידאנקי) b. Abraham. [Mrt. Londini mense Cheschwan חסכב, i. e. 1701; non 1702 ut *W*³1096. Edid. A.1687 Hamburgi Salomo b. Melech q. v.]
Annot. selectae in Isak Abravanel: Comm. in Proph. prior. q. v. [W^{1,3}]
(1686).

- 5531 JAKOB Finzi (פינצי) b. Isak Levi Aschkenasi (*Germanus*). Nomen Familiae omisum ap. *Luzz.*, Proleg. p.59.]

1. דברי אגור *Verba Agur* Compend. gramm. hebr. (ff.16) 8. *Ven., di Gara.* 1605.
[Inc. fer. IV.5. Nisan ליצירה. In fine fer. V. (זכרו תורה) יעקב. i. e. 15. Schebat A. יעקב (זכרו תורה) i. e. 15. Schebat A. יעקב quod 305 supput. majoris, sec. calendarium, atque de finita compositione sumendum vid., quamquam Jod utrumque dubium; laudatur f.16 in epigr. (quam sequitur לוח השעמים נר[ו] הארקהולטי נר[ו] לוח השעמים Sam. Archivolti magister est, *Dukes*, Litbl. XI,297. *W*^{1,3}1056.]

- 5532 JAKOB Frances (פרנסיס, פראנסיס) seu Francese b. David. [Pater David Tunetanus (*W*³p.207 n.518b) mrt. 15. Adar 1651; Noster natus Mantuae, mrt. Florentiae 5. Tammus 1667, aetatis 52(?) (*Ghirondi* p.186,288); confunditur ergo Noster cum fratre Immanuel (hicque cum Imm. (Jakob) Frances y Rosales) ap. *W*³1794b (suppl. *Rof.* ad Cod. 1331, cf. *Gg. Ztschr.* III,283 n.1. Cod. MS. *Reggio* 24 et cf. *Nepi* p.293). De Nostri carminibus MS. v. *Luzz.* ap. *Jost*, Isr. Annalen I,304 et in *Serafeo* 1840 p.24 (ex quo excerpta in Litbl. I,72), ubi vero p.27 carmen in Simsonem quendam (non Morpurgo, qui natus est A.1681) male post A.1700 compositum conjectatur, ut ipse *Luzz.* in epistolis privatis confitetur.]

- 1] אשרי *Carmen* contra Kabbalam, incip. אשירי הנוי (pp.4) 4. s. l. e. a. [*Mant.* ca. 1666?].
[Paucissima expll. excidio per Kabbalistas evaserunt (cf. אסנתון חכמים ap. *Luzz.* l. l.), ut ap. *Luzz.*, et in Cod. A.1848 a *Mus. Br.* acquisito.]
2] — ad init. Jedaja Penini: *Examen mundi* q. v. (1704).
[Alia recenset *Luzz.* l. l. carmina singulatim excusa, quae forsitan unica cum circa 170 Carminibus MS. compacta possidet (ex verbis *Reggio*, Examen Tradit. p. XVII: שלו הרפים אוהה בחוק, שירים" שלו p. XVII: שלו הרפים אוהה בחוק, שירים" שלו

collectionem sub tit. שירים excusam habueris!), sunt-que sec. recensionem prolixiora a *Luzz.* mihi sup-
peditam: 1) *Epithalamium* macaronicum in fratrem Immanuel, 7 strophis (ottava rima) anon. fol. patente min. *Mant.* s. a. — 2) *Carmen* contra Kabbalistas 10 versibus, quorum incipit primus: קינה, לא עת רנה, קינה, כי קרוב יום, הסה עזה 4. s. l. e. a. — 3) *Epithalamium* in nuptias Isak Sopino (seu Supino) et Rehekka Karo, subscriptum Jak. Frances „incola Mantuae“ excusum super bombycem. — 4) *Epithal.* in nuptias Isak Lombroso [uxoris suae fratrem] cum Sara Franco di Almeda, subscriptum nomine auctoris atque anagrammate עקבי נשיא פרס, cum elogiis *Mos. Sacut* et *Imm. Frances* ff.4 f. s. l. e. a. [*Mant.*]. — 5) קינה *Elegia* Epicedium in doctum (Gaon) Asarja et mortuos Venetiis Jehuda di Modena et Rabb. Elia, denique in Rabb. Samuel Masud mortuum 23. Cheschwan A. (נחמה) הרח (1648) fol. maj. s. l. e. a. — 6) קינה *Elegia* in Menachem Cases (cf. *Asulai* II p.140 n.69, p.34 n.39, *Nepi* p.233) Rabb. Ferrar. f. pat. *Mant. in aed. Josuae Perugia.* s. a. — 7) קינה *Elegia* in Schemaja di Medina fol. patente, in fine: „Jak. Frances hic Mantuae.“ Hinc suppl. *Zz. Z. G.* 261.]

- 5533 JAKOB Gavison b. Abraham. [In Algeria Saec. XVII. in.]

Addit. ad patris Abraham Gavison Comm. in Proverbia q. v. (1748).

- 5534 JAKOB Ginzburg (seu Ginsburg) b. Isak David, Praeses academiae Pragensis.

1. זרע יעקב *Semen Jakobi* Novellae in tractt. Talmud. Berachot et Sabbat f. *Prag.* 1814.

- 5535 JAKOB (Abraham) Giron (גירון), Rabb. Adrianopolit.

1. חיקון סופרים ומקרא *Institutio scribarum et Scriptura scribarum*, i. e. Comm. duplex in Isak b. Abba Mari *L. Coronationis* de libello repudii etc. cum textu f. *Constant.*, typ. nova *Nissim Aschkenasi* (ויתן לך) 1756. [A.1757 ap. *Asulai* II p.108 error typ. ?]

JAKOB Goldenthal v. J. Goldenthal.

- 5536 JAKOB Hamburger b. Mardochai, Archisynagogus Pragensis.

1. קול קול יעקב *Vox [est] Vox Jakobi* Nov. in tract. Talmud. Berachot etc. et exegetica in Pentat., cum Annot. per Jecheskiel Landau f. *Prag.* 1802.

JAKOB HEBRAEUS

5337

JAKOB (Jacob) Hebraeus. [Aetas vel patria in op. excuso indicata an Nostri sit quaeritur. In limine Ed. Pr. legitur: „Incipit liber *Thecrin* etc. editus in arabico etc. Avenzohar [in ed. 1514 statim sequitur: Incipit prooemium auctoris] et translatus de hebraico in latinum *Venetii* a magistro *Paraucio physico* ipso sibi vulgarizante magistro *Jacobo hebreo*. Anno dei Jesu christi MCCLXXX primo mense augusto die jovis in meridie secundo ducante *Venetii* viro egregio et praeclaro dno. *Johanne Dandolorj* scdo. Anno sui ducatus [Jo. Dandolo A.1280-9 referunt Historiographi], anni autem regni [Arabum, in ed. 1514] 679 [congruit cum A.1280-1] menses IV dies II“ [diebus quinque, in ed. 1514]. Eadem fere leguntur in ed. 1514 (de qua v. sub auctore) in fine, scil.: „Completus est liber *Theysir almudanan* (sic) cum laude Dei, editus in arabico etc. translatus *Venetii* in confinio sancti Salvatoris de hebraico in latinum a magistro *Pathavino physico* ipso sibi vulgarizante magistro *Jacobo hebreo in medicina et aliis scientiis plurimum erudito*. Currente A. dei nostri Jes. Chr. 1200 octuagesimo primo die jovis qui fuit 21. augusti in meridie ducante“ etc. (ut supra). Hinc corr. A.1280 ap. *W¹38* et *Wüstenfeld*, Gesch. d. arab. Aerzte § 159 [ex quo more suo *Carmoly*, Hist. des medecins p.42, v. sub auctore Arab.]; *Wüst.* Jacobum interpretem habet ex Arabico hebraeum A.1280; sed A.1281, ex adjectis aeris certus, ad interpretem Latinum spectat, phrasis „sibi vulgarizante“ ad analogiam versionum talium medii aevi (*Jüd. Lit.* 385 n.8) sensum admitteret, Jakobum ex Hebraico in linguam vernaculam coram vertisse, sed ex Italia septemtrionali nihil tale notum, nequidem doctus hujus actatis medicus ullus. *W¹1007* Nostrum conjicere vult cum Jakob Anatoli (q. v.), qui vero medio saeculo superior, vixque op. medicum verterit. — Versionem hebr. hucusque ignotam nuper detexi in Cod. Leydensi *Scalig.* 2, cujus v. descriptionem.]

Thecrin [التيسير] editus in Arabico ab Abumarvan Avenzohar [i. e. Ibn Zohr], de hebraico in Latinum etc. q. v. (1490 etc.).

5338

JAKOB Heilbronn (היילברון) seu Heilprun, b. Elchanan. [Italice *Alpron* in Vers. lib. Benjamin b. Abraham Salink q. v. (*W¹p.* 797 n.387), unde אלפרון ap. *Nepi* p.173, cf. p.29.31.203. De corrupt. „Hepadon“ v. *W¹1020*. Cf. N.3954, 17.

Frater est forsitan Josef Heilbron b. Elchanan.]

1. מליחה ריני וסדר מליחה *Regulae et ordo salendi carnem ritu Germ. sec. Moses Isserls in libro Lex sacrificii*, Germanice; acc. קינה *Elegia* in obitum Abigdor Civald, melodia elegiarum צין, incip. „Auf den Mann ist wohl zu klagen“ (acrost. אביגדור)

8. min. *Ven., di Gara. s. a.* [1601-2].

[Opusculum ff.8 constat §§18 et „פורין“ (purificatio) des Vordertheils.“ *W³1017. Serap.* p.238 n.45, p.43 n.263; et vide *Nepi* p.17, ubi Abigdor Civald rectius mrt. dicitur 18. Cheschwan A.362 (= 13. Novembr. 1601), legitur enim ap. Jehuda di Modena שנה ב"ה חשון יום ח"י, unde *W* (quem secuti sumus sub N.⁴⁶⁷) omisso verbo בה A.1595 tantum sistit, diesque 10 pro 18 error typ. vid.]

2. נחלת יעקב *Hereditas Jakobi Resp.*

4. *Pad. (fin. fer. V.8. Adar שפנ* 1622-3. [*W³1017*=*1020*, ad.³1690b. *Luzz.* ap. *Busch*, Jahrb. VI, 113: A.1622.]

3] שושנת יעקב *Lilium Jakobi* Artificia et aenigmata mathematica et socialia atque Steganographia (literarum permutatione); f.8-12 ad c. Elieser b. Isak: *Semitae vitae* q. v. (1623).

5339

JAKOB Heilbronn (היילברון) b. Eljakim, vulgo: Jakob Herzeks (הרעקס). [Nuncupatur הנהסיד הרעקס „Gaon pius.“ Forsan idem est Jakob b. Eljakim „Aschkenasi“, de quo in Sect. III.]

1. קיצור אברכנאל *Compendium Abravanelis* Comm. in tract. Talmud. Abot et Haggadam Paschatis, adjecto textu utroque sine punctis (ff.80)

4. *Lubl., Zebi*

Jafe (fer. IV.25. *Sivan-fer.* VI. *Novil. Adar* יהי

אך יצא יצא יעקב [א] [פני] [צה] 1604-5.

[*W¹1037*=*1020*. Cave confundas compendium, quod *Majus* (*W¹p.* 636) perperam tribuit typographo Israel Sifroni, cf. N.2688-9.]

5340

JAKOB (seu Moses Jakob) Helen (העליו) b. Abraham, generi Jehuda Loeb b. Schemaja Levi Heller Rabb. Satanow, Prognatus Sal. Loria. [*W³1079* ed. PR. omittit. In approb. David Oppenheimer pater prave(?) Moses salutatur.]

משה ידי *Manus Mosis* Comm. in פירוש רבות (1723-1732). N.3766-9

5341

JAKOB Hurwitz [sen.] Levi b. Abraham b. Sabbatai. [Mrt. 13. Ijjar 1622, v. sub Abraham Hurwitz p.692 op.4.]

JAKOB HURWITZ

1. **דבריהם שבקדושה** *Verba sanctitatis* Ritus hominis singuli; per Josef Jekuti Salman b. Jakob Deutsch Nikolsburgensis (ff.12)

12. *Dylr., Sabb. s. a.* [1690-1717].

- 2] **הגהות** *Animadversiones* in patris Abraham Hurwitz: *Sunt heredes* q. v. (1615.1701). [Suppl. *W*³1013d.]

- 5542 JAKOB Hurwitz [*jun.*] b. Salomo Singer. **ליד** (עיפוש) N.3683 (1680).

- 5543 JAKOB d'Illescas. **דיליישקאש**, non: Deliskas seu „Lescas.“ nec דלוקטאש ut in ed. IV et ap. *Asulai. Saec. XIV.¹ Zz. Zeitschr.* 135, Z. G. 102, ubi Galli vel Germani a Nostro citati; rejiciendum ergo monitum Anonymi Litbl. XI, 550.]

1. **אמרי נועם** *Verba jucunda* Comm. in Pentat. literalis et allegoricus *ED. PR.* (ff.42)

4. *Constant., Elieser Soncino* (פרדק וסלך *fer.* I.15. *Cheschwan-fer.* III.5. *Tebet*—16. Decembr.) 1539. [Corr. *W*¹1036. *Ref., Ann.* p.43 n.290 et *Zz. l. l.*, et A.1550 ap. *Saraval* 376: „Delesias!“ Ed. rara.

In fine: השם יוכנו להשלים החומש והשני טורים אחרונים „Deus potes nos faciat perficiendi Pentateuchum [plane ignotum] et 2 Ordines [Jakob b. Ascher] postremos.“]

2. — corr. David Nördlingen 4. *Crem., Vinc. Conti.* 1565.

[In tit. mense Cheschwan שכו, in fine ועשר *fer.* I.15. *Tebet*—2. Decembr. 1565. *W*¹(³): A.326C.1556. *Ref. Ann.* p.17 n.52 et *Zz. l. l.* corr.]

3. — [*W*¹] 4. *Crac., Isak b. Ahron* (טשיח) 13. *Tammus*) 1598.

- 4] — in Bibliis Rabb. N.872 [*W*³] (1724-7).

- 5544 JAKOB b. Isachar Baer Klif (קליף?)

1. **במת יחיד** *Oleum ricini* et ² **שמן הקיק** *Excelsum singuli* Nov. Talmud. et Biblicae

4. *Alton.* (סכי בשמן הטוב הו) 1762.

JAKOB b. Isak v. Jakob b. Chajjim et Jakob Finzi et Jakob Ginzburg et Jakob Luzzatto et Jakob Nunez et Jakob Pollak et Jakob Roman et Jakob Spira sen. et Jakob Zahalon et Jakob Zausmer sen. et J. Schacherls.

- 5545 JAKOB b. Isak Aschkenasi (*Germanus*) ex familia Rabbino (רבינו), urbe Janowa. [Pragae A.1625 (vel 1628) mrt. fertur sec. *Ungerum* (ap.

*W*³.41054) non allata auctoritate; mihi potius jam paullum ante A.1623 obiisse vid. ex iis quae ad N.447 allata sunt, ubi in approbatione מק"ק, נאומא, cf. בק"ק in Megillot ed. Basil. Prognatum se habuisse Sal. Isaki (*W*⁴) forsitan ex voce conjecturatum est. In op.34 (v. infra) saltem Jakob b. Isak רבינו.]

- 1] **מגיד** *Concionator* Paraphrasis et Expositio Germ. in Prophetas et Hagiographa; ad finem perducta per cognatum Anonymum; una cum textu A.1623-7 (*sic*) N.447; 1675 N.581; 1676 (P.I) 585; 1688-9 N.646; 1692 N.665; 1699 N.703; 1705-6 N.757; 1717 N.825; 1732 (P.I) N.899. [*W*¹p.199.³p.471 suis locis correctus.]

- 2] **מליץ וישר** *Interpretans recte* (seu *Interpres probus*) Expositio Pentat. collecta Germanice f. *Lubl.* (ושלום) 1622.

[*Sabb. ap. W*¹.³. Expl. nullum nobis notum. Annus שבט legitur in approb. op.3. *Serap.* p.375 n.147.]

3. — ed. auct. ex lib. שפתי כהן [Mardochai Kohen] et in fine ex מעשה ה' [Elieser Aschkenasi], per typographum et Jakob b. Isak Levi ex familia Wimpfa. Charta alba

f. *Amst., in aed. et jussu Mos. Kosman b. Elia Emrich* (בחוס) 1688.

[*W*¹: A.1686, ³: A.1688. *Serap. ib.*]

- 4] **חמשה חמשי תורה בלשון אשכנז** *Pentateuchus lingua Germ., vulgo צאינה וראינה Exite et videte*, scilicet paraphrasis et expositio praecipue ethica; una cum חמש מגלות והפטרות 5 *Megillot et Haftarot*, eodem modo, in Threnos, acc. חורבן *Excidium [templi]* ex Talmud etc. (incip. (II Ptes) (אמר ר' יוחנן אשרי איש מפרך חמיר

f. *Lubl.* [*Saec.* XVII. ?].

[Ed. habet *Sabb. ap. W*¹p.598.³p.470, atque in tit. ed. Bas. (op.6) opus (ut vid. primum) Lublini, dein bis Cracoviae excusum, rarissimum tamen fertur (בכנ) נערו אח הצננס ... בק"ק לובלין לקרבה אל מלאכה ה' (ואח"כ נדפסו פעמים בק"ק קרק' ואעפ"כ לא נמצאו וכו') re vera nullum harum edd. innotuit expl. De ed. PR. fict. Bas. 1590 v. ad op.6. — *Verba וראינה Exite et videte* filiae Zion (sec. Cantic. III, 11) non „tit. specialis et proprius“ (*W*³p.470, qui etiam auctoris nomen in „edd. primarum“ limine non exstare dicit), sed versiculus ornatorius vid. (*Jud. Typ.* p.25 n.61). — *Megillot* (quorum initia v. ad ed. 1722) antea in ed. 1622 primum excusa habuimus (*Jud. Typ.* p.49) propter verba tit. חמש מגלות ראו וה דבר חדש אשר כבר לא היה החמש מגלות וגם הפטרות גונספ עוד החורבן בלא אשר איין וחקר וחקן

JAKOB b. ISAK

- יעקב בן הר"ר יצחק ו"צל מטשפתה רבינו אשר נטה
אהלו לשבת כק"ק יאנוויה הוא האיש אשר כבר חבר
החמשה חומשי חזרה בל"א . . . ובהיות כי אין הספואה
נקרא אלא על מי שגומרה ע"כ לא שקטה רוחו עד כי
הפליא לעשות גם כחמש מנילות והפטרות, sed ipsa illa
verba, quibus res nova praedicatur, nunc ex Ed. PR.
recusa habeo. Suppl. Serap. p.30 n.244. Cf. de opere
(ex ed. Fürth. 1761) Tychsen, Bützow'sche Neben-
stunden V,45.]
- 5] — f. Crac. 1620.
[Le Long ap. W³. Serap. ib. — Altera ed. Crac.
(s. a.; cf. Buxt. ap. W¹) affertur in ed. 1622 (cf. ad
op. 4), sed forsitan eadem est nostra, ex prima recusa?]
6. — f. Bas. (בלשן, fin. fer. VI.24. Schebat) 1622.
[W^{1,3}. Serap. ib. E nostra efficta ed. 1590 (שן)
ap. W³. Megillot tit. separato s. a. (sed eodem ope-
rario Elia b. Jehuda Ulma ex Hanovia) exstant in
Cod. Opp. 78F., quem ergo recte ad Pentat. quendam
pertinere suspicatus sum Serap. p.110 n.369.]
- 7] — f. Prag.,
sub Imperatore Ferdinando [1619-47?].
[Annum procul dubio expressit ed., qua usus est
Saubertus (W³p.477), qui post verbum לפ"ק spatio
quodam relicto eum reticere dicit, quum chronost.
semper formulae illi praemittatur! „opera (!)“ ait idem
„aliquot Rabb. Pragenses, Cracovienses etc., qui
singuli nominibus exprimuntur,“ unde W³p.470 ed.
distinguit 1649 „in cuius quippe limine nulla omnino
censura exstat,“ Tamen nostram non separatim re-
censet Zz. Z. G. 297-9.]
8. — (sine praef.)
f. Amst., Im. Benveniste (בזאת) 1648.
[W¹p.598.³p.469. Serap. ib. Ed. quoque rarissima.]
- 9] — per Naftali H. b. Ascher etc. f. Prag. 1649.
[Ff.244. Expl. W³p.470, nunc Hamburgi. Zz.
Z. G. 301 n.254, cf. op.7. Serap. ib.]
10. — [W^{1,3} Serap.]
f. Amst., Uri Phöbus (fer. VI. 1. Adar I) 1669.
11. — [W^{1,3} Serap.]
f. Wilm., Isak Jüdel's (לא הו"וירן) 1671.
[Ed. 1687 in Cat. ms. et ap. W³ ficta e N.1194,
v. Serap. not. 1.]
12. — per Elia b. Asriel [W³. Serap.] f. Amst.,
Mos. b. Abraham Abinu (מקורש) ופ"ל 1690.
13. — [W^{1,3}. Serap.] f. Sulzb.,
Moses b. Uri (משה בן שם) 1692.
14. — charta maxima.
15. — f. F. a. O.,
M. Gottschalk (מכיר אתם) 1693.
[Ff.128; verba hebr. lit. quadr. Opp. 94F. Serap.
- ib., ubi ed. F. a. M. 1693 tantum ex W^{1,3} petita, ubi
forsan erronea; ed. F. a. M. in Cat. ms. est op.21.]
- 16] — [W³. Serap.] f. F. a. M. 1698.
17. — cura Sal. Lokatscher [W^{1,3} Serap.]
f. Dylr., Sabbatai (בת מלך) 1700.
18. — per Gerson Wiener f. F. a. O. 1700.
[Ff.131. W^{1,3}. Serap. Cf. ad ed. Brl. 1709, op.23.]
19. — [W³. Serap.] f. Amst.,
Casp. Steen (יבא שילה ולן יקרת עמים) 1704.
20. — f. F. a. M.
Josef Trier (ולמדהם את בניכם לרבר בם) 1704.
[Ff.136. W³: A.1703. Serap.: F. a. O. „1707
(1704?),“ quia in Cat. ms. locus et A. non omnino
distincte scripti sunt.]
21. — cum figuris („Kupferstich“) f. F. a. M. (typis Amst.) 1704.
[Ff.159. Chronost. ואל בני לאמר, ut distinctius quam in lit.
ante Meg. f.106. Opp. 87F. Cat. ms. male A. דבר
דבר (!) אל בני (!). Ed. praec. iisdem ty-
pis sed sine fig., hinc tit. brevior, Meg. incip. f.91b,
et textu interdum vario, e.g. initio: „am ersten be-
schuf“ in nostra: am ersten בשעפנים!]
- 22] — [W³. Serap.] f. F. a. M. 1708.
23. — f. Brl., Baruch [Buchbinder] e Wilna. 1709.
[Ff.131, atque ad amussim ut ed. F. a. O. 1700, eo
tantum diversa, quod liber jam tit. verso incipit, unde
in ed. nostra omnia pag. unā praecedunt. W³. Serap.]
24. — charta maxima f. Prag., Nep. Mosis Kaz. 1709.
[Serap. Porta cum figg. Mosis et Ahronis, typ. maj.
quam ed. s. a., op.32.]
25. — cum figuris f. F. a. M., (ולמדהם אתם) 1710.
26. — charta magna alba.
[Ff.82 + 42; eadem ergo vid. ac F. a. O. ap. W³
(Serap.) ff.124.]
27. — acc. (f.180) Targum II. in Esther Germ.
versum per Simson b. Meschullam e F. a. O.
et (f.188) Targum [i. e. Versio] II in Conticum
Germ. per Josef b. Abraham Isachar etc.,
edid. Chajjim b. Jakob Drucker. Charta alba
f. Amst., by Cornelius von
Hoogenhuysen (והייתם, jin. fer. II.21. Sivan) 1711.
[W³, corr. ²p.1177 (cf. Serap.), v. de accessioni-
bus infra ad ed. 1722.]
28. — sine access. (f. Hamb. (typ. Amst.),
Isak de Cordova (תורה לעמי בקדושה) 1714.
[W³ male inter edd. Amst.: Serap. — Ed. 1719
fict. v. sub op.30.]
29. — versiculis hebr. punctatis: praecedit „Steg

das Leben“ id est paraphr. Germ. lib. *Semita vitae* Ascher b. Jechiel per Anonymum, et Preces Sabbaticae; acc. *Targum V Megillot* et Meir b. Isak: *Hymnus* (Akdamoto), omnia Germ.

8. *Amst., S. Proops* (עבודת) 1722.

[W³. *Serap.* Quae supra ad N.1135 (perperam instructus) dixi, nunc ex autopsia melius edoctus, correcturus sum. תרגום על הגמולות *Targum in Megillot* in tit. laudatum revera ad paraphr. Germ. alteram spectat, quae praeter 2 volumina ex ed. 1711 recusa alia 3 Interprete non nominato exhibet, et quidem ordine consuelo ad calcem 5 librorum ex paraphrasi auctoris Nostri; quorum initia notamus, ut inter se invicem et ab aliis versionibus ex textu hebr. Germanicis (N.1207 sq.) melius discernantur. Auctoris *Cantic.* (f.275b): „Er schreibt der ילקוט all sein מעשים von שלמה המלך die sein in dreierlei Gestalt: Er sagt *R. Jehuda* der שלמה ist zum Ersten ein מלך gewesen und darnach hat ihm אשמדאי gar weit von seinem מלכות geworfen.“ *Ruth* (f.277b): „... ויהי Es war in den Tagen, dass man richt die Richter.“ *Threni* (f.286a): „... איכה Wie is gessen die Stadt ירושלים.“ *Kohelet* (f.294b): „דברי, שלמה המלך Die Strafred die da hat gesagt קהלה *Esther* (f.301b): „ויהי כימי אחשורוש ויהי es war in den Tagen שרש אחשורוש הכמים sagen wo dass steht ויהי da is ein צרה gewesen in.“ — *Targum Cantic.* (f.309) v. supra N.1214. *Ruth* (f.314b): „ויהי, und es war in die Tag as die Richters richteten war ein starker Hunger ארץ ישראל, zehn starke Hunger hat man גזר gewesen im Himmel.“ *Threni* (f.317): „כחן הגדול ירמיה הנביא der אסר, wie soll wern auf ירושלים.“ *Kohelet* (f.320b): „פחגמ, die Rede der Weissagung, die welche gesagt hat דוד המלך das war שלמה der Sohn von שלמה המלך דוד der da war ירושלים as [als] שלמה der מלך ישראל hat gesellen in den נבואה in.“ *Esther* (f.328a) v. supra N.1226.]

30. — accedit (f.116b-21) *Targum II tantum in Esther Germ., cum figuris f. F.a.M. Jo. Koelner, in typogr. nova sociorum Sal. b. David Aptrod et Mos. Gamburg (לסדר לא רחמיהו כספי; וזהב) 1726. [W⁴p.869 (cf. p.733. Serap. ib.): „ejusdem (Sal. Aprt.) sumptu,“ sed praeced. ed. 1719 e nostra facta vid. ; v. Sect. III.]*

31. — f. *Prag., Nep.*
Mos. Kaz. sub Leopoldo s. a. [1688-97?].
{Opp. 90f. Scrap. — Tit. cum fig., typis min.
quam ed. 1709. Typothetae: Josef b. Chajjim Gum-
pels, Israel b. Josef Bak; Pressenzieher: Isachar b.

Isachar Kaz Gersoni (cf. N.2903-4); ed. ante A.1695
vix excusam habuerim.]

32] — Genes. Cap. i. Lat. per Jo. Saubertum
q. v. [$W^{1.3}$] (1660 etc.).

33. שורש יעקב *Radix Jakobi* complectens omnes constitutiones de licitis et illicitis alphabetice secundum fontem in operibus Jakob b. Ascher Ord. II, Sal. Loria, Moses Isserles, Israel Isserlein, Josef Kolon, Mardochai Jafe, אברהם

4. *Crac., Nachum*
Meisels (מֵיזֶלס) (כל ישראל) 1640.

[*Sabb.* (et Cat. ms.!) A. משה notat, unde 1585 ap. *W*^p.599, sed v. ³p.471. — Auctor disertè dicitur notus operibus זמנה וראנה et מליון יושר, atque Editor hunc librum emtoribus recommendat, ut edere possit opera alia patris in *Midraschim inedita*, כרי: שובל להביא אל בית הדפוס שאר ספרי אבי ארנוני מורי יורביו ו'ל על מדרשים נעים (*sic*) אשר עין לא ראתה

5546 JAKOB b. Isak Levi, Cantor (ר"ש) synagogae
ריטלזע. [Röthelsee? vel Rödelsen? W³ 1058b:
„Rittlsee“ in Suevia.]

קהלת יעקב *Congregatio Jakobi Pentat etc. Germ.,*
v. inter Biblia Germ. N.1203-4 (1692 etc.).

5547 JAKOB b. Isak ex אַזקב. [Non אַזקב, ut W^{1056b}, qui „MS.“ habet! (Zz. Z. G. 236). Per-
gitur in tit. מהר"ר ה"ה לובלין דק"ק הר"ם של נבדו
שפירא: nepos capitis academ. Lub-
linensis Isak b. Nathan Spira.]

1. קיצור עברונות *Compendium Intercalationum*
(*Chronologiae*) cum expositione

4. s. l. e. a. [*Trubl.?* *Saec.* XVII.].

[Libellus rarissimus, *Opp.* 1658BQ. ff.6 sine frontispicio, statim exhibet approbationem, textus lit. quadr. incip. יה עשה ירח למעשרים, expositio-lit. rabb.]

354\$ JAKOB Israel, e Fano Italus. [Cod. MS. Ital.
Rof. 7, jam exaratus A.1484, an eandem exhibeat
versionem quaeritur. In ed. 1505: „tratato per
mano“ Nostri. Homonym. recent. v. in Sect. III.]
Versio Ital. Precum quotid. N.2435 sq. (1505 *etc.*).

5549 JAKOB (Chai) Israel. [יח"י ישראל Etiam.]
Varia in collect. מאסף N.3713. [Carmen in N.
H. Wessely IV, 273. — על השארה הנפש (שיר) in
3 ptes. lib. *Phaedon* Mendelssohnii V, 129.]

JAKOB b. Israel v. Jakob Sason.

JAKOB ISRAEL

5550 JAKOB b. Israel Levi, Rabb. Zante. — [Mrt. pericope בורר A.1636 (concio funebr. Asariae Figo n.73), cf. *Asulai*, *W*², *Conforte* 47a, cf. 38a, 46b. Ejus דרשות *Conciones* permultae (לאֲלֵפִים) (ולרנבות) in ed. utraque operis excusi sperari jubentur. De Vers. Alkorau (cf. *Michael*, Litbl. II,606) v. ad Cod. MS. *Michl.* 50.]

1. שאלות ותשובות *Quaes. et Responsa*, indices praemisit Benjamin b. Moses b. Matatja b. Benjamin Seeb b. Matatja b. Jochanan; corr. Abraham Chaber-Tob et Isak Gerson

4. *Ven., in aed. Giov. Cajon* (השער) 1614.

[Ed. minus vulgaris, quia multa in ed. II retractata, ff.8+191, incepta 26. Tammus, liber finitus 9. Tebet, indices 22. Tebet 375, i. e. 22. Decembr. 1614; in praef. (i. e. fol. II^a) ed. repetitae haec nostra „ante 20 Annos (וקורם לוח עשרים שנה) excusa dicitur, unde A.1612 ap. *Sabb.* (*W*¹1064) et Cat. ms.; rectius *W*³. Pertinent huc edd. 1619 (pro 1614) et 1632, quas ex Catal. *Hydii* (ut in Catal. Bihl. Bodl. II,376a) affert *W*¹p.604 sub Jakob Levi Molin q. v.]

2. — ed. castigata auctor, corr. Abraham Chaber-tob [*W*¹3] f. *Ven., Comissaria Giov. Vendramini* (שצב, *fin. fer.* III.6. *Adar II.* וישבעו) 1632-4.

JAKOB b. Jecheskiel v. J. Landau.

5551 JAKOB b. Jecheskiel b. Josef Levi, ex Zlotowo Rabb. (טורה זרק) Lobsenz. [Lib. שאריה יעקב, quem edere sperat, male excusum habet *W*¹ 1052b, auctor est (ut modo rectius habuerat *W*¹ 1049f) Jakob b. Joel q. v. Opus nostrum quoque prave sub patre Jecheskiel „b. Levi“ ap. *W*³984e.]

1. שם יעקב *Nomen Jakobi Ethica et ascetica* [*W*³1052b] 4. *F. a. O., M. Gottschalk, inspiciente Prof. Beckmann* (ברעה *fin. fer.* VI.15. *Tebet*=10. *Januarii* מושעים) 1716.

JAKOB b. Jehuda v. Jakob Landau.

5552 JAKOB (Naftali) b. Jehuda Loeb R. Moses Sofer's ex Brzesc.

1. דרך הישר *Via recta Ethica, preces, preces kabbalisticae, preces itinerariae etc. et ritualia collecta* 8. *Cruc.* 1646.

[A. חזקיה אה דרכך, sed vox דרכך in expl. *Opp.* 7000. deletum, unde A.1642 ap. *W*³1085, praef. A. חזקיה, *fin. fer.* IV.5. *Schebat* חזקיה בן יעקב שמה חזקיה (ergo ex nostra non desumpta epigr.

ad N.3028). Ed. jam rarissima exhibet inter alia הפלה *Precatio* in nomen Dei 22 literarum, acrost. et alphab. incip. ברוכים הוישב במרומים etc., etiam הפלה על פי הסוד *Precatio mystica* ex lib. ישמח ישראל בעושינו Sal. [potius Israel b. Salomo q. v.] Rofe, emendata.]

2. — [ed. mutata et castrata, omissis praecipue kabbalisticis], praefationem sequitur הפלה *Praeces quotid.* usque ad preces in 3 festa sine punctis et *Candelabrum* cum Psalmo (f.6-36), acced. לוח המועדות *Calendarium festorum* in A.460; edid. Josia b. Abigdor ex Kalisch, sustinente Josef עלקשר b. Benjamin Miris ex Berlin; per Jehuda Loeb b. David Hanau (העניא)

12. *Brl.* (יה) 1699-1700.

[*W*¹3: A.1697=A.1700 sub auctore efficto Josua הנובעל „Hensmell“ Constat ff.45 praeter preces, ut vid., ex ed. N.2224 insertas.]

JAKOB b. Jekutiell Kofman v. Benjamin J. b. Jekutiell.

5553 JAKOB b. Jekutiell Kofmann, Gener Rabb. Josef Levi Aschkenasi.

1. עדות יעקב *Testimonium Jakobi* De 613 praeciptis significatis per literas decalogi singulas 8. *Han.* 1627.

[Fer. VI. ויעה כחבו ל'כס א'ח ה'שירה ה'זאת *A.388*, non 386C.1626 ut *Sabb.* ap. *W*¹31061 et Cat. ms. ad alterum expl. *Opp.* 2090.=256B0.1]

5554 JAKOB b. Jirmijja Matatja Levi.

- 1] Vers. Germ. lib. *Doctrina bona* Abraham Jagel q. v. (1675.1714.1719).
2. הם וישר *Integer et probus* i. e. Vers. Germ. lib. הישר (N.3585), acced. collectanea varia (partim cum textu hebr.) Germ. *cum figuris* 8. *F. a. M.* (נאלה) 1674.

3. — [ed. spuria] 8. *u. s.* [*Saec.* XVII].

[Unam tantum ed. recensuisse vid. *W*¹1063: A.1673, et p.1311 n.261: A.1674; sane primo obtutu eadem vid. ed. in Codd. *Opp.* 917 et 450 O., qui tamen propius inquirenti diversas ostendunt edd. (utrasque rarissimas), quarum posterior ad amussim fere priorem imitari studuit, unde ipse locus repetitus dubius (Annun quoque repetitum jam omittit Cat. ms.; *Serapeum* p.89 n.337). Genuinam exhibere ed. puto Cod. 917, ubi f.195b figura, quae ad illustrandum opus architectonicum quoddam proprie incisa vid.; conspiciuntur

JAKOB b. JOAB

enim lineae literis signatae, aedificium adumbrantes, quo medio capita hominum; eadem vero figura offenditur in *Opp.* 8840. (cf. Jona Gerondi *L. Timoris* Germ. op.30); simile quid offendi quoque in volumine libri *Opp.* 1533Q. (cf. N.2523). Tit. verso figura Paradisi, Adami et Evae, serpentis etc., a se invicem discrepans, eadem inscriptione: עץ הדעה טוב ורע און, differt vasis f.177b; imprimis vero Cod. 450 minoribus atque nitidioribus excusus est typis. — Accessiones sunt: Excerptum ex *Elasar Askeri Sam. Schullam* ex Josua Samaritan. (f.198; eadem quoque histor. 4 ap. Simon A. b. Josef: 'מעשה ה'). *Precationes* Elieser b. Arach et Isak Loria Germ. (f.200-5), et eadem (sed primum Is. Loria) hebr. (ff. non paginatis 206-10), de quibus cf. sub auctoribus.]

- 4) — [*W*³p.1193. *Serap.*] 4. *Han.* 1718.
[Ex libro nostro excerpta Historia Josefi: מעשה N.3927.]

JAKOB b. Joab v. Jakob Fano.

5555 JAKOB b. Joel Tiknensis, Brzesc.

1. שארית יעקב *Reliquiae Jakobi* Observv. in ¹) Pentat. ²) Megillot etc. (f.61-2) ³) Haggadot Talmud (f.64-102) 4. *Alton.* typ. nova *Sam. Poppert* (לסדר שארית יעקב בקרב) 1727. [Pericope Micha V,6 est Num. XXII,2; incept. dicitur fer. I. ימים בטוב mense Elul, quod contra calendarium. *W*⁴1049f=1052f! cf. Jakob b. Jecheskiel.]

5556 JAKOB (Zebi) Jolles (יאליש).

1. מלא הרועים *Munitio pastorum* Opus bipertitum: ¹) Collectanea alphabetica secundum Doctores Mischnicos et Gemaricos; ²) in 13 modos Ismaelis f. *Zolk.* 1838.

JAKOB b. Jomtob v. Israel Algasi.

JAKOB Josef v. Jakob Kohen.

JAKOB b. Josef v. Jakob Kitzingen et Jakob London et Jakob Reischer et Jakob Tawus.

- 5557 JAKOB b. Josef (Giuseppe יוסף) Soresina (seu Sorezina) Kohen Castellanus (איש קשטילאן). [Nomen urbis; ut vid., patriae scribitur שורזינה (cf. *Ghirondi* p.164) vel שורזינה, שורזינה, שורזינה etc. (v. N.4111), non שורזינה ut ap. *Asulai* I f.48.

II p.34 n.33 ex Nostri Resp. ad c. Ascher b. Jehiel ed. 1607. „Sarzina“ scribit *W*³p.297 maleque typogr. fertur. Cracoviae magistrum audierat Zebi. Venetiis curavit libros ut A.1598: N.4111; A.1599: Lewa b. Bezalel: *Glor. Isr.*; A.1612: Jehuda di Modena: *Cor leonis* (ubi יקונו *Giacomo*) et *Captivit. Jehudae*. Corr. *Jüd. Typ.* 59 n.40.]

1. סדר הניקור *Ordo purificationis* carnis compendiosus ex scriptis et praeceptis magistri Zebi [b. Isak], adjecta versione vocum hebr. et Germ. technicarum Italica et Hispana (cum figuris nonnullis) (ff.8) 8. *Ven.* di Gara (בשמחה, fin. 1. Ab השנה 1595. [Adjecit versiculos pulchros Jehuda di Modena. Corr. tit. סדר *W*^{1,3}1090.]

- 5558 JAKOB (Chajjim) b. Josua Kohen ex Jaroslaw.
1. חקי חיים *Statuta vitae* (seu *Chajjimi*) Grammat. hebr. ex antiquis et hodiernis elaborata

4. *Brl.* 1796.

[Desid. ap. *Luzzatto*, Prolegomena p.64.]

JAKOB Kanisal v. Jakob Canizal.

JAKOB Kaplan v. J. Kaplan.

5559 JAKOB Kimchi b. Samuel. [Londini eum cognovit *Asulai*, v. I f.89 sub patre Rabb. Constantinop.]

1. שושנת יעקב *Lilium Jakobi* Nov. in tractt. Talmud. Beza et Taanit
4. *Sulzb.* (כעז יאמר ליעקב ולישראל) 1748.

5560 JAKOB Kitzingen b. Josef ex Strim.

1. חג פסח *Festum Paschatis* Carmen de ritu Paschatis, incip. ביום שלחנא cum Comm. amplo et Introductione; acc. קץ הפלאות *Finis mirabilium* De computo anni adventus Messiae 4. *Crac.*, Isak b. Ahron. sub *Sigismundo* [1597]. [Approbatio data fer. III.27. Nisan 1597, approbatur quoque carmine Menachem b. Isak vulgo Mendel R. Abigdors, Rabb. Cracoviae. *W*¹1051.]

JAKOB Klif(?) v. Jakob b. Isachar.

5561 JAKOB (Rabb.) Koerlin (קארלין).

1. משכנות יעקב (שנה) *Habitationes Jakobi* Resp. in Josef Karo: *Mens.* I-IV f. *Wilna* (תרס"ה) 1837.
2. קהלת יעקב *Congregatio Jakobi* Nov. halachicae f. *Wilna.* 1847.

JAKOB Kohen v. Jakob b. Benjamin et Jakob Spira et Schalom Cohen.

JAKOB KOHEN

5502 JAKOB (Josef) Kohen, Rabb. varr. urbium
Russiae. [Saec. XVIII². *Asulai* II f.63 n.26.]

1. יוסף יעקב חולדות *Generaciones Jakob Josef*
Expositiones in Pentat., primum editum a filio
Simson et genero Abraham Dob ex Chmelnik,
nunc secunda vice excusum
f. *Mezybuz* (מזיבז) אל המקום) 1817.

5563 JAKOB Konitz (Kunitz, קוניץ) b. Pesach, Ni-
kolshurgensis.

1. יעקב זרע *Semen Jakobi* Exposs. in Pentat.
4. *Fürth*. (שנבוה עמן) יגל יעקב) 1765.

JAKOB Landau b. Jecheskiel v. J. L and au.

5564 JAKOB (Baruch) Landau (לנדא) b. Jehuda,
Germanus. [Non לינדא, ut *Conforte* f.27b infra.
Visionem se habuisse fingit super flumine Ticinensi,
Papiae, quinto [i. e. mense, non feria ut *Ref.*
Ann. p.147!], die 16. (בהמשי בששה עשר לחדש)
A.40=1480. A.1487 correxit Neapoli Psalmos
N.6 (*Asulai* II p.2 n.19). Forsan filius est Ab-
raham Landau, q. v. in Sectione III. Corr. „La-
niado“ ap. *Rebenst.* p.321.]

1. אגור *Agur* (seu *Collectio*) Ritualia et decisio-
nes, in gratiam discipuli Asarja Abraham b.
David Obadja; accedit: ²) *חזון Visio*, seu הפעוה
ההרה *Expositio[n]es aenigmatum* scil. ritualia
formā aenigmatum. *ED. PR.*

4. min. s. l. e. a. [*Neap.* 1487-92].

[Ff. non numerata 185, quaterniones numeratae, lit.
quadr. min. Incipit folio verso, ubi figurae ligno
incisae albae; in fine op.1. approbant Jehuda Messer
Leon, Jakob Provinciale b. David Marsiliensis (*W*¹1034!),
Benzion b. Rafael דנריט, Isak b. Samuel
Chajjim Sefardi (*W*¹1277) et Moses Chabib b. Schemtob.
Ref. Ann. p.146. Nostra est ed. „alia *Constant.*“
ubi anni indicium frustra quaesivit *W*³1048[b] p.466*,
scil. *Opp.* 434Q., quem cod. etiam Catalogi *Constant.*
ferunt. Annus corr. quoque ap. *Mich.* 51.]

2. — Ed. II. 4. s. l. [*Arimini*] per [*Gerson*]
Soncinatem. A. III. papae Clementis [1526].
[*Opp.* 433Q. in Catall. et ap. *W*¹1048[b] p.595:
Soncino, ap. *W*³: *Constant.* (altera)! A.246 ap. *Mich.*
52 err. typ.]

3. — 4. *Ven., Giustiniani.* 1545-6.
[*W*¹p.595=³p.466 ubi A.386 pro 306. *Agur* incep-
tum mense Kislew 5306, fin. mense Kislew 5307
(fl.132), quo *Visio* fl.4 (etiam seorsim, ut in Cod.
Opp. 1396Q.); typis iisdem ac Israel Isserlein. Loco

Rabbinorum in ed. I. hic legitur approbatio Natanel b.
Levi Hierosolymitani. — Ex nostra et ed. I conficta
vid. ed. *Constant.* 1546 (*Benzelis*) ap. *W*³.]

4. — (sine חזון) per Schalom Man Stocks et Sal.
London 8. *Ofb.*,
Seligman Reis (אשרי נוצרי ערוהין בכל לב) 1718.

5. — חזון tantum
4. *Prag., Mos. b. Bezalel* (*Kislew* 5309) 1608.
[Corr. *W*¹3; *Zz. Z. G.* 286 n.120.]

6. — 8. s. l. e. a. [*Crac. Saec.* XVII. ?].
[*Opp.* 4700. inscribitur הפעוה חידוה, inscriptio mar-
ginis super. חידוה בעל האגור; desideratur vero ycl
omissa est Introductio. Locum sistit Cat. ms.]

5565 JAKOB (Jehuda Arje) Leon, cogn. Templo,
Hispanus Middelburgensis, Rabb. Hamburgi et Amstelod.
[Op.7 A.1670 aetatis 67 scripsisse, ergo A.1603
(vel 1604, *Jost*, Geschichte VIII,261) natum esse,
recte monet *Ref.*, Diz. (p.177); errores varii
inciderunt (partim per editores) in vita Nostri per
David Franco (מאסף IV,297), ubi op.7 A.1675
(ההמסר) excusum (v. ad N.570), ergo A. natalis
1609 (שטט sic leg. procul dubio pro שטט 1639),
op.1. A. ה"ג 1643 aetatis 34 compositum fertur; ab
effigie templi A.1646 a se ipso facta cognomen
„Templo“ [a posterioribus ervatum] accepisse.
A.1649, quo magister scholae VI. Amstelod. elec-
tus sit, effigies sua incisa, quam ipsam A.1675
Regi Angliae ostendisse dicitur. Opera inedita (v.
quoque *Barrios* ap. *W*³p.466; *Ref.*, Bibl. antichr.
p.18) et epitaphium v. *ib.* p.301. *Mischnam* punctis
instructam A.1646 v. N.1999. — Nomen *Leoni-*
tius (*W*¹p.593.³p.465) Nostro non vulgare,
sed Jehudae b. Jechiel Mantuani, quocum inde
in Catal. Bibl. Bodl. (II,531a=393a) confusus. No-
men patris (nisi ipsum est Jehuda Leon) nullibi
offendi.]

1. Retrato del templo de Salomo (Hisp.)

4. *Middellb.* 1642.

[*W*¹31048. Hanc ed. esse genuinam, speciali osten-
dit libello *Saubertus*: „Gründlicher Bericht über die
neulichst [A.1665] zu Hannover ausgegangene deutsche
Dollmetschung des Tractats *Jac. Jeh. Leonis* von dem
Tempel Salomonis, wie auch wieder die in gemeldeter
translation begangene Unwahrheiten“ 8. *Helm.* 1665:
„quam scriptionem, cum rarissima sit,“ Lat. totam
reddidit *W*³p.460 inscriptam: „Solida narratio de Ger-
manica versione etc.“ de raritate v. *ib.* p.462. Quin-
que innotuerunt ejus Versiones: ¹) Belgica (op.2),
²) Gallica [*Amst.* 1643, v. *W*¹594] paullo precedente

JAKOB LEVI

- auctor et correctior (*W*³p.640) exque ea potissimum
³) Germ. laudata, quae sese ex Belgico archetypo quidem versa fert — hancque praecesserant: ⁴) retractatio auctoris hebr. (op.3) ex qua ⁵) Latine ⁶) Anglice, si fides habenda *Dav. Franco* p.299, cujus recensio vero partim confusa vid., cf. p.298, ubi de 4 edd. brevi temporis spatio loquitur, sed qua lingua ex contextu non eruendum. Op. *Hisp.* (et Belg.) duos continet passus, in hebr. omissos (ap. *W*³p.463), sed pars II sectiones 229, ubi hebr. 247, in vers. Gall. (et Germ.) 236, v. *W*³p.464.]
2. — Belgice (Afbeeldinge von den Tempel Salom.) 4. *Amst.* 1669.
 [Cf. *Franco* l. l. — Ed. I. A.1642, quo privilegium ordinum Hollandiae datum; locus non indicatur ap. *W*³p.460.462 infra nec ap. *Franco*.]
3. — hebr. per auctorem s. t. **הבניה היכל** *Libellus effigiei templi* 4. *Amst.*, *Jehuda b. Mard. et Sam. b. Mos. Levi* (קדשו) 1650.
 [*W*³p.593: A.410C.1660, unde A.1660 ap. *Rof.*, Diz. Expll. plurima Lat. exhibent frontisp. praeter hebr. *Asulai* II f.74 opus tit. nostro anon. recenset.]
- 4] — Lat. [jussu Elisabethae Palatinae] per Jo. Saubertum q. v. [*W*^{1,3,4}p.868] (1665).
5. Afbeeldingen van den Tabernackel (*cum figuris*) [*W*³p.594.³p.465] 4. *Amst.* 1647.
 [Ed. *Hisp.* 4. *Amst.* 1654 ap. *W*¹. *Saraval* 592.]
6. De Cherubinis tractatus (Lat.) 4. *Amst.* 1647.
 [*W*^{1,3} *ib.* pp.23 praeter dedicat. sed sine praef., quae exstat in ed. auctiore *Helmst.* (?) *W*¹, ubi et *Hisp.* 4. *Amst.* 1654; quacum jungitur ap. *Saraval* 591 opus *de arca*, quod seorsim A.1653 recenset *W*^{1,3}.]
- 7] **קדש הלולים** *Las alabanzas de Santidad* Traducion de los *Psalmos* illustre con su Paraphrasis etc.; una cum textu hebr. N.570 [ubi ad. *W*³245b. ¹p.595.³p.466] (1671).
 [Expll. nonnulla A.1675 ferre vid., v. supra. — Specimina ex dedicatoria etc. v. ap. *De Castro* I,483.]

JAKOB Levi v. Jakob b. Israel Levi.

5566 JAKOB (Israel) Levi, קרעמניץ Concionator (Kremnitz? seu Krzeminiac?).

חור המעלה *Ordo supremus* Comm. allegor. in Ruth, et **דמעות שליש** *Lacrymae in mensura* item in Threnos; una cum textu (s. t. **אגודה אוחב**) *Fasciculus hyssopi* N.924 (1782).

5567 JAKOB Levi Molin (מולין מולין), seu Mölln, i. e. b. Moses, vulgo *MaHaRIL* (מהר"ל), Moguntiac.

- [Mrt. Wormatiæ fer. 1.22. Elul (16. Septemb.) 1427. *Zz. Z. G.* 417, cf. 194 et 416. De nomine מולין (non „*Wilnensis*,” ut *W*, unde Polonus ap. *Rof.*, Diz. p.139) cf. *Asulai* et infra ad op.11 (ad Cod. MS. *Opp.* 940F. et Add. ad *Uri* 283. [a discipulo Sal. Kohen collecto] cf. *W*²p.1431 n.667 ubi מולין pro מולין). *Conforte* 28b Nostrum confundit cum Jakob Margalio *sen.* q. v.; *Rof.* (et et ex eo *Fraenkel*, Litbl. IX,397, cf. 804) medicum homonymum confudisse monui *Jüd. Lit.* p.445 n.50 (isque Provincialis vid. A.1300, v. quoque Add. ad *Uri* 496 f.79), ut *Delitzsch*: *Z. G.* 56: Isak Loria (*Jüd. Lit.* 425 n.56), idemque in Catalogo p.300 male *Wium.* corrigens Nostrum habet „Jakob Levita Veila“ (cf. Jakob Weil) provocans ad cod. ipsum (f.172) A.1527, ubi יעקב וויילא non est noster Levi! (neque sentit, „ברכות מהר” quibus Nostri opus concludi putat, annexas significare Benedd. Meir Rothenburg!) Confusus denique מהר” in Cod. MS. *Opp.* 568Q. atque ex eo efflatus Nostri Comm. in *Joreh Deah* ap. *W*³p.512 ap. *Rof.* Diz., et cf. ad op.9. — Denique מהר” ap. *Majum*, Catal. Uffenb. I p.250 certe non est Noster, quod jam amplius deliberandum censebat *W*³p.512. Cf. quoque Catal. Codd. MS.]
1. מנהגים *Ritualia* seu *Consuetudines* [vulgo ab auctore: מהר”ל *Maharil*] omnis generis

4. *Sab.*, *Tob Foa* (mense *Sivan*) 1556.
 [*W*^{1,3}1067; err. A.1576 ap. *W*¹ jam corrigit *Rof.*, *Sab.* p.26 n.15, qui (etiam in Diz.) ed. rarissimam et primam habet (cf. op.3), de quo tamen dubitari potest; legitur enim in fronte: פרשת שלשה נדולי עולם הלא; permissio trium Magnorum mundi (i. e. Rabb.), quorum nomina expressa in fine libri,“ ubi tamen (f.116) frustra quaesiveris. — Differunt passim atque inedita exhibent Codd. MS.; cf.: *Uffenb.* I p.235 ap. *W*³p.512. Quam ex Cod. suo (cf. כ”ה VII,56) et alio MS. *Epistolam* de jejuniis propter persecutionem Judaeorum (et *Hussitarum*) publici juris fecit *Juzz.* p.75 ap. G. Polak: *Oostersche Wandelingen* (q. v.), illa exstat quoque in Cod. MS. *Opp.* 608Q. et in לקוטים (*Collectan.*) Cod. MS. *Mich.* 370. — Operi insertum esse Compend. Isak Düren alio auctore monet *Asulai* II f.9 n.120.]
2. — (ff.119+4)
 4. *Crem.*, *V. Conti* (fin. mense *Nisan*) 1558.
 [*W*¹: „A.326 C.1586“ (pro 1566), ³p.512: „Cremomensis an.318(non 326)C.1586 ap. *V. Conti* p.119,“ ubi utraque confunditur ed. Cf. *Rof.* *Crem.* p.9 n.118.]
3. — cum Expositione vocum (litt. quadr.).

JAKOB LISSA

- Ed. III. 4. *Crem., Vic. Conti* (mense *Bul* 326) 1565.
[Ff.115 incl. Indice. *Corr. Ref.*, *Crem.* p.18 n.23;
cf. ad ed. 2.]
4. — [W^{1.3}] 4. *Tabl.*,
Kal. Jafe (קרן 18. *Tammus*-11-4. *Tischri*) 1590.
5. — cum Add. [Naftali] Hirz Levi Rabb. F.a.M.
[W¹] 8. *Han.* (fer. V.22. *Ijjar*-fer. IV.1. *Ehul*) 1628.
[A. שפה ap. *Mich.* 2310 err. typ. pro שפה.]
6. — u. s. praeced. *Preces* quotid. novil. (N.2191);
corr. [David] Teble Fuldensis [W^{1.3}]
8. *F. a. M.* (fer. V.3. *Tischri* 448) 1687.
7. — u. s. (sine *Prec.*), sumpt. Isr. b. Moses
[W³ corr.] 8. *Ofb.* (לסדר על פי התורה) 1720.
- 8) — [Rebenst. 333] 8. *Amst.* 1730.
9. שאלות והשכות (233) *Quaes. et Responsa*
4. *Crem., Vic. Conti* (fin. fer. V.15. *Ehul*) 1556.
[Suppl. *Ref.*, *Crem.* p.5 n.5. *Sabb.* ap. W¹ edd. re-
censet *Sab.* 1556 (quam ex op.1 effinxisse jam sus-
picatur *Ref.*, *Sab.* p.25 n.16) et *Crac.* 1556, procul
dubio nostram (male abbreviatam (ד"ק); ed. *Ven.*
1549 ap. W^{1*} est Jakob Weil (טהריל non כהריל),
et edd. *Ven.* 1619 (rectius 1614) et 1632 ex
Hydio ap. *Wib.* v. sub Jakob b. Israel Levi!]
10. — cura Selikmann Ulma [W^{1.3}]
4. *Han.* (שלם) 1610.
- 11] — nonnulla; p.95-8 ad c. Salomo Ibn
Aderet: Generat. hominis q. v. (1657).
[Auctor in tit. et in fine f.104 fertur הרמ"ה i. e.
Mölla (pater!) ha-Levi, sec. *Asulai.* W³ male Nostro
ultimum adscribit quoque Resp. f.98-104, quod nomen
„Jakob ha-Levi“ non habet, atque A.1553 fert fere
in fronte, citantur jam Resp. David Kohen coevi f.98d
(cf. *Conforte* 35b); forsán hujus auctor est הרמ"ה?]
- 556S JAKOB (Rabb.) Lissa b. (Jakob) Moses b.
Natan b. Zebi Aschkenasi. [Mrt. fer. VI.25. *Ijjar*
1832 urbe סטריא in Galicia, ut ex epigraphie
testamenti Nostri in lib. נחלת יעקב (*Bresl.* 1849
edito a nepote Naftali Z. H. Chachamowicz) mihi
indicavit D. Cassel. Nomen patris Moses tantum
in op. הורה נטין. Noster vulgo salatur auctor
lib. דעת דעה (suorum celeberrimi), praeterea opp.
היהודים המושפס, בעשש נסים, מקור חיים
laudatur in tit. op.3.]
- 1] דרוש *Concio*; ad c. lib. *Kohelet* N.994 (1850).
2] חיי חיים *Vita* Constitutiones adjectae
ad *Preces* quotid. N.2379.2390 (1841.1829-39).
3. קהלת יעקב *Congregatio Jakobi* Nov. in Josef
Karo: *Mens.* III et I 4. *Lemberg.* 1831.
4. — (קהלת). *Charta caerulea* 4. *Josefow.* 1837.
- 5] תעלומות חכמה *Abcondita sapientiae* Comm.
in *Kohelet* (pars lit. אמרי יושר *Eloquia recta*
in 5 *Megillot*); una cum textu N.938 (1804).
- 5569 JAKOB Lombroso, Medicus Venetus. [W^{1.3}1070.
Cf. *Ref.* Diz. p.183. *Ghirondi* p.201 Nostro tri-
buit Vers. *Hisp. lib. Cusari*, procul dubio ex con-
fusione cum Jakob Abendana q. v.!]]
- 1] מלא כה נחת *Manipulum quietis* Comm.grammat.
et criticus in *Biblia*; una cum textu N.475 (1638.9).
2] — excerpta in *Psalmos*; una cum textu
N.805 (1712).
- 5570 JAKOB London (לונדון) b. Jehuda Chassan ex
Lissa. [A.1745 edid. שבעה עינים N.4061. Rabb.
et Londinensis ap. *Carmoly*, Rev. or. II,334. Cf.
Ghirondi p.124, male „b. Jose“ et A.1737 ap.
Rebenstein n.322.]
1. השתערות מלך הנגב עם מלך הצפון *Alter-
catio regis meridiei cum rege septentrion.* (i. e.
virtutis cum vitio) *Eth. rhetorice* accedente
ad marg. indice phrasium *Bibl. et Comm. titt.*
סיני (*Sinai*) et כנור (*Vindemians*)
4. *Amst.*, *Abr. Athia* b. *Rafael Chiskia*
(שנה על כן יאמר בספר מלחמה לך) אתה (הב)
[*Ref.*, lib. stamp. p.41 opus male inter *Comm. Biblic.*
collocat. A.1734: *Jüd. Lit.* 461 err. typogr.]
- 5571 JAKOB Luzzatto b. Isak, Zafatensis. [לוצאטן]
in praef. ad Menachem Recanati: *Rationes prae-
cept.* ed. *Bas.* 1581 (non *Const.* 1544, ut W³
1058), מביח הלוצאט, „ex domo Luzzattorum“ in
epigr. ed. I, ubi sese „correctorem atque collec-
torem“ etc. vocat, unde *Luzz.* (ap. Busch, *Jahrb.*
VI,99, cf. *Jellinek*, *Litbl.* VII,221) eum Correc-
torem et auctorem notarum in *Talmud* ed. *Bas.*
(N.1407, ubi suppl.) habet, opusque ad defen-
dendas notas illas susceptum suspicatur. W³ Nostrum
edidisse dicit *Cracoviae* A.1570 (rectius 1569)
lib. Salomo Molcho (q. v.) — [forsan hinc inde
Noster „Polonus“ dicitur ap. *Plantav.* (W¹ et in
Catal. Bibl. Bodl. II,376a= „Losati“ ib. 580b), qui
vero ed. *Venet.* ex homon. libro *Esthori Parehi*
(q. v.) effinxit] — sed ille rectius Luzzat (לוצאט,
cf. W³p.1061) curavit quoque *Eliac di Vidas:*
Provenius vitae (q. v.), ubi „Darschan (*Vidas:*
Provenius vitae) Posnensis“ salatur; *Luzz.* L.L. cum silentio
praeterit. Forsan noster est Jakob לאנדא ap. W³
1066b??]
1. שרש ופרח *Abogrenatum et flos*, seu ישרש

JAKOB MAARSEN

- יעקב** *Radicare faciet Jakobum* Expositio allegorica et mystica 165 locorum haggadicorum (כונות האגדה) Talmudis etc., corr. Israel Sifroni (ff.162) 4. Bas., *Ambr. Froben* (שולח) *Novil. Kislew* 1580. [*W*^{1.3}1058, ad.³1315b. *Zz. Z. G.* 258 corr.]
2. — ed. II. auct. s. t. **קהלת יעקב** *Congregatio Jakobi* 4. Salon., in *aed. David b. Abraham* (אברהם דוד) *fer. IV.28. Tammus-fer. VI.* פרשה אל שרי יברך 1584. [*W*^{1.3} opus rarissimum plane diversum habet, unde a *Rof.* (Diz. p.188) et *Luzz.* alto praeteritur silentio. Addit. ab auctore ipso et ex aliis inter thesauros sapientum Salonich. reconditis adjecta dicuntur (ונם המכחר הוסיף נופך משלו ועוד נחוספו כהנה וכהנה חידושים רבים הנמצאים פה בשאלוני"ט טמונים... כאוצרות). In epilogo laudat auctor Samuel di Medina et Josef Ibn Mubchar poetam (הפייטן); quae sequuntur ex praef. (hic in fol. unum condensata) ed. I petita sunt. Exstatque carmen Samuel b. Perachja Kohen. Constat liber ff.168 compresse excusis.]
3. — (ut ed. I ff.139) [*W*^{1.3}] 4. *Amst., Ascher* **ישראל יעקב יצין** (פרה ישראל) *Anschel* 1709.

- 5572 **JAKOB** von Maarssen (מארשן) b. Meir. [De vico Maarssen cf. *Serap. l.l.* et *Koenen* ap. *Frankel*, *Mtschr.* II, 125.136. Noster mrt. vid. ante A.1695, cf. sub (genero) Jakob b. Moses Levi et (filio) Josef Maarsen. Filius vid. Mahrim (cf. Sect. III) qui b. Moses Jakob etc., v. sub N.785 et cf. Sect. III sub Moses b. Jakob Maarssen Levi.]
1. **זיבן ווייזן מאנשטערס** *Sieben weisen Masters* [Meister] von Rom Germ. versum 8. *Amst.* 1677. [*W*²p.1297 n.185 inter anon. (corr. A.1674: *Serap.* p.332 n.59), ubi etiam ed. 1663 (ex *Sabb.*) maxime suspecta. Ed. nostra praeter historiam ipsam prosaicam exhibet praef. et epilogum interpretis, cujus sequitur registrum 15 historiarum (Beispiele) cum conclusionem ethica, seu „fabula docet,“ quae omnia in edd. repetitis omittuntur, unde anon. apparent. Librum ex „christiano“ sese vertisse dicit („aus einem christlichen Buch heraus bereit und hab es thun in teutsch übersetzen“), forsitan ex Belgico, qua lingua jam inde ab A.1483 excusum est (v. *Van der Bergh*, *De Nederlandsche Volksroman* p.73, quem locum mihi indicavit *Zd.*) — Gallicam affert vers. *W*³p.1297, ubi filius quoque *Diocletian.* — Libelli notissimi (*Hist. 7 sapientum Romae*) Versiones plurimae occidentales forsitan ex antiquiore hebraica ex Arab. primam ducunt originem, v. sub *Joel.* *Suppl. Jud. Lit.* 463.]

2. — (ed. castrata) [*W*². *Serap.*] 8. *Brl.* 1707.
3. — (u. s.) 8. *Ofb.*, *typ. nova Seligmann Reis* (דעה) 1714. [*Corr.* A.1717 (ex *Cat. ms.*, ubi ך et ן vix discernuntur) *Serap. ib.*]

- 5573 **JAKOB** b. Machir, seu Don Prophiat (*Prophetias*) Tibbon, Montepessulano (ההררי). [A.1303 Mathematicus praecipue, Interpres quoque opp. nonnullorum philosoph. et astronom. ex Arabico, de quibus specialius in *Catal. Codd. MS.*; minus correcta referunt *W* 1073 (cf. *3*p.279 etc.) et ipse *Rof.* Diz. (p.312); cf. *Zz. Add.* p.324; *Gg.* Melo Chofn. p.57, *Zeitschr.* V, 100 (longe ante *A. Fuld*, a quo se accepisse dicit *Edelmann* ad *Esthori* p. XXXII, v. infra); *Munk*, Notice sur Joseph p.15. Cf. *Asulai* l f.48, et de confusione cum J. Ibn Minir [cf. sub Moses Maimonides: *Tract. de resurr.*] in ed. F. a. M., v. *Benjakob* II p.166, confusionem nominum et operum ap. *S. Sachs* (cf. *Gg.*, החלוץ II, 26) partim auxit *Schorr* (ap. *S. Sachs*, Kerem Chemed VIII, 57), qui Nostrum Jakob Poel [b. David b. Jomtob, cf. supra sub N.4792 et infra de *Cod. Rof.* 1181] ab *Abr. Sacut* nuncupari praetendit! Nostrum (Saec. XIII. medio) Cordubae et Hispali, ex epigraphe Averrois (!) ap. *W*³p.51 3et *Rof.*, rursus sistunt ignorantes *Deutsch*, *Catal.* p.173 et *Ghirondi* p.198. Quoad urbem, qua habitabat, nomen ההררי (etiam in *Cod. Uri* 454) dubium non relinquit (cf. *Zz. Z. G.* 469), fuitque ex stirpe Jehudae Ibn Tibbon (q. v.), in epistola laudanda p.85 se juventute urbe Lunel Rabbino magistros audiisse dicit. Quoad tempus, terminus, a quo auctorem egisse inceperit, maxime incertus. *Gg.*, Mel. Chofn. p.57 infra et *Ztschr.* l. c. A.1271, *Munk* (ap. *Beer*, *Philos.* p.108) Saec. XIII.², ipse *Rof.* in Diz. Saec. XIII. finem sistit; si vero credimus *Codicis Rof.* 167¹ a Nostri nepote exarato jam A. XVI (1256) librum Costae verterit, nisi potius A. LVI (נ״ו pro נ״) = 1296 legatur (cf. *Add. nostra* ad *Uri* 431 et 433). Insuspectus vid. A.1271, imo confirmatus die: fer. VI.13. Elul, in *Cod. Rof.* 568, sed de opere ipso vix delineato confusi sunt Bibliographi omnes. Auctor Arabs est Abu Ali Ibn ol Heithem (حيثم), inscriptio ההכונה „ס׳ על ההכונה“, *opus astro-nomicum*“ potius argumentum quam lit. exprimit (cf. *Biscionium* p.181 *Cod.* 28 II: ההכונה „ס׳ capp.16, procul dubio tract. de Quadrante, de quo infra); *Cod. Val.* ap. *Assem.* 384⁷ initio impl.

JAKOB b. MACHIR

capp. 43 continet, Cod. 393² cum figg. et tabulis paullum discrepans fertur, initium vero כִּי אֵרָאָה הכדור שמיך בהמונת הכדור est versiculus introd. (Psalm. VIII, 4) et forsan inscriptio cap. 1. Idem opus, sed interprete *Salomo Kohen Ibn Patir* ex Burgos A. 1322 [v. tamen sub Moses de Leon], exhibet Cod. Vindob. ap. *Deutsch* p. 177 (emendationes et delineationem ipsius operis deheo *M. Saenger*), ubi dedicatio ad Jacob Ibn Meir (*sic*), quam excipit inscriptio eadem ex Ps. VIII, 4, dein incipit אמר המהכר אבו עלי אכן אלהיהם נוהגים היו המיד בעלי החכמה, capp. non numerantur (hinc inde Nostro Vers. op. *Avicennae* adscribit *Nessel* ap. *W*³p. 10 n. 4); idem op. procul dubio ap. *Assem.* 399 (qui confudit auctores et interpretes, cf. sub Ali Ibn al Ragal), dubius est Cod. MS. ap. *Gg.* Ztsch. III, 286 n. 35; delendum op. 4 vel 5 ap. *Wüstenfeld*, *Gesch. d. arab. Aerzte* p. 130. Neque propter eundem versicul. introd. confundendus Cod. *Uri* 454 (v. infra). A. 1302-3 (non 1300 ut *Renan*, *Averroes* p. 149) ex Arab. hebr. vertit Paraphrasin in lib. *de animalib.* XI-XIX Averrois (q. v.). unde procul dubio Lat. per Jacob Mantinum excusa, v. ad Cod. MS. *Opp.* 1641Q., male Jakob b. Meir ap. *Pasinum* Cod. 40. — A. 1289 op. excusum versum est. — De Nostro interprete ex Arab. lib. Element. *Euclidis* (cf. *Biscionium* p. 151 Cod. 28 cum *W*³p. 514), quae jam A. 1270 a Mose Tibbon (q. v.) versa dicuntur, v. ad Cod. *Uri* 431. *Epistola* ad Sal. Ibn Aderet (paullo ante A. 1305) excusa p. 84 lib. מנחה קנאור per Abba-Mari (q. v.). — Noster est, ut recte primus observat *Munk* (*Beer*, *Philos.* p. 108), celeber ille *Prophatius*, de quo diligentissime auctores colligit *Astruc*, *Hist. de la Faculté de Montpellier* p. 168 [hunc testem affert atque inclusis citatis (depravatis) excerptit *Carmoly*, *Hist. des medecins* p. 90, sed cave credas, omnia a falsario allata relata esse, ap. *Astruc* e. g. legas: „Selon quelques auteurs ce Juif etait d'Espagne, selon d'autres il etait de Marseille [v. infra], mais *Bartolucci* (artic. 1651) assure, qu'il etait de Montpellier, et ce sentiment parait le mieux etabli.“ — „On ne connait aucun Ouvrage de Medecine de Prof., mais il ne laisse pas d'être apparent qu'il etait medecin.“ — „Je ne fais point de difficulté de mettre Prof., quoique Juif, au rang des Medecins, et peut-etre même des Regens de la faculté de Montpellier.“ Ap. *Carmoly*: „la [faculté de Montpellier,] . . . porta en 1300 (!) de choisir parmi eux [les Juifs] son regent.

Ce fut ... de la communauté israël. de Marseille (!) ... Ce qui n'empêcha nullement Prof. de pratiquer et d'enseigner la medecine (!)“. Adde *W*^{1,3} 1846, et quae de Profatio in [efficto] congressu astronom. disserui: *Magazin f. d. Lit. des Auslands* 1848 p. 227, ubi Prof. eundem suspicatus sum cum Samuel b. Jehuda Marsili (cf. *Jüd. Lit.* 398.438) propter ea quae notant Catalogi ad Cod. *Opp.* 1166Q. (tunc temporis nondum mihi visum); ibi revera in fine (f. 58) legitur: וְנִשְׁלַם כָּל מְלַאכְתָּה כְּלִי הַרְבֵּעֶה אֲשֶׁר יִסַּד הָרִ"שׁ וְלֹא הֵחֵכֶם הַמְכוֹנָה בְּלִשׁוֹן הַנוֹצְרִי פִּרְיָנִשְׁוֹ הַיְּהוּדִי סִטְרִישִׁילִיא

„ex-
plicit opus instrumenti *quadrantis* quod instituit R. S. b. m. sapiens, nuncupatus. lingua Christianorum *Profasio* Judaeus ex *Marsilia* Astronomus [voces invertendae] quae jacet sub *Monte dicto Pessulano*“. Ille tractatus de Quadrante ex Lat. hebr. versum se habet, estque idem, qui sub tit. רִיבֹעַ יִשְׂרָאֵל capp. 16 nomine Jacob b. Machir in plurimis exstat Codd. hebr. (non confundendus cum op. *de astrolabio* a Nostro ex Arabico verso, ut fit ap. Bibliographos multos, v. interim quae disserui in *Zeitschr. der Deutsch. morgenl. Gesellsch.* VIII, 380.548), quocum congruit Versio Latina nomine Profatii Judaei in Cod. *Paris.* 7437 (teste *Munk l. c.*), *Patavii* (*W*³1846) et *Mus. Brit.* Arund. 268⁵ (impf.), ubi A. 1301. Accedit testimonium non refellendum de altero op. Profatio tributo, scil. *Almanach* seu Tabulis chronol. cum Canonibus introd., A. 1300 (i. e. radice), quae exstant in Codd. Lat. Digb. 114, Bodl. 464 (i. e. Cat. MS. Angliae 2438 ap. *W*¹1846), Rawl. 117 (quem contuli Oxonii), nihilque aliud continere ostendam quam Vers. ex hebraico Cod. *Uri* 454 (*W*³p. 514), cf. supra de versiculo inscripto, quem desiderat *Kof.* ad Cod. 749 (quem A. 1300 exaratum putat), cf. Cod. 1181 (ubi „Sacc. XIII.“, quamquam Bonet Ben Goron eundem suspicatur qui saeculo inferior!) 1374, forsan etiam 306² et *Monach.* 343⁸ (cf. *Zeitschr. de Deutsch. morg. Gesellsch. l. c.* p. 379 n. 2) vel Cod. *Taur.* (ap. *W*⁴p. 869) 66 p. 25 ap. *Biscion.*, qui opus חֲסִבֵּן הַמַּהְלָכֹת Abraham b. Chijja cum Nostri praeef., incip. וּבְעִבּוֹר שְׁהוֹכִיר הַהֶכֶם הַנִּשְׁאֵי, sistit! Tabulas illas *Almanach* אלְבִּיכָן Nostri discipulus *Esthori Parchi* f. 56b ed. Brl. — Cave confundas cum Nostro propinquum multo superiorem Jakob Antoli, vel suspectum Machir q. v.).

וְכָל מְלַאכְתָּהּ הַהִנָּה *Universa ars logicae* i. e.

JAKOB MANASSE

Compend. Averrois q. v. [anon.] (1559).

[Opus a nonnullis male tribuitur Mosi Ibn Tibbon (q. v.), unde *Renan* (Averroes p.149) compendium idem tribus tribuit interpretibus (cf. sub Jakob Anatoli) ejusdem familiae et saeculi, ut etiam p.110 op.10 op. nostrum separatim enumerat (cf. *ib.* n.11 etc.) et p.155 n.4 (teste *A. Franck*) id saepius recusum etc. (procul dubio ex confusione cum logica Mosis Maimonidis) habet. Correctiona jam ex nota *Heidenheimii* ad Cod. MS. *Mich.* 762, ubi versio data 5. Kislew 5050=1289, v. in Registro meo p.335.]

5574. JAKOB Manasse.

1. *אהל יעקב* *Tentorium Jakobi* Novellae alphabetice et Methodologica 4. s. l. [Salon.] ap. *Orphanos Bezael Levi Aschkenasi* (מה ש[ב]נוח) אהל יעקב [פ]ש[ב]נוח 1832.

5575 JAKOB Mantinus (Mantino), Dertusensis (ex Tortosa), Medicus. [Mrt. ca. A.1550 (cf. *Zedler* XIII p.48, „teste Schalschelet 65b“ [i. e. *Gedalja* f.52a ed. Amst.], quod subdit *W*¹p.666, non ad Nostrum pertinet, sed ad Obadja Sforno, sub quo *W*¹1763 *Gedaljam* omittit), in ed. Aristot. 1550 sq. legitur enim in praef. *Odi* f.7b: „... quas... cum J. Mantinus morte praereptus, ut et alia quam plurima recognoscere etc. non potuisset,“ cf. f.8: „nobis qui ob Mantini dilucidi interpretis interitum residui carebamus“, et in indice ad vol. I (ad topica): „cui una illa super 4 primos libros a Jacob Mantino nuper translata adjecimus, quam super reliquos 4 morte praeventus explere non valuit“ (et cf. T. IV ad Phys.); A.1546 vero filium Nostri notissimi medici sese salutatur Samuel, qui curavit Is. Arama: *L. Ligat.* Archiater fuit papae Pauli (1534 sq.?) sec. *de Pomis* ap. *W*³p.515. Noster adversarius fertur a *Sal. Molco* [ap. *Josef Kohen*, *Chronica* f.93b-95, — ex quo קנה חיה ap. *Carmoly*, *Hist. des med.* p.145, qui vero p.154 more suo Nostrum effinxit ex possessore domus Christiano („gentiluomo“), qui A.1559-61 adhuc vixisse vid.!] Eliae Chalfan [generi Kalon ymos b. David (q. v.), qui, ut Noster, opus dedicavit duci Gonzaga], Nostrumque ait propterea Venetias reliquisse, postea [non statim, ut *Carmoly*] Romam petivisse, ibique epistolam *Sal. Molco* ad Jos. Taitazak (טיסס) Lat. vertisse etc. In dedicatione op.15 ad *Andr. Criten*, Venetiarum principem, de Versionibus suam praecedentibus loquitur, partim tantum emendatis ab Andrea Beluensi „aetatis nostrae medico insigni

et Arabicae Latinaeque linguae pariter erudito,“ qui multa vero reliquerit. „Quamobrem ego, qui nihil magis proprius hominis esse semper existimaverim, quam quoque modo universis utilitatem conferre mortalibus, quemadmodum *pleraque in variis facultatibus ex Hebraico in latinum sermonem converti*, ita aliquos Avicennae commentarios aggressus eos maculis omnibus emendatos ac quoad fieri possit absolutissimos Latinitate donatos, tamquam evidens animi mei iudicium legentibus offerre decrevi. Qui postquam meam cum aliorum interpretationibus comparaverint, quid mihi debeant ipsi viderint.“ Dein dedicationis duas profert causas: „vel quia vestro florentissimo studio *Patavio a puero fuerim semper additus*; nunc vero praecipue ob egregiam eorum eruditionem qui ibi publice profitentur, vel quoniam Respublica, cui tu merito praesides, justius antiquioribus praeposenda quam recentioribus comparanda ita *de me jam merita est ut omnia illi debeam omnia optem*.“ Quae quidem innotuerunt Nostri opera omnia sunt Versiones ex Hebraicis Versionibus opp. Arabum (non „ex Arabico“, ut *W*¹p.607 n.6) Latinae; moniti apud *Renan* (Averroes p.302): „Wolf a pris pour des ouvrages originaux, quelques-unes des traductions de Mantino,“ nullum video fundamentum! ipsa opp. promissa (ap. *W*³ et cf. supra p.768) ad versiones spectare vid. Praeter recensenda Nostro tribuitur Versio Lat. lib. *Doctor perplexorum* Mos. Maimonidis, quam A.1520 suo edid. nomine Aug. Justinianus q. v. Versio 8 *capitum* seu introd. in Comm. super *Mischnam* tract. Abot Maimonidis 4. *Bon.* 1526 sec. *Bart.* III p.859, recentioribus (*W*¹p.607.839. ³p.774. *Rof.*, Diz.) non visa videtur.]

- 1-3. Averrois Expositio [media] in Porphyrii Isagogen, in Aristotelis Praedicamenta et in lib. de Interpretatione [ex hebr. Jakob Anatoli?] una cum Levi b. Gerson Annot. [compend.] in libros illos, ad marginem I f.1.12.35 opp. Aristotelis cum Comm. Averrois

f. *Ven.* 1550-2.

[*W*¹p.606 Nostrum Vers. R. Levi in lib. de part. et generat. animalium promississe refert? — De Comm. Averrois maximo in *Analyt. post.* (*W*¹p.607) v. quae sub Abraham de Balmes (p.667 op.3) notata sunt.]

- 4] Ejusdem in lib. I-IV Topicorum; *ib.* I.254.

- 5] Ejusdem Paraphrasis Poeticae [expos. media ex Hebr. Todros Todrosi?]; *ib.* II.89.

[Versio Abraham de Balmes, quam in ed. 1560

JAKOB MARCARIA

- (vol. III) excusam notat *Renan l. c.*, stylo tantum a nostra differt.]
- 6] Ejusdem in Platonis libros de Republica speculativos [ex hebr. Samuel b. Jehuda b. Meschullam]; *ib.* III, 174.
- [Ed. Pr. 8. Rom. 1539 (*W*¹1074) exstat in *Mus. Br.* 521 b. s. — Dedicatur versio Paulo III., „patri beatissimo“, cujus nomen *Farnese* a פרנז „pastor“ derivatur. — Excusum est quoque p. 89 una cum Fr. *Philefi*: de morali disciplina 4. *Ven.* 1552, v. Cat. Bibl. Bodl. III, 105a.]
- 7] Ejusdem Prooemium [in Comm. magnum] in Aristot. Physicam; *ib.* IV, 2.
- [Textum hebr. continet Cod. *Uri* 395, cujus interpretes hebr. latet, cf. ad op. sequ.]
- 8] Ejusdem Expositio media in Physic. lib. I-III; *ib.* p. 197.
- [Interpretem hebr. conjecturavimus (supra p. 763) Kalonymos b. Kalonymos (q. v.), cujus nomen quidem plures ferunt Codd.; alii paulisper discrepant, nec magis ii, qui interpretem habent Serachja b. Isak (cujus versio quoque Lat. translata exstat in Cod. *Paris.* 6507 sec. *Renan*, p. 304), ut Cod. *Bodl.* hebr. 601 (olim *Maresc.* 79), quem nuper contuli. Comm. est medius, ut diserte (האמצעי) legitur in Cod. *Taur.* 40 ap. *Pasinum*, non magnus (ut in registro ad Catal. *Mich.* p. 351), quamquam Averroes in fine de minori, i. e. Compendio loquitur (cf. supra p. 764 op. 20). Annum compositionis varium expriment Codd., vel Hegirae 565 (1170) vel etiam 562, 563 etc. vel etiam 575 (ut in Cod. *Bodl.* 601 modo laudato). In computando A. Christiano graviter peccasse *Bart.*, *Wet Pasinum*, recte monet *Renan*, p. 46 n. 2, illi enim 622 annos semper addunt, unde e. g. ap. *Delitzsch*, Catal. p. 291 ipsius Comm. nostri A. תקסב (562) resolvitur A. 1184, item ap. *Pasinum* p. 52 Cod. 142 ejusdem libri A. תקסג resolvitur 1186, illumque sequens atque citans, ipse *Renan* loco ipsissimo in duplicem rumpens errorem, Comm. magnum in Phys. A. 1186 compositum habet etc.!]]
- 9-10] Ejusdem de partibus et de generatione animalium Paraphrasis [ex hebr. Jakob b. Machir]; *ib.* VI, 64, 206.
- 11] Ejusdem Comm. magnus in lib. III de anima, comment. 5. et 36; *ib.* VI, 160 et 175.
- [Ed. f. *Rom.* 1521 Leoni X. inscriptam affert *W*¹p. 606; cf. supra ad op. 1.]
- 12] Ejusdem Prooemium in lib. XII Metaphysicorum, *ib.* VIII, 135.
- 13] Ejusdem Epitome Metaphysicorum libris IV

[ex hebr. Mos. Ibn Tibbon]; *ib.* VI, 168.

- [Kalonymos, quem supra p. 763 ex errore in registro ad Cat. *Mich.* p. 351 conjecturavi, Comm. medium vertit. Epitome hebr. exstat in Cod. *Canon.* 63 f. 152, et Cod. *Rof.* 208,⁹. De libro V. deperdito cf. *Munk*, Diction. des sciences philos. p. 161. — Ed. Lat. *Rom.* 1521 Hercul. Gonzaga dedicatam, *Panzero* ignotam affert *Rof. Diz.* (p. 207), ed. f. *Bonon.* 1523 *W*³p. 15.]
- 14] Ejusdem Colliget [קליגט] V, 57-8 [ex hebr. Sal. b. Abraham Ibn Daud]; *ib.* X, 57.
- [Cf. ad Cod. MS. *Opp.* 1134 F.]
- 15] Avicennae Fen. IV. libri primi etc. q. v.

5376 JAKOB Marcaria (? מרקריאה) b. David, Medicus. [Non „typographus“ ut *W*³p. 1078=1033, sed Corrector, qui in omnes fere A. 1558-62 *Rivae* (*Ripae Trident.*) sub Cardinale (השטן) Christofolo Madruz (מאדרוז), sumptibus potissimum Josef Ottolenghi (q. v.), per typographum ignotum excusos libros praefatus est; unde male (ab ipso *Ghirondi* p. 164) ei adscribitur liber עברונה N. 3989, atque a *Bart.* ap. *W*¹p. 608 Comm. [Isak Abravanel] in Haggadam Paschatis A. 1561 N. 2680, Noster tantum de *ratione et arcano 4 poculorum* [sacrificii] *Paschatis, panis azymi et herbae amarae* (טעם וסוד ארבע כוסות פסח) disserit in *Introduct.* prolixiore. An is Comm. Elia Misrachi (q. v. op. 10) in *Compend.* redegerit, nescio.]

JAKOB Ben Mardochoi v. Jakob Benet et Jakob Hamburger.

5577 JAKOB b. Mardochoi Poggetto (? פוגיטו). [Non „Poeta“ (ut *W*¹1077), nominis orthographiam verisimilem accepimus a *Zd.*, idem nomen vid. Baruch „Fojeti“ Modenensis mrt. A. 1588 (*Delitzsch*, Catal. p. 299). — Opus finivit urbe Aste Pedemont. 1. Schebat שח (1580); pro Nostro A. 1582 urbe Cuneo Pedemont. descriptus Cod. Vindob. IX ap. *Goldenthal* p. 13 (qui „Poeto“ scribit, moreque suo auctorem ignorat). Filius Jehuda Arje A. 1626-7 (*W*³692c, ubi „Poite“) et 1636 (ap. *Nepi* p. 109 n. 7, ubi פוייפ; rectius p. 173 n. 77. p. 271 n. 1 et sub Nostro p. 185 n. 118). — Noster substituendus *Jud. Lit.* p. 455 loco Jakob „Zausmer“; cf. sub Elia di Vidas op. 12.]

1. קיצור ראשית חכמה *Compendium* [libri] *Initium sapientiae* Eliae di Vidas; acc. Isak Loria: *Medela animae* cum praef. Menachem Asarja

JAKOB b. MARDOCHAI

- et Abraham Levi Saken: *Institutiones Sabb.*, per Salomo b. David legatum Zafatensem; corr. Isak Gerson 8. *Ven. Dan. Zanetti* (ואשמי"ה) 33. *Omer-fer*. V, 24 *Tammus* (הש"ס) 1600. [W¹p.165*.3p.105 ed. quoque 1605 ff. 136 effingit, liber enim constat ff. 136+19 (access.) unde in summa 155!] 2. — u. s. [W^{1.3} corr.] 8. *Bas.*, *Conr. Waldkirch* (בשנאי) 1603. 3. — u. s., corr. Rafael b. Moses [W^{1.3}] 8. *Crac.*, *Jeh. J. Meisels*. 1667. [Codex uterque *Opp.* 423 (ubi unum tantum expl.) et 430B0. in fine imperf.] 4. — u. s., jussu Jehuda Loeb b. Jakob Wandsbeck ex Krotoschin 8. *s. l.* [*Hamb.*] 1688. [Typotheta vel Editor (מתעסק במלאכה הקורש) Samuel (Sanvel) b. Jakob „ex Lissa“. W^{1*}: A.1649, 3: A.1689, rectius 3748B.] 5. — per socios Editores (המדפיסים) Jekutiel b. Moses ex קולא, nunc ludimagistr. F. a. O., et Menachem Mendel b. Sam. Kohen ex stirpe Krochmal, nunc cantorem F. a. O.; corr. Abraham b. Aron Selzer (סעלצר) ex Minsk [W^{1.3}] 8. *F. a. O.*, *M. Gottschalk* 1702. 6. — [W^{1.3}] 8. *Amst.*, *Jos. Dajjan* *b. Simon etc.* (מפרי מעשיך רשבע דאראק) 1725. 5578 JAKOB (Loeb) b. Mardochai ex רוסניץ (Rausnitz in Moravia). 1. שער אשר וגבול אשר *Porta Ascheri et fines Ascheri* Comm. duplex, scil. decisivus et discussivus in Ascher b. Jechiel in tract. Pesachim, una cum textu f. *Brünn.*, *Jos. Karl Neumann* (יצימה ישועה) 1789. 5579 JAKOB b. Mardochai Schwerin, Exsul (מסנורשי) Fuldensis. [Uxorem v. sub Laza.] 1. שושנת יעקב *Lilium Jakobi* Chiromantia, metoscopia et astrologia secundum 7 sapientes, praecipue Aristotelem [qui Judaeus factus fertur] 4. *s. l.* [*Amst.*?] 1706. [A. המוך, in fine: כי הנה הסת' עבר per typothetam Eisak b. Elia ex Berlin „nunc Amstelodami“ (לע"ע בק"א אמשט), unde locus *Amst.* ap. W^{1.3} 1076, *Rof.* ad Cod. 1224, et in *Catall.* et ap. *Mich.* 4393 (non in *Mus. Br.*), sed mihi suspectus. In tit. *figura manus* et initio chiromantica ex lib. *Sohar* (Pericope Jethro) hebraice (recusa in Elia Gallina ed. 1776 q. v.), dein de mensibus (forte ex Abraham Ibn Esra), totusque liber ex aliis vid. conflatus. In fine citat auctor opus 2.) 2. תיקון שלוש משמורות v. inter *Prec. Coll.*

N.3044 [cf. 3045] (1691).

- 5580 JAKOB Margalioth [sen.] Levi. [Ratisbonae Saec. XVI. in. sec. W^{1.3} 1075 ex Nostri epistolis, insertis in *Epist. claror. virorum* Reuchlini q. v. A.1480 Wormaliae sec. Zz. Z. G. 194, cf. 106 (ubi in textu repetit, quae alibi (G. V. 294) ex Cat. ms. retulerat, sed v. ad Cod. MS. *Opp.* 256F.). De urbe לוקו (*Frankel*, *Ztschr.*, III, 387, qui Nostrum non novisse vid.) v. sub Moses Minz. In Additt. ad Abraham Sacut f. 125 ed. Amst. Nostri filius Eisak aequalis fertur Jakob Pollak (q. v.) scil. sen.] סדר חליצה *Ordo extrahendi (calcei)*; ad c. Jakob b. Ascher: *Tur.* q. v. (1702-3. 1727-8). [Extractum vid. ex סדר גמין וחליצה (cf. *Zz. ib.*, ubi ed. supplenda), cf. *Codd.* MS. (nondum comparatos) *Opp.* 583.587.615Q. ut in *Mich.* 801, unde Jakob Loria in registro p.335 expungendus esset.] 5581 JAKOB (Koppel) Margalioth [jun.] b. Zebi ex Wladomira (ולאדמירא sic). [Pro liberanda sua in Polonia capta familia etiam Constanstinopolin visit, sed cum Jakob Aschkenasi, promotore libri Josuae Benveniste A.1662, confundendus non est, ut ap. W¹ 1022b, ubi hic „Archisynag. Lublin.“ atque auctor libri (op.1) A.1660 excusi dicitur teste allato *Jak. Aboab*, qui forsitan Nostrum more consueto „Aschkenasi“ (i. e. „Germanus“ seu etiam „Polonus“) nuncupaverit.] 1) מוצה יעקב *Altare Jakobi Ethica*, acc. 2) מראה יעקב *Visiones Jakobi* de praeceptis decalogi duobus et 12 virtutibus et vitiis respondentibus Zodiaci signis et Jacobi filiis, per Venturin b. David [W^{1.3} corr.] 4. *Ven.*, *Commiss.* *Vendramina per Dom. Vedelago* (היחד) 1662. [Corr. יעקב יעקב ap. *Ghirondi* p.212.] 3) קול יעקב *Vox Jakobi* Homiletica; acc. קינה *Elegia in occisos sapientes Poloniae* [A.1648-9] incip. בוכיה עלי אלה (Strophis 11) et Hymnus ידיר נפש post studium recitandus 4. *Ven.*, *Commiss.* *Vendramina, per Ant. Rizzini* (ההי) 1658. [Cod. *Opp.* 1355Q. ad manum sinistram exhibet quoque quasi frontispicium: זה השער לה' W³ 1098 ed. exstare suspicatur ex ed. sequ.] 4. — [W³] 8. *Amst.*, *typogr. laudata* 3 sociorum [*Jakob Alvarez Soto, Benjamin etc.*] (אמת הסדר) 1708. בדפוס המשובח והחוט המשובל לא כמורה יתקן, typographi per Eccles. IV, 12 sese indicant, quem versiculum etiam alibi nominibus addunt.]

JAKOB MATALON

5582 JAKOB Matalon (מטאלון) b. Salomo. [מטאלון ap. *Conforte* 38a; ab urbe Mataloni Neapolit. nomen derivat Zz., non „Tuloni, Touloni“ ut Ros. Diz. p.322.]

1. יעקב שארית *Reliquiae Jakobi* Exposs. locorum Biblicorum etc.; acc.

2. תולדות יעקב *Generationes Jakobi* Exposs. locorum Talmudicorum etc. [W¹¹¹⁵] f. *Salon.*, *Abr. Batscheba* (אשכול) 1597.

JAKOB Mecklenburg v. J. Mecklenburg.

JAKOB b. Meir v. Jakob von Maarssen et Jakob Tam.

5583 JAKOB (Josef) b. Meir Sofer ex provincia Alsatie (עלוס), seu Jak. J. רפשוור [Ribeauville?].

1. אבן ישראל *Lapis Israelis* Gramm. linguae hebr. Germanica; PII: לוחות הברית *Tabulae foederis* 4. Metz, Jos. Antoine Imprimeur du Roi (לסדר לבן אמר הנני נתן [קייח]) 1766. [Desid. ap. Luzz., Prolog. Cf. Litbl. II, 787.]

5584 JAKOB (Uri Schraga Pheibel) (פייויל) b. Menachem Nachum, Rabb. Zlotowa (זלואוו), seu Flatau.)

1. בית יעקב אש *Domus Jakob [erit] ignis* Comm. allegor. in Job; una cum textu N.916 (1765).

2. רשפי אש *Prunae ignis* Nov. sec. ord. pericoparum Pentateuchi et Conciones. II. Ptes.

3. אלון. (ובארה אש [משפא] א[נן]) 1769.

3. תהלות יעקב *Laudes Jakobi* Comm. allegor. in Psalmos nonnullos f. *Hamb.* (א[נן] ל[ה] ים אל יעקב קום עלה) 1784.

5585 JAKOB Mentsch (Mencz? מענטש), Lembergensis. *Videns*; una cum N. I. K. Fischmann q. v. (1837-9).

5586 JAKOB b. Meschullam ex familia Weil (וויילא), seu Jakob Bachur (*Ludimagister*) ex Hedderheim. [Idem vid. interpretes Germ. lucusque ignotus *Testamenti* Elieser b. Isak (q. v. op.10), forsan auctor est quoque lib. עולם הבא N.3991-3.] (1620 etc.).

JAKOB Molin v. Jakob Levi Molin.

JAKOB Moses Gins v. Akiba Eger.

JAKOB b. Moses v. Jakob Ibn Aksai et

Jakob Berab sen. et Jakob Brzescer et Jakob Lissa et Jakob Sofer.

5587 JAKOB b. Moses ex יאלא (Jalo?) in Hungaria.

1. פרי יעקב *Fructus Jakobi* Nov. halachicae cum: Annot. magistri, Mos. Minz f. *Ofen*. 1830.

5588 JAKOB b. Moses Kohen ex Janow (יאנוב).

1. מנחת יעקב סולת *Oblatio Jakobi farina* Epistolae rhetoricae et Specifica (סנולות) 8. *Wilm.*, *Hirsch b. Chajjim* (אאסוף יעקב אקבץ שארית) 1731.

5589 JAKOB [b. Moses Levi Hamburgensis], seu Jokew (יאקב), gener (חתן) Jakob Maarssen. [Typotheta Amstelod. mrt. A.1739 (v. Sect. III), edid. *Beschreibung* etc., quae in Cat. ms. (*Serap.* p.45 n. 275) male adscribitur „sponso“ (החזק) Jakob Maarssen; auctor, seu interpres vid. Josef Maarssen q. v.]

5590 JAKOB (Koppel) b. Moses Levi, Nepos Jakob Koppel Judicis Posenensis, ex familia Zebi (Hirz Treves) et Isak Chajjut, Judex Lemberg.

1. מטעמי מגדני יעקב *Cupediae pretiosorum Jakobi* (specimen libri משכנות יעקב *Habitationes Jakobi*) expositt. in loca Talmud. et Biblica

8. *Amst.*, *Moses Diaz*

et *Sim. Schammasch* (fer. III. 3 *Kislew*) 1713.

[Opus majus 50 loca, sec. septimanas, simulque Nov. in Pentat. exhibere debuit, sed excusum non est. Nonnulla excusa ab aliis recepit auctor, ut Natan (נאטע), Rabb. Tarnigrod, Susskind, Archisynag. Brl. (mrt.), Naftali Kohen etc., v. f.13.21b etc. ed. II. Hinc nonnulla corr. ap. W³1098b.]

2. — ed. auctor ab ipso auctore curata [W⁴] 8. *Ofb.*, typ. nova *Seligman Reis*. 1718.

5591 JAKOB (Moses) b. Nachman Kohen. [Auctoris acrost. initio.]

1. משימות ונדיקות הלכה למשה *(Maclatio et inspectio) Regula Mosis* de maclatione etc. [Mich. 984] 8. *Br.*

(יעקב ישבה משה וישראל *f. 14. Kislew*) 1725.

5592 JAKOB b. Naftali Soter Medina (*Scriba provinciae*) ex Guesen. [A.1652 exprimitur quoque in Cantu f.7. A.1653 Venetiis curavit Natan b. Mos. Hanover: יקן שפולה.]

JAKOB Ibn NAIM

1. (sic) נחלת יעקב מליצות *Hereditas Jakobi rhetorice* perorationes rhetoricae (מליצות) de variis argumentis, ut animo, corpore, lege etc., acc. (f.7a) זמור לנחינה ספר חורר לביה הכנסה *Cantus in dedicandum volumen Pentateuchi* alphab. et acrost., incip. נלך לשם בביה ה' נלך, *Precatio* Elieser b. Arach amplificata, (f.9b) סליחה ופיוט *Precatio poenitentialis* et *Pismon* quotidie a privatis recitanda, altera acrost. incip.: ינעתי באנחתי, ולחמי, דמעהי, alterum alphab. cum nomine in fine, incip.: ארים ינוני, בפי שנוני, atque *Elegiae* auctoribus Efraim b. Josef, Chanoch b. Abraham et Josef propinquo auctoris in caedem A.1648

4. *Amst.*, ap. socios Samuel b. Moses et Reuben b. Eljakim (את בריהו יעקב) 1652. [W³1085b (=p.1375 n.461!) post precat. Elieser f.7.8 (ubi desinit libelli rarissimi Cod. Opp. 1229Q., unde forsitan ipse W in fine articuli ff. tantum 8 numerat!) pergit: „tum *Selicha* Nostri quotidie recitanda [in tit. legitur: תפלות להחפיל על נקטת דם החסידים: (וּפְיוּטִים עַל נְאוּלָה עִם קְרוֹשׁ הַשְּׂרִידִים וְהִירִידִים, item קִינָה etc. R. Efraim etc. usque ad pag. 10 seu libelli finem.“ Parum melius ex Cod. *Saraval* 502 epistolis instructus fui, cum N.⁴⁸⁹⁶ (p.904) scripserim; correctiora didici ex Cod. perfecto modo Amstelodami acquisito. *Elegia* Efraim, Archisynag. (sic), „nunc in Polonia majore“ (f.9b) A.1650 חבלי משיח (חבלי משיח) acrost. incip.: אף לואה יודר, לבי ונשמה לא נותרה בקרבי. Sequitur eadem pagina *Elegia* Chanoch b. Abraham Archisyn. Gnesen (suppl. N.⁴⁷²⁴), in prima strophā nomen הנוך exprimens, incip.: חנוך ה' וצדיק ואלהינו מרחם (f.10a) alphab. initio...אלהו דלפה (quod male sub N.⁴⁸⁹⁶ recensui); denique f.10b agmen claudit Hymnus Josef b... (?) q. v. initio nominis Josef.]

5593 JAKOB Ibn Naim (נעים), Rabb. Smyrnensis. [Gener Ahronis Lapap. *Asulai* I f.48, addell f.63]

1. משכנות יעקב *Habitationes Jakobi* Exposit. haggadicae; acc. קונטרס צניח מלוכה *Commentatio Cidar regni halaeh.* et haggadice; mortuo auctore edidd. discipuli Chajjim Jedidja Ibn Esra et Abraham Ibn Esra [W³1084c] f. *Salon.*, typogr. *Talmud Tora*, per typographos *Ab. b. David* etc. (ועתה) 1721.

5594 JAKOB Naumburg b. Baruch ex Offenbach. [Pater est Baruch b. Elkana. Nostri opp. MS. in Codd. *Mich.* 269-71.]

נחלת יעקב *Hereditas Jakobi* Comm. in Tractatus parvos Talmudis N.1980 (1793).

JAKOB Nikolsburger v. J. Nikolsburger.

5595 JAKOB b. Nissim (ב. Josia (יאשיה) ap. *Munk*, Notice sur Aboulwalid p.47, forsā=Ibn Schahin? Kairowani A.987 quaesivit ex Scherira Gaon (q. v.). Nostro tribuitur Comm. Arab. in lib. יצירה, hebr. a Mose b. Josef etc. (q. v.) versus in Cod. *Rof.* 769³ et *Monach.* 91 ap. *Lilienthal* (i. e. 92), ex quo excerpta excusa; posterioris apographum per *S. Werbluner* rursus descriptum ab *S. Sachs* cursim transiens lacunas passim offendi; praecipue ad I,2, ubi de *Chisdai* et de *Ismael b. Kaim*, (cf. *Jüd. Lit.* 442 et supra p.1116 sub Isak Israeli). Sed de auctoritate inter judices lis est, quum in Codd. Paris. etc. aliae exstent recensiones (v. *Jüd. Lit.* p.402 n.12, cf. *Rapoport* in Biogr. (filii) Nissim p.61 et ad Parchon p.XIII; *Gg. Ztschr.* I,133.401, cf. V,442 et „Moses b. Maimon“ p.73, ubi ex voce זקנינו (=شيخنا) in Comm. in Jezira deducitur, Nostrum magistrum salutasse Isak Israeli). Excerpta ex scriptis *Landaueri* excusa (forsan confusa, cf. *Jüd. Lit.* 400 n.1) v. Litbl. VI,180.285.562.VII,2.121. Quae VI,564 ex libelli „praefatione“ excerpta dicuntur de Galeno etc. (*Jüd. Lit.* 372 n.25) revera in Cod. *Monach.* exstant in epilogo, ubi auctor jam antea aliam hujus libri recensionem se composuisse dicit, ibique singulos Saadjae passus se exposuisse (cf. *Jellinek* Beitr. I p.6, ubi in nota male (محيط وقف). Locus alter de compositione libri etc. et de filiis *Dani* (ap. *Munk* p.56-7, cf. p.60 n.1 et supra sub Eldad) legitur ad II,4 textus excusi! Cf. quoque quae supra sub Isak Israeli sen. monita sunt. — Cave confundas cum Nostro Jehuda b. Nissim A.1365 (W³753b. ^{4762c} etc.), cujus Comm. in Jezira hebr. versum nuperrime acquisivit Bibl. Bodl.]

פירוש ס' יצירה *Comm. in lib. Jezira* [ex Arab. hebr.]; excerpta [ex Cod. *Monach.*] ad c. Ibn Ascher: *Comm. Masorae* q. v. (1846).

5596 JAKOB Nuñez-Vaëz (נוניס ואים) b. Isak Josef, Rabb. Liburnensis. [*Ghirondi* p.132. Typographiae Liburnensis particeps quoque apparet in libris variis postea excusis.]

1. חרות יעקב *Lactitia Jakobi*; ad c. (patris) Isak Nuñez-Vaëz: *Meditatio Isaki* q. v. (1788).

JAKOB OLMO

2. **עפר יעקב** *Pulvis Jakobi* Index in Supercommentatores in Sal. Isaki et Elia Misrachi
f. *Liv.* (בראשם) 1783.
[Fl. 29 separatis, sed una cum דעה וקנים N.3449.]

5597 JAKOB (Daniel) Olmo (אולמן, non: Ulamo seu Ulmo) b. Abraham, Ferrarensis. [Mrt. 6. Sivan 1757, sec. *Nepi* p.137.]

1. **ראשית בכורי קציר** (ה"ח של ק"ק פירארה) *Initium primitiarum messis* [academiae] Talmud Tora Ferrarensis, decisio (פסק) seu dissert. de benedictione sacerdotum nocte diei expiationis etc., praeside Isak Lampronti etc.

4. *Ven., Stamp. Bragad.* (עזה) 1715.

[*W*³1014c, ad. 1239c. Praeter praesidem decisionem confirmit Jehuda b. Elieser Briel (בהררי"ב), Sabbatai b. Isak Pontecorvo, Manasse Chefez (*W*³1462c), Isak Ch. Cantarini (*W*³1191c, ubi auctor male: David Olmo), Jos. Fiametta Anconensis, Simson Marpurgo, Sabbatai Elchanan Recanat, Abraham Segre, Osriel (עוריאל), Joel Pincherle (פינקרל); praeterea Rabb. Venet.: Sal. Jes. Nizza, Rafael di Silva b. Sal., Jakob Aboab b. Sam., Sam. Dav. Ottolenghi, Sam. b. Obadja, Levi Zafatensis (*W*³2124b). — Cf. quoque Mardochai Zahalon.]

2. **עין ערוך** *Paradisus paratus* (imitatio carminis *Dante*); una cum Moses Sacut: *Tofte paratum* q. v. (1744).

[A.1720 ap. *Delitzsch*, Z. G. 94, *Steinschneider*, Manna p.94, *Jüd. Lit.* 462, ad compositionem spectat.]

3. — cum Mos. b. Matatja Vers. Germ.; una cum Moses Sacut: u. s. (1777).

5598 JAKOB Pan (פן) Kohen (כ"ץ) b. Abraham, Rabb. synagogae Klaus Pragensis. [*W*^{1.3}1093 Nostrum praeter rem Epitomatores (pro Editore A.1614 compendii) habet lib. *Offic. cord.* Bechai b. Josef (q. v.), atque conjici vult cum Jakob Fano q. v. Noster edid. quoque A.1610 *Psalm.* CXIX sq. N.390. familia „Pan“ adhuc exstat Praegae, et cf. פאן F. a. M. ap. Jakob Emden הקנאות f.16a, init. sect. III.]

5599 JAKOB Pardo (*Arus*) b. David b. Jakob, Rabb. Ragusa et Spolatro [*Ghirondi* p.209. Frater est Isak Pardo.]

1. **אפי זוטרי** *Facies minor* Nov. in Jos. Karo: *Mens.* III. f. *Ven.* (הדרה וקול) 1797.

2. **מנחת אהרן** *Oblatio Ahronis* Constitutiones et

ethica, praecepue de precatione etc.

f. *Ven.* (רמנינו בכחירא) 1809.

3. **קהל יעקב** *Congregatio Jakobi* Expositt. prolixae in Proph. prior. (ff.186.)

f. *Ven.* (קדמה) 1784.

4. **חקונו של נס** *Vis miraculi* Introd. ad Ahror Kohen Ragusano: *Hist. miraculorum* q. v. (1798)

5600 JAKOB (Chai, vel Chajjim) Pardo [*Nepos*] b. David Samuel, discipulus Collegii Patavini. [Mrt. 14. mensis X. 599 (31. Decembr. 1838), aetatis 21 opus composuit 3 annos antea; cf. p.84: op. *Cingue discorsi etc.* Padova 1839, et *Almanzi* p.137. 140.143.148.151.]

פירוש מיכה *Comm. in Michai* I-IV,8 (una cum Eligia J. Almanzi); Appendicis instar (p.81) ad c. S. D. Luzzatto: *Lapides memoriae* q. v. (1839).

5601 JAKOB Parisiensis (?). [Legatus Jechiel b. Josef, praesidis Academiae, ca. A.1257-8, v. *Zz.* ad Benjamin 258, quem more suo silentio praeterit Editor, qui p.178 auctores recenset homonymos aequales, addens: „Pour notre voyageur il parait avoir été de Paris“. Idem *ib.*: „Quant à l'édition, que nous avons donnée en 1841 de ce petit écrit, elle forme les pages 4-8 de l'*Eleh ha Massaot* [אלה המסעות], itinéraires, que nous reproduirons dans ce recueil (!? cf. p.497) et qui donnera l'occasion de parler en détail de cette édition.“ Liber hebr. nobis nusquam visus, cod. suum paullum differre a Cod. *Sorbon.* 222 ait p.174. Tit. hebr., qui legitur in indice p.571, non genuinus vid.]

(סימני הקברים) *Description des Tombeaux sacrés* Gallice ap. E. Carmoly: *Itinéraires* p.171.183. (et *Route de Paris a Accoib.* p.175.187) q. v. (1847).

JAKOB Peitusi v. Jakob Feitusi.

JAKOB b. Pesach v. Jakob Konitz.

JAKOB Pheibel v. Jakob b. Menachem.

JAKOB Poggetto v. Jakob b. Mardochai Pogetto.

JAKOB Pollak v. J. Pollak.

5602 JAKOB Pollak (seu Polak, פולק seu פולאק, *Polonus*) b. Isak Levi. [Discipulus Lewa b. Bezalel, cujus nomen subscriptum sequuntur verba: ע"ב פסק כורי „hucusque decisio magistri mei“ etiam in ed. I. (unde בורי in tit. ed. II. et ap. *Mich.* 1136). Cave confundas Jakob Pollak (non Falk) Archisyn. Pragensem, qui ca. A.1530 mortuus fertur

JAKOB POPPERS

(*Dav. Gans* ap. *W*¹1095. *Asulai* I et II f.48u.250), certe jam A.1573 diu perfunctus (v. *Mos. Is-serls* ad Abr. Sacut f.125 a.b ed. Amst.); isque inventor fertur disputationum (חלוקים) ap. D. Gans l. c., (*Jüd. Lit.* 452), non Noster, ut confusione homonymorum dicitur in tit. ed. II (ap. *W*³1095); v. *Zz.* ap. *Frankel*, *Ztschr.* III,384, qui Rabb. Lubemilae A.1577 aſſert. (Cf. quoque sub Jakob Margalioth sen. et Josef b. Mardochai Gerson). Alter vid. Jakob פולקא (sic), qui ex Resp. ר"ש (Sal. Loria?) citatur in Comm. ad Benedd. N.2600; et cf. *Ghirondi* p.324 n.24!]

1. **עגונה על חשוכה** seu פסק, *Responsum* seu *Decisio de uxore incerta* A.1583, praemisso Resp. de eadem Lewa b. Bezalel (ff.20) 4. *Prag.*, *Sab. et Mos. Kohen* (fin.fer.I.1. *Elul* שמוח) 1594.

[Inscriptio in fronte: ויקם ערונה בעקב (Ps. LXXXVIII,7) non est titulus (*Mich.* 1136 [ubi etiam Concio funeb- ris ed.1593 ex n.5169 male nectitur] et ipse *Anonymus* falsarius Litbl. XI,759 contra *Zz.* Z. G. 278 n. 53!), sed versiculus ornamentarius, idemque nostrum est קונטרס עגונה ap. *Rubinstein*. Germanice in ed. utraque nihil legitur praeter testium dictionem; unde dele *Serap.* p.112 n.383 (ex Cat. ms.), ibique leg. *W*³p.520, qui pp.29 numerat.]

2. — ed. II., omisso Resp. Lewa, cujus vero ad- jecta *Concio funebris*, per Mos. דרום Judicem, corr. filius Abraham דרום (sic) [*W*³] 8. *F. a. M.*, *Ant. Heinscheit* (ויקה' ל"י ח'רוט'ה סא"ה) 1719.

JAKOB Poppers v. Jakob b. Benjamin Kohen.

- 5603 JAKOB Provinciale b. David ex Marseille. [Lau- davit jam Neapoli ed. I. (non 1546, ut *W*¹1034, quo anno recus.) lib. *Agur* Jakob Landau (q. v.), cf. *Ghirondi* p.213 n.254=p.215 n.265! et v. infra.]

- 1] **שאר ישוב הנקרא קדש הקדשים** *Residuum redibit* seu *Sacrosanctum* Comm. allegor. in Can- ticum; una cum Josef Caspi: *Comm. in Cantic.* q. v. [ca. 1577].

[*W*³1918f שאר ישוב lit., non auctorem (!) esse tan- tum suspicatur, quamquam Editor Is. Akrisch (cf. *Ghi- rondi* p.191) diserte dicit, se nomen Jakob Provin- ciale Cod. MS. ipsi inscriptum reperisse; de opere cf. *Ersch*, *Eucykl.* S. II vol. XXXI p.65 n.39a.]

- 2] **חשוכה** *Responsum* de studio scientiarum pro- fanarum ad Quaes. David b. Jehuda Leon (q. v.) Neapoli A.1490 data; p.63 lib. דברי חכמים N.3441 (1849).

[Opusculum suspectum, forsán interpolatum, non commemoratur in praef. ap. *Munk* (ubi in nota Edi- toris prave: „David b. Jakob“, et cf. p.1 praef. infra), excusum est ex Cod. *Paris.* a. f. 343 (cf. *Dukes*, Litbl. X,132), alium Cod. suum citat *Carmoly* (ap. *Jost*, *Isr. Annal.* I,54; *Hist. des medec.* 125). Citantur passus ex *Talmud Hieros.* nemini noti, *Platonis* ס' המוכר (p.66) et *Ibn Aflah* במוסרי (!ib.), *Nach- manides* in lib. היכל ה', *Levi b. Chisda* (sic) auctor לוייה חן (cf. *Geiger*, החלוק II,23), *Batrugo* [B-] לחמירו החשוב ר' נרשום, בס' הספור (p.68), *Schescht Gerondi* in ראשונה ברמאיר (p.68), *Elchanan* [pro *Elkana*?] medicus *Octaviani poste- rioris* (!) et filius *Schemarja* [*Ikriti*?] (p.69), *Josef ha-levi* (!) בסדר הנאים ואמוראים (p.70); unde dubi- tari non potest, quin manus deceptoris, forsán simul decepti, epistolam prout excusa est, scripserit vel descripserit. — Jam aliud superiorem Jakob Pro- vinciale b. Chajjim Vidal effinxit, ut vid., *Carmoly* [etiam „Itiner.“ p.68], v. *Cassel* ad Cusari p.XXX n.85.]

JAKOB Rafael Fürstenthal' v. J. R. Für- stenthal.

- 5604 JAKOB (Simson Sabbatai) b. Rafael Isachar ex Sinigaglia. [Mrt. „ante 10 annos“ *Ghirondi* p.158, cf. *Nepi* p.139 n.14 in fine.]

1. **אביר יעקב** *Fortis Jakobi* Nov. in tract. *Tal- mud. Keritot*; acc. ²) **שומר שבת** *Custodiens Sabbatum* et **עלי חק** *super statutum* Nov. 4. *Pisa*, *Sal. Molco* (ה' יעקב) 1811.

- 5605 JAKOB b. Rafael Levi, Posnensis. [*W*¹1109 (=1069b. Cod. MS. *Opp.* 952Q.), ubi varia corrig., ap. *Buxtorf*. male: „Bosnensis.“]

- 1] **מנחת שבת** *Oblatio Sabbati* Comm. in Pre- ces Sabb. (et *Mischnam tract. Sabb.*) N.3101. 3115 (1641.1692). 2] — una cum *Prec. quotid.* N.2393 [ca. 1692-8].

- 5606 JAKOB (Chai) Recanati Pisarensis, Archisynag. Verona etc. [Mrt. A.1824, aetatis 66, sec. *Nepi* p.156, qui op. nostrum omittit! Patris nomen for- san, ut filii, Menachem?]

יאר נתיב *Illuminabit semitam* Resp. de cultu reformato Hamburg.; ad c. Schemtob b. Jo- sef Chajjim: *Via sanctitatis* q. v. (1818).

- 5607 JAKOB Reischer (רישר, non Rischer), seu Backofen

JAKOB REISCHER

- b. Josef b. Jakob Reischer, Gener Benjamin W. Spira
b. Ahron Simon, Pragensis, Rabb. Reische, Worms
et Metz. [Mrt. Metis mense Schebat 1733 sec.
Carmoly: ap. Jost, Isr. Annal. II, 96, cf. Itiner. p. 286,
ubi nomen Backofen abbreviatum esse Bak prae-
tendit etc., sed *Asulai* nomen compositum more
antiquo separatim scriptum: בק אובן non recog-
novisse vid.; in approbatione Nostri, quam affert
Carm., forsan vox ejecta est. Cf. Cod. MS. *Mich.*
127. Socer est David Oppenheimer, cf. Cod. MS.
Mich. 812 et *Asulai* I p. 86, ad. II p. 96, et sub tit.
חק יוסף, חורר השלמים et באר יעקב, v. infra op. 10.]
יעקב באר v. infra op. 10.
1. יעקב חק *Statutum Jakobi* Comm. in Josef
Karo: *Mensa* I. de Paschate, una cum textu,
acced. *Farina oblationum* (op. 5) [*W*³ 1050]
4. Dess., (lit. Amst.), Mos. b. Simcha
sub *Henr. Katharina* (לין יעקב חק עולם) 1696.
2. — (sine access.), per Nachman b. Jechiel ex
Dessau, Rabb. (פ"ט) Halle (qui praef. est 15. Adar).
Charta maxima.
4. Jesn., Israel b. Abraham. 1724.
[Desid. ap. *W* et *Carmoly* l. l. ut ed. sequi.]
3. — 4. Brl. (לסדר זאת חקת הפסח) 1768.
יעקב יגל v. infra op. 10.
יעקב ישועות v. infra op. 10.
4. יעקב מנחה *Oblatio Jakobi* Comm. in Mosis
Isserls: *Lex sacrificii*, cum ipso textu
f. Prag., *Fill. Jehudae Bak* (משפטי) 1689.
[*W*¹⁻³ 1050, ad. 389e. Corr. A. 1684 ap. *Rubin-*
stein et A. 1688 ap. *Wunderbar*, *Litbl.* VIII, 738.
Carmoly addit ed. *Fürth.* 1693 folio, nescio unde
effictam. — P. II. v. infra op. 11.]
- יעקב משפטי v. infra op. 10.
- 5) סולת למנחה *Farina ad oblationem* Retractatio
et Add. ad op. 4, acc. filii Simon Annot. (*Ole-*
um ad oblationem) contra Jochanan Kremnitzer
(q. v.); f. 80–100 ad c. op. 1 [*W*³] (1696).
[Frontispicium cum A. סולת בשמן ונסכן. Corr. lit.
סולת בלולה ap. *Rubinstein.* *Carmoly* hanc ed.
omittit.]
6. יעקב עיון *Speculatio Jakobi* Nov. in Haggadot
quae exstant in Jakob Chabib: *Ocul. Jakobi*
[*W*⁴] f. *Wilm.*, *Zebi H. b. Chajjim.* 1728–9.
[Tit. לפרט וחקרא אתה לסדר אלה תולדות יעקב יוסף. Correc-
toris Samuel b. Jerachmiel Poloni: פאר יעקב וחקרא אתה
לפרט וחקרא אתה לסדר אלה תולדות יעקב יוסף, ut vid. exeunte A. 489; ff. 114.]
- 7) פאר יעקב *Decus Jakobi* Nov. in tract. varr.;
ad c. op. 8 (1709).
[*W*³ male in ord. Seraim (cf. *Mich.* 4264). *Car-*

- moly* triplici errore: *Ofb.* 1729!] *Opb.* 1729!]
קונטרס v. infra op. 11.12.
שאלה וחשובה v. infra op. 11.
8. יעקב שבות (ש"ה) *Captivitas Jakobi* 182 Resp.
in Jos. Karo I–IV; P. I. acc. op. 7 (ff. 72+11)
f. *Hal.*, *Moses b. Abraham* ז"ל 1709.
[A. יעקב שבות לנו הוא יבחר i. e. 549 (1789),
leg. ergo לנן, prout A. 409 exprimitur in approb.,
non 1703 (ut *W*³) nec 1729 ut *Carmoly* (qui
addit: P. II eodem Anno!); typographus A. 1709–14
tantum Halis excudit; atque male: *F. a. M.* ap. *Wun-*
derbar l. l., cf. ad opp. 9.10.]
9. — P. II. (Resp. 188) cum Additt. in P. I.; [una
cum op. 10] f. *Ofb.*, *Bona-*
ventura de Launoy (יעקב שבות לנו) 1719.
[*W*³ operi huic (omisso 10, q. v.) praemittit ed. repe-
titam Ptis I. *Ofb.* 1713 (quo typogr. nondum insti-
tuta) pp. 65, ut videtur, ex nostro, omissa voce לנן
effictam, quamquam op. nostrum ff. 57 exhibet. Etiam
Cat. ms. A. 1713 exhibet atque ad op. 10 ablegat! —
Pt. III. cum Appd. controvers. (contra Josef b. David
Breslau, qui in op. animadverterat) 4. Metz 1789:
Mich. 4266, cf. *Asulai* II p. 54 et 138.]
10. יעקב שבות *Captivitas Jakobi* continens: כללי
יהודה ויהוי קים et ויהוי קים כללי *Regulae* juridicae
nonnullae; acc. (f. 6–12) חורר השלמים (i. e. קונטרס)
יעקב שבות ex op. 11] [una cum op. 9]
f. s. l. e. a. [*Ofb.* 1719].
[Dicit auctor se opp. יעקב שבות ויחזק יעקב
Salutes Jakobi et Judicia Jacobi in Josef Karo:
Mens. IV, atque יעקב שבות ויחזק יעקב *Exulta-*
bitur Jakob et Puteus Jakobi in eandem III, excusurum
fuisse, sed specimina tantum in P. I. Resp. יעקב שבות
(op. 8) publici juris facere potuisse; nunc vero Part. II
(op. 9) adjecturum esse ליה כללי קים ex libro משפטי
יעקב ad Jos. Karo IV § 4, quae jam suo nomine in
lib. לקט הקטח (Mos. Chagis cf. *W*³ p. 468. 753) ad Jos.
Karo III § 159 etc. sed breviter insertae, nunc vero
proxiores recedendae sint, una cum ליה כללי קים perti-
nentes ad Jos. Karo IV § 82. Revera in fine indicis ad
op. 9 custos ad op. nostrum spectare vid., atque in Cod.
Mich. 4265 junctim recensentur; Cod. *Opp.* 753F.
op. 9 tantum exhibet, op. nostrum (a *W* et *Carmoly*
plane omissum) exstat in Cod. *Opp.* 606F., ubi Cat.
ms.: *Halle* 1709 (ex op. 8), Metz vero Prag 1689
(ex op. 11) notat!]
11. חורר השלמים *Lex sacrificiorum eucharisticorum*
Comm. in Mos. Isserls *Regulas de menstrua-*
tione (in fine lib. *Lex sacrificii*) una cum textu,
i. e. P. II op. 4; acc. קונטרס הכפיקות *Com-*

JAKOB ROMANO

mentatio de dubiis i.e. Sabbatai Kohen in Josef Karo: *Mens.* II § 110 cum Comm., et ³ שאלות ותרובות *Quaesita et Responsa* 18 [^W1.3]

f. Prag (ריבא יעקב שלם) 1689.

12] — scil. ² tantum; ad c. op.10 [1719].

- 5608 JAKOB Romano (seu Roman) b. Isak [Ibn Bakuda]. [Constantinopol., mrt. Hieros. ca. A.1650, aetatis 80. *Zz. Z. G.* 233(574), ubi adde *Uri* 131 (A.1597, v. *Ersch.* Encykl. II vol. XXXI p.23n.63) et *Uri* 400 (v. Add. nostra). ^W1.31107. Quae de Nostro narrat *Carmoly*, Rev. orient. III,355 (quae latuisse vid. *Dukes*, Litbl. VII,705 et cf. III,473) partim insuspecto egent testimonio, ut *Epistolae* Nostri A.1633-4 ad Buxtorfium repetitae (praeter eam, de qua I p.347); inter Nostri opera etiam apographa recenseri vid. (Cf. Catal. Codd. MS. Bibl. Leyd. ad Cod. *Warner*.72). Nostrum primum A.1620 Hierosolymam petiisse nullo fulcitur testimonio, neque pro re certa venditari potest, eundem esse „Jakob Roman“, qui 11. Elul A.1625 inter primates Hierosol. captus sit (v. חרבות ירושלים N.3547 f.5b, ubi etiam de liberatione alia narrantur quam quae *Carmoly* suo modo effingit). — Operis *Balances ponderis* de Prosodia ed. 4. *Constant. s. a.* ap. *Sabb.* (^W1) efficta est. Ap. *Buxtorf.* (Bibl. Rabb. s. v.) tantum legitur: „Specimen operis ante aliquot annos ad me misit Constantinopolit“; jam collector quidam ad calcem libelli בשיר פרק קנטרים (compositi A.1634 a Josua b. Israel Benveniste) id plane deperditum putat (שרוף שורה או טורף טורה ולא ראינו עד הנה). Cf. quoque sub Jehuda Levi et Jona Ibn Gannach.] Supplementa ad Jo. Buxtorfii (*patr.*) Biblioth. hebr. q. v. (1640). [In ed. 1705 Supplementa illa suo loco inserta sunt.]

JAKOB b. Salomo v. Jakob b. Abraham Salomo et Jakob Chabib et Jakob Hurwitz jun. et Jakob Matalon et Jakob Schor et J. Kaplan.

- 5609 JAKOB b. Salomo Gleiwitz, Rabb. Semlin (סעמלין).
1. עטרת שלמה *Corona Salomonis* P. I. Comm. in Joseph Karo: *Mens.* II.
4. Brinn, (אנה חקדן אשכנז) 1788.
2. (sic) יקרא דחיה *Decor vitae* Nov. halachicac et specimina ex libro או השמה *Tim gau-debit* [i. e. P. III.] 4. Brinn. s. a. [1788].

5610 JAKOB Samosc (זאמסט), Praeses scholae (בעל ישיבה) F. a. M.

1. חרות יעקב *Laetitia Jakobi* Nov. halach., edidd. filii Isak etc. f. *Rödelheim*, Karl Reich (לסדר עדות ביעקב בישראל) 1751.

5611 JAKOB-Samuel, Archisynag. Schwarzwald. Nonnulla ap. David Disbeck; *Paradisus Davidis* q. v. (1786).

JAKOB b. Samuel v. Jakob Chagis et Jakob Kimchi.

5612 JAKOB b. Samuel, seu Koppelman b. Bonem ex Brzesc de Kuja (בריסק דקויה). [Op.1 finivit F. a. M. 14. Nisan 1583 aetatis perfuncto 28, ita ad calc. praef., non libri ut ^W1.3p.523 (ubi de בריסק דקויה, cf. *Fürst*, Litbl. VI,314), quem sequitur *Schlesinger*, Einleitung zu Jos. Albo p. XV; nomen patris in pejus corrigit „Bones“. Op.7 A.1584 composuit Metis in Gallia. *Ghirondi* p.198= *Nepi* p.165!]

1. אהל יעקב *Tentorium Jakobi* Comm. in loca philos. et mathematica L. *Fundamentorum* Josef Albo 4. s. l.,

per [Israel] Sifroni (*Tebet* שמר) 1583-4.

- [Bibliographi plurimi ap. ^W1.31099 cf. ^{1.4}1119 (*Schlesinger* l. c., *Zz. Z. G.* 358) locum sistunt *Basil.*, sed typogr. Sifroni in officina *Frobenii* et quidem *Freiburgi* A.1583 varia excudit (v. Sect. III.); unde ed. פרעך ap. *Sabb.* (ap. ^W1.3p.617 nota, ³p.523) ex voce „*Brisacensis*“ (*Buxtorf.* scil. pro בריסק דקויה) אל המקום additur: ויפרוני certe non alia est. Nomiני ויפרוני Exod. XVIII,5; locus *Ven.* ap. *Mich.* 113 forsan ex lib. compacto. Cf. ad op.3 et p.726]
2. — [^W1.31099] 4. *Crac.*, Isak b. Ahron. 1599.
3] משלי שועלים *Fabulae vulpium* 163 *Fabulae* rhythm. Germ. [ex hebr. Berachjae Nakdan auctius?] 8. *Freiburg* [1583?].

[*Wöldike* ap. ^W1.3p.800 et 870 (*Serap.* p.15 n.213): auctore „Koppelman“ et A.1588, quo nihil ibi excusum innotuit. Cf. quoque sub Abraham b. Matatja.]
4. עומק הלכה *Profunditas Halachae* Expositio locorum Talmud. mathemat. (cum figuris)

4. *Crac.*, Isak b. Ahron (השמה"ה, fin. fer. VI.8. Adar II.) 1593. [A.1598, quem notant Cat. ms., *Mich.* 3682 et ^W1.3, cum calendario non quadrat.]
5. — sumpt. Zebi H. b. Gerson ex Szebrszescyn, qui figuras 8 vestimentorum sacerdotum [ex opere alio?] adjecit (ff.2+36+1) [^W1.3p.524, ad.

JAKOB SARAVAL

¹⁸⁶³] 4 *Amst.*, ap. 3 socc. *Jakob Alvarez Soto etc.*
(אשר ליעקב) 1710.

6. — charta alba maxima

7] *Targum* in Megillot Germ. rhythm., v.
inter Biblia Chald. N.1135 [*W*³] [ca. 1584].

⁵⁶¹³ JAKOB (Rafael) Saraval, Mantuae. [Mrt.
mense April 1782, aetatis clapso 75. *Rof.*, Diz.
(p.286), ubi adde Catal. *Saraval* n.1041 (desid.
ap. *Zz.* ad Benjamin p.291) cf. 1042-4 et *Rof.*,
Ferr. p.76; *Zz.* G. V. 474c et Z. G.240; *Ghirondi*
p.206.]

Versio Ital. tract. Talmud. Abot N.1485a (1729?).

[In praef. opus dedicatur discipulo cuidam, cujus avus patri interpretis similem dedicavit Versionem. Versio tamen, ut modo a *Luzz.* didici, in edd. *Mant.* 1777, *Ven.* 1780 (ergo vivente adhuc Nostro) et Liv. 1815 et 1832, quas possidet *Almanzi*, dicitur in fronte: „Traduzione degli Eccel. etc. Simon [i. e. Simcha] Calimani b. m. et Jakob Saraval b. m. fatta nella loro gioventù per ammaestramento de' loro discepoli.“ In praef. *Mos. Capriles* ad דעות הלכות (*Sarav.* 776), quem librum *Luzz.* A.1809 Tergeste praemium scholare accepit, legitur: „Sono scorsi ormai anni 66 daeché li R. R. Simon Calimani et Jac. Sar., Veneti diedero alle stampe il Rabino (*sic*) Morale Toscana Avoth, traduzione fatta da esso loro per ammaestramento de' loro discepoli. Ad imitazione dei sudetti miei precettori b. m. m'invogliai io pure di far lo stesso per ammaestramento de' miei scolari etc. Credo bene di trascrivere la lor Prefazione mentre non saprei migliorarla certamente.“ Sequitur praef., incip.: „Non è la minore delle fatiche“, ubi tamen Interpres unus, numero videl. singulari, semper de se loquitur! Ed. nostram PR. *Luzz.* et *Almanzi* nusquam viderunt.]

⁵⁶¹⁴ JAKOB Sason b. Israel. [A. aetatis 32 morte abreptus opus infinitum reliquit. Cf. *Asulai* f.49 cf. II f.17n.15. Homonymum superiorem v. ap. *Conforte* 48a; alius ap. *W*¹1123 est revera Josef b. Jakob, v. N.2095.]

1. בני יעקב *Filii Jakobi* Comm. in partes 1.
Coronationis Isak b. Abha-Mari (cum textu);
acc. (f.176) שאלות ותשובות *Quaes. et Responsa*,
atque (f.225b,232) Notae marginales ad Jakob
b. Ascher: *Turim* et *Mos. Maimonid. Rep. legis*;
edid. Chajjim Kimchi b. Jakob, corr. Jak. b.
David Ibn פורנה

f. *Constant.*, *Jona b. Jakob* (דעה) 1714.

[*W*³1123b, ad. 92c. 152b. 600b.]

⁵⁶¹⁵ JAKOB Sasportas (*Sex-Portas?*) b. Ahron,
Rabb. Liburni, Hamburgi, Londini et Amstelod.
[Mrt. fer. III. 4. Sivan בנחם (1698) sec. Elegiam
Salomo Sasportas (q. v.); cf. *Barrios* ap. *W*³
p.532: „tiene del Sabio Arambam [*Mos. Maimonid.*,
cf. ad op.3] en Aragon su ascendencia, en
Oran su nacimiento, y en *Tremecen* [i. e. Telem-
sam seu Telmessan, v. *Luzz.* ad Jos. Kohen:
ענק הבכא p.103] su grandezza.“ Op.2 (praeterea
anon.) subscribit שערם בשש הנודע „notus per
(seu cognomine) *Sex-portas*“, sed acrostichon in
op.3 tantum שפורטס Saportas seu Sfortas;
cf. Samuel b. Abraham Saforta.]

1. אהל יעקב (שורת) *Tentorium Jakobi* Resp.
f. *Amst.* 1737.

2. עדות ביעקב (שורת) *Testimonium de Jakobo*
Resp., cum permissione praepositorum Talmud
Tora [*W*¹1124]

4. *Amst.*, Uri Phöbus (הבל) 1672.

3. פני היכל *Facies Templi* (seu *Profanum*) Intro-
ductio in lib. *Templum sanctum* Mosis b. Mai-
mon Albas q. v. [*W*¹13] (1653).

[*Barrios* ap. *W*³ Nostrum auctorem dicit, cf. supra
de origine a Mos. Maimonide.]

4. קיצור ציצת נוכל צבי *Compendium Zizat Nobel*
Zebi de Sabbatai Zebi, Pseudopropheta, pri-
mum per fil. auctoris [Abraham, colligente et
corr. David Meldolaj editum A.1737, recusum
cum Resp. auctoris et Sam. Aboab et notis
per Jakob Emden (יעב"ץ) 4. s. l. e. a. prostat

(una cum aliis scriptis controvers.) *Amst.* apud
Loeb et Danzig apud Chajjim מ"ץ [ca. 1757].

[Eadem ed. *Mich.* 3859-60 (cum notis MS. Edit.; ed. I.
nondum offendi). In fine adjicitur Index quoque in lib.
Hורה הקנאות Jakob Emden, ejus et alia venditantur
scripto, cf. supra p. 1208.]

5] תולדות יעקב *Generaciones Jakobi* Index Bib-
licus in Talmud Hierosol.; ad c. Ahron Pe-
saro: *Generaciones Ahronis* q. v. [*W*¹13] (1652 etc.).

6. *Sermonis funebis* argumentum in Mosen de
Mercado (q. v.), acc. מרחיה (*Elegia*), atque קנה
(*Elegia*) Samuel di Caceres (קאסרש), carmina-
que in defunctum per Abraham Kohen Pimentel,
iterum Sam. di Caceres, David Gabbai Faro
(פארר), Sal. di Oliveyra et Sam. Valverde
(ואלבריד); desiderio Jakob di Mercado, avun-
culi (דודי) defuncti (ff.6) 4. *Amst.*, s. a. (1652).

[Libelli vix noti expl. *Opp.* 1385Q. tit. hebr. non
exhibet; incip. אלה דברי החכם „haec sunt verba sapi-

JAKOB SCHACHERLS

entis"; jungitur *Sermão funebre* Saul Mortera q.v.]

JAKOB Schacherls v. J. Schacherls.

- 5616 JAKOB Schor, Rabb. [Krzeminec?] Brzesc. [Saec. XVII.¹. Pater vid. Efraim (Salman) Schor b. Naftali Hirsch (q.v.), cf. Cod. MS. *Mich.* 788-9 (Registrum p.336), unde *Zz. Z. G.* 299 n. 239: „Jakob b. Salman“, sed approb. ad Isak b. Noach op.3 (supra p.1145) tantum subscribitur: יעקב בלס"א מוהר"ר אפרים נפחלי ולה"ה נקרא ר' הירש ubi ergo inter Efraim et Naftali vox ben desideratur, si Noster est idem, cf. ibid. op.2. Forsan מוהר"ר, qui curavit Elieser Aschkenasi: *Opus Dei* (q.v. op.3), idem est Noster, cujus Novellas affert discipulus Jesaia Hurwitz *nepos* ap. *Ghirondi* p.182. Hinc suppl. *Edelmann*: ניר לרר (cujus folia excusa nescio an edita sint) f.34a. Jam avum sub nomine Hirsch Schor v. ap. *Asulai* ap. *Zz.* p.380=ed. *Benjakob* I f.24.]

1. פלפלא חרופתא *Disquisitio acuta* (seu בית יעקב *Domus Jakobi*) Nov. in tract. Talmud. Synhedrin et paucae in Ketubot; edid. Elasar b. Moses Kohen, Judex Posen, sustinentibus Josef Zarfati et Mose b. Jospe 4. *Amst.*, *Ascher Ansel et Isachar* (אל אחוזח) 1693.
2. — charta alba magna.

[Versiculus... ביה יעקב לכו. (Jes. II,5) in limine est proprie ornamentarius, non tit. (ut ap. *Rebenstein* 343 ubi lat. A.17 73 [inde in Cat. Bibl. Bodl. IV,468a] hebr. 553 pro 453), tamen nostrum est יעקב ביה citatum a Jakob Chagis, quod *W* sub Jakob Brzescer (q.v.) recenset; apud *Mich.* 1313 חרופתא ex argumento petitum, ut revera etiam verba in fronte... פלפלא (Cat. ms. et *W*^{1.3} 1112; ad. ³ 117b=1338d) argumentum indicant.]

- 5617 JAKOB (Koppel) b. Seeb Wolf ex Jaroslaw, Nepos Simcha Bonem Levi quondam Rabbini Romanow. [Cf. Seeb W. b. Samuel Jaroslaw.]
- Vocabula Gallica ad Natan b. Moses Hannover: *Labium purum* q.v. [*W*³ 1098c] (1701).

- 5618 JAKOB Segre (סגרי). [Idem vid. „b. Isak“, qui carmen scripsit in opus Isak Alatrino, compositum A.1605 (Cod. MS. *Mich.* 350), et precatio eadem in Cod. *Ros.* 1332. Recentiore v. ap. *Nepi* p. 105; cf. p.7. 23. *Ghirondi* p.4 n.9.]
- וירוי *Confessio* etc. tempore belli urbe Casale; in Prec. poenit. N.2882 (1712).

- 5619 JAKOB Sforno. [Auctor suspectissimus, cui tri-

boitur הגמעים ed. *Ven.* 1600 a *Sabb.* ap. *W*¹ 1089, sed v. sub Ahron Abraham b. Baruch.]

- 5620 JAKOB Sigalli, (proprie *SeGaL*) Levi ex Brody. [Monogramma י. ס. ג. ל. i. e. יעקב סג"ל Jakob Levi. Nomen mihi suppeditavit *S. Sachs.*]
- Varia in collect. בכורי העתים. N.3429. [VIII, 45 (169; cf. IX, 226). — מה טוב שבו אחים יחד VIII, 276. — זמרת האביב *ib.* p.277.]

- 5621 JAKOB b. (הקדוש) Simon ex Tomaschow (טאמשוב). [A.1648 uxore tribusque liberis occisis urbe Nemirov, peregrinationem Hierosol. vovit, opusque in itinere excudit; cum dein opus יעקב ביה in Pentat. reliquisse refert *Ghirondi* p.182, nescio quo fonte.]

1. אהל יעקב *Tentorium Jakobi* Concio de visitatione Sarae et ligatione Isaaci, speciminis instar (ff.8) 8. *Ven.* (הכחב ליצירה) 1667. [*W*³ 1120 tit. omittit.]

- 5622 JAKOB b. Simson ex Cracau, gener Simon Witzzenhausen.
- Additt., ex Sal. Isaki, Obadja Bertinoro, Jomtov L. Heller aliisque ad Comm. Elia b. Jehuda Wischnitz in Talmud. Hierosol. N.2043 (1727).

- 5623 JAKOB (Jaekel) Sofer (*Scriba*) b. Moses Chajjat (*Sartoris*?) Pragensis. [Praef. est A.1620 (non 1610 ut *W*³ 1078 [d] p.516) ad Moses Alscheich in Proph. (q.v.); idem vid. Jakob b. Jecheskiel Moses, qui A.1621 edid. N.433 (*W*³ 1052 [c] p.469), cujus pater vid. Jecheskiel Moses b. Jakob N.⁴⁰⁵³. — Opus nostrum omittit *W*.]

- כף ירר יעקב *Femur Jakobi* Excerpta ex Comm. Sal. Isaki, interspersis annott. hebr. et Germ. in Biblia, una cum textu N.443 (1620-4). [An Gloss. homonymum in Psalmos N.810 (A.1713) ex nostro petitum sit, non inquisivi.]

JAKOB Soresina v. Jakob b. Josef.

- 5624 JAKOB Spira [*sen.*] b. Isak Kohen. [Pater est Isak b. David ex Krzeminec, socer Meir Lublin, mrt. mense Elul A. בשב (1582), v. epitaph. ap. *W*⁴ p.1205, cf. *Zz.* ap. *Frankel*, *Ztschr.* III, 386 et ad auctorem sequ.]

1. באר מים חיים *Puteus aquae vivae* continens: אבן יעקב *Lapis Jakobi* Supercomm. in Sal. Isaki in Pent. et כי הבאר *Os putei* Comm. in

JAKOB SPIRA

Pentat. ipsum, columnis oppositis [W¹³1059corr.]
f. Crac., apud Fratres in typogr. patris
Isak b. Alron (inc. fer. III.23. Ijjar (שלוש) 1616.

5625 JAKOB Spira [jun.] b. David Kohen, Rabb.
ט"ש. [W³p.619 auctorem, loco patris, nepotem
Isak Kohen dicit. Idem, postquam filium Nostri
Isak sub 1281b absoluit, addit: „Isak Spira vide
supra Isak b. David Spira“; sed hujus nominis auc-
torem non invenies, ergo vel legas: Jakob b. David,
ita ut ablegatio repetita expungenda, vel ad majorem
Isak b. David spectat q. v. sub auctore praeced.
Ghirondi p.187 nomen familiae omittit.]

1. אהל יעקב Tentorium Jakobi Expositio locorum
haggadicorum in tractt. nonnullis, acc. (f.64)
Collect. et Novellae partim a filio Mose, qui
cum fratre Isak librum edidit f. F. a. O.,
M. Gottschalk (fin. fer. III.24. Tamnus) 1719.
[W³1032b, ad: 1188c, 1546d, 2062c.]

5626 JAKOB Sulzbach (ר"ב).
Vers. Germ. et Comm. hebr. Haftarot nonnul-
lorum; una cum textu N.930 (1790-1).

5627 JAKOB Tam b. Meir b. Samuel ex Rameru (רמרו),
non Ramrog vel Damerog), Salomonis Isaki ex
filia nepos. [Mrt. 9. Junii 1171, Zz. Z. G. 32 (corr.
W¹1126, Ros. Diz. p.306 Carmoly, Itinéraires p.
192) et 109 (ubi vide quae citantur). Carmen
de accentibus non editum est (Zz. Z. G. 567,
Geiger Beiträge p.44) a Dukes, qui carmen in-
cip. אלהים לי מן (cf. Luzz. Proleg. p.28, כ"ה VIII,
38) auctore Jakob b. Meir „ex Nordhausen“ (!)
(Kuntres p.20, in praef.: Meir b. Jakob! cf. Asulai
II p.140n.60) promiserat; Idem (צ"ן II,103) illud
confederal cum הרבעה ס' Cod. MS. Opp. 1372Q.,
ex quo dein specimen dedit Litbl. XI,377 n.20
(cf. p.91 n.17, 184 n.46 et cf. Carmoly l. l.), nunc
cum ipso Menachem b. Saruk (q. v.) et Dunasch
Ibn Labrat jam excusum esse didicimus. Carmina
alia (Hymni etc.) v. ap. Dukes, l. c.; Luzzatto,
כרם חמד VII,35, cf. p.80; Litbl. V,168.256.301. Cf.
quoque ad Cod. MS. Opp. 658F. (W³p.533), et v.
Asulai I p.94 (ubi ad-p.16 ablegandum erat); cf.
etiam Geiger, Beiträge p.10 n.5 et p.30. — Cave
confundas aequalem Jakob Tam ex Orleans,
occisum Londini A.1190, v. W¹1015.1035. Jost,
Gesch. VII,117. Zz. Z. G. 75, cf. p.51 etc. (unde
duos efflavit atque citata sublegit Carmoly,
Itiner. p.202), desideratur inter Anglos ap. Dukes,
Jewish Chronicle 1849 n.171 p.295.]

1] ה' הישר L. Rectus Additt. (Tosafot) in 30 tractt.
Talmudicos etc., acc. שאלות ותשובות Quaes.
et Resp. f. Wien (גטאות אלהים) 1810.

[Ed. unica sed pravissima, v. Addit. ex Cod. MS. ap.
Luzz. l. c., cf. Zz. Z. G. 32. — Responsum de phy-
lacteriis v. ap. A. Chorin: Pulvis scribae (1828);
exstant nonnulla ap. Zidkijja Anaw: מעשה הגאונים MS.]
SPURIA.

2] ה' הישר L. Rectus ethicus, v. Serachja
Jewani.

3] תפלה Precatio seu בקשה Petitio kabbalistica,
incip. מנחם מנחם, inserta libris variis, v.
Natan b. Meir Krumenau: Vita mundi futuri
(1643), Preces poenit. Anni intercal. N.2924
(1644), Jakob N. b. Jehuda: Via recta (1646)
et inde in הפלה הדרך inter Prec. varr. N.3352
sq. (1652 etc.).

5628 JAKOB Tausk (טויסק seu Taussig) b. Benjamin
Wolf, Pragensis [W¹1125c].
Ein schön neu Lied (ליד פון משה) N.3652 (1666).

5629 JAKOB Tawus (טאווס) b. Josef. [Ca. A.1546,
ut probant Munk, Notice sur Saadja p.64 et Zz.
ap. Gg. Ztsch. IV,390, qui Jakob b. Isachar טאווס
A.1550 (sic) affert. Suppl. W¹1052. p.448.
Masch II p.159-60. Ros., Diz. p.309.]

Versio Persica Pentateuchi v. inter Bibliorum
Versiones N.1332-5.

5630 JAKOB Temerls (seu Tamerls, העמרלס, טעמרלס)
b. Elieser, Wormatiensis. [Idem ac W³1047b.
Ghirondi p.210 (cf. p.350 n.63) Nostrum con-
fundit cum fratre Sabbatai Bass: Jakob „Strimers“
(שטרימער), ap. W³1050b recte fil. Josef.]

1. ספרא דצניעותא דיעקב Liber absconditi (verecundiae) Jakobi Exposit. kabbal. in Pentateu-
edid. filius Liebermann [W¹³1127] 4. Amst.,
David Tartaz (בטהחי, fin. fer. IV.18. Ab) 1669.
[Cave confundas (ut facit Cat. ms.) lib. homonymum
N.3489, cujus tit. noster imitatur.]

JAKOB Ulmo v. Jakob b. Elieser et Jakob
Olmo.

JAKOB Usiel [fict.] v. Isak Usiel.

JAKOB b. Vivas [fict.] v. Josef Ibn Bibas.

5631 JAKOB Weil (ווייל seu וויל), compend. ספרו
McIlwRIW. [Norimbergae, Sacc. XV. med. (Zz.

JAKOB WEIL

- Z. G. 194; *Asulai*, ubi adde If.42 sub Josef Kolon; *Cassel* ad Conforte 28b nota 7), discipulus Jakob Levi (מור"ל) Molin (q. v.), quocum a Bibliogr. passim confunditur. De abbrev. רי"ן cf. sub Jerucham. Nostri nonnulla MSS. exstare in Cod. *Paris*. 285² dicit *Carmoly* in praef. ad librum effectum עקטאן p.4.]
1. שאלות ותשובות *Quaesita et Reponsa*; acc. *Reg. mact. et inspect.* (op.8) et alia nonnulla; atque Alexander S. Kohen: *Novellae* et Menachem Merseburg: *Animadv.*; corr. Meschullam Kofmann, per Corn. Adelkind
4. *Ven. (fin. mense Sivan)* 1549.
[Ed. A. 285 (C. 1623 pro 1523 ap. *W*¹1038. *Rof.* Ann. p.25 n.141) ap. *Sabb.* ex nostra efficta, quam *W*¹p.604* sub Jakob Levi (q. v.) affert; cf. de MS. ap. *W*^{1,3} ad Cod. MS. *Opp.* 761F.]
2. — u. s. [*W*^{1,3}] 4. *Han.* (ויכא יעקב שלם) 1610.
- 3] בדיקות [הלכות] *[Regulae] Inspectionis* cum Annot. brevibus, per Daniel b. Cornel. Adelkind
8. *Ven. (mense Tebet 312=Decembr.)* 1551.
[Ff. 8., pag. ultima alba; exempl. mb. ap. *Almanzi*. PR. vid. opusculi ex op.1 separatim excusi, ed. sequ. enim II. fertur; cf. quoque ad op.9. Forsan omnibus his edd. respondet quoque *Reg. mactat.*?]]
4. — u. s., acc. Sal. Isaki: *Regulae purific.* Ed. II. per Jakob Kohen (ff.8)
8. *Mant.* (בשו"י fin. 18. *Sivan*) 1560.
[*W*³: s. a., *Zz. Z. G.* p.254.]
5. — u. s. acc. David Vital: *Regulae inspectionis compend.* carmine; nomine scribae Meir b. Efraim
8. *Mant.*,
Giacomo Rufinelli (fin. 8. Ijar ש"ל) 1570.
[Textus lit. quadr., Comm. typis rabb., Sal. Isaki una pag. et media absolvitur. Cod. impf., ff. tantum 4, *Opp.* 810Q. Desid. ap. *Zz. Z. G.* p.257.]
6. — u. s. (sed sine David Vital; ff.8)
8. *Ven.*, *Dan. Zanetti* (2. *Cheschwan* 5366) 1605.
- 7] — una cum *Reg. mactat.* op.8. sq. (1577 etc.).
[Vide speciatim edd. in 8. A.1609 op.18 etc.]
- 8] שחיטה ובדיקה (הלכות) *Regulae mactationis et inspectionis*; ad c. op.1.2. (1549.1610).
- 10mittit *W* hujus op. edd. multas, „quarum copia recensendi laborem, Christianis non multum profuturum, prohibet“ (p.454); ipsa nostra recensio num perfecta sit, maxime dubitamus, cum recens duas (1636 et 1669-74) antea ignotas suppeditarimus. — De MS. laudato ap. *W*³p.454 v. sub Meir b. Neir, ubi initia operum variorum hujus generis.]
- 9] — 8. *Mant.* 1556.
- [*Rof.* lib. stamp. 46.79, ap. *Zz. Z. G.* 256, cf. infra op.64.]
10. — cum Annot. exiguis 4. *Prag.*,
Mos. b. Gerson. s. a. [*Saec.* XVI²].
[*Opp.* 533Q²; *Zz. Z. G.* 273 n.19, in Cod. MS. *Mieh. bis*, ut vid., recensitum, scil. „ap. Mos. b. Gerson“ et iterum „typ. rabb.“ (scil. sic. dictis Weibertsch); ff. excusa sunt 4 et album inter partes duas, ubi figura zootomica MS., forsan frontisp. desideratur. In fine partium legitur ויל ויל יסוד מור"י ויל (הם) סליק (הם). De aetate cf. Sect.III sub typographo.]
11. — cum Annot. Mos. Isserls in *Reg. inspectionis*, acc. (f.25) הלכות ניקור *Regulae purificationis* excerptae, omnia cum Annot. Zebi b. Isac, praemittitur Compendium (דרך השחיטה בקצרה) utrique parti Jakob Weil, acceduntque ad reg. mact. medicamenta, quibus sistitur sanguis, partim Germanice, et in fine Isak b. Abba Mari: facta (מעשים) seu exempla. *ED.PR.* (ff.38)
4. *Crac.*, *Isak b. Ahron*
(fer. III.21. *Tebet* — fer. II.10 *Adar I*) 1577.
[Ed. rarissima integerrima post praef. Zebi aliam exhibet (in ed. II etc. omissam) Correctoris Samuel b. Isak Böhm Itali (טארוס לועו); *Reg. inspect.* speciale habent frontisp., ubi Mos. Isserls nominatur, sed paginatio pergit. *Opp.* 505Q.; ex ed. nostra fragm. scil. Isak b. Abba-Mari (q. v.) in Cod. *Opp.* 1396Q¹⁴. Hinc suppl. *W*³p.453.]
12. — u. s. Ed. II. 4. *Crac.*, *Isak b. Ahron*
(fer. I.27. *Tammus* — fer. VI.24. *Ab* ש"ס טוב) 1580
[*Opp.* 536Q. impf. nunc ex alio Cod. suppletum.]
13. — u. s. Ed. III. 4. *Crac.* (fer. VI.1. *Cheschwan*, fin. *pericope Gen.* XXIV,56 A.345) 1584.
[*Opp.* 506Q., in fine carmen Simon (שמעון) Isak Kohen.]
- 14] — u. s. Ed. IV. 4. *Crac.* [*ante* A.1598].
[*Mich.* 4396 *Reg. inspect.* tantum, frontisp. separato sed continuata pag. In charta compacta nonnulla mense *Tammus* 1597 scripta sunt.]
15. — cum Annot. Sal. Loria tantum; ad. c. Isak Düren: *Portae* q. v. (1599).
16. — u. s. per David fil. sancti Josef ex Toepnitz in Bohemia, nomine Ismael (ישמעאל) יסמעל, cura typogr. Elischama b. Israel Sifroni
4. *Ven.*, *di Gara.* 1601.
[David (cf. N.48²⁰) in praef., ed. Lubl. (op.15) in Italia non frequentem, non separatam atque corruptam (טשושטש) habet; quae ibid. ante initium כהוב האנור leguntur verba כהוב האנור ביון שלבנה באור a loco remota vid. *W*^{1,3} Suppl. *Zz. Z. G.* 259.]

JAKOB WEIL

17. — (ut op.13. omisso Isak b. Abba-Mari)
Ed.IV. 4. *Bas., Contr.*

Waldkirch (inc.fer. I.1. Cheslwan 362) 1601.

[*Opp.* 508Q. In ornamentis legitur nomen HANS HOLB[Ein]. Moses Isserls jam ad reg. mact. in tit. laudatur! Desinit liber historiis Zebi, in tit. כריקתו vero laudantur (*sic*) הלכות ניצור; Annus *ib.* est ח'רשים לבקרום.]

- 18] — cum Comm. Mosis Braunschweig triplici et duplici q. v. (1604).

19. — scil. Jak. Weil op. utrumque cum Annot. brevibus et Sal. Isaki: *Constit. purific.* 8. min.

Bas., Contr. Waldkirch (fin. 26. Adar) 1609.

[*Opp.* 856 O. Textus et annot. typis quadr., praeterea ut ed. incerta op.64. Reg. inspect. et Sal. Isaki ff.8 cum tit. speciali. Suppl. *W*³.]

20. — (ut op.16) Ed. IV. [*W*³] 4. *Bas., Contr. Waldkirch (fer. I.1. Cheslwan 311) 1610.*

[Frontisp. tantum, ut vid., novo ad ed. 1601. — Compd. ed. 1611 v. sub Samuel Zarfati.]

21. — op. utriusque textus punctatus cum Annot. brevibus 8. *Prag., Mos. b. Bezalel.* 1625.

[Typotheta Abr. b. Kalonymos. *Opp.* 520 O. *W*³, suppl. *Zz. Z. G.* 296 n. 208 et p. 267.]

22. — textus cum Liebermann b. Josef Comm. (*Sacrificium bonum*) ejusque *Regulae purific.* Germ. (cum Notis MS.) 4. *Prag* [1628].

[*Opp.* 535 impf. ff. tantum exhibet 16; Annus, quem sistit Cat. vet. et Cat. ms. ap. *Zz. Z. G.* 296 n. 212, congruit cum eo, quod Rabb. Jom Tob Lipmann [Heller] Wallerstein (q. v.), „opp. sua editurus“ אשר חירושו, inde a 3. Nisan 1627 usque ad 4-5 Tammus 1629 Praegae munus gerebat. Corr. ergo A.1646 ap. *W*¹p.588, vel 1647 ap. *W*¹1363, scil. ex *Sabb.* n.99, qui librum vix viderit, omittit enim titulum Comm.; cf. etiam ad ed. 1645.]

23. — cum Annot. etc. (ut edd. Crac.; ff.10+26) 4. [*Han.* 1625-30].

[*Opp.* 537Q., tit. I. lacerat, typotheta: Abraham b. Jekutiel Kohen ex Borgo. Cat. ms. *Zz.*: per Abraham etc. s. l. e. a., desiderari vid. in Cat. ms. Mich.]

24. — u. s. cum Annot. Zebi 4. *Crac., Menachem Meisels, sub Wladimir.* 1637.

[Ff.23, in fine בעשייתו. Forsan ex nostra exsculpta ed. 1631 ap. *Sabb. W*¹p.588.802.]

25. — u. s. 4. *Crac., Menachem Meisels.* 1645.

[*Opp.* 510Q. Cat. ms. Mich. lineolam literae ה ita protraxit, ut pro A. ה"ה A. ה"ה 1685 evaserit (quo nihil Crac. excusum), praeterea adlatus Germanica recenset, quae *Sabb.* (ט"ו.98 ap. *W*¹p.588) ad ed. 1644

notat maxime suspectam; forsan primitus ap. *Sabb.* ad ט"ו.99 (ed. 1647 pro 1628, vid. ad op.21) pertinebant; Cat. ms. *Zz.* A. recte exprimit ה"ה, sed addit בעשייתו כל"ה *Historiae Germ.*! Hinc corr. *Serap.* p.47 n.286.]

26. — u. s. per Tanchum b. Jakob, qui nonnulla (f. ult. tantum) adjecit [*W*³]

4. *Crac., Menachem Meisels.* 1652.

27. — u. s. corr. Rafael b. Jechiel etc. (ff.24)

4. *Amst., Samuel b. Mos. Levi (הבית)* 1655.

28. — u. s. 4. *Amst., Uri Phöbus (pericope Num. XXXII, I)* 1658.

[*Opp.* 513Q. f.9-24 tantum exhibet, opus utrumque v. in Cat. Bibl. Bodl. III, 687b.]

29. — ut ed. 1652 (cum Additt. Tanchum)

4. *Crac., Jehuda L. Meisels.* 1663.

[*Opp.* 514Q. Typotheta Abraham b. Zebi ex Crac.]

30. — acced. Sal. Isaki: *Regulae purificationis* 4. *Amst., Uri Phöbus, per fil. David (fer V.10. Nisan)* 1668.

[Additt. Schmelki (*W*¹ et v. infra op.66) non exstant.]

31. — cum Annot. veteribus atque novis (*Sermo sanctorum*) Kadisch b. Salomo

4. *Lubl., Salman et Jakob (כרכה טוב)* 1669. [Ff.20, ed. pravissima.]

32. — Ed. II. „litteris novis et charta pulchra“ (!) 4. s. l. [*Lubl.*] per Salman et Jakob.

sub Mich. Wisniewiczski (וישנירעקי) s. a. [1669-74].

[*Sabb.* ap. *W*¹. Ed. nuper advecta; ff.14, quam cum alia comparare mihi non licuit. *Historiae Zebi* in fine non exstant.]

- 33] — cum Samuel Isachar Perlhefter Comm. (*Tentorium Isachar*) et Germanice ex adverso 4. *Wilm.* 1670.

[*Sabb.* ap. *W*¹. *Serap.* p.47 n.285. Forsan Germ. Alexandri ut in ed. 1695 op.69?]

34. — cum Annot. Zebi etc.

4. *Prag., Fill. Jehude b. Jakob Bak,* 1673 (?).

[*Opp.* 533Q¹ (cf. op.66), A. patet ex inscriptione cincturae: בפרט ושחטתם ביום ואכלתם ביום ס'כין ס'ור דלית לישראל איבערן היראה שאול המלך לישראל, ubi prima vox בפרט („anno“) si excluditur A.1671 evaderet; excusum est cum permissione Episcopi Matt. Ferdinandi. — Ed. incertam A.1674 v. infra op.46.]

- 35] — (ut ed. 1669) [*Sabb. W*¹] 4. *Amst.,* 1677.

36. — cum Annot. Zebi etc.

4. *F. a. O. (ואכלתם)* 1677.

[In fine medicamenta.]

37. — (ut ed. 1669); acc. David Vital Carmen de inspect.

4. *Amst., Uri Phöbus (jer. I.5. Ab)* 1682.

JAKOB WEIL

38. — (Sacrificia Tobiae) cum Annot. Zebi sec. ordinem Jos. Karo dispositum, cum Annot. Tobiae Gutmann b. Salomo, adjecta (f.19) *Tabella gramm. Germ.*
4. *Amst., David Tartaz (inc. fer. III.4. Adar)* 1683. (לסדר איש אשר ירבו לבו תקחו אה)
39. — cum Isak b. Jesaia Comm. (*Holocaustum Isaaki*) 4. *Wilm., Isak Jüdel.* 1684.
[Inc. (25. Decembr.) בני ישראל, לסדר ושהט את בן הכקר לפני. Tebet] 1692. (לסדר ה תאמר אל בני ישראל, יהוד אלקי אבותיכם)
40. — cum Annot. Zebi etc., corr. Meschullam S. b. Abraham Berech [*Opp.* 1409Q.]
4. *Amst., Uri Phöbus (inc. fer. I.27. Omer)* 1685. (ושהטתם בוק)
41. — cum Annot. Zebi etc.
4. *F. a. M., typogr. nova Jos. Trier.* 1690.
42. — cum Isak b. Jesaia (ed. 1684) ed. aucta II.
4. *F. a. O., in aed. J. Chr. Beckmann (לסדר נאח כנחתי תשמרו נעשיהם)* 1692.
[*Opp.* 875Q.; in fine impf. — De confusione ap. W v. sub Isak b. Jesaia.]
43. — cum Annot. Zebi, sed ed. Crac. [sed praef. Zebi castrata] [*W³*]
4. *Prag., Fill. Jeh. Bak* 1692. (לסדר ונשר בשדה מרפה לא תאכלו)
44. — u. s. acc. Jehudae L. b. Jecheskiel Comm. (*Bethlehem Jehudae*) [*W³*]
4. *Zolk., Uri Phöbus (fer. V. 13. Tammus)* 1693.
45. — cum Jeh. b. Isak Comm. (*Et hoc Jehudae*) [*W³742h*]
4. *Fürth,* קדש fer. III. 7. Tebet=9. Decembr.) 1698.
46. — cum Annot. Zebi etc. [*W¹³*]
4. *F. a. M., Leser Schuch (יחן)* 1700.
[Medio frontisp. reg. inspect. legitur יום נט שבת, quod ex ed. superiore A.1674 recusum vid.]
47. — u. s. cum Eliae Broda Comm. (*Oblatio Eliae*) 4. *Prag., Nepotes Mos. Kaz.* 1700.
[*W³p.454* Comm. anon. habet. Metz ad *Opp.* 521Q: *Amst.* 1702!! Cf. infra ad ed. 1709.]
48. — cum Annot. Zebi etc. [*Opp.* 538Q.]
4. *Amst., S. Proops.* 1702.
49. — u. s. [*W³. Opp.* 528Q.²]
4. *F. a. O., M. Gottschalk (ו[ש]חטתם)* 1703.
50. — 4. *Zolk., Uri Phöbus, per Nepotes Salomo b. Moses Wehle et Ahron b. David Levi.* 1. Elul 1704.
[נדפס הדר אורי פייכש בן מוהרר אהרן הלוי זצ"ל; A.1705, sed ad 7 punctum accedit, unde fors. A.1705, legit *W³*.]
51. — u. s. 4. *F. a. M., Jo. Wust.* 1705.
- [In marg. inferiore legitur A. יחן, i. e. 1700 (cf. supra op.46), sed medio frontisp. fer. II. 18 Elul חסה, idque cum calendario A.1700 (quem sistunt Catall. *Opp.* 534Q.), non congruit.]
52. — cum Benjamin Winternitz Comm. (*Terminus Benjaminis*) 4. *Prag., Nepotes Mos. Kaz (אל תסגן בכול)* 1707.
[*W³p.353*: A.1707 sine Comm., p.354: A.1703, Metz ad *Opp.* 524Q. A.1704.]
53. — cum Annot. Zebi et Elia Broda Comm. (*Oblatio Eliae*); ed. II. recognita ex ed. 1700
4. *Prag., Nepotes Mos. Kaz (חסט)* 1709.
[Approbatio Dav. Oppenheimer data A. חה"ל sine punctis distinctivis, unde A.1705 ap. *Mich* 2592.]
54. — cum Annot. Zebi et Reg. inspect. compend. Germ. 4. [*Hal.*] prope Leipzig, Moses b. Abraham ex *Amst.* (חסלא) 1711.
משה בר אברהם מאמשטרדם אשר נטה אהל"ן „qui tentorium suum extendit ad urbem prope Lips.“, ubi ipsa voce אהלו fors. *Hal.* alluditur; quem locum recte sistit Cat. ms., male *Dess.* ap. Metz 527Q., cf. Sect. III.]
55. — cum Annot. Zebi [*W³*]
4. *Homb. a H., typogr. nova Seligman Reis* 1711.
56. — u. s. [*W³*] 4. *F. a. M., typogr. nova Jo. Koelner (מכקך ומצאנך)* 1712.
57. — cum Annot. Zebi [*W³*]
4. *Amst., S. Proops (חעה)* 1715.
58. — cum Abraham b. Jekutiel (*Culter Abrahami*) 4. *Han.* 1719.
[In tit. Annot. Zebi promittuntur, non exstantes. *W³*; cf. Abraham b. Jekutiel.]
- 59] — cum Annot. Zebi (ff.15) [*Mich.* 4398-9]
4. s. l. [*F. a. M.*] *Sal. Aptrod et Moses Gamburg (ב'כל א'יח נ'פשן [נ'פשן] ה'אכל)* 1723.
- 60] — cum Benjamin Winternitz Comm. (*Terminus Benjaminis*) (ff.30) [*Mich.* 4402]
4. *Prag., Nepotes Jeh. Bak* 1723.
61. — cum Annot. Zebi et Isak b. Jesaia Comm. (*Holocaustum Isaki*)
4. *Fürth (זכחתם מברכים)* 1727.
- 62] — cum Jakob Eilenburg Annot. [*W⁴p.866*]
8. *Amst., Hirz Levi Rofe.* 1728.
63. — cum Israel Archisyn. Copenhagen Comm. (*Tentorium Israelis*) et Interrogatorio; per Abraham b. Moses Goslar, Cantorem Hannover; corr. Moses David Teble b. Chajjim Köthen ex Copenhagen
8. *Wandlsb., Israel b. Abraham (בצאה)* 1733.

JAKOB b. WOLF

EDD. S. A. ET INCERTAE.

64. — cum Annot. brevibus

9. [in Italia, Saec. XVI?].

[Opp. 8490. regul. mact. imperf., reg. inspectionis ff.6, in fine lit. quadr.: ״וילא וילא... בריקתו״, praeterea textus et annot. typ. major. rabb.; similis est ed. 1609, forsau est ed. Mant. 1556?]

65. — cum Annot. Zebi etc. Ed. V.

4. Crac. s. a. [Saec. XVII. in. ?].

[Opp. 1150Q. Mich. 4397. Eadem continet ac Basil. ed IV. A.1601. Cf. supra ad op.14.17.]

66. — cum Annot. 4. Prag. s. a. [Saec. XVII.].

[Opp. 539Q. ipse inspicere neglexi. Cat. ms. Zz.: per fil. ״י״ר. e. Jehudae Bak; Cat. ms. Mich. hanc, ut vid., et ed. 1673 (op.34) simpliciter s. a. recenset.]

67. — cum Annot. Zebi et Vers. textus Germanica per Mose Schochet Cracov. et Isaki Reg. purif. (ff.12) 4. Prag [Saec. XVII.].

[Opp. 532Q., in frontisp., figuris deformibus ornato, leguntur tantum verba; sub Imperatore, caetera lacerata. Cf. Serap. p.47 n.285, ubi ex Cat. ms. Mich. P. II. recensetur ed. hebr.-Germ. 8° et ex P. I. ed. talis 4° Prag. s. a., sed figurae ad ed. nostram et Dyhr. (v. op.68) procul dubio locum mutarunt, recte enim in Cat. ms. Zz. ed. Dyhr. 8°, ed. Prag in P. I et II in 4° ad hoc idem spectat expl., ut ex apposito signo apparet, quod tantum differt a signo apposito ad lib. נשמת אדם, forsau serius cum nostro compactum.]

COMPENDIA etc.

68] Comp. hebr.-Germ. per Alexander b. Mardochoi q. v. (1667).

69. — 8. Dyhr., Sabbatai (את הסכין יפה) 1695.

[Opp. 214 O. in Cat. ms. (Serap. p.47 n.285) male in 4°. (cf. ad op.66), ut textus ipsius Jakob Weil ap. W² p.1433 n.676 anon., exstat praef. Germ. rhythm.; hinc supplend. supra N.⁴³⁹⁷.]

70] Compendium hebr. per Jehuda L. b. Isak Eidlitz q. v. (1691).

71] Comment. hebr., v. David Grünhut: Pulcher ad aspectu (1702 sic).

72] Compendia Germ. v. sub Samuel Zarfati (1611) et Moscs Elsas (1718) et Meir b. Zebi (1720).

5632 JAKOB (Meir) b. Wolf Coblenz.

1. מפתח הים Clavis maris Nov. in Pentat.

4. Ofb. [1788].

5633 JAKOB Zahalon (זאהלון) b. Isak, Romanus ex

synagoga Cataloniensium et Aragon., Medicus et Rabb. Ferrariae. [Natus A.1630, mrt. 17. Elul 1693, teste filio Mardochoi (q. v.) ap. W³ p.509. Cf. Nepi p.127, et v. ad op.1., et cf. ad Cod. MS. Mich. 30.]

1. אוצר החיים Thesaurus vitae (i. e. P. III lib. אוצר החכמה Thesaurus sapientiae) opus medicum libb. XIII divisum (quorum ultimus tamen penuria causa non excusus), per „minimum typographorum“ Jakob b. Abraham Aboab

f. Ven., Stamp, Vendramina (הגיל) 1683.

[W^{1.3}1060, ubi de MS. autogr. ap. Bart. III p.853;

vix alius vid. lib. אוהל יעקב Tentorium Jakobi, capp. 12, in Cod. MS. Vatic. 466 ap. Majum, Scriptor. vet. nov. coll. T. V (1831), ubi auctor: „Romanus, philos. et medic. Professor.“]

2. מרגליות טובות Margaritae bonae Compendium lib. Officia cordum Bechai b. Josef in 30, pro diebus mensis, sectiones divisum, quibus adjectae sunt Precationes privatorum (prosaicae), acced. Praecepta 613 8. Ven. (משיח נגיד) 1665.

[W^{1.3}; corr. sub 1796, ubi Joab b. Baruch dei Piattelli etiam in opus יעקב קהלה (nunquam editum! v. W³ p.510) praef. esse dicitur. Ille Compend. ex omnibus specie. facturum se dicit; hinc corr. Zz. ap. Gg. Ztsch. III, 56.]

3. — ed. II., cui adjectae sunt Precationes, ut Prec. itineris et Hymni, ut ex Elasar Askeri, auctore Isak Loria etc. (sed omissis Praeceptis), per David b. Schemaja Saugers 12. s. l. [F. a. M.]

„lit. Amst.“ (זה קצור חוכות הלככה) 1708.

[Approb. Naftali Kohen, Rabb. F. a. M., data fer. V. לסדר והקדמות את בריית אהם, ubi alterum ת prave magnum, fin. est liber כל אשר דבר אלהים, unde rectius A.1708 ap. W¹, non 1701 ut W³ omissa voce זה, locus vero Amst. ad typos spectat; cf. sub David b. Schemaja. — Hymnum וההלל, qui Saadjae male tribuitur, in op. nostro recusum dicit Dukes, Mos. b. Esra 110, in edd. illis vero frustra quaevisi, forsau edd. posterioribus adjectus est.]

5634 JAKOB Zausmer (זאוסמר) [sen.] b. Isak. [Mrt. ante A.1644, ubi jam filius ad nomen ״ז״ „beatae memoriae“ addit. Cf. sub auctore sequ. Propter Zausmer in districtu Crac. (ap. W) nomen „Cracau“ effectum ap. Hamberger p.88.]

1. טעמי המסורת Rationes Masorae allegoricae usque ad pericop. Mischpatim (Exod. XXI)

8. Lubl. (jin. fer. V. 15. Tammus שלום) 1616.

[Opp. 498 O. (a Metz omisum), ff.7, sed frontisp.

JAKOB ZAUSMER

- destitutum. *W*¹1055 (²p.1306 n.233, v. Cod. MS. *Opp.* 572 O.). Libellus quasi appendix est operis alterius, ubi in praef. dicit: ואח"כ לדרוש הכוונות הנעימות. *Wunderbar* (Litbl. VIII,337), qui opus emendatius sperari jubet, edd. affert *Crac.* 1595. (I) et *Lubl.* 1615 (*sic*); sed filius Jehuda in ed. 1651 tantum ed. a patre ipso curatam commemorat A. שלום, suamque auctiorem A. ישכון בטח, quae in Cod. *Opp.* 1409Q. non exstat, jamque A.1644 excusam habeo, quia op. alterum in fine A.404 excusum est.]
- 2) — ed. aucta per filium Jehuda [*W*¹]
4. *Lubl.* (ישכון בטח) 1644.
3. — acc. Abraham Ibn Esra: *Aenigma* cum Comm. et Jehuda b. Jakob: *Intentio recta* de dicto in tract. Menachot (ff.8) 4. *Amst.*, *Jehuda b. Mard.* et *Sam. b. Moses Levi* (כוונות וזה חוכן) 1651. [*W*¹1055. ³p.320 n.732. Comm. in *Aenigma* a patre se accepisse dicit Editor (כאשר קבלתי מאדוני אבי מורי ורבי), forsam jam ed. 1644 adjunctus erat? In ed. repetita 1717 (supra p.683 op.40) Editor eum ap. fratrem Elieser se reperisse dicit וגם לרבות מצאתי זה הפירוש באמחתה אחי הפרוש האלף... אליעזר ש"ן פ"א אב הא"ב. Comm. ipse incipit: (אשר שמו הולך... כולה נקרא אב. Auctoris praeceptor (quem laudat in introd.) est Akiba Frankfurt [*nepos*], unde forsam huic adscribitur ed. 1609, maxime suspecta, v. supra p.683 notam ad op.43 et infra ad op.7.]
4. פירוש המסורה *Comm.* (seu *Expositio*) in *Masoram* (ff.8)
8. *Lubl.* (שלום) *fin. fer.* III. 13. *Tammus* 1616. [*W*¹. Auctor in praef. suum libellum quasi supplem. ad Eliae Levitae: שברי לוחות habet, ubi nonnulla et initialia explicata, sed כתיבות et Masoram magnam et parvam nondum sufficienter exposita esse ait.]
5. — cum Additt. per filium Jehuda (ff.12)
4. *Lubl. typogr. Zebi Jafe* (וששחא, *fer.* I. 24. — *fer.* VI. 29. *Elul* שחחאנו) 1644. [*W*^{1.3}: A.1645 corr.]
6. — u. s. [*W*¹]
4. *Amst.*, *Jeh. b. Mardochai etc.* (כוונות זה אחס חוכן) *fin. fer.* II. 1. *festi encaeniorum A.* אליהו משיח 1649. [In tit. (operis alterius persimili) etiam Comm. in *Aenigma* laudatur!]
7. — acc. (ff.4 separatis) Abraham Ibn Esra: *Aenigma* cum Comm. anon. [ex ed. 1681 recuso]; cura Benjamin b. Jechiel Michel ex Kalisch [*W*^{1.3}]
8. *Amst.*, *Casp. Steen* (*fer.* IV. 16. *Kislew* חסנו) 1702. [Cf. supra p.683 op.43, ubi pro „ut op.39“ accuratius leg.: „cf. op.39“, vide hic ad op.3.]
8. — sine Ibn Esra [cura Ahron Margalitae Exjud., *W*¹]
4. *Hal.*, *Mos. b. Abraham* (*fer.* III. 20. *Tammus-fer.* V. *prid. novil. Ab*) 1711.
9. — per Jakob b. Zebi Fürth et Abraham Broda b. Elia [*W*¹]
8. *Sulzb.* (העה) 1715.
- 5635 JAKOB Zausmer [*jun.*] b. Samuel b. Tanchum ex Brzesc. [Auctor vixit, dum liber excusus est, cujus impressionem pravam queritur tantaque corrigit menda, ubi forsam propterea locus impr. omisus sit, qui vero constat ex typothetis: Chajjim b. Katriel Cracoviens. etc., unde loc. *Crac.* ap. *Rubinstein!* Noster vix idem ac „Jacob Jehuda“ degens Zausmeri A.1688, de quo v. sub Elia di Vidas op.12.]
1. בית יעקב (ש"ה) *Domus Jakobi* Resp. [*W*^{1.3} 1118] f. s. l. [*Dyhr.*] (*fin.* 15. *Sivan*) 1696.
- JAKOB b. Zebi v. Jakob Emden et Jakob Margaliot.
- 5636 JAKOB b. Zebi Hirsch, cogn. Mirer (מירר, ex Mir) Wilnensis.
1. עטרת צבי *Corona Zebi* Supercomm. in Sal. Isaki in Prophet. et Psalmos
4. *Wilna et Grodno* (הקצר) 1834. [A. hebr. et fig. arab., ergo הקצט Mich. 3308 error typ.]
- 5637 JAKOB Zemach b. Chajjim. [Ex Lusitania (ut vid. Proselyta, גר צדק Cod. MS. *Opp.* 1062Q. ap. *W*¹p.459, forsam antea Cryptojudaus) Palaestinae petivit, urbibus vixit Zafat, Damasc. et Jerus., ubi A.1652 eum vidit *Conforte* (49a); opus קול כרמה (*Asulai* II f.64, ad. I p.96, excus. *Korez* 1785: *Mich.* 3784) incepit A.1643, postquam 6 annos Zafatae Talmud etc., dein 18 annos Kabbalae studuit; haec combinans *Carmoly* (*Hist. des medecins* p.191) Nostrum A.1619 Palaestinae petiisse, A.1625 Damascum se transtulisse dicit. De opp. ejus MSS. disiectis ap. *W* 1046=1876c =⁴1096c et ²p.1402 n.579 (Cod. MS. *Opp.* 925Q.) vide Catal. Codd. MS. — Filium Abraham Z. v. ap. *Asulai* II. 10, qui praeterea Nostri opp. recenset P.II s. v. אדם בחשבון, ברכות בחשבון, נלגולים, הגהות אופרות חיים (u.3) et הגהות זהרי נבואת ילד, משיבת נפש, ור והב (u.10), חסה (ad op. sequ.), עולת המיד, נגיד וטפה, רנו ליעקב, et cf. sub יהושע, ad quos locos omnes ablegandum erat in P. I. ap. *Benjakob!*]

JANOW

1. נגיד ומצוה *Dux et praecipiens Rationes rituum et praeceptorum kabbal. secundum Isak Loria et Chajjim Vital; acc. בקשה Petilio incip. ה' שמעתי et Admonitio Abraham b. Samuel, Sal. Rosso, [Sal.] Algasi, Abraham Cansino, in fine Candelabrum cum Psalmo [forma quarta]; edid. Josef b. Abr. אלישר Hierosolymitanus*
 8. *Amst., Isak b. Abr. de la Pinia (בעק) 1712.*
 [Operis recensio brevior, ipsa decurata ab *Abraham Isaki* (N.⁴²³⁸) sec. *Asulai* II p.90. De access. suppl. W^{1.3}1046.]

JANOW v. Jakob b. Moses Kohen.

- 5638 JANVIER, seu *Januarius*, (Renat. Ambros.), Benedictinus. [De ejus Catena Rabb. in V. T. v. W⁴p.1056 n.554.]

1. Comm. David Kimchi in Psalmos Latine
 4. *Par., Lud. Billaine. 1666.*
 [Ps. I-X ex Vers. Fagii (q. v.) retinuit, qui recusant p.145 Analect. Rabb. per Adr. Relandum q. v. W^p303.]

JARCHI v. Abraham Jarchi, et v. sub Salomo Isaki.

JARE v. Mardochai Jare.

JAROSLAW v. Ahron Jaroslaw et Israel b. Meir.

- 5639 JEAN PAUL (Fried. Richter).

- 1] Die Neujahrsnacht eines Unglücklichen; hebr. per Miro: *Jud. Makkab. q. v. (1841).*
 2] — hebr. per S. Sachs: *Alae columbae* p.30 q. v. (1848).

JECHESKIEL b. Abraham v. Jecheskiel Katzenellenbogen.

JECHESKIEL Dukes v. Jech. Dukes.

- 5640 JECHESKIEL Glogau b. Samuel Levi, Rabb. Bunzlau.

1. מראה יחזקאל *Visio Ezechielis* Nov. in tract. Talmud. Chullin; edid. filius Meir Glogau
 f. *Prag. 1822.*

JECHESKIEL b. Jehuda v. Jecheskiel Landau.

- 5641 JECHESKIEL Katzenellenbogen (קאטזענעלענבארג) b. Abraham, Rabb. Hamburgi, Altonae et

Wandsbeck. [Mrt. aetate protracta fer. IV. 23. Tammus 1749, v. Epitaph. ap. *Blogg*, מ' החיים p.308, ubi auctor dicitur lib. יחזקאל et מים יחזקאל (sic). — Curavit (nisi ipse composuit?) A.1727 lib. מעורר הוכרן N.3862.]

- 1] כנסת יחזקאל (שו"ת) *Congregatio Jecheskielis* Resp.; corr. Natan b. Mos. Auerbach ex Wisznice f. *Alton.,*

Efraim Hekscher (לכל בית et בלכתם) 1732.
 [W⁴984c. Typographi et operarii (הפועל) Ahron b. Eliae epigraphem legas in fine praef. auctoris. — Objurgationes MS. *Jakob Emden* v. *Mich. 4119* et cf. 70.71.]

- 2] Institutio de ratione legendi (?) obitum Parentum etc. tempore anniversario
 f. patente. *Alton., Sam. Popert. 1727.*
 [Ap. W forsant pro „legendi“ leg. „lugendi“?]

- 5642 JECHESKIEL Kindeles (קינדלש), *Judex Praegensis.* [Mrt. A.1704 sec. W³984b, qui Rabbimum Simon [Spira q. v.] male auctorem op. majoris (*Metz* 874Q. epitomatores operis Nostri!) habet, quia in tit. Noster ex collegio Simonis salutatur! Nomen suum inscripsit Cod. N.3085. — Filii Benjaminis nonnulla MS. v. sub N.3476.]

1. מראה יחזקאל *Visio Ezechielis parva* Exposs. in Pentat. ex opere majori specimina; cura (המשחרל) *Isachar B. Perlhefter*
 4. *Prag., Nepotes Mos. Kaz. 1695.*

- 5643 JECHESKIEL Landau b. Jehuda Levi, Rabb. Jample et Prag. [Notitiam de morte 7. Ijjar 1793, v. מאסף VII,78; cf. scripta lugubria sub B. Jeitteles et Josef Tröplowitz. Apud Hebraeos vulgo *ZeLaCh* ab op. celebri 5 salutatur. Cognatos auctores v. sub Landau. *Asulai* Ip.84, adde tit. [בין לנפש חיה et n.41 הנהגה, דגול מרכבה]

1. אהבת ציון *Amor Zionis* P. I. 8 conciones adjectis nonnullis filii edentis, Samuel
 f. *Prag. 1827.*

2. דגול מרכבה *Insignis myriade Animadvv. criticae marginales* in Jos. Karo: *Mens. I-IV* et שלחן ערוך *Mensa pura* Correctiones
 4. *Prag. (דברי חכם חן יצק) 1794.*

[Corr. A.1796 ap. *Rubinstein.*]

3. דורש לציון *Concionans Zioni* P. I. Conciones cum Annot. filii edentis, Samuel f. *Prag. 1827.*
 4. מראה יחזקאל *Visio Ezechielis* Notae marginales in Talmud, collectae a filio, v. N.1418 sq. (1830-4 etc.).

JECHESKIEL PHEIBEL

5. לנפש חיה ציון *Monumentum animae Chajjae* (i. e. matris) Novellae in tract. Talmud. Pesachim f. *Prag.*, Jos. Em. *Diesbach* (שלהי שנה וז"ה לכבוד הנפ"ש החי"ה) 1783.
6. — in tract. Berachot f. *Prag.* 1791.
7. — in tract. Beza

- f. *Prag.* [ברפונך] אח ציון. 1799.
8] *Varia recusa vel edita in collect.* מאסף N.3713.
[הסכמה] approb. ad lib. עולה שבה Elasar Fleckeles cum Annot. per D. Friedlaender q. v. — (Deutsche) Rede an die jüdischen Soldaten, Ijlar 1789, V, 252. — Excerpta ex Concione in debellationem Belgradi A.1789 VI, 62. — Epistola ad Saul b. Zebi (de anathem. Altonae) data 17. Elul 1789 *ib.* p. 223.]

- 5644 JECHESKIEL - Pheibel, seu Pheiwel (פייויל) ex שלאנני (Schönlanke?), Rabb. Dreczin (דרעטשין) in Lithuania.

1. מוסר השכל *Institutio intelligendi* i. e. Mos. Maimonides: *Repet. legis* lib. I tract. 2 et 5 cum Comm. in utrumque librum duplici: לשון הזהב *Lingua aurea et לשון חכמים Lingua sapientum* 4. *Dyhr.* 1790.

- 5645 JECHESKIEL Rachabi ex Kochin. [ipse subscribit p. 263, non רכבי ut Wessely (q. v.) *ib.* p. 257 vel רמכבי ut *ib.* p. 137.]
Epistola ad Tobia Boas urbe Haag de Judaeis Kochin, data 25. Tischri או יסיר (1767); VI, 258 collect. מאסף N.3713.

- 5646 JECHESKIEL b. Sacharja. [Amstelod. A. 1675; nomen subscribit in fine operis.]
Ein schön neu ליד was zu Hamburg etc. N.3636.

JECHESKIEL b. Samuel v. Jecheskiel Glogau.

 JECHIEL, quae hic desiderantur v. sub Michael.

JECHIEL (incertus antiquus) v. sub Jechiel b. Ascher etc.

- 5647 JECHIEL [incertus]. [Forsan pater Benjaminis b. Jechiel Levi N. 4353? vel Jechiel b. Alexander Kohen, cujus Regulae maclandi MS. in Cod. Opp. 684Q.]

- 1] כללי חשן המשפט *Regulae Pectoralis iudicii*, i. e. Mens. IV. Jos. Karo, rhythmicae, defuncto auctore edid. filius
8. *Prag.*, Jak. Bak (שלום) 1616.

[*Mich.* 1902 inde a f. 35 impf. Suppl. Zz. Z. G. 291].

JECHIEL b. Abraham v. Jechiel Epstein.

- 5648 JECHIEL (Michael) b. Abraham Berech (ברך).
1. זכרון ציון *Memoria Zionis* Melioratio somni (הטבת חלום) secund. Isak Loria et Supplicationes (תחנונות) ex Jesaia Hurwitz, et סדר פירון הבן (ff. 10) 8. *Prag. sub Leopoldo s. a.* [1657-1705].
[*W²* p. 1297 n. 189: anon.]

- 5649 JECHIEL (Michael) b. Abraham Meir, Archisynag. Ziffer (ציפער) in Hungaria.
1. חיי עולם *Vita aeterna (mundi)* Axiomata (כללי) juridica et theologica 4. *Wien.* 1830.

- 5650 JECHIEL (Michael) b. Abraham Schammasch.
[Idem procul dubio: Jechiel M. b. Salman שמש ex Nikolsburg (נ"ש), operarius *Wilm.* A. 1670 (et s. a. N. 3895), et Jechiel M. Muskatels (מושקטליש) b. Abraham etc. *Prag.* A. 1674-92, A. 1689 ap. Nepotes Mos. Kaz (cf. Sect. III), ubi ergo op. excusum vid.]

שרפה ליד פון פראג N. 3698.

- 5651 JECHIEL (Hillel) Altschüler b. David, Rabb. Jabrow. [*Asulai* II p. 18. *Nepi* p. 163 ubi leg.: אלטשולר.]

1. בני הבית *Aedificium domus de templo Ezechielis cum figura* 8. s. l. (כיה מסלכה) 1782.
[*Mich.* 582 locum suspicatur Zolk.]
2] מצודת דוד ומצודת ציון *Arx Davidis et Arx Zionis* Comm. in Prophetas et Hagiogr. [inceptus a patre David]; una cum textu N. 922 (1780).
3] — in Psalmos; una cum textu N. 986 (1845).

JECHIEL Anaw v. Jechiel b. Jekutiel.

- 5652 JECHIEL (Michael) b. Arje Loeb b. Naftali, Gener Nachum Kalisch. [Cf. *Asulai* II f. 73].

1. שערי חכמה *Portae coeli* P. I. libri *Portae sapientiae* Exposit. 18 portis distributae; corr. Noah Abr. Ascher Selig b. Chiskijja etc.
4. *Prag.*, Fill. Jeh. Bak (החכמה רענו) להכנס *fer.* I. 28. *Nisan-fer.* V. 27. *Tammus* 1675.
[*W²* 994, ad. 353c. 1973b. Tit. שערי ציון et A. 1657 ap. *W³* erronei; corr. Zz. Z. G. 265.]

JECHIEL b. ASCHER

5653 JECHIEL b. Ascher. [*Carmoly ad Asulai* p.283: „יהיאל בן הראש״, i. e. filius Ascher b. Jechiel, (Saec. XIV.¹), a quo Nostrum יחיאל ברכי אשר יחיאל בן אשר (acrost.) diversum suspicatur *Dukes*, Litbl. XI, 251. Jechiel ille (*W*¹989, cf. Jehuda b. Ascher f.29b; *Asulai* I p.84, adde II f.79) male auctor fertur libri q. v. sub Zidkijja Anaw. Hymni „Jechiel b. Ascher“ ap. *Rof. Cod.* 1377.]

מעשה עוגה *Opus placentae* (seu *circuli*?) Carmen; (ad c. Schemtob Palquera etc.) ad c. Prophiat Duran: *Epistola* q. v. [ca. 1577].

[Carmen proprie in *figuram* scriptum vid. (cf. *Jud. Lit.* 423 n. 37a), incip. לך האל בעונה שיר ורון. אודה (אבלו מיועדי טעון שירי אשר הושר כשיר לוי (lin. 4: atque designantur loci, ubi particulae scriptae erant, ut hic: בעולה החיצונה; יחלל פי לאל אין לו נזיה; עיכ היו בעולה adque idem pertinet (quod seorsim recenset *Carm.*, cf. sub Prophiat): אלו ההרוזים הכתובים בערונה והיה כחוב באמצעוהם, et אלו הכתובים למטה: ארון אשר לו המלוכה ורם על כל תהלה וגם ברכה lineis 7.]

5654 JECHIEL Aschkenasi (*Germanus*), vir Hierosolymitanus. [Auctor *supposititiis* forsan librum descripsit vel compilavit, forsan plane effectus est. „Jechiel Aschkenasi“ qui a variis auctoribus Saec. XVI.¹ citatur (*Conforte* 37a etc. et cf. ad *Cod. Reggio* 38,¹), idem vid. qui *Constant.* A.1546-7 ad ed. Isak b. Scheschth adhibitus; cum auctorem esse hujus libri, ergo Hierosol. mortuum, conjectura tantum vid. ap. *Conforte* l. c.; ejus filius est forsan Isak b. Jechiel Aschk., qui A.1557-8 Comm. in שש כנפים (*Cod. MS. Warner* nunc 66). Israel b. Jechiel Aschk. vixit A.1625 Hierosol. (חברות ירושלים N.3547 f.6a). *Jost*, Gesch. VIII, 60.458 tres confud.sse vid. auctores; auctorem Nostrum, patrem Salomonis Loria (*Conforte* 40a) et Jechiel Loria Aschkenasi, qui A.1601 *Ven.* edid. Elasar Askari: *L. Tremantium* (*W*¹992, cf. Jechiel Loria b. Simon Patavinum ap. *Ghirondi* p.202 n.192 corr. sec. p.80 et 332). *W*⁴990 cum Nostro conjici vult auctorem *Cod. Taur.*, quem *Pasinus* n.99^{10,11} [ubi „de virtutibus“] salut Jechiel b. Tubiel; forsan est Jechiel b. Jekutiell?]

1. היכל ה' *Templum Dei* de 10 Sefirot expositio kabbalistica [auctore Mose de Leon], adjecta sunt (f.34b) collectanea kabbalistica variis auctoribus; corr. Isak Gerson

4. *Ven., Dan. Zanetti. s. a.* [1596-1606].

[De auctore operis, nuper a me detecto, v. sub Mose de Leon, hic tantum libri rari accessiones accuratius recensendae sunt, quam ap. *W*^{1,3}.990, singula quaeras sub auctoribus. Post Carmen finale acrost. כשה חוק) f.34b: סוד חג המצות *Arcanum festi panis azymi* incip. דע כי כל הדברים הנמצאים בעולם. f.36: שמועה: בענין הגלגול לדעה רשבי זל ופישאגורם *De metempsychose secundum* Simon b. Jochai et Pythagoram, incip.: ראשונה דע כי מיני הגלגול רבים עד סוף; f.37b: הוא סוד נפלא להסיר כחם חטאיו. incip. סוד המלקוח; f.38: Josef Gikatilia: *Arcana*; f.40b: Isak Loria: Expos.; f.41a: סוד חדשני et סוד שעתנו (quae postea sub nomine Jos. Gikatilia recusa sunt); f.41b: Schemtob Ibn Gaon: *Introd. in Supercomm. in Nachmanidem*; f.44a: Isak Loria: *Expositio* etc., de quibus omnibus v. suis locis sub auctoribus; f.44b: פומון: N.3167, ejus auctor Simon Labi q. v.; f.45a: קינה *Elegia* N.3303; f.45b: וירי (cf. sub Isak Loria) et f.46b-47a *Excerpta ex* Isak Loria.]

JECHIEL b. David v. Jechiel Altschüler.

5655 JECHIEL (Michael) b. Elieser, Rabb. Nemirow. [Occisus A.1648.]

1. שברי לוחות *Fragmenta tabularum* Expositit. in Pentat. et emendationes Rabbiorum quae exprimuntur formula: אל תקרא; edid. fratris filius Isak, concionator Trebowla nunc degens Zolkiew [*W*³993c] 4. *Lubl., Sal.* b. Jakob Kalmankes Jafe (*mense Adar I*) 1680.

5656 JECHIEL (Michael) Epstein (seu Eppstein) b. Abraham Levi, Lembergensis, Rabb. Proslitz (Prossnitz in Moravia). [De familia Epstein cf. *Zz. Z. G.* 270 (ubi aetas Nostri promovenda); cf. *Ghirondi* p.12 n.47.]

1. דרך הישר לעולם הבא *Via recta ad mundum futurum* Ethica et ascetica Germanice capp. 40 (insertis חיבות הקבר N.3532 et מסכת גיהנום וג' N.3848) et Precationes nonnullae hebr. seu Germ. *ED.PR.* S. F. a. M., Jo. Wust (*fin. fer. V. 21. Kislew* 5464) 1703.

2. — charta alba. [Epigraphis legitur p.144, sequuntur ff.145-8 inserta ante indicem, qui ff.45-6 implet. *W*³995. *W*¹ librum hunc cum op.7 confundit, provocans ad titulum, ubi vero auctor (בכעל המהבר) idem dicitur „qui קינר שלה scripsit“, ut rectius legitur in *Actis eruditiorum* A.1719 p.312 citatis ap. *W*³. *Serap.* p.328 n.46.]

JECHIEL EUCHEL

3. — (ff.118 et *Supplic. Germ.* N.3192 [*W¹.Serap.*]
8. *F. a. M.* (הדרכני באמחר) 1713.
4. — (ff.116) [*W³.Serap.*]
8. *F. a. M.*, Jo. Koelner (הדרכני באמחר) 1717.
5. — 8. *F. a. M.*, typ. nova Sal. Aptrod et Mos.
Gamburg, in aed. Jo. Kölner. 1685 [1722-8].
[Chronost. דבר אלה עמנו (unde Mich. 808: A.
1685) procul dubio errore (cf. Sect. III); forsitan leg.
עמנו דבר אלה=1725?]
- 6] דרך הישר *Via recta* id est *Preces quotid.* cum
ritibus hebr. inscriptis ישרה *Manductio*
recta, iisque Germ. inscriptis: שער היראה
Porta timoris; v. sub *Prec. quotid.* A.1697
N.2219; 1703 N.2248; 1714 N.2326; 1720 N.2347;
1723 n. 2355.
[Suppl. et de libro ipso corr. *W³995* (=1413 f!),
ubi ed. *Wilm.* 1718 (N.2343) ex confusione cum
Michael Fürth Kohen b. Abraham. — הלכות פסח בקצרה
Constitutiones Paschatis compendiosae, quae Hag-
gadae ed. 1715 N.2717 ex op.7 adjiciuntur, in libro
nostro exstant. — Stricturas vide sub השגות inter Anon.
N.3473.]
7. קיצור שלי *Compendium* [libri] *Duae tabulae*
foederis Jesaiae Hurwitz. ED.PR.
4. Fürth., typogr. defuncti
Josef b. Sal. (לסדר ולא יתן המשחית לבא) 1693.
[Approbatur fer. II. 21. Nisan ה'תנ"א=1691, tamen Catall.,
neglecta lit. Jod, A. sistunt 1683, *W³p.434* locum
Amst. et „secundis curis“; atque ex ipsa nostra ed.
Fürth 1711 (scil. לבא pro לבא), quo Anno
officina illa quievit.]
8. — ed. per auctorem ipsum aucta (מהדורא בתרא)
[*Wib.*] 4. Fürth,
typ. *Josef b. Sal.* (אם בחקוקי הלכו) 1696.
9. — (ed. auct.) edidd. Seeb W. b. Samuel Ja-
rosław, Zebi H. b. Abraham Wronek, Zebi
H. b. Mos. Frankfurt et Schneior Salm. Kaz
ex Kalisch [Corr. *W³*] 4. *Amst.*,
Jos. [Imm.] Athias (את כל הארצות האל) 1701.
10. — charta maxima.
11. — „Ed. II.“ per Schneior Salm. Kaz ex Ka-
lish et filium Mos. [Corr. *W³*] 4. *Amst.*, *Imm.*
Athias (הנה שולח את אליה הנביא) 1707.
12. — („excusum prima vice hic Berolini“ per
socios Abraham b. Jehuda L. Deboras (רוארליש),
Levi Hurwitz et Mos. b. Schneior Salm. Kaz
Kalisch et Samuel b. Moses Arje Posen et
Josef b. Jekutiel Salman. Charta alba magna.
[*W*] 4. *Brl.*, *Baruch Buchbinder* (עזה) 1715.
13. — charta caerulea.

14. — sumptibus Zadok b. Abraham
4. *F. a. O.*, Mich. Gottschalk (החיינו) 1724.

JECHIEL Euchel v. Jech. Euchel.

JECHIEL Glogau v. Jechiel b. Usiel.

- 5657 JECHIEL Heilprin b. Salomo, Rabb. Minsk, ex
progenie Sal. Loria. [Mrt. post A.1728 (*Zz.Z.G.*
246) vel post A.1730 (*Rof.*, Diz. p.140);
A.1666-8: *Jüd. Lit.* 463 error typogr.]

1. סדר הדורות *Ordo generationum Chronologia*
et bibliographia; edid. nepos Jehuda Isak Loeb
f. *Carlsruhe.* 1768-9.

[Opus ab *Asulai* II p.94 merito dilaudatum (cf. *Serap.*
1845 p.297); quoad Catalogum Doctorum Talmudi-
corum, non multum a scriptoribus recentioribus (ex eo
aperte vel tacite haurientibus) additum vel correctum
est; paginas integras (sed citationibus depravatis) de-
scripsit Fürst: Kultur- und Literaturgesch. etc. De
parte bibliographica minus correcta cf. *Introd.* nostram.]

2. ערכי הכנויים *Dispositiones (ordines) nuncupa-*
tionum Terminologia alphabetica in materiis
theolog., kabbalist., indicans simul locos li-
brorum variorum de eis tractantium, cum An-
nott. variorum f. *Dyhr.* (כערנק הכהן יקות) 1806.

- 5658 JECHIEL b. Jedidja b. Michael קרצינג, vulgo
Michael Morawtschik, (Morawczik i. e. *Moravus*),
Lublinensis. [Ap. *Sabb.* ad op.2 pro נכר (nepos)
leg. נקרא (*cognomine*). Opus 2 composuit A.1576,
op.3 aetate proventa. A.1593 jam mortuus prae-
dicatur in tit. *Exposs.* spur. Natan Spira (q. v.),
ubi nonnulla Nostri promittuntur.]

- 1] גזירת איסטרייך *Calamitas Austriae* i. e. Ju-
daeorum [A.1349] ex Germanico hebr. (ff.4)

4. s. l. e. a. [*Crac. ca.* 1582].

[Tit.: לסמוך מיתח צדיקים והקדושים לשרפה בית
וונא אלקינו גזירה איסטרייך וק"ק וונא
גזירה ממדינת איסטרייך; epigraphis data fer. IV. 14.
Tammus בפרשה... את בריהי שלום זכא (quod vero
nec cum calendario A.1601 (ut Mich. 663) neque
A.1581 congruit, sed A.1582), dein Interpres opus-
culum quasi appendicem ad *Comm. in Kinot sibi*
propositum להיות המגלה והקנה הוא עולה כמחברה)
se vertisse ait; forsitan ex
libello גזירה וניר N.3476, vel ex MS., ut גזירה
דאז אונז איסטרייך f.54b Cod. MS. *Opp.* 1706Q., ex Nostro
forsan rursus Germanice ab Anonymo versum ex-
stat f.75b ed. 1725 lib. בעשה ה' (q. v. sub Simon

JECHIEL b. JEHUDA

A. B. b. Josef), ubi inscribitur גוריה ממדינה אושטרך, calamitas ipsa A.5180 (in praef. prave: וחקה) 10. Sivan usque ad 9. Nisan 181 (=1421) sistitur, citato Israel Isserls: חרומה הרשן § 241; ex Hebr. versum diserte dicitur in praef.; congruitque cum Cod. MS. *Opp.* laudato.]

2] מנחה חדשה *Oblatio nova* Comm. ex 10 aliis, partim MS., collectus in tract. Talmud. Abot N.1444. 1483 [*W*991=³1413b] [ca. 1576.1722].

3] סדר ברכות *Ordo benedictionum* de benedictionibus variis, partim kabbalistice [*W*³991]

f. *Crac.*,

Isak b. Akron (inc. fer. I. 25. *Tammas*) 1582.

[Cat. ms. praeterea recenset: מנהגים *Ritualia* cum Nostri *Comm.* (פירוש) f. *Crac.* 1660, cujus nullibi offendi vestigium, nisi tituli fragmentum, de quo sub N.396, huc spectaret; A.1660 ad op.2 male notat Cat. Bibl. Bodl. III, 59b. De tract. Talmud Beza v. sub N.1581.]

JECHIEL b. Jehuda v. Jechiel Krochmal.

5659 JECHIEL (Michael) b. Jehuda Loeb, Rabb. Berolin. et F. a. O. [In praef. ad op.1 deplorat uxorem „Hinda“, filiam Isak Benjamin (q. v.) mrt. 17. Nisan 1726.]

1] יופי מכלל *Pulchritudo perfectionis* Observationes supplem. in Samuel Jafe: *Pulcher aspectu* q. v. [*W*⁴995c: A.1728] (1725-6).

2] חידושים *Novellae* in tract. Talmud. Rosch Haschana N.1835 (1723).

5660 JECHIEL b. Jekutiel b. Benjamin ha-Rofe [Anaw?]. [Mense Ab A.1287 opus scripsit, vel descripsit, in gratiam amici (בעל בריה), Salomo b. Moses b. Josef, ut constat ex apographo Cod. MS. ap. *Almanzi*; ergo non ante A.1280 remota aetas, ut putat *Rof.* (ad Cod. 151), etsi scriba A.1280 Jekutiel b. Jechiel b. Jekutiel etc. Nostri filius habeatur; cum filio quidem scribam Cod. *Scalig.* 3 (A.1289) conjicit *Zz.* (ap. *Gg.*, *Ztschr.* III, 46, cf. IV, 194.198), transposito ex conjectura nomine Jekutiel ap. *W*⁴p.443, sed *W* nomen idem errore bis scripsit, ergo noster ipse vid. scriba ille, cui MS. Talmudis illicros. debemus, ex quo ED.PR. hujus Talmudis excusam esse demonstrabo in Catal. MS. Bibl. Leyd. Alius exstat coaevus (A.1294), forsitan propinquus, Jechiel b. Zidkijja (*W*⁴p.818, p.863 n. 1001[h], non „Jahija“ ut *Zz.* ib. IV, 190, ubi ad notam 16 tantum *Lasinus*, Cod.

157 pertinet, cod. 42 vero ad notam 15). *Rof.* (Diz., in indice ad Codd. MS. et ad Cod. 1425, Lib. stamp. p.82) Nostrum sub *Rofe* (i. e. medicus) recenset, *Hamberger* (p.277, ut puto ex ore *Delitzschii*) cognomen („Kunje“) Arab. الطبيب confert; *Lilienthal* ad Cod. 268 Nostrum medicum A.1341 habet! revera nomen Rofe nomen familiae Anaw (Anawim seu dei *Piatelli*) vid., cujus ancestor aliquis (nondum definitus, forsitan Abraham, seu Benjamin) medicus fuerit; „a cause de l'heredité de cette science dans cette famille“, more suo subdit *Carmoly* (*Hist. des medec.* p.95), qui Nostri patrem (Jechiel) filium tertium (!) dicit Benjaminis b. Jechiel b. Abraham (cf. Benjamin Anaw¹), nulla auctoritate (cf. *Rof.* ad Cod. 190) neque indicato auctore hujus conjecturae non contemnendae, scil. *Conforte* 21a. Neque is primus Nostrum ad hanc familiam refert. *Josef b. Sabbatai de Modon* enim (in praef. MS. (ca. A.1600) ad opus Zidkijjae b. Abraham allatum a *Conforte* l. c.) Zidkijjae fratrem Benjamin, hujusque habet filios Jehuda et Jekutiel, postremi filium Jechiel auctorem nostrum, Nosterque, ut putat, idem suum descripsit Codicem *Machsor* rit. Rom. ubi saepius citaverit: והחבר ר' עזקיה בר. אברהם הרופא כתב בס' שבולי הלקט monendum vero, Jehudam non esse filium Benjaminis b. Abraham sed B. b. Jechiel (cf. Jehuda b. Benjamin), ut rectius *Conforte* l. c., qui vero Nostrum simul auctorem habet libri תניא, de quo v. sub Zidkijja b. Abraham, ubi stemma adjecturi sumus. — Stupendam ap. *W*⁴.3997 confusionem Nostri cum homonymo N. sequ. jam objurgat *Rof.* l. c.; cf. quoque sub Jechiel Aschkenasi.]

1] בית מדות *Domus virtutum* opus ethicum, 24 gradibus distributum [anon.]

4. *Constant.*, *Samuel Rikomin et Astruc de Toulon* (16. Ab 271-4. *Tisler* 272) 1511.

[Plagulis 18 (=ff.72), columnis 2, lina. 36; f.1 recto tit. ספר בית מדות, eo verso praef. correctoris *Josef b. Joel Bibas*, qui carmine (f.2r.) initium indicat excursionis, f.2v. incip.: ספר בית מדות המעלה הראשונה; f. ult. recto iterum carmen ejusdem Correctoris, f. verso מעלות ועשרים הארבעה שמה הארבעה וישראל i. e. Index 24 graduum, seu capitulum (quae sigillatim recenset *Uri* 332) denique epigraphis: השלם כל השלמה מלאכה שמים יפה צופה מנוקק שבעים על יד המעלים ר' שמואל ריקומין ור' אברהם דטולק העזים את מלאכה הקדש מלאכה הדפוס... והנה השלמה הספר הזה בארבעה ימים לחדש השני שנה כי קולך ערב ליצירה בקושטנטינה רבתי אשר היא החם במשלה ארונט הסלך

JECHIEL b. JEKUTIEL

- ... שולטן בייזט. Auctoris nomen nullibi conspicitur (omissa praefatione), unde liber perrarus hucusque inter anon. recensetur, non sine erroribus gravibus. *Sabb.* (ap. *W*¹p.81.²p.1268 n.93, et *Ref.*, Diz. p.10) ראשיה ביה מרה librum ethicum *Ibn Esrae* in lib. חכמה [fol. ?] 103 citari dicit, mira, ut vid., confusione operis ראשיה חכמה ipsius Abraham Ibn Esra; in op. enim homonymi excusi: Eliae di Vidas tribus edd. supermis f.103 frustra citatum quaesivi! *W*²ib. ex Catal. Veneto ap. *Groddeckium* ed. *Const.* 1525 affert, quam *Ref.*, *Annal.* p.6.n.27 (cf. p.60n.127) ex nostra effictam habet, liber (imperfecte descriptus) ubi exstet, non indicat. (*Isak Loria* (?) ap. Elasar Askeri f.66a ap. Elia Kohen: שבת מוסר cap. 19 in fine, lib. MS. ביה מרה „alium ab excuso“ commemorat.) Possidet atque ex comparato cod. MS. lib. מעלות המדות primus recognovit librum *Almanzi*.]
2. מעלות (ה)מדות *Gradus* (seu *excellentiae*) *virtutum* [idem ac op.1] 4. *Crem.*, *Vic. Conti* (fer. V. 17. *Ab-fer.* III. 5. *Elul*) 1556. [Lit. rabb. (רשי pro רש"י leg. Litbl. VIII, 492) ff.83. *W*³997. Suppl. *Ref.*, *Crem.* p.4n.3. Ed. maximae raritatis in ipsa Italia jam saec. XVI. elapso fuisse vid., ubi librum diserte ineditum dixit *Josef b. Sabbatai* l. c.! — Frontispicium exhibet carmen introductorium incip. בשפה בשמו ספר מעלות מידות חידות, עט אנגידה חידות, ita ergo lit. genuinus sec. terminum technicum et divisionem libri, non מעלה (ut *Buxt.* ap. *W*¹415), idque carmen praefationem praecedat quoque in Codd. MS., ut *Uri* 332 (*W*⁴997), *Ref.* 151 (p.101a, ubi „versib. XVI“, potius hemistich. XIV) et *Almanzi*. Excusum non est carmen finale longum (90 Beitt), ubi auctor libri argumentum breviter repetit (inscriptionem vertit *Ref.* ad Cod. 151), incip.: אני גבר בסבורה ומנכבי ומנכבי, הומנים שבע רגו שבע בוח עה קלונים ומנכבי, הומנים שבע רגו שבע בוח עה קלונים, idque legitur in plurimis Codd. MS., ut *Ref.* 151, 807, 918; *Monach.* 268 ap. *Lilienthal* (cf. *Dukes*, Zur rabb. Spruchb. p.79), *Mich.* 488, initium tantum in Cod. MS. *Opp.* 1283Q. (*W*³415). In Codd. ergo duo exstat carmina praeter opus ipsum (*Zz.* ap. *Gy.* Ztsch. IV, 198), sed non utrumque ineditum. — Confundenda non sunt opera varia inedita variis argumentis atque auctoribus tit. simpliciter המעלות, ut *Schemtob Palquera*, Versio l. de *gradibus* Constantini Africani etc., de quibus in Catalogo Codd. MS.]
3. — Ed. II (lit. quadr.) per Josbel [b. Zebi] Levi Fürth et Salin. London
4. *Ofb.*, *Seligman Reis* (השועה) 1716. [*W*³997, ad. 897c. In fine *figura* magistri in cathedra cum auditoribus.]

- 5661 JECHIEL b. Jekutiel Kohen. [Unus sociorum Editorum *Ven.* A.1544.1547 (N.123) etc., male a *W*¹3997 cum auctore praeced. conjectus; cf. Sect. III.]
- 5662 JECHIEL b. Josef Parisiensis, seu Gallus (Zarfati). [Paulo post A.1257 Palaestinam per Graeciam petivit; *Zz.* Addit. p.316 ad cod. VI., ad Benjamin p.258 (ex quo *Carmoly*, *Itiner.* p.190, cf. *Jakob Paris.*), *Z. G.* 39, cf. *Asulai* II f.75n.21. *Luzz.* ap. *Polak*, *Oostersche Wandel.* p.46. — Cave confundas Jechiel b. Uri Germanum, patrem Ascheri b. Jechiel, natum A.1210 (*Asulai* I. p.26), mrt. A.1264 (*Zz.* *Z. G.* 422) vel 1268 sec. alios (ap. *W*¹988), auctorem op. MS. *Opp.* 1257Q. f.38 (*W*¹988. *Zz.* *Z. G.* 127), — unde corrigas de Nostro *W*¹3988=1000 (ubi A.1258)=4989, et *Ref.*, Diz. p.140 (ubi geb. 1268!) et *Biblioth. antichr.* p.36. Cf. *Jud. Lit.* p.409.]
- יכוח *Disputatio* cum (Exjudaeo) Nicolao A.1252 habita (imperf.) cum Vers. Lat., ap. J. Chr. Wagenseil: *Tela ignea* q. v. (1681). [Integrior Cod. MS. nunc *Hamb.* et Cod. MS. *Mich.* 229. Cf. *Edelmann* ad *Esthori* p. XXXII.]
- 5663 JECHIEL (Michael) Kittsee [Hungariae] b. Samuel.
1. שלמי נדבה *Sacrificia eucharistica voti* Nov. in tractt. Talmud. nonnullos f. *Pressburg.* 1838.
- 5664 JECHIEL Krochmal b. Jehuda Loeb, Cracoviensis. Animadv. in (avi) Chajjim Krochmal: *Fons vitae* q. v. [*W*¹1993] (1697).
- JECHIEL Levi v. Jechiel incertus.
- 5665 JECHIEL Melli (מילי). [Non „Mili“ etc., v. *Luzz.* ad Josef Kohen: *Vallis fletus* p.165: A.1601.]
1. תפוחי זהב *Poma aurea* Compendium libri *Initium sapientiae* Eliae di Vidas pro 30 diebus mensis, acc. (f.101): Moses Nachmanides: *Epistola ethica* ad filium, (f.110) Menachem Asarja di Fano: *Verba sanctitatis* ex lib. *Fons hortorum*, (f.117) Ascher b. Jechiel: *Manductio* et (ff.8 separatis) Saadja Gaon: *Precatio matutina*; edid. gener David Portaleone [*W*¹3996. *Zz.* *Z. G.* 260] 8. *Mant.*, in aed. Samuel Perugia per Chananya Maron (והלכו גוים לאורק) 1623.

JECHIEL b. MESCHULLAM

2. — cum David de Lida Animadvv. [Suppl. W³] 8. Fürth, Zebi

Il. b. Josef Levi (חנן, fer. IV. 12. Nisan) 1693.

3. — cum Animadvv., edid. Samuel Phöbus Sofer, corr. Rafael Schami b. Samuel (q. v.)

8. Ven., Vendramini (אשרי משכיל אל דל) 1704-5.

5666 JECHIEL b. Meschullam ex Wronek. [W¹998 suppl. et corr., cf. *Asulai* sub שלמה יריעות] Additt. ad Salomo Loria: *Cortinae Salomonis* q. v.

(1608).

JECHIEL Morawczik v. Jechiel b. Jedidja.

5667 JECHIEL (Michael) b. Natan Nata, Cantor (ש"פ) Amstelod., antea Lublin.

1. *שיר ההורה* *Carmen legis* scil. in dedicandum volumen Pentateuchi, acrostice: ¹) incip. ארני יש מאין יכרח על בלימה ²) יהוה מסיני בא הופיע מהר פארן

8. *Amst., S. Proops*

(תבא עלינו ברכה. 1. Adar II. בעה) 1712.

[W³1414 tit. depravat, nomen auctoris castrat, Annum omittit.]

JECHIEL Parisiensis v. Jechiel b. Josef.

5668 JECHIEL b. Reuben. [Auctor suspectus.]

11. *עשר יריעות* *Decem cortinae*, seu *chartae*, Tabulae astronomicae in 10 Annos

4. *Constant.* (הרצ"ו) 1536.

[*Sabb.* ap. W¹1002 (male 1541), *Rof.* Ann. p.38 n. 243.]

JECHIEL Sachs v. Jech. Sachs.

JECHIEL b. Salomo v. Jechiel Heilprin et Jechiel b. Abraham Salomo.

JECHIEL b. Samuel v. Jechiel Kitsee.

5669 JECHIEL b. Usiel b. Israel, seu Michael Glo-gau, Nepos Eliae Rabb. Kalisch, Gener Isak Eisak Präger, nunc Halberstadtii in Is. Bärman's Klaus. [W²995b. Ap. *Asulai* f.43 male הע"ז] *נור הקודש* *Corona sanctitatis* Comm. in Genesis in N.3774 (1719).

JECHIEL v. Josef b. Salomo Jechiel.

JECHIEL v. Josef b. Salomo Jechiel.

JECHISKIJJA=Chiskijja q. v.

5670 JEDAJA (ha-) Penini, seu En-Bonet (b.) Abraham Bedarschi, seu Bonet Prophiat, cognomine

ha-meliz (המליץ *Orator*). [De auctore et opp. graves ex confusione nominum et rerum errores vix eradicandi circumferuntur. Noster Provincialis — non Hispanus (ut *Aquinas* ap. W³p.285 etc.) — patre Abraham Bedarschi (quem forsitan Montepessulanum suspicatur *J. Weisse*, loco citando p.XIV) floruit Saec. XIII. exeunte. *David Gans* ad A.1298 Nostrum cum Jakob Ibn Aksai Bedarschi (q. v.) confundit, ex *Gans* vero repetit *Jechiel Heilprin*, quem objurgat *Rof.* ad Cod. 88 et Annal. p.III; tamen ipse *Rof.* in Diz. Nostrum A.1298 Barcinone collocat, sec. W¹p.401 (cf. p.584 infra), qui nomina tantum emendat, confusionem auctorum non apprehendens, quam quidem modo detexit *Weisse* (loco citando p.XII), tamen paullo post (p.XIII. XV) op.1 A.1298 compositum dicit „testimonio auctorum plurimorum“ (re vera ex eodem fonte confuso!), atque (p.XVI) Nostrum emigrantem Barcinonensem fuisse „ex libris multis, sed sine certitudine“ videri ait! Mortuum Nostrum habet Saec. II. in. (ca. A.1340), nescio quo argumento, rectius op.24 (ut *Zz. Z. G.* 383) A.1305 collocat (ס"ח errore passim excusum), cf. *Abbr. Sacut* f.100b. De alia confusione ap. W⁴p.827 v. sub Josef Esobi. — Nomen Penini (הפניני, *Appenini* more Italorum vituperando ap. *Rof.* et *Saraval* 178 sq.) epitheton („*margaritius*“) ut „*Charisi*“, habent *Delitzsch* ap. *Hamberger* p.259, *Weisse* p.XI (cf. *Dukes*, Litbl. IX, 258). — *Rof.* Diz. (l.c. ad carmen [patris] et sub patre „*Badirasi*“) minus recte Nostrum quoque sese „*Abraham Anbonet Badresi*“ vocare dicit. *Weisse* p.XVI patrem quoque „*Anbonet*“ vocal, et p.XI אבנטי seu בוניט ' per „*Ibn Bonet*“ interpretatur, tamen id nomen proprium exoticum ipsius Jedajae habet, (male comparatis cognominibus Arab. „*Abu*“ *Zakkaria* etc.), nomen Anbonet similiter explicasse vid. *Isak Cantarini* verbis (a W³p.284 non Latine versis): ולשון כנוי „cognomen filii ad patrem respiciens.“ Res ita se habet, quod Provinciales Galli nomini proprio Gallico vocem En (q. v.) praefigunt, nomen patris (quasi *genitivo*) sine „ben“ ad instar gentilicii addunt, ergo En-Bonet Abraham=Bonet (vel Jedaja) ben (*fil.*) Abrahami (v. *Zz. Z. G.* 461), etiam Don Bonet Prophiat („*Porphet*“ ap. *Uri* 343, quem male corrigit *Rof.* ad Cod. 98 p.63), integerrimum legitur nomen: „*Jedaja Bedarschi b. Abraham Bedarschi*, cognomine Don בונה (?) Prophiat“ (פריזיה), loco allato a *Zz. il.* 261 nota g (qui de בונה nihil dicit

JEDAJA PENINI

forsan ex בוניט corrupto?). Hinc inde confusio partim inter opp. patris et filii orta, ut praeterea aliorum nonnulla Nostro vel Nostri alii auctori adscripta sunt ap. ipsos recentiores, qui opp. recensuerunt, ut *W* 677, et *Rof.*, Diz. (p.258); v. *Zz. Z. G.* 468; *Munk*, Archives Israel. Janvier 1847, cujus tantum excerpta Germ. mihi visa ap. *Dukes*, Litbl. IX, 258-260, quibus supplevit Introd. hebr. auctore *J. Weisse* ad lib. בחינה עולם, quem edid. *M. E. Stern* cum Vers. [potius proluxa paraphrasi] metrica Germ. 8. *Wien* 1847, modo recudit cum eadem Introd. (inscio auctore *Weisse*!) intacta, neque a mendis typographicis purgata (v. ad op. 17). — Accipe ablegationes et notas breves ad ea spectantes, quibus locus idoneus ad opp. excusa non obviis fuit.

- 1) אנגה החשובה v. sub Isak Latif.
- 2) אלה אלפין v. Abraham Bedarschi. [Adde *Geiger*, Melo Chofn. p.62, cui Josef del Medigo libellum hunc quoque Nostro adscribere vid.?]]
- 3) בית אל seu (בקשת הלמדן) v. Abraham
- 4) חוהם חכמים } Bedarschi.
- 5) מכתב הפנינים v. Salomo b. Gabirol.
- 6) מעדני מלכים v. inter Anonyma N.3858 et infra ad op. 1 מליצה ap. *Weisse* p. XXIX est patris Abraham Bedarschi op. 4).
- 7) *Comm.* in *Ibn Esra* in Genesin [MS. *Vatic.* ap. *W*¹p.403, *Orat.* ap. *W*³p.287, n.23 et anon. sec. *Dukes*, Litbl. IX, 259, sed v. ipsius קדומים נחל p.9 et monitum *Beer* ap. Frankel, *Mtschr.* II, 470; vide tamen quae monentur sub Meir b. David.] —
- 8) *Annot.* in Avicennam (citatae), v. ad Cod. *Mich.* 395 f.60=Cod. *Bislichis* 14. — 9) כהב הדעה (*W*³p.291; *Zz. l. c.*) est liber al-Farabii sec. *Munk* ap. *Dukes* l. c. et ap. *Beer*, Philosophie etc. p.30, ergo non „omnibus Bibliographis ignotum“ ut putat *Goldenthal*, Catal. p.55 (cf. sub Farabi et Gerson b. Salomo). — 10) *Annot.* in Averroem (*W. Zz. ib.*, ubi p.468 nota d leg. 2,30; cf. *Serap.* 1846 p.44. *Weisse* p. XXIX). *Munk* l. c. — 11) מדרש קדמוני (*sic*) *Comm.* in 25 Proposit. Maimonidis sec. *Munk* ib. — 12) *Annot.* in Compend. Physicae Averrois ap. *Rof.*, Cod. 1398, libri slampati p.81.]

- 11) בחינה העולם (אננה) (Epistola) *Examen mundi* Ethica, rhetorice. *ED. PR.* 4. min. s. l. e. a., per *Estellinam*, uxorem Abraham Conat, juvante Jakob Levi Provinciali Tarasconensi (מטרשקון) [*Mant. ca.* 1476-80]. [ff.20, lian. 23, typis iisdem ac Jakob b. Ascher;

lectiones ab edd. sequ. variant. Exemplaria in Bibliothecis inter Codd. MS. quaerantur, est enim ed. nostra Cod. *Taur.* ap. *W*⁴p.827 (ubi errores varii, cf. Josef Esobi) et *Pasinum* Cod. 59, quem corrigit *Rof.*, Annal. p.111, cf. *Zz. Z. G.* 250 — Opus celeberrimum stylo elegantissimum (v. auctores Christianos ap. *W*¹p.403, ³p.287, ⁴p.827, *Rof.* ll. cc. etc., inter Judaeos *Is. Cantarini* ap. *W*³p.283, omnesque libri Interpretes et Committores.), cui auctor cognomen „Orator“ debet, quem ii tantum inter Bibliographos Judaeos alto praetereunt silentio, qui Philosophis parum faventes, kabbalisticas tantum persequuntur umbras et nugas: *Asulai*, *Nepi* et *Ghirondi* (cf. p.10.146). Dictionem libri speciali adumbrat dissertatione rei prudens *Weisse* l. c. p. XVII, qui p. XXVI edd. (tamen non omnes) recenset. Tit. ספר הכרשי *I. Bedarschi* ap. *D. Gans* (ap. *Weisse* p. XII) et *Conforte* p.22, ut saepius (cf. David Abuderahim) ab auctore, alius שמים לרום אננה (v. op. 6) ab initio petitus, tit. vulgari (v. init. Comm. anon.) ab argumento petito nullibi in libro ipso alluditur, neque constat eum genuinum i. e. ab auctore ipso inscriptum esse (cf. infra de divisione ad op. 4), quamquam tit. מעלה האדם (*Gradus* seu *Dignitas hominis*), quem ex Abravanel ad Abot cap. 3 affert *Dukes*, נחל קדומים p.61 forsitan non tit. sed argumentum vid. (=בספרו במעלה האדם); neque opus vid. juvenis, qui 30 annos post (*Zz. Z. G.* 468) opus scripserit, ubi citationem libri nostri detexisse putavit *W*¹p.406 (v. snb N.3858), illud vero Abr. I. Esra a pluribus tribui putat *Weisse* p. XVI, cum cujus carmine simili tantum excusum est.]

2. — (ex Codd. MS., vel adhibitis talibus) cum *Comm.* anon. 4. min.

Soncino (24 Kislew 245=12. Decembr.) 1484.

[Quaternion. 5 (ff.20), in pluribus Codd. una cum Salomo Gabirol: *Select. margarit.* ed. 1484 (q. v.), quocum recusum est, non ob similitudinem tantum argumenti (ut *W*³p.284), ergo male subditus a *Weisse* p. XXVI, v. *W*¹p.401. ³p.284. *Rof.*, Annal. p.38, qui tamen A. 1485 ibid. correctum repetit in Diz. p.258. —

Ed. Rom. (רומא) ap. *Sabb.* (*W*¹) forsitan ex A. רמה (tamen suo loco praemisso) efficta.]

3. — u. s. [*W*¹3] ad c. Salomo b. Gabirol: *Selecta margaritarum* q. v. (1546).

4. — (ex Cod. MS. ut vid. editum), textus punctatus et in ptes. et capp. divisus cum Mos. Chabib et Jakob Frances Comm., acced. *Petition* (op. 18) etc., per Samuel Ibn Aschkara (אשכרה) Zarfati

4. *Ferr.*, (14. Kislew י"ב=13. Novembr.) 1551.

JEDAJA PENINI

- [Ed. rara; ff.122+13; tit. pervertit Latine *W*¹p.402 (v. *Rof.*, Ferr. p.22, ubi minus correcte A.1552), id vero recte monet, ed. *Ven.* ap. *Sabb.* non aliam esse, neque exstare puto ed. *Constant.* sine vel cum Comm. Mosis, qui ap. *Sabb.* forsán ad ed. *Mant.* aliam referendus (ut *W*¹); *Weisse* p.XXVI utrumque Comm. atque A.1582 [ut *Wunderbar.*, Litbl. VII,402, ubi forsán error typ.] „vel 1591“ (quo ed. *Crac.* a *Weisse* omitta, cf. *Dukes.*, Litbl. IX,261.803) notatum accepit. — Divisionem Mos. Chabib disertè sibi ipsi tribuit (שמהי פני לחלק זה הספר לחלקים ידועים מספרים) כמספר הכוונות אשר גזרה מחשבותי שעליהם היחה כוונה נכללים (המחבר וארשום כמה פרקים נכללים in edd. superioribus, nedum in Codd. MS. (*De Castro* Ip.172 sect.14 ex ed. nostra hausit!)), si ergo divisionem recentiorem 17 Paraschijot ap. Is. Arama offendi dicit *Weisse* (p.XXVII), numerus num in edd. ejus primis adsit quaeritur.]
5. — textus punctatus, acc. Abraham Bedarschi: *Domus Dei*; corr. Moses Provincialis
8. *Mant.*, Jakob Kohen 1556.
[*W*^{1,3} et *Zz.* Z. G. 253 in 4°; cf. Litbl. XI,750 et infra ad op.9.]
6. — s. t. אגרת שמים לרום *Epistola: Schamajim la-ru* cum Comm. anon., acc. Abr. Bedarschi u. s. 8. *Crac.*, Is. b. Ahron (אשיר) 1591.
[Textus lit. quadr., verbis וזה עוף ים incip. lin. 12. *W*¹p.401-2,³; cf. supra ad ed. 4. Ed. ad rariores pertinens.]
7. — (tit. סאמר כהניה עולם) cum Jomtob [incerti] Comm. (ex Mos. Chabib et Jak. Frances excerpto) et *Petitio* auctoris; edid. Sal. b. Josua Aschkenasi
4. *Prag.* יסמח etc. 5. *Nisan*=11. *April.* 1598.
[Corr. *W*^{1,3}; v. *Zz.* Z. G. 280 n.68; *Weisse* p.XXVI, Litbl. VII,402.]
8. — (ut ed. 1591, ad amussim recusa) 8. *Lubl.*, Zebi Jafe (שער, fer. V. 18. *Ab* ישובן) 1614.
[*Opp.* 3300. (=5200. sed impf. in fine). *W*³. Ed., ad rarissimas pertinens, desid. ap. *Weisse*.]
- 9] — cum Comm. anon.
8. s. l. e. a., [*Prag Saec.* XVI-XVII?].
[Ut ed. 356 (leg. 1556) sec. Anonymum suspectum Litbl. XI,750, forsán *Mich.* 445, ubi Annus nec in praef. nec in epigr. Desid. ap. *Zz.* Z. G. 297.]
- 10] — *L'examen du monde* etc. hebr. et Gall. per Ph. Aquina (pp.233)
8. *Par.*, Jo. Jacqueshay. 1629.
[*W*^{1,3}p.285 et 931, cf. Ph. Aquinas; cf. Catal. Bibl. Leyd. ed. 1716 p.309.]
11. — cum Al. Uchtmanni Vers. Lat. [ex Gallica praecedente] 8. *L. B.*, Jo. Maire. 1650.
[*W*^{1,3,4}. — Ed. 1688 s. t. הכל הכלי הלה tit. tantum novo insignitam suspicatur *W*^{1,3}. — Vers. Lat. MS. *Tayleri* (q. v.) male inter Codd. *De Rossi* refert *Weisse* ex *Rof.* Diz., qui tantum ex *W*¹p.403 describit.]
12. — textus punct. cum Comm. anon.: *Arbor scientiae* [Simson Marpurgo] et indice 14 sectionum earumque capitum atque Jakob Frances: *Carmen* etc.
4. maj. *Ven.*, *Vendramini* 1703-4.
[*W*³, ad. 788c. Tit. plenum v. ap. *Dukes.*, Litbl. XI,487, cf. sub Jakob Frances et Simson Marpurgo.]
13. — cum Comm. (*Pretiosa Elasar*) selecto potissimum ex Comm. [Jomtob] ed. 1598 et Mos. Chabib et Jos. Frances, atque indice Biblico (*Memorans*), acc. *Petitio* Jedajae cum Comm. superiore anon. (פלאי) et Indice (*Memorans*) Elasar b. Salomo Lisser 8. *F. a. O.*, Prof. Grilo (מליו אהר אלה ישר) 1792.
[Corr. A.1782 ap. *Mich.* 451 et *Rebenst.* 358, ubi etiam *F. a. M.* et „Riesser“ pro Lisser. Cf. Litbl. I,364, ubi nonnulla incorrecta.]
14. — cum Expos. vocum et Comm. העין Mos. Konitz 4. *Wien.* 1796.
[Textus pravus sec. *Weisse*, ubi A.1795 ex praef. data 11. *Ab* חקנה.]
15. — cum Vers. Germ. et Comm. (*Collectanea Zebi*) per Zebi H. Baschwitz b. Meir 8. *F. a. M.* 1803.
[Annunciationem ed. repetitae cum Comm. Jos. Frances et Mos. Chabib A.1789 v. sub Benseeb.]
- 16] — Pars prior cum Comm. duplici; v. Salomo b. Moses Dobruschki: *L. Delectationum* (1775).
- 17] — sectio IV et V Germanice (lit. Germ.) per M. Mendelssohn; p.1 Zugabe (Decemb. 1784) zu Bd. II des Sammlers N.3713.
[Eandem Vers. retinuerunt Interpretes totius libri Simson-Hamburger, Chajjim Schwabacher et Dav. Ottensoffer in ed. *Fürth* 1807, recusa per Sal. Herz 8. *Wien* 1809 (הקע), quam possideo, omissam ap. *Weisse* p.XXVII, sed vitio typographorum, qui passum ejece- runt, unde confusio nacta est, ut ipse in epistola mihi indicavit. — De Vers. Gallica per M. Berr v. recens. sub S. de Sacy 1808. — de Comm. MS. v. sub Levi b. Gerson.]
- 18] בקשת המימן *Petitio Memin* i. e. Precatio cujus voces singulae (974?) incipiunt a litera מ, cum Josef Frances Comm.; ad c. op.4 (1551).
[Exhibet quoque distichon patris: בנה המימן להם במימן]

JEDAJA

- ובי (W³p.286) et *Acrostichon* Nostri finale (רהוטה), quod W¹p.402.³p.291, ut *Dukes*, Litbl. IV,489 (cf. *Zz.* Z. G. 467) ex cod. MS. partim repetit, v. *Rof.* ad cod. 98 p.64. Tit. זהלה לאל, quem ex *Bart.* petit W „*Laus Deo*“ ex formula scribarum (finali quidem!) frequentissima efficitur vid. In disticho patris laudato num verbis בטרני מן זהב ad tit. allegoricum alludatur nescio.]
- 19] — cum Comm. anonymo [Jomtob] ad c. op.7 (1598). [*Rof.*, Diz., ed. *Mant.* 1556 solam affert, quam non possidebat, neque in ea (op.5) reperitur!]
20. — 8. ??
[Fragm. lit. quadr. punctatis, manu Judaei Itali completum ff.4 exstat *Opp.* 392 O.; forsan ad ed. ביה אל patris Abraham (p.669 op.2) pertinet? Cf. etiam W³ p.143 allatum supra p.783 ad op.18?]
- 21] — cum Vers. Lat. Hil. Prache [W^{1.3}]. 4. *Lips.* 1662.
- 22] — cum Comm. etc., ad c. op.13 (1792).
23. Expositiones in loca Midrasch Psalmoreum [N.3788] usque ad Ps. CIX; acc. Josef Taitazak: *Expositio aliquot Psalm.* et Mos. Ibn Esra: *Admonitio*, quae s. t. לשון הזהב *Lingua aurea* collegit Abraham Ibn Akra
4. *Ven.*, *Dan. Zanetti* (ושמה"ה) 1599.
[W¹p.403 sec. *Bart.*: A.1593 et 1599, ³p.288 et *Rof.*, Diz.: A.1593, scil. deducto ו, quamquam *Bart.* שני"ג et ושמה"ה designat! sed ne ה quidem (milliare) deducendum esse, praeter typographum ex eo patet, quod Editor in praef. opus suum מדררי נמרים (supra p.665 N.4173) jam excusum dicit; neque rectius *Sabb.* (contra *Bartol.*) sequens W (atque *Rof.* et ipse *Weisse* p.XV!) librum Comm. in ipsos Psalmos habet. Est liber particula operis majoris MS. (v. *Zz.* Z. G. 467 et citatum ex Arama ap. *Weisse* p.XIII.XXIX [cf.p.XVI et XXVIII], quod ad Tanchuma spectat) in Cod. *Mich.* 664. Ante monitum Editoris in fine, se non amplius in apographo offendisse, legitur clausula ipsius auctoris: וזה סוף מה שמצאנוהו במדרש חלים ממה שראוי שיובר „hicque finis eorum quae invenimus in *Midrasch Tillim* laudanda“, neque amplius in Cod. *Mich.* laudato, unde verba *Zz.* l. c., particulam non ultra Ps. CXIIX progredi, ad partem ipsius *Midrasch* (cf. N.3788) referenda. — Efficta est ex nostra ed. lib. homonymi auctore Isak Alchadeb q. v.]
- 24] — (מכתב ההנצלות) [seu ואגרת *Epistola apologetica* (partim rhetorice) de studio philosophiae etc. non prohibendo ad Salomo Ibn Aderet in ejus *Quaest. et Resp.* n.418 q. v. (1539 etc.)]

[W¹p.403.³p.287, qui ed PR. omittit, cf. *Rof.* ad Cod. 98. — Ed. separata superior nemini nota, neque ipsi *Weisse* (p.XV, cf. p.XXVIII) ut in epistolis fatetur.]

25] הפרדס *Paradisus* Ethica quadripartita

4. s. l. e. a. [*Constant. ca.* 1515].

[Librum excusum nuper detexit *Luzz.*, Litbl. XI,818, cf. sub Machir et Moses Cordovero; de MS. cf. *Zz.* l. c. (neglectum a *Weisse*), cf. בעל הפרדס ap. Is. Arama, cap. 7 medio. Cap. ultimum de poesi ex Cod. MS. *Mich.* 772 excudit *Dukes*, 21 נחל קדומים, ubi in fine auctor 17 annos natum sese dicit; cf. *Zz.* l. l.]

JEDAJA (Ibn) [*fict.*] v. Baruch Ibn Baruch.

5571 JEDIDJA (Gottlieb) b. Abraham Israel, Concionator Lembergensis.

1. אהבה השם *Amor (nominis i. e.) Dei*, Expositio in Deuter. X,12 variis modis 50 (ex 210 selectis) f. *Crac.*,

Menachem Meisels (משיחך יבא) 1641.

[*Sabb.* (ap. W³674 et *Jüd. Lit.* 457) omitta voce יבא A.1628; approbatur A. שפוט et a Jomtob L. Heller mense Tebet A. הפלאהו קק.]

2. — f. *Lubl.*, sub *Wladisl.* (חבא גאולה) 1645.

[Ed. ad amussim, ipsis Dagesch in literis nonnullis, alteri par, ubi tamen post praef. Globus cum Zodiaco, hic figura eadem juxta puteum quae in N.1535.]

3. שיר ירדנה *Carmen dilectarum*, continens ¹) חפלה לדרך *Comitatus in viam* ²) צרה לדרך *Precatio in viam* Exposit. variae, et ³) צרה לדרך *Viticum in viam* in Masoram

4. *Crac.*, sub *Wladisl.* (הקדש) 1644.

[Approbant Josua b. Josef (mrt. A.1648) et Jomtob L. Heller. Partem IV: חמישי דרך, quam habet *Sabb.* ap. W^{1.3}, neque in Cod. integro *Opp.* 370Q. neque post partem ³) in Cod. *Opp.* 899Q. offendit]

[JEDIDJA b. Benjamin Anaw [p.737 err. typ.] v. Jehuda b. Benjamin Anaw.

JEDIDJA Carmi v. Josef Carmi.

5672 JEDIDJA Galante b. Moses h. Mardochai. [*Decisio* (פסק) Nostri exstat f.67 Quaesitorum patris ed. 1608.]

1] חידושים *Novellae* in tractt. nonnullos Talmudicos, partim ab Isak Aboab inceptae, partim patris, acc. (f.103b) Nissim Gerondi: *Novellae* et (f.178-92) Jomtob b. Abraham: *Novellae*; ad c. (f.71) *Quaes.* patris (a Nostro editorum)

JEDIDJA LEVI

- Moses Galante q. v. (1608).
[W¹675 Nissim Gerondi in hac ed. omittit.]
2. — u. s. (tit. חידושי נלאנטי *Nov. Galante*), edid.
Samuel b. Jakob Levi Brandeis (ff.62).
f. *Wilm.*, sub *Phil. Ernst Graf*
Hohenlohe, Hirsch b. Chajjim (חומ"ר sic) 1716.
3. — *mb.*
[W²p.283, ad. 2084b, omnesque Catalogi A. sistunt
1706, typographiam vero *Wilm.* non ante A.1712
resurrexisse demonstrabitur in Sect. III.]

5673 JEDIDJA Levi, Rabb. Sienae.
סדר זמירות וליטור inter *Prec. varr.* N.3262A (1786).

JEDIDJA Norzi v. Salomo Norzi.

JEHONATAN=Jonatan q. v.

JEHOSCHIA, JEHOSCHUA=Josua q. v.

JEHOSEF (יהוסף) v. sub Josef *passim*.

 JEHUDA, quae hic desiderantur v. sub
Arje et Leo.

5674 JEHUDA [incertus suspectissimus].
1. החיים ס' *L. Vitae* Conc. in Leviticum
4. *Crac.*, 1588.
[*Sabb.* ap. W¹681, qui ed. *Ven.* ex *Bart.* addit.]

5675 JEHUDA Abelson (אבעלסון) ex Wladislaw.
1. זכרון יהודה *Memoria Jehudae* P.1: פתחי
מחנה *Januae munditiei* Introd. methodologica
in Ord. Mischnicum VI, cum Emendd. et additt.
Bezalel Kohen 4. *Wilna.* 1851.

JEHUDA b. Abraham v. Jehuda Altschüler
et Jehuda Korijjat et Jehuda Sarko et
Jehuda Wallich.

5676 JEHUDA (Loeb) b. Abraham.
1. שירי נעִימוֹת *Carmina amoena* Historia Kain
et Abel, qua immortalitas animae deducitur,
rhythmica cum Vers. Germ. (lit. hebr. quoque)
S. *Bresslau.* 1816.

5677 JEHUDA b. Abraham Jakob Posen.
1. מכבי יהודה *Maccabi Jehuda* Expositio con-
nexionis pericoparum Pentateuchi (penuriae
causa tantum in Genesin excusa)
f. *Crac.*, *Menachem Meisels.* 1645.
[Tit. A. ביטני בביטני יושע יהודה וישראל ולשלום]

ut vid. pro בביטני יושע, finit. feria II. לסדר יהודה
יאה, ergo 406 (ut W¹685) sed exeunte
A.1645.]

5678 JEHUDA Abravanel b. Samuel b. Isak. [Auctor
factit. ap. W¹3779, cui enim dedicatur lib. לכל הפע
q. v. sub היקון שטרות N.4096; cave confundas
Nostrum (eundem W¹683, cf. *Zz.* כ"ז V,154) cum
homonymo, *filio* Isak, q. v. sub Leo Hebraeus.]

5679 JEHUDA Abudiente (Abudienti). [Editor vid. lib.
אור טוב (W²681b), v. Jehuda di Modena.]

JEHUDA b. Ahron v. Jehuda Stark.

5680 JEHUDA Ajjasch (عجاش=עייאש, non "Ejas"),
Rabb. Algeriae. [Mrt. Hierosolymis ante A.1776,
v. *Asulai* II f.8n.57 (adde eundem sub tit. aliis
opp. nostrorum atque בני יהודה et עשרה דארעא),
cf. *Fraenkel* Litbl. IX,585 et *Fürst.* ib. 593;
male עייאש ap. *Ghirondi* p.176n.112. Nomen patris
nullibi offendi.]

1. בית יהודה (ש"ח) *Domus Jehuda* Resp., acc.
Ritus synagogae Algeriensis (סנהדי ק"ק ארגיל)
f. *Liv.* 1746.

2. וזאת ליהודה *Et hoc Jehudae* Exposit. variae
potissimum haggadicae; edid. filius Abraham
f. *Sulzb.*, Ahron b. Meschullam. 1776.

[A. in tit. וזאת ליהודה, unde A.1676 ap. *Mich.*
1122; fin. 1. Tammus 536. Autogr. ex caractere
Hisp. (מכתב שלהם) transscripsit Meir b. Israel Jakob
Hildesheim. *Asulai* II p.40 sub וזאת.]

3. לחם יהודה *Panis Jehudae* Exposit. in Mos.
Maimonidem f. *Liv.* 1745.

4. מטה יהודה *Baculus Jehudae* in Josef Karo:
Mens. I q. v. (1783).

5. קול יהודה *Vox Jehudae* Conce. in pericopas
Pentat. f. *Liv.* (בכל אשר) 1793.

6. שבט יהודה *Virga* (seu *tribus*) *Jehudae* Nov.
in Josef Karo: *Mens.* II. [una cum op.4].
f. *Liv.* (בטה עז שבט למנשול) 1783.

5681 JEHUDA b. Alexander Levi Wormatiensis, ex
stirpe (בנוע) Oppenheim.
... סדר והנהגה v. inter *Prec. poenit. societ. etc.* (1697)

5682 JEHUDA (Ahron Moses) Altschüler b. Ab-
raham Chanoch, Rabb. Krumenau. [*Sabb.* b. Isak
Premisl. in praef. ad בנהק narrat. se Meir b. Chaj-
jim permisisse describere Expositionem suam lib.

J E H U D A A N A W

מכלול (Dav. Kimehi), apud quem A.1597 degerit „Mos. b. Abraham Prag, auct. lib. ״יחל משה״, qui eam surreperit atque sibi ipsi tribuerit, ut ipse Sabb., cum A.1617 Pragae fuerit, audiverit. Frater est Elasar Perls. *W*³686 sub Nostro affert op. ״חורת המנהג״ auctore Jakob b. Chananel Sikili (v. ²p.1451n.751, ^{3,4}1046b, *Zz. Z. G.* 516, *Uri* 166), Nostrumque Jeh. Ahron b. Abraham male conjicit cum Jehudab. Ahron ex Przemislaw, qui (ca. A.1692) martyrium passus est, ut narrat Samuel Auerbach in *Elegia* N.3691. *Asulai* ad tit. utrumque, nomen auctoris non addit, unde desid. ap. *Ben-jakob.*]

1. ״יחל משה״ *Et deprecatus fuit Moses* [Exod. XXXII, 11] *Ethica et ascetica*, cujus P.H.: ״חורת האשם״ *Lex sacrificii (pro culpa) de poenitentia*.

4. *Prag., Mos. b.*

Bezalel (18. *Ijjar et fer. V. 1. Tammus*) 1613. [*W*^{1,3}686. *Zz. Z. G.* 289n.14, corr. ap. *Geiger*, *Literaturbl. des Israeliten* 1846 p.79. — *Confessio magna* ex hoc lib. recusa A.1680, in *Prec. quotid. N.* 2184. Cf. quoque Jehuda Puchawitzer: *Via sapientiae.*]

2. — Ed. II. [*W*^{1,3}] 4. *F. a. O., in aed. Prof., Beckmann* (״יחל משה חורת האשם״, *fin. fer. II.* ״לסדר והקיסוהי אה בריחי אהתם״) 1691.

J E H U D A A n a w v. J e h u d a b. Benjamin.

 J E H U D A Arje, v. *Introductio* nostram de nominibus.

J E H U D A b. Ascher Selig v. J e h u d a Margalioth.

- 5653 J E H U D A b. Ascher (הרא״ש) b. Jechiel b. Uri. [Patre celebri natus in Germania (v. *Asulai* I p.26) Saec. XIII. ex., mrt. patris successor Toleti peste 17. Tammus 1349. Qui aliter sentiunt Bibliogr. ap. *W*^{1,3}694 etc. confundere vid. nepotem homonymum (*Zz. Z. G.* 423.435), forsan filium Responsionum collectoris, scil. Jehuda b. Ascher b. Salomo, qui forsan martyrium suscepit A.1391, sec. *Cassel*, praef. ad op.1, ubi v. auctores citatos; adde opp. quidem dubia, forsan nepotis, חקור החורה ap. *Gedalja* (*W*^{1,3} et *Asulai* II p.54 et f.87) et השטים חקור (Abr. Sacut f.101a, ex quo Sabb. ap. *W*¹), quocum cf. *Libenthal* ad Cod. *Monach.* 42,3, ubi juvante (?) Nostro discipulus Sal. b. Abraham „Zarkos“ (leg. Corcos, ut *W*⁴ 2017b, *Pasini*, Cod. 112) Comm. in Isak Israeli: *Fundam. mundi* scripserit?]

1. Quaes. et Resp. (partim aliorum auctorum) s. t. זכרון יהודה *Memoria Jehudae*, sumptibus Jehuda Rosenberg curavit, Indices et praef. adjecit D. Cassel 4. *Brl.* 1846.

[Codex MS., ex quo opus excusum, est idem ap. *Gg. Ztsch.* III, 284n.15, cf. sub Jerucham.]

- 5684 J E H U D A Aschkenasi, Dajjan (*judex*) Tiklin, b. Simon Sofer Frankfurt.

באר היטב *Declarando bene* in Josef Karo: *Mens.* I q. v.

[Auctor primum opus Jesaiae b. Abraham (q. v.) in *Mens.* I continuavit in *Mens.* II et III, dein vero etiam in *Mens.* I emendatum et auctum edidit, ut ipse narrat in praef. ad ed. I. *Amst.* A.1742, recusa in ed. II. *Amst.* 1757, ubi in P. IV per propinquum (מחורן) Mos. Frankfurt (ex ed. 1749, ap. *Mich.* 4917) recusum. Cf. *Asulai* II p.12, et cf. Sacharja Mendel.]

- 5685 J E H U D A Ibn Atthâr (עטאר seu עטר), Rabb. Fas. [Saec. XVIII.¹; cf. *W*³764d, adde 3032b p.1070. *Asulai* I f.34, ad. II f.42 n.150, cf. I p.96 n.256.]

מנחת יהודה *Oblatio Jehudae* in Pentat., Novellae ex eo excerptae ap. Jehuda Korrijjat: *Lumen et sol* q. v. (1838-9)

- 5686 J E H U D A Ibn Balam (Bileam), Arabice: *Abu Zakaria Jachja*, Toletanus Hispali. [Ca.1170-90. Ibn Balam cognomen Arab. est (cf. *Fürst*, *Litbl.* VII, 451), nomen patris ignotum (hic vero, si esset nomen ejus atque argumentum ap. *Reifmann*, vita Serachjae p.69 n.17, ullius validitatis, Karaeus habendus fuisset, non Noster!). Floruit (sec. *Dukesii* sententiam postremam) ca. 1080-1100, certe non 1120-40, ut ipse (*Litbl.* IV, 170) et antea *Mecklenburg* ap. *Jost*, *Isr. Annal.* I, 340 (ubi praeterea paucissima adduntur vel emendantur ad *Zz.* Addit. 318), neque A.1150-70, ut *Fürst* (l. c., qui more suo ab aliis prolata tantum recoquit). In op. *de particulis* — [cui appd. instar adjecit tract. *de verbis denomin.*, ut ipse ad Deut. XXIV, 20 (Cod. *Uri* 168) eum f.68b citat: כמא דכרת כן הדה אלמפעאל אלמשהקה כן אלמסמא נמלה זאלחה — פיאכר כהאב חרורא אלמעאני] — coaevum habet (ap. *Dernburg*, *Gg. Ztschr.* V, 408) Isak Ibn Gajat (mrt. A.1089); jamque disputasse vid. contra Mos. Gikatilia (q. v., cf. *Mecklenburg*, l. c. et *Dukes*, *Litbl.* IV, 170), quamquam huic postponitur

totius op. de totius scripturae accentibus etc. Haec omnia vero communicata a *Matth. Beroaldo* lit. Heb. Aureliae Prof., quem dicit etiam fragmenta prius edita ex Biblioth. *D. Vatabli* communicasse, aliaque suo tempore excudenda curaturum promississe.“ Tractatus ipse 6 plagg. (24ff.) occupat, sign. A.–F, septima (ff. 4), quam breviter absolvit *Hupfeld*, orditur praemonito Merceri, qui in hac charta, „quam quidem ad c. totius libri post tract. de accent. 3 librorum poteris subnectere,“ *Miscellanea* dedit ex Cod. MS. ad librum ipsum non pertinentia; particulae incip. וכלא מם בראש פעל (sic) de lit. ה ה כ"ב אותיות הם י"א וזכרים י"א et ו י א potissimum; dein מ"א אותיות שון ונקבות אין במקרא חזכה גדול מ"א אותיות שון נשלם שבה ג', ubi clausula codicis: לאל נעלם ביום ד' מ' לשכט המ"ל fol. verso exstat *Sermo* (Tractatulus) *Jachja Grammatici*, qui etiam excusus est in fine lib. de punct. Jehudae Chajug (q. v.); finitum dicitur liber ser. V, 27 Tammus 326, et ultimum fol. nihil exhibet praeter: Excudit Rob. Stephanus A. MCLXVI Cal. Julii. Tria, vel a vel pro me examinata expll., scil. Bodl. (Catal. II, 441b), *Opp.* 1326Q. et Leydens. particulam non exhibent in 3 libros poet. excusam *Par.* 1556 (*W²b*), quae „prorsus interiisse videtur“ *Hupfeldo* (l. c., cf. p. 14); sed ex bibliothecae societatis Amst. expl. recursum est *G. Polak* una cum libello de verb. denomin. nuper a me in Cod. Leyd. Warner. 56 f. 230 detecto; ubi forsitan mea nonnulla de auctore adjiciuntur. Ex libro majore portam 1.3 atque praeterea nonnulla in libro משפטי הטעמים recudit W. Heidenheim q. v. (1808), cf. ejusdem excerpta una cum lib. Mos. Nakdan in Cod. *Mich.* 207. Cod. apogr. imperf. ap. *Luzzatto* (Proleg. p. 210) descriptus est (ut ipse mihi indicavit) ex Cod. *Reggio* nunc 18, ubi inscribitur: קצת טעמי מקרא הרצה להבין. ותאי ודרקו; cf. quoque Add. nostra ad *Uri* 111. Nihil de Cod. suo 488 specialius tradit *Rof.*, alibi vero oscitantiae dedit pessimum exemplum atque ansam lucubrationum Bibliographorum, quorum sententias hic breviter relaturi, notitiam dilucidantem adjecturi, Codd. vero MS. loco suo specialius delineaturi sumus. Exstat enim Nostri opus sub tit. הורייית הקורא *Instructio lectoris*, — qui tit. quasi generalis opp. talium ap. auctores praecipue Germ. et Gall. offenditur (*Jüd. Lit.* 417), lit. Arab. vid. כתאב גלארשאד (*Mos. Ibn Esra*, Cod. *Uri* 499 f. 73) — idque a *Dukes* promissum nondum editum (ut putavit Z. Z. G. 567), sed exstat MS. in Cod. *Opp.* 1370Q., ex cujus apographo ap. *Frensdorf* (nunc ap. *Dukes*, v. Kontres

p.68) initium et capp. inscriptiones dedit *Dukes*, Beitr. p.197, ubi Interpretes ex Arabico dicitur Natanel b. Meschullam, in Cod. *Vatic.* 402 vero (*W*²p.1289) Menachem b. Natanel, quem Interpretem subdit (ut nunc mihi constat ex notitia nuper communicata a *S. G. Stern*, qui ipse Codicem inspexit) *Rof.* in describendo Cod. suum 764,⁴ (p.155 ex allato, p.158, Cod. *Vat.*!! Cod. *Opp.* eum ut *W* latuit); Cod. hic [in epigraphi scribae!] salutatur הוריות הקורא, auctor „Moses“ Abrahamum Ibn Esra citat, unde *Rof.* Mos. Kimelhi suspicatur, tamen id ipsum opus citari putat a Nostro in libro excuso (*Buxt.*, *W*²p.1289, ap. Heidenheim f.9), quem tamen (in *Diz.*) Saec.XI. floruisse dixit! Idque repetit in *Diz.* (p.235) sub Mose, quem Saec.XIII. sistit (*Hamberger* ad *Fürstii* Concord. ablegat, ubi p.1382 tantum *Wfii.* recensionem auctorum grammat. invenies, cf. *Jüd. Lit.* 414 n.29). Hinc inde *Luzz.*, Proleg. p.31 auctorem Arabicum Mosem aliquem sistit etc.; jamque *Zz.*, Add. l. c. dixit: „latet in hac re alicubi error.“ Liber הוריות הקורא vero citatur a Nostro (quod *Rof.* in Cod. 488 legere potuit) ac ipsius opus (וכבר זכרתי), unde forsant *Heidenheim* (l. c. f.30b), opus hujus tit. (הוריות) allatum a Jekutieli b. Jehuda (q. v.) Nostro tribuit; cf. *Hupfeld* p.8, qui ipsum Heidenh. non consuluisse vid., dicit enim in nota 22: „Non proprio Marte opinor (!) sed Jekutieliis ad Exod. XXX,31 testimonio“, ac si non disertè Jekutieli a Heidenh. citaretur; paullo post, librum הקורא הוריות, Salomoni cuidam tributum in nota masoret. ad Gen. VII,11 (ap. *Eichhorn*, Repert. f. bibl. etc. XVI,25, v. infra), cum הקורא עין Jekutieliis combinat; *Zz.* Z. G. 113 superiorem sistit Sal. Nakdan, eique forsant tribuendam habet *Instruct. lectoris*, alegans ad *Mecklenburg* Litbl. 1840,199, qui eodem fonte הוריות citat, Salomonem quoque cum Jekutieli conjicere vid., quoad Codd. vero rei speciem melius dignovit *Hupfeld*, qui in hunc „nugatore“ irrumpit, ac si ipsum Bileamidem irā et studio praestare sibi proposuerit, sed jurans in *Rossii* verba revera subditiua; quae praeterea *Hupf.* de libro nostro profert, jam pertinent *Dukessio*, non melius, imo insidiis tractato (cf. *Jüd. Lit.* 411 n.1, 414 n.31). *Hupfeldi* castigationem majore jure meritabant alii duumviri, scil. *Zz.* Z. G. *112 (qui nescio num indulgentiā, an ignorantia, alto praeteritur silentio), qui Cod. *Rof.* 764 tribuere vult Mosi Nakdan (q. v.), ejus op. a Jekutieli (v. supra) citatum putat (p.115) propter formam pluralis (הוריות), quod tamen ex הוריות facile oriri potuit, fornus varias v. ap. *Hupfeld* p.6 n.20), imo *Frensdorf*, ad Mos. Nakdan (1847), ausus est, Cod. hunc eundem habere ad Mosis Nakdan opus notissimum ex-

JEHUDA b. BARSILLAI

cusum — quod nunc ex autopsia confirmat *S. G. Stern!* — Absoluta ergo cum *Cod. Ros.* „difficultate et virorum doctorum haesitatione“ (*Hupf.* p.9) revertamur ad ea quae de Codd. binis genuinis proferuntur. *Zz.* Z. G. 111 de auctore tacet, interpretem sistit sec. *Cod. Opp.*; sed nomen diversitas forsitan ita concilianda, quod in *Cod. Opp.* ipsum nomen „Menachem ben“, in *Cod. Vat.* nomen avi Meschullam ejectum fuerit; non mera corruptione nominum Menachem vel Meschullam (ut *Mecklenb.*), nisi simul inversione. *Dukes*, Beitr. p.187 opus Nostri utrumque certe hebraicum habuit, ac diversum a Codd. ex Arabico versis (quae p.188 nota 1 de *Cod. Opp.* 13700. profert, non ad Catalogum referri possunt, ubi opus discrete ab auctore lib. הנרייט sed non ipsum הנרייט dicitur, in *Cod. ipso* initio קצרה בדרך compendiosum fertur, cf. *Kimchi* ap. *Hupfeld* p.9). *Idem*, Kuntres p.3, Nostrum recensiones varias lib. טעמי המקרא [sic] טעמי המקרא legendum, ut etiam Beitr. p.187 infra] composuisse, p.68 librum excusum eundem habet ac *Cod. Opp.*, quem ergo non op. הנרייט sed טעמי המקרא continere, et quidem (cf. *Litbl.* VII,665) recensionem paullo diversam. Nostrum nonnulla petivisse a B. Ascher [cf. *Comm.* in *Deut.* V,4 f.47b] dicit ib. p.12, Mos. Nakdan ex Nostro petivisse p.48. Etiam *Hupfeld* „patet“ opus primitus hebr. scriptum, dein Hieros. Arabice translatum, rursusque hebr. versum sec. praef. vel Interpretis vel librarii והביאו יוסף בן חייא הסופר מהורגם בלשון ערבי כאשר (העתיקו לשם ור' נחנאל בן משולם הפכו (nullo expresso argumento) p.1. primam habet editionem. Jam alibi (*Jud. Lit.* 412 n.6., cf. המקומות אל ספר המקומות) in Vers. libri רמה רמה monui, vocem הפכו tantum *vertere* significare, tamen auctor illius exordii opus ex Hebr. Arabice versum habuisse vid., sed quisnam sit, quoque testimonio id putaverit nescimus, contra valet testimonium Mos. J. Esra allatum et Abr. Ibn Esra et analogia opp. aliorum, nisi ipsum Balam Interpretem vel Epitomatores ex Hebraico habueris! Cf. quoque sub Jehuda Chajjug.]

Beiträge p.47 [cf. p.51], ubi etiam de Nostri fragmento quoad Saadiam). Jamque inde (et cf. *Jud. Lit.* 402,389) melius doctus esse potuit *Jellinek* Beitrage I,8. — Ex iis quae de opp. collegit *Zz.* Addit. *ib.*, corr. et suppl. *W*¹-702, *Ros.*, *Diz* (p.52), *Conforte* f.8b (ubi f.48a familia Barsilla recens), *Asulai* et *Ghirondi* p.170; speciatim ¹) חקון נוסרי (de cuius argumento male *Ungerus* sec. *Plantav.* et *Bartol.* minus recte *Sabb.* ap. *W*³ erroris arguit) non est excusum anon. N.4097.4101; sed v. *Cod. MS. Mich.* 204. — ²) ארון העדות est auctore Jehuda Chorassani b. Josef (*W*713.721.723, v. *Cod. Ms. Mich.* 64 etc.) — ³) ט' העתים *I. Temporum*; ad citata ap. *Zz.* adde locum ap. *Ascher* tract. parv. ספר חורר in fine (cf. *W*² p.896, qui ipsi *Ascher* tribuit) et in fine הלכות הפלין sec. codd. nonnullos, cf. *Zidkijja* b. Abraham ap. *Schorr*, *Zion* I,97.]

פירוש *Comm.* in librum *Jezirah*; excerpta (potissimum ex *Saadja* et *David Mokammez*, qq. vv.) ex *Cod. MS.* per S. D. Luzzatto; ap. G. Polak: *Oostersche Wandelingen* p.69 q. v. (1846).

JEHUDA del Bene v. Jehuda Mehattob.

JEHUDA b. Benjamin v. J. Benseeb.

⁵⁶⁸⁸ JEHUDA b. Benjamin Rofe Anaw (*dei Piatelli*) b. Jechiel b. Abraham, seu Jehuda *Taaleh* (יעלה). [A.1247 documentum Romae suo nomine instructum exstat, de quo, ut de variis suis opp., fusius in *Catal. Codd. MS.*; de nomine „Rofe“ etc. cf. sub Jechiel b. Jekutiel; et cf. auctores allatos sub patre Benjamin Anaw; speciatim *Conforte* f.21; *Asulai* II p.64.156 (ubi verba לו אהי שני וקורא לו אהי שני וקורא לו אהי שני) et p.170 n.49; *Zz.* ap. *Gg.* *Ztschr.* II,323, *Schorr*, *זיין* I,111.112; *Carmoly*, *Hist. des medec.* p.95. *W*¹-3699 sub Nostro recenset opus excusum הנאי, q. v. sub patrueli et discipulo *Zidkijja* Anaw. — *Reg. mact.* et *Terefot* (non „directionis“ ut *Rof.* ad *Cod.* 62 p.31!) ap. *W*¹765=3699b, ut monet *Rof.* ad *Cod.* 95; sed auctor libri ערונה הבושם in *Cod. Ros.* 312 in *Indice* male cum Nostro conjici vid. *Nepi* p.187 auctoris aetatem sibi non eruendam constituitur!]

⁵⁶⁸⁷ JEHUDA b. Barsillai (ברולי) ha-Nasi, al Barcelloni (הברצלוני, seu more Arab. אלברגלוני). [Atavus gentis Catalonicae Scheattiel (*Zz.* ad Benjamin p.5), in Provincia Galliae (*Zz.* Addit. p.321 ad *Cod.* XXXI), forsitan Massiliae (*Zz.* Z. G. 482-3, ubi in *Indice* p.590 confunditur Jehuda b. Salomo Barcelloni, de quo tantum p.469) ca. A.1130, ubi ad eum direxit epistolam Abr. b. Chijja (*Cod. MS.* collect. nunc *Zunzi* n.19 [cf. *Geiger*, *Mos. b. Maimon* p.71] non in *Bibl. Mich.* ut *Geiger*,

⁵⁶⁸⁹ JEHUDA b. Benjamin (Wolf) Stadthagen, Archisynag. Altonae.

1. מנהג יהודה *Oblatio Jehudae* Expositio locorum in *Comm.* Sal. Isaki in tract. Berachot,

JEHUDA b. BEZALEL

ubi vox כלומר occurrit, atque Collectanea nonnulla

4. *Amst.* (קהו נא .. ברכי אל .. את מנחת) 1763.

JEHUDA b. Bezalel v. Lewa b. Bezalel.

JEHUDA Bloch v. Jehuda b. Wolf.

⁵⁶³⁰ JEHUDA Bolat, seu Bulat (בולאט), b. Josef, Hispanus ex Estella (אישטיליא) regni Navarrae. [Patriam urbem ad nomen addit in epigraphie ad Jeschua b. Josef (q. v.) A.1510, ap. *W*¹ 724, ubi בולא ex Resp. Eliae Misrahi notatur, sed v. *Conforte* 33a. 34a.b, et *Asulai* I p.64. Corr. nomen ap. *Dukes*, נחל קדומים p.51, ubi p.61 titulus describitur.]

1. כלל קצר מכל הרשום בכתב *Compendium omnium quae scripturā notata sunt* Conspectus omnium (9) scientiarum, cum tabulis duabus

4. *Constant.*

Gers. Soncino. A. XI. Solimani [1530-1].

[Libellus rarus, ff.20 (5 quatern. lit. quadr.; auctor, omissus a *W*² p.1313 n.272 et *Rof.*, Ann. p.34 n.212, sese nominat in linea 7 introd. In fine libri 7 titulos (!) habere dicit, scil. praeter primum עין כל² מראה³, סביב שמנה עשר אלף⁵, מגדל נבואה⁴, מלוטשת וכל אחד אחר, pergitque פרח⁷ שהכל פונים בו מספרין מחירו פרח והוא לי שחר בטלה ודי עשר בשנים קרוב לארבעים ולכן אני מריו הנאה עד עשרה שנים ואפילו שיתן מחירו רק הקריאה לבדה חהיה מותרת לו למי שיבא לידו מדעתי ורשותי והשומע ישמע כי אין בקול דין מעילה ושלם על הפטורים, ubi pretium libri florenum dicitur; quae de 40 annis adduntur non ad auctoris aetatem ab infante spectare videntur.]

JEHUDA Brzesc v. Jehuda b. Moses Naftali.

⁵⁶³¹ JEHUDA Brestizki (Brzesticki?). [*W*¹ 701 sic.]
היהודה יעלה v. inter Prec. varr. N.3244.

⁵⁶³² JEHUDA Briel (בריא) b. Elieser (compend.: ביהרי), Rabb. Mantuae. [Mrt. fer.III. 6. (7?) Ab A.1722, v. Elegiam Simson Modon. *Rof.*, Diz. (p.64), Biblioth. antichr. n.22-4, *Asulai* et *Nepi* p.127 op.2 omittunt, *W*³ 702b, ubi „Beriel“, utrumque. Cf. ad Cod. *Reggio* 50.]

1) שפר כללי דקדוק *Pulchritudo (pulcherrimae) regularum grammaticae* hebr. 8. *Mant.*,
Rafael Chajjim d'Italia (ירעה mense Ab) 1730.

[*Luzzatto*, Proleg. p.66 et in epistola privata; cf. *Wunderbar*, Litbl. XI,499.]

2] Decisio; in הלכות מסים N.3460 [ca.1709].

⁵⁶³³ JEHUDA Calaz (?). כלץ „Claz, Calatz“ ap. *W. Rof.*, etc., non „Velez“ (ut *Zz. Z. G.* 253), non ab urbe „Galaz“ in Moldavia, ut putat *Jellinek* ad registrum p.30 n.18, familia enim mauritana, cf. Jeh. b. Abraham כלץ, cujus Acrost. ad c. Sal. Duran: *Gloria Israelis*, cf. Simon Duran Resp. 11 et ib. 20, Sal. כלאץ (ap. *Asulai* I f.85); nomen Isachar כלץ inscriptum vidi in Cod. hebr. excuso Bibl. Leyd. n.36,0.; forsitan خلاص? A.1534 err. typ. *Jud. Lit.* p.455, ubi potius ad p.399 pertinet, maleque ca. A.1530 ap. *Dukes*, Zur Rabb. Spruchk. p.79.]

1. המוסר ס' *L. Ethicae* collectus cum Annot. kabbal. nepotis simulque Editoris, Mosis. *ED. PR.*

4. *Constant.*, *Elieser Soncino* (fer. III. 16. *Cheschwan* הרצו-fer. II. 16. *Sivan* עורך) 1536-7. [Ed. rara. *W*¹ 3737. *Rof.* Ann. p.38 n.251. Ex *Zellerus* ap. *W*³ male 301 (1541) computat. הרצו ס' המסור non est titulus alter (*Nepi* p.193), sed epitheton ornans!]

2. — 4. *Mant.*, *Rufinelli* (שכא) (=5. *Febr.*) 1560-1. [*Corr. W*¹: A.1560³; A.1558; cf. *Zz. Z. G.* 253; Litbl. VII,498.XII,88.]

3. — per Josef Sofer b. Salomo Levi [*W*¹ 3]
4. *Crac.*, *Isak b. Ahron.* 1597-8. [Editor subscribit העשירי פום i. e. 10. Tebet=19. Decbr. 1597, carmen Schemarjae b. Ahron, vulgo Salman Chassan 27. Sefrae.]

⁵⁶³⁴ JEHUDA Ibn Cardinal (קרנאל, Cardaniel?) b. Isak. [Saec. XII-III.? *W*¹ 772; *Rof.* Diz. (p.162), qui ut *Muscato* (ap. *Cassel* ad *Cusari* p. XX, ubi v. auctores alios citatos, adde p.164 ad II § 57, et cf. sub Jehuda Charisi ad op.23) Nostrum primum habet Interpretem, ergo ante Jehudam Ibn Tibbon (1167-71), quod veri speciem non fert. Introductionicula ex Codd. MS. (cf. *Bislichis* 18) passim recusa, etiam ap. *Cassel* l. c., qui Nostro quoque varr. lectiones a *Muscato* adhibitas vindicat.]

Vers. hebr. ex Arab. libri *Cusari* Jehuda Levi IV § 25 (p.344) q. v. (1853).

⁵⁶³⁵ JEHUDA Chajjat (חייט) b. Jakob, Exul Hispanus Mantuae. [A.1493-1. Vitam enarrat in

JEHUDA CHAJJUG

praef. ap. *Conforte* 30a, *Ghirondi* p.194, cf. *Rof.*, Diz. p.72, qui male „Chijat“ scribit in Catal. suo; *Zz.*, Z. G. 231.377. Idem op. nostrum MS. (cf. *W*³ 714) sub „Jehuda Mantuanus“ affert *W*¹ p.835 n.753d [rectius e], v. *Pasini*, Cod. 132. De ed. *suspectissima* 1691 v. sub Perez. — Quaest. ad Jos. Alcastiel (*W*³ 714) v. in Cod. *Reggio* 24. — Cf. sub Jehuda Chajjug.]

מנחת יהודה Oblatio Jehudae Comm. in Perez b. Isak: Ordo divinitatis q. v. [*W*¹ 714] (1558 bis).

5696

JEHUDA Chajjug (leg. *Chajjudsch*, חייו *חייו*)

b. David, Arabice: *Abu Zakaria Jachja b. Dauid el-Fasi el-Kortubi* (Fessanus Cordubae). [Saec. XI, „primus“ seu „pater Grammaticorum“ (בן ראש המרדקים cf. infra). Nomen vulgo more hebraico seu aramaico pronunciabatur *Ching* [*Chijjug*], atque explicabatur „vitula“ (*Bartol.* III p.42, cf. *Pasin.* ad Cod. 12), sed Arabicam pronunciationem jam proposuit *Nicoll* p.493 (quam probat *Balmes* ap. *Luzz.* l. c.); a rad. *حوج*, „pauper“, „eeringuus“ derivat *Delitzsch*, Litbl. V, 470. Nomen non ad librum (ut voluerunt nonnulli) sed ad auctorem spectare [cf. *Zz.* Z. G. 428, ubi an nomen propr. sit dubitavi atque „Jachja“ proposui in *Scrapeo* 1846 p.43] demonstravit *Munk* ad *Tanchum* p.97, unde contra *Lebrecht*, qui corruptionem ex „Jachja“ suspicatus est (cf. *Huyfeld*, Comitt. de antiquioribus apud Judaeos accentuum scriptoribus, *Hal.* 1846 partic. I p.11 n.21) monet *Jellinek* (*Gersdorf*, Repertorium 1847 p.339), ap. *Tanchum* offendi formam חיית, quod tamen ex חייו corruptum habeo (cf. Mos. b. Isak ha-Nesiah Litbl. V, 518, de quo ad op.3). Omnem tollit dubitationem auctor antiquus Mos. *Ibn Esra*, qui (f.29b, ap. *Munk*, Notice sur Aboulwalid p.65) non modo Nostrum cognominatum dicit Chajjug (אלמנבה בחיו), sed diserte opera ejus grammatica ab ipsius, primi post Chisdai b. Isak doctoris, nomine cognominata dicit (f.30b, non 31 טו ap. *Munk* p.66, ubi nomen tantum citatur): פכאן אול אל מולף אבו זכריה יחי' בן ראוד אלפאסי הם אלקרטי כחאבה פי נטל ספר חייו; אלנחו אלעבראני אלמלקב באסמה חייו' ergo [cf. *Parchon*, praef. p.XXII, et Mos. b. Isak l. c.] in Biblioth. Angelica Romae unum [vel duo] ex opp. gramm. continet, ut jam monet *Rof.*, quod vero (omisso ניקוד) recenset *Ghirondi* p.192. Neque de patria ullum restat dubium (*Rapoport* ad *Parchon* p.XIII, *Lebrecht*, ap. *Ersch*, Encykl.

II. vol. XXII p.383). Auctores de Nostro v. ap. *W* 708 (de excerptis hebr. ap. *R. Simon* et *Morinum* v. *W*¹ p.424) 569; *Rof.*, Diz. (p.73); et Diz. degli autori Arabi p.59; *Luzzatto*, Proleg. p.29; *Ewald*, Beitr. p.123 (v. *Jüd. Lit.* 414 n.28); *Dukes*, ib. II p.155.196; ex quibus praeter insectiones („more suo“) fere omnia repetit *Huyfeld*, de rei gramm. ap. Judaeos initiis etc. *Hal.* 1846 p.18 (cf. *Jüd. Lit.* 411 n.1, cf. 414 n.31, et v. infra ad op.3); *Munk* l. c.; locus introd. Jonae de Nostro Arab. et Gallice ap. *Munk* ib. p.154 sq. 196 sq. et antea partim hebr. ap. *Dukes*, Litbl. VIII, 679.702. — De scriptis ineditis v. infra.]

1. ספרי דקדוק *Opp. Grammatica*, continens: ¹) אותיות הנח [והמשך] *Literae quiescentes*, ²) פעלי הכפל *Verba geminata*, ³) הנקוד *Punctuation* ex Versione hebr. ex Arabico auctoris, per Abraham Ibn Esra [ad ¹ sectio de Punctuatione ex Vers. Mos. Gikatilia ex Cod. MS. S. D. Luzzatto], primum ex Cod. MS. Monach. [63] edidit, notas [partim a R. Kirchheim, qui ed. curavit] adjecit L. Dukes; i. e. Bd. III der Beiträge zur Geschichte der ältesten Auslegung etc. v. H. Ewald und L. D. q. v. (1844).

[Duo hebraicum praecedunt tit. Germ. — De opp. sigillationem notandum est:]

- 1) Tit. Arab. in Cod. *Uri* 458,¹ 459,¹: אלמנבה (אלעבראני) ען חרופ אללון ואלמך (אעבראני) ap. Abulwalid (*Munk* p.67, cf. 154; cf. Mos. Gikat. ap. *Dukes* II p.181): כ' אלמנבה ד'ואח vel כחאב חרופ אללון; חרופ אללון; vox והמשך legitur p.1,3,6,17,18 libri editi, sed jam ipse auctor (in op.2 p.145 cf. p.3) breviori titulo citat librum. Ex Vers. Mosis Gikatilia (q. v.) tit. hebr. אותיות הסתר והמשך, Cod. *Uri* 466,³ et *Luzz.*, ex quo praef. interpretis ap. *Dukes*, Beitr. p.181 (qui differentiam textus suspicatur [cf. *Huyf.* part. I p.12] non probatam, v. ad op.3); citatum ex initio libri etiam ap. *Luzz.* כ"ח II, 175 (cf. hic p.16); Cod. alius ap. *Gg.* Ztsch. III, 448 n.48 (A.1403), cf. *Dukes*, Litbl. IV, 169 (et *Lebrecht* ib. p.233), denique Cod. *Orat.* 199, quem possedit A.1600 Constantinop. Chiskijja Roman (q. v.), ubi exstare radd. בלה etc. (desideratas in lib. edito p.110) monet *Dukes*, Litbl. VIII, 680, sed op.1 tantum sec. *Munk* l. c. p.67. Nescio qua mira confusione (forsan cum דרעקיאב אהיות והמשך *W*³ p.309 lib. „אותיות הסתר והמשך“ editum *Constant.* in 4 pp.8⁴) (¹) in *Bibl. Opp.* se vidisse praetendat, ubi ne MS. quidem exstat. Ed. *Ven.* proposita erat sec. epigr. lib. באוני Abr. Ibn Esra ed. 1546 (ap. *Dukes*, Vorhemerk.), forsan ex ejus-

JEHUDA CHAJJUG

dem Versione; cum eodem libro exaratum fuisse in Cod. *Taur.* 12 ap. *Pasinum* „totum opus“ (כל ההבור), constat ex epigraphi (contra *W*¹708), tamen de eo silent omnes Bibliogr. citati, nisi pro „Laurent.“ ap. *Rof.* „Taurin.“ legas. Nuncupatur tract. noster quoque ap. Kimchi aliosque: בעלי הרפין, i. e. verba *literis mollitiei* seu quiescent. (v. *Luzz.* Proleg. p.29, *Dukes* II p.156), etiam אוחיו הרפין [in Versione Jonae per Jehudam Ibn Tibbon, Litbl. VIII,679.702], quod *Morinus* ap. *W*¹p.488 male ipsi Jonae Ibn Gannach tribuit; ergo non est caput tantum, ut *Gagnier* ap. *W*³p.308 (cf. *Hupf.*, de rei gramm. p.19 n.42), ubi etiam lin. 6 a fine nomen Isak ante „Naim“ excidit, v. *Nicoll* p.7, nota c. —

2) Tit. Arab.: כתאב אלמפעאל ד'ואת אלמחלין (sic ap. Abulwalid, l. c.), unde פעלי ap. *Dukes*, ex recens. Ibn Esra, non omnino (saltem non teste Abulw.) rejiciendum erat a *Hupf.*, l. c. p.20 n.43, quique quoque habet Cod. MS., de quo *Schorr* ap. S. Sachs, כרם חסד VIII,61.63; in Vers. Gikatiliae (cf. infra op.3) בעלי הכפל (ex duplici confusione auctore Jona Gerondi (I) ap. *Buxt.*, *W*³p.373). Vers. Ibn Esrae *Romae* (רום) p.178 forma obsoleta) ergo A.1140 factam habet *Dukes* III p.178, sed I. E. etiam A.1167 *Romae* fuit, cf. ad op.3. —

3) De hoc opere multum a Bibliographis peccatum est, neque omnia dissolvere dubia conati sumus, deficiente supellectile; Codd. Oxonienses enim ab aliis, quibus aditus erat, melius perquisitos putavimus, unde ad Catal. Codd. MS. ablegantes hic necessaria tantum adnotamus, adjuti excerptis Arab. amicissimi *Dr. W. Wright*. Tit. Arab. in Cod. unico *Poc.* 99, i. e. *Uri* 459,³ (omisso a *Dukes*, p.158, qui ergo op.1 et 2 tantum exstare dicit in Cod. *Uri* 458!): כתאב אלחנניק; idque opus non tanti, vel novi, esse vid. Abulwalid, qui duo alia recommendat, eaque frequenter laudat (ap. *Munk* p.197-201, *Ewald* p.129 et v. infra), tamen etiam tertium suo eodem tit. laudat (Cod. *Poc.* 134 — i. e. *Uri* 458 — f.125b, ut jam monet *Gagnier* ap. *W*³p.309), neque id latuit *Hupfeldum* (de rei gramm. p.21), qui vero de op. hebr. auctoritate dubitat (v. infra), unde primum Cod. Arabici genuinitas ex loco ipso probanda est. Apud Abulw. legitur: ואעלם אנ פתח גרול קד יקע כהירא עלי סאכן לין קבל בעץ' אחרה א'ח'ה'ע' אלתו כעד חרוף אלמערפב ככא יקע עליה א'צ'א פניר הד'א אלצ'רפ מהל שער ונחל ויגדמא עלי סא קד בינה אי [אבן זכריא פי כחאבה פי אלחנניק ואלי הד'א אלמעני ויגדמא א'צ'א אשאר אבי זכריא פי זדר אלמקאלה אלמאולי כן כחאב חרוף אללין פי אלכאב אלד' חרנ'מחה

(חרנ'מה?) אבחדא חרוף אללין ואלמד אד' קאל ען חרוף אללין אנהא חלין החא הכפא פלא יכון להא פי אללפ' ולא הס ואנמא יודיהא אלי אלסמע החריך סא קבלהא באלצ'ם או באלפתח או באחר אלשבעה מלכים פאעלמה; duplicem hic citat locum, alter lib. nostri procul dubio est in Cod. laudato f.4: באב אכר (non incorruptus initio), in op. hebr. excuso p.181-2, alter exordii op.1, ex Vers. Ibn Esra p.7, minus verbatim (ut ipse disserit in praef. ap. *Dukes* p.181) ex Vers. Gikat. p.21. — Quoad Versionem libri nostri hebr., unus forsitan praeterea servatus Cod. *Mich.* 37, generatim cum edito congruens, ex cujus apographo tabula accentuum ap. *Hupfeld*, part. I p.22 (cf. lib., edit. p.191); nisi in Cod. karaitico laudato exstiterit; tres quidem exstant Codd. ap. *Rof.*: 314,⁸ sine tit., 396,² et 809,⁸ tit. הניקוד, quod *Rof.* (ad Cod.396) Nostri esse putat, et „procul dubio“ ex Vers. „Mos. Gikatiliae“, idque „levissima ratione“ ut recte monet *Hupfeld* (p.19n.38, cf. de antiquior. etc. II p.22), scil. quia aliorum opp. daorum interpretem alterum ignorabat (*Hupfeldo* versio Ibn Esrae „probabilis“ est); sed quid dicas de viro tantae eruditionis atque auctoritatis, qui auctorem ipsum subdit ex conjectura, neque Cod. contulit suum 764⁴, ubi idem opus tribuit Jehudae Ibn Balam (q. v.), teste *S. G. Stern*, qui eos A.1845 perlustravit, asseritque esse op. hebr. genuinum in Biblis Rabb. excusum auctore Mose Nakdan (q. v.), sed locupletius, varians praecipue in particula de accentibus (v. infra). Lib. nostrum a Gikatiliae versum putat, ut vid., ipse *Munk* (l. c. p.67); eamque Versionem sed cum Additt. Interpretis prae oculis habuisse Ibn Esram concludit *Dukes* (praef. p.2, cf. Beitr. II,181) ex epigraphi scribae ejusdam (p.204): נשלם ספר הניקוד שחבר ר'יהודה... עם ההוספות שהוסיף ר' משה נ"ע ואשר הרגמו ר' אברהם בן מאיר י' עורא ק"מ מלשון ערבי ללהק, „finitus est lib. de punctatione, quem composuit Jehuda . . cum Additt. quas addidit R. Moses b. m. e t quem vertit Abraham etc“. Quis ergo sit ille Moses non constat, (vox הכהן in Catal. *Michael* p.3 an in Cod. ipso exstet inquirere neglexi). Adjecit sane Gikatiliae nonnulla (ut vid. hebraice) ad libros a se conversos (v. *Luzz.*, Proleg. p.30, unde suppl. notam *Dukesii* ad p.170, et Beitr. p.162n.2), sicut inserta est libro nostro (p.185) nota „interpretis Abraham“; sed Gikatiliam omnino lib. nostrum vertisse negat *Hupfeld* (p.18), quia de 2 tantum libris loquitur ipse in praef. (ap. *Dukes* p.181); etiam *Jehuda Ibn Tibbon* (in praef. ad Abulwalid, ap. *Dukes*, Litbl. VIII,699) diserte duos a Nostro commemorat libros translatos, postea Abraham Ibn Esra

JEHUDA CHAJJUG

varios composuisse dicit libros, de ejus versionibus tacet, ut etiam Parchon (cf. *Hupf.* de antiquior. etc. p.22), de libro nostro omnino silet; Moses b. Isak ha-Nesiah (l. c.) loquitur de „libro magno“ Jeh. Chajjug, quem refutavit Jona Ibn Gannach, utrumque vero [quod de Nostri libro utroque, non vero de Jona dicere potuit, ut apparet. ex statim sequentibus!] tantum de lit. אהרן et geminatis traelare, viam Jonae vero ingressum fuisse Sal. Parchon. Jam hunc postremum et Mossem Anglicanum versio Ibn Esra (de cujus aetate cf. ad op.2 in fine) latere potuit, etiam Jehudam, qui A.1171 scripsit, cui vero de libro ipso, sibi certe non ignoto, loquendi negotium non fuit (cf. supra de Jona). *Hupfeldo* vero (p.21, cf. de antiqu. II p.19.20) totus liber excusus „ex Chajugi aliorumque libris compilatus aut certe interpolatus videtur“, argumentis vero ad hoc non sufficientibus. Constat nobis auctoritas libri usque ad p.191 (ubi ultima duo verba קבץ גדול [procul dubio ex custode Codicis ad caput sequ. spectante] delenda, voxque הכיח, substituenda), desinit enim opus Arab.: מע שדה אלבא פאפה העלם, אן שא אללה הם כאב אלחנקיש, וכמל אלכחאב בען אללה... „explicit porta punctuationis et finitus est liber“ etc.; inscriptiones, quae *Hupfeldo* ad fragmenta collecta spectare vid., sunt eadem, textus idem, qui *Hupf.* primi libri modum excedere et a Chajjugi „sobrietate“ alienus vid.; ergo sententia illa tantum quoad p.191-204 non omnino rejicienda fuerit, illa quoque fragmenta antiquissima singula inquisitione digna sunt. Quae in fine libri ipsius (p.202-4) *Additamenta ex libro alio* (חוספה משער) salutantur, jam initio lib. 1 p.4 exstare monet *Dukes*, sed neque constat, ea tantum in epigraphi laudata Mosi tribui, nec congruunt plane cum Vers. Ibn Esra (ut *Hupf.* p.21, qui alibi plerumque ex monitis *Dukesii* marginalibus sua hausit argumenta), c. g. omittitur hic passus de פתחין וקספין, quae p.4 huc non pertinere dicuntur, ut fere ad alium librum ablegetur, cf. lib. nostrum p.179 (similiter in lib. 1 p.28 tractatus specialis de ער אהרן promittitur, monente *Frensdorf* ad Mos. Nakdan p.XXXVI, cf. lib. nostrum p.181; cf. quoque p.5.20 de שני נחיים et in lib. nostro p.203 שוכנים, cf. *Cassel* ad Casari p.XXXIII). Ad Cap. de שוא (p.200, ubi Jeh. Ibn Balam discrepare monet *Dukes*), praecepit in fine p.202, cf. lib. 1 p.4 et citatum *Abulwalidi* (ap. *Erwald* p.135), qui id discrete ex introd. lib. 1 citat ואמא אלשבא אלמחבדא) בה פמחקר עלי מא קר בינה אפאפיל אלסופדים ותקלהם פיה אבי זכריא פי עדר הר'ה אלמקאלה אלמאלי (סן כחאב הרקף אללין). Cap. העפ'ה המקרא (p. 197-9, ubi

etiam in fine העפ'ה המקרא) „ex Bileamide sumtum et corruptum“ esse suspicatur *Hupf.* (de antiqu. II p.20), „quia ex hoc solo et restitui et intelligi potest.“ Parallela haec et alia ap. Jehuda Ibn Balam jam diligenter annotat *Dukes*, etiam ad op. ipsum genuinum e. g. p.184,189,198, atque monet (p.191), passum de accentibus, — quo fere incipiunt ea, quae in op. Arab. desini derantur, — excusum esse inscriptione באמר יחי המוקדק *Tractatus Jachjae Grammatici* ad c. Jehudae Ibn Balam (q. v.); quod addit *Hupf.* (I p.14n.28) „tanquam Chajugi praecepta“, temeraria est conjectura, Jachja enim non est Chajjug (!) sed Jehuda, unde etiam ad Ibn Balam referri potest. Quae *Heidenheim* (ap. *Dukes* p.166n.3, ubi ομοσθευτον omissum, et 199n.1) nomine Nostri citat, procul dubio eodem loco legit Nostroque tribuit. —

A nostro alienus est liber ניקוד ap. *W³* p.309, ubi Chajjug et Kimchi citantur, et שערי ניקוד ap. *Zz. Z. G.* 116; cf. quoque Add. nostra ad Cod. *Uri* 111. — Apographa lit. Arab. et Vers. Lat. MS. a *Gagnier* proelo parata v. ap. *Nicoll* p.7. Codd. 4-8. — Haec sunt cuncta nobis servata. De caeteris a Bibliogr. recensitis opp. breviter notandum est:

1) *J. Condimenti*, citatus ab I. E.; de argumento nihil constat, *Sabb.* (sub הנהגה) lit. depravavit ההרכבה, quod de Syntaxi interpretari vult *W¹* p.424 (ad introd. p.3: ולא הברתי זה הספר ללמוד לשון חזית כלשון קדר ולא להורוח מערכות הדבורים, cf. p.7, ubi distinctius stylum designat). *W³* p.308 ex Cod. Paris. male distinctius scribit (v. *Munk* p.67); idque Arab. et hebr. in Bibl. Bodl. exstare scribit, repetuntque *Rof.* ad Cod. 396, Diz. (p.73 ap. *Hamberger* bis: „Rikma“!) et *Luzz.*, Prol. p.30; Cod. Arab. 5425 non alium esse ac *Poc.* 134 (olim 98) i. e. *Uri* 458 (op.1.2) jam monuit *Nicoll* p.493; idem de hebr. Vers. Mos. Gikatilia monendum erat; Cod. 5941 enim est *Hunt.* 128 (olim 145) nunc *Uri* 468 (op.1.2).

2) *Lexicon*, sec. *Rof.* Diz., provocantem ad Parchon rad. פרה [non praef., ut *Dukes*, p.160, ubi ab *Abulwalid* citatum praetenditur, sed ex citato I p.129 contrarium probatur! Idem III p.167 nota; *Luzz.* l. c.), ubi procul dubio ad op.1.2 spectat, cf. *Hupfeld*, de rei gramm. p.20n.44, rectius part. II p.22. *Munk* p.67.

3) סוד קץ הנאולה ap. *Assemanum* n.105 (*Dukes* p.160) sec. Simon b. Joehai et „Jehuda Chajjug“, potius Jehuda Chajjat vid., cui per similem errorem Nostri attributum esse monet *W¹* p.425.

4) *Comm. in Ibn Sina* more suo effectus a *Carmoly*, Hist. des med. p.32, v. *Geiger*, Ztsch. V, 1681.

JEHUDA b. CHANINA

JEHUDA b. Chanina v. Jehuda Glogau.

5697 JEHUDA (Loeb) Channeles [a matre Channa]
b. Meir. [Supplendus auctor, corr. A.1596, ap.
Asulai II p.38n.3=4.]

וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה *Et appropinquavit Jehuda* Comm. in
Jakob b. Ascher: *Ord.* I [vulgo שור *Ordo* Loeb
Channeles] q. v. (1599).

5698 JEHUDA b. Chanoch. [Idem vid. ac. sequens.]
זִמְרָה לְנִחְיָנָה סֵפֶר תּוֹרָה *Cantus in dedicationem*
voluminis Pentateuchi acrost. incip.: זִמְרָה
אֶחָד; una cum Pentateucho q. v.
N.622 (1685).

5699 JEHUDA (Loeb) b. Chanoch b. Abraham,
Archisynag. Pfersee (Pfeffersee). [Idem vid. ac
praecedens.]

- 1) Conciones; una cum (patr.) Chanoch b. Abraham: *Initium primitiarum* q. v. [W³742c] (1708).
- 2) Responsa; una cum (fil.) Chanoch b. Jehuda:
Initiatio domus Jehudae q. v. [W¹742i] (1708).

5700 JEHUDA Charisi (Alcharisi) b. Salomo, Hispanus.
[Mrt. ante A.1235 (Zz. ad Benjamin p.257, et cf.
Jüd. Lit. 433 nota 33). Nomen Arabice: Jehuda
b. Suleiman בן אֶלְחָרִיִּי in Cod. *Uri* 492, in Cod.
Uri 500 (v. infra op.17) legitur אֶלְמַעְרֹף בָּאֵבֶן
אֶבְרָהָם „cognomine Ibn [forsan pro Abu] Ibra-
him“ (cf. *Dukes*, Litbl. X,520, verba אֶלְמַעְרֹף בָּאֵבֶן
desiderantur ap. W³p.341), quod *Dukes*
(Ehrens. p.25) ad patrem (Sal.) retulit, monuit
vero, Abraham Alcharisi a Nostro citatum avum
non videri, sane, ille Abraham enim idem vid.
ac „Abu Ishak בן אֶלְחָרִיִּי Toletanus, laudatus a
Mos. Ibn Ezra (Cod. *Uri* 499 f.40b). Confir-
matur ergo (quod contra *Kaempff* et *Jellinek*
jam monui ap. *Frankel*, *Zeitschr.* III,1846 p.278)
nomen genuinum esse אֶלְחָרִיִּי, neque id Nostri
primum ac poetae epitheton ornans semihebr. (ut
Hamberger [seu *Delitzsch*] p.259, cf. *Weisse* sub
Jedaja Penini), potius الْحَرِيشِي ex Arabico
petitum; *Josua Benveniste* b. *Israel* (1635), in lib.
MS. אֶלְחָרִיִּי פֶרֶק בִּשְׁרִי, Jeh. Charisi discernere
vult ab אֶלְחָרִיִּי אֵל propter carmina obscena lib.
הַחֲכָמוֹת! Nomen vero אֶלְחָפְנִי Alchofni (ap.
Bibliogr. recentiores) jure in dubium revocavi;
nullibi enim ap. veteres, neque in Codd. offendi,
ap. *Deutsch* (Catal. p.136n.CXX) subditum est, ut
alia (v. infra ad op.21). Exstabat forsán, in

op.23 (q. v.), ex quo ap. *Conforte* 12a, et in
limine op.23 excusi, ed. 1553: שֶׁר כּוֹנֵנָה הַפְּרָקִים
חֲבֵרָה רַבִּי יְהוּדָה בֶּן אֶלְחָפְנִי הַמְּכֻנָּה חֲרִיִּי וְלֹ
וּמְנִיָּה רַבִּי יוֹרְחָיָה הַלֵּוִי הַמְּפָרְדִּי יָצָא חוֹשֵׁב וְנוֹתֵר
ubi vero ejus loco nomen patris שלמה desideratur.
Patriam urbem Granatam suspicatur *Jellinek*,
Sabbatbl. 1846 p.26. Nova nos docet *Goldenthal*
atque inaudita, in Catalogo suo (similibus refer-
tissimo) p.69, ubi Noster Toletanus A.1303(!)
opus astrologicum composuerit. Libellarius enim
(Catalogistae par) cum Nostro confudit Jehuda
b. Salomo Kohen Toletanum (Saec. XIII med.),
auctorem notissimum lib. מִדְרַשׁ הַחֲכָמוֹת, cujus
pars משפטי הכוכבים accedit post librum Al-
kendi (quod *Gold.* legit אֶלְכֵנָה! cf. ap. *Frankel*
l. c. p.399); Nostri vero tantum Codicis portio
prima: libellus, minime ignotus, גִּנְרָלוֹחַ (*Sor-
tes*), qui etiam cum libello homonymo auctore
Abr. Ibn Ezra commixtus offenditur, de illoque
fusius disseremus ad Cod. *Opp.* 1175Q. (cf. carmen
dedicat. Litbl. VI,599), neque dubito, quin hic idem
sit op. *astronom.* citatum ex Catal. MS. ap. *Rof.*
Diz. (p.78). — De Nostro speciatim disseruit
Dukes: Ehrensäulen etc. p.27 q. v. (1837),
quibus pauca ex MS. op.1 addit *Carmoly*, *Revue*
orient. III,469 (cf. II,158, Litbl. VI,158) in pro-
legg. ad Vers. Gallicam op.1 (nusquam, ut puto,
editam); eadem fere, praeter res ad op.1 perti-
nentes, repetit *Kaempff* l. citando; varia de opp.
collegi in recensione op.21 ap. *Frankel* l. c. p.278,
400 (cf. „Manna“ meum p.109), ubi vero ea
nondum contuli, quae de Nostro, potissimum de
op.1 (indicante partim *Carmoly*) disseruit *S. de*
Sacy, *Journ. Asiat.* 1833 T. XIII p.306 sq. (ne-
que ad ea respexit *E. Boré*, l. citando, qui p.22
saeculum non exacte notum dicit, quo Noster vixe-
rit!). Ap. *De Castro* Nostrum non minus quater
et bis sub Salomo invenies in Indice! In recen-
sione brevi opp. ap. *Dukes*, *Treasures of Oxford*
p.62: ¹) Comm. in Job (nunc mihi suspectus) ex
Zz. Z. G. 213 petitus, ubi pro הקָפֶטֶט legitur 595.
²) Introductio, cf. *Jüd. Lit.* 434n.47, ubi W³777b
citatur, sed v. ad op.1, et cf. Litbl. X,746. Inter
Versiones ad ³) אֶחָד הַקְּבוֹרָה v. quae ex Maimo-
nide attuli locis citatis *Jüd. Lit.* p.445n.37; de-
sideratur מִדְרַשׁ הַחֲכָמוֹת (cf. ap. *Frankel* l. c. p.280),
de quo fusius inter Codd. MS. — De tempore
compositionis ejusvis op. nonnulla, tamen non om-
nino sufficientia, infra notabuntur. Biographia ex-
quisita dignus esset auctor Noster celeberrimus.]

JEHUDA CHARISI

ו. אגרה לשון הוהב op.12.

1. תחכמוני *Tachkemoni* (Consessus Sapientum), Makamae (ad instar Hariri) insertis carminibus variis 4. Constant. 1578.

[Ed. rarissima, quam neque *De Sacy* adhibere potuit (v. l. c. p.317), a quo tamen expl. cum notis MS. *Jakob Roman* se accepisse contendit *Carmoly*, p.475. Editor (...בשרדל ברהפסח) est Obadja Sabbak (סכאך), qui in epigraphi mortuum itinere in Aegyptum, ubi librum excudendum petiverat, fratrem Meir deplorat; sequitur, desiderante Josef b. David Ibn Mubchar, *Precatio* rhythmica Chananjae Ibn Jakar pro filio amisso Schalom (יגשה שלום לי אף שלום בני) „Absalon“ ap. *Zz. Z. G.* 228n.68) sibi restituto fer. III. 22. Sivan שלח"ה; ff. 2 ultima desid. in expl. *Opp.* 1390 B. Q., unde *W³218** ed. s. l. e. a. ff. 76 se vidisse dicit, omisso carmine; A.1583 (contra calendarium, ut monet *Zz. Z. G.* 229) sistent *Sabb.*, *W³218*, titulus ed. II, Catal. Bibl. Bodl. II, 441b, *Kaempff*, *Jell.*, Litbl. V, 793, *Mich.* 4957, *Saraval* 167; A.1578 ap. *Rof.* lib. stamp. p.65 (qui in *Diz.* et *Ann. Saec. XVI.* p.43n.289 claudicat, ut *Dukes* p.32). — *ED. P. R. Const.* 1540, quam alferit *Sabb.* (ap. *W³218*, *Rof.* Ann. p.43n.289 etc.), non exstare vid., forsitan ex libro simili Immanuel b. Salomo (q. v.) A. הרצ"ה efficta est. *Kaempff* p. V primam deperditam habet, nostram nullo adhibito MS. recusam esse ex epigraphi laudata constare praetendit; sed argumentum illud a silentio, ut vid., petatum, potius demonstrat, nullam praecessisse. A.1557 ap. *Zedner*, *Auswahl* p.72 ex approbatione altera ed. 1729, ubi vero שי"ז procul dubio err. typogr. pro שי"ן 1540 (ex *Sabb.* quidem), ut ipse nunc suspicatur *Zd.* —

Liber non modo ad artis poeticae et rhetoricae primores pertinet (de phraseologia Biblica, populari quidem, nimis severe sentit *de Sacy* l. c. p.316-7, cf. *E. Boré* l. c. p.22,30), sed administrat etiam notitias pretiosas ad historiam literariam, praecipue poëseos hebr.; spectantque huc ex varr. capitibus seu consensibus (recensitis partim ab *Uri* ad Cod. 492, et *Rof.*, *Diz.*, plenius ap. *Dukes*, *Ehrens.* p.36-46): cap. 18 *de origine poëseos hebr. ab Arabibus seu Hispanis* (jamque inscriptio ad op. Arabicum Mosis Ibn Esra innuit, ex quo plurimum hausisse vid.), cap. 46 *de variarum provinciarum viris* (cf. *Jost*, *Gesch.* VIII, 12), denique cap. 50 *Carmina varia*, in hominibus partim varios, varioque procul dubio tempore, composita; capita ipsa non omnino chronologica disposita esse monet *Kaempff* p.6 (cf. infra de Codd. MS.), qui vero male exilium A.70 pro 68 (cf. *Zz.* ad Benj. l. c.) computat; ergo A.1216 in cap. 28. A.1218 in

cap. 5 occurrit. A.1300 exilii in cap. 35 (etiam in Cod. MS., ut ab *Almanzi* ipso didici) errorem habent *Dukes*, *Ehrens.* p.26 et *Zz.* ap. *Kaempff* p.180, cujus solutionem tamen, ut et A.1000 in cap. 50, in dubio relinquimus. De singulis ergo totius libri carminibus conclusiones chronologicae vix deducendae sunt, quae forsitan, variis temporibus composita, denique locis idoneis inserta sunt, vel materiam formae Consensus administrabant (cf. contra *Munk*, *Frankel* *Ztsch.* III, 117, 278 [cf. *Rapoport*, Litbl. XI, 797], et *Ersch* *Encykl.* S. II vol. XXXI p.49). Librum ipsum praecedat *Praefatio* (הקדמה), in cujus fine dedicatio (desiderata in Cod. *Sorb.*, v. *de Sacy* p.315, *Carmoly* p.275) ad Samuel al-Burkoli et fratres (cf. cap. 46 in fine), in cap. 1. vero op. inscribitur Josiae [b. Jischai] b. Salomo Damasceno (cf. *Ersch*, l. c. p.47n.19); utroque loco opus ad instar operis Arabis celeberrimi *Hariri* (אלחרירי non „Alcharisi“ ut f.2a et 3b ed. Amst., et in *Const.*, cf. ed. *Kaempff* p.80 et *De Sacy* l. c. p.311) celebrandae linguae hebr. causa se composuisse dicit. Tertia dedicatio Arabica et, ut vid., hebr. hucusque ignotae fuerunt, v. infra op.12, ubi etiam de titulo. Praeterea Codd. MS. non paullum ab op. excuso, partim mutilato, et a se invicem discrepant. — Codices, ex quibus locis citandis jam specimina emendationum vel supplendorum offenduntur, sunt: Cod. *Almanzi* A.1281 (non 1286 ut *Dukes*, Mos. b. Esra p.26) exaratus (*Juzz.* כ"ח III, 189a et ap. *Gg.* IV, 405, *Dukes*, Litbl. IV, 139, VI, 596.616, cf. ad opp. alia; *Luzz.* Litbl. VII, 492), ex cujus apogr. per *Luzz.* Praef. et capp. 1.2 (porta hac capp. subdivisa) cum Vers. (potius paraphras.) Germ. edid. *Is. Kaempff* 8. *Brl.* 1845; carmina minora (etiam in collect. epigramm. Nostri in *Anthologia* MS. sua sec. *Carmoly*, *Rev. orient.* I, 189) ap. *Dukes*, Mos. b. Esra 26.28.31.52.54.57. — Codd. 3 *Paris.* scil. a. f.505 [qui existat autrefois a la Bibliothèque royale etc. a malheureusement disparu depuis plusieurs années; mais deux mss. que possède M. *Carmoly*, contiennent également les passages; voyez les „Israelit. Annalen de M. Jost A.1840 p.33“; *Munk*, *Not.* sur Jos. p.48; *Carmoly* in Cod. suo cap. XII respondere dicit cap. 18 excuso, cf. *Eundem* ad *Petachja* p.50.82-3.85, Litbl. I, 360, *Itiner.* p.141, cf. *Ersch*, *Encykl.*, S. II vol. XXXI p.48 n.22]; a. f. 306 et *Sorb.* [non *Orat.* ut *Dukes*, Litbl. VIII, 651 n.25, nec a. f. ut *Boré* p.23] 236 [quem *Carmoly* sibi consignasse dicit *de Sacy* p.309, sed jam salutatur ap. *W³341*: „Opera rhetorica etc.“, quae vero addit *Carmoly* p.177 de ficta Nostri Grammatica, spectant ad Codd. laudatos 305-6, quos s. t. מלאכה

JEHUDA CHARISI

יהודה *Opus Jehudae ex Le Long* affert *W*³777b (idque Nostro tribui, sed ad „Introd.“ supra laudatam male adtuli: *Jüd. Lit.* 434 n.47), v. *de Sacy* p.309], ille, ut Cod. 505 (deperditus, v. supra), ordine capitum discrepat (*de Sacy*, p.317), e. g. cap. 4 respondet cap. 14 excuso, idque collatis illis cum ed. 1729, cum Vers. Gallica ap. *de Sacy*, Jour. As. l. c. p.318 (cf. *Dukes*, Ehrens. p.77). Cap. 11 trilingue, et quidem Arabica litt. Arabicis, ex ed. 1729, adhibitis 2 Codd., cum Vers. Gallica prosaica (consulto *S. Munk*) per *E. Boré*: Journ. Asiat. 1837 T. III p.21. Cf. quoque *Dernburg* ap. *Gg. Ztsch.* V, 399.401 et *Dukes*, Litbl. locis paullo post citandis. — Bibl. Bodl. duos asservat Codd. praeantissimos *Poc.* (olim 47 et 49), quos ex Catal. MS. Angliae male cum Apophthegm. (op.22) combinaverat *W*³p.386.456, Cod. alterum (nunc *Poc.* 128, v. *Gagnier* ap. *W*³218) ap. *Uri* 493 ex Cod. alio partim supplivi, de altero *Poc.* 192, *Uri* 492 (in fine ex cod. altero suppleto) v. infra ad op.12. Ex his (et codd. Paris.) specimina dedit, praeter *Uri* (v. ad op. 12), *Dukes*, Litbl. variis locis, ut e. g. XI,301,344,429 [v. *Rapop. ib.* p.797], 477,524 (ubi constanter *Uri* 498 pro 493); in *Treasures of Oxford* p.XXII; *Zur Spruchk.* p.64,68; נחל קדומים p.16,34,62 bis; *Edelmann*, *Dibrej Hephhez* p.V, et v. ad op.12.]

2. — 8. *Amst.*, *S. Proops* (אפתח) 1729.

[*W*⁴218. A.1728 ap. *Dukes*, Ehrens. p.32 corrigi *Kaempf* p.VI (cf. Litbl. V,793), qui p.48 praetendit, carmen introd. in hac ed. ad calcem excusum esse; exstat vero in fine indicis, qui cum tit. eidem pertinet folio, custosque בשם nullum relinquit dubium; cf. ad op.1.]

PARTES.

3] — [50 fere sententiae ex Cap.44, annexis aliis nonnullis, inscriptae:] משלי חכמים וחידותם *Proverbia sapientum et aenigmata eorum*; (ad c. Gerson b. Jehuda; *Institutiones*) una cum Abraham Ibn Chisdai: *L. de Pomo* q. v. [1519].

[Libellus anon. ab antiquiore quodam excerptus, qui contraxit in proverbial introductionem: „Sapiens quidam habebat 50 prudentes“ [adde: „discipulos“ חלכירים] etc.; in fine sectionis ex libro nostro petita addit: „Hucusque inveni proverbial sap. et aenigm. Iterum inveni verba sapientum“, atque in fine rursus: „Hucusque proverbial etc.“ (quae omnia omittit vel mutat Elia Kohen in op.5). *W*³p.1374 n.452 incorrecte secundum *Bartol.* libellum recenset, cujus originem et parallelam (ea tamen non omnino correcte, cf. sub Isak Crispin) primus annotavi in registro ad Catal. *Mich.* p.367 (cf. *Jüd. Lit.* 463 n.85); exstant enim eadem

sub tit. חלכירי המשלי חכמים *Proverbia 50 discipulorum* in Codd. MS. *Rof.* 402,⁶ *Vat.* 292,¹¹ (de quo nihil dicere audebat *Dukes*, Ehrens. p.43) et 435,⁹ (*W*³p.1304 n.221: חכמים משלים, *Mus. Brit.* (cf. *Dukes*, נחל קדומים p.34, cf. Litbl. XI,253 [de catalogo *Opp.*] et 485) et Cod. *Laurent.* 532,¹ (ap. *Evod. Asseman.* et *Biscion.* in 8°), ubi accedit ad „operis pseudoaristotelici fragm.“, quod ipse lib. *de Pomo* videtur. *Jochanan Allemanno* in Collect. suis MS. (Cod. *Reggio* 23) חכמים חכמים nomine *Schemtob Palquera* commemorat!]

4] — ad calcem op.19 (1552).

5] — (ex ed. 1519, omissis introd. etc.); cap. 29 ap. Elia Kohen: *Virga castigationis* q. v. (1712 etc.).6] — (משלי חכמים) 70 sententiae (fere eadem) cum Vers. Germ. per Jehuda b. Israel Regensburg, cujus accedit *Supplicatio* Germ.8. *Ven.*, *Giorgio dei Cavalli.* 1566.

[Exempl. sine frontisp. ff.15 (ergo ff.16) possidet *Zz.*, cf. *Indicem Catal. Mich.* p.367, ubi p.368 ed. 1566 ap. *W*²p.1373 n.351 (qui auctorem ignorat) male de opusculo Ibn Esra (v. ed. sequ.) interpretatus sum; locus et A. enim ed. nostrae, procul dubio *PR.*, diserte leguntur in tit. ed. 1656-7, typographus ex stemmate (Elephas etc.) recognoscitur. *Suppl. Serap.* p.325 n.34. — De ed. „lingua Hebr.-Ital.“ 8. *Amst.* 1592 ap. *Wib.* jure dubitandum est; eo enim tempore typogr. hebr. in Belgia nondum erecta, neque *Amst.* ling. Ital. excuderint.]

7] — u. s. 8. *Prag.*,

Bezalel et Salomo Kohen [ca.1581-9].

[*Mich.* 2859 initio imperf., desid. ap. *Zz.* Z. G. p.276, 297 et in *Serap. ib.*]

8. — u. s. (tit. alter דער קליין ברנט שפיגל *Der klein Brant- [Brand-] Spiegel [speculum parvum ardens]*; acced. Abraham Ibn Esra: *Stratagemata* hebr. et Germ., חרו נגד הצחקים (N.3549) hebr. et Germ. et אפתח ליד בנינו אפתחה [ex חזרה ליד N.3703]; edid. [Naftali] Hirsch b. Samuel Pappenheim 8. *Amst.*, *Imm. Benveniste* (ברבר הנה תאריכו ימים, 1. *Tebet*=29. *Decembr.* 1656).

[*W*³p.1373 opuse. Ibn Esra (supra p.687 op.73, ubi pro 1657 leg. 1656 et ita N.3549) male de aenigmate (supra p.683 op.38) interpretatur, carmen ultimum omittit. *Opp.* 8400¹⁵ locum *Prag.* ex annexo *Testam.* Jch. Chasid notat, *Corr. Serap. ib.* Tit. alter ex op. homon. Mosis Henochs depromptus vid.]

9. — u. s. sine access.; per Uri b. Ahron Kohen

8. *Amst.* 1698.

JEHUDA CHARISI

- ex ed. 1729 Gallice A.1808 in recensione op. *M. Berr*, v. sub S. de Sacy) et *E. Boré* v. supra ad op.1. — Cap. 31 et versiculos nonnullos ex cap. 50 [per *Uri*] 4. *Lnd.* 1773 (1772 ap. *Rof.*, *Diz.*) recudit *Biesenthal* [*Corvé*] in „Chrestom. Rabb.“ etc. 8. *Brl.* 1844; cf. *Frankel*, *Zeitschr.* II, 156 et ad op.12.]
- 17] ענק *L. torquis* Disticha quorum voces finales homonymae (תאנינים) ordine alphabetico; specimina ex Cod. Bodl. per L. Dukes p.47 ap. H. Edelmann: *Treasures of Oxford* q. v. (1850).

[Tit. seu potius inscriptio . . . ענק שירים „catena carminum“ etc. v. ap. *W³*p.341, qui 1556 sub Moses Charisi (cf. למשה הקטן צאחק אלענק in fine Cod. *Uri* 493, et *Gg. Ztsch.* III, 447 n.39, *Luzz.* כ"ח IV, 67 et cf. Moses Ibn Esra) eundem Cod. nostrum olim *Hunt.* 307 nunc 381 (*Uri* 500) affert. De voce ענק cf. *Frankel*, *Zeitschr.* III, 279 (ubi pro „Parabeln“ leg. „Parallelen“) et *Jüd. Lit.* 423, cf. supra de Cap. 33 op.1, nostro simillimo. Specimina minora v. ap. *Dukes*, *Libl.* X, 520. XI, 217. 522.]

- 18] רפואות הגויה *Medicinae corporis* Carmen diaeteticum (sec. Maimonidem), nuncupatum ab initio: שמע מני רפואות גויה; ad c. Salomo Isaki: *Collect. lib. Pardes* q. v. (1519.1715).

[*W¹*³777, ed. repetitam omittit, ed. 1519 (4. maj. vel fol. min.) est eadem s. a. ex Catal. Bibl. Bodl. [ed. novae II, 441b] ap. *W¹*. *Dukes*, *Ehrens.* p.46. nota, ed. sequent. confundit. *Gagnier* ap. *W⁴*p.836 Carmen introductorium suspicatur ad lib. סגולות אלטאכר [leg. „אלטאכרי“], praeter rem (ut jam monui ap. *Frankel*, *Ztschr.* III, 279), carmen enim non pergit usque ad f.8, sed exstant inter utrumque opus alia nonnulla, ab ipso *Uri* 496 (v. Add. nostra) omitta. Maleque carmen ex Arab. versum suspicatur *Dukes* l. c.; id Maimonidem (Deot IV, 21) sequi, ex ipsa epigr. in Cod. *Rof.* 1256 demonstravi (l. l.), denique ipsum Carmen in Cod. *Orat.* 170 Maimonidi adscribi retulit *Dukes*, *Libl.* X, 380; forsitan simile quid exprimit epigraphis Cod. *Vatic.* 271 (ap. *Dukes*, *ib.*), quam *Assemanus* non optime legisse videtur, sane קרשבתא corrupta, neque ידדיה nomen vid., cf. quoque Cod. *Vat.* 270, ⁸. „*Hortulus sanitatis*“, quocum *Neander* p.560 [ed. 1567? ed. 1556 pagg. 295 tantum non vero Catal. subjectum habet] ap. *W¹*p.456 carmen comparari posse dicit, forsitan non ad hujus tit. librum referendum erat ap. *Frankel* l. l. (cf. sub Moses Maimonides, sub spuris). Medicamentum in fine carminis amplificatum ap. Elia Kohen q. v.; cf. *Dukes*, *Zar rabb. Sprueh.* p.80, cf. quoque הרופא החולי N.4116.]

19. — acc. Abraham Ibn Esra: *Medicamenta* et op.4 8. *Ferr.*, *Sam. Zarfati* (ישכ) 1552. [Suppl. *W¹*³, *Rof.* *Ferr.* p.26, v. *Rof.* ad Cod. 402 (sic) p.28.]

VERSIONES EX ARAB.

20. אגרת המוסר הכלליה *Epistola ethica generalis* Aristotelis(?) ex Graeco(?) Arabice cum Additt. Ali [Ibn Rodhwan]; hebr. versa [ed. imperf.]; praef. est Jak. Marcaria (ff.4) 8. *Riva* (*festo Encaeniorum* 320=25. Nov.-2. Decembr.) 1559.

[De opusculo hoc errores gravissimi ab omnibus, qui id recensuerunt, prolati sunt, de quibus jam fusius disserui ap. *Frankel*, *Zeitschr.* III, 197. 276, *Catal. Mich.* p.347; tamen nonnulla ibid. correctae rursus ab aliis repetitae, partim mea, non indicato fonte, ad res pervertendas adoptata; unde ea per capita decursuri sumus. Ed. nostram rarissimam, omissam a *Sabb.* et *Dukes*, *Ehrens.* p.28 (qui in „*Treasures of Oxford*“ p.63 minus correcte: „*phuries* editum et rarum“), *W¹*p.221 ex Catal. *Opp.* affert, ³p.137: „una cum דברים עתיקים ex ore הישמעאלי i. e. ut interpretor Proverbiis Ali Ismaelitae *Rivae* etc.“ Hinc inde *Delitzsch* (*Catal.* p.284 ad Cod. XIX, 2): „Excusa est etc. additis sententiis Ali Ismaelitae (דברים עתיקים, *Mathib-Kulli-talib*)“! Confusae ergo sententiae Ali Imperatoris, ex quibus nihil adest. *W³*p.874 (sub Ali, v. Add. nostra ad *Uri* 401): „Hic videtur etc., cujus דברים עתיקים una cum המוסר etc. prodidiisse etc.“ Unde *W* repetita haec דברים עתיקים (i. e. „verba antiqua“) hauserit nescio. Nec alii fere cuidam Bibliographorum laud. libellus ipse visus est. — De op. ipso etc. vide ad ed. sequ.]

- 21] — ex Codd. XIX et XLII [leg. XLIII] Bibl. Senat. Lips. p.12; ap. I. Benjakob: *Lib. Verba antiqua* q. v. (1844).

[Quae exstant hic p.16 l. 6 etc. אמר עלי וראוי למשכיל usque ad finem, ea ergo quae de vita sua addit Ali (cf. summam ap. *Delitzsch* l. l.) in ed. I. non exstant, unde apparet fallacia plagiatoria ap. *Deutsch*, *Catalog.* p.136, qui ex ed. I quoque, sibi non visa, et Cod. MS. CXX demonstrare vult de auctore a me (l. l. et cf. „*Manna*“ p.109) conjecturato Ali Ibn Rodhwan (q. v. et corrige A.1560), etc. (cf. quoque supra sub nomine). Congruunt ut vid. Codd. varii, jam partim allati, scil. *Vat.* (ap. *W¹*228 p.144 et ³p.340) ap. *Assem.* 270 et 292 (cf. infra), *Vindob.* (ap. *W¹* p.221. 456, male revocatus ³p.340), de quo v. *Dukes*, *Ehrens.* p.29 (*Deutsch*, l. c., Cod. *Monach.* 311, ² addit, sed sub hoc numero frustra ap. *Jibenthal* quae-sivi) et *Lips.* (ap. *W¹*³228); truncum vid. initium

JEHUDA CHARISI

ap. *Rof.* 424,⁴ (p.40) et *Schorr*: כרם חסד VIII,61, qui initium non ad rem pertinere putat! desid. nomen Esrae etc. (v. infra) in *Cod. Rof.* 438,⁵; tit. alter **אגרת חסידים מנהג חסידים** *Epistola consuetudinis piorum*, qui in plurimorum Codd. sine legitur, in *Cod. Rof.* 774,⁶ (p.169) initio ab ipso Charisio proferitur: אגרת חסידים; sub hoc tit. forsán recentiore, ut antea sub altero, totum opus, non Aristotelis tantum epistolam designari suspicatus sum (l. l., sed *Cod. Vat.* ap. *W²p.* 1374 n.457, cf. l. l. p.400, sec. initium ap. *Assem.* 285³ potius Jo-nae Gerondi (q. v.) tribuerim). Ubique Charisi Ismaelitam Ali translátorem habet epistolae Aristot. ex Graeco Arabicum (cf. *Wenrich*, De auct. graecor. etc. p.138), minus recte, nisi conjectura nostra de Alio validioribus refellatur argumentis; Ali Ibn Rodhwan enim jam longe post aetatem Translatorum floruit, omniaque ejus opp. in Indice ap. *Wenrich* l. l. p. XXIX recensita commentatoria sunt in auctores Graecos, ergo introductum suam et epigraphem adjecerit. Fabula *Sabb.*, ut vid. ex catal. *Vindob.* accepta, a *W* repetita, de auctore Arab. Salomo Charisi, interpretis patre, jam satis refutata est. — *Esra b. Jehuda b. Natanel*, in cujus gratiam opus hebr. vertit Noster, si est idem a Nostro laudatus in op.1, non Barcello-nensis est (ut *Dukes*, l. l.) nec ex כלקרי (ut *Delitzsch* p.310) sed ex *Beaucaire* (cf. *Frankel*, *Zeitsch.* l. l., cf. *Zz.* ad Benjamin p.32, *Z. G.* 466). — De indole Versionis, comparatae cum Vers. Schemtob Palquera, v. *Frankel* l. l. p.277, ubi vero passus allatus ed. nostrae de Regibus, ab Editore, censurae Russicae causa, mutatus est, cf. *Registrum Cal. Mich.* l. l.]

22. **מוסרי הפילוסופים** *Apophthegmata Philosophorum* et (P.III) *Historia Alexandri* ex Arab. Chananja b. Isak ha-jozeri [Honein b. Isak ha-Nozri] pro sapientibus Lunel hebr. versa; una cum Salomo b. Gabirol: *Institutio morum* q. v. [et ita seorsim?] (1562).

[*W¹p.* 456 (ubi Codd. MS. allati sunt op.1) = 1805. Praeter hanc ed. minus frequentem et ed. ex ea repetitam 4. *Luneville* 1807 nulla nota, ut concludi potuerit ex verbo „כסדר“ ap. *Dukes*, *Treasures of Oxford* p.62. — Charisi in praef. ad itinera sua alludere vid., neque urbem Lunel in op.1 laudat, unde *Zz.* ad Benjam. p.258 Versionem illis postponit, sed v. ad op.28. De Interprete Arab. v. sub Honein. — Opus prave expressum (f.9 et f.11 locum mutuarunt), rectius legitur passim in Codd. MS., quorum integri non pauci, ut alicui (Litbl. XI, 477?) testatur *Dukes*, variantque tituli et dispositio, ut in *Cod. MS. Opp.* 1704Q. (cf. *Dukes* l. modo c.), *Rof.* 402⁵, qui recte *Cod. Leyd. Wam.* 26 comparat

(v. Catal. nostrum); exstantque frequenter particulae singulae, varie inscriptae (forsan excerpta quoque per Josef Caspe, de cujus opere tali cf. s. v. ap. *Ersch*, *Encykl. S. II* vol. XXXI p.70 op.24), a Bibliographis male quasi libelli separati recensiti, ut ap. *Assemanum* ad *Cod. Urb.* 53, repetiti ap. *Wenrich*, De auctor. graec. p.140-1, atque forsán huc pertinere librum spurium „בית הזהב“ *domus aurea* a Maimonide allatum conjecturavi ap. *Frankel* l. l. p.280 (cf. *ib.* 389. *S. Sachs* ההחיה p.9) diu ante *Dukes* (Litbl. XII, 109). Sapientes sententiarum auctores non omnes numerant *W¹p.* 386 et *Dukes* ap. *Jost*, *Isr. Annal.* I p.68, cf. notam ad „Manna“ meum p.109 (cf. epistolam Alexandri ad „Chakanum“ *Deutsch. morgenl. Zeitschr.* II, 163); cf. quoque de sententiis his *Jüd. Lit.* 432, *Dukes*, Litbl. XI, 477. Parallela plurima, quibus partim textus emendatur, v. in notis ad „Manna“ p.93 sq. — *Ib.* p.109 partem III. seu *Hist. Alexandri* in op. Arab. ap. *Casirium* *Cod.* 756 non adesse repetiter monui (unde suppl. *Rapoport*, ערך מלים p.67, cf. supra p.606 N.3870,8); *Cod. Arab. Leyd.* 994, de quo quae-sivi (*Zeitschr. der deutsch-morgenl. Gesellschaft* VIII, 549; ad quem locum nonnulla proxime addentur) opus nostrum non exhibet. Hanc sectionem sub tit. מוסרי אלכסנדר *Apophthegmata Alexandri* citari a Jechiel b. Jekutiél (מעלות המדות cap. 18) monet *Dukes*, Litbl. XII, 111, *Zur rabb. Spruchk.* p.79.]

- 23] **מורה הנבוכים** *Doctor perplexorum* Mosis Maimonidis ex *Cod. MS.* etc. P. I q. v. (1851).

[Opus, quod vix vulgatum dici potest (v. loco indicato), oculis meis non perlustravi. Usque ad tempus recentissimum fere ex stricturis tantum Interpretis aemuli Sam. Ibn Tibbon (de quibus v. quae contra *Dukes* et *Kaempf* monui ap. *Frankel* l. l. p.277) innouit (*W¹p.* 456.458). MS. vidit *Conforte* f.12a, ubi Annotator etiam quoad MS. ad *Rof.* Diz. ablegat, qui vero utilitiam de MS. ex *Conforte* disertè citat, se nullum possidere ait. Index tantum capp. שער כוונה הפרקים seu מורה פרקי המורה (non locorum Biblicorum, ut addit *Rof.*, Diz.) Nostri nomine in omnibus edd. (suppl. *W¹p.* 456; *Rof.* ad *Cod.* 514 id ab *Assemanno* ad *Cod.* 292 primum se didicisse fatetur!) Versionis alterius excusus; cap. 7 (ילד) cum citato ap. Sam. Ibn Tibbon non congruere monui l. l. p.278, sed Index emendatus est a Serachja Levi Hispano incola ונדרה, ut ex ed. *Sabon.* 1553 monuimus supra sub nomine. — Versio ipsa Massiliae facta est sec. *Conforte* l. c., certe ante A.1213 (ita pro 1013 leg. ap. *Frankel* l. l. p.400), quo jam a Samuel Ibn Tibbon castigatur. Initium praefationculae Nostri ex specimine

JEHUDA CHASID

- excuso a Filippowski et Cod. *Monach.* [401 ap. *Lienthal*?], ubi haec tantum et Index capp. post carmen ידי משה ביר שכל חמוכים (quod anon. p.82 collect. דברי חכמים N.3341, cf. *Dukes*, Litbl. IX, 604. 797) a *Geigero* accepti: היה על יד רבתי קצח אצילי „Imposuerunt mihi Doctores (Rabbini) mei nonnulli ex Primoribus *Provinciae* [*Galliae*] et sapientibus ejus, ut veritam“ etc. In carmine op.1 cap.50 (ap. *Dukes*, Litbl. VI, 616) opus jussu Josefi cujusdam magnatis Hispani versum dicitur; unde sec. *Carmoly* (p.475) versionem in Galliam secum gesserit, ubi a Samuele objurgata, dein Hierosolymis publici juris facta („publié“) sit, teste Epistola Abraham Maimonidis MS.(1), haec vero excusa est ex ipso Codice, quem se possidere dicit *Carmoly* (v.N.⁴²⁶⁷), sed p.10 ed. *Han.* nihil de Hierosol., Josef et Baruch vero, qui Versione gaudebant, ex Gallia Palaestinam petiverant, v. *Zz.* ad Benjamin p.256, qui Josef illum esse suspicatur, qui Vers. Cusari Jehudae b. Cardinal (q.v.) in Angliam secum sumpsit (cf. quoque ad op.28). Vers. castigat passim Josef Gikatilia in expos. sua.]
- 24] **מחברת איתאל** *Consensus Itiel* i. e. Makamat Hariri; cap.3 (מחברת והחובים) ex apographo Cod. MS. Bodl. per S. de Sacy (Les séances de Hariri p.XI) (4. Par. 1822).
- 25] — u. s. recudit L. Dukes: Ehrensäulen etc. p.104 q. v. (1837).
- 26] — cap. 24 (מחברת הדקדוק) ex eod. Cod. per L. Dukes; p.49 ap. H. Edelmann: *Treasures of Oxford* q. v. (1850).
[*Sabb.* et W 218 **מחברת איתאל** opus genuinum Arabis Itiel, ejusque Vers. hebr. op. החכמוני habuerunt, neque W de Cod. unico Bodl. (imperf.) Poc. 50 (olim 74, ap. *Uri* 497, ubi „*Geber*“ delendum), aliquid comperit, quem tamen sub (annexo) Josef Kimchi (13967) affert. Quae de Cod. Jakob Romano narrat *Carmoly* p.473 testimonio egent. — Versio haec a Nostro laudatur in praef. ad op.1 (cf. *Rof.* Diz.), unde *De Sacy* (p.314) eam ante iter factam habet. Tit. מחברת חרורי ap. *Dukes*, Treas. etc. l. l. excogitatus, neque antiquioris testimonium validum, certe מחברת *Consensus* designat.]
- 27] **ס' הנפש** *L. Animae* dialogus inter Galenum et discipulum Muria (seu Moria) de anima; ad c. Abraham Ibn Chisdai: *L. de Pomo* q. v. (1519).
[W¹p.58 (456): „una cum Comm. Isserls“ (errore, ut monui ap. *Frankel* l. l. p.279, cf. *Bartol.* l. p.26 et cf. Israel Isserlein), ²p.1375 n.463: A.1619. Opus pluries excusum habet *Dukes*, Treas. of Oxford l. l.,

sed v. *Jellinek* ad ed. suam (ex nostra rara, sola repetitam sed conjectura emendatam) 8. *Leipz.* 1852 p.6, qui ex epigr. concludere vult, ed. ex Autographo factam esse; sed verba: הועק אוח באוח כאשר קבל sane rhetoris Charisi stylo non exscripta, sed libellarii obscuri recentioris; cui forsitan ipsi nomen חריוני, quod in fine desideratur, excidit. Librum non ab Abraham Ibn Chisdai (q. v.) Arabice scriptum vel translatum esse, ut putarunt *Bartol.* etc., *Assemanus* ad Cod. 288,³ (ipseque *Dukes*, Ehrens. p.27, qui tamen propterea nuper (Litbl. XI, 253) in Catalogum *Opp.* invenit!) repetitè monui ap. *Frankel* l. l. p.279.400, Deutsch. morgenl. Zeitschr. V, 92, ubi jam eandem erroris ansam, quam *Jellinek* p.8 (ap. „Bibliographos“), supposui, scilicet, opus Nostri ad calcem alterius excusum esse. De tit. ex conjectura a *Jellinek* in limine ed. posito Arabico cf. sub Galenus.]

- 28] *Comm. in Mishnam* Ord. I (sed in 5 tract. tantum conservatus, et a Josef Ibn Alfual completus) et Introd. generalis Mosis Maimonidis q. v.

[W¹p.456. Versio, sec. praef., Massiliae facta; vivente adhuc auctore, ergo non post A.1204 (*Dukes*, Ehrens. p.24); sec. *Geiger*, Mos. b. Maim. p.62, jam ca. A.1180, sed argumentis non ita stringentibus, ut Nostrum, qui A.1216-8 tanta suscepit itinera, jam eo tempore translatoem habuerimus, adde quod ea urbe op.23 vertisse dicitur, id vero non ante A.1194 ex ipsis argumentis ap. *Geiger* p.67 concluderis. *Kaempff* p.3 de tempore nihil diserte dicit, sed non multum ante iter utrumque versum habere vid. (locus קרית יערים, quem idem p.108 ignorat, est *Nismes*), duce *Carmoly* (p.476), qui versionem desiderio Jonatan Kohen (q. v.) urbe Lunel (teste carmine MS. op.1. cap. 50, quod dedit *Dukes*, Litbl. VI, 616, cf. *Treasures of Oxford* p.62), ante 1211 post objurgationem Samuelis (quae revera A.1213 scripta, cf. ad op.23), de novo Massiliae editam habet, ubi auctor paullo post Jonatan navem ascenderit. Cf. ad op.23. — De cap. חלק v. ad Cod. MS. *Mich.* 115.]

- 5701 **JEHUDA Chasid** (החסיד *pius*) b. Samuel b. Kalonymos b. Isak b. Elasar (Elieser) ha-gadol. [Spirensis Regensburgi (sec. Sal. Loria, cf. *Zz.* Z. G. 76, non Wormatiae, ut W³p.310 ex fabula de matre in libro recente נשים בעשה \$8), mrl. mense Adar, seu exeunte Februario, A.1217 [ita excerptum finale ad A. *Sacut* (f.125 ed. Amstd.) ap. W¹ p.427, *Rof.* Diz. (p.80, de ejus opp. MS. v. ad op.1, *Dukes*, Litbl. VII, 484); corr. A.1216 ap. *Brück*,

JEHUDA CHASID

p.67 et *Luzz.*, II Giudaismo I p.30]. Jam ipse *Sacut* (f.99b, cf. *Asulai* II p.54) Jehuda Chasid „b. Isak“ auctorem fert lib. הכבוד Nostri (de quo v. plura ap. *Zz.* I. c. p.125, partim ap. *Ben-jakob* f.87, et cf. Cod. MS. *Opp.* 983 F. ap. *W*⁴ p.850 sub Josef Gikatilia, ap. *Tellinek* I. citando sub Elasar Worms), confusus ergo aequalis Jehuda Parisiensis b. Isak, seu Sir Leon, quoque „pius“ (החסיד) salutatus, A.1166–1224 (*Zz.* Z. G. p.35), unde noster „Parisiensis“ ap. *Conforte* f.14b (cf. 20b; *Cassel* loco utroque id non distincte monet, in Indice viros recte, sed contra opinionem, ut vid., auctoris, separat, in Indice ad *Zz.* vero p.590–1 contra auctorem Jeh. Paris. a Jeh. b. Isak dividit et ad Jeh. Chasid vicissim ablegat!), ipse *Asulai* (I. c. et I f.33, et aliis locis ap. *Zz.* p.76) vacillat. Nostrum sane magistrum audit Elasar Worms (q. v.), quorum ergo opera MSS. (de quibus suo loco) vicissim alteri tribuuntur (cf. quoque ad op.1); Kabbalistici vero auctores fabulantes, qui miraculis locorum, temporum atque ipsorum virorum discrepantiam superant, — prout Elasar Worms per sublime in Hispaniam miserunt magistrum Mosis Nachmanidis, — sic Nostrum forsitan „ex Corbeil“ in Apuliam mittunt, ut magistrum audiat R. Kaschischa (cf. *Jüd. Lit.* p.402, taliaque „traditionem veterem“ nuncupat *Tellinek*, *Auswahl* p.27!), ansam dedit forsitan Jehuda ex Corbeil (ap. *Zz.* Z. G. 51); ap. *Schemtob* (אמנות f.39b) quidem legitur החסיד רבינו יהודה הקדוש וז"ל [שכח] מקורביל, in Cod. vero MS. kabbalistico, ubi eadem (excepta voce שבח), legitur paullo antea: במסורת הר"ר אלעזר מגרמישא זצ"ל מהישיבה הקדושה של מחא מחסיא (!) וז"ל שלחו מגרמישא לחכמי פוליא אגרת פיוסם להודיע להם מסורת בשמות שהעתיקו מספר החסיד הר"ר יהודה בן הגאון הפצחה הישיבה „Iveni in traditione Elasar Worms ex academia sancta Mala Machasja (!) verba haec: Miserunt ex Wormatia ad sapientes Puliae epistolam deprecatoriam, ut eos cognoscere faciant traditionem de nominibus, quae (vel quam) descripserunt ex libro *pui* Jehuda fil. docti etc. Acha ex Corbeil; responderuntque etc.“ ubi ergo ille Jehuda fil. Acha! — החסיד ר"י יהודה ב"ר אהא (!) מקורביל והשיבו... (sic) ap. *Zidkijja b. Abraham* (etiam in בעשה MS. § 142.206) forsitan non titulus est (*Dukes*, I. c.), sed phrasis notissima generalis vel ad argumentum spectans, quod se ignorare dicit *Dukes*.]

1. חסידים L. *Piorum* Ethica et asectica (a

discipulis collecta, insertis fragmentis et libellis nonnullis aliis, ut § 612–3 Saadjae Gaon) etc.; cura Abraham b. Moses [b. Abraham] Kohen (טרוד ונאנה). *ED. PR.*

4. *Bologna, per Socios* (יפרח) 1538.

[Ed rarissima. Corr. *W*¹⁻³ 716, *Rof.* Ann. p.39 n.260, et A.1738 ap. *Rof.* Lib. stamp. p.52, A.1535 ap. *Mich.* 1536. — Nostra vid. ed. *Ven.* s. a. ap. *Buxt.*, *W*¹. — Opus excusum, a quo discrepant Codd. MS., constat §§ 1172, sed inde a § 1129 ex Cod. alio conflatum; initio § 7 sq. legitur particula *radicum* שרשים ex *Aromatario* Elasar Worms (q. v., p.917 op.6), quarum prima החסידות *de pietate*, ut liber ipse: ואמר בעל זה הספר אשר חבר דברי הענוה והיראה כל אחד במחברת, et cf. Cod. MS. *Opp.* 727Q., qui ap. *Zz.* Z. G. 126 nota h. citandus loco 1257Q., qui sec. Cat. ms. ex fundamento Elasar Worms); § 19 הלכות חשוכה *Regulae poenitentiae* (Cf. Cod. MS. *Mich.* 542); *Rof.* in Indice ad Catal. sub „Chasid“ notat החשוכה Cod. 166 et 882, postremus (v. p.8 ad Cod. hunc) Hymnus vid., forsitan idem ac infra op.14,⁵; Cod. 166 forsitan ad op. nostrum spectare putat *Zz.* I. I. p.126; sed in eo Cod. Hymnus unitatis et עולם היי adscribuntur Isak Chasid (cf. sub Isak b. Chajjim), unde veri similis habeo, scribam abbreviatum ר"י החסיד male explevisse, auctorem ergo החשוכה ut et עולם היי habeo id est Jona Gerondi (q. v.), isque etiam auctor דרכי החשוכה, quod ex *Bart.* affert *W*¹ p.482, nisi est Elasar Worms q. v.]

2. — 4. *Bas.*, *Ambros.* *Froben* (fin. mense Kislew שבט) 1580.

[Ed. quoque non frequens. *W*^{1,3}]

3. — 4. *Crac.*, *Isak b. Alron Proslitz* (אשם *fin. novil. Sivan*, fer. IV 1581. [*W*¹⁻³. Nostra est ed. s. l. e. a. in Catal. Bibl. Leyd, p.322 n.168, ut ipse vidi.]

4. — *Fragm. cum Saadja Chlowna Comm. (Mischna Piorum)* f. s. l. [*Crac.*] 1639. [ff.7 tantum exstant in Cod. *Opp.* 325 F. (cf. sub Bendet), A. exprimitur in tit. porta ornato: חסיד הוא לכשיהי' ה' ש(מו) (1638). Librum „non integrum excusum“ *A m s t.* 1651 (!) recenset *Sabb.* (*W*¹ p.482, cf. p.927), qui jam ad ed. *Crac.* 1581 addit עם פ"י „cum Comm.“ Expl. aliud ignotum.]

5. — sine Comm.; corr. Mos. b. Josef ex stirpe Hausen [*W*¹]

4. *Sulzb.*, *Mos. Bloch* (הדריקים וגם החסידים) 1685.

JEHUDA CHASID

6. — acc. auctoris *Testamentum*, quod praecedit Abraham Ibn Esra: *Aenigma* cum Comm. Editoris David Grünhut [*W*³] 4. *F. a. M.*, Jo. Koelner (*fin. fer.* II. 29. *Cheschwan* 473) 1712.
7. — cum Comm. [David Aptrod] et *Testamentum*, edid. filius Comttoris [*W*⁴p.831, cf. p.803]

4. *F. a. M.*, in aed.

Jo. Koelner, typogr. nova Sal. Aptrod (*fin. fer.* V.

14. *Ab* וְלִפְנֵימֶנּוּ לְכַבֹּד וְלִסְתֵּר וְעֵשִׂיתָ וְנוֹטֵר לְכַבֹּד וְלִפְנֵימֶנּוּ 1724.

[Annott. v. sub Ch. D. J. Asulai: *Foedus aeternum* 1789.]

- 8] צוֹוֹתָה *Testamentum* Praecepta ethica et kabbalistica [partim spuria]; ad c. Isak b. Moses Elles: *Fundamentum poenitentiae* q. v. (1583 etc.).

[Libellum ex Nostri lib. הכבוד citari, a *Rof.*: „*praecepta legis* sine ratione nuncupari, monet *Zz. Z. G.* 125, spectans ad Indicem in Codd. ms., in Catalogo ipso ad Cod. 62.147 vox „*legis*“ non apparet; re vera in Codd. nonnullis MS., qui numero paragraphorum et argumentis maxime discrepant, libellus מִצְוֹת *Praecepta* salutatur, ita in Cod. vetusto mbr., qui nunc Berol. prostat ap. Bibliopolam *Stargardt*, f. 67 inscribitur: אלה המצוות אשר צוה הרבי יהודה... בן אלעזר הגדול ז"ל מהן לורעו ומהן לבני ישראל ומהן לאומות העולם „haec sunt praecepta quae praecepit etc., partim progeniei suae, partim Israelitis [omnibus], partim populis mundi,“ et in fine: „ע"כ מצוה של ר"י „huicque praecepta“ etc. Ibique §§ sunt 35 sed nonnulli plures §§ excusos continent atque pluries occurrit vox מורעו „ex progenie sua“ (neglecta in Versione ap. Brück p. 77 n. 54, ubi tamen in MS. n. 14 ראשונה), e. g. n. 21 (48 ap. Brück) ארם מורעו הבואה etc., n. 28 (42 ap. Brück) additur אין קפידה אבל אכילה וכן, hic vero unicus § ubi de populis diserte loquitur.]

- 9] — ad c. Elasar Worms: *Docebit peccatores* q. v. (1589 etc.).

- 10] — ad c. op. 6.7 (1713.1724).

- 11] — cum Vers. Germ. ap. M. Brück: Rabbin. Ceremonialgebr. p. 68 q. v. (1837).

[Ed. ad calcem *Ben Sira* ap. *W*³p. 311 exsculpta est ex testamento Elieser b. Isak q. v.]

- 12] — Germanice 8. [*Prag.*, *Sacc.* XVII-XVIII].

[*Opp.* 840 0¹⁶ (cf. *Jehuda Charisi* op. 8; *Serap.* p. 31 n. 247) ff. 4, incip.: „Man soll nit legen,“ desinit: „an ihre linke Brust,“ ergo omisso § ultimo (70, vel 63 ap. Brück). Libellus forsan fragm. tantum libri alius.]

- 13] שִׁיר הַיְיָוָה v. inter Prec. varr. N. 3313.

- 14] Varia inter Preces varii generis.

(¹) אֲזַכְרָה *Carmen*, seu הוֹכָחָה *Admonitio*, incip. אֲזַכְרָה

pluries anon. inter *Supplic.*, Precibus quotid. ed. major. adiecta, proxime ad Sal. Ibn Gabirol: שוֹכֵנִי בְּחַי הוֹטֵר, ut A. 1611-16 N. 2396, A. 1717 N. 2335 (f. 127), et sic in רְפוּאָה הַנֶּפֶשׁ A. 1692 N. 3304; Nostri nomine (jam ap. *Rof.*, Cod. 997) ap. Mosis Chagis: *Lux primigen.* A. 1703 [cf. *W*¹p. 296. *Dukes*, *Zur Kenntniss* 151, Litbl. V. 451; ipsum recusum Litbl. VII. 502, monetque *Dukes*, carmen tribui Sal. Ibn Gabirol in lib. פְּעֻנָּה רִוּא ap. *Jost*, *Isr. Annal.* II, 76, nescio quam recte], ex quo recusum ap. Elia Kohen: *Virga castig.* cap. 7 (A. 1712 etc.). — ²) הַחֲנוּתָה et הפלות inter Prec. varr. N. 3337 et 3350 (ad quem v. *Corrigenda*). — ³) הַחֲנוּתָה Germ. N. 3191. — ⁴) *Ver-* siculi 3 in *Instit. Sabb.* varr. edd. — ⁵) רְפוּאָה הַנֶּפֶשׁ *Medela animae*, inserta Precib. quotid. cum *Instit. Sabb.* N. 2235 sq., an sit Nostri et quid sit nondum inquisivi.]

- 5702 JEHUDA Chasid [*jun.*] Levi, Dubnensis. [Germaniam pervagatus, mrt. Hierosol. 6. *Cheschwan* A. 461 (19. Octobr. 1700), ut narrat Ged alja Semiecz q. v. Cf. quoque *Asulai* II f. 21 n. 9 sub וְהָרַחֵם נֹסְרֵי. Nostri vid. societas, cujus עַרְב מִנְחָה N. 3087.]

- 1] תְּפִלַּת ר' יְהוּדָה *Precatio R. Jehudae* poenitentialis ad retinendum Messiam (qui in Palaestina jam apparuisse āngitur) 8. *Dess.* [ca. 1699]. [*W*⁴715b sec. *Lebrecht*, cujus libellus mihi non visus. Cf. N. 2350 (sub auctore praeced.) et quae ad hunc N. addemus.]

JEHUDA Darschan v. Jehuda b. Jakob.

JEHUDA b. David v. Jehuda Chajjug et Jehuda Mehattob et Jehuda Neumark et Jehuda Pisek.

- 5703 JEHUDA (Arje) b. David, Nepos Joel Sirks et Abraham Schor, Rabb. Amstelod. [Auctor desid. ap. *Asulai* II p. 24.]

- 1] אֲרִיָּה *Leo juvenis* Conec. in Pentat.; acc. Abraham Schor: *Fissura domus* f. *Amst.*, *Hirc Levi* (הֶרֶץ) 1733.

- 5704 JEHUDA b. David Kohen Aschkenasi (*Germanus*), incola urbis בּוּדֶאָה (Budae?). [Cf. notam ad N. 3098. *Suppl.* *W*¹706.]

- 1] Annott. etc. in *Instit. Sabb.* etc. inter Prec. Coll. N. 3098 sq. [1612-4.1622].

[Habeo inter manus expl. Amstelodami nuperrime ac-

JEHUDA DUKES

quisitum ed. N.3098, ubi video non exstare Hymnum Chajjim Isak (N.4689), neque 12 *Institt.* in fine (ante חקון ליל השכונות), quae ergo additae sunt in ed. posteriore aliqua, jamque in ed. 1622 praemonitum ad *Institt.* illas incipit: ואלה מוסף על הראשונים מה, הראשונים מסיני ועוקר הרים Compens. petita dicuntur auctore Abraham Levi sene „Discipulo auctoris l. פדרם [i. e. Mos. Cordovero] ואל הראשונים ששמע מן הארי ואל etc.! Dein אברהם המעתיק לא אעתיק רק פשוטן של הדברים כי הרב הנ"ל האריך בטעמי חקוני אלו ע"ד הקבלה. Nostrum tamen jam 'ח' Abr. Levi citare monuimus p.469 infra, ubi uncus ante „ad calcem“ ponendus. De Hymno inserto יוחאי בן v. sub Salomo Labi.]

2) פירוש *Comm.* in *Institt. lect. Schema* inter *Prec. Coll.* N.3082-3 (1615.1639-56).

JEHUDA (L.) Dukes v. L. Dukes.

5705 JEHUDA (Loeb) b. Efraim Kohen. [V. *Asulai* II f.59 n.16. Cave confundas cum *W*³741d: „Jehuda L. b. Efr. Ascher Anselm Hamburg“ antea Rabb. Rotterdam (cf. N.2009 nota?), Rabb. Germanorum Amstelod. tunc provisorium, qui approbavit lib. עת קק A.1710, cf. sub Jochanan b. Isak et v. Menachem b. Salomo שארית ישראל Cap.34.] Annot. et Appd. (קונטרס אחרון) ad (patr.) Efraim Kohen: *Porta Efraimi* q. v. (1688-9).

JEHUDA Eidlitz v. Jehuda b. Isak.

JEHUDA b. Elia v. Jehuda Gibbor et Jehuda Hedessi et J. Benzion. [Sub N.3449 leg. Jehuda b. Elieser q. v.]

5706 JEHUDA (Loeb) b. Elia, Rabb. הארדק. [*W*³ 741c, cf. p.1038.]

חידושי *Novellae* et *Exposit.* in *Haggadam Paschat* inter *Precum Coll.* N.2722 (1722).

JEHUDA b. Elieser v. Jehuda Briel et Jehuda Mehattob et Jehuda Poki et v. Abraham J. E. b. Elieser.

5707 JEHUDA b. Elieser, seu Elasar. [Gallus, op. composuit A.1313; v. citata ap. *Zz. Z. G.* 96 (in quem more suo fraude irrumpit Anon. *Litbl.* XI,550); ad *Codd. MS.* ibid. recensitis excuso integrioribus adde *Cod. Mus. Br.*, ex quo specimina ap. *Zedner* ad *Ibn Esra* p.12, et *Cod. Uri* 365,⁶ (v. Add. nostra); citatum ex *Gersonide* (*Fuld* ad *Asulai* II f.87 n.87, ubi pro 5090 leg. 5098) jam inter-

polationem habet *Zz. ib.* p.99. — *W* 691 ad nomen addit „*Sacerdos*“ atque cum op. nostro confundit opus homonymum Jehuda L. b. Obadja (q. v.), quod solum ap. *Sabb.* recensitum; *Ref.* ad *Cod.* 527 et in *Diz.* (p.141) ergo male *Sabb.* corrigit, maleque op. Nostri pluries excusum habet, ipse rursus opus illud cum nostro confundens, cuius ed. unica ei ignota vid. — Cave confundas scribam homonymum A.1341 ap. *Zz. ib.* p.209.]

מנהג יהודה *Oblatio Jehudae* *Comm.* in *Pentat.* [praecipue sec. Chiskijja b. Manoach, sed castratus]; una cum קנים וקנים N.3449 (1783).

JEHUDA Falcon [fict.] v. sub Meir Gabbai.

5708 JEHUDA (Arje Löbusch) Fraenkel Teomim b. J., ex Breslau, Cracoviae. [Forsan filius Rabbini Bresl. Is. Josef, mortui 16. Cheschwaa חקנר (1793), v. מאסף VII,78.]

שאלה ותשובה *Quaes. et Responsum*; ad c. tract. *Talmud. Edujot* N.1645 (1812-3).

JEHUDA Gedalja Semiecz v. Gedalja Semiecz.

5709 JEHUDA (de Domo) Gedalja b. Moses, ex Salonichi. [Forsan nepos typographi Don Jehuda Gedalja, q. v. in *Sect. III* et cf. ad op.1. Nomen scribitur גדיליא seu גדיליה (*Gadilia*) in opp.2.3 (cf. *Conforte* 41a, גדיליא (*Abraham*) ap. *Asulai* II f.25 n.27); *Levi* ap. *W*¹704 delendum, pejusque in *Indice* ad *W*⁴: *Jeh. fil. Ged.*, tres ergo ex uno fecit *W* auctores. Nostri Annot. *MS.* ad tractatus *Talmud.* v. sub N.1528b, 1540a, 1735². Nostri *Cod. MS.* A.1564 usus est Meir Benveniste (q. v.), non filius Nostri. Error de op.2 ap. *Ersch* s. v. Gedalja jam correctus sub N.3759.]

1. מסורת תלמוד ירושלמי *Masoret [Index in] Talmud Hierosol.* 4. *Constant*,

Jos. Jaabez (לאחר יצאם) 15. *Ab* 1573.

[*W* 755, מסורת התלמוד A.1523, de quo *W*⁴, excusum *Salon.* ap. *Jeh. Gedalja*, v. N.3839. — *Index* noster adhibitus est ad ed. *Talmud. Hieros.*, v. N.2040, cf. *W*³.]

2] הגהות *Annot. criticae*, partim ex *Codd. MS.* in פדרם רמות N.3759 (1593-4).

[*W*³704b *Comm.* confundit, cf. ad N.3759.]

3] — in *Supplem.* in זוהר N.3497 (1596-7).

[*W*¹704 תוספות *Addit.* ex *Catal. Prag.* ap. *Plantav.* affert, quorum „nemo praeter eum meminit.“]

JEHUDA GIBBOR

5710 JEHUDA Gibbor b. Elia b. Josef Karaeus. [Opus finivit 11. Decembr. 1502, v. Zz. G. V. 425. *Rof.*, ad Cod. 96 et Diz. (p.117) opus MS. cum edito unum idemque esse non recognovit, utrumque omnibus Bibliographis ignotum praetendit; est vero Noster „Jehuda Karaeus“ ap. W⁷⁷³, qui tamen fontem suum pervertit, legitur enim ap. del Medigo (*Noblot* f.56a): „הר" אברהם הרופא וכו' : „יהודה גב"ר במנחת"ו חב"ו ביאור „Abraham Medicus et Jehuda Gibbor in [lib.] מנחה (seu auctor lib. יהודה (מנחה) composuerunt expositionem [expositiones] quoad regulas mactandi Ahron b. Elia.“ Ap. *Simcha*: הלכות אורח צדיקים s. v. שהיטה „Jehuda b. Josef.“ sed v. sub v. מועדים et מועד קטן. — Filium Elia v. ap. eundem s. v. פירוש.]

מנחת יהודה *Oblatio Jehudae* Carmen 1612 versibus (omnibus in desinentibus) constans, ubi praecepta sec. ordinem Pentat. enumerantur (ad instar *Asharot* Rabbanitarum); ad c. vol. I Precum Karaeorum N.2595 sq. (1529 etc.).

5711 JEHUDA (Loeb) Ginzburg b. Simon, ex Sluck.
1. עמודי עולם *Columnae mundi* Expositt. in Genesin et Exod. (ff.30) [W^{749c}: A.1713]
f. Amst., Jos. Dajjan (חזן ליהודה וינאמר) 1730.

5712 JEHUDA Glogau b. Chanina Selig Lentschütz.
1. קול יהודה *Vox Jehudae* Nov. in tractt. Talmud.
4. Amst., Hürz Levi (המפנה) 1729.

5713 JEHUDA Hedessi (הדסי=Edessenus?) b. Elia, cogn. ha-Abel (האבל, *Lugens*), Karaeus Constantinopoli. [Opus A.1148 scripsisse vel incepisse constat ex Alphab. 34 (non 33, ut legitur in tit.). W⁶⁸². *Rof.* Diz. 120. *Delitzsch*, ad Ahron b. Elia p.312. Zz. ad Benjamin p.37; cf. *Jüd. Lit.* p.406 n.17. Cognomen hebr. האבל, quod ex Arab. derivant *Jost* et *Geiger*, Ztsch. II,99 constat ex ipsius acrost. in Alphab. (seu cap.) 338: ... הסרה כבוד אלהיך „remotionem gloriae Dei et ruinam terrae.“]

1. הפלם הכפר *Botrys cypri* [alias *I. Staterae*] Opus theologicum universale, praecipue contra Rabbanitas, quasi expositio in Decalogum oratorica, strophis singulis per totum opus eadem desinente lit. ך, capp. singulis (379+2 introd.) strophis constantibus alphab. ordine, alterne recto et inverso, vel vario modo

acrost.; praecedit libri (inde a cap. 19) Summa (*Vallis botryos*) per Kaleb Afendopolo

f. *Eupatoria* (גולוה *Goslow*) 1836.

[Ed. unica, nostris oris adhuc rara, ubi capp. 99-100 (contra Christianos) omitta (cf. *Jüd. Lit.* p.409 n.19, in textu pro 1140 leg. 1149), quae exstant in Codd. *Mich.* 70, *Leyd.* Warn. 17 et *Vindob.* LIII (p.63 ap. *Deutsch.* ubi multa incorrecta). Nonnulla de op. et auctoribus citatis v. ap. Mardochai b. Nisan, cap. 11, qui librum ex suis oris conservatis Karaeorum antiquissimum habet, excerpta ap. eundem cap. 3; per pauca sunt ap. *Millium* in Disstt. de causis odii etc. respond. *Jo. Dan. Frentzken* (pp.22) *Ultraj.* 1725 (W⁴), et per *Kirchheim*, Litbl. VI,20 sq., et cf. sub Kaleb. — Ex libro nostro, scil. cap.13 lit. ט (ubi pro השחיטה נסמך טיף rectius legitur: ... טוב) et cap.14, excerptae sunt ובריקה (*Regulae*) mactationis et inspectionis in Cod. *Warner.* 41 f.139; quas ac opus speciale recenset W^{1.3} etc., cf. Catal. nostrum Codd. MS. Bibl. *Leyd.*]

5714 JEHUDA (Loeb) b. Hillel ex Schwersenz prope Posen. [Non „Schwertsensis“ ut *Schulten* in op.2 et W.]

1. חכם לב *Sapiens corde* De 613 praeceptis sec. Maimonidem 4. *Fürth.*, typogr. Jos. Schneior (וורטהיים) 1693.
[W^{742b}, ad. 930c. Tit. לב חכם ex W⁴: *Jüd. Lit.* 453 n.8 corr.]
2. — cum C. Schultenii Vers. Lat. et ejusdem Calend. hebr.-Lat. 4. *Lundae Goth.* 1731.
[Suppl. W^{3.4}.]

5715 JEHUDA Hurwitz b. Mardochai Levi, Wilnensis, Medicus. [Opus השומר משמרה בק"ק הורביץ in tit. op.1. Varia incorrecta ap. *Carmoly*, Hist. des médec. p.322, *Ghirondi* p.202; cf. „Bützowsche Nebenstunden“ (*Tychsen*) V,47.]

1. כרם עין גדי *Vinea En Gedi* de Carmine הר גדי [cf. N.2746] 8. *Königsberg.* 1764-5.
[A. אנכי אשלה גדי מן הצאן. i. e. 1764, sed in omnibus fere expl. ad calcem operis 3 exstat, unde forsitan Alef unum magnum esse debuit.]
2. מגלת סדרים *Volumen ordinum* Disputatio inter Philosophum, Kabbalistam et Talmudistam; oratorice [ad instar Schemtob Palquera: *Investigator*] 8. *Prag.* (לנה) (הענין) 1793.
3. צל המעלות *Umbra graduum* (seu *virtutum*), excerptum ex lib. ביה יהודה *Domus Jehuda*, 365 Apophthegmata et proverbia, ex varr. auctoribus

J E H U D A b. I L A I

potissimum collecta 8. *Königsberg*. 1764-5.
[A. [א.] נחיה בני[ם] i. e. 5525, sed approb.
datae A.1763, accedens op.1 A.1764?]

5716 JEHUDA b. Ilai (אלעי), seu Elai, Doctor
Mischnicus. [Cf. *Schwarzauer*, Litbl. IV, 625. *W*¹
p.411 n.690[a]. Auctor *suppositivus* librorum
מכילה N.3803, ספרא N.3979, non vero פסיקה
N.4002, ut *W*.]

JEHUDA b. Isak v. Jehuda Cardinal et
Jehuda Ibn Sabbatai.

5717 [JEHUDA] (Loeb) b. Isak b. Abraham Neu-
stadt, Amstelod. [Cf. *W*⁴p.114S.]

Expositio vocum exoticarum (Chald. Graec. Lat.
etc.) in זוהר חדש N.3500 (1701).

5718 JEHUDA (Loeb) b. Isak, Rabb. Eidlitz, Jeni-
kau et Miestitz (מייסטץ) in Bohemia. De Cod.
MS. *Ufb*. ap. *W*⁴742h nihil novi.]

1. הנחת האדם *Regimen hominis* a primo mane
usque ad vesperam, collectum

16. *Fürth*, per typogr. *Jos. Schneior*. 1691.

[Frontisp. primum sequuntur approb. ff.4 et praef.,
iterumque tit. sine nomine typogr. *W*³742h.]

2] — 32. *Amst.*, *S. Proops*. 1717.
[*W*³. *Mich*. 1040 non in *Mus. Br.* delatum.]

3. — ed. auctior s. t. צדיק חכים *Justus perfec-
tus* 16. *Fürth*, typogr. *Jos. Schneior*. (fin. fer. III.7.
Tebet להחיות בארץ שאריה=7. Decembr.) 1698.

[*W*³: A.1694 (i. e. op.1!) et 1696. — Compend.
MS. a Nostro(?) compositum se vidisse dicit *Nepi*
p.185.]

4. ליהודה וזאת ליהודה *Et hoc Jehudae* Comm. in *Jakob*
Weil: *Regulae mactationis* q. v. [Suppl. *W*] (1698).

5. הלכות שחיטות וכדיקות בקיצור *Regulae*
mactationis et inspectionis compend. sec. *Jak.*
Weil 8. s. l. (fer. III.27. *Kislew* 5452) 1691.

[*Opp*. 213 O.; locum *Hamb.* sisit Cat. ms. *W*³1358d
auctorem non recognoscit.]

5719 JEHUDA b. Isak Levi Aschkenasi (*Germanus*)
ex F. a. M. [Unus sociorum Editorum *Venet.*
A.1544 sq., v. Sect. III. *W*¹13733=1734.]

Annot. excerptae in Pentat. N.123 (1547).

5720 JEHUDA b. Israel Regensburg, vulgo: Loeb
Scheberl (שעברל).

משלי חכמים *Proverbia Sapientum* [postea *kleiner*

Brantspiegel] et החנה *Supplicatio* Germ. incip.:
ich will loben unsern lieben Herrn, v.
sub Jehuda Charisi (1566 etc.).

[Auctor in fine ed. Pr. aliam promittit *Supplic.* pla-
gula una strophis (Gesetz) alternantibus hebr. et Germ
rhythm., de qua nihil praeterca notum.]

JEHUDA b. Jakob v. Jehuda Chajjat et
Jehuda Nagar.

5721 JEHUDA (Isak) b. Jakob (Zausmer), seu Je-
huda Darschan (*Concionator*), ex Chenciny (חענשינ).

1. פורים נאה לכבוד פורים *Versus pulcher in festum*
Purim 8. *Amst.*, in aed. socc. *Jeh. b. Mardochai*
etc. et *Sam. b. Mos. Levi* (ושמחני) 1650.

[*Libelli Bibliographis* ignoti idem expl. olim *Mich.*
1570 nuper acquisitum (alterum ap. *Zz.* impf.); ff.2,
procul dubio non multum aute festum ipsum (14. Adar)

excusum. Tit. pergil: ע"ד הלצה משל ומליצה
בינוח זה אהם לשמוח בפורים בחדוה וריצה

טעמי המסורה et פ' המסורה *jamque citat* (14. Adar)
Tit. verso הקדמה והפעה קמנה (praemonitum), *Versiculus*
ipse f.2 incip. לקיים ומשלוח מנוח אבל לא איש לרעהו
atque in *Esther* IX,22 de muneribus quoad divi-
tes vel pauperes discernit. Hinc supplenda recensio
opp. hujus generis Litbl. VIII,48.XI,182.]

2. כוונות ישרות *Intentiones rectae* Expositio loco-
rum nonnullorum Biblicorum alphab. (ff.4)

8. *Amst.*, ap. socc. u. s. (בינוח זה אהם חזינו) 1650.

[*W*²p.1312 n.264, cf. 1732, auctorem Anon. praeter
rem supponit. Cat. ms. duo recenset expll., alterum in 4°.]

3. מציל נפשות *Liberans animas* Medicamenta
specifica et „Ansprach“ Germanice. Ed. auc-
tior (ff.8)

4. *Amst.*, ap. socios u. s. (ביניה ובשמחה)
fin. fer. V.26. *Tebet*=19. Jan.) 1651.

[Auctor opusculum antea [procul dubio *Lubl.* ca.
1644] plagula una [ff.4] se edidisse, hoc vero con-
sumtum fuisse, omnia praecepta Hierosolymis delata atque
probata dicit. Registrum §§45 recenset, quorum 42. f.7 ed.
sequi legitur. *W*²p.1366 n.430.1732 ubi 734b ex confu-
sione cum sociorum typogr. primo. *Serap.* p.12 n.204.]

4. — 4. [Prag. Saec. XVII?].
[Ed., quam *Sabb.* (ap. *W*² ib., *Serap.* ib.) primo loco
recenset, una cum *König Artus-Hof* excusa vid., ubi
in expl. *Opp.* 1696Q. operis nostri ff.7 sine frontisp.
in fine impf. (cf. ad ed. prae.) detexi, ex quo non-
nulla etiam in ed. *Wilm.* (v. sub *Josef Wiltzenhausen*)
recusa videntur.]

5] Additamenta ad (patr.) *Jakob Zausmer: Ra-
tiones Masorae* q. v. [*W*¹13732] (1644 etc.).

JEHUDA b. JOEL

Opp. ap. W ib., ut aliunde codex excusus MS. ferebatur (cf. *Rof. ib.*), forsitan etiam a scriba, qui A. 1560 Cod. *Rof.* 1395 (lib. stamp. p. 80) exaravit. Simul excusus forsitan Eldad q. v. Opus nostrum extollit Jos. del Medigo ap. *Gg.* Melo Chofn. p. 19. *Jüd. Lit.* 449 n. 16 lege: *Dukes*, Ehrens. p. 56.]

JEHUDA b. Joel v. Jehuda Minden.

5725 JEHUDA (Loeb) b. Joel Kohen cogn. Natan [נחמן p. 24, sed נתן p. 23.]

והר חרש *Sohar novum* Imitatio libri homonymi (N. 3477) ludicra, et alia nonnulla; p. 21 ap. S. Sachs: *Alae columbae* q. v. (1848).

5726 JEHUDA (Loeb) b. Joel Levi, Dajjan (*Judex*) Posen. [Unus Editorum (טרפסיים), cui W¹743 male tribuit Addit. in Isak b. Jehuda Levi: *Revel. secretorum* A. 1698 q. v., et cf. Sect. III.]

JEHUDA b. Jona v. J. L. Jeitteles.

JEHUDA b. Josef v. Jehuda Bolat et Jehuda Maeler et Jehuda Muscato et Jehuda Perez et Jehuda Puchawitzer et Jehuda Teomim, et v. Jehuda Gibbor.

5727 JEHUDA (Loeb) b. Josef Rofe (*medici*), Darshan (*Concionator*) Pragensis. [ננטואה וצ"ל, quod sequitur nomen patris, „Nantuan“ in Cat. Bibl. Bodl. II, 393a, formula vid. abbreviata, cf. ננטויה ex Cod. *Taur.* ap. W²56g, ננטויה (*Pasinus*, Cod. 60) ap. *Zz.* Z. G. 453; sed ננטורה „Nantova“ ap. W³545b est urbs Nantua Galliae sec. *Zz.*]

1. קול יהודה *Vox Jehudae* Conce. in *Genesin* f. *Prag.*, per typographos *Füll. defuncti Abr. Lemberg* (שבע ארני קול) 1641. [W³742f, ad³196b: A. 1647 corr. (et cf. sub Jehuda Muscato); *Zz.* Z. G. 301 n. 247.]

5728 JEHUDA (Arje Loeb) b. Josef Samuel b. Zebi. [Gener Samuel Schotten, ex cujus ore nonnulla addidit. Pater Archisyn. Frankf. male Josef ben Samuel ap. W³976c.]

Varia primum adjecit ad Talmud N. 1414sq. (1714–21 etc.).

5729 JEHUDA (Arje Loeb) b. Josua (Höschke), Archisynag. Busk (בוסק) in Polonia.

1. לב אריה *Cor Leonis* Conce. in *Pentat.* et

Megillot potissimum sec. Midrasch, cum Indice; sumpt. Salman, Antistitis Fürth [W¹353] f. *Wilm.*, *Is. Jüdele* (inc. 1. *Kislew* שקטובטה) 1673–4.

5730 JEHUDA (Loeb) b. Josua Pragensis, Schammasch Rabb. Simon Spira. [*Zz.* ad Benjamin p. 284]

1. מלחמה בשלום *Bellum in pace* De expugnatione urbis Prag A. 1648 8. *Prag. s. a.* [1649–50.] [W¹744. *Zz.* Z. G. 300 n. 242.]

2] — cum Vers. Lat.; p. 99 num. III Exercitt. *Wagenseilii* q. v. [W] (1687).

3] — hebr. s. t. ימי המצור בפרג *Dies debellantis Pragae*; IV, 103 collect. בכורי העתים N. 3429.

[Totus fere libellus, omissa introd., hebr. et Germ. p. 138–44 ap. J. Zedner: *Auswahl etc.* q. v. 1840.]

JEHUDA ha-Kadosch v. Jehuda Nasi.

5731 JEHUDA (Loeb) Kalischer b. M., *Judex* Lissa.

1. חוקה היר החזקה *Manus fortis de doctrinis חוקה* (praesumptio) et ספקה (dubia) f. *Bresslau.* 1820.

5732 JEHUDA Kohen, Lissae. [Auctor librorum, tunc ineditorum, כהן מנחה (cf. *Mich.* 2614) et במחנה כהונה]

1. מראה כהן *Aspectus sacerdotis* Nov. in tract. Talmud. *Sebachim* et *Maimonidem*

4. *F. a. M.* קול יהודה (לסדר שבע ה' קול יהודה) 1776.

5733 JEHUDA Ibn Koreisch (קריש non Karisch), Medicus ex Tahart (תאהרת) seu Tahort, in Africa. [Saec. X.¹? W¹3717=3773b קוריש v. infra, cf. *Jüd. Lit.* p. 415 n. 39, et assonans cum דורש ap. *Iuzz.* Litbl. VI, 686, suppl. *Geiger*, Mos. b. Maimon p. 42; *Rof.*, Diz. (p. 162); *Rapoport* ad Parchon p. XII (cf. *Huyfeldt*, de rei grammat. etc. 1846 p. 15, et contra *Dukes*, Litbl. VIII, 651); *Lebrecht* Litbl. V, 393. 738 (qui nominis pronunciationem primus recognovit); *Ewald*, Beiträge I p. 116 et *Dukes ib.* II, 117 (ubi adde Ibn Esra ad Exod. I, 16); *Munk*, Notice sur Aboulwalid p. 60, 214. Karaci Nostrum, ut alios Rabbanitas, inter suos referunt, ita קוריש inter Schalman b. Jerucham et Jeschua המלמד nominatur in recensione doctorum ap. *Elia b. Abraham* (Cod. Leyd. *Warner.* 25 f. 112b), quam describit *Josef Bagi b. Mos.* (Cod. Leyd. *Warner.* 30 f. 190b), ex cujus excerpto in Cod. *Warner.* olim 13, nunc

ד'אך עלי אנה מא קצד פי אכער מא אחי בה פי האליפה ד'אך אלמלקב באלמואונה בן אלחקארב

[Operis (nostris oris hucusque plane ignoti) ratio atque ordo parum lucidus; constat ff.12+128, quas partes per I et II designabimus atque secundum repetitam autopsiam opp. inserta recensebimus. ¹) If.8): Hai Gaon [spur.]: *Comm. in Aleinu* (q.v. op.16). ²) If.1: *Carmen* kabbal. cum Comm., capp. (seu strophis) 24, incip. אחר אל ארומם אל אחר יהיד נורא לברו et אחר עילין, acrost. אהרן בר יוסף רבני הקטן. Ahron b. Josef Rabagi (nisi kabb. abbreviata sit eulogia in patrem mortuum, quae tamen ap. Zs. Z. G. 457 non offenditur); Comm. incip. הפ' דע ושמך האל ויעזר ויפתח

JEHUDA LEMBERGER

לכך בחירה כי קורם האצילות היה האויר הקדמון, desinit f.14b שביארתו לך כל זה... יפוצו מענוחך unde lit. antea descripsi החכמה כמעין גנים זה מעין חכמה cum op. homonymo confudi. ³) f.14b: Cap. 25 totius operis, Abraham Levi: *L. Regni* q. v. ⁴) f.24b: כ"ט במדרש חלפיות כ"י אחר שמנה הל"ב נחיצות: desinit: כ"ט במדרש חלפיות כ"י אחר שהוכח בו פני מלך קדם משם auctor est Schalom Bosoglio). ⁵) f.25: Schemtob Ibn Gaon: Supercomm. in Nachmanidem (q. v.) cum Additt. Jehudae Korijat ita insertis, ut sine collato MS. vix definiri possit, quid uni alterive pertineat. ⁶) f.54b: הורה Novellae in Pentat. ex Jehuda Ibn Atthar: *Oblatio Jehudae* cum Additt. Jehudae Korijat etc.]

5736 [JEHUDA] (Loeb) Lemberger. [Libelli f.4b legitur: „Nun hört mir weiter zu, ... was ich R.(!) Loeb Lemberger euch will weiter verkünden“; forsā filius est typographi Abraham Lemberger? Cf. Sect. III.]

1. *Ein hübsch göttlich Büchel* (געטליך ביכל) aus גמרא (Gemara) מדרשים (Midraschim) und andre mehr ספרים (libri) gemacht; seu חיבוט הקבר ריבוס sepulchralis. Rhythm. German.

8. s. l. e. a. [Prag. Saec. XVII].

[Opp. 840⁵. Libelli ignoti tit. Germ. (Serap. p.333 n.64) in frontisp., tit. hebr. (Serap. p.328 n.43) in praef., quae incipit: „Hört zu lieben Weiber und Mannen, Alle zusammen.“ Lib. ipse inc.: „Unsre חכמים (Sapientes) schreiben im Midrasch למי אנו למי אנו, sequitur parabola de 3 amicis (cf. Steinschneider, Manna, p.94.) dein f.4b-10 de morte hominis et percussione.]

JEHUDA Leon v. Jehuda b. Jechiel.

5737 JEHUDA Lerma (לרמא) b. Samuel, Hispanus. [Commoratus in Alba Graeca (Belgrad); Conforte 51, b. Bart. (ap. W¹ 32100) nomen Nostri omitit, unde patrem auctorem sinit. Miror quod Asulai p.66 diserte unum tantum excusum dicit op.4, cum jam alterum nominet Conforte f.40b, qui corr. ex nota ad N.1438, ubi de fatiis op.1.]

1) לחם יהודה *Panis Jehudae* Comm. in tract. Talmud. Abot N.1437 [W¹ 750: A.1653!] (1553).

2) — auctius N.1438 [W¹ 3] (1554).

3) ררוש על הנשמה *Disquisitio de anima* ex op. praeced. excerpta Commentario suo adiecit Seeb W. b. Samuel q. v. [W¹].

4. פליטת בית יהודה (שונה) *Reliquiae domus*

Jehudae 29 Resp. ex incendio superstitia edid. discipulus Simcha b. Gerson Kohen (ff.80+2) [W¹ 3] 4. Ven., jussu Vic., Nicolo, Piet., Giac., Ger., Al. Bragadini, Appresso Ant. Calleonì [sic], 1647. [Tit. effictum ביה יוסף פליטה ap. Jechiel Heilprin, (ap. W¹ p.559 sub Josef Karo) corrigit Asulai II.]

JEHUDA Levi v. Jehuda Chasid jun. et Jehuda Hurwitz et Jehuda b. Isak.

5738

JEHUDA Levi b. Samuel el Kastili (Castilianus).

[Saec. XII¹; A.1161 eum defunctum citant discipulus Salomo Parchon et Abraham b. David Levi; de A. fatali (forsan ca. 1140-50) et natali accuratius definiendo sub iudice lis est (v. Cassel ad op.8 p.V, qui omnia fere a recentioribus dissertata et disputata citat, atque supplementum promittit. De sepulchro cf. Uri b. Simon ap. Carmoly, Itiner. p.453.483). Nomen Nostri Arabicum Abul Hassan tantum in praef. collectoris Divani occurrit; Nomen patris (omissum ap. Rosf., Diz. p.142, Diz. storico degli autori Arabi p.85) constat praecipue ex acrostichis hymnorum (Rosf. ad Cod. 601). In „utraque editione“ op.1 legi „Jehuda b. Saul Hallevi“ (!) praetendit Buxtorf. (in ed. 1660: ad Lectorem f.2a infra), unde hoc nomen assumpsit W 741, qui p.439 nomina של וסאל et שמואל passim confundi praetendit; Rosf. ad Cod. 601 p.102 ben Saul ad Interpretem vel amanuensem refert. Sed re vera nullibi Jeh. b. Saul „hallevi“ legitur, Jehuda b. Saul vero initio libri est Interpres, atque verba החבר „dicit auctor“ sequuntur in ipsa ed. 1594, qua praeter ed. 1547 usus est Buxtorf. (v. ib. ad Lectorem f.3a verso, et cf. Cassel p.XX et XXXII); non vero Constant., ut W¹ p.439, forsā ex confusione cum ed. 1, vel cum edit., quam Jakob Romano (q. v.) Arabice (forte ex Cod. ipso nunc Bodl.) hebr. et Lat. molitum esse refert Buxt. (ap. W¹ p.442.443). Sabb., in Indice auctorum (et partim W 740) Nostrum conjicit cum Jehuda Ibu Sabbatai q. v., Nostro tribuit lib. Carminum בן וקנים, quem W¹ 738 sub auctore Jeh. Levi incerto affert, cf. Buxt. [Appd.] s. v., ubi „versus frigidi (יקרים?) et inepti,“ tamen in Indice auctorum Nostro tribuitur, de quo Jakob Romano, auctor praecipuus Appd., certe talia non protulit; tacent omnino de libro illo auctores recentiores. De Nostro cf. praeterea Litbl. I, 45, et Heidenheim de Hymnis cum Add. Michael p.5. Confunditur cum homonymo ca. A.1400 vi-

JEHUDA LEVI

vente in Catalogo praevisissimo S. *Deutsch* p.123, v. *Geiger*, „Proben“ etc. II, ap. *Bresslauer*, *Deutsch. Volkskalender* 1852 p.35.]

1. הכוּר (seu כוּרִי) *Cosari*, seu *Kusari*, Theologicae et philosophicae Disputationes, forma Dialogi inter [Josef] Regem Chasarorum et Doctorem Judaeum [Jehuda Sangari], sectionibus V; ex Arabico hebr. per Jehuda Ibn Tibbon. *ED. PR.* 4. *Fano, Gers.*

Soncino. A. III. Papae Julii III. A.266(1506).

[Ed. rarissima sine numero §§, quam neque *Mich.* neque *Opp.* nec *Saraval* possidebat, expl., quod *Cassel* p. XXVIII fusius describit, Venetiis A.1852 emi eique cessi. *W*^p.242, qui monet, *Sabb.* nostram male *Constant.* habere (cf. supra), et *Rof.* Ann. p.1 n.8. — Operis celeberrimi Cod. unicus notus Arab. (*W*^p.442. ³p.322 n.741) ap. *Uri* 363 (exaratus A.1463, non 1462 ut ap. *Cassel* p. XIX excusum est, v. Add. nostra ad hunc Cod.), nuperrime apogr. fecit *B. Goldberg*; excerptum ad illustrandum locum II §57 contra monitum *As. de Rossi*, qui Versionem *Jehuda b. Cardinal* correctionem habuerat, dedit *Munk*, Notice sur R. Saadia p.19 (litteris Arab. ap. *Cassel* p.164 cf. p. XXXVI, ubi et p.165 nonnulla corrigenda erant, atque סבוכה in ed. 1547 legi monet *Zd.*; ap. *Gg. Ztsch.* II,157, quod citat *Cassel* p. XIX n.43 de excerptis a *Munk* factis sermo est, sed nihil communicatur). In epigraphi (ap. *Munk*, *Lithl.* I,136) tit. libri Arab. כְּתָאב אֱלֶחָהּ וְאֶלְדִּלִּי פִי נֶצֶר אֶלְדִּין אֶלְדִּלִּי *Liber argumentationis et demonstrationis in defensionem contemptae religionis [Judaicae].* Analysis libri prolixam v. ap. *Geiger*, *Ztsch.* I,158, II,367, ap. *Cassel* p. VII, cf. *Munk* ap. *Beer*, *Philosophie* etc. p.24 etc. Locum gramm. II,78.80 exposuit auctor incertus [ante A.1556] in Cod. MS. ap. *Gg. Ztschr.* III, 286 n.35, ipse *Geiger*, *ib.* V,409, cf. *Dernburg*, in collect. „*Orientalia*“ II,206; contra *Munk*, Notice sur Aboulwalid p.124 cf. *Jeh. Chajjug* ed. *Dukes* p.185. — De confusione auctoris cum ipso *Isak Sangari* (cf. *W*⁴741) satis monitum est (v. *Cassel* p. XVIII), etiam ap. *Simon A. B. b. Josef*, סְעֻשָּׁה ה' 1,10, narratur fabula de Nostro magistro Regis Chasdrorum, qui filiam nuptum collocavit Abraham Ibn Esra! (ut inter Karacos *Sincha Isak b. Mos.* אֶרְוֹחַ דְּרִיקִים f.20). — *Cosari secundum* scripsit David Nieto q. v. — De Comm. MS. Natanel Caspi et tit. עֲדוּת לִישְׂרָאֵל (*W*^p.443 et N.2005 MS. *Opp.*! cf. *Litbl.* I,588; *Gg. Ztsch.* III,285,13; *Divan* p.176) v. Cod. *Bislichis* 18. Cf. quoque sub Jakob Provinciale in fine. Indicem realem hebr. exhibet Cod. *Reggio* 33².]

2. — per Meir b. Jakob Parentioni (פרענצוני) 4. *Ven.* 1547.
[Annus per 11 voces carminis finales: אֶשְׁכֵּר, אֶשְׁכֵּר, אֶשְׁכֵּר etc. exprimitur. Corr. „*Ascher*“ ap. *Cassel* p. XXIX, qui haec solam, raram atque integram se non vidisse profitetur; sed Meir jam habet *W*³p.323.]
3. — cum Jehuda Muscato Comm. (*Vox Jehudae*) et varr. lect. [sed text. castigat. in locis antichr.] 4. *Ven., di Gara* (אֶשְׁכֵּחַ) 1594.
[*W*^{1,3}. Filii Muscato nominantur in praef. *Sal. Sche-maja* etc. (*W* 2025, cf. Cod. MS. *Mich.* 663), cf. *Cassel* p. XXXI.]
4. — cum Jo. Buxtorffii fil. Latina Versione et Notis; accesserunt: Praefatio in qua Cosaraeorum Historia et totius Operis ratio et usus exponitur [inter ea *Epistola Chisdai b. Isak* et *Responsum Regis Josef* cum Buxtorffii Vers.], Dissertationes aliquot Rabbinaeae, Indices etc. [*W*^{1,3}] 4. *Basil., sumpt. Authoris, typis Ge. Deckeri.* 1660.
[Dissertt. speciatim sunt auctoribus *Isak Abravanel* (q. v.), *Asarja de Rossi* cap.60, *Samuel Archevolli* cap.31-2, *Samuel Ibn Tibbon* (excerpt. ex Comm. in *Kohelet*) et *Abraham Portaleone*, cf. *Cassel* p. XXXII.]
5. — cum Is. Satanow Comm. 4. *Brl.* (הַקְדָּמָה) 1795.
[Auctor et interpres in tit. etc. confunduntur, §§ aliter numerantur, ut monet *Cassel* p. XXXIII, ubi A. ex tit. 1796 prave expressus.]
6. — ex ed. 1547 cum varr. lect. (sed sine §§ numero), cura *Eis. Metz* 8. *Hamb.* [excus. *Hanov.*] 1838.
7. — cum Comm. per G. Brecher (insertis epistolis annotatoriis S. D. Luzzatto, Jos. Weiss etc.) praecedunt Epistolae etc., accedit Index realis hebr. Fascicc. IV 8. *Prag.* 1838-40.
[Judicium de Comm. ap. *Cassel* p. XXXIV non plane subscriperim, Comm. sane scientiam hodiernam nimis ad exponendum textum antiquum adhibet.]
8. — herausgegeben, übersetzt und mit einem Commentar, so wie einer allgemeinen Einleitung versehen von Dr. David Cassel 8. *Leipzig.* 1853.
[Fasciculi 2 (p.1-192) jam A.1641-2 editi, ubi in tit. „und mit einem fortlaufenden Commentar etc. von H. Jolowicz und D. Cassel,“ et praef. p.III-VI, quae in ed. integra omisso.]
- 9] — nuevamente traduzido del Ebrayco en Español y comentado por Jaacob [Jakob] Abendana q. v. (1663).

JEHUDA MAELER

10. **אָדן חסדן מי כמור** *Quis testis ut tu*, seu **דומינא גראטא טוא** Hymnus in festum Purim [recitandus Sabbato ante] ab initio nuncupatus. Charta caerulea.

8. *Mant., Vintorin Rufinelli. s. a. [ca. 1557-9]. [Opp. 7600. (omissum a Metz et Zz. Z. G. 253), Annum habet Cat. ms.; forsitan supplem. ad Prec. festiv. N.2580, v. notam ibid. — Cf. Codd. MS. Opp. 570 et 5710.]*

11. — cum Paraphr. Ital. lit. hebr., proelo misit Samuel Castelnovo 8. *Ven., di Gara. 1609.*

[*Opp. 7600. impf. ff.12 tantum usque ad lit. n alphab. 2. post acrost. procedit. Versio incipit: „Signor clemente e pio mai fu mancabile.“ De interprete cf. sub Moses Rieti. W¹p.438.443.³p.322 de auctore claudicat.]*

12. — (*Jubilus Judaicus*) [hebr.] sermone Latino [metr.], Germanico ligato et Hispanico soluto editus a Mose Germano

4. *Anst., impensis Editoris (4. Martii) 1700. [Opusculum rarum, compositum 20. Schebat, ut hebraice indicatur, v. W¹ll. cc. et ³p.741; corr. Cat. ms. Serap. p.368 n.145.]*

- 13] *Virgo filia Jehudae* sive Excerpta ex inedito *Divano* praef. et notis illustrata a S. D. Luzzatto q. v. (1840).

[*Cf. Rapoport, VII, 265 aliosque citandos.]*

- 14] *Divan des Casteliers Abu'l Hassan Juda ha-Levi* von A. Geiger nebst Biographie und Anmerkungen [Germ. tantum] q. v. (1851).

[*Luzz. (op.13 p.7) Cod. MS. suum redactum a Jeschua b. Elia Levi (q. v.) eundem habuit quem viderat Conforte (f.10a); ille triperlitus continuit carmina 421+147+(ad minimum)180, sed in Cod. suo 613 tantum offendit Luzz. (p.17). Jam vero exstat collectio facta plus 500 annis post auctorem [forsan per Jakob Romano?] sub tit. מחנה יהודה ex collectione Chijjae al Magrebi (ita ipse legi nomen in tit. Arabico, cf. Carmoly ap. Gg. p.167, אלמגריבי legendum quoque ap. Carmoly, Hist. familiae Jachja p.40, ubi descriptio Codicis perbrevis, et more auctoris illius facta) cum appendice מחנה הנשאר, atque alia Nostri dispersa in Cod. Uri 498, et quidem nunc omnia Nostri compacta in vol. I, ad ejus descriptionem (in Add. ad Uri) Indicem initiorum alphabeticum etc. praeparavi, unde hic de singulis celebratissimis Nostri carminibus et hymnis excusis breviter ad libros et collectiones ablegatur, scil. קינה *Elegia* incip. עין הלא השאלי cum Vers. Germ. per M. Mendelssohn (q. v.) ex עלים קינה recusa V,321 Collect. סאפא N.371 (ed. קינה*

*Prag 1606, quam affert Gg. p.157, ignoro). — Alia² ap. A. Geiger: Melo Chofnajim hebr. p.38 (1840).³ L. Dukes: Zur Kenntniss etc. p.166 etc. (1842). —⁴ M. Sachs: Die relig. Poesie etc. hebr. p.27, Germ. p.83 [de auctore p.287] (1845). —⁵ L. Dukes et H. Edelmann: *Treasures of Oxford* p.XI. 38-46. 59 (1850).⁶ H. Edelmann: *Verba desiderii* p.11 (1853).⁷ Apud Fürst: *Literaturblatt des Orients*, edentibus variis, praecipue L. Dukes, (1840-52), cf. Geiger in notis p.115 sq., ubi etiam Carmina nonnulla hebr. — Cf. praeterea בקשה inter Prec. varr. N.3220 et שירים ib. N.3328. — De *Admonit.* incip. אשר יעצני v. sub Moses Ibn Esra; et cf. Levi Ibn al-Tabban. — 300 Hymnos sacros, quorum 167 in libris Prec. variis, partim excusis, Nostro tribuit Luzz. ap. Gg. p.154. Cf. quoque Zunz ap. Philippson, *Allg. Zeit. d. J.* 1839 p.481 et Michael ad *Heidenheim s. v.*, et v. supra sub nomine.]*

- 5739 JEHUDA Maeler (מילר) b. Josef ex Bingen, Ar-

chisyn. Deuz et Marchiae. [Forsan nepos Jehudae (Loeb) Maeler (מערלר) b. Josef, qui A.1663 edidit lib. Esther N.583 (W¹742e=1360!). cf. Jost, *Isr. Annalen* I,94 ubi „Miller.“ Noster discipulus est Jakobi Reischer, v. *Asulai.*]

1. **חדוש הדין** *Novella*; ad calcem Comm. (generi) Josef etc. in Prec. poenit. N.2881 (1712). [Abbreviatura מאמרה ap. W¹803b(!) est מאדוני מורי וחמי „a domino magistro socero meo.“]
- 2] **צאן הנחלות** *Oves hereditatum* (seu *aegrotae*) ap. (gener.) Josef b. Moses Kosman: *Ducens oves* etc. q. v. [W¹803b] (1718).

JEHUDA b. Mardochai v. Jehuda Hurwitz.

- 5740 JEHUDA (Loeb) Margalioth b. Ascher Selig, Rabb. variis locis Poloniae, ex progenie Mardochai Jafe. [*Ghirondi* p.120 non omnia recenset opp. auctoris celeberrima excusa, quorum Chronostica aenigmatica Bibliographos passim in errorem ducunt, quare jam vituperatur a ו-ן (Wolfsoln) באפא VI,177 in recensione operis (magna parte ex scriptis H. Wessely et aliorum [cf. Jost, *Israel. Annal.* I,84; *Dukes* Mos. b. Esra p.25] deprompti) בית מדרש, ubi jam in tit. ed. *Dylr.* 1778: נכתב לסדר ויהי מקץ שנתיים דפרט שהוא צריך לכלל דוק נוסף בשלישי של פסח בחדש הראשון בשנה ראשונה בשבת הרב ... על סמך הנראה בקץ בוזנאב והנחמה לדעת את פרטת רק שבתו יפן ושלשית [היהו יין פשוט יעמיד לי או אקד רטיל ואגלה סודו

JEHUDA MAZLIACH

1. **אגרת המליצה** *Epistolae Rhetoricae* et **משפט לשון הקודש** *Ratio linguae hebr.* De arte scribendi epistolas oratorica etc. 8. Nowidwor [נאוי ווידור] (הוא זוכה לזכרים הרבה) 1796.

[Corr. Rebenst. 496 hebr. et Lat. A. 1794.]

2. **אור עולם** *Lumen mundi scientiae naturalis pars; acc. [philyra 8] Saadia Gaon (q. v.): Comm. in Canticum cum Annot. auctoris*

8. Prag. [in Polonia?] 1782.

[In tit. : פה פראג „hic Pragae“, sed typotheta Baruch b. Zebi Hirsch, Mardochai b. Jakob et Naftali b. Chajjim Levi alium produnt locum, quem *Nowidwor* habet *Mich.* 173, ubi liber Nostri A. 1783, accedens A. 1777 sistitur! Chronost. primum enim לידני הובא בשנת כי יקח איש מחכמת טבע מעט מועיר ישיביל וידע שהוא (דגל הידיעות): (המצאות) לפק ונדפס בשנת בער האור עולם מלא זו ונוגה עם כסף ונדפס בשנת בער האור עולם מלא יפרשו הקונים כפיהם לפק ודוק = כו מחברים פרי מגדים. in tit. op. accedentis s. l. A. 537, sed *Nowidwor* (*Neuhof* prope *Varsav.*, ut *Jüd. Typogr.* p. 93 emendandum non ante A. 1780 condita est, ut monet *Zd.*; op. accedens *F. a. O.* 1777 sislit *Rapop.*, Saadja, nota 50.]

3. **טל אורח** *Ros plantarum* (seu *lucium*) *Expositt. philos. et theolog. (sectionibus variis inscriptis ... אור.)*; ed. auct. cum Additt. filii simul Editoris, Ascher Selig 4. *F. a. O.* 1811.

[Annus bis exprimitur ולא ר"ט פ"ק) ידע לאיש שנת ההדפסה עד ברוח נדיבה יוסף על רמי המקח ואשר משרים יחפץ ישר הולך ed. est *Mich.* 1631. *Zd.*]

4. — recudere fecit Josef b. Bonem Gins

4. *Pressburg.* 1843.

5. **עצי עדן** *Arbores Eden* (seu *Paradisus*) *Expositt. theolog. (sectionibus variis inscriptis ... עץ.)*, cum Additt. filii Ascher Selig

4. *F. a. O.* (רוש המזב וחיו) 1802.

6. **פרי תבואה** (שורת) *Fructus proventus* Resp. P. II. f. *Nowidwor* (אמור) ישראל יקבצנו] 1796.

7. **קרבת ראשית** [שורת] *Sacrificium initii* (seu *primitiarum*) Resp. et Novellae . f. *F. a. O.* 1778.

- 5741 **JEHUDA Mazliach**, Patavinus, Rabb. Mutinae. [Saec. XVII. ex., *Ghirondi* p. 172, ubi המשה מדרים non tit. libri vid., cf. *Nepi* p. 163 et 239.]

Hymnus in nomen 72 literarum; in Prec. poenit. Anni intercalaris inter Prec. Coll. N. 2930 sq. (1695 etc.).

- 5742 **JEHUDA** (Asahel) Mchattob b. Elieser David,

ulgo *Leo del Bene*, Rabb. Ferrariae. [Mrt. sexagenario major 2. April. 1678 (*Bart.* IV p. 27, v. *Zz.* ap. *Liebermann*, Deutsch. Volkskalender 1853 p. 67, *W*¹766, non 1677 ut *W*³; *Rof.*, Diz. p. 56; *Delitzsch*, Zur Gesch. d. h. P. p. 71. Cf. *Nepi* p. 123, cf. p. 77 n. 3; et de patre p. 3.]

1. **כסאות לבית דוד** *Throni domus Davidis* *Expositt. theolog., philos. etc. (10 Domibus)* [

4. *Veron.*, *Fr. de Rossi* (אהה) 1646.

[*W*¹3766; legitur carmen Menachem Anconensis (*W*³1457b, non „Pinchas“ ut *W*¹1843) et David Chajjim, auctoris filii. *W*^p452 ad „Michael Rafael“ ablegat, sed p. 757 nihil invenies et in Indice P. IV rursus ad Nostrum ablegatur! — A. 1546 ap. *Rof.*, Lib. stamp. p. 52 sub *Hasael*, err. typogr.]

JEHUDA b. Meir v. Jehuda Channeles et Samuel Katzenellenbogen.

JEHUDA Meisel v. Jehuda b. Simcha.

JEHUDA Messer Leo, v. Jehuda b. Jehiel.

JEHUDA Minden v. Jehuda b. Moses Selichower.

- 5743 **JEHUDA** (Loeb) Minden b. Joel.

1. **מלים לאלוה** *Verba Deo* *Lexicon* ex D. Kimchio potissimum cum expos. Germ.

4. *Brl.* (לסדר יהודה אהה יודק [א' ח'ך]) 1759-60. [Approb. data 1. Tebet.]

- 5744 **JEHUDA** Minz Levi. [מינץ „Moguntinus“ sec. *W*³751, qui jam A. fatalem 1508-9 affert (ut etiam *Zz.* Z. G. 194 et *Ghirondi* p. 122), quem A. 1535 effingit Biographus *Fraenkel*, Litbl. VII, 520.761! Jam majorem tribuimus fidem *Eliae Kapsoli*, qui exeunte A. 1508 (20. Cheschwan 269) navem adscendit, Venetias petivit, atque 8. die postquam Pataviae Nostrum magistrum audit, ejus funebribus adfuit, quae describit in *Chronica* MS. (nunc in *Mus. Br.*) ad annum, ubi et alia de Nostro narrat. Cf. *Asulai* I f. 10. Filius est Abraham Minz.)

1. **שאלות ותשובות** *Quaesita et Responsa*; acc. Meir Katzenellenbogen: *Quaes. et גמין סדר* *Ordo libelli repudiij et extractionis calcei וחליצה*

4. *Ven.*, *Al. Bragadini*. 1553.

[*W*¹3751 ubi pp. 99! Expl. *Mich.* 4083 desinit f. 134 (u. 90) ... ושלם וסימך ד"ק דק הרדוק ... folia hebr. et arabice numerantur; in expl. *Opp.* 489Q.

JEHUDA MISES

philyra 33 ff. tantum 3 exhibet (130.131.132), philyra 34 ff.6 constat, nimirum ff.133-6, ubi custodem יעדקו excipit fol. non paginatum, quo recto idem *Carmen* Mos. Corcyrensis, quod jam f.4b, pagina altera (incip. שניה) finem exhibet n.90 ושלם חל"ע, sequitur iterum f.136 incipiens יעדקו usque ad init. n.90, ubi custos שניה (quod ergo ante fol. non paginatum pertinet), pagina ultima alba. Codicem vero non male compactum (sed confuse expressum) esse ex signaturis et inscript. marg. constat.]

2. — s. t. פסקים וש"ת *Decisiones et Quaes. et Resp.* Ed. repetita

4. *Fürth. (fin. חקת הקהלה)* 1766.

JEHUDA Mises v. J. Mises.

5745

JEHUDA (Arje) di Modena (י"א) b. Isak b. Mardochai, vulgo: *Leo Mutinensis (Modenese)* Rabb. Venetus. [Natus Venetiis seriall. 28. Nisan, seu 23. April. 1571 (*Rof.*, Diz., ex nota autogr., v. infra), ibique mrt. ca. init. A.1648 (*Luzz.* כ"ח V,161; *Reggio* l. citando p.XIII, cf. sub Jakob Francese; *Epitaphium* ap. *W*³p.1200 [sine Anno] sibi ipse composuit, ap. *Reggio* p.XVIII); „Rabb. Mutinae“(!) quod legitur op.6 p.XXII, ita ut nomen, ex suis ad praef. (ipsam arbitrarie separatam) addidit Editor, ut monetur ap. *Jost*, *Isr. Annalen* III,68. — Scriptis Autobiographiam s. t. חי יהודה *Vita Jehudae*, continuatam usque ad mortem fere, ex qua fragmenta tantum excerpserunt: *Asulai* I f.32 (cf. *Nepi* p.139), *Reggio*, Epist. II,73 (ex quo depravatam partim recusum a *Fürst* in op.6 p.XV) et partim correctus in op.7 p.XI.XII [ubi tantum usque ad verba אני עמל כ"י, quae ante A.1640 (v. ad opp.13.14) scripta vid., quae statim sequuntur, in Epist. p.74 lin. 10: גם חברתי מאמר... בן דוד (v. ad Cod. *Reggio* 47) non recusa sunt], atque alia *ib.* p.I-XVIII; ex Cod. *Luzz. Rapop.* כ"ח V,161; Cod. suum citat *Carmoly*, *Rev. orient.* II,49 (cf. infra ad op.30); alius est in *Biblioth. Saraval* n.LXIII; locum de avis Abtaljon et Mardochai (cf. infra) exhibet *Ghirondi* p.26 et 244 (et cf. p.102 n.1, p.166 n.79). Cf. quoque *Conforte* f.50, *Rof.*, Diz. (p.231) et supra ad N.3299. — Polyhistor secundus (cf. *Reggio*) non modo multa scripsit (v. infra), sed etiam libros correxit vel carminibus ornavit (cf. *Sect.* III et *Jellinek*, *Thomas* p.12), ut jam *Ord. purific.* Jakob b. Josef Kohen (1595); Codd. quoque mercede exaravit (Cod. MS. *Mich.* 663), suaeque reli-

quit plura inedita, ut: בן דוד Cod. *Reggio* 47 pro Josef Chamiz (q. v.); סגן וחרב, in Cod. *Rof.* 1141 et *Saraval* XLV, cf. *Reggio* p.XV; *Carmina* autogr. in Cod. *Mich.* 759, ex quo specimen ap. *Dukes*, *Litbl.* V,651; *Epistolae* etc., ex quibus una (ex duabus Ital.) ad *Plantavitum* Germ. ap. *Jost*, *Isr. Annal.* III,5, ubi *Luzz.* monet, hunc perperam Nostri discipulum ferri (cf. *Eundem* ap. Busch, *Jahrb.* VI,103; *Ghirondi* p.168 lin.1); omnibusque ignotum וקני יהודה ap. *Almanzi*, ex cujus delineatione prolixa, in epistola privata nobiscum modo communicata, nonnulla sec. institutum nostrum excerpimus. In praef., data 7. Elul 1630, suam extollit eruditionem halachicam suumque studium Talmudis etc., per 35 annos, methodicum a sophistico (פלפול) recedens; ex permultis suis *Responsis* hacc, quorum apographum sibi relictum sit, se collegisse atque *Senes Jehudae* nuncupavisse, partim quia 60 aetatis annos peregerit, atque in illis majores suos aemulatus sit, praecipue avum medicum *Mardochai di Modena*, etc. (cf. *Ghirondi* p.244), ex suis filiis tribus unum mortuum, alterum occisum (cf. ad N.3299), tertium exulem, ex filiabus alteram [matrem Isak Levitae] viduam esse, alteram inopiâ nupsisse (נשואה ברוח). Opus 131 continet *Resp.* A.1597-1643 (14. Tischni 404), prout proelo parata fuerunt a Nepote *Isak ex Levitis* [N.⁵³⁸², et v. ad op.8] A.1650, qui sec. *Almanzi* forsitan a proposito recesserit propter libri contentum liberalem, praecipue contra Anathema Venetorum in lusores et alias Constitutiones etc. Opus ergo diversum a לכת יהודה (ap. *Reggio*, cf. supra). Accedit fasciculus diplomatum Rabbincorum etc. datorum partim discipulis suis, et Index in duos tomos alios (forsan deperditos) *Responsionum* 32 et 20. Hinc supplendi auctores de Nostro laudati. — — Mira confusione Nostro Comm. in *Moreh* tribui in op. excuso A.1546(!) vult *W*⁴ p.289, v. sub Jehuda b. Jechiel.]

- 1] אוצר החיים *Thesaurus vitae* Tractatus de Kabbala [Ven.?

[Plagulam primam prodiisse testatur Jakob Aboab ap. *W*³p.300.]

2. אור טוב *Lux bona* Glossar. hebr.-Hispan. [Lusit.?] in usum puerorum; acc. Sal. Oliveyra: *Carmen* in 13 artic. *idei*; jussu (בבטחה) senis Jehuda Abudienti [anon.] 32. *Amst.*, Dav. Tartaz

(וירא אלקים את האור כי טוב) 1675.

[Nostro libellum tale hebr.-Ital. tribuit Aboab sec. *W*³p.300, qui vero p.292 ed. hanc, ut omnes, rarissi-

JEHUDA di MODENA

mam (*Opp.* 189 D. ff.8) male Ital. habet. Editor in dedicatione ad *David Hamis* [Chamiz]: „agora que se me ofrece ocazião de dar a estampa este pigueno volume“ etc., unde vel ed. veterem recudit, quod probabilius habeo, vel linguam tantum mutavit. Libellus incipit a Genes. I.: **מִכָּרָא לֹא, אֲדָר לֹא, מִכָּרָא**, divisus est in 17 capp. (דרכים), cap. 14 nomina instrument. music. (כלי זמר) exhibet; cap. 15-17 de Regibus, conjugatione, pronominiibus etc. in ed. sequ. non exstant. De edd. superioribus nihil hucusque comparare vel saltem comperire potui; sed forsitan huc pertinet lib. **מִכָּרָא**, quem *Sabb. Ven.* excusum recenset (cf. supra p.622 in fine notae ad N.3953), et v. **מִכָּרָא דְּבֵר מִכָּרָא** auctore supposito David b. Abraham di Modena et הינך קטן N.3540 (A.1640), quod si re vera est imitatio libelli Nostri (cujus edd. sequ. in Cat. ms. הינך קטן nuncupantur), opusculum genuinum vix ex Glossario majore (op.3) excerptum habuerim. — Praeter *W* de libello silent auctores de Nostro.]

3. — s. t. **אֲדָר לֹא** Or *Luz*

16. *Ven., Vendram.* (אמת) 1681.

[*Opp.* 188 D¹, ff.8. In tit. והסיר ויהיר על בחליה והסיר והסיר על בחליה, mutatis, omissis vel adjectis [nonnullis quae exstabant] in edd. superioribus excusis populo *barbaro*“, i. e. Italo (vel etiam Hispano), לען, enim, si de gente sermo est, praecipue ad Italos spectat; linguam polissimum Hispanam designari praeter rem opinatur *Saubertus* ap. *W*³p.463, quamquam suo loco ex re ipsa intelligitur.]

4] s. t. **אֲדָר לֹא** [Ital. ?]

16. *Ven., Vendram.* 1684.

[Ed. ff. 8 se ipsum possidere dicit *W*³p.300.]

5. — [*Opp.* 188D².] 16. *Ven., Stamp. Bragadina.* 1701.6. **אֲדָר לֹא** *Leo rugiens* Disputatio de compositione libri *Sohar* et de veritate Kabbalae; accedit praef., Index capp. et Annot. Anonymi [Sal. Rosenthal]; ex Cod. MS. [a Goldenberg accepto] primum edidit, praef. majorem [ubi caput ex libro: Die gottesdienstl. Vorträge etc. per L. Zunz ex Germ. hebr. versum] adjecit J. Fürst

8. *Leipzig.* 1840.

[In recensendo libro tit. hebr. seculi sumus, in tit. Germ. legitur: „mit Einleitung, Vorrede, Inhalts-Anzeigen und Anmerkungen versehen [sic] von Dr. J. Fürst.“ Editio praevalissima (*Reggio* p.XIII), ut ex Cod. MS. ap. Reggio demonstratur ap. *Jost*, Israel. Annalen III,68 (et v. supra sub nomine), ibique monetur, p.92-7 Annot. ex loco a censoribus castrato libri *Lex et Philos.* J. S. Reggio (q. v.) descriptas esse, quod ipse *Rosenthal* l. l. p.114 confitetur, se vero

14 lineas inseruisse ait. Apographum cum notis suis proelo paratum inter Codd. MS. ipsius *Reggio* 34 descripturi sumus. De tit. altero **שְׁמֵה אֲדָר** (*Saraval* Cod. XXIII) v. *Almanzi*, כ"ח III,141. — Auctor opus mense Kislew 399 (1638) finivit (v. p.80), atque dedicavit discipulo Josef Chamiz q. v. — Cf. Isak b. Jakob Chaber.]

7. **בְּחִינַת הַקְּבֵלָה** *Examen traditionis* duo inedita et paene incognita opuscula complectens (scil. **קוֹל סְכֵל** *Vox stulti* et **שְׁמֵה אֲדָר** *Rugitus Leonis*), quae nunc primum edidit, Annotati-onibus illustravit et examini submitit Is. Reggio

8. *Gotitiae, novis typis Jo. Bapt. Seitz.* 1852.

[Primum foetus officinae primum per auctorem (simul-que correctorem) hac urbe erectae hebraicae (v. p.268); praef. (p.XVIII), data 3. Tischri **בְּחִינַת הַקְּבֵלָה** (ut in tit. hebr.) i. e. 30 Sept. 1851, de auctore disserit. Opus in II Ptes. dividit Editor. P. I ff.1-66 op.¹ et ff.67-70 op.², P. II ff.71-86 Introd., ff.87-253 Annot. et excursus 98 in op.¹, p.253-68(+1) item n.99.100 in op.² exhibet. — Opusculum utrumque auctori Nostro vindicat Editor, cujus vero fides, vel operum integritas, suspicione non carebat, quam repulit ipse ap. *Philippson*, Allgem. Zeit. des Judenth. 1854 n.10, ut video ex testimonio *S. G. Stern* in „Wiener Mittheilungen“ (ed. a M. Letteris) 1854 n.17 p.66; edita enim sunt opp. sec. apographum Editoris ex apographo, quod ille (*Stern*) A.1846 descripserat ex Cod. autographo A.1623 (Cheschwan 384) in Cod. *Rof.* 85, qui primum uberius dedit descriptionem atque (p.48) Lat. versionem praef. Nostri (p.5 op. excusi), ubi auctor op.¹, quod contra legem oralem, seu traditionem tribus disputat sectionibus, dicitur [seu fingitur] Amittai b. Jedaja Ibn Ras (ר' ידעיה בן ראס), i. e. *Veridicus fil. Deo-noti fil. Secreti*), qui plus 120 annis antea [seu A.1500 urbe *Alkalaa* (!)] id scripserit (v. infra); ejusque refutationem sistit op.², duobus tantum capp., neque amplius continuatum, ut jam *Rof.* demonstrat l. c., qui etiam (p.47) monet, idem esse procul dubio קונטרס על הקראים *Commentat.* [potius *Libellus*] contra *Karaeos*, quem ff.10 possidebat Simcha Luzzatto. (*W*³p.300; de **שְׁמֵה אֲדָר** A.1774 ap. *Saraval* cf. *Rof.* p.53 v. supra ad op.1); *Karaeum* ergo habuit *Rof.* auctorem (certe supposititium) op.1, cujus tit. tantum *Vox „stulti“* a Nostro refutatore forsitan additum suspicatur. Excerptum ex Testamento *Jos. Caspi* exstat in fine op.¹ sect. II (p.34, cf. 145 et *Rof.* p.51); *Dukes* (Spruchk. p.83) praeterea id in op. **קוֹל סְכֵל** (Cod. MS. *Bet ha-Midrash Londin.*) a Nostro „laudari“ („lobt es“) dicit (cf. *Ersch*, Encykl. S.II

JEHUDA di MODENA

- vol. XXXI p.70), de quo vero maxime dubito, si re vera Cod. ille cum Cod. *Rof.* plane congruit, ut ex ore Dukessii refert *Stern*, l. l., ubi tamen quae de fragmento („ganz derselbe fragmentarische Character“) dicuntur, non ad perfectissimum op.¹ sed ad op.² tantum spectare possunt! Apogr. ex eodem Cod. *Rof.* nunc ap. *S. D. Luzzatto* laudat idem *Stern*.]
8. בית יהודה *Domus Jehudae* loca haggadica Talmudis cum *Tosafot* et Comm. et Indice locorum et Indice Biblico, supplementum ad Jakob Chabib: *Oculus Jakobi*
f. *Ven.*, *Commiss. Giov. Vendramini*. 1635.
[*W*¹p.414.³p.297; eadem nostra ed. male A.1615 in Catal. Bibl. Bodl. (II,441b ed. novae) ap. *W*¹, ubi ed. „Des. 457 C. 1687“ ex lib. homon. *Jehuda b. Nissim* q. v. — Noster dedicationem ad Josef Guglielmi (גולילמי), datam mense Adar 1634 (cf. *Reggio* p.IX?), subscribit נעצב ופער (cf. supra sub N.3046 et notam ex Cod. *Rof.* 533 ap. *Reggio* p.XIII), de calamitatibus seu mole loquitur etiam filiae filius literarum compositor aetatis A.15, Isak ex Levitis (q. v.): אל חזמה הקרא... כי מלכר חלאות רכות אשר מצאורו בהרפסה חבור אותיות הדפוס עבר רוכו ככולו ע"י רק בשנים וקל בהשכל בן י"ד שנה אנכי היום יצחק מן הלויים בן בכור של המחבר.]
9. — una cum Jakob b. Chabib: *Oculus Jakobi* q. v. [*W*³p.828: A.1715 corr.] (1725-6 bis).
10. בית לחם יהודה *Beth Lechem Jehudae* Index alphab. in Jakob Chabib: *Oculus Jakobi* P.I (ff.26) f. *Ven.* 1625.
[*W*¹p.414.297. Liber appendicis instar accedit ad ed. hujus A. ipsius Jakob Chabib (q. v.), iisdem typographis. Dedicatur Davidi et Josefo Nahmias, fill. Isak; corr. *Assem.* ap. *Zz. Z. G.* 431.]
11. — 4. s. l. e. a. [*Prag.* 1705].
[Approbb. David Oppenheimer et Baruch Austerlitz datae fer. VI.27. Sivan et 7. Tammus 465. *W*³.]
12. — excerptum [ff.14 sine tit.] ad c. Josia Pinto: *Lumen oculorum* q. v. (1643).
13. גלות יהודה (*Captivitas Jehudae*) „Novo Dittionario Hebraico e Italiano, cioè Dichiaratione di tutte le voci Hebr. piu difficili delle Scritture Hebreae [scil. Biblia, Haggada Paschatis et tract. Talmud. Abot] nella volgar lingua Italiana; con prima alcune regolette piu facili di Grammatica per l'interpretare, e in fine un copioso Vocabulario del resto dei Nomi, Particelle e Verbi dichiarati nella stessa Lingua“; edid. Jakob [b. Josef] Sarziua [Soresina] 3. *Ven.* 1612.
[Ed. rarissimam uberrime describit *W*⁴p.173 et ³p.297 (cf. *Rof.*, lib. stamp.p.64, *Saraval* n.682), ubi videas, verba דבר פשר non tit. (*W*¹p.413) sed argumentum designare. Auctor ipse de hac ed., ut apparet, in Autobiogr. scripsit, libellum nunc 10 ליערין (*Lire* sec. *Zz.*, v. *Jud. Typ.* p.94 n.79) valere, postquam primitus 3 tantum valuit, „quia nec unum prostat“ (כי אין נסח אחד). — Auctor primitus Versionem Bibliorum integram susceperat, quo consilio ab inquisitione prohibitus est; mole vero Nostro adscribi Vers. Pentat. Ital. in Cod. *Bislichis* 60 monet *Zz.* in Catal.]
14. — Ed. II, cui acced. op.31
4. *Padova.*, Giulio Crivellari, ad istanza (לבקשה) di Iseppo Foa. 1640.
[*W*¹p.297.³p.296, v. ad op.31, quod omittit *Metz* ad *Opp.* 1320 Q., ubi male manu inscriptum est שעב (1612)! Opus utrumque (rarissimum sec. *Rof.*, Diz.) dedicatur „Giov. Vislingio (seu Veslingio), Lettor primario d'Anatomia“ Patavii; cf. *Luzz.* ap. *Busch*, Jahrb. VI,104.]
15. — Scholia, ad marg. Bibliorum N.594 (1678).
[*Rof.* Diz. „passim“ hic excusnm habet. Ex edd. ante A.1732 nulla nobis praeterea innotuit.]
16. לב האריה *Cor leonis* Mnemotechnica (praeceptue topica) sect. III, quarum III quasi introductoriae de hac arte et quae ad ea in scriptis Hebraeorum spectant (ubi inseruntur Icap. 3, ex Prophiat Duran: *Opus Ephod*, 15 modi seu regulae); appendicis instar adjectae sunt 613 voces memoriales in praecepta legis sec. Maimonidem ex adversariis Natan Ottolenghi; per Giacomo [Jakob b. Josef] Sarzina [Soresina] 4. *Ven.* 1612.
[*W*¹p.414 ut Cat. Bibl. Bodl. II,441b: A.1617, rectius ³p.297. Opusculum rarum atque singulare (cf. *Jud. Lit.* p.465), cujus analysis prolixam dedi inscriptam: „Ueber die Mnemotechnik des R. Jehuda“ etc. in ephemeridibus „Oesterreichische Blätter für Literatur etc.“ (ed. A. Ad. Schmidt) 1845 p.707; desideratur inter hujus generis scripta sub voce „Gedächtnisskunst“ ap. *Ersch*, Encykl. Sect. I vol. LV p.411. — Dedicatur Salomoni Salman b. Josef Salman urbe Reggio, cujus familia Ferrariae (ergo ante A.1575, cf. *Reggio* p.VII) Nostrum obligavit.]
17. מדבר יהודה *Desertum* [simul *Eloquium*] *Jehudae* P.I, Conciones etiam funebres et epicedia etc.; corr. Nissim Schoschan
4. *Ven.*, Dan. Zanetti (היהודה אריה זנטי) 1602.
[*W*¹p.414 (ut Cat. Bibl. Bodl. l. l.): A.1598 et 1602, ³p.297. De epicedio bilingui v. infra ad op.31. — Opus dedicatur 3. Elul 362 מוסי קישי b. Abraham Scho-

JEHUDA di MODENA

- lom (suppl. *W*³1641c), procul dubio propinquo Sarae Schullam(?) Copio, seu Cophio, cui Noster dedicavit Tragoediam Esther A.1619 (*W*³p.300.1162, ap. *Rof. Diz.* sub *Usque*; *Fürstium* solum citat *Reggio* p.XII, qui librum tribuit Mosi Rieti q. v.), et Simonis b. Abr. קופיו, cujus sumptibus A.1592 *Volumen Esther* Isak Ibn Zur (q. v.) excusum est.]
18. — סוד ישירים *Secretum proborum* 100 specifica (סגולות) et 50 aenigmata seu secreta physicalia, ex libro perantiquo (!) descripta (הועקו מספר נחש) et Index Versiculorum (סדר) quovis die septimanae recitandorum; edid. Abraham b. Salomo Chajjim Chaber-Tob (ח"ט) [anon.] 4. *Ven., di Gara* (בשמה"ה) 1595. [Ed. rarissima. *W*¹p.414.³298. Auctoris nomen abbreviatura יצא הכל יבא דרך ה'סלך indicatur, ut ipse monet in Autobiographia.]
19. — [*W*¹3] 8. *Veron., Fr. de Rossi* (הח"ו) 1647.
- 20] — 8. *Amst.* 1649. [*Sabb.* ap. *W*¹p.414. *Bartol.* ap. *W*¹p.784 librum tribuit Manasse b. Israel, ex cujus officina editum esse suspicatur *W*.]
21. — secunda vice editum et auctum per David b. Schemaja Saugers [*W*¹3] 16. *F. a. M., Jo. Wust* (בפי ישירים תהלהל) 1702.
22. סוד מרע *Recede a malo* Contra lulum, forma Dialogi inter *Eldad et Medad*; edid. Abraham b. Salomo Chaber-Tob [anon.]. *ED. PR.* 8. *Ven., di Gara* (בשמה"ה) 1595. [Ed. rara operis celeberrimi, compositi A. aetatis 14, atque omnium primi, paullo ante op.18. excusi, ergo non שנו' (1596), ut ap. *Reggio* p.XI! *W*¹p.415.³p.298, adde ³158, qui huc, non ad ed. 1615, pertinet et cf. ad ed. 1656.]
23. — per Jakob b. Matatja Treves ex Worms 8. *Prag., Mos. b. Bezael.* 1614-5. [Praef. Editoris המילדות ויהי כי יראו פרשם ויהי *W*¹3. *Zz. Z. G.* 290 n.159.]
24. — cura Jo. Georg. Nessel. 8. *Leydae* [לירדה] 1656. [[Ed. negligentissime curata (*Pfeiffer* ap. *W*¹p.415), in frontisp. legitur שנה חנו לירדה שנה חנו i. e. A.456(=1696!), atque: נדפס מקדם שנה שעה בעיר ווניציא: „excusum antea A.375 *Venetis*,“ unde ed. talem recenset *Sabb.* (ap. *W*³p.298), et ipsam nostram *Ven.* 1615 habet Cat. Bibl. Bodl. II,593a. Sed ed. nostra ex ed. *Prag.* 1615 recusa est, cujus praef. datam A.בשעה"ה repetit. In fine legitur: שנה חמשה אלפים ושש מאות ושש חמשים i. e. A.5656 (pro 1656!), sequuntur in fugam vacui nonnulla ובני האדם בזה העולם דומין לאנשים שרופים)]
- denique שנה חנו' (לעבור בים, ergo mense Tebet 416 (ut *Sabb.*), i. e. mense Jan. A.1656.]
- 25] — cum Aug. Pfeifferi Vers. Lat., acc. Abraham Ibn Esra: *Stratagema* [*W*¹p.415, ad.86] 4. *Wittenberg.* 1665.
26. — (tit. superior: אלדר ומידד *Eldad et Medad*) 8. *F. a. M., Anton Heinscheit,* zu bekommen bei Wolf b. Abraham Menz. 1713. [*W*³. Cf. Immanuel b. Salomo op.4.p.1058.]
- 27] — s. t. נקרא מאביו... צחקן מלומר ומתחרט (*Lusor doctus et conversus*, a patre [auctore] primo nuncupatum: *recede a malo*), cum Vers. Germ. (lit. Germ.) Frid. Alb. Christiani, adjectis nonnullis hebr. et Germ., cum praef. Aug. Pfeifferi 8. *Lips.* 1683. [*W*¹3. Accessiones sunt sec. Geiger, qui libellum possidet (cf. *Ztschr.* V,460, etiam *Mus. Br.*): p.96 in fugam vacui nonnulla ex lib. צרי הינון [sic corr. ap. *W*³, auctorem v. sub Saul b. Simeon], dein: „Historischer Anhang“ [v. *W*²p.1360 n.359 in fine], cujus praef. hebr. et Germ. p.97-115, append. ipsa 7 historias continet, quarum 4. ex כפחור ופרח [Jakob Luz-zatto] inscripta חכם כולל ובסופו חכם כולל, ex ed. Amst. sequi. (q. v.) laudata *Serap.* p.89 n.336.]
28. — s. t. צחקן מוסרי *Der gelernte und bekehrte Spieler*, hebr. et Germ. (lit. hebr.), adjectis nonnullis aliis, jussu nonnullis Elia b. קוטנים (ליור) Chassan ex familia המשיה בן) 8. *Amst., Ascher Ansel* (משיה ינאלנו *fin.fer.* I. 17. *Elul* דויד יבוא) 1698. [Editor, forsā frater typographi, vel ipse Vers. Germ. ex ed. praec. lit. hebr. transscripsisse, vel juvante alio proelo misisse vid., ejusque filius vid. typotheta Ascher Ansel, qui in fine sese nominat: ע"י הפועל אשר אנשל בן... אליה שליט משפחה קוטנים Suppl. supra N.4949 et *Serap.* ib. Accessiones (v. *W*³) ex ed. praec. polissimum excerptae sunt, utramque specialius comparare non potui.]
29. — 8. *Fürth., Abr. Bing* (טיב לשמוע [ערת חכם] *et Bonfet*) 1723. [*W*⁴p.828. *Serap.* ib. = p.318 n.12.]
- 30] — Gallice per E. Carmoly: *Revue orientale* II,58 q. v. (1841). [Versionem pravam objurgat *Geiger*, *Zeitschr.* V,460, qui inuit, eam Vers. Germ. Christiani [vel potius Judaeo-Germ.?] partim sequi. — Summa et Versiculi hebr. Lat. exstant ap. *Hydium*, De Iudis oriental. p.122, v. *W*¹p.415.]
- 31] — פי אריה *Os leonis* „Raccolta delle voci Rabbiniche non Hebraiche, nè Chald. per tutto

JEHUDA di MODENA

usate nel più dei loro scritti da Rabbini, Espositori ed Autori di Scienze, in lingua Italiana dichiarate; appendicis instar ad op.14

[4. Ven. Giov. Calleoni. 1640].

[In tit. op.14 legitur: ונוסף עליו עתה בהדפסה „adjectum est nunc in ed. II. hac *Os Leonis*.“ In Autobiogr. (ap. *Reggio*, Epist. II, 74): „Novilunio A.1640 fui *Pataviae*, tuncque finita est ed. II libri mei *Captivitas Jehudae* cum Addit. novo, quod ei feci, de verbis Rabbiorum et Commentatorum, quod nominavi *Os Leonis*,“ unde *Zd.* appd. hunc ante librum illum excusum putat. Libellus seorsim non offendi vid., unde a *Sabb.* (ut a *Metz*) plane, a *Rof.* (Diz.) locus impressionis ab op.14 diversus omittitur, alii edd. et libros confundunt. *W*¹p.415 ex *Bart.* nostr. ed. Ven. 408 (sic) C. 1640 affert, ³p.298: „Hoc ad repetitam ed. *Patav.* 1640 libri יהודה ידורה accessit. Vidi autem aliam (!) ed. seorsim [propter frontisp. separatum] curatam *Venet.* ap. *Jo. Calleonem* A.408 C. 1648 (!) pp.24, „rectius ff.14. Vocabularium ipsum incipit „mio padre“, desinit „השובה risposta e penitenza.“ — Praef. hebraem et prolixiorum paullo Ital. sequitur recusum ac „capriccio dilettevole“ ex סדכר מדר (op.17) f.80b *Epicedium* seu *Epitaphium* famosum simul hebr. et Ital., incip. קינה שמור („Chi nasce muor“), quod ex libro nostro (non יהודה ידורה נלוות W³745) lit. hebr. et transcriptum Italice cum Vers. Lat. recudit *Bart.* III p.34, *Wagenseil* ad Sota p.50, *W*³p.745, cf. de varia lectione p.746 (recens multoties repeditum, v. citata ap. *Steinschneider*, die fremdsprachl. Elem. p.6; *Jüd. Lit.* 462 n.67), *W* vero sub uno n.1530 homonymos ut vid. conjicit viros. Moses Basula מלרוקה (de la Rocca?), quem Noster deploravit aetatis A. perfuncto 14., A.1585 jam mrt. est vel erat; si ergo idem est, qui praef. et epilog. scripsit ad חבורה מוסים Cordovero (q. v.), certe hunc librum non edidit A.1589 (ut etiam *Carmoly*, p.88), neutiquam „varios“ (*W*³). Mos. Basula (b. Mardocheai Zarfati, ap. *Ghirondi* p.248) approbavit ed. lib. חיקוי וזהר (N.3492) A.1557 (ap. *W*^{1,3} male: 315 C.1578), isque Rabb. Anconae (בלסרקה, i. e. nella Marca) mrt. Zafatae A.1560, aetatis 80, sec. *Gedalya* f.52 ed. Amst., isque auctor itinerarii ap. *W*³p.746 (v. *Zz.*, כח V, 156, ad *Benjamin* p.275). Hujus filius Asriel (op.6 p.69 et 51, ut recte emendat *Carmoly* l. c.) erat Nostri magister (*Ghirondi* l. c.); an Moses a Nostro deploratus ejus praeceptor fuerit (ut *W*³p.745 et *Carmoly* p.49) ex solis verbis משה בידר non asserendum est. Cf. quoque ad Cod. MS. *Mich.* 289, ex quo more suo incorrecte *Ghirondi*

p.37 n.76. In Indice ad *Conforte* f.59b: משה באסל, f.34b legitur באסל, f.37a באולה, ap. *Schemtob Athia* in praef. כולו.]

32] *צלי אש* *Assatus igne* Comm. ex *Isak Abrahamel* excerptus in *Haggadam Paschatis* N.2690. 2694.2704 (1629.1663.1695).

[Suppl. *W*³297.300. Opus desiderio *Gerson* etc. (N.2690) extraxit, quamquam ipse Comm. tit. נאון יהודה fecerit, quem non contemnendum putat, „si excusus fuerit“ (שאולי אם ארפיסנו לא יהיה לבו), cujus tit. tantum in Autobiogr. non meminit, sed ההגדה ap. *Reggio* p.XII procul dubio idem est; corr. *Reggio* p.XIII.]

33] Versio Ital. *Haggadae Paschatis* N.2688.2690c. 2704 (1609.1629.1695).

[Versio Nostro accepta fertur a *Bart.* IVp.306 ap. *W*²p.1286¹p.413; et cf. ad N.2690, ubi c] unco includendum, expl. nondum nobis innotuit. In Autobiogr. ap. *Reggio*, Epist. II p.74 legitur פסח עם צורה וכל ההעקה וכל החרקה „atque tota versio“, quod rectius vid. quam ap. eundem in *Exam.* p.XI lin. ultima: ובלי העקה „et sine versione.“ Ad hanc Vers., non ad „Comm.“ (op.32), spectat „*Discours historique etc. en Italien*“ etc. 1609“, quod ex *Calmet* citat *W*¹p.828.]

34. צמה צדיק *Germen justi* Ethica per apologos etc. ex libro „*Fio di virtù*“ Italico potissimum [mutatis locis Christianis] hebr.; per Sal. Chajjim et filium Abraham Chaber-Tob [anon.]

8. Ven., Dan. Zanetti (הש"ס) 1600.

[Annum et fontem indicat ipse auctor, qui verbis יצא הכל רבא דין המלך nomen suum se expressisse dicit in Autobiogr. (ap. *Reggio* p.XI, ap. *Fürst* prave pro מורשו legitur מורשו); sed indicatur quoque nomen initio dedicationis Editorum ad juvenem Jonatan Simcha verbis ובישראל אריה שאן נודע ביהודה אהים ובישראל אריה שאן, plenumque acrost., quamquam sine punctis distinctivis, initio cap.1: יושר ראחבה והחבה דעה קחכמים אשר ראוי יקר יהודה מורים מורים ומלמדים דרכיה ידונו (נכונאמר). *W*¹p.415³p.299: A.1585 (השס"ה) Opusculum inter omnia rarissimum, *Mich.* 3730. *Opp.* 680. ff.1-3 destit.]

35] צרי לנפש v. inter *Prec. varr.* 3299 (1618-9). ככל וקול שמה אריה v. supra op.7.

36] תפלות ישרים *Preces proborum* Precationes in dies hebdomadis secundum planetam regentem cum Psalmis correspondentibus, et 7 Precationes pro aegroto, captivo, viatore, in mortuum (השכבה), pro poenitentia, jejuniis et in somnium (הטבה הלום). *ED. PR.* 32. Ven. [ante A.1622].

[In praef. ed. II se abhinc plus 20 annis libellum forma minima edidisse ait et propterea vix 1 expll.

JEHUDA MOSCA

omnibus regionibus inter Judaeos dilata esse, unde eum nunc typis majoribus etc. recusus sit. Revera ed. haec ignota. In Autobiogr. „Precat. in omnes dies hebdom.“ (הפלות לכל ימי השבועה) illas „non venditas“ (לא נמכרו) dicit. — Toto coelo diversus est lib. fere homonymus inter Prec. varr. N.3366.]

37. — Ed. II. 16. Ven., jussu *Bragadinorum*, in aed. Ant. Calleari (הה"ב) 1642.

[Dedicatur haec quoque vix nota ed. (Opp. 298D.) antistitibus Romanis: *Mardochai Toscano, Rafael Jair* (cf. ed. sequ.) et *Chajjim Natronai*, quorum (scil. Romanorum) ac primorum exilii nomina omnibus precibus obligatoriis Italarum inscribantur, se ipsum senem spe dejectum habet: והנה נא וקנתי ושכתי ובאתי בימים באפס חקור בכן כאשר הסכמתי לחזור ולהרפס וכן כי כל חפלה חובה מסנהגנו בני איטאליא רשום עליהם וזכרונם להיוחכם ראשונים ודאי בבא גלות ישראל בתחלה ומיוחדים שמה גם אלה חפלות רשות יקרא שמתם עליהם.]

- 38] — Ed. III. 12. Ven. 1661.

[Bart. ap. W¹719 p.429: „Jehuda Jair Leon b. Rafael Jair Romanus Magistratum cum aliis quibusdam gessit A.1661, recognovit etc.“ Vereor ne nominum quaedam confusio auctoris et virorum, quibus dedicata sit haec, vel jam ed. II., acciderit.]

- 39] — [W¹p.829] 12. Ven. 1717.

[Ex libello hoc *Precatio* pro captivo (incip. אשר אונך פתוחה) saepius recusa, ut ap. Natan b. Mos. Hannover: *Portae Zionis* cap.3 (1662 etc.), ex quo ad calcem מעמדה una cum Prec. quotid. N.2194 (1681-2) et 2231 f.56a (1699), p.47 lib. נפשוה inter Prec. varr. N.3259 (W³p.3001). — *Hymnus* quoque Nostri poenitentialis acrost. saepius in operibus variis liturgicis excusus et centies repetitus est, incip. יום זה יהי חטאתי כשקל כל חטאתי, praecipue in *Prec. Frid. Novil.* jam A.1614 N.2760. — בקשות *Petitiones* duae acrost. incip. ישני חן אדמה עפר ²) et ¹) יפקוד אלהי הרוחות. ¹) adjectae libro *Geneal. justorum* Gerson b. Ascher q. v.]

- 40] [Historia dei riti ebraici etc.] ex Italico Anglice per Ed. Chilmead q. v. (1650).

[W¹p.416 nomen interpretis tacet. — Italice excusa est cum praef. Gaffarelli *Par.* 1637 (W¹p.415, ³p.299); per auctorem retractata cum epistolis inter cum et Gaffar. dedicata praesidi *Houssaio* (W³) Ven., *Giov. Calleari* 1638 (W¹³), dein per Milocum Ven. 1673 (W³), 1687 (*Rof.*, Diz., *Saraval* 686). Ed. 1714 ap. *Giov. de Pauli* possidet *Almanzi*. Opus rogante Magnate Londinensi (שר בעיר לונדון) compositum dicit *Reggio* p.XII, ut vid. pro Parisiensi.]

- 41] — u. s. [sed ex Vers. Gall.] per S. Ockley [suppl. W³p.299] (1707 etc.).

[Plura pariter legi in lib. anon.: *The Jewish ritual* etc. 8. *Ind.* 1753 (Catal. Bibl. Bodl. II,442a) comperi.]

- 42] — Gallice [auct.] per R. Simon q. v. (1681). [W¹³⁴, ubi et de aliis, ex Gallica factis, Verss., Belgica per Ant. Godart 1683 cum fig. et Lat. per *Grossgebauer* 1693. —

Epistolae de divortio sub Nostro in Catal. Bibl. Bodl. II,441b revera sunt auctore superiore Leon de Juda, de quo cf. W³1355b.]

JEHUDA Mosca v. Jehuda b. Moses Kohen.

JEHUDA Moscato v. Jehuda Muscato.

JEHUDA b. Moses v. Jehuda Gedalja et Jehuda Saltaro et Jehuda Vega.

- 5746 JEHUDA (Loeb) b. Moses Ahron Samuel Krzeminec (קרעמינץ).

1. *זין שרי Animantes agri* Expositio kabbalistica. dictorum de Rabba b. b. Chana (ff.8) [W³745c] 4. *Lubl.*, typogr.

erecta per defunctum Zebi Jafe (מרשן) 1634.

2. *פתח עינים Apertura oculorum* Comm. in Menachem Asarja: *Mundus parvus* cum textu ipso 4. [s. l. e. a. ?].

[Opp. 1056Q., ubi praecedat חהלים etc. N.4066 (ff.4 separatis), quod cum nostro jungit, locum *Crac.* sistens, Cat. ms. in Appd. [in Codicis ipsius indice legitur: להספר עוד לא נמצא ופרך, hic liber nondum offenditur [in Catal.] debet ergo scribi in Appendice“]. Libellus noster rarus frontisp. destitutus incip. fol. א' ubi הקדמה (praef.) neque in medio perfectus. W¹749 tit. et auctorem lib. עולם קטן omittit, locum *Lubl.* sistit, quae praeterea addit hic de aliis tractat. et 1693 de Jehuda ben Arje רבי עילאי, a quo Noster acceperit, corrigenda sunt, cf. sub Menachem Asarja.]

- 5747 JEHUDA b. Moses (*Mosca*) Kohen Toletanus, Medicus Alfonsi X. [A.1250-6, forsitan usque ad A.1278. Quae de Nostro ejusque sociis maxime confusa et mutata proferuntur ab Historiographis Liter. hebr. et Astronomiae jam partim castigavimus: *Jüd. Lit.* 438 n.40 et 42, p.440 n.67; sed investigatio tanti est momenti, praecipue auctorem recognoscendi et Codd. nonnullos in Catalogo MSS. describendi causa, ut nova muniti supellectile

JEHUDA b. MOSES

labyrinthum rursus adire conemur. Fontes principales omnium de Nostro prolatorum sunt Codd. MS. Hisp. in Bibl. *Escor.*, ex quibus operibus forsitan ipse *Abr. Sacuti* hauserit. Ejus nomine discipulus *Aug. Ricinus* (q. v.) in libello perraro: *De motu etc.* p.31b: „Attamen 4 annis postquam tabulas planetarum composuerit [*Alfonsus*] A. scil. ab incarn. 1256, quum translat. ex Arabico in Hispalensium idioma lib. sapientissimi viri *Abu hassin* (sic), quidam Rabi Juda nomine, Judaeus, regi obtulerit, quem lib. de stellarum fixarum motu atque locis Alhuh. composuerat, ut in quo Alf. probatam *Albatheni* sententiam locaque stellarum optime et fideliter signata reperit, tunc revocata priori sententia, ad hoc accidentibus forsia rationibus (quales a nobis adductas vidisti) Albatheni sententiam complexus est. Et stellas fixas, quae hodie in Alf. tabulis locis suis descriptae visuntur, sec. hanc eandem sententiam locavit; scripsitque stellas continuato cursu semper ad ortum ferri. Tempus autem radicum earundem stellarum est A.1256 non 1252 sicut notant, qui priores Alf. canones novis stellarum radicibus immiscuere. Haec autem omnia(?) refert *Abr. Zacuth in sua magna compositione*“ [i. e. *Almagest*]. Quae de tabulis refert *Ricinus*, partim sibi ipsi non constans (cf. f.27a, 32a), centies repetita sunt (v. citata sub Isak Ibn Sid, quem sec. *Ricinus* quoque (f.24a) „hebraei Hispalenses Alfonsi tabularum autorem fuisse testantur,“ et cf. infra); *Sacuti* *Almagestum* deperditum vid., in ejusdem lib. *Juchasin* (f.132b) tantum refert, Nostrum A.1256, Alfonsi quarto, ejus mandato ex Arab. vertisse librum *Abu'l Chasin* (*Hossein*, אבן אלחסין, v. infra) de 1022 stellis fixis in 48 constellat. etc. Latine; pro Lat. Hispan. substituit *Bart.*, quem refellit *W*¹p.449, unde *De Castro* I p.116 primum Lat. habet, sed paullo post pergit: „El libro que compuso en Castellano(!) sobre las 48 constel. sera acaso el que se lee, como obra de un Anonymo en la Real Biblioth. etc. del Siglo XIII(!) con este titulo: *Las tablas de los movimientos de los cuerpos celestiales* etc. y primero los canones hordenados *Juan de Saxonia* [flor. A.1330-40!] para las tablas del rey Don Alonso“ (cf. *De Castro* II p.646). Re vera Noster solus vix aliquid Latine verterit; operi de 1022 stellis vero potius respondet: „*Libro del cuento de los estrellas segund que son en cada figura e de la summa dellas*“ ap. *De Castro*

p.117, quod vero supplem. vel pars ultima tantum vid. (ff.8), incip. enim prologus: „Las figuras de la 8. espera avemos todas nombradas.... que ementamos ya en otros logares.... et diximos otrosi quan grandes son... mas agora las quereamos nombrar de cabo por contar la summa de todas... porque este nuestro libro sia mas cumplido... que son todas 1022.“ Neque pauci est momenti, ad calcem Codicis legi notam, quam descriptioni praemittit *De Castro* l.c., unde ipse (II p.648) „Prologum“ ex Roman de la Higuera excusum dicit ap. *Antonium* [lib. VIII cap. V § 210 p.83 ed. Bayer], qui librum male salutatur *Libro de los armellas* [i. e. f.182 Codicis, interprete R. Isak ap. *De Castro* I p.148, hucque spectat *Jourdain*, male correctus *Jud. Lit.* p.448 n.42]. Nola seu epigraphis illa vero confusio multifariae ansam dedit, ipsaque confusione laborare videtur. Codex ibi apographus fertur A. 1562 ex autographo(?), sed argumentum etc. partim ex variis librorum singulorum prologis concoctum habeo, ubi plurimum interpretes Judaei diserte nominantur, tamen a Bibliographis confusi. Exemplum habes mirum p.156 ap. *De Castro*, ubi prologus lib. *De relogio de la candelá* (quem R. Isak tribuit *De Castro* I, 117; II, 647) diserte nominat Samuel el Levi de Toledo, quem frustra praeterea ap. ipsum, alias remandantem, *De Castro* in omnibus Bibliothecae angulis quaeras, quamquam non desideratur in fonte ejus praecipuo: *W*³2096b, ubi vero alius ejusdem Cod. liber, interprete R. Isak, Samueli tribuitur; huncque, ex familia Abulafia, etiam *Zz. Z. G.* 433 (citato solo *D. C.* p.156) interpretem opp. „nonnullorum“ dicit, *Jost* (Gesch. VI, 297, cf. Anhang p.437 infra) illum Levitam cum Kohen Nostro confundit, estque procul dubio Simuel cum Nostro junctus in narratione conficta ap. Romanum de la Higueira (*M. Sachs*, Die relig. Poesie p.196, cf. *Jud. Lit.* 438 n.42 in fine) et in epigraphi laudata. Ibi Codex, seu liber aliquis („este libro“) ex Chaldaico (v. infra) et Arab. versus fertur Interprete Nostro (v. infra de nomine) et Guillen etc. A.1294 (= 1256 Chr.), dein vero emendatus a rege ipso juvenantibus Maestro Joh. etc. „y el sobredicho e a (sic) Yhuda ea (sic) Samuel“ A. Chr. 1278 (cf. *Simuel Dios Ayuda* ap. *De Castro* I p.333). An vero hoc ad librum forsitan primum laudatum de 1022 stellis referendum sit? (cf. *Jud. Lit.* 440 n.67), id non temere negaverim, nequiquam

JEHUDA b. MOSES

affirmari. — Neque omnino certus est A., quo Noster cum Joh. Daspasso librum codicis 2. verterit, scil. op. *de Sphaera* („Alcora“ i. e. *الكرة*) ex Arab. Costa [non „Acosta“ ut *D. C.* II, 647!] b. Luca, ubi in prologo (p. 119) A. 1297, Alfonsi 7, i. e. Chr. 1259, et A. 1315, Alfonsi 25, i. e. Chr. 1277 („fisolio componer e endereçar,“ punctum ante „fisolio“ delendum), quo forsitan 4 capp. adjecta; legitur in fine (p. 122): „e mandamos a Don Mosse nuestro Alfaquin que le fiesse,“ unde tertius collega Moses (alias ignotissimus) ap. *D. C.* I p. 116, II, 647 (et *Jourdain-Stahr* p. 147), mihi vero „Don“ ex Jehuda corruptum vid. — Effictum est procul dubio Nostri opus de 48 constellationibus ex 1252 stellis (ut puto ex A. 1252 tabularum Alfonsi.) ap. *Bartol.*, cujus fontem jam desiderat *W¹* p. 449, compilator vero socors *De Castro* (I, 116; II, 646) addit: „contra la opinion de *Avicenna* (!) y demas Astro-nomos sus contemporaneos, que dixeran habia solamente 1022.“ *Avicennam* enim pro *אבן חסין* ap. *Sacut* (*Abu assim* ap. *Antonio* p. 197) arbitrarie substituit *Gedalja Ibn Jachja* (f. 59, seu 46a ed. *Amst.*), quem oscitanter sequuntur *Bart.*, *W¹* p. 10. 192. 449, *Jourdain*, l. c., et ipse *Wüstenfeld* (*Gesch. d. arab. Aerzte* § 128 p. 74 op. 72), neque minus arbitrarie *Ali Ibn Abil Rag'al* (isque A. 1260, „ut appareat“ Christianus!) ap. *Delambre*, *Hist. de l'Astron.* III, 7! Hincque *Antonius*, l. c. § 209 praeter *Avicennae* etiam *Averrois* opus verum effingit (ut pariter in-exacte § 197: *Tabulas emendatas A. 1256* „vi-disse se testatur“ *Abr. Zagutus* [Zacul] ap. *Ricium* in tractatu de motu; cujus verba cautiore supra allata sunt). Interpretem hebr. Nostrum vero male cum Jehuda b. Salomo Kohen *מחקה* ין, quem errore „b. Moses“ nominat *Zz. Z. G.* 437 (cf. *Gg. Ztsch.* IV, 189) conjicit *S. Sachs*, ad *Catal. Bisl.* p. 50, hic enim jam A. 1247 in Italia fuit, ut mo-nui *Serap.* 1852 p. 61. — Sed quid dicam de *יהודה מוסכא קאטון* (sic) ap. *De Castro* p. 103, quem a Nostro diversum receperunt quoque *Jourdain*, l. c., *Jost* l. c., ut taceam de *Carmoly* (*Hist. des medec.* p. 14), qui hunc (*Mosca*) tantum et more suo paullum exornatum „primum“ habet medicum Alfonsi etc., postquam jam *Zz.* (ap. *Gg. Ztschr.* IV, 189) unum tantum Jehuda Kohen b. Moses (A. 1250) ex *D. C.* p. 103 et 116 citaverat. Exstat enim in *Bibl. Escor.* tractat. *De la pro-priedad de las piedras*, quem fusius delineat *D. C.*

p. 104-14. Liber in prologo ex Chaldaico (v. supra, forsitan ling. Nabataeorum?) Arabice per *Abolays* [= *Abu Ali*, cf. *Jourdain* l. c., „Molays“ *Jid. Lit.* p. 445 n. 34 est error typ., tamen „Abolays id est *Averroes*“ occurrit in MS. Lat. operis alius ap. *Renan*, *Averroes* op. 172, et cf. sub *Kabissi*], hinc inde jussu Alfonsi A. 1250 Hisp. versus fer-tur a „su fisico e disiente Yhuda Mosca el menor, que era mucho entendido en la arte de Astron. e sabia e entendie bien el aravigo e el latin,“ una cum *Garci Perez*. Liber de 360 lapidibus (mineralibus) tractat, qui respondent stellis in 48 constellationibus — unde hunc librum fere cum illo *Abul Hossein* conjeceris; — se-quitur *Lapidarium Mahomat Abenquich* [*el-Ka-bici*? cf. „Alquibicio“ ap. *D. C.* I, 643 etc., ubi vero Interpres non expressus]. Hunc *Jeh.* „Mosca“ Bibliothecis hebr. ignotum habet *D. C.* (p. 108), eique tribuit Vers. Hisp. deperditam (quod re-petit quoque *Carmoly* l. c.) lib. *Ali (Haly) aben Ragel* de judiciis Astrolog., cujus duas existere Versiones (?) Latinas praetendit (p. 114), alterius (in *Cod. Escor.* A. 1460) inscriptionem tantum re-ferit, ubi auctor Arabs „fil. Abreschi“ (cf. *D. C.* II, 646), interpres Hisp. diserte: „*Juda filius mosse*,“ Latinus *Alvaro*; prioris prologum His-panum in laudem Alfonsi auctoris prologum sequi comperimus; alterius Versionis Lat. per *Egidium* etc. prologo paginam consumit, est vero fere ad amussim excusus! [Tractatum in *Cod.* sequentium, ut de *Astrolab.*, quem eidem *Alio* tribuere vult *D. C.*, interpres non constat.] Etiam hic interpres Hisp. „*Jehuda filius Musca*“ (*Muscae*), unde effictus Jehuda b. Josef ap. *Bart.* III p. 55 (cf. *W¹* 728. 757), quem III p. 63 [lege 67] Vers. Hisp. in *Cod. Vatic.* [*Urb.* in fol. 205] afferre dicit *D. C.* I, 116, sed *Bart.* procul dubio de MS. Vers. Lat. loquitur! iterumque *D. C.* (II, 646) *Jehuda Mosca* alterum habet interpretem Vers. Hisp. deperditae, cujus Lat. tantum exstiterit Ver-sio duplex MS., quamquam *Jehudam* utrumque (I p. 104. 116. II, 648) ca. A. 1220 Toleti natum suspicatur! Identitatis testimonium — si dubium admitti potuerit — habes quoque in *Cod. Vindob.* pessime delineato ap. *Deutsch* p. 185, ubi Noster in textu (!) *יהודה בן מוששי מלך רומי וספרד* (!) (ita rectius in „Oesterr. Blätter“ 1846, ubi *Cod.* n. 73; vox *בא* in Catalogo ante *בן* excusa in *Cod.* ipso deleta, ut a *M. Saenger* comperi) i. e. „*Yhuda ben Mossa* rex Rom.“ etc.; in margine

JEHUDA b. MOSES

vero (non in textu, ut in Oesterr. Bl., cf. *Jüd. Lit.* 440 n.40, unde in Catal. plane neglectum) explicatur et suppletur יהודה בן משה בצפי דין Jeh. b. Mos. jussu Don Alfonso. — Nomen Kohen, in excerptis ex Codd. MS. et apud Bibliogr. varie corruptum et sequenti „so“ (so *alfaquin* seu *alhakin*, i. e. suo medico) male agglutinatum, unde „Simuel y a Jehuda el Conhesso Alfaquin“ ex *Roman. de la Higuera* citat *D. C.* II, 643-4 (*Econhesso* ap. *Jourdain* l.1., cf. loca ex *D. C.* collecta *Jüd. Lit.* 438 n.42 in fine), ut jam in epigraphi (*D. C.* I, 117, v. supra): „Ayuda el Cohen so *Alhaquin*.“ — Tabulis demonstratis erroribus non temere suspicari licet, ex Nostro effectum esse „Jehuda *Rofe*“ ap. *W*³775b, qui more suo hebr. vertit רופא vocem *Medicus*, scil. Alfonsi XII (*sic*), cujus Vers. Hisp. libri *Abulhazen* [i. e. אבן אלחסין] de agricultura ex Chaldaico (v. supra, et cf. *Jüd. Lit.* 447 n.76) ex Catalogo MS. Biblioth. *Escrur.* citat *W*, fontem hunc vero omittit repetens *De Castro* Ip.620, neque alibi MS. tale asfert!]

De judiciis astrorum libri 8 [Hispanice, dein Lat. per Petrum etc.] ex Arab. Ali Ibn [Abi] el Rag'al q. v.

[Versio Hisp. exstat MS. Matrit., v. *P. Bayer* ad *Antonium* II p.82 §204; lit. hebr. ap. *Uri* 435, Vers. (ex Lat.) hebr. Isak b. Samuel Abulcheir in Cod. *Uri* 452, alia Salomonis דין in Cod. *Vindob.* et ut vid. Cod. *Reggio* 12, de quibus plura in Catal. Codd. MS., ubi etiam demonstrabitur, opus a Carmine auctoris ejusdem (v. sub eo) seu Comm. in idem plane diversum esse.]

5748 **JEHUDA b. Moses** נפתלי מקרס (ex Karthaus?), seu Loeb ברעש (Brzesc?). [*W*²756c]. Versio Germ. Pentateuchi recognita, adjectis excerptis Germ. ex Sal. Isaki Comm.; q. v. inter *Biblia Germ.* N.1189 sq. (1560 etc.).

5749 **JEHUDA** (Loeb) b. Moses Salomo ex Drenitz in Moravia. [Abbrev. הי"ד ap. *W*³745d explicavimus sub N.828.]

ליקושי ההלים (una cum Jonatan Winkler) v. inter *Biblia* N.828 (1717).

5750 **JEHUDA b. Moses** Selichower (ועליהאבר), seu Loeb Minden, Chassan (*Cantor*). [Senex obiit דגן אסרן id est die post festum (*sic*) Pentecostes, seu 8. Sivan 1711 (*W*¹1361) Altonae seu Ham-

burgi, ubi jam degit, cum op. excusum est. ועליהאבר vicus fertur Poloniae minoris prope לוקאב; munere praecentoris etc. functus est in synagogis Minden an der Weser et Aptrod.]

1. **שירי יהודה** *Carmina Jehudae* pro conviviis et Exhortationes hebr. et Germ.

4. *Amst.*, ap. *Socios*, in offic. *Kosman Emrich* (*Tischri*-20. *Cheslwan* אהנו) 1696.

[Orditur libellus, non frequens, introd. hebr. et Germ., dein ¹) זמר ושיר *Cantus* (f.4-8), melod. עמך, incip. אהי אהבי ורעי, et Germ.: „Ihr liebe Brüder und Gesellen, die da sitzen und zechen;“ Vers. Germ. sub textu excusa est, utrique substernuntur exhortationes de exilio et poenitentia, praecipue de rebus ad cultum spectantibus, 2 columnis, quarum altera Germanice oratorice, clausulis inter se consonantibus; ²) זמר *Cantus* (f.9-13) melod. יה נואלי צור אלי [in op.2 vero melod. בטעה צור, quia in Purim et Chanukka] incip.: „Hört zu ihr Leut, Gedenkt an die Zeit;“ cum expositione vocum (פי' הסלוח). Columnis inferioribus exhort. hebr. et Germ. pergunt, et inde a f.13b totam occupant paginam usque ad f.23b, hinc inde usque ad p.28 hebr. tantum utraque columna pergit. Epilogus (f.28, lit. quadr.) Rabbinos admonet, ut obsistant garrutui in synagogis etc., totoque libro jucundissime mores depravatos objurgat, ut inde a f.16d de ludimagistris (סלמרים) in Germania etc., f.14b de tempore gratiae (Messiae) proximis 18 Annis (ergo usque ad A.1714) sermo est. In praef. carmina sua eo excusat, quod jam Bezalel [b. Salomo Kobrin], auctor lib. פלח הרמון, talia in convivia composuerit (sed de eis nihil nobis innotuit, nisi opp. hujus auctoris supra p.799 recensitis inserta sint). Se ipsum jam ante 38 annos intentiones vocis Amen in lib. פירוש וכוונות כל הנהפלות (inedito, ut vid.) exposuisse dicit. — Hinc aliter de ipso libello sentias, quem „futilem“ habet *W*³ p.330 sec. auctores et dissertat. a *W* citatos, spem Messiae refellentes, quae operi ansam dedisse dicitur; corrigasque alia ap. *W*¹⁻³745, *Serap.* p.48 n.291.]

2] **זמר ושיר** *Carmen et Cantus*, et *Cantus* [i. e. *Carmen* utrumque Germ.] auctore Loeb Chassan von Stift Minden [*sic*]; ad c. שחור על לבן N.4064 (1714).

5751 **JEHUDA** (Leo) Muscato (seu Moscato מוסקאטו *sic*) b. Josef, Concinator Mantuae. [Mrt. A.1590-4, v. *J. Cassel* ad Cusari p. XXIX nota 79 contra *W*³ p.314 (*Rof.*, Diz. p.235), et de narrationibus *Carmoly ib.* [ubi pro „Norlinger“ leg. Nördlingen] et p. XXX. *Ghirondi* p.126. *W*¹769 male prop-

JEHUDA b. OBADJA

- edid. filius Benjamin . . . 4. *Sulzb.*,
Mos. Bloch (לסדר מלא אותם) 1687.
 [W¹3760; male *F. a. O.* ap. *Rubinstein*.]
2. בית יהודה (חירושי הלכות) *Domus Jehudae* Nov.
 halachicae; praemissae sunt Nov. David Oppen-
 heimer per Editorem (filium) Abraham b. Nisan
 [W¹3] f. *Dess.*, *Moses b. Simcha* (מי זאה) 1698.
3. — charta alba.
- 5759 JEHUDA (Loeb) b. Obadja Eilenburg, degens
 (הגר) Brzesc. [W¹746 edd. recenset sub Je-
 huda b. Elieser q. v.]
1. מנחת יהודה *Oblatio Jehudae* Supercomm. in
 Sal. Isaki in Pentat. cum excerptis ex Elia
 Misrachi, passim ex Mardochai Jafe aliisque,
 partim sec. magistrum suum ר"י בצלאל [Lewa
 b. Bezalel], qui a suo accepit magistro שוהרש
 ED. PR. f. s. l. [Lubl].
Zebi Jafe (fin. fer. III.19. Tammus) 1609.
 [W¹3691, ubi pro „dicemus“ leg. „diximus.“ Corr.
Crac. ap. *Mich.* 2599.]
2. — [W¹3] f. *Crac.* [Menach. Meisels], sub *Wladislaw*
 (A.398, fin. fer. IV.27. Sivan מוכה) 1638-9.
3. — [W¹3] f. *Prag.*,
Fill. Jehudae Bak (fin. fer. III.8. Sivan) 1678.
4. — in *Genesin tantum* f. *Constant.*,
typis Sal. Franco, per fil. Abraham (קרשו) 1654.
 [Corrector Jekutieli Salman b. Katriel ex Satanow,
 qui ed. Crac. laudat, expl. ed. superioris ab Abr.
 Abudiente a David Jiftach emtum sibi que traditum dicit,
 ut recuderet. In fine legitur: ובקורה השם אההיל
 ספר שמוח, sed expl. *Mich.* 2601 quoque nihil prae-
 ter *Genesin* exhibet; corr. W¹691.]
- 5760 JEHUDA (Loeb, Lewa) Oppenheim b. Sa-
 muel (Sanvel) Wormatiensis, Judex Glogau, dein
 Rabb. Pfersee, Nepos Simon Wolf Oppenh., filius
 sororis David Oppenheimer.
1. דרך שוה *Via meditationis* Compend. grammat.
 libri *Meditatio Isaki* Isak b. Samuel Levi
 (ff.27+1) 8. *F. a. M.*
 (inc. fer. III.11. Cheschwan למעור אשכ) 1692.
 [W¹749c: A.1703, ad. 188b.]
2. מטה יהודה *Baculus Jehudae* Comm. in Be-
 nedd. cibi; inter Prec. Coll. N.2647 (1721).
 [W¹ etc. jam sub N.2647 corr. Cf. *Nepi* p.219.]
3. מנחת יהודה *Oblatio Jehudae* in Josef Karo:
Mens. II. et Committores
 4. *Homb. v. d. H.*, *Alron Dessau* (לסדר
 מנחת יהודה לה' ערכה לה' i. e. mense Nisan) 1736.

- 5761 JEHUDA (ex familia) Perez b. Josef Ragusa-
 nus, Rabb. synag. Germ. Venet. [*Rof.*, Diz.
 (p.260) cum Nostro forte eundem putat „*Jehuda*
Leon b. Josef Perez“ auctorem lib. *Funda-*
mento solido de la div. ley 8. Amst. 1729
 (cf. *Rof.*, lib. stamp. p.53), qui vero antistes(?)
 synag. Amstelod. dicatur. Noster A.1711 edid.
Nechemja Chajun: *Arcamum unitatis* q. v. et
 cf. sub Josef b. Mard. Kohen: *Verba Josef*.]
- 1] סדר קריאי מועד v. inter *Preces* varr.
 N.2660 (1706).
2. פרח לבנון *Flos Libani* Expositt. in Pentat.;
 insertis nonnullis ex Isak Cavallero: *Flumen*
validum [W¹726b] 4. *Brl.*,
Baruch Buchbinder (פרץ יאהה) 1712.
- 3] שערי רחמים v. inter *Preces* varr. [W¹
 p.316] (1710).
- 5762 JEHUDA Pisa. [Nomen patris ignoro. Noster
 est „R. Pisa“ [pro ר"י פיא seu פיסא] ap. *Rof.*
 Appd., ap. *Masch* Appd. p.71, ad A.1769, rectius
 1767-9, v. notam ad N.926, et cf. *Asulai* II p.40
 n.1: ווי העמודים עזרה הסופר, utrumque a
Benjakob neglectum inter tit. *Responsa Nostri*
 A.1737-55 v. sub Isak Abendana de Brito.]
- 1] ווי העמודים in Pentat. A.1787 N.926; auct.
 A.1818-21 N.954.
- 2] מאיר נחבי *Illuminans semitam* De distinctione
 nominum Dei sanctorum et profanorum; ap.
 Elasar Fleckeles: *Opus sanctum* q. v. (1812).
- 3] — in Pentat. N.954 (1818-21).
- 5763 [JEHUDA] (Loeb) Pisek b. David ex Nikols-
 burg. פנסק וסן פיסק (Pinsk), ut ex Mos.
 Chagis citat *Asulai* II f.15.]
1. דמיון ואריה *Imago leonis* Responsum
 de statutis circa vinum illicitum, repartitionem
 stipendiorum aliaque varia; in fine acc. *Resp.*
 Efraim Lentschütz, Jesaia Hurwitz, Mos. b.
 David Levi, Mardochai Lipschütz, Pinchas
 Hurwitz et Jomtob L. Heller; corr. Josef b.
 Isachar Pragensis
 4. *Prag.*, *Mos. b. Bezalel*. 1616.
 [In lit. operis rarioris לסדר אשר אשר אין ב' מוס
 יום ר' ו' הסה שלום
 21. Tammus. Suppl. W¹1362. Zz. Z. G. 291 n.169.]

- 5764 JEHUDA (Loeb) Pochawitzer (seu Pucha-
 witzer) ex Pinsk, b. Josef b. Jehuda Loeb Par-
 zower (פרצוור) ap. *Asulai* II p.28 n.10

JEHUDA Ibn SABBATAI

Sabra, Sabda, Saccara, Sachra, Savara (v. sub Josef Ibn Sabara); opus exeunte Saec. XIII vel init. Saec. XIV composuit pro viro Montepessulano (מיושבי ההררה); cf. *Schlesinger*, Introduct. ad Jos. Albo p. XLI et *Dukes*, Litbl. VIII, 117, ubi pro A. 1264 (*Jüd. Lit.* p. 398) leg. 1293-4, cf. sub Jona Gerondi. Nostri procul dubio est carmen in opus Menachem Meiri, v. *Stern* ad ביה הכחירה ed. Wien p. XIV.]

מכתב החיה *Epistola (Scriptum) de resurrectione mortuorum contra negantes*; ad c. Mosis Maimonidis: *Tract. de resurrectione* q. v. (1569). [מכתב מתיח] ap. *Pasinum* p. 32 Cod. 90 pro מהחיה מתיח.]

5769

JEHUDA Ibn Sabbatai, seu Jehuda Levi b. Isak b. [Ibn?] Sabbatai. [Castilianus (*Zz.* ad Benjamin p. 23), ut vid. Toleti (vel Burgos?), A. 1214 enim dedicavit op. 1 Todros Levi Abulafia (*Zz.* Z. G. 432), A. 1217 op. alterum Abraham בן הויזר, quod Ibn ol Fachchar interpretatus sum (*Jüd. Lit.* 434, cf. *Lebrecht* et *Zz.*, Z. G. 428), vix ergo conjiciendus est medicus „Jehuda b. Isak“, quem Barcinone laudat Alcharisi (*Dukes*, Mos. b. Esra p. 54: „Derselbe Arzt“; Nostrum vero medicum fuisse nescio). *Sabb.* et W 740 Nostrum confundunt cum superiore Jehuda Levi (q. v.; cuique vid. pertinere חסידות ושירים ap. W¹ p. 439, cf. N. 3328). In Cod. quidem op. 4 ap. *Rof.* 473,⁴ in instrumento dotali (נוסח הכתובה) ludicro legitur 29. Adar 4907 (1147) et in epigraphi (v. infra) A. 4908, in op. excuso (*f.* 9a ed. Pr.) A. 4777 (ישבע מאזה)=A. 1017; rectius vero in Cod. *Rof.* 1049 primo loco 13. Adar 4977 (=1217), et quidem feria IV. (ut etiam in Cod. *Bisl.* 11), quod cum Calendario congruit, secundo loco in op. excuso et Codd. A. 4978 [*Cod. Rof.* 145,³ imperf. est]. Nomen Sabbatai vel ipsi avo pertinere vid., vel ancestrori cuidam, a quo jam antea familia cognominata sit (cf. nomen plenum in fine op. 4 et אבי שבטאי in carmine in fine introduct. op. 2), unde nomen patris a Bibliographis omittitur, nos vero „Ibn“ (q. v.) scribimus. — Edd. opp. omnes rarissimae.]

1. **מלחמת החכמה והעושר** *Bellum (contentio) sapientiae et divitiarum* Allegoria, rhetorice et poetice, et alia *Carmina* עשר שירים ערבים, seu *Versus* חרוזים ערבים לענינים רבים לשאר משוררים (*Versus* amoeni variis argumentis poetis aliis). *EDD. PR.* S. s. l. e. a. [*Const.* 1543?].

[Excusum vid. una cum Gedalja Ibn Jachja [*sen.*]: *Septem oculi* (q. v.), quocum compactum offenditur (*Opp.* 552 A. O. et *Mich.* 560 et in alio Cod., quem vidi), unde hoc opus Nostro male tribui monuimus; A. 1543, ergo ap. *Bart.* et W¹ 740* conjectus tantum. — Tit. alterum מלך רב ex verbis tit. ספר הנקרא מלך רב עניניו נחמדים מזהב וספר רב *Buxtorf.* — Cf. quoque *Dukes*, Mos. b. Esra p. 25, (qui versiculos acc. pagg. 3-4 exhibere dicit, in Cod. *Opp.* op. ipsum tantum ff. 6, in Cod. alio acc. 2 ff., neque amplius exstare puto); cf. *Ejusd.* Rabb. Blumenlese p. 50. Opusculum ingeniosum nimis breviter recenset *Idem* ap. *Jost*, Isr. Annalen I, 415.]

2. — (ff. 6 sine carm.) 8. *Crac. s. a.* [*Saec.* XVI-XVII]. [*Opp.* 325 O. Tit. porta ornatus. *Crac. s. a.* recte habent *Buxtorf.* et *Sabb.*, qui addit: ר"ן (i. e. ed. *Ven.*, ut vid. loco *Constant.*), quod ש"ן legisse vid. W¹ 13, ubi A. 1546, hinc inde *Crac.* 1546: Litbl. I, 60 n 6! Cf. quoque sub Jona Gerondi op. 26 et Josef Heilbronn b. Elchanan: *Illum. oculos.* Cat. ms. quantum recenset expl. s. l. e. a., quod vero jam in Cat. vet. desideratur.]
3. — [W¹ 13: A. 1711] 8. *F. a. M. zu Kauf* bei Simon Wolf b. Abraham Mainz. s. a. [1711].
4. **מנחת יהודה שונא הנשים** *Oblatio Jehudae Misogyni* Narratio jocosa de sene *Tachkemoni* (החכמוני) ejusque filio *Serach* (זרה) (ff. 16)

S. s. l. e. a. [*Constant.* ca. 1543?].

[*Sabb.* ed. *Ven.* recenset, quam ergo W¹ 13 notat, sed locus ad Cod. *Opp.* 554 manu tantum adscriptus est, eadem exstat ed. in *Opp.* 555 O., quem Cod. forsitan rectius *Const.* habuerat W¹ 740*, ea enim sola in S. innotuit; cf. quoque Cod. *Mich.* 2602 (560); de raritate cf. *Dukes*, Mos. b. Esra p. 54 (cf. *Steinschneider*, Manna p. 106) et *Zz.* Catalog ad Cod. *Bisl.* 11. — Codd. MS. a viris fabulae vel ספר זרה vel החכמוני 'ס' inscribuntur (cf. Cod. *Par.* 343 ap. *Dukes* Litbl. X, 794; *Lilienthal* ad Cod. 326 opus utrumque etc. more suo conjicit); unde etiam cum op. homonymo Jehudae Charisi confundebatur; cf. initio epilogi (incip. נשלם אני יהודה הלוי ב"ר יצחק הלוי 3) f. 15b lin. 3) הספר ב"ר שבתי הלוי זצ"ל ערכתי מהללית ונשאתי משליה על פי החכמוני, בנחה היא שלושה לאדוני (f. 16a) laudatur Josef b. Jehuda ex provincia „הלאזה“ (הכל) in Cod. *Bisl.* 11), sed lege נחב, et monui sub *Josef Ibn Akinin* ap. *Ersch.* Encykl. S. H. vol. XXXI p. 47 n. 27, ubi A. 1214 (*Jüd. Lit.* 434) oscitantur correxi. Praeter hunc epilogum (cf. supra) Cod. *Canon.* 30 alium exhibet appd. ineditum inscriptum: דברי ... האלה הנדבר.

JEHUDA b. SALOMO

nonnullos CaesarAugustanos, quorum nomina proferruntur.]

5. — acc. (f.14) מעשה *Historia etc.* [N.3890 et 3881B]
4. *Salon., Fill. Matatja Bat-Scheba. s. a. [ca. 1600].*

JEHUDA b. Salomo v. Jehuda Charisi et Jehuda Taitazak.

- 5770 JEHUDA Saltaro (סאלטרו, seu Saltro) b. Moses de Fano, Venetus. [Mrt. 17. Elul 1629 sec. *Cantarini* ap. *W*³762, quod nesciunt *Nepi* p.179 et *Ghirondi* p.190 („Jehuda de Fano“ cf. p.26 n.65). Noster ap. *Asulai* I f.34 n.48, ubi ad פלני מים ablegandum erat. Cf. quoque de confusione ap. *W*²1307 sub Israel Alnaqua.]

1. מְקוֹה יִשְׂרָאֵל *Spes* (seu *Balneum*) *Israelis* De balneo Rovigensi contra lib. משבית מלחמות [N.3954] 4. *Ven., di Gara (mense Ab)* 1607. [*W*¹3762. Fol. 85 recensentur Rabbini, qui ap. Mos. Porto Kohen in lib. פלני מים Nostri sententiam sustinuerunt.]

JEHUDA b. Samuel v. Jehuda Abravanel et Jehuda Chasid et Jehuda Lerma et Jehuda Levi et Jehuda Oppenheim.

- 5771 JEHUDA (Loeb) Saraval (סרואל), Rabb. Venetus. [Mrt. 12. Ijar (17 Maji) 1617; *Cantarini* ap. *W*³1690c sub filio Nehemja, cf. Epitaphium „macaronicum“ in *Cod. Lips.* 35A, forsā partim idem, quod a *Philos. Luzzatto* ex ipso sepulchro descriptum accepit *Ghirondi* p.218 [ubi pro Nehemja leg. Abraham], cf. *Nepi* p.219; *Zz.* ap. *Liebermann*, *Israelit. Volkskalender* 1853 p.72. *Asulai* I f.59. De lib. משבית מלחמות v. p.623 ad N.3954. De op. cf. *Rapop.*, Saadja nota 50.]
Comm. in Cantic. ex Arabico Saadiae Gaon q. v. (1777).

- 5772 JEHUDA Sarko (זארקו *Zarco*) b. Abraham, Rhodigianus. [A.1569 epigr. scripsit *Constant.* ad Mosis Maimonidis (et Jehuda Sabara): *Tract. de resurr.* q. v. (*W*⁴684b); exeunte A.1573 exaravit *Cod. Mich.* 63. — Supra N.35 pro Jeh. leg. Josef Sarko q. v., ubi etiam de nomine.]

- 1) לַחֵם יְהוּדָה *Paras Jehudae Narratio Allegorica* (חידה) de anima cum explicatione, rhetorice, insertis carminibus artificiose acrosticis

4. *Constant.,*

Salomo Jaabez (fer. I. 27. *Tammus* יצחק) 1560.

[Liber insignis, Bibliographis ignotus, exstat in *Mus. Brit.* 481d²³], ubi primus *Zednerus* A.1846 eum detexit, postea *Dukesio* detectionem tradidit, a quo rursus tit. non sine mendis accepit *Edelmann* (דברי חפץ p.V), qui primum se de eo loqui praetendit; jam vero A.1847 dedit *Carmoly* (*Itiner.* p.178 et 197) notitiam, brevem quidem, sed more suo subditiōibus satis repletam, ut e. g. A. sistit 1583, neque indicat, ubi exstet explar. (quod decurrente A.1846 viderat in *Mus. Br.*). Nos in describendo breviter libro excerptum sequimur exactissimi *Zedneri*. Constat ff. non numeratis 40; tit. verso Carmen incip. שמש ומירי אורך, f.3c sequitur dedicatio ad Abraham quendam, in marg. manu antiqua adscriptum est hebr., eum esse Abr. Ibn Hen (הן, leg. הין? cf. ad *Cod. Mich.* 461); f.3a initio praef., seu introd., se annos 20 perdidisse ait, antequam in domo hujus principis benevole receptus sit (ex nota MS. ergo *Carmoly* nomen Abr. Ibn Hen et Jos. b. Samuel Chakam (cf. infra) hausit). Carmina varii metri inserta 22 constant sectionibus, sec. alphab., quarum unaquaeque 3 continet carmina, scil. ¹linearum 10, desinens syllaba est primum אָה, sequuntur גַּי, נַי, וְנַי usque ad חַי; ²linearum 5, quarum syllabae desinentes acrost. exhibent (quintuplex) אָנִי - יְהוּ - דָּה - בֵּר - אֶכ - רֶה - הֶם - וְר - קו - נָנִי - אֶנִי - יְהוּ - דָּה - נִים - חֶה - וְק... ³ ut ¹ sed ord. alphab. inverso, a תָּה (decuplice) usque אָה. Explicationem (פחרון) allegoriae excipiunt 4 carmina de anima. Clauduit opus *Carmen* encomiasticum in librum per *Josef b. Samuel Levi*.]

- 2) *Epistolae* ad Josef Hamon in nuptias ejus, et ad medicum Josef Ibn Jachja; ad init. lib. יפה נוף N.3559 [*W*¹711] [*Saec.* XVI]. [Disticha duo ex *Cod. MS.* (cf. *Add. nostra* ad *Uri* 498, vol. II f.179-182 et f.114) excudit *Edelmann* l. c. (1853) p.12.]

JEHUDA b. Saul v. Jehuda Ibn Tibbon.

- 5773 JEHUDA Schalom, seu *Leon Pace Ginesi* (גניסי), Triestino. [Op. compos. A.1825.]

1. בֵּן יִשְׁכָּי *Ben Jischai* Chronologia et calendaria varia (etiam in 160 Annos) 8. *Wien.* 1827.

- 5774 JEHUDA b. Schneior.

קִינָה *Elegia* incip. שִׁין הָאֵל חֲדָרְשִׁי לְשִׁלּוֹם יִרְדֵּךְ, f.9a ad c. Kinot inter *Prec. Coll.* N.2980 (1616-7).

JEHUDA Schochet v. Jehuda b. Jecheskiel.

JEHUDA b. SEEB

JEHUDA b. Seeb v. J. L. Bensecb.

5775 JEHUDA (Loeb) b. Simcha Boncm b. Abraham Meisel, Cracoviae. [Corr. *Ghirondi* p.208.]

1. טעמי מסורה *Rationes Masorae* in Legem; acc. (f.10b) ח'י אגודה *Nov. haggadicae*; cura Abraham di Silva b. Salomo [W⁴748b]

4. *Amst., Hirz Levi*. 1728.

5776 JEHUDA (Loeb) b. Simcha Tiktiner, Rabb. Sagor (זאגור).

1. שלמי שמחה *Sacrificia eucharistica laetitiae* Comm. in Ascher b. Jechiel: *Ascheri* in tot. Talmud. [sed usque ad tract. Taanit tantum excusum] 4. *Wilna* (ישע ברכה וסוב) 1806.

JEHUDA b. Simon v. Jehuda Aschkenasi et Jehuda Ginzburg.

5777 JEHUDA (Loeb) b. Simon Frankfurt, Archisynag. Moguntinus. [Mrt. 14. Tamms 1714, v. praef. ad N.2720 et W³1358e sub לייב אנוש *L. v. Enosch* "Non conjiaciendus est W¹1358 Rabb. dein Metensis (A.1633 sec. *Carmoly*, ap. *Jost*, *Isr. Annal.* II,62, sed in Indice דור צמח f.38 ed. *Ofb.* A.א.1652 notatur), neque cum W³749b Medicus (רופא) alias *Dr. Leo Simon* (W¹1357), qui praef. est in Biblia A.1677 N.589.]

1] ידע יהודה *Semen Jehudae* Comm. in Hagadam Paschatis inter Prec. Coll. N.2720] W⁴749b] (1720).

2] יד יהודה *Manus Jehudae* Comm. in Menachem Asarja Fano: *Decem dicta* q. v. [W³=³1368e] (1698).

5778 JEHUDA (Loeb) Spira, cognomine פ"פ (Frankfurt?).

1. הרנסים לבקעה *Aspera in valles* Expositt. breves in Pentat. 4. *Alton*. 1815.

5779 JEHUDA (Loeb) Stark b. Ahron ex Trentschin (in Hungaria).

1. אגדה שושנים *Manipulum liliorum* Proverbia, Aenigmata etc., acc. (f.78) פסוקי ציצים לאגודה ex J. L. Jeitteles: *Filii juveniis* 8. *Prag*. 1817.

5780 JEHUDA Taitazak (?) b. Salomo b. Samuel b. Salomo. [De nomine cf. sub fratre Josef Taitazak. *Jüd. Typ.* p.61: „b. Joel“ error typ. pro b. Sal. *Conjunct.* f.34b male Samuel, v. notam *D. Cassel.*]

1. שארית יהודה *Reliquiae Jehudae* Expositio et

supplementum in Josef Karo: *Domus Josefi* in Ord. II; acc. (f.46) Samuel Taitazak: *Quaes. et Resp.*, atque (f.63) Josef Taitazak: *Quaes. et Resp.*; edid. auctor sustinente Mos. di Medina

4. *Salon., typ. Mat. Batscheba* י"ז, per filios Abraham et Josef Abraham (השני) *fer. VI.*

1. *Kislew-3 Schebat* על ההרים לב"ע 1599-1600. [Corr. A.1605 ap. W¹3718.]

5781 JEHUDA (Arje Loeb) Teomim b. Josef b. Arje Loeb b. Jecheskiel Pheibel.

1. אילה אהבים *Cerva amabilis* Nov. in tract. Talmud. Berachot, Sabbat, Pesachim, Beza, Megilla, Chullin, Baba Mezia, Kidduschin, Schebuot f. *Zolk.* 1802.

5782 JEHUDA Ibn Tibbon b. Saul, Granatensis (ברמון ספרד), urbe Lunel. [Saec. XII ex. Vitani adumbravi ad op.1. Quae W⁴776 et ³775d (cf. *Pasinum*, Cod. 43) affert et alii (ut Jos. del Medigo ap. *Gg.*, Melo Chofn. p.14.54) sunt vel filii Samuel (q. v.), vel nepotis Moses (q. v.), delendusque Judah b. Tachin Maimon (ex ברמון בן יהודה) ex W³p.13-4 ap. *Renan*, Averroes p.151, cf. p.148, recte W¹781 הכן ap. David Gans corrig. Carmina MSS. in Bibl. Bodl. exstare, praeter rem dicit *Rof.*, Diz. — Nomen הבון non ab Arab. Tabbon (طب) derivandum, ut alicubi in Litbl. proponitur, forsā a הבאן (cf. Levi Ibn el Tubban). Nuncupatur Noster ראש המעתיקים *Princeps Interpretum* (cf. ad op.1. p.XIII n.22). Epigraph. ad Vers. Lexici Jonae Ibn Ganach ex Cod. Vatic. unico exhibet *Munk*, Notice sur Aboulwalid p.211, carmen initiale in op.2 p.XI.]

1. צוואה *Testamentum* [alias אגדה *Epistola ethica*] ad filium; acc. Mos. Maimonidis (?) *Testamentum* et משלי הכמים (N.3955) ex Codd. Bibl. Bodl. primum edita, „mit einer deutschen Charakteristik und biographischen Skizze begleitet von M. Steinschneider“ 8. *Brl.* 1852.

[In tit. hebr. expll. plurima אגדה pro הדי"ב exprimunt. — Opus compositum post A.1186 (p.VI), quo Serachja Levi (q. v.) mortuus est (A.1170 p.VII corr.). Cf. W¹p.455.]

2] — cum Vers. Angl. [per M. H. Bresslau] recudit II. Edelmann s. t. *Via bonorum* q. v. (1852).

[Editor, qui Codicis apographum, Oxonii cum essem, pro me fecerat, proprie textum ipsum a me editum cum Vers. hebr. introductionis meae Germ. una cum

JEHUDA TIKTIN

Vers. Angl. edere debuit, atque textus expll. a me accepit; postea vero, me inscio, ipsum textum recudit, et pro libitu, non ex MS., mutavit; c. g. p.12 infra excudit וסכלות אבל, ubi ap. me p.13: (?), וסכלות אבל, sed legi debet וסכלות מה, estque continuatio citationis ex משלי בן Samuel Nagid (q. v.), itaque legitor Litbl. I, 811, ut mihi statim tunc observavit Geiger; aliaque corrigenda adjecturus eram. (Verba לוייתא in Introd. mea p.VIII in expll. a me distributis delevi.) Editor praeterea (p.VIII) verba, quibus Introd. meam, sec. argumenta dispositam, decenter aperui, distorsit, ejus membra disiecta partim suis futilibus sermonibus et nugis immiscuit, nec ubique correcte reddidit; quae, more suo, ex suis propter temporis angustiam etc. reticere praetendit (p.X) ex iis cognoscas, quae tamen addit, jamque melius tractata fuerant ap. S. Sachs, היורה p.31! Ipsum Addit. *Dukesii* p.XI de Scheschet jam partim notum esse debuit cui libet, qui verba et citata mea p.XIV n.41 legerit! Taceam de Interprete hujus decocti Anglico, qui passum quidem laudatum (hebr. p.VIII) mirifice expurgavit (p.XVI, nescio an nutu Editoris vel eo ignorante, consultoque textu meo), quoad res ipsas vero Editoris vitia auxit, ejus אלמדיה (p.IX pro אלמדיה), „Almahadia“, urbem לונלי semper *Luneville* (!) reddit; ita p.XVIII lin. 18 „probably“ (אולי p.X ut „vielleicht“ ap. me p.XI, cf. *Dukes* l. c. et Litbl. XI, 174) etc. Haecque quominus monerem facere non potui, ne in regionibus, quibus ed. illa adaptata sit, pauca, ut sint, quae de op. et auctore adtuli, ex fonte bis derivato repellantur, vel ed. ipsa hebr. ex MS. primum excusa habeatur, ut in tit. non sine ambiguitate exprimitur.]

VERSS. EX ARAB.

- 3] Bechai b. Josef: *Officia cordum* q. v. [W¹776]
[Liber I. forsam jam A.1161, pro Meschullam b. Jakob, versus, v. ad op.1. p.IX. *J. Weisse* ad Jedaja Penini p.XV praeter rem praesumit, in praemonit. Nostri ad lib. II etc. (quos serius (post A.1170) in gratiam Abraham b. David vertit) jam citari Vers. hebr. lib. *Selecta margarit.*; cf. ad op.5. — Nostrum est opus MS. *Escor.*, quod sub Bechai b. Ascher, Interprete Jehuda b. Tabohie (!) recenset *De Castro* I p.170. *Confessio* ap. *Rof.* Cod. 629 forsam excusa *Admonitio* (supra p.782 op.18), scriba in epigr. Interpretem cum auctore confundit, ut quoad הורה הלכבהו ipse monet *Rof.*, nisi in lacuna nomen Bechai etc. latet.]
- 4] Salomo Ibn Gabirol: *Institutio morum* q. v.
[Fere eodem tempore in gratiam Ascher b. Meschullam (v. ad op.1 p.IX), ad quem Epistolam dedicatorem ex Cod. MS. *Mich.* 401 adjeci Registro Catalogi *Mich.*

p.366 (cf. *Carmoly*, Itiner p.330.343). Cf. quoque epistolam pronepotis Jakob b. Machir, מנחה קנאה p.85.]

- 5] Salomo Ibn Gabirol: *Selecta margaritarum* (A.1167).

[Forsan pro eodem Ascher. *Jellinek* ad Bechai ed. Benjak. p.XXII nostrum primum versum habet, quia sententias 3 in praef. ad op.3 [part. II.] affert! Cf. ad op.3.]

- 6] Jehuda Levi: *Cusari* q. v. [W¹]

[In op. excuso, plurimisque Codd. A.1167 notatur, Cod. *Rof.* 1095 A.1171 exprimit. Asarja de Rossi (Cap. 36) male Moses pro Jehuda habet, cf. *Zz.* כ"ה V, 149, unde corr. ad op.1 p.XIV n.30.]

- 7] Saadja Gaon: *Lib. religionum et dogmatum* q. v. (A.1186). [W³]

[Lib. רוח חן male Nostro adscribi monuimus sub N.4036. — Excerpta ex Gramm. et Lexico Jona Ibn Ganach (A.1171 vers.) v. sub auctore.]

JEHUDA Tiktin v. Jehuda Aschkenasi.

JEHUDA Toletanus v. Jehuda Ibn Balam.

- 5783 JEHUDA Usiel, Mauritanus [*Ghirondi* p.179; ubi עוויאלי Op. excuso jam defunctus, ergo idem vid. ac ap. *Conforte* 39b infra, certe non „b. Samuel“ mrt. A.1634, *ib.* f.45a; cf. quoque Sal. Duran, מלחמה ספרה f.28a.]

1. בית העוויאלי *Domus Usieli* 16 Conce. in Pentat.; sumptibus Elasar בלניר, corr. Nissim Schoschan 4. *Ven.*, *Dan. Zanetti* (ישמחו, *fin.* 15. *Schebat*) 1603-4. [W¹.3764, ad. ³319e, ubi 1608, ³1706b.]

- 5784 JEHUDA Vega b. Moses [b. Salomo?]. Nomen scribitur בינה (*Conforte* 48a, ubi Zafatae mortuus dicitur) vel בינה; non וינה (¹709) vel וינה (*W* ³709b v. infra) vel פננה (Menachem b. Salomo, cap. 33, ex iisdem, ut vid., fontibus); ergo non Biga (*W* ¹.3754), vel Bigo (*Zz.* G. V. 430) pronunciandum. Nostrum origine Salonich. habet *Conforte*; ergo male Polonus, atque opus (*Sermones*) sub Sigism. A.1590 excusum dicitur a *Basnage*, (VP.3 p.993 ed. 1716, cf. *W* ¹709: s. a.), qui a Nostro discernendum dicit homonymum Rabb. Academiae Amstel. *Newe Schalom* [origine Africanum sec. *Barrios*], qui *Constantinopolin* profectus [inde vero Hierosolymam, sec. *Barrios*], ubi *Historiam Jud.* usque ad Titum ediderit. Sed librum illum, alias plane ignotum, nunc effectum habeo ex ipso passu obscuro de lib. *Jazanja* [הזניה, cf. *Jud. Tit.* 428

JEHUDA VELEZ

n.29] ap. *Barrios*, quem affert *W*³p.310, ex quo *Rof.*, Diz. (p.325) et procul dubio *Carmoly*, Rev. orient. III,405 (qui more suo novi aliquid addit de *Hymnis* ejusdem auctoris citatis in Cod. MS. suspectissimo). Hinc corr. *Jüd. Lit.* p.463, ubi coniectis aequalibus et homonymis auctoribus, Noster auctor fertur Historiae, quam effictam habeo; identitalem virorum neque revocare neque confirmare auserim.]

1. מלכי יהודה *Reges Jehudae* 15 Concc.4. *Tabl., Zebi Jafe.*sub *Sigismundo* (*fin. fer. I. 11. Tammus* שלום) 1616.[*W*^{1.3}754=1709, ubi דרשון s. a; cf. supra. Opus rarum.]

JEHUDA Velez [corrupt.] v. Jehuda Calaz.

5785 JEHUDA (Ibn) Verga (וירגה), ex Sevilla, Ulyssipone. [Saec. XV². *W*^{1.3}710, cf. *Asseman.* Cod. 387,². *Carmoly*, Hist. des medec. p.122; cf. ad Cod. MS. *Mich.* 49 et Excerpta in Cod. *Uri* 436. Homonymus ap. *Asulai* I f.33 est forsane nepos?]

Historia calamitatum continuata per filium: Salomo Ibn Verga q. v.

5786 [JEHUDA] (Loeb) Wallich b. Abraham, Rofe (Medicus). [De familia cf. *Schudt*, *Jüd. Merkwürdigkeiten* II,402, cf. II,2 p.355.]

1. רמיון הרפואות (*Similitudo medicaminum*) seu „*Harmonia Wallichia Medica animae et corporis.*“ Compend. ex patris, Abraham, *J. Medicamentorum* 8. *F. a. M., Jo. Wust.* 1700.

[F.49 exstat טראקטאט מהקדחת של ילדים קטנים Tract. de febris infantium, quae vocatur varioli et morbilli, Germanice: אורשליכטן רובליס אונט רעדליין f.72 fin. fer. III. וטב Sivan; inde a f.73 prelia medicamentorum exhibentur. *W*³1358f; cf. *Schudt*, II p.395.]

2. צרי השמימה „*Theriaca coelestis Wallichiana*“ seu *Himmlicher Theriak* Tit. et praef. Germ. et libri de theriaca porta 1 hebr. (ff.4)

8. *s. l. e. a.* [*F. a. M.* 1713].

[Auctor incendio famoso nocte feriae IV. 24. Tebet libros suos amisit, atque penuriae causa amplius edere prohibitum se dicit. *W*, cf. *Schudt*, II p.356.]

3] דאנק פֶּשֶׁט *Dankfest* zugleich auch Friede- und Freudenfest des grossen Adlers etc. wegen des (*sic*) am 13. April 1716 geschehenen höchst glücklichen Geburt etc. Erzherzog von Oesterreich Leopoldus. [Ling. Germ. pura, lit.

hebr.] cum *figuris* . . . 8(?) *F. a. M.* 1716.

[Opusculum lit. hebr. (non omnino correcte), addita transcriptione Germ., et notis etc. seorsim sub lit. „*Jüdisches Frankfurter und Prager* [cf. N.3433] *Freudenfest*“ etc. 8. *F. a. M.* 1716 mense Julio edid. *Schudt*, ut ipse refert in lib. *Jüd. Merckw.* IV p.113, ubi idem iterum cum tit. (ap. *Matt. Andreae*) adjecit; de Ed. Pr. praeterea ignota (v. *W*³ *ib.*) nihil dicit. Solennitas ipsa 17. Maji celebrata est (v. p.132.135.164); Auctor excusationem adjecit hebraicam de libello hoc Germ. puro scripto, seque juvante libros tales [antijudaicos?] a Christianis non editos esse asserit. Libellum ejusque figuras etc. suam habet inventionem (p.132.135), sed plurimum ex lib. simili Dan. Springer (q. v.) petitum ostendit *Schudt ib.* Contin. IV p.46.]

5787 JEHUDA (Loeb) b. Wolf Bloch.

1. דרך חמים *Via integri* Expos. in Psalm. CXIX. et CXIII-VIII. una cum textu

4. *Amst., Jos, Athias* (הדוי) 1661.

5788 JEHUDA (Arje Loeb) b. Zebi Hirsch, ex Krotoschin, Rabb. Carpentras et Avignon. [Idem correx. A.1718 N.2343. — Cf. Cod. MS. *Mich.* 510 et *Ghirondi* p.134.]

1. אהלי יהודה *Tentoria Jehudae* Lexicon hebr. praecipue nominum propr. P. I שם עולם *Nomen aeternum*; P. II יד ושם *Manus et nomen*

4. *Jesn.,*

Israel b. Abraham (והושע את אהלי יהודה) 1719.

2. גזע יהודה *Stirps Jehudae* Compend. Concordantiarum 4. *Ofb.* (וערבה לה' מנחת יהודה) 1732. [Expll. omnia desinunt f.12 radice בָּנָה, custode פָּעַר, sed clausula תושלכ'ע.]

3. יסוד לשון הקודש *Fundamentum linguae sanctae* Introd. grammaticalis in libr. inedit. חלק יהודה *Pars Jehudae*; scil. 15 Canones (כללים) Germ., et (f.17) לוח המלטר i. e. Paradigma conjugationis verbi, cum Vers. Germ., atque appd. (אלה נשטטן) et canones ad Paradigm. (f.22)

4. *Wilm., Hirsch b. Chajjim* (עיון) (יסדה) 1721.

[*W*⁴p.829 n.692b [leg. d] male Editorem habet *Mardocheai b. Naftali.* Approb. dota A. הלהס i. e. 1718.]

5789 JEHUDAI (יהודאי) Gaon (*Rector* Babylon.), seu Jehuda b. Nachman, Saginashor (*coecus*). [Saec. VIII.². *W*^{1.3}759. *Rof.*, Diz. (p.141), *Asulai* I f.32, II f.83, adde sub על נבי נחלים; auctores recentes v. *Jüd. Lit.* p.369, adde: *Imz.*, Bibliotheca f.53 et cf. sub Simon Kahira.]

JEITTELES

הלכות פסוקות *Regulae decisae*, v. sub Simon Kahira.

[De confuso sp. *Rof.* opere homonymo anon. v. sub N.3461.]

5790 JEITTELES, seu Jeiteles, (Abiron).

1. **ורע אהרן** *Semen Alronis* Exposit. in Pentat., Talmud etc. 4. *Prag* (בזאת יבא אהרן אל הקדש פנימה) 1797.

5791 JEITTELES (Baruch b. Jona), Pragensis.

- 1) **האורב** v. sub Pinchas Chananja (1795).
- 2) **טעם המלך** *Ratio regis* Annot. adjectae ad Is'ak Nunez-Belmonte: *Porta Regis* q. v. (1801).
3. **מערבי לב** *Herzensergiessung Israelitischer Patrioten*. Bei Gelegenheit der von der jüdischen Nation wegen Eroberung Belgrads abgehaltenen Feierlichkeit. Verfasst von B. J. Uebersetzt von M. D. [Carmen hebr. et Germ. lit. Germ. ff.20 non pagin.] 8. *Prag*. 1789.
- 4) **Varia in Collect.** מאסף על רמב"ן N.3713. פתי יאמין לכל דבר In Mendelssohn carmen VI,225. — פתי יאמין לכל דבר (epigr.) *ib.* 320 (cf. בכורי העתים III,196). Anagr. est ב-בן-י. — Nostri הבכא עמק Trauerrede über Jecheskiel Landau *Prag* 1793 recensetur a מ.ר. (M. Roch) VII,79.]

5792 JEITTELES (Jehuda Loeb b. Jona), Pragensis.

[Natus Pragae 30. Martii 1773, mrt. 6. Junii 1838; v. *Philippson* A. Z. D. J. 1838 n.87 p.351; Litbl. I,11; Zz. ap. *Liebermann*, Israel. Volkskalender 1853 p.351. Cf. Litbl. VI,698. — Annot. autogr. ad Elia Levitu: *Tischbi* q. v.]

- 1) **בני הנעורים** (*hi sunt*) *Filii juventutis*; excerpta ap. Jehuda Stark: *Fascic. liliorum* q. v. [cf. op.4] (1817).
2. **מבוא הלשון** *Ingressus linguae* Gramm. chald. et chrestomathia brevis 4. *Prag*. 1813.
- 3) **נמול השקר** (epigram.); VII,194 *Collect.* מאסף N.3713. [„Jehuda b. Jona.“] [Litbl. II,12 Anni 1794 et 1797 notantur, nescio quam recte.]
- 4) **Varia in collect.** [partim a Nostro redacta] בכורי העתים 3429. שיר A.1820 *Pragae* III,117. — הפלה בעד פירשט שווארצענבערג A.1819 *ib.* p.120. — **בני הנעורים** ex lib. על המעיין אשר בקארלסבאד *ib.* p.126. — *carmen* ex eodem *ib.* p.127. — אמרי הכמה ומוסר ex Lat. hebr. et Germ. *ib.* p.158. 162. — *Ueber* הפטרה סחר חדש IV,78. — הפלה להנזכר בית החפלה בבעהמן hebr. et Germ. *ib.*

p.144. — משלי חכמי קדם ex Arab. (?) hebr. et Germ. *ib.* p.186. — חרשים מקרוב באו כחב *Epist. Mard. Immanuel Noach* VII,45. — אמרות טהרות (Apophthegm. hebr.) *ib.* p.107.VIII,265.IX,224.X,173.XI,189. — Nach Sirach VII,108 „verfasst an seiner silbernen Hochzeit mit Riquel Tochter des Laemel aus Tuschkau“; una cum carmine Germ. per *Gebauer* ex „Abend-Zeitung“ A.1821 recusio; quo A. uxor jam defuncta erat). — Nekrolog VIII,39 (169). — Nekrolog des Jos. Deutsch, Rakonitzer Kreisrabb. [mrt. 1. Tischri 587] VIII,56. — מצבת יוסף 1: Adar 1827 *ib.* p.69. — הפלה ילרי בני ישראל (am Geburtstag des Kaisers) hebr. et Germ. *ib.* p.60. — העורב והנוהן *fabula* ex **בני הנעורים** P. II (inedita) *ib.* p.267. — טעות גדול ברפוס הרגום אונקלוס IX,37. — *Rüge* בענין העהקה נוסח החפלה Germ. *ib.* p.42. — דברים נכחים בענין חינוך ולימוד הבנים *ib.* p.133. — שיחות חכמי ישראל בדורות חדשים *ib.* p.149. — Missverständniss aus Sprachunkunde, Anekdote aus dem Talmud *ib.* p.157. — נחירות ההכרות *ib.* p.168(227). — המות בקושרים (Elegia in *Meir Baer Pfersche*, Steuersecretair in Prag) *ib.* p.190. — משל הפציל הרגום *ib.* p.221. — נעחק מכני הנעורים (ח"ב כ"י) טעות וחילופי נוסחאות X,21. — ברפוס הרגום אונקלוס *ib.* p.30 et XI,27. — הערה בדברי הביאור בנתיבת השלום *ib.* p.39. — הדעה מה שטעה בדברי הערך X,38. — *ib.* p.40. — שיחות חכמי ישראל *ib.* p.73.XI,147. — האדם *ib.* p.69 et X,75.XI,149. — הסבול (*Gessner*) *ib.* p.172, utrumque ex *Lokman* Gall. verso *ib.* p.172, utrumque ex *P. II*. — בני הנעורים (in diem natalem saeculare Mendelssohnii) XI,23. — הערה *ib.* p.40. — החרה השאלה בנוסח ההרגום דברי נהה בענין *ib.* p.41. — בדברי הרגום אשכנזי עה"ה *ib.* p.42. — פשטה פשטים פשתן כהונא בוך *ib.* p.47. — *Ueber* den Nutzen des Schulunterrichts *ib.* p.52. — אהבה אשה נעורים *ib.* p.184. — קינה (in mortem *Mardochai Benet*) *ib.* p.187. — המהוה *ib.* p.190. — Nach *Lessing's* Fabelbuch (על אל נמלה) ex בני הנעורים P. II. *ib.* — בן זקנים (epitaphium in *Alron Pollak*) XII,134.]

- 5) *Epistolae scientificae*; II,189 (A.1831), III,97 (A.1830 *Pragae*) et p.204 (Vindob. A.1837) *Collect.* N.3595.

5793 JEKUTIEL b. Abigdor, seu Moses Jek., seu Kofmann Kohen Krotoschin, Rabb. Koethen, gener

JEKUTIEL BLITZ

Abraham Abele Gumbinner. [*Asulai* sub mox uno mox altero nomine, cf. *Benjakob* II f.88, ubi tamen עור הקי supplendum! *Ghirondi* p.252. — Filius Abraham b. Jekutiel (q. v.) edid. op.3.]

- 1] חקי חיים *Statutum legis*: P. I.] *Statuta vitae* Comm. in Israel b. Salomo: *Compend. Alphab. Jos. Karo: Mens. I* (cum Appd. *Statuta Dei* de precationibus et benedictionibus q. v.) [*W*^{1,3}1285] (1699-1700).
- 2] — P. II: חקי דעת *Statuta scientiae* in eundem q. v. [*W*^{1,3}] (1700).
- 3] — P. III: חקי דרך *Statuta viae* in eundem q. v. (1747).
- 4] — P. IV: חקי משפט *Statuta iudicii* in eundem q. v. [*W*^{1,3}] (1701).
- 5] לחם הפנים *Panis faciei* Comm. in Josef Karo: *Mens. II* Cap. 1-122 q. v. (1715.1726). [*Suppl. W*³.]
- 6] — in eundem § 123-91 cum Emendatt. in partem anteriorem; ad c. חוספהא *Ord. IV. N.4090* [*W*⁴] (1732).
- 7] Observationes [ex op.1 excerptae] in Israel b. Salomo: *Instit. observationis Sabbati* q. v. [*W*⁴] (1708.1719).

5791 JEKUTIEL Blitz b. Isak. [Corrector Amstelod. in typogr. Uri Phoebus jam A.1659, cf. Sect. III. Supra N.1177 voces: „Jekutiel b.“ vitio ejecta sunt.]

Biblia Germanica N.1177 [*W*^{1,3}1287] (1678).

5795 JEKUTIEL b. Isak ex Pintschow (Pinczow). Institutio de ratione Calendarii etc. v. לוח N.3623 [1712-26].

5796 JEKUTIEL b. Jehuda Kohen (יקותיאל = יה"כ), seu Salman Nakdan (*punctator*). (הכהן בן יהודה), [Pragae, ut vid. Saec. XIII.², sec. Zz. Z. G. 115.567, quem neglexit *Hupfeld*, Comitt. de antiquiorib. ap. Judaeos accent. scriptoribus, *Hal.* 1847 p.10, cf. p.8 (ap. Zz. p.13), cf. sub Jehuda Ibn Balam. Eum A.1171 in Gallia obiisse, in MS. antiquo se vidisse praetendit *Baer*, *Litbl.* XII,6; sed id ad Jakob Tam spectare vid., a Nostro citatum. Cf. *W*^{1,3}1286.]

עין הקורא *Oculus lectoris* Masoretica in Pentat. et lib. Esther; Praef. et excerpta per W. Heidenheim una cum Pentat. N.953 (1818). [Cf. ad Codd. MS. Opp. 1373Q. (*Frensdorff* ad Mos. Nakdan p.1) et *Mich.* 580.]

5797 JEKUTIEL (Salman) b. Moses Posnensis (הדר בק"ק פוזנא). [*W*¹ male Nöstrum conjicit cum homonymo multis saeculis superiore auctore Hymni, cf. Zz. G. V. 391. *Jüd. Lit.* 453 n.8.]

1. קיצור עמודי גולה *Compendium lib. Columnae captivitatis* Isak Corbeil [*W*^{1,3}1288]
4. *Crac., Isak b. Ahron* (fer. V.10. Sivan-fer. IV.7. Tammus) 1579.

5798 JEKUTIEL (Lasi) b. Nachum Aschkenasi. [Nepos Gerson Aschkenasi, cujus *Nov. Gerson.* edid. A.1710. Nomen לאני (cf. similia ap. *W*¹ praef. p.36) abbreviatura est ex Elasar.]

- 1] פירוש *Comm.* in Abraham Ibn Esra: *Aenigma* una cum Supercommentariis variorum in eundem Comm. in Pentat. in compendium redactis q. v. op.3(46) [*W*¹1287c] (1721).
2. נחלת יעקב (קיצור) *Hereditas Jakobi* Jakob b. Ahron in compend. redactum cum Additt. in Masoram parvam de nomine tetragramm. adjectisque appendicis instar *Collectaneis* ex Menachem Lonsano: *Lux legis*

8. *Han., Jo. Jak. Beausang* (כסאנג) 1718.

[A. ubi, לברר ואת משפטי אשר יעשה האדם וקני, fere ut ה, unde forsitan העה ap. *Mich.* 3854; approbatur 1. Adar II. בעתו. Liber נחלת יעקב ipse diserte dicitur expressus A.446; hinc varia corr. ap. *W*³1338e et ²p.536.]

5799 JEKUTIEL (Süsskind) b. Salomo (Salman) Levi.

1. דת יקותיאל *Lex Jekutielis* Versus memoriales in 613 praecepta
4. *Zolk.* (בית הלוי ברכו) 1696.

5800 JELLINEK (Adolf, seu Ahron), Concionator Lipsiae. [Natus urbe Ungarischbrod A.1820. Nomen genuinum est Jellinek, in Vers. Germ. libri A. Franck (q. v.) nomen (legis Austriacae causa) scripsit *Gelinek*, quod genuinum habere vid. J. M. Jost: *Ad. Jellinek u. die Kabbala* p.7. Auctor secundus, cum hunc proelo paravimus Catalogum, jam alios ex MSS. edidit, vel antiquos recudit libellos cum praef. sua Germ., auctoribus partim a nobis jam absolutis. Cf. quoque אלה נדרש N.3730 (modo recusum in collectione bipartita a Nostro curata הדרש בית) et sub Bechai b. Josef (1846), Josef Ibn Zadik et Salomo Alammi et Jolowicz, cf. quoque sub Galenus.]

J E M S E L

1. גנני חכמת הקבלה (*Auswahl kabbalistischer Mystik* 1 Heft.) contin. מסכת אשיליה (N.3843), ס' העין (N.3994), Abraham Abulafia: *Epistola* et Abraham Coloniensis: *Corona nominis boni*, partim ex Codd. MS. 8. Lips. (גרתי) 1853.
- 2] שפתי חכמים *Labia sapientum* De vocibus Persicis et Arabicis in Talmud. etc. alphabeticis (hebr.); II p.21 ap. J. Benjakob: *Libellus: Verba antiqua* q. v. (1846).
3. Nachträge zu meinem *Sefat Chachamim* 8. Leipzig. 1847.
4. Zähle die Tage! Predigt am 2. Sabbat der Jubilate-Messe etc. 8. Leipzig. 1846.
5. וואס ליהודא קאנצל- Vorträge in der Leipzig-Berliner Synagoge gehalten. — Erste Lieferung 8. Leipzig. 1847.
6. לחם הפנים Zwei Kanzelvorträge in der Synagoge zu Ungarisch-Brod gehalten. Nebst einem Anhang über „*Pirke Abot*“ und „*Midrash Jona*“ 8. Leipzig. 1847.
7. Trennung der Kirche vom Staate. Zuschrift an die Vertreter des Deutschen Volkes zu F. a. M. von Mitgliedern 6 verschiedener Religions-Bekenntnisse zu Leipzig nebst den bei Besprechung derselben am 31. März 1848 abgehaltenen Reden v. Dr. Zille, Dr. Fricke, Pastor Blass, Rector Kell, Prediger Jellinek u. Pfarrer Rauch, u. Aufruf des „Kirchlichen Vereins für alle Religionsbekenntnisse“ zu Leipzig 8. Leipzig. 1848.
8. Moses b. Schemtob de Leon und sein Verhältniss zum Sohar. Eine historisch-kritische Untersuchung über die Entstehung des *Sohar* 8. Leipzig. 1851.
9. Beiträge zur Geschichte der Kabbala. I. u. II. Heft 8. Leipzig. 1852.
[Dissertationculae et notitiae variae maxima ex parte ex Littl. 1851 collectae (v. praef. ad fascic. I), unde injuste nonnulla ad rem non pertinentia censet, alia desiderat Jost, l. c. p.11.13.]
10. Thomas von Aquino in der jüdischen Literatur [tit. hebr. השאלה הששית והשבעית מספר הנפש] Die VI. u. VII. Frage aus den *Quaes. disput. de Anima* des Thomas von Aquino. Nach der hebr. Uebersetzung des Ali (sic) b. Xabillo.] 8. Leipz. 1853.
[Nomen Interpretis (de quo nonnulla minus correcte ap. Jellinek, Philosophie etc. p. XIV) procul dubio non „Ali“ pronuntiandum est, sed Eli („Heli“ ap. *Rof.* ad Cod. 457), nomen ipsum Ali enim ap. Judacos

inusitatum (cf. *Jüd. Lit.* 437 n.30, p.414 n.27), regione (Monçon) et tempore vero quo is floruit (1470-2) jam nomina Arabica propria ap. Judacos Hispanos diu aboleta erant; cf. עלי ח'ביליו ap. Abravanel (*Resp.* ad Saul Kohen f.19a), et cf. Cod. Add. nostra ad Cod. *Uri* 147.³. Neque exacte hebraico respondet passus p.9 infra.]

JEMSEL [*fict.*?] v. Samuel b. David Keraeus.

JEREMIA = Jirmija q. v.

JEROSLAW = Jaroslaw q. v.

5801 JERUCHAM b. Meschullam. [Provincialis A.1334 sec. *Sacut.* cf. *Conforte* f.25b. Nomen passim apud Recentiores abbreviatum רי"ן non cum Jakob Weil confundendum esse monet *Asulai* sub אסור והיהר II f.74. Quid sit והיהר Nostri in Cod. MS. ap. *Gg. Ztschr.* III, 284 n.15 (de quo nihil ap. *Cassel.* praef. ad Jehuda b. Ascher f.2a), quaeritur. Cf. Cod. MS. *Opp.* 613Q.]

1. חולדות אדם וחוה *Generaciones Adami et Eva* Ethica et Halacha bipert., acc. מושרים *L. Rectitudinis de rebus pecuniariis* f. *Constant.* sub *Selim* (15. אב עירה, in fine יסור) 1516.

[Non 1521-2, ut *W*¹⁻³ 1289, nec 1630 ut *Hyde* ap. *W*¹ et *Catal. Bibl. Bodl.* II, 396b; v. *Rof.*, Ann. p.11 n.54. *Zz. Z. G.* 226. — Opus in semitas divisum etiam נחיות *Semitae* nuncupari, atque turpiter expressum esse ex collato Cod. MS. asserit *Asulai* I p.110. *Decisiones* in Cod. suo 403 ex op. nostro excerptas suspicatur *Rof.*]

2. — [*W*¹⁻³] f. *Ven.*, jussu *Al. Bragadini.* 1553.
3] *L. rectitud.* pars cum Comm. Chajjim Algasi q. v. [*W*¹] (1668).

JERUSCHALMI [i. e. *Hierosolymitanus*] v. imprimis Moses Henochs et Nathan Spira.

JESAIA b. Abraham v. Jesaia Hurwitz Avus.

3802 JESAIA b. Abraham, Nepos David b. Samuel Levi [*W*³ 1298b].

באר היטב *Declarando bene* Comm. brevis et index in Comttores etc. in Josef Karo: *Mens.* I q. v. (1708 etc.).

5803 JESAIA (Mardochai) Bassan b. Israel Chiskijja (יכ'הז), Rabb. Reggio. [Mrt. A.1739

JESAIA BERLIN

- (*Rof.*, Diz. p.53), antea Mantuae et Veronae, ubi magistrum audit Rabb. homonymum Mardochai Bassan (*Nepi* p.151) i. e. Chiskijja M. Bassan (v. infra), dein Patavii (adhuc A.1731), Noster est ergo „Jesaia Bassan“ ap. *W*³1300c, qui A.1718 nondum aliquid ediderat, gener Benjamin Kohen, forsán idem qui *Ungero* Italice scripsit (*W*³p.587 cf. infra, nisi est alter: Manasse Patavinus ap. *Asulai* II p.72), magister Mosis Ch. Luzzatto (*W*⁴p.889 n.1303[b], rectius 1300c), in cujus causa *Epistolae* Nostri A.1735 (v. emendat. כ"ה III,164 n.116) excusae sunt II,56-66 Collect. כ"ה חסד N.3595, cf. *ib.* III,155 n.88 et 163-4 (ubi de epistolis Italicis). Opus בכורים (rectius ביקורים) male Nostro tribui a *W*⁴ ib. jam supra (p.844) monuimus sub Chiskijja M. Bassan. Pater Nostri est Israel Ch. Bassan q. v.]
1. **חודת שלמים** *Gratiae sacrificiorum eucharistico-rum*: P. I **זכרי חודת** *Sacrificia gratiae*, continens: Nissim Gerondi: *Nov.* in Nidda, Serachja Levi: *Animadv.* in Abraham b. David etc. Moses Nachmani: *Animadv.* in eundem; P. II. **לחמי חודת** *Panes Gratiarum* Resp. auctoris adjectis nonnullis filii simulque Editoris Israel Benjamin 4. *Ven.*, *Bragadini* (אשר) 1741.
- 5304 **JESAIA Berlin**, seu **Jesaia Pik** b. Jehuda Loeb. [Rabb. Breslau inde a 14. Tebet 543 (מאסף VII, 172) i. e. 19. Decembr. 1782, mrt. 13. Maji 1799 (*Zz.* ap. *Liebermann*, Deutsch. Volkskalender 1853 p.71). Opp. non omnia recensentur ap. *Carmoly*, Rev. orient. III,310, sed nescio unde הופספה חרשים in Mischnam (cf. Simson Chasid), ut Litbl. VI, 782, ubi opp. relicta MSS. Apud *Asulai* ed. *Ben-jakob* I f.56 desid. ablegatio ad חניך P. II, cf. ad op.5.]
1. **הפלאה שבערכין** *Raritas inter radices* Emendd. et Supplementa in Natan b. Jechiel: *Aruch* P. I (usque ad lit. כ) edid. Rafael Seeb Ginsburg 8. *Bresslau*. 1830.
 2. **מיני חנוכה** *Genera (seu modi) interpretationis* Annott. in Targum Onkelos in Pentat. 4. *Bresslau* (בחורה) ויקראי 1831. (הקלהים כפירש ושם שכל ויבנו במקרא)
 3. **ראשון לציון** *Primus Zioni* Annott. in Mischnam P. I-IV. N.2029 (1841-5).
 4. **שאילת שלום** *Quaestio pacis* Comm. et ראשון לציון *Primus Zioni* Annott. criticae in Achai-Gaon: *Quaestiones* q. v. (1786).
- [*Carmoly* I. c. Annott. ac opus seorsim sed una cum altero excusum recenset!]
- 5] Annott. in Ahron Levi: *I. Institutionis* q. v. (1827). [Tit. חנוך לנער habet ipse auctor in op.4, monente *Asulai* I. c.]
 - 6] Annott. (specimen) in Elia Levi: *Tischbi* q. v. (1833).
 - 7] Annott. in Malachi Kohen: *Manus Malachi* q. v. (1852).
 - 8] Annott. in Talmud. Babyl. N.1417 sq. (1831 etc.).
- 5305 **JESAIA b. Chajjim** מרקס. [Auctor hucusque plane ignotus opus scripsit desiderio patris.] **פירוש** *Comm.* in Custod. matut. inter Prec. Coll. N.3006,3020. (1647. s. a.).
- 5306 **JESAIA Darschan** (*Concionator*) Cracoviensis.
1. **דרשה** *Concio* in Psalm. XXI,4 (ff.4) 4. s. l. e. a. [*Saec.* XVII.?). [*W*³1300d*: Liber concionum, et Cracoviae!]
- JESAIA b. Elia v. Jesaia de Trani post.**
- 5307 **JESAIA b. Elieser Chajjim Nizza**, Venetus. [*W* Nostrum in duos dividit auctores (cf. *Nepi* p.185 et sub Josef b. Schraga), miraque quadam confusione tertium recenset ³1297c „Jesaia“, cujus ררך הישר *Lib. historiarum* sub tit. ס' המעשים exstet MS. in Bibl. *Opp.*! Cf. argum. op.1 ap. *Sabb.* *W*¹1302. Filius est Salomo b. Jesaja q. v.]
1. **דרך ישר** *Via recta* Exposit. ethicae (ff.38) 8. *Ven.*, *Comiss. Giov. Vendramini*. 1633. [*W*^{1,3}1302: A.393C. 1533, corr. ap. *Rof.* Ann. p.63 n.164. Opus dedicatur Israel *סיפיל*].
 2. **ישע יה** *Salus Dei* P. I. Glossarium breve in lib. *Sohar*; P. II Ritus mensae cum Add. Josef b. Schraga in ordinem redactus et suis auctus accessionibus (ff.9) 4. *Ven.*, *Commiss. Giov. Vendramini* (ישע יה) 1637. [Auctor in dedicat. ad Medicum David Chajjim Loria Patavin. סדרתי וחקנתי כל אלה וכפי כחי הופספתי איהו פשט מחודש Corr. *W*³1298c= ³p.1310 n.260*: A.1640, cf. ³p.1191.]
- JESAIA-Hoeschel** [*corrupt.*] v. Josua b. Jakob.
- 5308 **JESAIA Hurwitz** [*Aeus*] b. Abraham b. Sabbatai b. Jesaia Levi; Rabb. variis locis ut F. a. M., Prag., denique Nasi Palaestinus. [A.1614 ad-

JESAIA HURWITZ

huc F. a. M. approbavit Jos. Gikatilia: *Hort. nucis*; exeunte A.1620 adhuc Selichot (Prec. poenit.) pro 14. Cheschwan Pragmae instituit, q. v. inter libros omissos. Decurrente A.1621 (non 1622 ut *W*³p.625, ex quo *Rof.*, Diz. p.123) Hierosolymas venit; ubi A.1625 captus et deliberatus, sed initio A.1626 cum synagoga Germanorum, cujus caput salutatur, *Zafatam* fuga petivit (v. הרב"ה ירושלים N.3547 f.5b,7b, cf. *Asulai* I p.122, cf. II p.166). De anno fatali nihil definitum inveni (cf. ad op.4); de loco differunt *Conforte* (f.47b) et *Asulai*. Noster est *W*³.41297d=³p.627 (Cod. MS. *Opp.* 681F.), ex eoque effictus „Jesaia b. טטטר“ ap. *W*³1302b, v. N.3995. — Familiae ascendentes laudat Nostri filius Sabbatai in lib. יש נחלין §1; descendentes v. sub Abraham Hurwitz N.⁴²⁹⁴, et cf. sub auct. sequi.]

1. בנרי ישע *Vestes salutis* Nov. in Mardochai b. Hillel, Ord. II 4. *Amst.* 1757.

2] — una cum Isak Alfasi q. v. (1836).

3] ליקוטי עמק *Animadversiones* et (in fine) ברכה *Collectanea vallis benedictionis* ad (patr.) Abraham Hurwitz: *Vallis benedictionis* q. v. (1597.1728).

[*W*¹p.705: A.1596. Inter *Animadv.* etc., quas Editor Abraham Hurwitz A.1728 ex MS. Nostri et Sabb. Hurwitz adjecit, sunt nonnulla variis locis ex Nov. Nostri in Mardochai (cf. Approb. Abraham b. Jehuda); unde male *Nov.* in Mard. in Berachot ad calcem operis excusas esse dicit *Asulai* (sub בנרי ישע II p.12), et hinc inde ut vid. Cat. *Mich.* 3373, quem secutus sum supra p.693, ex Cod. modo acquisito melius edoctus, quem tamen cum ed. I comparare non licuit.]

4. שני לוחות הברית *Duae tabulae foederis* Ethica et ascetica potissimum kabbalistica. II Ptes., acc. filii Sabbatai Hurwitz Introductio prolixa (*Clavi columnarum*). *ED. PR.*

f. *Amst.*, *Im. Benveniste*. 1648-9.

[Liber ipse A. הקדש, *Introd.* A. הווא"ה, unde A.1653 notat ipse Cat. ms. ad expl. *Opp.* 949B, in 949A enim *Introd.* ad calcem compacta. Suppl. *W*¹.31298. De operis celeberrimi auctoritate cf. *Wagenseil* ap. *W*⁴. — Finitum est ab auctore A. השבוע"ה, quod an 1623 vel 1628 computandum nescio.]

5. — *Ed.* II. [*W*³] f. *Wilm.*, *Isak Jüdels*. 1686. [*Introd.* A. (אמן) וי (רשה אה) (האמן), lib. ipse ל'סדר וי (יכחוב ע) ל' (הלחה) אה וי (ברי)]

6. — „*Ed.* II.“ cum Indice (ex Sal. b. Isak Ahron) auctiore per Seeb Wolf b. Samuel R. Koppels ex Jaroslaw, Schneior Salman b. Jonatan Kaz

ex Posen, Isak b. Meir Aschkenasi ex provincia Friesland (פרישלינד) et Zebi H. b. Abraham ex Wronek; sustinente Mose b. Josef Emden cognom. Mos. Danziger. Charta alba. f. *Amst.*, *Imm. Athias*. 1698.

7. — charta alba magna.

8. — charta alba maxima, expl. splendidissimum.

[A. in tit. (בון)ה (מטא)ה (כמה)ה (ו)נחה. opus ipsum finitum fer. III.1. Adar (ההרומה) לסדר וי (זאה)ה (קהו)ט (אהה)ו (הכ)טראה ערק.]

9. — jussu Gerson Wiener

f. *F. a. O.*, *Mich. Gottschalk*. 1717.

[A. הלכית עולם לן כעתה. Charta crassa, tit. duplex, alter ligno incisus. *Ed. Wio.* ignota.]

10. — f. *Fürth*.

(שני לוחות) אבנים (כר)א (שון)א (ס)]

[*Compendia* etc. (*W*¹p.705.³p.626) v. sub Samuel Zoref (1681), Jechiel Epstein (1693), Samuel Ottolenghi (1705). —

וירי גדול. *Confessio magna* ex libro nostro excerpta, v. inter Prec. verr. N.3233, cf. N.3231.]

11] שער השמים *Porta coeli* i. e. Preces quotid. cum Comm. N.2335 [*W*¹p.705] (1717).

12] אנרה *Epistola* ad Samuel b. Meschullam Phöbus Rabb. Crac.; II praef. ap. Samuel Aschkenasi: *Abcondita sapientiae* q. v. (1629-31).

5309 JESAIA Hurwitz [*Nepos*] b. Jakob b. Jesaia [praeced.]. [Mrt. in Polonia ca. A.1695 sec. Is. Aboab ap. *W*³p.629. — Cave confundas (cum *Benjakob* in ed. *Asulai* I f.57 n.400) Nostrum cum patrueli Jesaia Hurwitz b. Sabbatai, Rabb. F. a. M. et Posen, ubi mrt. est A.1689, v. *W*¹1299, qui nomen patris in indice lib. omittit.]

1. ריני מינ *Domus Levitae* Juridica (בית הלוי) et *Responsa*; sustinentibus Jona קלאוי et Salomo Jona, corr. Abraham Aboab 4. *Ven.*, *Bragadin.*, per *Lor. Prodotto* (ב'רנה) 1666.

[*Bart.* et *W*¹1301: A.1497 (v. *Rof.* *Annal.* p.173), *W*³1301: A.1663. Nostrum praeterea rectius A.1666 ex *Wagenseilio* sed male sub auctore Isak Schalom affert *W*¹1271, cujus nec MS. *Opp.* exstat ut ap. *W*³1271! — Neque opus דרכי אונני unquam *Ven.* excusum puto, quod teste Is. Aboab affert *W*³1301; forsitan legendum erat, quae in ipso nostro libro describendo omittit *W*?!]

5810 JESAIA (Menachem) b. Isak, seu Mendel R. Abigdors, Rabb. Crac. (et Prag). [Excuso op.

JESAIA b. ISRAEL

jam defunctus (v. praef.), A.1597 carmine laudavit op. Jakob Kitzingen q. v., A.1598 approbavit Josef Heilbronn b. Elchanan: *Tabula* (q. v.). Filius est Moses b. Jesaia M. Nostri nepos est forsæn „Menachem Mendel R. Isak R. Abigdors“ Rabb. F. a. M. (*W*³1435g), qui c. g. A.1649 et 1663 approbavit opp. Menachem Asarja. Ap. *Rof.* Diz. (p.147) nomen Nostri depravatum.]

1. בארים כבדו ה' *In luminibus (orientis) honorate Deum* Comm. in Pentat. passimque in Sal. Isaki; edid. filius Moses 4. *Crac.*, Isak b. Ahron (ישכר, 22. *Sefirae*) 1604. [*W*³1303 tit. omittit, vel non intellexit, qui ex Jes. XXIV,15 petitus est.]

JESAIA b. Israel v. Jesaia Bassan.

JESAIA b. Jakob v. Jesaia Hurwitz *Nepos*.

JESAIA b. Jehuda v. Jesaia Berliu.

JESAIA b. Josef v. Jesaia Romanin.

JESAIA b. Mali v. Jesaia de Trani *prior*.

JESAIA Nizza v. Jesaia b. Elieser.

JESAIA Pik v. Jesaia Berlin.

- 5811 JESAIA Romanin b. Josef b. Ahron, Pisarenensis. [*Ghirondi* p.181 (cf. de avo p.4) et cf. *Nepi* p.151, et v. Cod. *MS. Mich.* 700. A.1749 exaravit Cod. *Bislichis* 10.]

1. מוסר מלכות *Castigatio (seu Ethica) regum* Exposit. capp. varr. in loca Biblica, Talmudica etc. connexa cum precibus, partim kabbalistice; acced. (f.75) סדר הלימוד *Ordo studii noctis* 7 Paschatis, quo usus est per 25 annos et שיר *Carmen* in eandem noctem cum Comm.; edid. gener David Schana-toba, per Meir da Zara 8. *Ven. Stamp. Vendram.* (עדרהיק) 1744.

2. מליין יושר *Interpres probus (seu rectus)* i. e. Precatio poenitentialis Chaldaica auctore Efrain b. Jakob Bonn cum Vers. hebr. סגולי יושר (*Semitae rectae*) et Indicē locorum in Targum, Talmud. etc. דרך חכמה (*Via sapientiae*); acc. סדר ההנהגה נדרים (N.3228) et ספירת מידה, denique הפלת ביה הקברות (N.3561) [*Mich.* 2545]

8. *Ven., Bragadini* (חסים) 1730.

JESAIA b. Simcha v. Jesaia Wiener.

- 5812 JESAIA de Trani *prior* (ראשון), [seu *Avus*],

b. Mali (מלי), compend. רי"ד (=ר' ישעיה דטראני), [Italus Saec. XIII.¹, passim confunditur cum homonymo *nepote* sequ., praecipue quia uterque פסקים *Decisiones* in totum fere Talmud, vel in plures ejus ordines scripsit; unde Bibliographi simul de utroque tractare solent; cf. *Gedalia* ap. *W*¹p.706 (ubi in nota ex male intellecto passu tertius effingitur homonymus *Gedaliae* aequalis, ut monet *Rof.* ad Cod. 793, exstat vero alius Saec. XVII. ben Josef ap. *W*³1300f); *Conforte* f.15a; *Asulai* I f.56 etc. (v. infra), *Rof.* Diz. (p.318), qui fusius in Catalogo Codd. MS. variis locis de utroque dissertit, *Wium*. plurimum jure castigans, sed minus caute in *Asul.*, auctorem in scriptis talmudicis longe versatorem, irrumpens; neque res ubique jam certa habenda. Cf. quoque *Delitzsch* ad Cod. XV p.281; *Zz.* Z. G. 58; Litbl. IX,309.X,11,723,XI,556 (quae non praec oculis habeo); *Deutsch.* Catalog p.49 Cod. XLI (cf. *Goldenth.* p.75), qui more suo de excuso op.1 etc. nihil novit. Utriusque opera nonnulla MS. in Catalogo Codd. MS. recensuri sumus; hic generalia quaedam breviter more nostro absolvemus. — Nomen patris, Bibliographis ignotum, legitur in Cod. *Paris.* (Litbl. X,728), unde etiam necessarie demonstratur, Nostrum esse auctorem notarum in Pentat., non nepotem, ut putavit *W*1300. Noster est ergo „Jesaia b. מלי“, citatus in סדר ורוע קצר (*ms.* ap. *Luzz.*) Resp. 31. Id nomen scribitur מליי ap. Benjamin Tudelens. p.14.15 ed. Asher (cf. *Zz.*, Namen d. Juden p.58). — David, qui A.1272 mortui patris *Decisiones* in Ord. Moed, Naschim et Nidda vendidit (*Asulai* l. c.), sane non est filius Annotatoris in Alfasi (ut *Zz.* Z. G. 543 [desid. in Indice p.591] cf. p.561) i. e. *nepotis*, sed Nostri; unde temere praetendit *Rof.* (ad Cod. 793=934 ord. Naschim, cf. ad Cod. 195 p.127 et ad Cod. 808) *Asulaim* Nostro nepotis multa tribuere, praecipue *Decisiones* in ord. Naschim! (cf. quoque Cod. *Sorb.* 142 ante A.1309 exaratum ap. *Dukes*, Litbl. IX,309.) Imo *Zz.* Z. G. 58 Nostri esse suspicatur ipsas illas *decisiones*, quae *Tosafot* et *anon.* recenset *Rof.* ad Cod. 934. Aliae partes exstant in Codd. nullis (v. supra), ut Codd. MS. *Mich.* 705, *Canon.* 89.90, in Mesusa (*W*³1300 sub posteriore) Tefillin, Zizit, et Succa excusae in lib. פס דמים f. *Liv.* 1801 (*Mich.* 3213). *Decisiones* illae, partim retractatae, etiam לקט *Collectio* nuncupari vid. (v. *Asulai* II f.37); itaque ad *Tosafot* (de quibus *Zz.* l. c., cf. *Mich.* 127 et Cod. MS. *Mich.* 629) vel Nov. (הדושים)

JESAIA de TRANI

in Talmud, quas variis tractaverit recensionibus (מהדורות, cf. *Asulai* l. c. et מהדורת חליחה *Goldenth.* p.75) spectare vid. citatio ex מהדורות אפ. Asaria de Rossi in fine cap. 17, quod tantum in הַתָּה דְּרֹרֶת depravasse *W*¹1305 [ubi etiam de Comm. in ספרא ex *Sabb.*] monet *Rof.* ad Cod. 195 p.127, qui *J. repetitionum* specialem habere videtur. Neque in verba *Rof.* jurarim, qui Nostro tribuit *Comm. in Haggadam* (Cod. 694,⁵) „omnibus Bibliographis ignotissimum“; imo parum abest, quin eundem habuerim, quem ipse *Rof.* toties sub *Zidkijja* b. Abraham recenset, ex cujusque שְׁבֹלִי הלֶקֶט sequitur excerptum „seriori manu“; nam etiam Comm. ille in Codicis epigr. (quae ad Codd. 691 (sic)-694 spectat!) desideratur. — Denique neque *nepotis* (q. v.) neque Nostri Comm. A.1156 ab Abraham Ibn Esra exarati sunt! *W*¹p.706, cf. *Rof.* ad Cod. 195 p.126.]

1. המכריע *Decidens* 92 decisiones varii argumenti; acc. *Novellae* (seu *Tosafot*) in tract. Talmud. Taanit; edid. Jakob Nuñez-Vaez [*Zz.* Z. G. 58] 4. *Liv.*, Carlo Giorgi (שׂרָב) 1779.
- 2] נִמְוִקִים *Annotations* in Pentat.; libro: *Facies Davidi* inseruit Ch. J. D. Asulai q. v. (1792). [Excerpta tantum vid. vel recensio brevior, v. *Asulai* sub לֶקֶט II f.37. — *W*¹1300g et ^{1,3}1300 edd. et Codd. MS. Comm. in Biblia *nepoti* tribuit, sed v. *Rof.* ad Cod. 195 etc., cf. de Cod. Paris. *Dukes*, Litbl. X, 728, et Cod. MS. *Opp.* 254F.]
3. פִּירוּשׁ *Comment.* in lib. Josuam, quem ex Cod. MS. Biblioth. Senat. Lips. [nunc XV] descriptum et Versione ac Notis illustratum, Praeside Jo. G. Abicht die 35. Decembr. erud. examini subiecit Jo. Ad. Steinmetz 4. *Lips.*, lit. *Brandenburgerianis*. 1712. [*W*¹p.707; male 1713 ap. *Rof.* Diz.]
4. — p.474 Thesauri novi Hasaei (f. *Lips.* 1732).
- 5] — in lib. Judicum et Samuelis [*W*¹p.706]; in Bibliis Rabbin. A.1546 N.125; 1568 N.206; 1619 N.423; 1619 N.424; 1727 N.872.
- 6] תוספות *Additamenta* in tract. Talmud. Kid-duschin N.1718 (1553). [*W*¹1182b abbrev. ר"ר arbitrarie resolvit Isak b. David, ut alii (*Conforte* f.15a) Isak Düren; *Zz.* Z. G. 58 ed. hanc pr. omittit.]
- 7] — ad c. Jom to b. Abraham: *Nov.* in Kidduschin q. v. [*W*¹1305] (1715).
- 8] — et in Taanit [cf. op.1] cum Comm. *Corona aurea* per Elasar b. Arje q. v. [*Zz.* ib.: 1810] (1809).

5813 JESAIA de Trani *poster.* (רִיאָא, unde רִיאָא= רִישֵׁעִיה בן אליה=ריכ"א) b. Elia (רִישֵׁעִיה אחרון ו"ל prioris filiae filius, seu *Nepos*. [Saec. XIII². Auctores v. sub *priore* proxime praecedente, quocum Noster passim confunditur; adde *Asulai* I p.102 de רִיאָא=רִישֵׁעִיה אחר ורוע *et Zz.* Z. G. 50. Cf. ad Codd. MS. *Mich.* 703-4 et *Uri* 175 ap. *W*¹1300 p.707.⁴p.889, et cf. ³1300. — Ed. operis excusi 1522 a Bibliographis vel cum ed. 1554 confunditur vel ignoratur. Cf. sub Josua Boas.] Annott. in Isak Alfasi q. v. [*W*¹p.706] (1552etc.).

5814 JESAIA Wiener b. Simcha.

1. בגדי ישע *Vestes salutis* Comm. in Josef Karo: *Mens.* I. et Committores [P. I] f. Prag (ישע סעיל) 1774. [P. II. A.1776 v. *Mich.* 423.]

5815 JESAIA b. Zebi Hirsch ex קאשובקו prope לויציק in Volhynia (וואלין).

1. בא ישועה ונחמה *Venit salus et consolatio* Exposit. in Pentat. f. s. l. Hirsch b. Chajjim ex Fürth s. a. [*Wilm.* ca. 1730-8.]

5816 JESCHUA b. Elia Levi [Saec. XIV? Cf. *Sachs*, die relig. Poesie p.290 n.2, ex quo suppl. *Gg.* l. c.] Praef. Arab. in Divan Jehudae Levi, ab eo collectum, cum Vers. Germ. p.290 ap. A. Geiger: Divan etc. q. v. (1851).

5817 JESCHUA (ישועה) Levi b. Josef ex Telemsan. [Opus post A.1467 Toleti jassu Don Vidal b. Labi (לביא) praecipue sec. magistrum suum Jakob Kohen Aschkenasi etc. se composuisse, ipse narrat in praef., cf. *Rof.* Diz. (p.155) ubi male „Josua“ (ut *Carmoly*, Rev. orient. I,326, ubi A.1469, cf. Litbl. I,459. XI,610) et „Leon“ pro Labi, ut ap. *W*¹p.700. MS. v. ap. *W*⁴1294.]

1. הליכות עולם *Itinera mundi* Methodologia Talmudica; acc. Jona Gerondi: *J. Timoris* et *Arcanum poenitentiae*. ED. PR. 4. min. s. l. e. a. [*Ulyssipone vel in Hispania* ca. 1490].

[Ed. Bibliographis ignota (cf. *Jüd. Typ.* p.37), eadem ap. *Mich.* 974; opus Nostri exhibet 11 octoniones et 1 quatern., cujus f. ult. album, ergo in summa ff.92, pergit Jona plagula 13 (י"ג) etc. ff.32, ultimo albo, in summa ff.124. Typi sunt hispan. rabb. nitidi, majores quam in David Abuderahim et Mos. Nachmanid. (q. v.) inscriptiones et initia lit. quadr. major.; frontisp. non exstat, lineae (20 in pagina plena) breves, margines latiores; ed. ad splendiores pertinet.]

JESCHUA SCHABABO

2. — (sine Jona) recognovit atque Samuel Nagid: *Introd. in Talmud* [excrpt.] adjecit Jehuda Ibn Bolat b. Josef

4. *Constant.* (fin. 1. *Ab* נכר, sub *Bajazet*) 1510. [Ed. rara, lit. rabb.; ff. 40 non numeratis (*W*³1294, *Rof.* ad Cod. 1040), in frontispicio, quadrato ornatioro cincto, Nostri tantum opus inscribitur ita הליכות עולם חוק; sed diserte legas ap. *W*¹p.701*: Additus est a primo(!) editore etc. R. Samuelis etc., tamen, non praeter consuetudinem, *Rof.* Ann. p.4 n.19: „De subjecto edit. *Introd.* nihil *Wolfius* sub neutro auctore!“ Ed. nostram PR. habet quoque *Rof.* in Diz.; quamquam Editor in epigr. (quae sola in hac ed. ultimum exhibet fol. post libri clausulam... חם. f.39b) atque Lat. quoque in edd. 1634.1714 diserte de comparatis expll. excusis et MSS. loquitur הבעל ואני החבר [leg. על חלקת וכאשר ראיתי אני הבעל... אחרתי שם חלקת הכתב על החבר זה החבר וההצקה מרפום ומסחיכות יד... מחוקק וכחשי אסחחתי ההצקה מרפום ומסחיכות יד... קריתי ושנתי ושלשתי ודקדקתי החיכות והאזהרות]

3. — u. s. per Jehuda b. Isak Levi et Jechiel b. Jekutiel Kohen, per Corn. Adelkind 4. *Ven.*, *Zuane dei Farri* (fin. 14. *Tischri* 305) 1544. [*W*¹³ edd. 1545 et 1546 recenset!]

4. — u. s. 4. *Sabion.*, *Vinc. Conti* (fin. 1. *Ehul*) 1567. [*W*¹³. *Rof.*, *Sabion.* p.38 n.26.]

5. — u. s., nomine fratrum Isak et Sal. Norzi, per Moses Elischama b. Israel Sifroni

4. *Mant.*, *Tomaso Rufinelli* (שמחה fer. V. 26. *Schebat*) 1593.

[*W*¹. *Zz. Z. G.* 258.259 (cf. 257). Excusum est hic primum simul cum Isak Canpanton (q. v.) — iisdem typis Meir et nepotis (נכדו) praeter consuetudinem, more lat. et Ital. *nipote*, fratris vel sororis filium designat, unde dele signum interrog. *Jüd. Typ.* 47 n.103] — hinc inde A.1711 et 1754. Lib. vero Josef Ibn Verga (q. v.) recusus non est. — Ed. *Ven.* ejusdem A. (שמחה) ap. *Sabb.* et *W*¹ ex nostro efficta.]

6. — cum Josef Karo Comm. (*Regul. Talmud.*); sustinente Mose di Medina

4. *Salon.*, *Abr. Jos. Batscheba* (שמחה fer. III. 6. *Adar II*-fer. III. 6. *Sivan*) 1598.

[Tit. כללי החלטה להנאון וספר הליכות עולם, textus et Comm. binis columnis. *W*¹³; eadem ed. s. l. ap. *Hyde*, *W*¹, in Cat. Bibl. Bodl. I.450b.]

7. — (omisso tract. IV cap. IV; cum Samuel Nagid) sive *Clavis Talmudica* cum C. L'Empereur Vers. Lat. [*W*¹p.701] 4. *L. B.* 1634.

8. — cum Jos. Karo Comm. (*Regulae Talmud.*) et Sal. Algasi Comm. (*Intelliget relationem*),

adjectis Indicibus locupletissimis f. *Ven.*, *Commiss. Giov. Vendramini, per praepositum Giov. Martinelli et in aed. ejus* (השפט) 1639.

[Corrector in fine שט"י, i. e. Jeh. di Modena. Cat. Bibl. Bodl. II.396b et *W*¹p.701: A.1644, sed v. *W*¹p.558 et 1035.]

9. — et Sam. Nagid 8. *Amst.*, *Mos. Mendez*. 1711. [*W*¹³ Annum non recognovit, qui voce הליכות (עולם) expressus est. Praeterea in Tit. accedere dicitur Isak Canpanton q. v.]

10. — et Sam. Nagid, sive *Clavis Talmudica* [maxima], scil. cum Vers. Lat. C. L'Empereur, cum Indicibus et dissertatione qua operis usus utilitasque ostenditur. Edente H. J. van Bashuysen [ubi acc. p.297 Eljakim Panzi [rectius: Finzi]: *Clavis Talmud.* cum Vers. Lat. Chr. H. Ritmeier, et p.363: Moses b. Daniel: *Sectiones Talmud.* cum Vers. Lat. per Bashuysen] [*W*³]

4. *Hanov.* 1714[-5].

[Expll. non omnia perfecta sunt; neque omnia desiderata ex plugarum signo dignosci possunt; expl. integrum exhibere debet: ¹ dedicationem, datam 20. Sept. 1714, ff.7; ² Gratulat., datam 1. Mai 1715, ff.2 Lat. et f.1 hebr.; ³ Praef. et 2 disst. pp.148; ⁴ Epist. dedicat. et disst. ad lectorem l'Empereur pp.28; ⁵ Carmen per Jo. Coch et tit. hebr. f.1; ⁶ Textus etc. et Indices pp.552.]

11. — [tit. tantum novo] 4. *Hanov.* 1740.

12. — cum Josef Karo et Sal. Algasi [ut ed. 8]; cum Indice Malachi Kohen edid. David Lopez b. Samuel f. *Liv.*, *Jakob Nuñez-Vaëz et Rafael Meldola* (ישרי לב) 1792. [Excerpta הלכות פסקי v. sub דיבר טוב N.3448 A.1590.]

- 5818 JESCHUA Schababo, seu Suavo(?) (שכאבו), cognomine זין, seu זין (*Zein*?), Scriba, dein Rabb. Mizr (Kahira). [Gener Josefi b. Chajjim Mos. Levi, q. v. *W*³1293b. *Asulai* I p.110.]

- 1] פרח שושן (*שוח*) *Floruit* (*flos*?) *Lilium* Resp. [*Mich.* 4225] f. *Constant.*,

Jona b. Jakob (יהודה לי לישועה) 1732.

JESCHURUN (Jesurun) v. Isak Jeschurun.

JESSEL (proprie Joessel) *diminut.* a Josef q. v. inprimis Josef Brzesc.

JEWANI (*Graecus*) v. Serachja Jewani.

- 5819 JIFTACH (Josef, seu Jospe) b. Naftali Hirz, Schammasch (שמש *minister Synagogae*, non: שמש)

JIRMIJJA HANNOVER

Wormatiensis, ex familia מנפֿך (Anspach?). [Initio hist. 1 op.3 se juvenem studiosum A.1620 Fuldae magistrum audiisse dicit Pinchas Levi, antea „Appellant“ Pragensem, in hist. 9 narrat quae tempore suo A.1615-9 acciderunt, hist. 12 de coemeterio A.1661-2 (suppl. Zz. Z. G. 398), ubi in fine, se A.1623 WORMATIAM venisse, unde hic A. ap. W³898b, qui nomen Jiftach plane omittit. Cf. Cod. MS. *Opp.* 456 O.]

1. מוסר *Ethica Moralia collecta*, sec. acrosticum auctoris et alphabetice disposita; secunda vice edid. filius Elieser f. expanso. *Amt.*, *David Tartaz* (fer. III. 15. *Sivan* מִקְרָשׁ 1690.
2. — u. s. u. s. s. a. [Editor, qui post incendium Wormat. [A.1689] Amstelod. venit, ibi patris ed. — plane ignotam — reperit et recudit. W³898b ed. 1200 tantum recenset (*Opp.* 1220 Q), sed alteram offendi compactam cum pluribus libris (ut 605 F. vol. I nunc 1333 F. etc.), quae praeter omissum Annum cum altera ad amussim conspirat.]
- 3) מעשה נסים *Historia miraculorum* etc. ex Germ. ex ore et relictis scriptis, adjectis suis nonnullis edid. filius Elieser b. Jiftach q. v. [W³.4] (1696 etc.).

5820 JIRMIJJA Hannover.

האביב (rhetorice); V,195 Collect. מאסף N.3713.

5821 JIRMIJJA b. Jehuda ווערטהים. [Forsan Wertheim, non ווערטום ut W³1290b, qui male Instruct. de קריש recenset (i. e. וברכו קריש praecedens, cujus auctor Jakob Hurwitz), patris nomen ignorat etc.; ווערזום scribitur super Carmen idem MS. sub tit. שיר לנחניה ספר חוררה in Cod. *Opp.* 1014 F. (Machsor N.2451, cf. ad N.3702), ubi etiam Nostri קינה על בני מהרר ברוך ו"ל „Elegia in filium meum Baruch b. m.“ incip. לו אבלי יחיד עשיתי לו.]

- 1) זמר נאה *Cantus pulcher* in dedicationem voluminis Pentateuchi, simulque ad Decalogum spectans, incip. וואסער בקהל עם עונו אשיה לך, alphab. et acrost.; ad e. Natan b. Moses Hannover: *Portae Zionis* q. v.

[Exstat in edd. 1671.1682.1688 et 1692 et *Dylr.* s. a., libro adjecta dicitur, quia res parva sit ואידי דוטר מירכס חלה באילן גדול ש"ב הגאון הגדול מחבר ספר שערי ציון an jam in Ed. Pr. 1662 exstet dicere non possum, quia haec in Cod. *Opp.* imperfecta in fine.]

- 2) — Germanice (sed vocibus acrost. hebr. praepositis) per Anonymum, v. sub ליד N.3702.

5822 JIRMIJJA (Rabb.) Mattersdorf [b. Isak?]. [Filius est Joab q. v.]

מודעא רבא (*Modaa rabba*) Expositio ad Chajjim Sabbatai: *Modaa we-ones* q. v. (1798).

JIRMIJJA b. Meinster v. J. Heinemann.

JIRMIJJA Moses Kohen v. Moses Nerol.

JISCHMAEL=Ismael q. v.

JIZCHAKI=Isaki q. v.

JIZHARI v. Matatja Jizhari.

5823 JOAB [*fictus*]. [Forsan Hispanus (!) Saec. XIII² sec. *M. Sachs* p.321, cf. *Kaempff*, *Litbl.* VI,538, *Jellinek ib.* p.558. — De Judaeis nomine Joab scripsit L. Zunz (q. v.), qui vero conjecturas, quibus acrost. Joab in hymno nostro efficitur, non probat, ut ex ore suo accepi.]

Hymnus (ex Machsor Tripolis N.2593) hebr. p.44 et Germ. p.119 ap. *M. Sachs*: *Die religiöse Poesie* etc. q. v. (1845):

5824 JOAB b. Jirmijja, Rabb. צעהלים (Kreuz?). [Mrt. ca. A.1807, cf. *Zz.* ap. *Gg.* Zeitschr. III,57. Patrem v. sub Jirmijja.]

מודעא ווטא (*Modaa suta*) Expositio ad Chajjim Sabbatai: *Moda we-ones* q. v. (1798).

JOANNES=Johannes q. v.

 JOCHANAN, Exjudaei v. sub Johannes, et v. Jonatan Kohen.

5825 JOCHANAN (Rabbi). [Mrt. A.279, v. citata *Jud. Lit.* p.367 et *S. Cassel* ap. *Ersch*, *Encykl.* S. II vol. XXVII p.183 (*sic*). A.1300 ap. *W*¹ p.806 error typ., cf. ²p.874, *Asulai* II p.62. *Zunz*, G. V. 52: A.258 (259 ad Benjamin p.239), unde more suo in eum irrumpit *Graetz*, *Geschichte der Juden*, Brl. 1853 p.482 (cf. p.290), phrasis enim de falsa conclusione etc. argumentationem *Zz.* de redactione Talmud. Hieros. non tangit, quam, ipsi argumentis non expressis, Nostri esse negat idem auctor p.290! Ipse vero *Zz.* A.279 sisit s. v. ap. *Ersch*, locumque jam citavi: *Jud. Lit.* p.367 n.52!]

הלמוד ירושלמי N.2039 sq.

JOCHANAN b. Ahron v. Jochanan Ioria.

JOCHANAN ALATRINO

5826

JOCHANAN (Jehuda) Alatrino (אלטרינו, Alatrini), h. Salomo, alias *M. Angelo*. [A.1563-4 scripsit carmen in Comm. Mataljae Alatrini in חנוכה נוסטרו dedicatum, Cod. *Rof.* 88 (ubi constanter: Aletrini!), unde nomen patris petivimus. Nomen Mardochai ap. *Bart.* (*W*^{1.3}1469) ex lit. initiali *M.* effectum vid., quod *Maestro* interpretor, quamquam Angelo nomini Mardochai passim respondet, cf. sub Mardochai Finzi. Quae de Nostri op. habet *W*¹815 partim correctae sunt ³p.144, sed vid. sub interprete.]

L'Angelica tromba i. e. *Admonitio* (ברכי נפש) Bechai b. Josef rhythmis Italicis; una cum Vers. hebr. rhythmica nepotis Natan J. b. Elieser q. v. (1628).

5827

JOCHANAN Allemanno. [Saec. XV. ex., Magister Jo. Pici de la Mirandola (cf. f.6, b op. excusi, ubi „apud Principem“ (בחרר השר) Mantuae musicum celebrem coecum se audiisse narrat); cf. *Gedolja* etc. ap. *W*^{1.3}807; *Asulai* ap. *Rof.*, Diz. (p.38); *Reggio* IX,12 Collect. בכורי העתים N.3429, cf. II,44 Collect. כרם חמר N.3595 (*Jüd. Lit.* 447 n.76) ex Cod. MS. ליקוטס autogr., qui nunc in Bibl. Bodl. inter Codd. *Reggio* 23, ubi fusius de Nostri opp. disseremus.]

1. שער החשק *Porta desiderii* Excerpta ex Introduct. [cujus tit. genuinus שיר המעלות *Carmen graduum*] in Comm. in Canticum [tit. חשק שלמה *Desiderium Salomonis*]; insertis Additt. suis edid. Jakob Baruch b. Mos. Chajjim

4. *Liv.*, *Falorni*, typogr. *Chananja del Moro et Israel Chabib* (החכמה העז לז"י) 1790.

[Additt., quibus Editor lectorem ab opere jam mutilato magis averlit, saepissime signo אשי"ב (עקב) אני שפל יעקב (ברך) non ubique bene dignoscuntur. Cod. MS. uterque mihi notus initio impf., alterum olim ap. *Reggio* nunc possidet *Is. Schorr*, de altero minus imperfecto v. Add. nostra ad *Uri* 375 = *Gagnier* ap. *W*^{3.4}1939b sub Salomo!]

5828

JOCHANAN b. Isaak R. Hillels ex Höllischau (in Moravia), Rabb. Synagogae German. Londinensis Mardochai Hamburg.

1. תשובות הגאונים *Responsa Garonorum* seu clarorum Rabbimorum, scil. Petachjae Rabb. Nikolsburg (mrt. A.1637), Ahron Mos. (מר"ם) b. Schneior Salman Rabb. Cracov. et Sabbatai b. Isak Przemislaw (datum s. Nisan 1603) de nominibus Dei; acc. (f.6) פועשה רב *Factum*

magnum (seu *Rabbini*) Responsa Jehudae Loeb Charif Rabb. Amst., Zebi Aschkenasi, Rabb. Hamburg etc., Jehudae Loeb (b. Efraim Ascher) Rabb. Rotterdam, de libello repudii contra Uri Ph. Hamburger (q. v.); additis nonnullis suis edid. Jochanan etc. 4. *Amst.*,

Imm. Athias (חול [כט], *fin.* 1. *Ehul*) 1707. [*W*³816b. ²p.1472 n.784.]

JOCHANAN b. Josef v. Jochanan Treves.

5829

JOCHANAN Kremnitzer b. Meir ex Kalisch b. Isak. [Nostrum ex Meseritz in Polonia (v. ad op.2) habet *W*¹818, Meseritsch (Mesericz) in Moravia *W*³.]

1] אורח מישור *Semita recta* Animadd. et emendd. in Moses Isserls: *Viae Mosis* q. v. [*W*^{1.3}] (1692). [Contra id scripsit Simon b. Jakob Reischer: *Oleum ad oblationem* ad c. Jakob Reischer: *Farina* etc. q. v. (1696), quem rursus refutat Noster in appd. ad op.2; cf. *Asulai* II p.96 sub למנוחה סלה contra *Techiel Heilprin*.]

2. אורח מישור *Semita recta* Nov. in tract. Talmud. Nasir; acc. אורח מישור מהדורא בחרא על דרכי משה י"ד *Semita recta* retractatio op.1 et דרכי משה י"ד *Omissa* in op.1. f. *Brl.*, Natan Neumark. 1723-4.

[A. in tit. אורח מישור וקצליה דרובך. (i. e. Pericope Genes. XXIV,40), unde A.1728 habent Catall., etiam *Mich.* 196, *Asulai* I p.72, *Zz.* Ztschr. p.370 (ubi praeterea Jonatan, ut perperam in Cat. ms.); sed A.1724 sistit *W*³ (cujus praef. data mense April. 1727, ubi opus neutique inceptum), approbatur A.1723 a Saadja Jesaia b. Saul Katzenellenbogen Rabb. Meseritz (suppl. *Edelmann*, ניר לרוד, (ineditum) f.34a); operarii sunt: Chajjim b. Efraim Gumprecht ex Dessau (qui A.1728 Pragae fuit) et Ahron b. Elia Kaz ex Hamburg.]

5830

JOCHANAN Loria b. Ahron b. Natanel, Wormatiensis. [Saec. XV. exeunte; v. *Zz.* Z. G. 106; *Carmoly*, Itiner. p.345 et Litbl. XI,546 et cf. ad Codd. MS. *Opp.* 283Q., ubi copia ex 400Q.] (סדר) הדרה *Ethica brevis*, rhetorice; ad calc. Isak b. Elieser: *Mortus* q. v. (1597 etc.).

[Incipit opusculum, quod unum tantum fol. occupat; למען הלך בדרך טובים, unde tit. ap. Zebi H. Sundels q. v.]

JOCHANAN b. MEIR

JOCHANAN b. Meir v. Jochanan Kremnitzer.

JOCHANAN Salomo v. Jo. Salomo.

JOCHANAN b. Salomo v. Jochanan Alatrino.

5831 JOCHANAN Treves (טריווס) b. Josef b. Moses b. Josef (Kabbalistsae noti in Gallia) ex stirpe Sal. Isaki. [Sic nomen plenum in op.1, cf. *Nepi* p.167 (qui corr. sub Mardochai b. Hillel), *Ghirondi* p.178 = p.146 n.33! Homonymum sed b. Naftali v. ad Cod. MS. *Opp.* 719Q.]

1] פירוש *Comm.* in Mardochai b. Hillel *Reg. mact.* q. v. [1540-50].

2] קמחא דאבישונא *Farina selecta* *Comm.* in Preces fest. rit. Rom. N.2579 (1540). [1560 ap. *W*¹3814 corr.]

5832 JOEL [incertus]. [*W*¹3801, *De Castro* I p.636 *Ref.*, Diz. p.151 alique auctores locis citandis. Noster Saec. XII. ex. vel XIII. vixisse vid., jam enim tum כשלי סנרבר (v. ad N.3956) tum כלילה initio Saec. XIV. hebr. pervulgata erant (*Jüd. Lit.* 433 n.33), postremum Joh. de Capua A.1262-78 vertit, interpres hebr. vero introd. de Barzujah etc., sec. *De Sacy* (l. citando p.108), ex Vers. Persica Abul Maali Nasr-Allah (A.515H. = Chr. 1121, cf. ib. p.137.148) petivit. Neglexit vero *D. S.*, ut recentiores de libro auctores, notitiam *Abraham Ibn Esra* (Cod. *Ref.* 212) de Interprete Arabico ex Indico(?), Judaeo Jakob Ibn Scheara (?—שאירה et sub rege Alfonso!!) ap. *Ghirondi* p.198), v. quae scripsi *Jüd. Lit.* p.440 et nuper emendavi: *Zeitschr. der deutsch-morgenl. Gesellschaft* VIII, 550, ubi adde: *Kanaka* citatum ab eodem Abraham Ibn Esra, in lib. de Interrogationibus p. LXVI Vers. Lat. per Petrum d'Abano.]

Kalila we-dimna [i. e. Fabulae Indicae auctore Bidpai] ex Arabico hebraice, ex quo Latine per Johannem de Capua q. v.

[Versionis hebr. Cod. unicum imperf. *Paris.* (omissis figuris) descripsit *De Sacy*, *Notices et Extraits* IX, 424, cf. X, I p.108.112.123 et II p.12.14.17.21.39. 52.54, atque speciminis instar dedit Cap. 9 (ib. IX p.451-64); cf. quoque *Ejusdem* Introd. in ed. Arab. lib. کلیله ودمنة. Auctorem Indum Bidpai in Sendabar jam mutavit Hebraeus, ut demonstravit *De Sacy* l. c. p.403, unde corr. Götting. Gelehrte Anzeigen 1843 p.730.]

5833 JOEL Baal-schem (בעל שם i. e. *Kabbalista*). [De nomine שם בעל cf. *Jüd. Lit.* p.467 n.30. Cf. Cod. MS. *Opp.* 998Q.]

Medicamenta et specifica; in lib. anon. תולדות אדם N.4081. (1720). [Cf. quoque Benjamin b. Zebi.]

5834 JOEL b. Elieser (Leser) Cantor Leipza (in Bohemia). [Ap. *Nepi* p.185 desid. nomen patris etc.]

1] ריח נחמה *Odor amoenus* defensio rhetor. Cantorum contra castigationem anon. (N.4080?) hebr. et Germ., edid. filius Löb Cantor Haslib; acc. זמר נאה *Cantus pulcher* in dedicat. volum. Pentat. alphabetis varr. [*Mich.* 3944] 8. Fürth. 1724.

JOEL b. Jehuda v. J. Löwe.

5835 JOEL Melammed (*Ludimagister*). [Pragensis?] Edidit ein neu שני הרגום *Lied* N.1164 (1687).

5836 JOEL b. Moses [*Avus*], Archisynag. Szczerzescin.

1. מניני זהב *Clypei aurei* Responsa apologetica in (avi) David b. Samuel: *Ordines aurei* contra animadvv. Sabbatai Kohen in lib. *Puncta argentea*; ea quae supererant edid. auctoris nepos Joel b. Moses Gad b. Joel. Charta alba maxima. 4. Prag., Nepp. Mos. Kaz. 1720. [*W*³798b.]

2. — charta cinerea.

5837 JOEL b. Moses [*Nepos*] Gad (גד) b. Joel. [Cf. sub auct. praeced.]

1. חידושי הלכות *Novellae halachicae* f. Alton., Alron b. Elia. 1736.

JOEL b. Samuel v. Joel Sirks.

5838 JOEL Ibn Schoeib (non Soeb, Sohev etc.), Aragonensis Tudelae Navarrae. [Saec. XV.², v. *Conforte* f.28a, cf. *Ref.* Diz. (p.291) et ad Cod. 289; ad *Dukes*, *Litbl.* IX, 302 v. emendationem ap. *Beer*, *Philosophie* etc. p.77. *Ghirondi* p.162 male lib. עין משפט inter excusos recenset. De nomine cf. sub Josua Ibn Schoeib. Ap. *W*³p.349: „Inter Judaeos Hierosolymis exsules“ adde „in Hispania“, phrasis enim illa usitatissima ad auctores primos spectat (cf. citata ap. *Rpp.* ערך סלין 157, cf. *Zz.* ad Benjamin p.7 et 243 nota d et sub Josef b. Elieser. Filius

JOEL SCHOENLANKE

Samuel (cf. *Conforte* 34b) 7. anno aetatis patrem fato amisisse dicit in praef. ad op.3.]

- 1) ביאור *Commentarius* in lib. Thenorum; una cum textu N.286 [*W*¹800] (1589).
- 2) ביאור (קצת) *Commentarius (brevis)* in lib. Cantici; una cum textu N.152.392 (1556.1611). [*W*¹167 שועיב אבן (seu שועף) non recognovit, unde etiam ap. *Rof.* etc. desideratur.]
3. נורא תהלות *Venerabilis laudibus* Comm. in Psalmos, praef. est filius Samuel (ff.210+4)

4. *Salon.*

Jos. Jaabez (inc. 12. Kislew השכט) 1568-9.

[*W*¹.³, cf. ¹1684. — Tit. non genuinus, ut vid. ex Cod. *Warner.* 23, ubi op. nostrum (anon.) tribus diserte dicitur divisum pibus, scil. P. II in Ps. 42-72; etiam Cod. *Rof.* 289 incip. Ps. 73. In op. excuso Ps. 90 sq. Ptem. IV sistit, scil. in vol. II — Compositum est A.1489.]

4. עולה שבת *Holocaustum Sabbati* Concc. in Pentat. f. *Ven., di Gara (fin. fer. V.18. Ab)* 1577. [*W*¹.³, ad. ¹830.³124c. — Compositum est A.1469: אפס הוה, puncta super הוה ejecta sunt ap. *Ghirondi.*]

5839 JOEL Schoenlanke (שענלנאק, prope Posen).

1. יחרות אהלים *Paxilli tentorium* Exposit. in Pentat. f. *Brl. (ימין יי רוממה ימין עושה חיל)* 1788. [Cf. recensionem per אבתי השומרוני (Pseudon.) VI,201 Collect. מאסף N.3713.]

5840 JOEL Sirks (rectius: Särkes, סירקש, סירקש) b. Samuel, Rabb. Brzesc. [Mrt. A.1640, antequam op.1 finitum est, v. *Asulai, Gans* ap. *W*¹799, ergo 1648 ap. *Rof.*, Diz. p.297 procul dubio error typogr. Ca. 1565 Nostrum natum habet *Fraenkel* Litbl. VIII,729. Cf. ad Codd. MS. *Opp.* 1142F. (*W*¹) et 927Q. (*W*³).]

- 1) בית חדש *Domus nova* Comm. in Jakob b. Ascher: *Turim* I-IV q. v. [*W*¹799]

(1631-40.1712-6).

2. בית חדש (שנה) *Domus nova* Resp., edi jussit vidua Meir Stern, filia Mendelein Bass per generum Sal. Dels (דעלס) b. Simon ex Frankfurt f. *F. a. M., Jo. Wust (בנחה)* 1697. [*W*³, ad. 1972b. Indicem chronol. (A.1619-38) v. ap. *Fraenkel* l. c. p.731; cf. *Asulai* II f.8 n.53, et Codd. MS. *Opp.* 681Q.690Q.]

3. משיב נפש *Reducens (recreans) animam* i. e. lib. Ruth; textus punct. cum Comm. באר מים *Putens aquae* et Comm. Sal. Isaki (ff.112) [*W*³]
4. *Tabl., Zebi Jaffe (שנה טובה)* 1617.

[*W*¹.³: „Comm. nescio cujus!“ A.1616 ap. *Sabb.* (*W*¹, *Rof.* et *Fraenkel* p.747, Cat. ms. et *Mich.* 2847!) forsā ex confusione cum lib. באר מים חיים Jakob Spira q. v. A.1621 sec. Catal. *Hinckelm.* ap. *W*¹. Ed. desid. ap. *Masch*; nosque schedulam inter edd. Bihl. offendimus, postquam sectio I excusa erat.]

5841 JOEL (D. H.), Rabb. Schwersenz.

1. Die Religionsphilosophie des *Sohar*

8. *Leipzig.* 1849.

[Est proprie recensio critica libri A. Franck q. v.]

5842 JOHANNES de Capua. [Exjud. A.1262-78, cf. *De Sacy*, Notices et Extraits X,II p.40, *Jüd. Lit.* p.432, et cf. quae supra p.1399 sub Interprete hebr. Joel citata sunt. *W*³822b.]

1. Directorium humanae vitae alias Parabola antiquorum Sapientum [ex Hebraico] cum figuris

4. s. l. e. a. [1470-80].

[*W*³p.350, ubi specimen Lat. (non hebr. ut dicitur: Göttinger Gelehrte Anzeigen 1843 p.726). Liber est *Kalila we-dimna*, auctore Indo Bidpai (non Sendarabar), quem ex Arab. hebr. verterat Joel q. v. Ex Latino aliae recensentur versiones multae l. c.]

5813 JOHANNES Damascenus, Presbyter Hierosolymitanus. [Auctor suppositus, cujus loco Johannem Mesue, seu *Jalja Ibn Maseweih* (mrt. A.857) proposui: Zeitschr. der deutsch-morgentl. Gesellsch. V,90; cf. VIII,552.]

Historia de Barlaam et Josaphat ex Graeco Arabice, ex Arabico hebraice per Abraham Ibn Chisdai q. v.

5844 JOHANNES Hispalensis, Exjud. [A.1130-50] opera polissimum ex Arabico vertit jussu Raimundi, Archiepiscopi Toletani, dicitur quoque *Lumenensis*, atque „in Luna“ op.1 versum dicitur [in op.3 ed. 1493 legitur: „in Limia“, in ed. 1551: „in Limina“], unde *Jourdain*, Recherches etc. (Germ. per *Stahr* p.119-23, cf. p.217) lectionem in Codd. nonnullis: „Hispanensis, Hispanus“ praefert, monetque Nostro paragr. speciale non dedisse *Fabricium*, W. et *De Castro* [postremus tamen I p.103 Nostrum obiter commemorans de merito Versionum sub eo se disserturum dicit, sed nihil de iis in P. II p.464!]. Idem optimis argumentis cum Nostro identificavit Johannem, qui ex Arab. in linguam vernaculam opp. vertit, quae Dominicus *Gundisalvi* Archidiaconus Segoviensis Toleti Latine edidit. [Quae ad postremum affert *Antonius* II,370 ed.

JOHANNES HISPALENSIS

Bayer ap. *Jourdain*, ex *Bart.* IV p.366 n.1688, fidelius referuntur ap. *W*¹1937 (ubi tamen „praeceptorum suo,“ pro *magistro*), nomen est *Jo. Gundisalvi di Burgos*, opusque *Sufficiencia* physicorum [cf. *Jourdain* p.353], neque video cur *Jo.* Nostro nomen Gundisalvi (si idem esset Gonsalvo de Burgis) tribuatur, si cum Salomone verum fuerit? nisi Salomo nomen hebr. ipsius Joannis dixeris! Cf. quoque *Jo. Gil de Burgos* Cod. *Uri* 434, v. Add. nostra et *W*⁴811g.] Johannes ille salutatur „Abendehut“ Israelita (in prologo ap. *Jourdain* p.412 Specim. XLVIII), „Avendar“ (Albertus M. ib. p.118, qui eum Interpretem Latinum dicit), vel „Abendeth“ ut ipse scribit *Jourdain* (et *Renan*, *Averroes* p.159, desid. in Indice p.365), qui eum a Bibliographis hebr. plane ignotum putat, sed idem vid. *Abendana* ap. *W*¹36 (v. infra), jamque supra (p.743) suspicati sumus, nomen fuisse *Ibu Daud* seu *David*. — Scripta utriusque (vel ejusdem) auctoris nullibi, quoad scio, plenius enumerata sunt, ipse *Jourdain* opp. excusa 2-4 silentio praeterit, alia cum editis non comparavit (cf. *Jüd. Lit.* 437 n.36), unde recensionem brevem adjicimus, quamquam non perfectam, et quidem:

A) eorum, quae nomen *Jo. Hisp.* ferunt, continuato opp. excusorum (¹⁻⁵) numero: ⁶) *Costa b. Luca*: De differentia inter animum et spiritum (Codd. Laurent. et Sorb. ap. *Jourdain*, adde Basil. F. IV, 28 ap. *Hähnel* p.518, ubi male *Constantinus* auctor fertur). — ⁷) *Aristoteles*: De conservatione corporis humani ad Alexandrum ex lib. *Cyr alaurar* [leg. *alagrar* سِر الاسرار, cf. *Jüd. Lit.* p.433 n.34a] i. e. *secretum secretorum* (Codd. ib. ib.). — ⁸) *Thebith* [i. e. *Thabit ben Corra*]: de imaginibus (Cod. Laur., nescio an idem sit op. excusum *Ven.* 1491 et 1521, et v. Catal. Bibl. Bodl. III, 609, utrumque addendum ap. *Wüstenfeld*, *Gesch. d. arab. Aerzte* § 81). — ⁹) *Abu Maascher* [vulgo *Albu-massar*]: Isagoge in scientiam astrorum (Cod. Collegii Corp. Chr. 248 ap. *W*¹8, sec. *Castro* I p.617, nescio añ sit *Introd. excusa*, v. Catal. Bibl. Bodl. I, 36b). — ¹⁰) *Tractatus de Algorismo* (Codd. varr. Paris. ap. *Charles*, *Comptes rendus* XVI, 1400, cf. XVII, 147 et quae monui: *Jüd. Lit.* p.442 n.93).

B) Quae nomen *Gundisalvi* ferunt omnia debemus notitiis (in ordinem a nobis dispositis, atque adnotationibus auctis) ap. *Jourdain* l. c.: ¹) *Avicenna*: De anima (in Prolog. ex Cod. Sorb. 1793

[vel 8802? v. p.119] ap. *Jourdain* p.412 Specim. XLVIII: „et in singula verba vulgariter proferente et Dominico Archidiacono singula in latinum convertente;“ se ipsum salutatur: „Joannes Avendehut Israelita, philosophus,“ unde vix dubitandum est, quin Noster sit „Abendana Philosophus,“ a quo eundem librum Lat. redditum recenset *Bart.* ap. *W*¹ p.10 n.10 (cf. ¹³⁶), qui monet ap. *Sabb.* (8, 12), MS. Romae hebr. dici. Appd. est forsán lib. *de immortalitate animae*, cujus prolog. (ex Cod. Sort. 1793) ap. *Jour.* p.413 Specim. XII (cf. citanda ad op.⁶). — ²) *Avicenna*: De coelo et mundo (Cod. Sorb. 6443, sed deficiente specimine judicari nequit, num ex hac Versione liber sit excusus; editus [v. Catal. Bibl. Bodl. I, 148b] in fine brevior est quam Versio hebr. facta, ut vid., medio Saec. XIII. a *Salomo b. Mos. Melgueiri* [v. ad Cod. *Reggio* 11² et Add. ad *Uri* 78, ubi de confusione opp. ap. *Wüstenfeld*, l. c. p.74 n.97, aucta ap. *Deutsch*, Catal. p.141 n. CXXXVII etc.]; idem vero lib. *Averrois* de somno et vigilio non ex Arabico sed, ut vid., Lat. (פלשון הערלים) vertit, unde etiam *Avicennam* forsán ex Nostri Versione). — ³) *Lib. de processione mundi*, qui (in Cod. laudato) statim excipit op. praeced., sequitur sec. *Jourdain* theoriam lib. *de causis* (de cujus auctore et interprete fusius disseruimus supra sub *Aristot.* p.742-3, ubi non temere Cod. *Leyd.* Arab. conjecimus, quem nunc ex autopsia eundem lib. dicere possumus; cf. quoque *Renan* l. c. p.175). — ⁴) *Avicenna*: *Physica* (cf. supra initio, et p.742). — ⁵) *Avicenna*: *Metaphysicorum* X (Cod. Sorb. 6443). — ⁶) *Gazzali*: *Philosophia* (seu *Metaphysica* et *Physica* i. e. lib. *Intentiones philosophorum* excusus, v. quae sub auctore p.1001 notavimus de *Logica Aristot.*, quam *Avicennae* tribuit *Jourd.*). — ⁷) *Farabi* (?): De scientiis (fontem nullum affert *Jourd.*, supra ex *Jo. Wallensi* ap. Antonium lib. „de divisione philosophiae“ affert, quem forsán eundem esse et quidem excusum, suspicati sumus sub auctore p.979). — ⁸) *De ortu scientiarum* (citur a *Jo. Wallensi* l. c.).]

1. Epitome totius astrologiae cum praef. Joach. Helléri contra astrologiae adversarios

4. *Norimb., in offic. Jo. Montani.* 1548.

2] *Elementa astronomica* ex Arabico al Fer-gani q. v.

[Cod. MS. *Paris.* v. f. 7377 A. Arabum 529, 11. Martii 1070 perfectus dicitur, sed 529 Hegirae est 1134, unde *Jourdain* A. 1170 et 1172 scil. Aerae

JOHANNES PRESBYTER

Hispanorum = 1132-4 emendare vult. A.1242, quem notant auctores ab eodem citati, forsitan ex confusione ortus cum Vers. hebr. per Jakob Anatoli (q. v.), qui jam Latinam, ut vid. nostram adhibuit, de hebraica Isak b. Samuel Abulcheir Sefardi v. ad Cod. Leyd. Warner. nunc 68.]

- 3] Introductorium ad magisterium judiciorum ex Arabico al Kabissi q. v.
- 4] Epistola de rebus Eclipsium et de conjunctionibus Planetarum in revolutionibus annorum mundi [seu de ratione circuli etc., ex inscriptione cap.1] ex Arabico Maschallah q. v.
- 5] De receptione planetarum i. e. de Interrogationibus ex Arabico Maschallah q. v.

5845 *JOHANNES Presbyter, seu Prete Giovanni, Imperator [fictus].* [Ad citata sub N.1596 notandus fons, ab Asarja de Rossi (*Jüd. Lit.* 393) citatus: Elia Levita, Masoret praef. 3 ca. finem, qui Romae 3 viros ex provincia פריסי יוון ap. Pappam Leonem X. se vidisse testatur, ut in Catal. Bibl. Bodl. II, 417a sub Jo. *Preciosus* Indorum Imperator: „Legatio“ ad Manuelem A.1513; Epistolas interprete *Paulo Jovio* v. ap. *W*¹p.1077. De legatione ad filios Mosis (cf. N.3319, 3321) sub Clemente VII, v. *Abr. Jagel באר שבע MS. Reggio* 11 f.74.]

כתב v. inter Anon. N.3596.

JOHANNES de Sacrobosco v. Jo. de Sacrobosco.

JOHANNITIUS v. Honein.

- 5846 *JOHLSON (J.), Lehrer in F. a. M.*
1. Deutsches Gesangbuch für Israeliten 8. *F. a. M.* 1816.
 2. אלומי יוסף *Alume Josef* Unterricht in der mosaischen Religion. 2. Auflage. 8. *F. a. M.* 1819.

JOLLES v. Jakob Jolles.

- 5847 *JOHN (Theodore), a late teacher among the Jews.* [Antea Jomtob Pragensis, 31. Oct. 1692 a Jo. E. Edzard Londini baptizatus; v. praef. ap. *W*³2224, qui op. ex Germanico redditum, sed Germanice non impressum dicit.]
1. An account of the conversion of T. J., together with his confession of the Christian faith delivered at his baptism; out of High Dutch(!) 8. *Lond.* 1693.

JOKEW (*corrupt.*) = Jakob q. v.

5848 *JOLOWICZ (Heymann) Dr.* [Postea Concionator Marienwerder, Kulm et Koeslin, modo Londinum petivit.]

1. Die fortschreitende Entwicklung der Cultur der Juden in Deutschland u. die wissenschaftliche Ausbildung des Judenthums von Mendelssohn bis auf unsre Zeit. [Aus dem Liter.-Bl. des Orient N.27-47] 8. *Brl.* 1841.
- 2] Vers. et Comm. Germ. (una cum D. Cassel) in Jehuda Levi: *Cosari* (partim) q. v. (1841).
3. Ausführliches Sach- und Namenregister zu de Rossi's „historischem Wörterbuch der jüdischen Schriftsteller und ihrer Werke.“ Mit onomastologischen Bemerkungen herausgegeben von Ad. Jellinek 8. *Leipzig.* 1846.
[Index Titulorum a *D. Cassel* compositus dicitur, Add. (potius err. typ.) suppeditantur Litbl. VII, 769. 785. Cf. *Jüd. Lit.* p.470 et v. sub de Rossi.]

5849 *JOMTOB [dubius].* [Sabb. in Indice auctorum, et hinc inde *W*⁸32 auctorem op.1. — praeterea ignoti atque suspectissimi — eundem habet „Kabbalistam“ (הקבליסט), cujus lib. כתר פז citatur ab impostore *Mos. Botarel* (A.1409), unde *Zz. G. V.* 408n.a auctorem ut opus effectum habet.]

1] כתר ורהב *Corona aurea Kabbal.* 4. *Lubl.* 1614.

5850 *JOMTOB (Jom-Tob) [incertus].* [*Weisse* ad Jedaja p. XXVI Nostrum cum Jomtob L. Heller conjiciendum non putat, cui *Carmoly*, Rev. orient. II, 298 opus tale MS. tribuit.]

Comment. collectus in Jedaja Penini: *Examen mundi et Petit.* (cum epigraphi, cujus vox quaelibet lit. ט incipit) q. v. (1598).
[Excerptus est potissimum in Comm. Elasar b. Salomo Lisser ed. 1792 p.1286 op.13.]

5851 *JOMTOB b. Abraham (ר״ב אברהם RITBA) el Aschbili (Hispalensis).* [Nov. in Aboda Sara urbe Alcolca Aragonensi (אלקולאהרסנקא, cf. *Zz. Zlschr.* p.138) composuit A.1342, v. *Asulai* I p.72 cf. II f.83. — Nostro male a nonnullis tribuitur lib. כתר פז (*W*¹828), cujus auctor est Schemtob Ibn Gaon, et כתר פז (*W*¹827) auctore Vidal di Tolosa. Noster est quoque *W*¹829. *Nepi* p.149 Nostrum Kabbalistam (החכם האמת) habet propter citatum ap. Samuel Uceda ad Abot III, 2.]

JOMTOB b. AKIBA

1. **חידושים** *Novellae* in tract. *Aboda Sara*. Ed. repetita f. *Ofen*. 1824.
 - 2] — in tract. *Baba Mezia*; una cum Erubin op.5 (1729).
 - 3] — u.s. cap.I.; ad c. Jedidja Galante: *Novellae* q. v. (1608.1716).
[*W*¹⁸²⁸. *Asulai* I p.74 edd. illas recensionem priorem (מהרורה קטא) fert, aliam ab illa qua usus est Bezalel Aschkenasi, cf. *W*³.]
 4. — in tract. *Chullin*; acc. Salomo Ibn Aderet: *Lex domus major* etc.; ex Cod. MS. musei Sam. Oppenheim Vindobonensis edid. Elia פארהייץ Charta magna. f. *Prag.*, *Nepotes Mos. Kaz* (לסדר שם [ה'] אקראי הבו [נודל]) 1734.
[In lit. lit. Germ.: „gedruckt zu Prag.“]
 5. — in tract. *Erubin*, ² *Taanit* et *Moed Katan*, ³ *Ketubot* et ⁴ *Baba Mezia*, edid. Abraham Hurwitz b. Jesaia. Charta magna.
f. *Amst.*, *Jos. Dajjan* (כריך אהרן בכרך אהרן בפאהר) 1729.
[Particulae forsitan inde ab A.1727 seorsim editae, unde ¹⁻² (*Opp.* 821 F. sine frontispicio) in Cat. ms. A.1727 recensentur; ⁴ lit. minor. excusum est; 5 tractatus junctim vulgo שיטות הכנס nuncupantur. Cod. MS. Erubin (*W*¹⁸²⁸*) in Bibl. *Opp.* non exstat.]
 6. — in tract. *Jebamot* f. *Liv.*, *Abraham Isak Castello* et *Elieser Saadun* (אספון) 1787.
[Est recensio brevior (cf. *Asulai*), recensio proluxa ergo vid. in Cod. MS. ap. *Gg. Ztschr.* III, 280 n.43.]
 - 7] — in tractatum *Ketubot*; una cum Erubin op.5 (1729).
 - 8] — in tract. *Kidduschin* (quibus comprehenduntur: Mos. Nachmanidis, Sal. Ibn Aderet et Nissim Gerondi Nov.); una cum textu N.1718 [corr. *W*¹] (1553).
 9. — acc. Jesaia de Trani [prior.]: *Additamenta*; corr. Sal. b. Matatja Judex Lissensis et Naf-tali Z. H. b. Jakob Levi ex Gnesen [*W*³828. ²p.911] 4. *Brl.*, *Baruch Buchbinder* (בן עתה) 1715.
 10. — charta maxima caerulea.
 - 11] — cum Comm. (*Corona aurea*) Elasar b. Arje q. v. (1809).
 - 12] — in tract. *Moed Katan*; una cum Erubin op.5 (1729).
 - 13] — una cum *Taanit* op.16. (1811).
 - 14] — in tract. *Schebuot*; ad c. Moses Nachmanides: *Novellae* in tract. *Aboda Sara* (*Opera Justorum*) q. v. (1779).
[Recensio retractata (מהרורה בהרא) sec. *Asulai*; cf. Codd. MS. *Opp.* 745 F. (*W*³828) *Mich.* 803.]
 - 15] — in tract. *Succa*, v. Salomo Ibn Aderet: *Nov. 7 tractt.* (1720).
 - 16] — in tract. *Synhedrin* Cap. XI; ad c. Ascher b. Jechiel: *Comm.* in *Mischna* tract. *Tamid* etc. (op.25) q. v. [*W*⁴828] (1725).
 - 17] — in tractatum *Taanit*; una cum Erubin op.5. (1729).
[*A. Fuld* ad *Asulai* II f.83 opus hoc ad Nov. in Isak Alfasi pertinere putat; cf. Cod. MS. *Mich.* 603.]
 18. — acc. in tract. *Moed Katan* 4. *Prag.*, *Ant. Straschiripka* (הקע"ב) 1811
 - 19] **חידושים** *Novellae* (seu ביאור *Comm.*) ad Moses Nachmanides: *Regulae de votis* q. v. (1795.1836.1843).
[*A. Fuld* l. c. opus hoc Nostri esse omnino negat. — Opp. alia MS. in Codd. *Opp.* (*W*³828) et *Mich.*, partim recens edita, cf. *Asulai* l. c. et sub הלמוד בבלי, cf. *Mich.* 1302-6.2098.4073 (*Ghirondi* p.106) et *Ghirondi* p.112 n.21. —
Exposit. Nostri in loca Talmud. *haggadica* excerpta sunt a Jakob Chabib: *Oculus Jakobi* q. v.]
- JOMTOB b. Akiba v. Jomtob Zahalon jun.
- 5852 JOMTOB Algasi b. Israel Jakob, Hierosolymitanus. [*Nepi* p.167. Apud *Asulai* ed. *Benjakob* desiderantur nomen et ablegationes ad op.2 et ישראל יעקב.]
- 1] **ביאור** *Comment.* in Moses Nachmanides: *Regulae de primogenitis* etc. q. v. (1794.1836).
 2. **שלמי צבור** *Sacrificia eucharistica congregationis* Constitutiones praecipue ad precationem pertinentes inscriptae: **שלמי יחיד** *Sacrificia eucharistica singuli* et **שלמי חגיגה** *Sacrificia eucharistica festi*, cum Annot. Abraham Chajun 4. *Salon.*, *Mardochai Nachman* et *David Israel*. 1790.
[*A.* ה' [בן] ונלכה באור ה' [בן] יעקב [בן] יעקב, ubi millenarium, praef. enim data *A:* שלם [בן] יעקב.]
- 5853 JOMTOB (Lipmann) Heller b. Natan b. Moses Levi Wallerstein, Rabb. Prag, Wladimir et Cracoviae. [*Natus* A.1579 (op.14 A. aetatis 38 perfecit, *W*¹p.485), mrt. Crac. 23. April. 1654 (*Zz.* ap. *Liebermann*, *Deutscher Volkskalender* 1853 p.69, ergo non 6. Elul ut *W*³p.368 [*Moses Sacut*], neque A.1649, ut *דור דור* continuatum (in *Indice* ed. *Ofb.* f.38 legitur דור=1658!), cumque primum seculus est *Asulai*, ap. *Cassel* ad *Conforte* f.47b, qui vero contradixit postea, v. ap.

JOMTOB MÜHLHAUSEN

suo MS. circa (sic) A.1435 Nostrum ca. A.1422 Cracoviae scripsisse dicit (ap. *W*¹p.736). Pragensem Nostrum habet Zz. Z. G. 104, cujus fontem desiderat Geiger (Proben jüd. Vertheidigung etc. ap. *Bresslauer*, Deutsch. Volkskalender III p.48), qui etiam (p.10) Nostrum kabbalistico non teneri labyrintho putat (cf. *Jüd. Lit.* 404), sed v. ad op.9, ubi etiam de scriptis Nostri nonnullis kabbalisticis, unde vix dubito, quin Noster sit „Tabjomi“ (*W*³ 657c), cui tribuitur צפוני ציני in libello aliquo citato a Reuben Hoschke ad Pericop. נשא (f.130c ed. Wilm.: בקונטרס כחב בשם צפוני ציני דרב טכיומי), quamquam hujus tit. liber auctorem salutat Menachem Ziuni (*W*¹1450.²p.1414.³p.1214 n.620, v. ad Cod. MS. *Opp.* 1042Q). *Comm. in Abot*, quem § 197 op. „pollicetur“ (*W*¹p.737, quasi exstantem citat Zz. Z. G. 129), mihi non certus, facile enim pro שאפרש בפרקי אבות (cf. ad op.9) legas שמפרש, cum ea, de quibus loquitur auctor, in ipso tract. Abot sufficienter expressa sint. *Epistolam* MS. v. ap. *Luzz.*, כ"ח VII, 56. De Epistola Menachem Aglar [ex Aquileja, Zz. Z. G. 567, Cod. *Rof.* 755, *Pasin.* p. 35 Cod. 97, VIII] ad Nostrum v. Cod. MS. *Opp.* 1172Q. f.78 sq. — Noster ergo vid. „Lipman“, qui inter 5 senes *Erfurthi* „ante circa 40 Annos“ citatur ab Israel Isserlein, Decis. 24, quem S. Sachs eundem habuit ac auctorem op.9.]

1. נצחון *Nizzachon* seu *Disputatio*, contra Christianos secundum ordinem locorum Biblicorum, in 7 dies et 354 §§ secundum dies Anni lunaris divisa; acc. (p.196) David Kimchi: *Objectiones* etc. [4. *Altorf.* 1644]. Acc. Th. Hackspanii *Tractatus de usu librorum Rabbincorum* et 5 Indices 4. *Nürnberg.* 1644.

[*W*¹1364. *Lebrecht*, Verzeichniss etc. n.185 expl. hebr. sine tract. Hacksp. „*Nürnberg*“ recenset, cf. n.186, et *W*¹p.734. — De tit. נצחון (quem fert etiam liber non confundendus anon. N.3962) non vertendo: „*Victoria*“ cf. *Jüd. Lit.* 410. — Ed. facta est sec. apographum, quod Hacksp. raptim describere fecit a *Schnellio*, *Blendingero* et *Frischemutho* aliisque ex Cod. fraudulenter expedito (*W*³p.894), qui exaratus dicitur (epigr. p.195, et f. penult. ap. *Schnellium* [ubi leg. ה'יאב, 18 Ab], omisa in edd. sequ., cf. *W*³p.661) a Josef b. הקדוש David, cogn. *Jospe Teimer* (טיימר) A.1589 (אש"מ) fer. II pericop. Deut. VII-XI. Emendd. et varr. lect. ex Codd. aliis antiquis („A.M. 337 C. 1499“ ap. *W*¹ib. leg. 1577, cf. *Delitzsch*, Catal. p.289 cf. p.287) dedit *Wagenseilii*

(A.1674) ad c. tract. Sota p.10-81, quas partim sequi vid. ed. sequ., quae sese perperam „ex ed. Altorf. *Wagenseilii*“ recusam fert (*W*¹ib.³p.661). — Idem op. nostrum continet Cod. MS. *Opp.* 820. (cf. *Dukes*, Litbl. XI, 299), qui in Cat. ms. (et ap. *W*³p.1293 n.174, ap. *Rof.*, Bibl. antichr. n.171) inscribitur: וויכוח השוכה לסינים והשוכה שעשה ר"ק... *Disputatio* etc. et Responsio David Kimchi (unde forsitan *Emden* auctorem fert *Josef Kimchi*), Metz vero (ap. Zz. Z. G. 104) *Comm. in Pentat.* recenset! Alii Codd. MS. *Opp.* 940F. et 1178Q. (cf. infra ad opp.2.9) incorrecte delineantur ap. *W*³ p.661; cf. quoque Codd. MS. *Mich.* 229, 729, *Bodl.* 469 (nondum descriptum), et supra sub nomine. — Auctores in op. nostro citatos recenset Zz. Z. G. 104, cf. quoque *Geiger* l. c.]

2. — cum Dav. Kimchi, hebr. (ff.110)

16. *Amst.*, *Sal. Proops* (הכונה) 1709.

[Ed. *Wio.* ignota, exstat in fine carmen acrost. (*W*⁴), quod legitur etiam in Cod. MS. *Opp.* 1178Q., ubi Dav. Kimchi non praecedat. Appendix male § 347-55, pro 346-54 numeratur. Insertae sunt Glossae libellarii (אמר הכונה) § 155.326.335 (cf. *W*²p.735. *Gg.* l. c. p.48), quae in ed. 1 non exstant etc.]

3. — [frontisp. tantum novo] [*W*³4]

16. *Amst.*, *Sal. Proops* (העץ) 1711.

4. — ex ed. Amstd. recusum

24. *Koenigsberg* [1848-50].

[Locus impressionis lit. minoribus in fine tit., locus *Amst.* lit. major.; A. ה'יאב (non 1827), si יהור pro ה' numeratur, est 1848, sed libellum A.1850 excusum esse intellexi.]

- 5] — Lat. cum refutatione (§ 8 etiam hebr.) per S. Schnellium q. v. (1643-5).

[*W*¹p.735, corr. ⁴p.894]

- 6] *Vindiciae vaticiniorum Amosi* ab interpretationibus R. Lipmann etc. per J. Chr. Harenbergium q. v. (1763).

- 7] זכרון ספר נצחון *Carmen memoriale libri Nizzachon* cum Vers. Lat. et refutatione, p.106 Telorum igneorum J. Chr. Wagenseilii q. v. [*W*¹3] (1681).

[*Geiger* l. c. p.48 id spurium habet; imo quaeritur, quo teste Nostro adscripserit Editor.]

- 8] שיר הייחוד פירוש *Commentarius* in Hymnum שיר הייחוד inter Prec. varr. N.3313 (1560).

[*W*¹p.737. *Dukes*, Litbl. VII, 501.]

- 9] האלפא ביתא פירוש *Expositio Alphabeti* kabbalistica quadruplex; ad c. Simson b. Elieser: *Baruch scheamar* q. v. (1804).

[Auctoris ignoti nomen Jomto per יומי seu

J O N A b. A B R A H A M

corr. Josef b. Sal. Israel de Leon

f. Ven., Stamp. Vendramina. 1694.

[W³833b, ad. 60 f. 1541c. 1996c. Exstat tit. verso *figura templi Ezechielis et in fine praeef. figura montis Zion.* — *Responsa* edita et inedita continet Cod. MS. nuper acquisitus.]

JONA b. Abraham v. Jona Gerondi.

JONA b. Elia v. Jona Landsofer.

JONA Fraenkel v. Jona Teomin.

5858

JONA Ibn Ganach (leg. Dschannâh), seu Arabice:

Abul Walid Merwan (hebr. Morinus מורינוס), Cordubensis Caesaraugustae. [Natus ca. A. 985-90, Gramm. magnam non ante A. 1039 scripsit (*Munk*, Not. p. 76), eum ca. A. 1015 obiisse unus nos docet omnisciens *Carmoly* (Hist. des medec. p. 36), qui antea A. fatalem 1121 ex *Ibn Abi Oseibia* se petiisse praetendit, ille vero (cf. textum Arab. ap. *Nicoll* p. 440) A. fatalem nullum habet (v. *Munk* p. 91), sed plagiarus etiam hic ut alias (cf. *Jüd. Lit.* 443 n. 7) sequitur *Wüstenfeld*, Gesch. d. arab. Aerzte § 150, qui A. 1121 ap. W³837 et *Rof.*, Diz. p. 110, et Diz. degli Autori Arabi p. 77) in A. fatalem mutavisse vid. — Nomen Marinus, Arab. Merwan, ipsius Nostri est, non patris (ut W³836 et 1505, v. ⁴p. 846), itaque ex cognomine جناح, de cuius pronuntiatione dubitat *Nicoll* p. 440 (cf. W³559; גינאח ap. *Mos. Rieti* f. 99 pro גינאח), epitheton hebr. בעל הכנפים „*alis praeditus*“ ortum, idque ad nomen יונה (Columba) spectare vid. (cf. *Gg.*, Melo Chofnajim p. 62. 83 et *Lebrecht* l. c., nota 5; *Munk* Not. p. 129; cf. גנאח (?) מוסא בו Litbl. V, 372 n. 19). Cognomen Abu'l Walid ap. alios occurrit auctores, partim aequales, cum Nostro non confundendos, ut Abu'l Walid Jona (b.) Chisdai Levi etc. (cf. sub Josef b. Chisdai ap. *Ersch*, Encykl. S. II. Vol. XXXI p. 74, ubi adde *Gg.*, Melo Chofn. p. 62). An Judaeus sit nescio medicus Abu'lwalid b. „el haligin“ (W³14c), seu „Alhagin“ (Catal. Codd. MS. Bibl. Paris. Cod. hebr. 416), vel idem ac Abu Merwan b. Walid ap. W³16d (qui fere suspicatur, eundem esse ac Nostrium), Cod. Paris. 421, ¹, cf. Cod. Arab. Bibl. *Laurent.* 213 ap. Assemanum. Certe Noster non est „Ben Jonas“ Cordubensis, auctor libri: „De belli praestantia et virtute“ ap. *Casirium* II p. 29, ad Cod. 1647, quem conjicere vult *De Castro* I p. 31. — Neque confundendus Jona Gerondi (q. v.), qui ap. Theologos etc., ut Noster

ap. Grammaticos etc. breviter „R. Jona“ salutatur, cf. infra ad op. 3. Ex Nostro et Abrah. Ibn Esra confectus Jona Ibn Esra ap. *Mauroy*; v. W³840. — De Nostro praeterea disseruerunt: *Rapoport*, Natan n. 40 et Add. p. 85; *Munk*, Notice sur Sadja p. 11. 55, cf. *Zz.* ap. *Gg.* Ztsch. IV p. 388. 414; *Haarbrücker*, Specimen p. 10 (cf. *Lebrecht* ap. *Ersch* nota 6); *Lebrecht*, Litbl. V, 762 et sub Jona ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. 22 p. 383 (1843, quem silentio praeterit *Munk*); *Ewald*, Beiträge p. 126 (ad p. 143 v. *Jüd. Lit.* p. 415 n. 43); *Dukes*, Beitr. II p. 169 et Litbl. VIII, 362. 681. 699; denique fusius in dissertat. speciali (adjecto op. 1) *Munk*: Notice sur Aboulwalid etc. in *Journ. Asiat.* 1850 T. XVI p. 247 sq. et 1851 (Jan.), etiam seorsim excusa 8. *Par.* 1851, quam ed. nos semper citamus, unde paginarum parallela, ex quibus intermedia facile inveniri possunt, hic adjicimus, ubi numerus uncis inclusus ad J. A. spectat: T. XV p. 5 (301), p. 40 (336), p. 42 (T. XVI p. 6), p. 109 (225), p. 191 (413); Germanice haec dissert. versa est a *Fürst*, Orient 1850 etc., — — Nostrum quoque hebraice nonnulla scripsisse, contra *Wüstenf.* l. c. recte negat *Lebrecht*, l. c., excipias *Versiculos* nonnullos, de quibus cf. ipsum *Abulw.* ex Vers. hebr. ap. *Dukes*, Introd. in Mischle p. 13, Litbl. VIII, 362, cf. נחל קדושים p. 11, 13; ex Arab. ap. *Munk*, p. 78; cf. quae ex *Mos. Ibn Esra* citavi supra p. 836 sub Chalfon et in Zeitschr. der deutsch-morgenl. Gesellschaft VIII, 551. De aliis Nostri opp. v. infra. — Inter auctores, qui Nostrum citant (*Dukes*, Beiträge p. 172), omitti sunt Karaei ut Ahron b. Josef ap. W⁴p. 1111, ultimus male de Balmes, v. infra ad op. 3, de Gallis etc., cf. *Zz.* Z. G. 112. 113.]

- 1] Introductio in كتاب اللغ *J. Prati* (variegati), i. e. Gramm. hebr. ex Cod. MS. Bodl. lit. Arabicis transscripta, cum Vers. Gallica per S. *Munk* q. v. (1851).

[Est operis linguistici كتب التفتيح (*Ewald* p. 140, *Munk* p. 157. 203, hebr. דקדוק, cf. *Jüd. Lit.* p. 416 nota 49 in fine) Pars I. Tit. לבע (quem fert etiam Gramm. Arab. auctore Ibn G'inni, v. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XIV p. 185) male interpretantur splendor (cf. Syriacum ספדר) *Sal. Parchon* p. 75, praeef. p. XXII, et *Nicoll* p. 8 nota b, cf. Litbl. VII, 707 et infra. Cod. Arab. unicus perfectus lit. hebr. *Uri* 456, fragm. in Cod. *Uri* 469, ² (cf. W⁴p. 487³p. 371. ⁴p. 846, cf. *Nicoll* p. 492), apograph. lit. Arab. cum Vers. Lat. argumentorum

JONA GERONDI

3] — hebr. per Salomon. Parchon q.v. (1844).

[Nostrum scripsisse septem opp. linguistica auctor est Ibn Ezra (ita etiam *Isak Levi b. Elasar*, Introd. ad שפה יזר, de qua supra ad op.1), cujus loco decem ("ex 1") legitur initio lib. יסוד בורא [W⁴p.846, in ed. 1793, quam prae oculis habeo, passus integer (f.79b) inde a verbis uncis inclusis עיקר הלמוד usque ad בהם אין ביהמ"ד glossa substituta videtur loco verborum genuinorum לקראו ספרי ר' יהודה המדקדק הראשון וי' ספרי רבי מריןנוס ומריןנוס וכ"כ ספרי רבי שמואל הנגיד desideratur in Cod. MS. allato a *Munk* p.85, et cf. de confusione cum *Isak Israeli* supra p.1117); re vera praeter opus bipartitum, de quo hucusque, 5 tantum libri innoluerunt — nam אוהיוה הרפיון, de quo *Morinus* ap. W¹p.468, est liber *Jehuda e Chajjug* ut בעלי הדפול ex duplici confusione ap. *Buxt.* ap. W³p.373 sub *Jona Gerondi*! — hos ipse citat in fine Introd. ad op.1 (ap. *Munk* p.156.201, hebr. Litbl. VIII,702), eo-que ordine, quem etiam chronologicum habet *Ewald* p.127 (sed v. p.135), qui de eis sec. Codd. MS. (v. infra) disserit, sed *Lebrecht* et *Munk* p.83 alium sequuntur fere eundem (*Lebrecht* ultima invertit), quo etiam nos titt. breviter recensuri sumus, sed evitandae confusionis causa opus magnum bipartitum ¹) et ²) habemus. ³) אלמסחלהק *Animadvertens* (hebr. ספר ההשנה, exactius המשיג ap. *Josef b. David Graecum*, W³p.383, cf. *Munk* p.197). — ⁴) כתאב אלחשור *L. Pudefactionis* (hebr. ס' ההכלמה) contra defensionem *Chajjugi* per *Samuel Nagid*. — ⁵) רסאלה *Epistola Monitionis* seu *Expergefactionis* (quo tit. opp. vetera gramm. ap. *Hag'i Chalfa* n.3645, II p.439, hebr. הערההר, ס' המערההר, contra op. pseudonymum [auctore *Samuel Nagid*?]: כתאב אלחשורא, quod desistorie כתאב אלחשורא nuncupatum est (*Ewald* p.135). — ⁶) כתאב אלחקריב ואלחסהיל *L. Appropinquationis et expeditionis* scil. lectionis operum *Chajjug* (*Munk* p.83, *Ewald* p.135, de libro citato (ap. *Ewald* p.139) كتاب المصونات suppl. *Munk* p.111, הקולוה hebr. Litbl. VIII,702 n.32; et cf. *Frensdorf* ad Mos. Nakdan p.XV). Hebr. sub tit. ס' הקירוב והישור ex Vers. *Jakob Romano* (q.v.) *Const.* prodiisse recte negat W¹p.488. — ⁷) רסאלה אלחסויה *Epist. Concillationis* (hebr. ס' ההשוואה, de quo non specialim disserit *Ewald*. Opp.4 (scil. excepto n.4) Arab. lit. hebr. exstant in Cod. *Uri* 458 (cf. W³) et apogr. lit. Arab. partim Latine versa per *Gagnier* in Codd. XII-XIII ap. *Nicoll* p.8. (cf. *Munk* p.85). Nonnulla eorum forsitan a *Jehuda Ibn Tibbon* versa (sec. ejus praef. ad op.1, *Zz.*, *Gg.* *Ztsch.* IV,399) aetatem non tulerunt. De Versione

opp. per Mos. Gikatilia(?) cf. *Jüd. Lit.* 415. — De Nostri refutatore *Meir b. David* cf. sub voce. — De aliis denique opp. medic. (cf. *Wüstenfeld* et *Lebrecht* l.l.), philos. et forsitan logic. cf. *Munk* p.81-2.]

5850

JONA Gerondi b. Abraham, Gerundensis, seu Barcinonensis, Toleti, cogn. Chasid (החסיד *pious*, seu *Ethicus*?) vel ha-kadosch (*sanctus*, seu *Martyr*?). [Mrt. Toleti mense Cheschwan 5024, i. e. exeunte A.1263 (epitaph. excusum, citatum ap. *Zz.* Z. G. 407, et v. infra). De Nostro, ejusque homonymis, partim aequalibus, tanta sunt ap. Bibliogr. dubia, auctaque ex ipsis Praecedentium citatis confusione, ut ex auctoribus sigillatim de re quaerere necesse sit. *Is. Israeli* IV,18 (f.35c ed. 1848, ap. יוחסין f.163b pro גיטנא leg. גירונא, *Zz.* *Ztschr.* 146) Nostrum et *Meir Kohen* mense Cheschw. 5024 mort. habet, dein de *Ahron Levi* (q.v.) „מזרע נשיאים“ loquitur A.1286 etc., hinc inde, ut vid., *Abr. Sacut* (f.132b ed. Crac.) omnes illos A.5024 mortuos habet (ipsumque *Ahron Levi*, quem paullo post f.133a A.1293, et quidem *Toleti*, obiisse dicit! mira haec contradictio, ad chronologiam Doctorum variorum magni momenti, alto praeteritur silentio a recentioribus, v. notas ad *Conforte* f.22b et *Asulai* II f.82, unde dele notam 13 ad *Conforte* f.24a, quae contradicit notae 14, ubi recte נ"י emendatur, cf. f.23b lin.7, supplendus Index sub הלוי ורה' (אהרן הלוי). Verba *Sacuti* sunt: ורה' יונה ור' אהרן הלוי ורע נשיאים ור' שלמה בר יוסף... Postquam vero *Sacut* *Jonam Gerundensem* discipulum *Mosis Nachmanidis* (q.v.) dixit (ipsum *Nachmanidem* vero A.1260 mrt. habet, utrumque prave, sec. *Conforte* f.19a), addit annotator *Sam. Schullam*, Nostri exstare patrum quae praeter ineditas senioris exstat in Cod. MS. *Poc.* 280B (u.25b), ubi: אשר הוציאו דבה על: משפחה מיוחסת אשר במלכות כרצלונה וגירונה... היו בהם רבנים אנשי קדש הם וקרובנו ובעלי משפחתנו הרב הגדול הרמ"ב ז"ל והרב הגדול ר' יונה בר אברהם זלה"ה והחוט המשולש הרב ר' יונה בר יוסף זלה"ה ושני להם החסיד החתן המשורר ר' יצחק קשטיון זלה"ה illa vero epistola ipsa procul dubio citatur in epistola *Sal. Zarfati* b. *Abraham* ex Majorca (Cod. MS. *Reggio* 32⁹ f.15b), qui

JONA GERONDI

diserte homonymos „Jona b. Abraham et Jona b. Josef ex Gerona“ (בגירונדה) nominat; cf. quoque Resp. Sal. Ibn Aderet אדם הולדות § 247 ap. *Conforte* f.22a, et *Sal. Duran*, Resp. 291, ap. *Asulai* I p.76 breviter allatum, ad quod etiam alludit *A. Fuld* ad *Asulai* ed. F. a. M. p.155 (ubi recte רשב"ש non ריב"ש ut ap. *Benjakob* II p.168, qui notam illam tam inaccurately recudit remque rursus confudit, ut vix veri speciem recognoveris). Hujus responsi locum habeas integrum: ושאלה איך הוא וקני הרמ"בן ז"ל וגם רבינו יונה בר אברהם ז"ל דע כי רבי אברהם אביו של רבינו יונה ז"ל ואמו של הרמ"בן ז"ל היו אחים וגם היה להם אח אחר ושמו ר' יוסף וגם בנו היה שמו הר' יונה ובחו של ר' יונה בן אברהם ז"ל הייתה נשואה לשלמה בנו של הרמ"בן ז"ל וכשנפטר ר' יונה בטולישלא הייתה בה מעוברת וכשילדה ילדה בן וכן והיה לו לקרוחו משה כשם אביו אמר הרמ"בן ז"ל א"ע שצריך לקרוחו על שמי אני רוצה שיקרא יונה על שם וקני אבי אמו טשום וזרח השמש ובא השמש עד שלא ככה שמשו של זה וזרח שמשו של זה וכן היה הנפק מיניה נכרא רבה והיה רב וגדול בישראל וכנו של זה היה שמו שלמה והיה אביו של אבי אמי [בגירונדה] הר' יונה דיסמאשטרי זצ"ל והו שלמה ייחוסן יונה בר שלמה בר יונה ב"ר שלמה בן הרמ"בן ז"ל ולפי זה אני ששי מורע הרמ"בן ז"ל ורבינו יונה ז"ל בר אברהם ז"ל מרד הרחם מנוחם כבוד וcf. quoque praef. in N.442 (f.2) auctore Salomo Duran jun., sub quo stemma totius familiae (Gerondi, Levi b. Gerson et Duran) adjecturi sumus. — Ex Sacut, vel aliis, sua concoxisse vid. *Gedolja*, ubi Noster Nachmanidis discipulus et matruelis; postquam vero de homonymo locutus est (cf. *W*¹469, ubi דין המסור de „delatore“ vertendum erat etc.), pergit: וזה רבינו ור' אהרן היו מורע (etc.), נשיאים רבינו שמואל היה אביו הכם גדול, ex quibus verbis contortis *W*¹p.489 Nostri patrem Samuel effinxisse vid., pro Abraham, ut legitur in epitaphio etc. Noster vero non alius est ab homonymo (ap. *Abr. Sacut* f.132a, *Conforte* 12a [corr. Indicem], *Asulai* I f.38), discipulo Sal. b. Abraham Montepessulani [quem *Glironidi*, p.328 n.32, ubi verbis שלמה רבינו novus incipiendus erat paragraphus, confudit cum auctore Cod. MS. *Mich.* 298 (sic) Saec. XIV. Barcinonensi!], ut ostendit *Rpp.* (ה"ה V,4, cf. *Jüd. Lit.* 395), novisque confirmaturi sumus testimoniis. In epistola Sal. Zarfatii jam supra allata verbis: אשר כחבו שכנה על הגדול רבי הרב ר' יונה אשר היה מורש דרשות של דופי ודוע וגשלה לכל עדה ישראל כי היה מורש

בעיקרי החשובה יראה וענהו שער י מרה וקרושה בעיקרי החשובה יראה וענהו שער י מרה וקרושה diserte ad opp. Nostri alluditur [cf. quoque notam ad *Esthori* p. XXXI. De Nostri locus est idem ap. *Zz. Z. G.* 560, suppl. in Indice p.591, ubi etiam p.52.565 ad Nostrum pertinet, ut etiam p.127: „Jona Toletanus“ (v. infra ad op.27) citatus in nota 15 ad *Conforte* f.19a!]. Memorabilia omne dubium tollentia de Nostro narrat *Hillel b. Samuel b. Elasar* in epistola excusa f.19b opusculi נגוה [quod *Edelmann* l. c. quasi jam editum citat, sed hucusque ad finem perductum lucem non vidit, cf. ejusdem הפך p. VI, v. quoque *S. Sachs* כ"ח VIII,48], quae breviter excerpta haec sunt: „Jona magnus ex Barcellona“, inquit, princeps fuit et dux (ראש וקצין) malorum in Gallia, scil. combustionis opp. nonnullorum Maimonidis et (non 40 diebus post) Talmudis etc. Parisiis [ca. A.1234], ubi ipse postea publice poenitens sepulchrum Maimonidis petere vovit. Parisiis Montepessulanum „urbem suam“ venit, atque idem votum repetivit publice in synagoga Barcinonensi (כמונפשליר) ויזא משם ובא לו כמנפשליר) עירו ואמר כן בבה"כ של ברצלונה כמנפשליר כל (הקהל), ibique in academia sua sec. constitutiones Maimonidis docuit. Sed dilato per multos annos et fere a memoria elapso voto „punitus est“ (morbo? ונענש), unde ilineri se committit (haecque omnia ex ipsius ore, quem Barc. per 3 annos magistrum audivit, accepit Hillel); Toleti vero a synagogis Hisp. persuasus, ut annum vel duos ibi versaretur, magnam instituit scholam, sed morte abreptus est repentina, quam etsi omnibus Toleti synagogis manifestam, specialius describere se prohibeat defuncti decus et pietas. — Eaque morte forsan Noster „sanctus“ nuncupatur (cf. *Zz.* p.127, in Cod. *Rof.* 1233 epitheton non offenditur, cf. supra et cf. *Marxsch*, Litbl. V,189, corrigendus ex *Conforte* 19b). — Exstant nonnulla Nostri inedita, ut Comm. in Proverbia Cod. MS. *Mich.* 96 (*W*¹p.489 et *Rof.* Diz., qui verba *Sabb.* pervertunt, et cf. *Kürschheim* ad *Asulai* p.105). De עליוה cf. *Asulai* II f.56. Noster est quoque ap. *W*³835d, locusque citatus (quem debeo *Zd.*) ap. Nissim b. Reuben in Nedarim f.81a, ubi סגלה סגלה an sit titulus, vel nuncupatio generalis antiqua, non constat. Noster saepissime ap. Theologos etc. „Rabbenu Jona“ tantum salutatur (*W*³835c, infra op.39), hinc inde cum Jona Ibn Gan-nach (q. v.) confunditur, cf. ad op.36.]

JONA GERONDI

tationes (ררוש) asceticac et ethicae (in 7 sectiones sec. dies hebdomadis divisae); acc. nonnulla alia ethica 4. Crac.

(mense Sivan) 1586.

[Ed. rarissima (cf. *Rebenstein* 429) ff.12 (non 11 ut *W*³837) fors. PR.; Editor anonymus cantor ut vid.

Cracoviensis ex Italia (ש"ץ הק"ק טארץ) פלוני אלמוני prae. seu dedicationem directam ad benefactores Mos. Mardochoi Kohen et Saul Rafaël Karmi (קרמי)

incipit: כִּמְאֵן יִשְׁמְשִׁים הַשָּׁנָה, ubi fors. suum quoque nomen Moses exprimit, se multis superatis periculis ait; cum Cracoviam venerit, ed. molitum esse libri cum aliis ethicis (שאר מילי דחסידים), quae sibi donaverit Natan Ottolengo (q. v.) י"ץ. Accessoria illa nunquam repelita f.9c inscribuntur: מכאן ואילך דברי

מכאן ואילך דברי חכמים „Hinc inde *verba ethica Sapientum*," scil. exhortatio incip. (fere ut excusa nomine Mosi Ibn Esra q. v.)

אברך את ה' אשר יעצני ובדרך אמת הנחני in fine: „Explicit *liber ethicus* (!) etc. Sequitur f.11b initium ex lib.

Josef Ibn Zaddik (q. v.), sed inde a commate: דע לך ... ישמך הבורא (v. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.104 n.8a) ad alium pertinet librum mihi ignotum.

In tit. legitur: ועור נוספו עליהם... דברי חסידות לאחרונים ול' הובא מחדש אל בית הרפום „adjecta sunt verba pietatis posteriorum ... *denuo* proelo mandatum etc.,“ quae phrasis ad Ed. PR. spectare potest, ut jam alibi monuimus. — Liber noster, cujus titulus cum argumento non optime quadrat, incip.: אחריו ה' אלהיכם חלבו (cf. *W*³). Dissert.

3. in nonnullis edd. libri integri speciatim enumeratur in frontisp., v. op.10 sq.]

2. — (sine access., ff.8) 4. Prag. [*Gers. b. Bezael*] (mense *Cheshwan*) 1595.

[*Zz. Z. G.* 279 n.57. Ap. *W*¹p.489* male A.357, atque p.488 ed. *Bas.* 1596 ex *Sabb.*, ubi procul dubio ב pro פ, i. e. Prag. Cat. vet. edd. 1566 et 1609 recenset, posteriori quae re vera respondeat ed. vel quod expl. *Opp.* nescio. Cf. Moses Nachmanides: *Concio*.]

3] — una cum *L. Timoris* op.18-23 (1606.1627.1688.1693.1705.1711).

[Corr. et suppl. *W*¹³.]

4. — (ff.8) [*W*³] 4. Crac. sub *Sigismundo* (mense *Elul*) 1617.

5. — 4. Prag., Abraham *Lemberger* (לשמהה mense *Schebat*) 1623.

[*W*¹: A.323 pro 383. *Zz. Z. G.* 294 n.195.]

6] — 8. *F. a. M.* 1712(?).

[ff.16 „ap. Henschel“ *W*⁴; ed. ex 1717 effectam suspicor.]

7] — ad c. lib. ארחות צדיקים N.3419 (1715).

8. — cum Vers. Germ. Dissert. 3. per Naftali H. b. Jakob Posen (ff.16) 8. *F. a. M.*

(fer. III.12. *Menachem*) Anton Heinscheit. 1717.

[A. בעת ה' (אל) ה' magnum esse debet sec. calendarium atque sec. prae. de qua v. sub Interprete. Cf. *Serap.* p.112 n.379.]

9] — in libro ליקוטי צבי q. v. inter Preces varr. N.3247 (1797).

[Dissertt. *S. Schmiedel* v. ap. *W*⁴.]

10] — Dissert. 3, sub tit. *דרשת הנשים Concio mulierum*; de mulieribus (una cum Dissertt. 1 et 2 sub tit. generali) ad c. *L. Timoris* ut supra op.3. (1606 etc.).

[דרשת הנשים jam nuncupatur in passu auctoris citato a Mos. Negrin in op.12 paulo post locum, ubi ipse tit. hoc libellum nuncupat, alium ad op.31 citaturi sumus. In Cod. MS. Leyd. Warner. 59 (cf. *W*³) dissert. nostra inscribitur: אזהרה הנשים (הדרש הג' והוא):

Admonitio mulierum. Incip. חמור לבית יעקב, כה חמור לבית יעקב.]

11] — (sine tit. speciali) cum Vers. Germ. per Naftali etc., supra op.8 (1717).

12] — cum Expositione Mos. Negrin s. t. דת *Lex mulierum*; una cum Salomo Alammi: *Epistola* q. v. [*Saec.* XVI etc.].

[Bibliographi libellum non recognoverunt, atque de edd. *Sabb.* ap. *W*^{1.3} (ubi leg.: „de quo ad P. I p.882 dicemus,“ scil. *p.*801 n.1601b) corr., ed. *Ven.* enim (quam repetit *De Castro* I p.101) erronea etc. Libellus ipse a nonnullis Commentatori tribuitur, qui initio ei ab argumento titulum se dedisse dicit (אמר)

העזיר משה נגרין כהיה שמנלה כפר ואת אשר יסדה אל ענין דיני נדה היה יסודה לכן דת נשים שמתי שמה והמחזיק בה ישא ברכה אמר רבינו יונה ז"ל כה

דרשה in nota finali maxima Nostrum in דרשה (cf. op.10) et *Ahron Gerondi* in Comm. tatione parva de menstruatione (אשר) rem breviter tractavisse ait, unde se hanc suam dissertationem adornasse (ולכן)

etc.] (סדרתי ואת האגדה אשר עניני דיני הנדה וזכרה v. *spur.* op.41 sq.)

13] *הירושאים Novellae* (per discipulos redactae) in Isak Alfasi: *Regulae* in tract. Berachot q. v. (1509 etc.).

[*W*¹, ut plurimi Bibliogr., op. פירוש *Comm.* nuncupat, de discipulis cf. *Asulai* I p.182 sub הלמודי ר' יונה]

JONA b. GERSON

37. — (sine access., ff.40) 4. *Constant., David et Samuel Nachmias* (1. *Adar* II. אדר"ה 1511. [Non 1516 ut *W*^{1,3} (ubi ff.39, sed ultimum est ב, quamquam ff.10 ultima non optime numerata sunt), *Mich.* 4665 et *Catal. Bibl. Bodl.* IV,490a, v. *Rof.*, Ann. p.6 n.25 (*Zz. Z. G.* 222), qui non dubitat, quin in epigr. Bajazeti imperium subjiatur; quod vero a Cod. inspiciente negatur. — Ed. rara.]

38] — acc. *L. Timoris* (ff.46) 8. *Ven.* 1544. [*W*¹. *Mich.* 4666. *Typograph. de Farri* suspicatur *Zd.*]

39. — acc. idem (f.38b-44) 4. *Crac., Isak b. Ahron* (שלמה, fer. IV.12. *Adar*-5. *Elul*) 1581. [*W*^{1,3}, ubi nomen typogr. corr. Ed. pulchra non frequens. — Edd. 1606 et 1627 ap. *W*³ sunt *L. Timoris* etc., v. supra opp.18.19.]

40] פירוש *Commentarius* in tract. *Talmud.* Abot N.1493 (1848).

[Ed. turpissima, v. *Zedner* ad Abraham Ibn Esra in *Esther* p.12, ubi etiam de Cod. MS. *Mus. Br.* et de ed. — certe efficta — 1726. Codex MS., ex quo nostra facta est, nunc exstat inter Bod. n.598. *W*³ 835c opus sub Jona incerto recenset, *Gg. Mos. b. Maimon* p.59 n.38 ed. non novit.]

SPURIA.

41 איסור והיתר (הארוך) *De illicito et licito* [major]; cum *Animadvv.* per Asarja b. Simon 4. *Ferr., Abr. Usque* קריה, fer. II.11. *Adar* II.) 1555.

42. — cum Notis MS. [*W*³ ad. 1775e. *Rof. Ferr.* p.41. Auctor discipulus suppositor Israelis Isserlein (Saec. XV.), v. *Asulai* II p.10, adde I p.140 sub רמב"ן, ubi Jona posterior, cf. *Zz. Z. G.* 161, cf. *B. Beer*, *Litbl.* IX,807; *Zedner* loco modo citato.]

43. — u. s. 4. *Prag.* (בשר בחלב) 1784.

5860 JONA b. Gerson.

פירוש *Comm.* in הוספה N.4087 (1799).

JONA b. Jesaia v. Jona Teomim *Avus*.

5861 JONA b. Josef. [Auctor et op. suspectiss. *Plant.* ap. *W*¹839.]

1] קול יונים *Vox Columbarum*, Conce.

4. *Salon. s. a.*

JONA b. Josua v. Jona Teomim *Nepos*.

5862 JONA Land-Sofer (*Scriba provinciae*) b. Elia, Pragensis [Mrt. aetate nondum matura A.1713 sec. *W*³835f.]

1. בני יונה *Filii Jonae De constitutionibus ad volumen Pentat. spectantibus* 4. *Prag.* 1802. [Cf. lib. מאורי אור citatum ab Elia b. Asriel ap. *Asulai* II p.84. Corr. A.1803 ap. *Rebenst.*]

2. כנפי יונה *Alae columbae* (seu *Jonae*) Nov. in *Jos. Karo: Mens.* II f. *Prag.* 1812.

3. מעיל צדקה (שו"ה) *Pallium justitiae Resp.*, acc. *Mathematica* nonnulla; edid. *Jomtob b. Jona Bunzlau* (Landsofer) [anon.]

4. *Prag., Jehuda et Lipmann, jill. Mos. Bak* (פלאה) 1756.

[Nomen auctoris laudant approbationes, cf. *Asulai* I. c.]

4] צוואה *Testamentum ethice*; ap. Abraham b. Reuben: *Via bonorum* q. v. [*W*³835f] (1717).

5863 JONA b. Moses Benjamin Seeb, Archisyn. טרלא prope Lublin.

1. עלה דיונה *Folium columbae* (seu *Jonae*) Nov. in tractt. *Talmud.* nonnullos Ord. *Nesikin*; corr. Samuel b. Jakob פפיש *Cracov.*, *Judex Fürth* [*W*³839d] f. *Fürth., typogr. defuncti Josef b. Salman Schneior* (כפיה) עלה דיה, fer. III.3. *Kislew*-20. *Tebet*=17. *Jan.*) 1693-4.

5864 JONA b. Moses Sobrtin. [Saec. XVIII.]

מן חינוך קטן v. inter Anon. N.3543.

5865 JONA Teomim [*Avus*] b. Jesaia. [Rabb. variis locis per 53 annos, mrt. Metis 16. April. 1699, sec. *Zz.* ap. *Liebermann*, *Deutsch. Volkskalender* 1853 p.68. *Carmoly* (ap. *Jost*, *Annal.* II p.80) ex necrologo (?) Metensi 26. Schebat 1670 [non 1630 ut Rev. or. II,172] se accepisse praetendit! (cf. op.2). Opus MS. (*W*³p.375) v. in Cod. MS. *Opp.* 596Q. — Filii Nostri sunt Chiskijja Teomim, Isak M. Fraenkel et Josua Ph. Teomim.]

1] ניםקים *Annotationes* in David b. Samuel: *Ord. aurei.* in *Mens.* IV. q. v. [*W*³842] (1692).

2. קיקיון דיונה *Kikajon Jonae* Nov. in 3 tractt. *Talmud.*, acc. nonnulla nepotis, *Jonae Teomim* 4. *Amst., Uri Phoebus*

(הלפניה), *fin. fer.* V.2. *Schebat* (הלפניה) 1669-70. [*W*³ ed. 1677 se vidisse praetendit.]

3. — cura Eliae b. Asriel et fratris Nisan f. *Han.*, [*W*^{1,4}]

Baslanssen (לסדר לא הבערו אש) 1712.

[Compend. ההלה הכבה 8. *Amst.* 1713 ap. *W*³ ex homonymo op. Jakob Chagis (q. v.) effictum vid.]

JONATAN b. JOSEF

5869 JONATAN b. Josef, Lithuanus. [A.1725 Ham-
burgi oculorum usu orbatus (W). De op. MS.
טשיבה נפש v. *Ghirondi* p.184.]

- 1] **ביאור** *Comm.* in Abraham b. Chijja: *Forma
terrae et aliorum opp.* q. v. [W³844c] (1720).
[Insertae sunt Annot. Mard. Jafe et Manoach Hendel.]
2] **ישועה בישראל** *Salus in Israel* *Comm.* in
Moses Maimonides: *Repet. legis* De novil. q. v.
[W] (1720).

5870 JONATAN Kohen b. David ex Lunel. [A.1211
Palaestinam petivit (Zz. ad Benjamin p.255, cf.
Carmoly, Itiner. p.137, cf. p.122). Idem est
Noster ap. W¹⁻³783, ³844b, ¹844, ubi ש"ץ male „Mi-
nister Synagogae“ pro שרדו בורו „quem servet
Deus“ (Zz. Z. G. 452) et male Jochanan ap.
W¹817. Cf. *Rof.*, Diz. (p.84); *Asulai* I f.35 et II
f.83 et 86, cf. p.162 n.2 contra *Abr. Sacut* (f.132a
ed. Crac.), qui Nostrum A.1205 mrt. fert.—Cf. ad
Codd. MS. *Opp.* 802-3Q. (W¹780. ³848b) et *Mich.*
686, et Add. ad *Uri* 239. V. quoque sub Jehuda
Charisi opp.23.28 et sub Meir Abulafia op.3.]

- 1] **פירוש** *Comm.* in Isak Alfasi: *Regulae*, tract.
Erubin q. v. [W¹817.783] (1522 etc.).

JONATAN b. Natan v. Jonatan Eyben-
schütz.

5871 JONATAN b. Usiel. [Discipulus R. Hillel,
Saec. I. Vide citata sub op. — Pseudo-Jonatan
in Pentat. v. N.1094.]

תרגום *Targum* v. Biblia Chaldaica N.1101 sq.

5872 JONATAN Winkler b. Isak, Nikolsburgensis.
ליקוטי ההלכות (una cum Jehuda L. b. Mos. Sa-
lomo), v. sub Biblia N.828 (1717).

JOSCHIA=Josia q. v. et cf. sub Josua.

 JOSE (יוסי) abbrev. ex Josef q. v.

5873 JOSE b. Chalafta (חלפתא, non: Chelpeta), Zip-
porensis. [Saec. II.¹, vel A.160, sec. Zz. G. V.55.
Auctores veteres v. אב. *Groddek* ap. W⁴p.1029 et
W¹p.848 p.492 sq.; cf. *Rof.*, Diz. (p.74) et v. ad
op.1.]

1. **סדר עולם (רבה)** *Ordo mundi (major)* *Chro-
nicon*; acc. סדר עולם וטא [v. op.12], סגולה הענינה
(N.3723) et Abraham b. David Levi: *L. Tra-
ditionis etc.* ED. PR. 4. Mant.

[*Samuel Lathif*] (A. *Cheschwan* (החשבן) 1513.
[Ultimum lib. סגולה הענינה album, sed continuatur

plagularum numerus. W¹p.497.³p.376.⁴p.1030. *Rof.*,
Ann. p.7 n.33. Zz. Z. G. 250. Ed. rera. — Nuncupatio
„major“ et „minor“ forsan indicat: vetus et recens
(*Jud. Lit.* 359 n.1). De op. nostro v. *Jud. Lit.*
p.372, ubi praeter rem suspicatus sum, Cod. *Uri* 390
(et apograph. ap. *Nicoll* Cod. hebr. 14¹, cf. W³) op.
edito integriorem esse; cf. quoque ad Cod. *Opp.* 627Q.
et quae de systemate chronologico libri nostri disserit
Lepsius, die Chronologie der Aegypter, Brl. 1849
p.363, quae latuisse vid. *Graetz* loco citando infra
ad op.12. Cod. *Vindob.* XXXVI ap. *Deutsch* p.42 est
procul dubio „Chronolog. hebr.“ sine mutilis ap. *Lam-
becium* (ed. I.) I. p.178 ap. W²p.1393 n.548 s. v.
יום העתים

2. — (sine access.) 4. *Constant.*
sub *Selim* (fin. fer. IV. 3. *Kislew* 5177) 1516.

[Ed. hucusque ignota nuperrime acquisita, ff.14
sine frontispicio, lit. rabb., tit. tantum סדר עולם, capp.
non numerata, sed in fine ejusque cap.: שלוק פירקא
ante cap. 21: בבא חגיגה; f.8a in fine cap. 19 decur-
tatur inde a verbis שלוש ושמונה לעזיה המלך סלך
De ed. hebr. Lat. Münsteri A.1524 v. infra ad op.17.]

3. — (cum access. ut ed. 1513) [W¹] 4. *Ven.,
Giustiniani* (הש"ה-fer. VI. 1. *Kislew* 5306) 1545.
[Particulae offenduntur separatae, ut in Codd. *Opp.*
160Q. 827Q, cf. sub Abraham b. David p.676. De
ed. סגולה הענינה *fict.* 1601 v. sub N.3723.]

4. — u. s. (ff.132) 8. *Bas., Ambr. Froben* (בשלה) 1580.

[Ed. prava castrata. W¹, et cf. sub Abraham b. David.]

5. — [major et minor] cum Gilb. Genebrardi
Vers. Lat. et Notis

8. *Bas., Ambr. Froben* 1580.

[In tit. tantum *Chronologia major*, sed sequitur
p.288 etiam *Chronicon minus*, textus idem ac in ed.
hebr. cum accessionibus aliis (op.4). W¹p.498, cf.
p.42 notam et ³p.29. — Genebrardi (q. v.) Vers. Lat.
sine textu jam excusa est A.1578 etc. — *Clarkii*:
Seider Olam (1694), Catal. Bibl. Bodl. IV, 430a, ad
librum nostrum omnino non spectat.]

6. — (sine access.) cum J. Meyeri Vers. et Comm.
[W¹] 4. *Amst.* 1699.

7. — (cum access. ut ed. 1545) 8. *Amst., S. Proops* (סלאה) 1711.

[ff.79+1, ultimo f. Editor tantum laudatur *Hirsch
Szczepczescin*, W¹⁻³ et ³p.1198.]

8. — (maj. et min. et סגולה הענינה) cum Jakob
Emden *Comm.* (et notis marg. atque Comm.
MS. per B. Goldberg) 8. *Ilamb., Christ. Simon
Schwöder* (סגולה הענינה init. mensis Nisan) 1757.

JOSE B. CHALAF TA

9. — (sine access.) cum Eliae Wilna Comm; edid. Mendel b. Bendet 8. *Sklow*. 1801.
 10. — (impf. in fine) cum B. Goldberg Annot. MS.
 11. — (sine access.) cum Chanoch S. b. Josef Comm. duplice: *Ramus Josefi* et *Arbor Josefi* et Indice: *Manus Josefi* 8. *Wilna* (הר"ה) 1845.

[OPUS SUPPOSITIVUM]

- 12] סדר עולם וזמא *Ordo mundi minor* Recapitulatio brevis et Continuatio operis praeced. per Anonymum; una cum eodem opp. 1.3.4.7.8 (1513.1545.1580.1711.1757).

[De opere hoc sub N.3969 tractandum erat, sed edd. separatae paucissimae, atque de auctore simul disserere solent Bibliogr. Quae de auctore supposito Josef Tob-Elem (q. v.) ex David Gans (ad A.4881) afferunt *Groddeck* (ap. *W*¹p.1030, cf. *p*.497) et *Asulai* II f.48 s. v. nomine Mos. Isserls, miro exorta sunt errore, in hujus suppl. ad יחזקין enim (f.164b) non legitur: סדר עולם וזמא, ut citat Gans et interpretari vult *Bloch* (Raschi p.24b), sed סדר עולם „adornavit chronologiam“, quod ad סדר הנאים וזמוראים (N.3972) retulerim, cf. opp. homonyma ap. *Asulai*. Nostrum non ante Saec. VIII. compositum („ausgearbeitet“) est, quia in fine 8 generationes post A.520 numerantur, et forsitan non ante A.804, si idem nostrum est „*Seder Olam Saboraeorum*“, ex quo hic A. alibi citatur; unde etiam interpolatio in fine Chron. majoris, ubi A.1117 Contract. (=805 Chr.) occurrit, eidem auctori adscribi potuerit. Haec est (excerpta) argumentatio *Zunzii* (G. V. 138), lucida et minime ambigua (cf. quoque ad Benjamin p.243, *Jüd. Lit.* 391, *Rpp.* פתח 157: „tempore Gaenorum primorum“ בהחלה (ישיבהאנתי). Idem (p.139) passum in libro nostro, ubi A.1121 (cf. *Gedalia* f.30b ed. Amst. ap. *W*¹p.496, ubi סהר contra vocis sensum communem cum *Meyero* de „conjunctione“ operis utriusque exponitur, cf. *Rof. Diz.*) interpolationem habet, ut alios nonnullos. De Chronologiae majoris auctoritate nullibi dubitat *Zz.*, imo diserte (G. V.85) omnia recentiora (cf. *W*¹p.495) Interpolationes dicit. Unde nescio an confusionem, vel fraudem, vel confidentiam magis mirer auctoris historiae Judaeorum nuperrimi (*H. Graetz*, Geschichte d. Juden, Berl. 1853), qui „excursum de Seder Olam rabba“ (p.537) phrasi orditur generali: „Die Manier, als alt bezeugte Schriftwerke für jüngern Ursprungs zu halten, weil sich Nachrichten von jüngerem Datum darin befinden (die doch sehr wohl Interpolationen und Glossen sein können), ist in Bezug auf das Chronicon des *Seder Olam* (sic) gewiss am meisten un-

gerechtfertigt.“ Testimonium superfluum avertit de auctore Jose, ex ipso Zunz petiit, et librum patribus ecclesiae notum habet (quod modo ap. *Frankel*, Monatschr. III,315, conclusione tamen minime firma, probare putat), Chronicon majus imperf. in fine ex minore supplendum dicit, pergitque: „Die Worte אלפא ק"ו לויים, welche Zunz bestimmt haben, das Werk (!) in das 9. Jahrh. zu versetzen, hat schon de Rossi (!) richtig als Interpolation erkannt“; quibus verbis lector credulus persuadendus erat, *Zzium*. a sententia Asariae de Rossi recedere, atque Chron. majus Saec. IX. compositum habuisse, revera *Zz.* interpolationem hanc auctori Chron. brev. tribuit huncque ergo A.805 vixisse dixit! Dein ipse auctor (p.538) Chron. brev. non Saec. IX. sed post redactionem Talmudis compilatum fert (atque non paullum post, si argumentatio ab incongruentibus numeris etc. non futilis habenda!). Pergit denique: „Für die Echtheit und Historicität des *Seder Olam* (!) spricht aber ganz besoders jene interessante Notiz, aus welcher Zunz (l. c.) die Unechtheit desselben (!) und die Lebenszeit von dessen (!) Verfasser im Jahre 805 beweisen wollte etc.!!“ Quae sequuntur passum exponunt, qui eum sequitur, quo A.805 occurrit, atque simul a *Zz.* interpolatio ferebatur, ejusque expositio diversa minime ad tempus Chron. majoris seu minoris attinet, ut auctor in fine ad obscurandas praestigias suas argumentari praetendit; nihil enim obstat, quin notitiae veteres in op. recentiore occurrant etc.; sed de ostentatore satis, qui secundum adagium hebr. vetus „arbori magnae se suspendit.“]

13. — („Hebraeorum breve chronicon etc. usque ad 1112“; scil. adjecta parte ex Abraham b. David: *J. Traditionis*); capita R. Mose b. Maimon de rebus Christi Regis [i. e. *Repetitio legis* lib. XIV, tract. V cap. 11.12]; collectanea Eliae Levitae [ex *Meturgeman* rad. משה] et Jakob [Chabib] b. Salomo [Ocul. *Jakobi* in tract. Synhedrin cap. Chelek]; hebr. [excepto Jakob Chabib] cum G. Genebrardi Vers. Lat. [*W*¹] 8. *Par.* 1572.

[Offenduntur forsitan etiam expll. hebr. tantum, ut *Opp.* 670., nisi Latina pars ibi evulsa est.]

- 14] — (sine access.) cum G. Genebrardi Vers. Lat.; ad c. op.5 [*W*¹.4] (1580).
 15] — u. s. p.32 lib. Adventus Messiae C. J. Imbonati ad. c. ejusdem Bibl. Lat.-hebr., seu P. V. Bibl. magnae Rabb. J. Bartoloeccii q. v. [*W*¹.4] (1694).

[Edd. Lat. sine textu hebr. (1684 etc.) v. sub G. Genebrardus.]

JOSE b. JOSE

16] — hebr., adjectis Annis creationis etc., ad c. Abraham Sacut: *Genealogia* q. v. (1581.1717). [Meyerus ap. *W*¹ ed. 1580 (i. e. 1581) omnium accuratissimam judicat. *Groddeckius* ap. *W*⁴ cap. XVIII Chron. maj. addit, est vero ex lib. *Fundam. mundi* Isak Israeli jun. q. v.]

17] — (truncato fine) cum Seb. Münsteri Vers. Lat.; p. 10 lib. הכמה המולות N. 3545 [*W*^{1.3}] (1527). [Fragm. de Regibus Judae et Israel hebr. et Lat. exstare in *Crit. sacr.* Anglican. II p. 2202 ante Comm. in Jesaiam Münsteri ex ed. *Bas. s. a.* 4. dicit *W*¹ p. 498; ap. *Groddeck.* ap. *W*⁴ p. 1030 pag. non additur, in ed. *Lond.* 1660 in vol. IV exstare didici; au *W* ad edd. *Amst.* 1698 vel *F. a. M.* 1698 referendus sit nescio. — Ex hoc fragm. vel ed. nostra 1527 efficta vid. ed. Hebr. Lat. *Olam Rabba* 4. *Bas.* 1524 ap. *Bart.* III p. 749 (ex quo *Groddeck.* l. c., *Buxtorf.* Bibl. ed. 1708; *Rof.*, Ann. p. 26 n. 149), de qua jam dubitat *W*¹ p. 498 (*sic*) in nota, ubi male Münsterus in ed. 1527 (v. *W*³) sequi dicitur ed. *Venet.*, quae A. 1545 excusa est!]

JOSE b. Jose cf. sub Josef Ibn Abitur.

JOSEF. [Auctor fict. lib. בעשיה ופיפורים, de quo v. sub Isak Akrisch p. 1086 op. 7.]

5874 JOSEF [*dub.*].
יורק Supplic. Germ. inter Prec. Coll. N. 3209.

5875 JOSEF b. . . . ? [Jakob b. Naftali eum בן יוסף filium amitae seu matererae nuncupat, hymnum cum apud se urbe Gnesen fuerit composuisse dicit.]

Elegia in martyres Nemirow A. 1648-50, incip. אל
טלא רחמים שוכן בנכחי מרומים
tali: *Hereditas Jakobi* q. v. (1652).

5876 JOSEF b. Abigdor, Rabb. Tarnigrod etc.
1. הבניה אות יוסף *Forma literae Josefi* Nov.
halachicae f. *F. a. O.* [יורק] 1752.

5877 JOSEF Ibn Abitur (ceterius Abi Thaur) b. Isak, ex Merida, Cordubensis. [Sacc. X.². Apud Mos. *Ibn Esra* (Cod. *Uri* 499 f. 31a) legitur ועלי אהרןם טבקה האניה אשבה טנהם נבלא ואפצה קולא נחו ר' יוסף בן שנטאש (*sic*) אלטנכו באבן אבי תור אלמארדי הם אלקרטבי יר' יצחק אבן נקמלה ור' יצחק [leg. אלוסאניאן] (= מר) שאל אלסאניאן [אלסאניאן] ergo sectam, seu generationem, primam poctarum etc. (usque ad Menachem b. Saruk) excepisse dicit se-

cundam facundiozem etc. ut Josef b. Schantasch (?) cognomine Ibn Abi Thaur, Isak Ibn Gikalilia et Isak b. Saul [magistrum Jona Ibn Ganach]. Cognomen Arab. ابو ثور cf. e. g. ap. *Ibn Challikan* n. 2 (p. 121 specimin. per Tydemann), unde non Abitor, Avitor etc. pronunciandum (cf. quoque S. Cassel ap. *Frankel*, Zeitschr. III, 236, et *Histor. Versuche* Berl. 1847 I p. 37). Nomen שנטאש puncta habet super utramque literam ש, ut in proxime praecedente רוש (cf. Dunasch); ex loco nostro effictus est vero „Menachem b. שנטאש“ (repetito male nomine Menachem, pro Josef, ap. *Gagnier* ap. *W*³ p. 3, ubi vocem שנטאש male expressam habuit Zz., *Gg.* Zeitschr. II, 306). Praeterea ubique hoc nomen scribitur שנטאש (ap. Abr. b. David) vel שנטאש, סנטאש, a Bibliographis pronunciatur Satanas, vel Stanas etc. (*W*^{1.3} 910), unde *Lebrecht* (Litbl. V, 702) Nostrum Satanam ad analogiam Arab. Scheitan (cf. Ibrahim Scheitan in Abyssinia, „das Ausland“ 1844 p. 839) ab adversariis cognominatum, scriptionem שנטאש genuinam seu correctiorem putat (ap. *Frankel*, Zeitschr. III, 43), sed conficitur (*ib.* p. 433) cognomen id ap. auctores hebr. uonini patris (Isak) juugi (vocem הירוע, rursus male vertit „notus“, pro „cognominatus“, v. quae jam rectius suspicatus est *Gg.* l. c., cf. *Serapeum* 1846 p. 43, *Jüd. Lit.* 416 n. 46, et supra p. 1061 ad N. 5282). Auctor allatus, inter omnes qui de Nostro loquuntur supremus, ut postea Charisi, ipsum patrem nominare vid. שנטאש, ubi ש forsan Hispanico S respondet, ita ut Santas pronunciandum esset, quod vel superstitione in Satanas mutatum, vel contra; similem praeterea literae sibilantis transpositionem offendi in nominibus Baschrut et Kastar jam alibi monui (Zeitschr. d. deutsch. morgenl. Gesellsch. VII, 552); cf. quoque Josef דשנטאש urbe Acco degentem, cui Responsa (I, 346 sq.) misit Sal. Ibn Aderet. — Nostrum A. 970 (1010 ap. Zz. l. c.) Damascus petisse ibique mortuum esse, auctor est Abr. b. David, unde quae idem auctor de Nostro et „Hai Gaon“ narrat, chronologice non bene quadrant, ut monuit *Lebrecht* l. c., cf. *M. Sachs* l. citando p. 250, *Cassel* ap. *Ersch.* Encykl. s. v. S. II vol. XXXI p. 44, qui postremus tamen p. 45 ad nomen „Hai“ nihil notat. De op. Nostri Arab. in Talmud etc. v. praeter citatas sententias varias ap. *W*¹ 910. p. 718; *Jost*, Gesch. VI, 128; *Dukes*, Beitr. p. 46; *Sprache der Mischna* p. 16; *Brück*, Pharis. Volkssitten p. 20. Procul dubio loco Nostri (ut suspicatur II² p. 718)

JOSEF b. ABRAHAM

Chanoch auctorem op. Arabici habet Salomo b. Josef Ibn Jaakub (in praef. ad Vers. Mos. Maimonid. Comm). Nostri Hymni nonnulli partim excusi in edd. Prec. fest. etc. confusioni ansam dederunt Nostri cum similibus auctore Jose b. Jose, ut monuit Zz. in dissertat. speciali l. c. [quam potissimum repetit *Fürst*, Litbl. X, 198], postremum vero recentiorum Provinciale habuit; multo superiorem demonstravit *Dernburg* ap. *Gg. Ztschr.* V, 401, ejus *Seder Aboda* detexi in Siddur Saadjae Gaon MS. q. v. Utri eorum nuncupatio היהורם „orphanus“ (?) revera pertineat, decidere non auserim, antiquiori tamen, cujus nomen idem est ac patris, potius tribuerim; cf. Isak בן אליהורם Saec. XII. ap. *Iuzz.*, Virgo p. 20. — Postquam haec scripsi, nactus sum Comm. *Menachem Meiri* in Abot modo editum, ubi in praef. Noster אביהורם ו' scribitur, quod ex אביהורם corruptum non vult Editor f. 41b, provocans ad dissol. *Iuzz.* sub proelo sudantem; sed אביהורם ex היהורם אביהורם agglutinatum habuerim.] Hymni nonnulli; hebr. p. 9, Germ. p. 40 ap. M. Sachs: Die religiöse Poesie etc. q. v. (1845).

JOSEF b. Abraham v. Josef Athias et Josef Chajjun et Josef Gikatilia et Josef Morpurgo et Josef Stella et Josef Ibn Wakkar.

5878 JOSEF b. Abraham Isachar Baermann Kohen סינקרם (?). [*W*²p. 1177 (sic) male: „cura Abraham J. B.“.] Vers. Germ. Cantici; v. inter Biblia Germ. N. 1214 (1711 etc.).

5879 JOSEF b. Abraham Kohen Corfiota (Corcyrensis) ex Romagna. [Cf. sub Josef Kohen b. Josua.]
1) מושעות אל *Auxilia Dei* Comm. in Hoschana-not N. 2756-7 [*W*¹3858] (1598.1603).
2) שבה (sic) טעם למוסף תקנה *Ratio Musaf etc.* [ff. 8, cum frontisp.]; ad c. op. 1 N. 2757 (1603). [*Hyde* ap. *W*¹. *Nepi* p. 183 pro תקנה, ut exprimitur in lit., legit (seu emendat) תכנה שבה, i. e. precatio sic incipiens inter preces Sabbati; particula haec in solo Cod. Bodl. (Catal. II, 429b) exstat, desid. vero in Codd. *Opp.* et *Mich.*, ut in ed. I N. 2756 in Cod. unico mihi noto.]

5880 JOSEF b. Ahron, Rex Chazaraeorum. [Saec. X. med., v. sub Chisdai.]
מכתב seu אגרת *Epistola* ad Chisdai b. Isak. q. v.

JOSEF b. Akiba v. Josef b. Simon Akiba

5881 JOSEF Ibn Akinin (עכנין, עקנין), seu Josef b. Jehuda b. Josef b. Jakob (Judicis) Sefardi (*Hispani*) Barcellonai Ibn Simon, apud Arabes: *Ibn Scham'un Abul Chagg'ag'* (*Hadschadsch*) *Jussuf b. Tachja b.* [Abu?] *Iskak el Sebt el Magrebi* (ex Ceuta Mauritanus), Medicus. [Mrt. Halebi A. 1226, discipulus celeberrimus Maimonidis, qui pro eo lib. *Doctor perplex.* composuit ca. A. 1190, postea medicus Malek al-Thahir Gazi. — De Nostro uberius disserui, citatis ubique auctoribus, novaque suppeditans plura ex Codd. MS., s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p. 45-58 (p. 48 lin. 13 pro aristocrat. leg. aristotel., nonnulla a redactore in compd. redacta sunt), quorum nonnulla in Add. ad Codd. *Uri* laudandos locum habebunt idoneum, unde hic generalia ad fontes et nomina pertinentia breviter notabimus. Auctor unus nimirum propter nomina in opp. variantia et fontes etc. apud Bibliographos hucusque omnes duobus vel pluribus occurrit locis, ipse *Munk*, qui primus Nostrum quasi ex mortuis resurrexit, ultimus Dichotomiae pertinaciter adhaeret, quam primum non ita confidens stilit; v. ejus: „Notice sur Joseph ben-Jehouda“ ex *Journ. Asiat.* 1842 separatim excusam (ex initio Germanice ap. *Fürst*, Litbl. III, 807; addenda per *Dukes*, Litbl. IV, 139), et quae ad recensionem meam (ap. *Frankel*, *Zeitschr.* 1845 p. 76, 108), reclamazione nimis irritatus, ut vid., reposuit ap. *Cahen*, *Archives Israel.* 1851 p. 320 (*Ersch*, l. c. p. 58). Cf. quoque *Geiger* (partim sec. *Rapoport*) in periodico *Literaturblatt des Israeliten* 1846 p. 135; ex *Munk* nonnulla repetit *Renan*, *Averroes* p. 143 et 23, ubi Juda pro Josef b. Juda. — Vulgare sed nondum explicatum est nomen עקנין (*W*¹3947, *Uri* 346³, cf. *Ersch* l. c. p. 50. *Rof.*, Diz. storico degli autori Arabi p. 106 et v. infra ad op.), cujus loco עכנין (*Achinin*) ap. Salomo Alammi in epist. ethica (in ed. modo a *Jellinek* curata p. 23 verba uncis inclusa ab editore adjecta sunt), Abr. Sacut f. 131b (99a ed. Amst.) et Cod. MS. ap. *Munk* p. 8. (סיבן טוב) עקנין citatum v. in Cod. Leydensi *Scalig.* 10, f. 112b.) Ex eo, vel alia ex confusione, effictum, vel ex consuetudine (cf. *Zz. Gg. Ztschr.* II, 306 cf. IV, 388, *Jost*, *Isr. Annal.* I, 306.) adfectum est nomen Kohen (*W*¹3853, *Uri* 131, *De Castro* I, 622 inter auct. incertae aet., *Rof.*, Diz. p. 84 [cf. *Gg. Ztsch.* IV, 439], *Ghirondi* p. 193). Ad

JOSEF ALBO

- fonte) et Annal. p.45, postremo loco male corrigitur *W*, qui addit „quamvis *Gedalja* f.61 (48a ed. Amst.) et cum iis [rectius „eo,“ scil. *Gedalja*] ex aliorum sententia Plantaviti obitum referat in A.1390.“ *Gedaljam* ipsum Nostrum N. 1370 (ק"ל) defunctum habuisse monet *Rof.*, sed forsā ק"ל ex ג"ק (1430) corruptum (cf. *Schlesinger* l. c.), idque errore ex Sacut petillum habeo. A.1433 ipsum Nostrum viventem laudat Sacut linea 5. post locum citatum, ut monet *Schlesinger*, qui tamen non advertit, passum de Abrahamo corruptum videri; et Nostrum A.1444 adhuc viventem habet (quod repetit *Dukes*, Litbl. VIII,82), nimis in-nixus praef. ed. 1544, ubi auctor fere 100 annos antea defunctus dicitur; jam typogr. ed. I. A.1485 auctorem minus 70 annos habuerat (cf. *Rof.* l. c.), ex eadem praef. vero passus initialis mutato anno recusus, et quidem ex ed. repetita A.1522, unde pro 70 male substitutum 100! Neque Noster jam A.1360-5 natus esse debet, ut *Schlesinger* ex praeceptore Chisdai Crescas (q. v.) concludit. Ejusdem opus antichrist. Hisp. (cujus Vers. per Josef b. Schemtob nuper detexi in Cod. Leydensi *Warner*. nunc 64) forsā Nostro adscriptum est a Sacut, ap. *Rof.*, Biblioth. antichrist. p.14 (ap. *Schlesinger* p.XVI,664); unde מאה דפים *Centum folia* re vera ad op. excusum spectaret.]
1. **העקרם ל' L. Fundamentorum** (rectius *radicum*) De articulis fidei, contra Maimonidem. ED. PR. f. *Soncino*. [*Israel Natan Soncino*] (fer. II.22. *Cheschwan*-21. *Tebet*=29. Decembr.) 1485. [Ff.107. Typographi simul praefatoris nomen adjecimus ex praef. II. op.4. A.1486 male exprimunt *W*^{1.3.4}862 ipseque *Rof.*, Annal. 44 (cf. *Saraval* n. XX), qui (etiam in Diz.) monet, cap. antichristianum 25 vel etiam 26-sectionis III (quae *Epistolam* Prophiat Duran sequi putat *Saenger*, ap. *Frankel*, Monatsschr. III,325) in plurimis expll. non modo hujus sed etiam sequentium non castratarum (quarum tamen plura vidi expll. integerrima) ab Inquisitoribus [forsā etiam ab ipsis Judaeis, cf. *W*¹p.504 not.] evulsa esse. Praeter expl. Opp. 929F. aliud conservat expl. Bibl. Bodl. (Catal. I,36a). — Confutationem cf. sub Genebrardus. — De op. praeter *Schlesinger*, l. c., cf. quoque *Munk-Beer*, Philosophie etc. p.35.83.117 et *Gg.* „Proben“ II ap. *Bresslauer*, Deutsch. Volkskalender 1852 p.46.]
2. — f. min. *Salon*. (4. *Kislew* פאר) 1520. [Ed. rarissima, lit. rabb., neque typographus neque ed. praeced. commemoratur; praef. typogr. ed. I desinit verbis הנה השיער מה שרצינו בו בזה המקום „haec sufficiunt

- hoc loco,“ quae hic ita mutata pergunt: בזה „haec urbe Salonichii“ *W*¹p.503. *Rof.* Ann. p.22 n.110. Ex nostra, quae in Cat. vet. f.35a, ut quoque ed. Sonc., in fol. fertur, ed. *Malona* (ex סאלוני) 1521 effinxit *Schlesinger* p.XV.]
3. — „Ed. II,“ per Don Salomo b. Juda Walid (וילי) Sefardi (פאר) 1521. 4. *Ven.*, *D. Bomberg* (פאר) 1521. [Ed. prava, v. ad. ed. sequ. *W*^{1.3}. *Rof.* Ann. p.22 n.113.]
4. — „Ed. III.“ 4. *Rimini* (רימיני), *Geronimo alias Gerson Soncino*. 1522. [Ed. rara, plagg. 37. Tit. verso praef. ed. 1485 excipit alia, quae initio alterius auctorem typographum nominat, ed. II. (i. e. op.3) turpissimam habet, praefator sese ipsum nominat: יירוניטו איש „minimus typographorum Geronimo Soncino, nominatus semper Gerson b. Moses.“ Sequitur pp.4 specimen erratorum in ed. „secunda vice a Don Salomo גליטי [Gualiti pro Walid] curata, usque ad finem sect. II, ergo ap. *Schlesinger* p.XV nota 4 pro „No.2“ leg. 3. Hinc suppl. *W*¹p.503,504,³p.381*,⁴ (ubi de ed. fict. *Arim*. 1486); *Rof.* Ann. p.24 n.131 et Sacc. XV. p.158, ubi nomen Hieron. emendat, quia expl. suum initio imperf.]
5. — edidd. Jehuda b. Isak Levi Aschkenasi et Jechiel b. Jekutiell Kohen, per Corn. Adelkind 4. *Ven.*, *Giov. dei Farri et Frat.* (רש, fin. 24. Ab) 1544. [*W*^{1.3}; ff.171. Metz ad Cod. impf. 1138Q. male A.1550 notat. Praef. ed. I initium tantum exhibet, v. supra sub nomine.]
6. — [*W*^{1*}] 4. *Lubl.*, *Kalonymos Jaffe*. 1597. [Praef. ut in ed. praeced., ex qua ergo recusa vid.; ed. quoque haec rara, quam specialius non contuli; cf. ad ed. sequ.]
7. — [Ed. castrata] cum *Gedaljae* b. Sal. Lipschütz Comm. dupl. (*Arbor plantata*); corr. Abraham b. Sal. Chajjim Chabertob f. *Ven.*, jussu Pietr. et Lor. Bragadini, in aed. *Giov. Cajon* (אחר ושמו אחר fer. III.21. *Ehul*) 1618. [Exstant f.145-6 supplem. ad Comm. cum figuris mathematic. *W*¹p.504 infra et sub Committore., unde praeter rem ap. *E. Mai*, Catalogus librorum etc. 8. *Brl.* 1854 p.193 n.5274: „Wolfio ignota,“ rectius Carmen Jeh. di Modena notatur. Corr. A. 1588 ap. *Mich.* 3421. Nostra ipsa procul dubio est ed. „1624,“ cujus locum castratum ex ed. *Lubl.* restituit *Wulfers* in notis ad Theriacam p.126, allatus a *W*¹p.504 (unde etiam haec ed. ap. *W*¹p.503 et *Schlesinger* p.XV), ed. 1544 enim *Lublinensis* prototypum videri jam

JOSEF b. ALEXANDER

monitum est. Edd. cum Comm. castratas esse monet
Schlesinger in nolis p.666.]

8. — Libri II cap.2 et 3, profundissima pariter et
Theologis Philosophisque utilissima, de volun-
tate Dei nova, quam vocant, et antiqua exer-
citiis gratia Latinitate donata a Christoph.
von Staemmen

4. *Lips.*, typis *Joh. Wittigau*. 1661.

[Libelli hebr. Lat., Bibliographis ignoti, ipsum expl.
ap. *E. Mai* l. c. n.6275; ff.10 non paginatis, cum
Jo. A. Scherzeri [cf. *W*⁴] praef. data Kal. Maji
1661. *W*³ notat, omnes qui libri nostri versionem
instituerunt, ante opus absolutum diem obiisse.]

- 9] — Conspectus Theologiae Judaicae ex Jos.
Albo etc. per W. H. F. Pertschium [scil.
Praef. et Index capp.] q. v. [*W*³] (1720).
[Comm. v. sub Jakob b. Samuel.]

JOSEF b. Alexander v. Josef Witz-
hausen.

- 5883 JOSEF Ibn Alfual b. Isak, urbe Huesca. [Pro
אֶלְפִּיאל male אֶלְפִּיאל legitur in edd. Talmudis re-
centioribus, et hinc inde ap. *Asulai*. A.1247 ap.
*W*¹p.838 jam 1297 corrigit *Rof.*, Annal. p.92;
cf. sub Jakob Ibn Aksai (ubi ad locum *Huesca*
cf. *De Castro* l.p.49) et Jehuda Charisi.]

Versio hebr. Comm. Arab. Mosis Maimonidis in
Mischnam, Ordin. II de festis, et complemen-
tum Vers. Jeh. Charisi Ord. I q. v.

JOSEF Almanzi v. J. Almanzi.

- 5884 JOSEF Almosnino b. Isak, Rabb. Belgrad. [Mrt.
Nikolsburgi A.1689, aetatis 47, sec. Moses Kohen
b. Michael, „qui tunc temporis ibid. fuit“ שְׂרֵיָה
עִבּוֹ (נִכְסֵי אֲחִיו (?) עִבּוֹ), sic legerim ap. *Asulai* I f.39.
De op. Nostri(?) MS. ap. *Carmoly* v. *Kirchheim* in
praef. ad tractatus parv. p.3. Quae ipse *Carmoly*
in „Univers Israelite“ scripsisse refertur (Litbl. XII,
619), non vidi. De sermone Nostri memorabile
Resp. 64-5 Efraim Kohen mihi indicat *D. Cassel*.]

1. עֲדוּת בִּירוֹסָה (שְׁוֵת) *Testimonium de Josefo*
Resp. P. I; edid. fil. Isak, corr. Jakob b. Da-
vid Ibn פֶּרְנָה f. *Constant.*,

socc. Naftali b. Asriel et Jona b. Jakob. 1711.
[A. in tit. עֲדוּת לִפְנֵי, fin fer. I.5. Schebat לָךְ
הַטִּיב, ergo non 1716, ut *W*³866b et *Jüd. Typ.* p.63,
A.1710 aprobatum etc. recte notat *W*³149b,298,
600b,755b,1034b,1269c.]

5885

JOSEF ha-Aruch. [Ad nomen האָרֵךְ „*Longus*“
cf. Jakob האָרֵךְ Cod. *Lips.* 17 (*Benjakob* כִּה
VIII,101, cf. Debarim Aukim II,9), Mardochai
ארֵךְ: *Juzz.* כִּה IV,38.V,398 (cf. sub Mar-
dochai b. Sabbatai), האָרֵךְ ר' מרדכי
Cod. *Warner*. 41 f.154 et Menachem האָרֵךְ ap.
Conforte 27a; cf. nomen Arab. سَوِيل, et Abba
אֲרִיכָה sec. Nonnullos de vita protracta. — Nostro
tribuitur *Comm. in lib. Jezira* sub nomine Ab-
raham b. David N.⁴²¹⁴ excusus (v. *Asulai* II f.67
s. v. קְבֻלָּה; *Jellinek*, Beiträge 1,75; *Dukes*, נחל
קדומים p.3), qui exstat in Cod. *Hunt.* 525, cujus
auctor A.1399 male fertur scriba Elia Levi
a *Gagnier* ap. *W*³248b; v. Add. nostra ad *Uri*
380².]

JOSEF Aschkenasi v. Josef b. Elieser.

5886

JOSEF Athias (Athia) b. Abraham, Typographus
Amstelodamensis. [Mrt. 28. Omer, seu 1. Maji 1700
(v. Pentat. N.707 et *W*³944). Pater religionis
causa combustus Cortubae 17. Tammus A.1667 sec.
praef. Nostri ad Biblia Germ. N.1178 et in Mos.
Maimonid. *Repet. leg.* ed. 1702 T. IV in fine,
A.1665 ap. *Barrios*, Gobierno p.44 (nihil prae-
terea p.46, ut *W*³p.215), ad ultimum 3 martyrum
tantum referendus est, procul dubio enim primus
ab Abraham nostro non diversus. Noster jam
A.1658 artem exercuit, v. Sect. III, op. recen-
sendi auctor potius *Leusdenius* fertur, v. *W*¹p.553,
ita corr. supra p.93 lin.2.]

Coecus de coloribus etc. de ed. Bibliorum
N.553 (1669 etc.).

JOSEF Azobeb (Azovev) v. Josef b. Ne-
horai.

JOSEF Barcelloni (false) v. Josef Akinin.

5887

JOSEF Bechor-Schor, Gallus. [Abbrev. הרב"ש
= הרב בכור שור, Saec. XII.² *Jüd. Lit.* 419 n.19.]
1] *ביאור* seu פִּירוּשׁ] *Comm. in Pentateuchum* per
Sal. b. Mašsal-tob

f. *Constant.* (fer. VI.12. *Adar*) 1520.

[Expl. unicum in Biblioth. Casanat. vidit *Rof.*, Annal.
p.20 n.100, ubi: corr. Mos. „Chabil“ procul dubio
הַיְדוּשִׁי „Machbub.“ Librum eundem habet אֲדוּנִי חֲדָה
Novellae in Pentat. MS. in Cod. Leydens.
Warner. 27 (*W*¹3869), ille vero opus genuinum non
exhibet, recte enim *Beer* ap. *Frankel*, Zeitschr. III,
476 et *Dukes*, Beitr. p.102 illum parvi ducunt, cita-

JOSEF b. BENJAMIN

turque ff.111a. (Deuteron. XXIX) הָרַב ר' פֹּרַח וְל' i. e. Josef Porat (cf. Zz. Z. G. 32) jam mortuus, et lib. Jehudae Chasid (*Dukes*, Litbl. VII, 484 n.6; cf. Catalogum nostrum Codd. MS. Bibl. Leydens.); genuinum in Cod. *Monach.* 51 (ut suspicatus est Zz. Z. G. 75, cf. 198) i. e. 52, exstare monet *Geiger*, „Proben“ I. ap. *Breslauer*, Deutscher Volkskalender 1851 p.63, cf. Eundem ap. *S. Sachs*, Kerem Chemed VIII, 47. Cf. quoque Cod. MS. *Opp.* 260F. Qualis ergo sit liber editus investigatione dignum est.]

JOSEF b. Benjamin v. Josef Carmi et Josef Samega.

5888 JOSEF Benveniste b. Moses de Segovia. [Exeunte Saec. XVI Brussae Nostro Hymnum scripsit Meir Angel q. v. Filiae filius est Salomo Algasi (q. v.), qui in praef. ad op. recensendum decem auctoris opp. apud fratrem suum: Moses Algasi (q. v.) exstitisse ait. Noster f.1. se op. יבול יוסף et הכסף בצל (W³871c) fratri Salomo dedisse dicit.]

שפתי ישנים *Labia dormientium* Miscellanea in Biblia et Talmud.; una cum (patr.) Moses Benveniste: *Loqui faciens etc.* q. v. (1671). [W³871c.]

JOSEF Bergel v. J. Bergel.

5889 JOSEF Bergel (בירגל). [Samuel b. Jeh. Bergel A.1712 v. N.3090.]

Ein schön göttlich Lied; ad c. יודשר שטאם, v. sub ליר N.3639.

JOSEF b. Bibas, cf. sub Josef Lorki.

5890 JOSEF (Ibn) Bibas (ביבאס, seu Vivas) b. Joel, Constantinopol. [A.1500 exaravit Cod. *Uri* 433, cf. notas in Cod. *Rof.* 339. Poematibus vel praef. ornavit libros Constant. excusos ut Pentat. A.1505, Maimonidem A.1509 (W¹507), Jechiel b. Jekutiel A.1511, Dav. Kimchi: *Radices* A.1513, ergo non est auctor lib. הגדוה החלמור N.3453 (A.1511), ut propter Poema introd. putaverunt *Buat.* etc., et quidem depravato nomine Jakob ben Vivasch, ap. W¹1024. *De Castro* I, 357 auctorem Jakob ben Bibas ben Abraham Arragonensem nominat opusque פירוש הגדוה החלמור MS. *Escor.* 16. Tamus 246, April(?) 1486; pater, quem habet Abraham Bibas, est Abraham Bibago, ejusque patrem dicit Schemtob de Leon (q. v.), auctorem Cod. מ' אשמונה!!]

5891 JOSEF (Jössel) ex Bresce b. Dob Baer, olim (אשר היה) Rabb. וואיין prope Brzesc, Nepos Josuae b. Josef.

1. פורח יוסף *Ramus fertilis Josef* Expositt. in loca Pentat., Megillot, Haggadae Paschatis et Talmudis [W⁴901b] 4. *Wandsb.*, typ. nova Israel b. Abraham (אמר מבורכה) 1727.

5892 JOSEF (Jedidja) Carmi (קרמי) b. Benjamin Jekutiel. [Cf. Zz. Z. G. 239b. — Cf. Jeh. seu Leon Carmi ap. W³.4.1355d, et Elchanan David קרמי ap. *Nepi* p.23 = *Ghirondi* p.36, et Saul Rafael Carmi, cui Jonae Gerondi *Epist. poenit.* A.1586 dedicatur.]

1. כנף רננים *Ala pavonum (seu cantilenarum)* Hymni cum Comm. et Psalmi Davidis quotidie recitandi; praef. sunt varii, praecipue Natanel Trabot et Mos. Israel Foa b. Wardimos 4. *Ven., Pietro, Al. et Lor. Bragadini, in aed. Giov. Calleoni (fin. הל"א למב"י השפ"ו)* 1626-7. [W¹.3.895, ad. 3643 (leg. Finzi), 692c, 762, 1581c et 1742 (ubi 1626C.1666!) et 1842d. Cf. *Dukes*, Litbl. V, 407 (ubi locus ex praef. Natanel) et 439.]

JOSEF Caro v. Josef Karo.

5893 JOSEF (Ibn) Caspi (כספי), seu Caspe, b. Abba-Mari b. Josef b. Jakob. [Variis urbibus Hispaniae et Provinciae Galliae, opp. plurima composuit ca. A.1330, aetatis ca. 50 (v. infra). De Nostro fusiussimè disseruerunt W⁹17, *Rof.*, Diz. (p.67) et ad Cod. 755, ex quo hebr. non omnino exacte *Reggio*, Epist. II, 42, *Delitzsch*, Catal. p.304 et Zz. in Additt. p.323 (cf. *Gg.*, Melo Chofn. p.69), *Werbluner* et *Kirchheim* locis ad opp. excusa laudandis, cf. *Dukes*, in recensione op.1: Litbl. 1848 etc. Denique vitam et scripta novae subjeci investigationi, a Redactore tamen decurtatae, s. v. ap. *Ersch*, Encycl. S. II vol. XXXI p.58-73, ubi p.61 n.20 index titl. alphabeticus; corrigatur quoque *Renan*, Averroes p.151, 145. Plurima ad Codd. varios Bibl. Bodl. repetenda erunt, hoc loco ex instituto nostro pauca breviter absolvemus. Testimonia de nominis Caspi derivatione (ab ipso *Munk*, ap. *Beer*, Philos. 109 ab inventore *Carmoly* accepta) ab urbe *Argentierre* (cf. דלריינטאירער ap. W³p.577) maxime suspecta demonstravi, quamquam derivatio ipsa non omnino rejicienda. De nomine suspecto כורי בן v. ib. p.59. Titl. כלי כסף (*Sabb.* ap. W¹p.541) ad opp.20 in op.4

JOSEF CASTILIENSIS

recensita spectat (*Ersch* p.61); Lib. Aristot. *de somniis et vigiliis* (*W*³p.136 et 407 n.14) Nostri esse negavi (p.71). MS. apud Bibliopolam Vindob. (quod raptim nuper inspexi) non est Comm. in Ibn Esra (ut putavi p.68), sed op. מִצְרָף לִכְסָף — exhibet enim passum citatum a Sam. Ibn Zarza, quem huic libro pertinere demonstravi (p.62) — et simul הסֹדֵר ס' (ubi in introd. cap.7 locus citatus a Joch. Allemanno, ap. *Ersch* p.61 n.22); in introd. cap. 22 se antè duos annos, ca. 35 annos natum, Aegyptum petivisse dicit. Id vid. Cod. *Vat.* 36¹, qui iisdem verbis incipit. Quae de Nostro profert *Geiger* in lib. החֲלוּץ II p.22 nondum satis probata sunt. Nihil novi invenies ap. *Ghirondi* p.192.]

1. עמודי כסף ומשכיות כסף *Columnae argenteae et Figurae argenteae* Comm. duplex in Mos. Maimonidis: *Doctor perplexorum*, e Codd. MS. Biblioth. regiae Monachii et Senatus Lips. edidit cum Adnotationibus diversis [et Introd. Germ. per R. Kirchheim, sumptibus] Sal. Werbluner 8. *F. a. M.* 1848.

[Cf. *W*^{1.3}. Tit. Comm. primi etiam נקודות כסף *Puncta argentea*, alterius Comm., scil. in mysteria libri Maimonid., tit. non est נֶחֱסֵד אוֹצֵר, quibus verbis orditur (ut putat Kirchh.), nuncupatur vero ה' אוֹצֵר *Thesaurus Domini*, sed v. *Ersch* 66, ubi etiam monui, in Cod. *Uri* 140 non exstare כסף משכיות, ut praetendit *Dukes* (Litbl. XI, 262), sed recensio alia, ut puto prior, Comm. עמודי כסף.]

2. חצוצרות כסף *Comm.* in Canticum [ex lib. *Tubae argenteae*]; una cum Saadja Gaon: *Comm.* in Canticum q. v. [ca. 1577].

3. פירות כסף *Comm.* in Threnos [ex lib. *Palmae argenteae*]; ap. J. S. Reggio: *Epistolae* II, 45 q. v. (1836).

[Cf. *W*¹p.541 n.4 et *Ersch* p.65.]

4. קבוצת כסף *Collectio argentea* Catalogus librorum suorum compositorum vel perficiendorum; ex Cod. Monach. cum Annot. et excerptis per S. Werbluner (*Opus Salomonis*); ap. J. Ben-jakob: *Lib. Verba antiqua* II, 10 q. v. (1846). [Differt a recensione in Cod. *Ref.* 755 etc., v. *Ersch* p.61.71.]

JOSEF Castiliensis v. Josef Gikatilia.

- 5894 JOSEF (Ibn) Chabib, seu Chahiba. [Hispanus ca. A.1400. *Asulai* I p.78, II f.46. *D. Cassel* ap. *Ersch*, *Encycl. S.* II vol. XXXI p.73.]

- 1] נִימוּקֵי יוֹסֵף *Stricturae Josphi* in tractt. non-

nullos *Regularum* Isak Alfasi q. v. (1509 etc.).

[Nonnulla Nostri in edd. male inscripta sunt Nissim Gerondi (q. v.), pertinent vero Nostro praefer tractt. parvos, scil. Tumah, Sefer Torah, Mesusa, Tefillin, Zizit (*W*¹882, omissos ap. *Cassel* l. c.), Jebamot, Baba Kamma, Mezia et Batra (in edd. vet. sub Nissim), Synhedrin nec non Moed Katan et Makkot, ubi etiam in edd. recentissimis Nissim inscribitur. Nonnulla inedita (cf. *Asulai*) modo acquisivit Bibl. Bodl.]

- 2] חִירוּשֵׁי נובellae in tractt. Ketubot et Nedarim; in lib. אֲשֵׁי ה' una cum Moses Nachmanides: *Regulae de votis* (ad instar Isak Alfasi) q. v. (1795.1836.1843).

[*Asulai* utroque loco librum „nunc excusum“ dicit, perperam vero tractatum Schebuot addit, huncque *Cassel* primo loco ponit, librum Saec. XVIII. medio excusum dicit. Novellas in ipsum totum Talmud Nostro tribuit *Asulai* II.]

JOSEF b. Chajjim v. Josef Jaabez et Josef Zarfati.

- 5895 JOSEF b. Chajjim Moses Levi, Archisynag. Mizr (Kahira). [Nasir nuncupatur Noster et pater (Moses ap. *W*³1586c) ap. *Asulai* I f.41.]

1. מִטָּה יוֹסֵף (שְׁנֵה) *Tribus Josephi* Resp. in Jos. Klaro: *Mens.*; edid. gener Jeschua זין [Schababo], praef. est auctoris frater Abraham [*W*³886b]

- f. *Constant.*, Jona b. Jakob (בעהה) 1717.

1. — P. II., edid. idem [*W*⁴]

f. *Constant.*, Jona b. Jakob. 1726.

[A. בִּיתוֹ הַכֶּסֶף יבא ביהו. — Op. מכהב מאליה ap. *W*⁴ non est Nostri sed Eliae Alfandari q. v.]

- 5896 JOSEF Ibn Chajjim. [*Sic* leg. supra sub N. 4182.

Auctor alias, ut vid., ignotus.]

- פִּירוּשׁ עֶשֶׂר סְפִירוֹת *Expositio* 10 *Sefirot* (et *Ar-cana*?) kabbalistice; p.21 ad c. Abraham Almalik: *Collectiones oblivionis etc.* q. v. (1556).

[*W*¹896: A.316C.1546, unde *W*³: A.1546. *Ref.*, Ferr. p.41 omnia omittit. Incip. Expositio: ראשית כל דבר שהוא ראשית לכל עשר ספירות הם ראשית כל דבר, in Cod. *Mich.* 58 (exarato A.1564) incip.: עשר ספירות הם ראשית כל דבר, atque praecedunt *Arcana*, scil. primum 3 paragraphi, qui in op. excuso f.39 post Josef Gikatilia (q. v.), in fine notatur excusum ספרי ספרי... דוד מארינוני ספרי ספרי, sed vox דוד serius emendata, cf. sub Josef Ibn Schraga; dein ויהי בנספד סוד (in op. excuso desiderat.), denique excusa ראשית, סוד שר הפנים, סוד שר שם סוד, עיקר סוד טעמי התורה, אבני שם סוד]

JOSEF CHAJUN

עיקר סוד עבודה, סוד המועדים, סוד הנבואה, העלינים
השם מאהבה, סוד ג'ע ועצו, השם מאהבה etc. etc. us-
que ad המנורה; סוד המנורה; quae an omnia sint Nostri deci-
dere non auserim.]

5397

JOSEF Chajun (Chajjun) b. Abraham, Ulys-
sion. [Non חיואן Chaiwan, ut *W* et *Rof.* Diz.
(p.71). A.1470 composuit op.1 (*Conforte* 27b
ap. *Rof.*, cf. *Asulai*), quod A.1578-9 cum epilogo
de Nostro (recuso ap. *Ghironi* p.195) edid. neptis
nepos Abraham b. Salomo b. Abraham b. ignoti b.
Abraham N.⁴²⁰⁴ (*W*^{157c}, qui editorem Nostri ne-
potem dicit; ed. A.1600 tantum citant *Asulai*,
Carmoly, Familia Jachja p.19, et *Ghironi*). Ex
Nostri, coevi senioris (בכמה ובשנים) מורנו הוקן
(אשר בדורנו היום), Comm. in Prov. hausit David
Ibn Jachja (q. v., cf. *Rof.* l. c. et Annal. Sacc. XV.
p.143); novit eum, sed jam defunctum laudat
Josef Jaabez (in epilogo laudato, cf. *Asulai* et
Jellinek, Litbl. VII, 262); quaestionem ad Nostrum
direxit Isak Abravanel, exstatque Resp. (מגיד משנה)
in Cod. MS. *Opp.* 274Q. — ubi etiam alia opp.,
de quibus incorrecta ap. *W*⁴⁸⁸⁴ et iterum ^{4846b}
sub tit. אמרה מהורה, ut vid. ex confusione cum
op. homonymo excuso Abraham Chajjun (q. v.),
quem Nostri discipulum mrt. Constantip. A.1496
habet epilogus laudatus; partim eadem in Cod.
Hamb. 310 (*W*⁴⁸⁸⁴), cujus apograph. in Cod.
MS. *Mich.* 575. — Filius Nostri, Moses, A.1490
Judex fuit Ulyssip. (epilog. laud.), ergo Noster
vid., in cujus gratiam Cod. *Opp.* 954F. A.1446
exaratus est (cf. *Dukes*, נחל קדומים p.61). —
Supra sub N.⁴¹⁸² leg. Josef Ibn Chajjim q. v.]

1) מילי ראבות *Verba patrum* Comm. in tract.
Talmud. Abot N.1446.1452 (1578-9.1600).
[*W*¹³⁸884, ubi male ¹ A.1605 et ³ sec. *Zellerum*
1585.]

2) פירוש *Comm.* in Psalmos; una cum textu
N.42 (1522).
[*W*¹⁸⁸⁴. De confusione hujus Comm. cum נקי (q. v.)
(*W*1935 etc.) v. sub David Ibn Jachja p.866
op.14. — Noster non est Cijun Hieros. ap. Ph.
D'Aquino, v. sub Kiiun.]

5398

JOSEF Chamiz (חמיץ) b. Jehuda, Medicus.
[Discipulus Jehudae di Modena (q. v.), unde auc-
tor vid. lib. רייל חמיץ, cui carmen adjecit ma-
gister ille (v. ejus autobiogr. ap. *Reggio*, Epist. II,
74, ubi רומי הרופא, cujus loco רומי חמיץ
ap. *Bundem*, Examen Kabbalae p.XII, ubi

ergo חמיץ seu חמיץ emendarim), sed de edito
libro nihil notum. Etiam op. יורעי כינה partim
excusum sed combustum vel deperditum putat *Asu-
lai* (s. v.), qui fragmentum plus 100 foll., initio
et fine MS. se vidisse testatur; cf. de libro illo
*W*888 (Codd. MS. *Opp.* 890 B. F., 1021.1064Q.
Mich. 313) et quae sub Isak Loria (supra p.1134)
monita sunt; libri אמת דרך auctorem male David
Chamiz nominari a *Bart.* monet *W*¹³492. Cod.
MS. ראש יוסף ap. *W*³p.399 non est Nostri sed
Josef Escapa q. v. — Noster edid. נהר חדש
N.3499 A.1663.]

JOSEF b. Chanan v. Josef Esobi.

5399

JOSEF Chassan (חזן = *Cantor*) b. Elia, Smyr-
nensis. [Mrt. Hierosolymis. *Asulai* I p.78. Filium
v. sub Chajjim b. Josef Chassan, nepotem sub
op.2.]

1. עין יוסף *Oculus (fons) Josefi* Conce. in Pen-
tat. usque ad Exod. XXI. f. *Smyrn.*, *Abr. Gabbai*
(ההלה, *fin. fer.* III.17. *Swan* (ההלואר) 1675.

[Corr. A.1680 ap. *W*³863b, ad. 91d. — Continua-
tionem MS. vidit *Asulai*, II s. v.]

2. עין יהוסף *Fons Jehosefi* Nov. in tract. Tal-
mud. Baba Mezia; edid. filius Kaleb, corr. ne-
pos [typogr.] David b. Josef f. *Smyrn.*,
Jona b. Jakob et David b. Jos. 1730.

[Chron. והחוראן בסדר את לחת האבן, unde A.1735
ap. *Rebenst.* 446 et *Mich.* 3328, sed librum A.1730
jam recenset *W*¹881c.]

JOSEF Chiquitilla v. Josef Gikatilia.

5399

JOSEF b. Chisdai, cognom. Arab.: *Abu Amr*,
seu *Omar* (עמר), Hispanus. [Carmen post A.1027
scripsit, unde vix filius Chisdai b. Isak (q. v.), ut
putat *Ph. Iuzzatto*, Notice p.60, filium Nostri enim
Abu'lFadhl A.1066 juvenem adhuc fuisse (sec.
Munk), *Dukes* vero (p.12) Nostrum confudisse
cum Abu'lwalid Jona b. Chisdai Levi, neque
constare, familiam „Ibn (?) Chisdai“ ad Levitas
pertinere (contra *Munk* p.208) monui sub Nostro
ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.74. In passu
ex *Mos. Ibn Esra* citato ap. *Munk*, Notice sur
Aboulwalid p.206, initio ובארק sed וברק (ut
f.41a אלאנרלים ובארק) legitur atque pergitur post
אלא אן אלנגיד גרי עלי (p.207 lin. 4): אלמדיח
טבעה פי פסאחה אלכלאם ונאלחה ואכו עמר ארק
אלחשבכ ולמף פי ופה אלכאל מצימן בעקי אביאחה
כחורה בן וגוה אלכדיע נחו אלחגנים ואלחשביה

JOSEF CONCIO

ואלסלב ואלאנאב ואלחכלק וגירא מן אלונה ולם

יכלהא מן אלמעאני אלכחאביה i. e. Samuel Nagid (in carmine responsorio) indolem suam seculum esse quoad verborum facundiam et copiam, Nostrum vero subtiliorem laudando et describendo personam, versusque nonnullos carminis ornavisse omnibus modis inventionis, ut homonymis, comparisonibus etc.]

שירה יחומה *Carmen orphanum* [unicum?] paenegyricum in Samuel Nagid, incip. הלצבי הן; p.17 apud L. Dukes: *Rivus antiquitatis* q. v. (1853).

[De sensu vocis יחומה v. *Munk* l. c., ubi vera ap. ipsum *Mos. Ibn Esra* legitur אליחומה, sed procul dubio pro אליחומה, v. *Dukes* p.15 et *Ersch* l. c.]

⁵⁹⁰¹ **JOSEF Concio**, seu Conzio (קונציו) b. Gerson. [Tractatum Nostri de Logica: תחלת דבר autogr.

scriptum Asti Piedemonti mense Sivan 1606 possidet *Jo. Almanzi. Ghironi* p.196 ex *Rof.*, Diz. (p.86) et lib. stamp. 40.59 melius instructus esse potuit, quamquam et hic in Diz. non omnia neque argumenta sufficienter recenset. Opp. omnia rarissima, his oris quasi ignota, ita ut ipsi loci *Asti* et *Chieri*, ubi ea tantum, et quidem non venuste, per ipsum auctorem vel filium excusa vid., desiderantur *Jüd. Typ.* p.92, eorumque indoles peculiaris, unde diligentius ea describenda putavi, quae Bibl. Bodl. modo acquisivit. Canticum *Judit* Italice excusum est 16. *Asti* 1628, ut etiam *Cinque Enimmi* 4. *Asti* 1627 ap. *Rof.*, lib. stamp. p.59, cf. ad Cod. 1251.]

1. **אות לטובה** *Signum bono* i. e. 22 (טובה) sententiae, quarum voces 22 singulae alphabeticae argumentum Talmudicum exhibent, cum expositione vocum et ipsius argumenti, acc. (f.12a) שיר לחועלה הסימנים *Carmen* in usum signorum muestotechnicorum, (f.12b) שיר לסימן הפרשיה *Carmen* in pericopas (incip. כן ראוה חיי שנים ועשרה שירים... בלשון חידה (יפחק) (f.13a) 12 Carmina aenigmatica cum solutione prosaica (f.15b) 4. *Chieri* (קירי) *Pedemont.* (השנה הטובה, fin. mense Sivan) 1627.

[Curiositatis causa habes primam sententiam: אחר באמה נאלט דורש הדרנו וישם זכרו הד מהור ישראל כונן לעם מיוחד נבחר פדר עדות פאר דק קדושה נגלים (!שבתה הקן)]

2. **דברי אסתר** *Verba Esther* Comm. admodum brevis in lib. *Esther* allegoricus et aenigmaticeus cum Supercomm., et appd. 4. *Chieri*,

per fil. auctoris *Abraham* (דברי חן מהרסא) 1628. [ff.18 non pagin., opus dedicatur tit. verso Danieli Kalbo (כלבו) *Calvo?*) Turini; apdd. (f.17-8) זה השלחן (simul chronost. 1628) et Purim continet cum figura ad instar eorum, quae vulgo שויה nuncupantur. MS. A.1614 exhibet Cod. *Rof.* 1251.]

3. **מעגל טוב** *Orbita bona* 17 Carmina in sententias Talmudicas 4. *Chieri*, per fil. *Abraham*

(מנעל בה יאיר מעגל טוב) 1627-8.

[ff.6, numeris vix legibilibus, dedicatur Gerson b. Abraham Patavino urbe Bocetto: בוכיטו.]

⁵⁹⁰² **JOSEF Conian** b. Israel, Mantuanus. [Auctor vel Editor *fiat.* ap. W^{914b} etc., v. לסעודה וזמר inter Prec. varr. N.3243. Cf. sub Josef Stella.]

⁵⁹⁰³ **JOSEF Corcos** (קורקוס), Rabb. Gibraltarr.

1. **יוסף הן** *Augebit gratiam* Nov. in pericopas Pentat. adjectis nonnullis in loca Biblica

4. *Liv.* (ועלי יפין נור) 1825.

2. **שיעור קומה** *Schiur Koma* Ordo studii diebus sic dictis שובבים et נוראים

4. *Liv.* (ישמה דיק בה) 1811.

JOSEF Dajjan v. Josef b. Simon Akiba.

⁵⁹⁰⁴ **JOSEF (Jospe)** b. Daniel.

חרושים *Novellae* ad c. (ab eo redacti libri): *Saccus Benjaminis* Benjamin Friedburg q. v. (1770).

⁵⁹⁰⁵ **JOSEF Darmstadt** b. Meir Zebi.

1. **עץ יוסף** *Arbor Josefi* Nov. in tractt. Talmud. Berachot, Beza, Megilla etc.

f. *Karlsruhe* (טוב עץ יוסף עלהו לא יבול) 1763.

JOSEF Darschan v. Josef b. Moses Darschan et Josef b. Salomo Darschan.

JOSEF b. David v. Josef Franco et Josef Ibn Jachja et Josef Ibn Leb et Josef Pardo et Josef Rakower et v. Josua J. b. David.

⁵⁹⁰⁶ **JOSEF (Moses)** b. David Bresslau (מברסלא) seu (מברסלא), Rabb. Krapfeld. [Non confundendus cum Josef b. Mos. Premisl. q. v.; Rabb. „Premisl.“ ap. *Asnlai* I p.82, ubi ad 3 opp. ablegandum erat, et *Mich.* 4386, unde ap. *Rebenst.* 9.]

1. **הן יוסף** *Statutum Josefi* in Josef Karo: *Mens.* I

JOSEF b. DAVID

§ 429 sq. de Paschate cum textu ipso 4. *Amst.*,
Mos. Frankfurt [תבואה לראש יום] (פ) 1730.
fin. fer. II. 17. Menachem (פרה) 1730.

[Cf. Jakob Reischer op. 9, notam.]

- 2) **כתנת יוסף** *Tunica Josefi* Concc. seu exposit. in Pentat; ad c. (soceri) Abraham Broda b. Saul: *Generaciones Abrahami* q. v. (1769).
 3. **סיני שורש יוסף** *Radix Josefi* de jure sic dicto סיני (פ) 52) 4. *Amst.*, *Mos. Frankfurt* (אה יוסף) 1730.

5907 JOSEF b. David ex עשווא (Eschwege?)

1. **מבין חידות** *Intelligens aenigmata* Expositt. Ma-sorae 4. *Amst.* (במסרה קטנה וגדולה) 1765.
 2. Folium apologeticum contra Anschel Worms castigationes in librum praeced., datum 13. Te-bet יעצר [לה] ריה יצרו כוב (1766-7) 4. *s. l. e. a.*

JOSEF Delacrut v. Josef b. Matatja.

JOSEF b. Dob v. Josef ex Brzesc.

5908 JOSEF (Archisynag.) Dubno. [Mrt. A. 1700. *W*^{3874b}.]

- לוח הנהגות** (*Tabula*) *rituum*; ad c. Moses Cordovero: *Tamariscus Deborahae* q. v. (1719).

JOSEF b. Efraim v. Josef Karo.

JOSEF b. Elasar = Josef b. Elieser q. v.

JOSEF b. Elchanan v. Josef Heilbronn sen.

5909 JOSEF (Isachar Baer) b. Elchanan, Rabb.

Eybenschütz et Archisynag. Kremsir. [Nomen Jo-sef in op. 1 nondum apparet, unde *W* auctorem eundem non recognoscit, sub ³914c male „Krem-nitziensem“, sub 1326c eum alias simpliciter Baer Frankfurtensem nuncupari dicit, unde patrem Elchanan Frankfurt (q. v.) suspicareris? In op. 2. uxorem suam Taube bat Simcha ornamenta sua gemmarum etc. ad imprimendum „opus suum pri-mum“ (בכורי הראשון), nunc vestimenta etc. at-tribuisse dicit. Filiam Abichail sibi despondebat Michael, fil. Mosi b. Michael Kohen q. v. *Nepi* p. 189 male: Isachar Josef.]

1. **ארבע חרשים** *Quator fabri opus quadripartitum*: דוד כסא דוד *Thronus Davidis* Expositt., partim kabbal., in historiam regum Jehudae, ² **קנאה אפרים** *Aemulatio Efraimi* item regum Is-rael f. *F. a. O., J. C. Beckmann* (דוד) 1680-1. *fer. III. 25. Ab-fer. V. 25. Schebat* (הבא) 1680-1. [Elies. b. Jos. Lissensis ap. *W*^{31326c} non est Editor,

sed typhotheta. P. III et IV: רב ברכות et רוח חן, quas recenset *Rebenst.* 287 ineditae sunt; cf. *Asulai* II p. 10: anon.]

2. **שלושה שריגים** *Tres rami* Comm. in Haftarot rituum omnium; Indicem adjecit Mos. b. Mi-chael Kohen [*W*^{3914c}, ad. 1593f] 4. *Ven., Bragadini* [בוא] (אני) *fin. pericop. Lev. IX, 4*) 1701.

JOSEF b. Elia v. Josef Chassan et Josef del Medigo.

5910 JOSEF b. Elia Kohen, Archisynag. Saslaw.

- יסוד יוסף** *Fundamentum Josefi* Comm., et ² **רכב אליה** *Currus Eliae* Ethica collecta secundum tract. Talmud. Abot [cum Indice filii Samuel], cum textu N. 1459 [*W*⁸⁶³] (1638).

JOSEF b. Elieser v. Josef Schalit Richetti.

5911 JOSEF b. Elieser Levi, Rabb. Höllischau (Moravia). [*Nepi* p. 187 = *Ghirondi* p. 170, ubi nonnulla in-correcta.]

1. **עדות ביוסף** *Testimonium in Josefo* Nov. sec. ord. pericoparum Pentat. et Collectanea in lib. Ruth 4. *Sulzb., Meschullam Salm. b. Ahron* (עדות ביהוסף נא חיים ושולם) *fin. 8. Sivan* 1741.

5912 JOSEF b. Elieser (Elasar) Lipmann Aschkenasi (*Germanus*) ex Prostitz (Prostnitz in Moravia). [De Nostri cognomine vel abbrev. מו"א cf. Sect. III sub Isak מו"א. Auctor a Suedis domo sua ejec-tus etc., v. sub N. 3693.]

1. **וקיצורן הלכות שחיטה** *Regulae mactationis* [Jak. Weil] *compendiosae rhythmicae* numero 39 (ff. 2) 8. [*Amst.* 1660].

[Catal. MS. A. 411 notat, qui ad compositionem spec-tare vid., in passu: ארבעים אבות הלכות חסר אחת, ובכן בורא רום וחחה, ימלך עלינו בנחה, והם יבערו ויבסלו באחת, לפי בעיר הנחה, במורה וברחה, לבאר שחה, ועמו ילקט אחת אחת, ויבנה מקדשו בצחצח דברי הגולה וסטולטל A. 1660 vero exprimitur in passu: בארץ נוד קדמה ע"ד בשנה חמשה אלפים וה"ך מין נוכח עלות מעלות שרי צופים *W*^{3866c} utrumque ne-glexit.]

- 2) **קנינה** *Elegia in calamitates etc.* et **חרבן דק"ק** *Exidium urbis Kremsier* N. 3693 (1648 etc.).

5913 JOSEF b. Elieser (seu Elasar) Sefardi (*His-panus*) b. Josef Tob-Elem (*Bonyils*), Judex Saragossa. [Patris nomen Elasar vel Elieser de-finiri nequit, cum jam in MSS. antiquis variet, cf.

JOSEF b. ELIMELECH

infra. Formulam „ex exulibus Hierosol. qui sunt in Hispania“ initio introd. (v. infra) ad ipsum Nostrum perperam refert *Ref.*, Diz. (p.151, cf. simile quid sub Joel Ibn Schoeih). Noster revera Hispanus natus Orientem petivit; A.1335 composuit tabulas astronomicas (!יהוה מרחמור!) ap. *Asseman.* 387¹⁶ ap. *W*¹⁸⁶⁵ (cf. *Ref.* ad Cod. 137, *Zz.* ad Benjamin p.263, A.1337 ap. *Jost*, *Isr. Annal.* II,156, forsā A.1344 שנים חזקון in Cod. *MS. Mich.* 203?). Noster, ut vid., exaravit partem eorum, quae exstant in Cod. *Uri* 106 (v. Add. nostra) urbe כניארה (Canea?) ad litus maris אקרימיץ (Cretensis), ubi sese subscribit אליעזר, A. vero exprimitur per קרל (1376?), cf. infra. — Cave confundas superiorem Josef Tob-Elem q.v.]

אהל יוסף *Tentorium Josefi* Supercomm. in Abraham Ibn Esra: *Comm. in Pentat.* q.v. [*W*^{3.4} 938c] (1721).

[Excerptum est ex lib. **צפנת פענח**, qui exstat in Codd. variis MS., ut *Opp.* 951Q., male ap. *W*²⁹⁴ sub Elieser b. Natan (q.v., cuius opus homon. ergo praeter rem omnino negat *Ref.* ad Cod. 137); ex Cod. *Saraval* (nunc XVII) praef. excusam supplevit *Geiger*, *Melo Chofn.* p.77, cf. de opere quoque *Zz.* I. c. p.264 et כרם חדר V,152. Noster forsā, omisso nomine patris, est Elasar, cui tribuitur expositio locorum de Astronomicis praecipue in Exod. in Comm. Ibn Esra in Cod. *Vat.* (*W*¹³¹³) 54² ap. *Asseman.*, ubi סודות דהורה על ס' סודות דהורה; talia enim exstant quoque in Cod. *Uri* 106, de quo supra. — Cave confundas op. homon. ejusdem argumenti auctore Schemtob b. Isak Schafrut.]

⁵⁹¹⁴ JOSEF b. Elimelech ex Torbin (Polonia).

1. **בן ציון** *Filius Zionis* Versus memoriales in praecepta, formulae benedictionum, formulae epistolariae etc. etc. 8. *Amst.*, *Mos. b. Abraham Abinu* זכ"ל (מקדש) 1690. [*W*^{3863b} librum fusius, quam meretur, delineat.]

⁵⁹¹⁵ JOSEF Ergas (אירגס, אירגס) b. Immanuel, in Italia. [Non אירגס, ut *Asulai* I p.76, ubi ad opp. duo laudata et מביא פתחים ablegandum erat; alia recenset *Glérondi* p.146.]

1. **דברי יוסף** (שורית) *Verba Josefi* Resp. f. *Iiv.* (יהיה לכים יהודה) 1742.
2. **מבוא פתחים** *Aditus portarum* Anuott. kabbalist. alphab. sec. Isak Loria etc.
4. *Amst.* (יהיה כבוד הבית הזה) 1736. [Tit. separato sed ad c. op.3.]

3. **שומר אמונים** *Servans fidem* Disputatio apologetica pro Kabbala; edidd. filii Immanuel et Abraham 4. *Amst.* (העם שככה לו) 1736.
4. **חוכמה מנולה** *Reprehensio aperta* et הצר נח"ש *Venator serpentis* seu Nechemjae Chajun, polemicae 8. *Lnd.* (ערה, *fin. fine Ehul* רעה) 1714. [*W*^{4861c} (= ^{3.4}947b) tit. ex Prov. XXVII,5 petilum non recognovit, ³p.829 male A.1718, cf. Nechemja Chajun.]

⁵⁹¹⁶ JOSEF Escapa (אישקאפה) b. Saul, Rabb. Smyrna. [Nomen א"ש קאפה *Caffensis* interpretatur *Schöttgen* ap. *W*³⁸⁶² minus recte, vox est una איסקאפה male scribit *Asulai* I p.76), cuius sensum et pronunciationem me nescire confiteor, unde secutus sum *D. Barrios*, *Meyrat* p.62, ubi „Sal. Escapa“; cf. Nechemja אשכאפה ap. Abraham b. David f.43b ed. *Amst.*? Urbs *Scopia* (*Ushup*, *Scopi*) אשקופיא scribitur (ap. *Conforte* f.39h et 46b med.), אשקופיא (f.46b infra, suppl. Indicem f.66b), אשקופייה (v. sub Schemtob Melammed). Nostrum fere 100 annorum senem vidit *D. Conforte* (46a, unde suppl. p.II).]

1. **ראש יוסף** *Caput Josefi* in Jakob b. Ascher: *Ord.* I. partim; Indices adjecit Salomo Ibn Esra b. Moses, corr. Samuel Valensi (באלניס) f. *Smyrn.*, *Abn. Gabbai.* 1657-8. [*W*^{1.3862}. Inceptum fer. II.3. Tischri אהבהי, fin. fer.VI. ערב ר"ה [לילאילנות] י"ד לחדש שבט i. e. 14. Schebat. — Nostri est Cod. *MS. Opp.* 677F. ap. *W*³, quem alibi male tribuit Josef Chamiz (q.v.) et Josef Zarfati (q.v.), cf. sub Josef Ibn Esra.]
2. — in eundem IV partim, corr. idem u. s. [*W*^{1.3} f. *Smyrn.* u. s. (inc. fer. II.6. Kislev לשפט) 1658-9.
3. **ראש יוסף** (שורית) *Caput Josefi* Resp. in *Ordin.* IV. et Nov. in Tosafot et Decisores
4. *F. a. M.*, *M. Gottschalk* (אנשים חכמים) 1709. [*W*³ nostrum male partem habet op.1, Annum omitlit.]

⁵⁹¹⁷ JOSEF (Jehosef) Esobi (האזובי *Hyssopaeus*, *Aesopaeus*) b. Chanan b. Natan, ex Perpignan. [Saec. XIII.². Vox אזובי vario modo legitur: Ezobi, Ezovi, Ezuvi, Azubi, Azube, angl. *Azube* (cf. Abraham b. Isak A.1675 [sic] *W*^{391d}, Salomo *W*¹ p.502, *Jüd. Lit.* 466 n.12, cf. *Serap.* 1846 p.44); ab „Esavoz“ sec. *Jost*, (VI *Anh.* 374) et *Carmoly*, ap. *Jost*, *Isr. Annalen* I,86, qui dein (Rev. orient. II, 398, ubi האזוב sub ה; III, 156 ex nota *MS. B. de Valabregue* (?) ad Cod. *Paris.* 79, non 97) urbem *Vaison* prope Avignon designare dicit; sed in carmine

JOSEF Ibn ESRA

Nostri ad אזור *lyssopum* alludi monet *Munk* (*Beer*, Philosophie etc. p.111, ubi verba „ben Caspi“ delenda sunt), qui urbem ipsam *Avignon* designari suspicatur (cf. sub *Levi b. Gerson*). *Dukes*, Litbl. XI,551 n.22 decidere non audet. *S. Cassel*, (*Magazin für die Literatur des Auslands* 1849 n.13 p.51) ex analogia (ap. *Zz. Z. G.* 461) etymologice urbem *Orgon* (ὄργανον) respondere cogitat. Cf. de Nostro *Rof.*, Diz. (p.96) et ad Cod. 62.98⁴ (p.64); *Delitzsch*, zur Gesch. d. h. P. p.66 (ubi male A.1427, quo Codex exaratus ap. *Bart.* III p.796); *Zz. ap. Philippon*, Allg. Zeit d. J. 1839 p.679 (ubi de Cod. *Vatic.* 296¹⁴) et *Z. G.* 465; Litbl. IV,440; *M. Steinschneider*, *Manna* p.110, ubi specimina Germanice p.84 et notae p.104. Lib. מילואים, quem *Carmoly*, Litbl. I,716 et *Dukes*, l. c. ex *Asulai* (I p.76 cf. II p.130) citant, jam habet *Buxtorfius* ap. *W*¹p.502. *Comm. in Pentat.* praecipue grammaticalem tantisper verbalem (ספר האזווי כלו ע"ד דקדוק ופער) (בעניני המלוח) citat *Elia S. Samuel Parnas Stephiani* in *Introd. sua* (Cod. MS. *Opp.* 2780.), nescio an Nostri vel alius, cf. *Meschullam* Nostri fratrem Segoviae A.1272 sec. *Carmoly*, *Rev. orient.* III,187, aliter antea Litbl. I,716 ap. *Zz. Z. G.* l. c.]

- 1) שיר הקערה יוסף *Scutella argentea* (vulgo קערה יוסף *Carmen scutellae*) didacticum ad filium Samuel nuptiis ejus directum; una cum Hai Gaon: *Institutio intellig.* q. v. (1531.1559.1578).

[*W*¹3861. — Epistola dedicatoria ad filium Samuel excusa est IV,11 collect. ספר כרם N.3595. Ipsius filii versus in Cod. *Vatic.* 391⁴ citat *Zz. l. c.* Ex Cod. *Taur.* (160 ap. *Pasinum*, qui Nostrum A.1430 floruisse dicit!) efficta Nostri epistola ad Jedaja Penini ap. *W*⁴p.827. Nostro contra Jedajae tribuitur in 2 Codd. Paris., si credimus *Carmoly*, Litbl. I,716. Ex omnibus nihil ap. *Goldenth.*, Cat. p.46.]

- 2) — ex Cod. MS. Unger; IV,1135 Bibliothecae hebr. J. Chr. Wolfii q. v. (1733).
3) — Lat. per Jo. Reuchlinum, cum praef. et variantibus ex Vers. Merceri; ib.

- 4) — Lat. per Jo. Mercerum q. v. [*W*¹4p. 1139] (1561).

[Vers. Gallicam suam in periodico „*Memorial* (?) de la Sambre“ I, n.4 A.1837 citat *Carmoly*, Litbl. I,716.]

- 5015 JOSEF Ibn Esra b. Isak. [*Salonich.*, Constantinop., mrt. Rabb. Sofia initio Saec. XVII. *Conforte* et *Asulai* ap. *D. Cassel s. v.* ap. *Fersch*, Encykl.

S. II vol. XXXI p.74; de op.2 ab auctore retractato cf. sub Josef Ibn Leb P. IV.]

1. משה מלך *Onus regis* de tributo synagogarum et consuetudinibus nonnullis f. *Salon.*,

typogr. *Matatja Batscheba* יצ"ר per filios duos (inc. 1. *Cheschwan* 361=9. Oct.) 1600.

[Pertinet ad ordinem Choschen Mischpat, unde pars operis in 4 Ordines (cf. *Cassel* l. c.): ראש יוסף: *Caput Josefi* Nostri (non Josef Escapa, ut *W*¹911) recte dicitur ap. *Sabb.* משה מלך MS. *Opp.* (*W*³) non exstat.]

2. עצמות יוסף *Ossa Josefi* Comm. in tract. Talmud. Kidduschin praecipue methodologicus cum appd. partim in alios tractt. (ff.125)

f. *Salon.*, fratr. Abraham et

Josef b. Matatja Batscheba ולה"ה לכשי בנר) 15. *Schebat* [=18. Jan.]—26. *Sivan*) 1601.

3. — Ed. II. [*W*¹3] 4. *Brl.*, typogr. erecta per Loeb Neumark (אות לטובה) 1699.

JOSEF Ezobi, Ezovi, v. Josef Esobi.

- 5919 JOSEF Fiametta (פייאמיטה) b. Salomo, Rabb. Ancona. [Mrt. A.1721, v. *Carmoly*, Hist. des medecins p.237, ubi prave „Piamita“, „Flamm-meta“ ap. *W*³976c, „Piatita“ ap. *Delitzsch*, Zur Gesch. d. H. P. p.74; cf. *Ghirondi* p.32; *Nepi* p.333. Gener est Simson Morporgo.]

- ידי Confessio duplex prosaica, inserta Ordini precat. vespert. q. v. inter *Prec. Coll.* N.2933. 2933b (1812).

JOSEF Flesch v. J. Flesch.

- 5920 JOSEF Frances (פרנסיס, פראנסיס). [Saec. XV. ap. *W*¹955 leg. XVI.]

- פירוש *Comm. in Jedaja Penini: Examen mundi* et *Petit.* q. v. (1551).

- 5931 JOSEF Franco b. David. [Non auctor (ut *W*875), sed Editor A.1602 lib. שלחן הפנים auctore Meir incerto q. v.]

JOSEF Friedlaender v. J. Friedlaender.

- 5922 JOSEF (Chiskijja Chajjim) Galliago. *Carmen* in emancipationem Judaeorum per Imperatorem Josefum; insertum lib. *Filius senectutis* Chiskijja Abulafia q. v. (1793).

JOSEF Galliago v. Josef Schalom.

JOSEF Gecatilia=Josef Gikatilia. q. v.

JOSEF GIKATILIA

5923

JOSEF (Ibn) Gikatilia, (*Chiquitilla*, seu *Chiquitillo*) b. Abraham, ex Medinat Celi. [Saec. XIII.². Auctor ipse notabilis, et quoad historiam Kabbalae Saec. XIII. magni momenti. Nomen גִּיקַטִּילִיָּה *جقطيلة* varias passum est corruptiones, ut Gecatilia, Nyctelus, Karnitol etc. (infra ad op.15), קנטיליה (Cod. Warner. 24), אקטיליה (Cod. Scal. 13f. 44b), קטיליה (Index ad Mos. de Leon: *Anima sap.*); occurrit in Hispania certe jam Saec. XI. (v. s. v. Gekatilia ap. *Ersch*, Encykl. S. I vol. LVI p.327, et cf. sub Moses Gikatilia et Samuel Nagid; Nostri forsitan aequalis Jakob Gikat., idem ac Jakob b. Jakob Kohen, de quo inter Cod. MS.); ex orthographia *Chequitilla* ap. Imm. Aboab nomen ab Hispanico *chico* „parvus“ (cf. *Jüd. Lit.* p.428 n.24) derivat *Jellinek* (Sabbatblatt 1844 n.35 p.140, n.39 p.156, cf. analogae ap. *Steinscheider*, Fremdspr. Elem. p.28, ubi adde *W*³1541c et עיקטלה ap. *Dukes*, נחל קדושים p.9, cf. supra). De patria urbe v. *Zz. Ztschr.* p.152: מדינת סאלה בקצה קשתיליה, unde Castiliensis ap. *Reuchlinum* (*W*³390) — sed cave confundas recentiorem „Josef Alcastiel“ *W*⁴866e — prave Salemitanus (סאלם) vel Salernitanus (v. *W*³858d) v. infra. — Auctorum veterum de aetate Nostri sententias jam colligit *Rof.* ad Cod. 110, ubi notat, Cod. Laurent. ap. *Biscionium* A.1325 exhibere, atque Nostrum laudari ab Isak b. Samuel Acco (quod jam antea notavit *Asulai* sub שערי אורה, [cf. notam ap. *Benjakob* II p.174], atque repetunt auctores laudandi), unde sub initio Saec. XIV. Nostrum collocat. Jam vero *Landauer* (et nos: *Jüd. Lit.* p.403) ex Nostri doctrina de literis emanatum habuit librum *Sohar* ca. finem Saec. XIII. Imo *Dukes* (Litbl. VI, 617) Nostrum vivente adhuc Nachmanide (ergo ca. 1260) probari putavit deficiente formula ו' in op. 1 et ex citato ap. Isak Acco (ap. Elia di Vidas V, 3 f.259b ed. Amst., ipsum illum locum citat *Jellinek* l. citando p.59), quem male Nachmanidis discipulum notum habet (cf. Litbl. VII, 509). Omnisciens *Carmoly* (Itiner. p.276) Nostrum A.1248 natum, opus 2 A.1274 (scil. aetatis 26, ut in *Op.* ipso legitur) compositum dicit, addens (p.277): „Il est remarquable, que cet écrivain, qui indique lui-même l'époque dans laquelle il a vécu (!) et qui est cité dans les auteurs (!) du XIII. XIV. et XV. siècle a pu être placé a la fin du XV. siècle par Gedalja, Im. Aboab, de Rossi (!) etc.“; sed ubi auctor aetatem suam indicaverit, vel qui sint auctores Saec. XIII. Nostrum citantes frustra quaesiveris apud

inventorem (cf. sub Josef Ibn Wakkar). *Jellinek* (Beiträge I p.75) Nostrum Saec. XIV. viventem habuit, paullo post vero (*ib.* II, 57 quasi primus) Nostrum Saec. XIII.² viventem demonstravit argumentis (praefer ante nota) magis generalibus, quibus adde quoad Recanati quae ad op.5 dicuntur, quoad lib. *Sohar* ipse rursus animam mutasse vid. (v. ad op.19 in fine). Omnem tollit dubitationem citatio duplex lib. שערי אורה in lib. סוד המלכות Mos. de Leon P. I sub שמעון בער אורה, ubi כמין שכחוב בארובה בספר שערי אורה, et sub כדאיחא המאמר הנכבד ימי החשוכה, ubi legitur: שאמר ר"ל בספר שערי אורה ושם המצא... quae interpolationes vix habuerim, optime enim *Jellinek* (l. c. p.59) ad affinitatem operum Nostri et Mos. de Leon (q. v.) innuit, videbisque ex iis quae ad opp. singula notabimus, ipsos Nostri titulos apud imitatore, vel forsitan ipsum retractatorem offendi. Aliam de Nostro notitiam nuper inveni in lib. אוצר עדן ננו (in Cod. MS. Natan Coronel, mihi viso mense Oct. 1854) auctore Abraham Abulafia aetatis A.41 (אליה) ergo A.1281 composito. In epilogo hic diserte Nostrum discipulum suum urbe seu Medina „Schalom“ (מדינת שלום, cf. supra) successu eminentem laudat (יוסף גקטיליא) *(sic)* „יש' שע' ט'ע“ .. והוא בלא ספק הצלחה מופלאה (כמה שלמד לפני ו' היה עמו *Jellinek*, Philos. u. Kabb. p.V, qui allusiones inter utrumque suspicatur. — Quoad opera Nostri volumus, sed partim disiectis membris repetitis, est enumeratio ap. *W*874 (cf. ad op.4), 968, ¹3856, ³858d, 1153c etc. inter anon. locis citandis; exigua ap. *Rof.*, Diz. (p.112), correctior et auctior ap. *Zunz*, Add. p.321, quem potissimum sequitur *Jellinek*, l. c. (cujus nescio quid sit: „typische Entwicklung der literarischen Thätigkeit“ p.62); quae p.63 contra *Landauer* de lib. *Sohar* profert non tantum abhorrent ab eo quae dicta sunt *Jüd. Lit.* p.403; op. סוד עשר ספירות in Cod. *Lips.* XII⁴, sibi patente, quod *Delitzsch*, Catal. p.280, Nostro tribuerit, plane neglexit, ut etiam *D. Cassel* s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II, vol. XXXI p.76, qui opp. editorum argumenta partim fusius delineat. Mendis scatet *Carmoly*, l. c., qui alias a *Zunzio* eruta sublegere consuevit. — Restat ut de op. inedito sed promisso (ab *Edelmann*, דברי חפץ p.III) pauca adnotemus. Tit. ut vid. correctior est שער השלמים *Porta parabolarum*, ex Cod. *Th. Valpergae* (non proprio suo, ut inexacte *Jellinek* p.62 et *Cassel* p.80, non consulto fonte a *Zz.*

JOSEF GIKATILIA

citato) op. satis delineat *Rof.*, Diz. I, 125 (p. 112 ap. Hamberger), quod ignorare quoque vid. *Dukes*, Litbl. XI, 485, zur rabb. Spruchk. p. 4, נהל קדומים p. 37. Cod. imperf. Oxoniensis, ab eo laudatus, est *Uri* 365f. 217b, de quo (nondum recognito) egerat ipse *Dukes*, Litbl. X, 486. Etiam Mos. de Leon sibi lib. הקדמונים משל arrogare jam monuimus sub Isak Sahula p. 1151.]

- 1] **ביאור** *Comm.* in Mos. Maimonid.: *Doctor perplexorum*, f. 19 ad c. Mos. b. Jehuda Nagari: *Ordo Dei*, una cum Saul Kohen: *Quaes.* q. v. [fragm.] (1574).

[Inscribitur על ס' מ'ה נחמד ביאור על ס' מ'ה
Hoc est quod exstat ex libro jucundo *Comm.* etc. Editores fragmentum ex השגות *Animadvers.* Nostri esse suspicantur, addentes: וברוך הירוע „benedictus qui novit“. Etiam ex Cod. MS. *Opp.* 1026Q. citat *W*³p. 392 et *Zz.* l. c., unde *Jellinek* p. 60 השגות excusas recenset, Cod. MS. omittit, ut etiam *Cassel* p. 79; ille vero cum excuso non est idem, ut ex communicato mecum initio: כמורה פ' יג אחול וכל השגות... constet. Auctor excusi ex op. Arabico (cf. *Scheyer*, Psychologie etc. p. 5) Versionem Jeh. Charisi emendat. Cf. quoque *Beer*, Philosophie etc. p. 72.]

2. **גנת אנון** *Hortus Nucis Kabbal.* 3 ptibus; corr. Seligman b. Moses Simon Ulma f. *Han. cum licentia gubernii* (ברשין השררה) *per operarios socios Elieser b. Chajjim* בחוקק et *Elia b. Seligman Ulma* בחוקק (*fin. fer.* IV. 29. *Elul* טוב משיח 1615. [Frontisp. partim rubrum. *W*¹.³(4) 874. — In Cod. *Monach.* 11 tit. הניקוד פ' et auctor dicitur Abraham Abulafia; cf. *Landauer*, Litbl. VI, 420 et cf. ad op. 3. — Opus rarum ex Codd. MS. breviter delineant *Majus* ap. *W*³p. 390, Catal. p. 279 n. XII; fusius *Cassel*, l. c. p. 77. — De tempore compositionis (*Lilienthal* ad Cod. 53 ap. *Zz.*, Add. ad Cod. XII, 3 p. 317) cf. supra sub nomine. — P. I excerptis Meir Aldabi in lib. *Semitae fidei* sec. *S. Sachs*. — Cod. MS. cum Notis Lat. *Aegidii da Viterbo* ap. *Lilienthal* 215.]
3. — epitome s. t. **מאמר מעין גנים** *Tractatus: Fons hortorum* per Eljakim London ben Abraham 8. Brl. (יהרר כוהר) 1803. (והשפלים יזהירו כוהר)
- 4] **הניקוד** (שער) ס' הניקוד *Porta (L.) punctuationis de vocalibus*, kabbal.; in collectione libnן ארני לבנן N. 3409. 3410. (1601. 1648).

[*W*¹p. 524. 3. p. 391, ubi male „seorsim“, etiam ed. 1785 (*Mich.* 215) cum duobus opp. ex eadem collect. etc. — *Delitzsch*, Catal. p. 280 et *Landauer* Litbl. VI, 426 libellum idem habet ac P. III lib. גנת אנון (op. 2), cum quo affinitatem habet, sec. *Jell.* p. 62 argumentum

lucidius tractat, *Cassel* nostrum epitome, *Zd.* (in epistola A. 1849) potius recensioem primam („Vorarbeit“) habet. Nuncupatur etiam in Cod. MS. סוד הניקוד. Exstat in eadem collectione lib. anon. מעין ההכמה N. 3863 (quod forsitan דיכלות pertinere diximus), Nostro vero tribuitur op. homonymum N. 3864 a *Langio*, Cod. 15, 18 ap. *W*¹p. 325, quod etiam *Biscionium*, p. 74. 78 cum illo confudisse monuimus sub N. 3863. — De היכלות in eadem collect. v. ad op. 5.]

- 5] **סוד החשמל** *Mysterium prunae*. *Ezech.* I, 4 kabbal.; in collect. ארני הלבנן N. 3409. 3410 (1601. 1648).

[*W*¹p. 324 n. 7, ubi n. 5 מרכבה יחזקאל (seu פירוש... המרכבה) *Expositio currus*, quae a nonnullis *Ven.* edita fertur, procul dubio confusa cum libello nostro. Exstat vero מרכבה סוד Nostri in Cod. *Rof.* 1230, ubi ab antiqua manu auctor dicitur Josef b. Karnitol, auctor lib. שערי צדק „et auctoris libri *Pardes et Rimom*“ non ad Nostrum spectat, sed ad sequ. Mosén de Leon q. v.), huncque librum ipse citat auctor paulo post initium, quod argumentum tamen non tam luculentum, ut putat *Rof.* — Moses de Leon enim scripsit op. fere homonymum sub tit. שער יסוד המרכבה (quod vero anon. e. g. in Cod. Leydens. *Warner.* 24 [ap. *W*³p. 1221 n. 705] f. 231, ubi in fine סודות ע"כ מרכבה, cf. infra ad op. 19), ibi etiam paulo post initium (f. 232a) *Comm.* suum in Kohelet titulo צדק שערי citat! — Diserte vero in Cod. *Uri* 378 alioque nuper acquisito auctor Jos. Gikat. salutatur, omnemque tulit dubitationem libelli initium: שאלה ממני ידיר נפשי לנלות ענינך בסחרי החורה כדי שהיה סאחן הזכים לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו והנני נשאהי פניך לדבר הזה. ויהי בשלשים שנה דע ידיר נפשי כי כבוד התעלמות ubi eadem phrasis, qua plurimos Nostri libros ordiri monet *Zz.*, Addit. p. 321, quamque forsitan imitatur *Menachem Recanati* (q. v.) in Cod. *Monach.* 55 (sic) ap. *Delitzsch.* et *Deutsch*, Catal. p. 104 et Cod. *Bisl.* 63 etc. (cf. quoque ad op. 17). Exstant vero opp. homonyma, vel ejusdem fere tituli a solo argumento petiti, auctorum aliorum, ut David Kimchi (q. v. p. 870 op. 10 not.), David b. Jehuda Chasid in Cod. MS. *Opp.* 1026Q., ap. *W*²p. 1382 n. 504 inter anon. post alium Cod. *Opp.*, forsán eundem, quem sub מרכבה סוד *W*²p. 1362 n. 409 affert; postremus enim procul dubio idem qui in Cat. ms. s. v. מרכבה יחזקאל cum *Comm.* kabbal. membr. in 16., in Cat. vet. f. 15b in fine commatis s. v. סודות מרכבה יחזקאל (ubi forma 4, sed s. v. שבעים שנות in 8.), quem vero hucusque non reperi. Temere ergo *Rof.* ad Cod. 1230 utrumque librum ap. *Sabb.* eundem habet, cum jam in ipso Cat.

JOSEF GIKATILIA

vet. f.15a סוד המרכבה Elasar Worms afferatur, prout ipse *W*¹p.524 anon. פ"י מרכבה יחוקאל ap. *Bart.* cum nostro idem esse suspicatur. Rectius *Zz.* l. c. libellum nostrum partem esse Expositionis suspicari vid. (Codd. MS. nondum satis cum excuso comparavi). *Jellinek* vero praeter יחוקאל, מרכבה, citatum in op.4 (et apud alios, cf. *Cassel* l. c.), aliud recenset סוד המרכבות [pro סוד?] citatum in op.4 (f.37a), hucque spectare dicit היכלות פרקי N.3459 excusum in eadem collectione, innixus solo loco, ubi de הנקודות סוד sermo est, (atque p.63 ex eodem libello concludit, Nostrum lib. סוד כהני novisse), hinc inde libellum postremum ex conjectura castratum nuperrime edidit in collect. בית המדרש II p.40, in Cod. MS. postea acquisito passus ab eo omissos non exstare dicit, qui tamen nec omnia exhibeat, quae ab eo excusa sint (passum finalem ex סוד המכלות citari ap. Menachem Recanati, pericop. Wajeze f.62d, mecum communicavit); tamen passus "דבר אחר" (2 tantum sunt ap. *Jell.* p.46) vidi modo in Cod. MS. membr. (Saec. XV.) ap. N. Coronel tit. פרקי מרכבה, incip. ישעמאל, אמר ר' יעקב, desinente ut Cod. 41 ap. *Biscionium*; Codd. ergo omnes allati supra p.533 revera lib. editum exhibere vid. — De alio fragm. a *Jellinek* huc relato v. ad op.17.]

סודות v. infra op.18.

- 6] פירוש *Comm.* in Haggadam Paschatis s. t. **צפנת פענח** *Revelator arcanorum*; per David Ibn Hin (ff.9) 4. *Dan. Zanetti. s. a.* [1600-2].

[*W*¹p.524.³p.391. Annus 1602 in Cat. ms. ex Editore, cf. sub Moses Cordovero: *L. exiliorum*. — Cod. MS. *Opp.* (ap. *W*¹) est 915F., non 193, ut ap. *Jellinek*, Mose de Leon p.34, neque ib. de op.8 aliquid dixi, ut citat *Cassel* p.80. Tit. initio על כן קרא (שמו צפנת פענח רטמירין ליה נלין) an genuinus sit quaeritur.]

- 7] — una cum textu; inter *Precum Collect.* N.2728 (1807).

- 8] — (fragm., usque ad passum הוא אומר (הכב סה הוא אומר); § 15 ad c. lib. *Anima sapiens* Mosis de Leon q. v. (1608).

[*Zz.* l. c.: „receptus in הנפש ההכבה et המרה הימים T. III;“ non offenditur vero in fragm. nostro passus citatus ab Is. Abravanel ad Pericop. לך כך (f.56 ed. *Ven.*). Passus de Isak b. Abraham b. David, quem *Zz.* ap. *Gg. Zisch.* II,312 n.62 ex המשקל citat, Nostro pertinet, non expositioni Mos. de Leon, cui fragmentum hoc annexum, ergo non arbitrarie („willkürlich“), ut *Jellinek*, Mos. de Leon p.10; cf. infra ad op.19.]

9. שער אורה *Portae lucis* de nominibus dei et

- 10 Sefirot; per Jakob b. Naftali Kohen (ff.92)

4. *Mant. (fin. 20. Tammus)* 1561.

[*W*¹p.525.³p.391 (corr. ap. *Zz.* Z. G. 254) cf. ⁴p.849. Ed. rara. Ed. *Ven.* ap. *Sabb. W*¹ non exstat. Idem procul dubio שער אורה ex *Reuchlino* et Catal. Andr. Junii ap. *W*²p.1437 n.703, cf. ³p.3921 et rursus ³p.1212 n.588b sub tit. על הספירות. פיר' *Comm.* in 10 *Sephiroth*, plane efficto ex Cod. Leydens. *Warner.* 55, ubi introd. desideratur, sed f.2 titulus adscriptus! clausula (f.202) ibid. paullum brevior quam in Cod. *Warner.* 24 (*W*³p.391), ubi sequitur (f.115) *Arbor kab-bal*, unde forsitan Nostro tribuitur לוח seu אילן a *Sabb.* (ap. *W*¹p.524), omissum a *Zz.* etc., cf. ad op.16.]

Exstat quoque anon. sub tit. האורה, unde ap. *Plantav.* etc. *W*²p.1257 n.38, v. *Biscionium* p.283, 299 et *Asulai* (II p.6) ap. *Rof.* ad Cod. 916, cf. *Delitzsch.* p.279 Cod. XI, quos omnes, more suo, silentio praeterit *Carmoly*, p.277; cf. Abraham Levi b. Elieser: הוראה MS. *Mich.* 406, qui passum citat notabilem contra usum nominum Dei ex praef. Exstat vero sub eodem tit. lib. alias השם מosis de Leon q. v. — *Landauer*, Litbl. VI,227 (cf. quoque *Masium* ap. *W*¹968 p.563 et *Zz.* p.320) librum recensionem alteram habet lib. שערי דרך (op.17), utrumque auctoris lib. גנה אנון (op.2) esse negat, *Cassel* vero (p.79) nostrum forsitan ex P. III lib. גנה אנון retracatum esse cogitat. — Tract. *De Throno divinitatis* auctore „Josef Hispano“, quem ex Cod. *Taur.* [*Pas.* 104] „eodem“ n.19 affert *W*¹p.850, effictus vid. ex Josef b. Schraga q. v. — כללי שערי אורה (et מפתחות שערי דרך) ap. *Wib.* v. ap. *Pasin.* Cod. 100.]

10. — (ff.84) 4. *Riva. s. a.* [1561].

11. — charta caerulea.

[*W*¹⁻³ et alii Annum expriment, quia paullum ante op.14 finitum est, ut constat ex clausula typographi: יוסעייני לסיים שערי דרך]

12. — cum Matatja Delacrut *Comm.*, ex Bibliotheca filii Josef, per Abraham b. Elieser Rödelsheim (רידלסום) Posnensem

4. *Crac., Isak b. Ahron* (ושטחו) 1600.

[*W*¹⁻³, ubi de efficto A.1594 (שטחו), ex quo A.1694 ap. *Carmoly* l. c.]

13. — u. s. Ed. II, cum Annot. Eliae Levi edid. fil. Benjamin [*W*³]

4. *Ofb., typogr. nova* (הוקם מחדש) *Seligm. Reis* (לסדר ועתה אל היראו אנכי אכלכל) 1715.

14. — charta mag. alba.

- 15] — Latine, ordine alphabetico; P. I Cabalae denudatae per Knorrium a Rosenroth q. v. [*W*¹] (1677).

JOSEF GIKATILIA

16] — Latine partim per P. Ricium q. v.
[W¹p.392. Auctor in hac Vers. vocatur Josef Castiliensis.]

17. שערי צדק *Portae justitiae* De 10 Sefirot et nominibus Dei, kabbal.

4. Riva (fin. 15. Elul) 1561.

[W¹p.968(-9). Ed. Mant. ex Bart. ap. W¹ ex op. אורי שיערי efficta. Carmoly l. c. nostrum ineditum (!) ex Cod. Paris. (cf. Cod. Orat. ap. W⁴969) citat. — De op. (cf. ad op.9) et auctore, quae a Zz. l. c. p.320-1 fusius eruta sunt, a sequentibus reputantur; neque nonnulla pro instituto nostro necessaria omittere possumus, paucis insertis novis. שערי צדק, tit. non infrequens, „profecto pressum est gravis inclementia fati“ (Zz.; cf. quoque sub Jona Gerondi p.1428 op.36 in nota). Nostri auctor in tit. salutatur קרניטול Karnitol (unde nostrum vid. op. MS. ap. De Castro I p.171: „sobre los principios de la Kabbala“), et דיה (Deth vel Dajit ap. W¹856, est vero abbreviatura ריה=רוח ה' הניחנו, ut ipse postea eruit (non: „eingeraumt“ ut Jellinek p.57) Zz. Z. G. 355. 450), גריבזול in Cod. Wagens. (W³969) nunc Lips. XXX,13 p.296 ap. Delitzsch (ubi בכור בן procul dubio leg. כבוד, Nyetelus ap. Masium נקטילא) pro גקטילא, W¹p.525), גניקיל ap. Biscionium p.66, fere ut יעקב in Cod. Mich. 356 f.27 (unde in Registro p.333 sub Josef Jaabez), Gikatilia legitur in Cod. Monach. 57² et ap. Asulai s. v. (ap. Zz. p.320 et Cassel p.79), anon. (praeter editum) ap. Sabb. ש n.186 sec. del Medigo, נובלות הכמה f.185, pro 195, ut ap. W²p.1439 n.722 [cf. W¹p.1221 n.722, ubi שערי צדק anon. in Cod. Leydens. Warner. 24 f.121-35b revera non est nostrum, in fine enim A.1295 (ה') Chebrone(?) compositum fertur, forsitan ab Isak b. Samuel ex Acco, ojus op. homon. tamen ex Cat. ms. allatum ap. Zz., i. e. Opp. 1067Q. (ap. W²p.1440 n.722) est ipsum opus notissimum מאירת עינים=Opp. 988Q. ! utrumque ex Sabb. iterum ap. W¹856 sub Josef b. Abraham ו' דיה (v. supra); שערי צדק vero ap. W³856 ex Cod. Uri 345 est re vera *Epistola sancti* Mosis Nachmanidis q. v. !] Liber noster citatur ab ipso auctore in הניקוד ס' (op.5; Zz. p.320, locos designat Jellinek p.61) et in סדר המרכבה (v. ad op.4), unde שערי צדק cum אורה שערי junguntur ap. Jochanan Allemanno שער החשק f.12b, cf. del Medigo ap. Gg., Melo Chofn. p.42; nostro usus est Menachem Ziuni (Zz. l. c., supplendus Cassel l. c.). — Nostro praeterea tribuitur (a Gedalja, ap. Sabb., W¹ p.525) lib. שער השמים *Porta coeli*, sed ex fine Cod. Laurent. ap. Biscion. p.129 et initio Cod. Rof.

1235 [qui idem in Cod. alio ap. W³1153c sub Isak Ahron, qui forsitan scriba?] aliisque argumentis Zz. librum illum eundem habet ac nostrum. „Forsitan,“ inquit, „ipse Gikat., qui lucubrationes suas שער nuncupare consuevisset, in recensione secunda tit. libri variavit, aut, id quod in Kabbalistis persaepe usuvenit, discipuli ejus suo id arbitrario fecerunt.“ Tamen ac ineditum enumerat Carmoly, l. c.: „Schaaré (sic) ha-Schamaïm, citè par Schemtob b. Schemtob“ (cf. Jellinek p.64, Cassel p.89). — Sub tit. ליקוטי ר' האי שער השמים excusa particula in lib. האי ליקוטי ר' (v. ad op.4) pertinet, Casselio vero id ab Editore praeter rem sub hoc tit., propter שלשה, Nostro tributum esse vid.]

COLLECTANEA.

18] סודות Arcana; f.38 ap. Jechiel Aschkenasi: *Templum Dei* q. v. [1596-1606].

[W¹990 sub Jechiel: „cum expositione Is. Loria!“ Arcana sunt ¹) [סוד הפלין], ubi figura 10 Sefirot praecedit (cf. supra ad op.9), incip. כבר הודענוך כי שלש ראוי סוד הציפיות ²) ,ספירות עליונות הם כתר ואחה לדעת מדוע פרשת הפלין ופרשת ציפיות הם בק"ש דע כי כוונן שאדם מניח הפלין incip. סוד השמע ³) דע כי השמירה והקדושה incip. סוד המזוזה ⁴) ;וקורא ק"ש דע והאמן כי השבת הוא incip. סוד השבת ⁵) ;והטהרה incip. ליקוטי ר' האי שער ⁶) (ex nostra ed. ut vid.) praeter illa Nostro quoque tribuitur: סוד ⁶) דע כי הש"י ברא כל הנבראים incip. שעטנו סוד (et דע כי הש"י ברא כל הנבראים, quod vero male hic separatur f.41a-b), sed id in ed. nostra non diserte Nostro adscribitur ut alia arcana, de quibus sub Jechiel; Rof. ad Cod. 1221¹⁴, ubi nostra ⁶) et¹), ea ignota putat. Zz. haec „desumta“ putat ex דרשות *Disquis.*, quae ab Editore in praef. et Indice ad Mosis de Leon: *Anim. sap.* promittuntur, sed in fine brevitatis temporis causa omissa dicuntur; i. e. nostra ad eandem collectionem pertinere, quam Editor ille דרשות nuncupat, non speciatim eadem esse (ut Jellinek p.61: „sind wahrscheinlich mit diesen identisch“), quod ex ipso indice allato constat, ubi § 74: וצ"ל על בריה מילה ועל § 75, יום מהן הורה ועל תלמיד שמה וחיי לנא שבק (op.17) [hinc inde 2 opp. „ad calcem“ libri edita recenset Carmoly l. c. !]; § 76, nomen Nostri non exhibens: סוד טעוה על ענין ויקח לו יעקב [מקל לבנה]; (v. ad op.19), neque in hoc indice, ubique locupletissimo, aliquid omissum supponendum est. Cum lib. nostro combinat Jellinek lib. אוצר הכבוד Cod. MS. Mich. 18 (ff.114), quem ipse nondum perquisivi, neque ex nomine Nostri post clausulam apposito de auctoritate omnino judica-

JOSEF GIKATILIA

rim; tribuitur Nostro quoque lib. הכבוד, a *Zz.* etc. omissus, qui vero neque in Cod. *Scalig.* (v. ad op.19), nec in Cod. MS. *Opp.* 893F, de quo non dubitabat *W⁴p.850.* Idem vero forsitan הסודות, quod 1849 possedit Elieser Aschkenasi (Litbl. X,369), a *Jellinek* et *Cassel* omissum, ut Codd. alii, ubi Nostri „arcana“ exstare discimus ex catalogis quidem paucae fidei, ut *Monach.* ap. *Lilienthal* 305 et 311, et *Opp.* 1495Q. a me nondum perquisitus, ubi vero opusculum sequi. (q. v.) exstare didici.]

19] סוד מה שאמרנו ול ראי היה ב' שבע לדר *Arkanum* dicti cujusdam Talmudici [Synhedr. 107] de Batscheba et David; p.37 ad c. Abraham Almalik: *Collect. obliu.* q. v. (1556).

[Corr. *W³p.392*, ubi ad c. Abraham Chajun (q. v.), et *Epistola* אגרה (p.31 n.73f), procul dubio propter initium: שאלה סמני ידיר נפשי להוריעך ענין מה שאמרנו: „petiisti a me, dilecte animae etc.“, neque dubitandum est, quin nostrum idem sit „*Responsum* ad quaesitum de textu quodam veterum sapientum“ quod ineditum et incompertum habuit *Rof.*, Cod. 1228², forsitan ex eo effectum שבע סוד MS. *Opp.* auctore Sacharja b. קבואל (!) ap. *W³p.573b* (cf. ad op. praec., Cod. *Uri* 340³=331⁴, v. Add. nostra). Opusculum hoc (ubi jam distinctio וסוד וסוד ac mascul. et fem., de qua cf. *Jell.*, Mos. de Leon p.43, Ausw. p.12) Nostri esse evincit ipsa illa exordii formula (cf. ad op.5), atque adeo, ut propter hanc solam dissertationunculam passim collectio, cui inserta, Nostro adscripta sit (cf. ad op.18). Offenditur enim nostra in permultis Codd. MS., sed nullibi fere seorsim, plurimum una cum „*arcanis*“ nonnullis aliis, potissimum vero, ut Comm. in Haggada (op.8), cum magna parte eorum, quae ad c. Mosis de Leon: *Anima sap.* excusa sunt, unde etiam ipsum arcanum nostrum in Indice § 75 promittitur (cf. ad op. praeced.). Arcana illa in Codd. MS. nonnullis (ut in Cod. *Uri* 371, cf. *W³p.817.1132*) inscriptione ordiuntur: חלק יסוד רח קיום (sic) השער (unde *Delitzsch*, in describendo Cod. *Monach.* 55 (cf. etiam *Lilienthal* ad 21³, 342,7, cf. *Jellinek*, Beitr. II, 71) edita non recognoscens, tit. conjecturat שער היסוד (*W²p.1438*, sed v. שער שער יסוד החלק ה' et שער יסוד המרכבה supra sub op.4 et שער יסוד העדוה העדוה P. V), tit. Nostri Nostro frequentem esse monet (cf. ad op.17), cujus aliquid [procul dubio ipsam dissert. nostram] libellarius alio loco scripserat, Nostro ergo totum opus tribuit. Exstant eadem correctiora quoque in Cod. Leydens. *Scalig.* 13 f.30b, quasi pars lib. Mosis de Leon, accedit

vero (f.44b, cf. quoque Cod. *Warner.* 32⁶ in Catalogo nostro) particula nostra, in Cod. compacto exstant disstt. de nominibus Dei, hinc inde Catal. ap. *W¹p.524* Nostro adscribit excerpta de nominibus Dei, ex quibus lib. הכבוד (cf. ad op.18) effinxit *Bart.*, ut monet *W¹b.*, qui ipse forsitan non praeter rem opus cum ליקוטים *Collect.* ap. *Sabb.* conjicit. Inter Mosis de Leon arcana post הסודות (i. e. § 8 libri excusi) legitur מה ששאלה על ענין ויקח לו יעקב סקל לבנה, i. e. idem ipsum quod ex Indice § 75 recensuimus sub op. praec.! Cave vero id Nostro tribuas propter exordium et quia totam legem ad nomina Dei innuere dicit (ut Noster in lib. שערי אורה ex dicto antiquo citat ap. *Cassel* p.79); pergitur enim: ואין הפרש בין חטנע: היה פלגש אליפז בן עדה בן עשו ובין אנכי ה' אלהיך ככל צדרי החכמה... כפי אשר אמרה בספר אשר חברתי... i. e. passus ipse, ex „המשקל“ (rectius ex *Arcanica* annexis) Cod. *Almanzi* citatus ap. *Jellinek*, Beitr. II p. XII, ubi auctor opus suum citat. Eadem una cum Comm. Nostri in Haggadam exhibet Cod. *Opp.* 915F. (non 195 ut ex epistola mea excerpit *Jellinek*, Mos. de Leon p.43), quem sec. Cat. ms. Nostro tribuerat atque ad דרשה retulit *Zz.*; neque Cod. *Rof.* 1230 multo differre vid.; v. etiam Add. nostra ad *Uri* 331 et 340³. — Ex his apparet op. אגרה et הסודות ap. *Zz.* idem esse, citationes enim ap. Jos. Karo סדרה לחכמה f.26a) et 426 ex collectione *arcanorum* praeceptorum videntur, quae propter formulam introductoriam (ib. § 56) *Responsa* nuncupantur, tamen non plane insuspectae sunt, citatio enim § 25 in op.18 sub סוד הסוד non legitur. Petulantiam hinc miror, qua *Jellinek* modo arcana Mosis de Leon — praeter rem quidem — ex autographo excusum et nonnulla Nostri (recentioris) inserta habuerat (Mos. de Leon p.20), paullo post, et quidem rectius, Nostrum Mosis de Leon et lib. *Sohar* anteriorem habebat (v. supra sub nomine), repente vero (ap. *Frankel*, Monatschr. III, 244) Nostrum passum ex l. *Sohar* hebr. vertisse dicit, quia passus ille, § 52 *arcanorum* [ubi דומה ר', non סבה], ab auctore A.1546 ex *Collectaneis* (ליקוטים) Nostri citatur, idque quasi rem probatam habet (ad Sabbatzi Donolo p. XIII)! ipse *Cassel* (p.80 n.71) id certum habet, Nostrum auctorem esse hujus §, de quo tamen dubitandum est; satis enim demonstratum est, sub Nostri nomine collectanea circumferri, quibus particula Nostri inserta est. Codex quisque ergo speciatim caute inspiciendus est. Cf. quoque sub Moses de Leon.]

JOSEF GINZBURG

⁵⁹²⁴ JOSEF Ginzburg (non: Gensburg) b. Mardochai, Archisynag. Brzesc.

1. לקט יוסף *Collectio Josefi* Excerpta brevia alphabetica ex libris variis in usum concionatorum; edid. Loeb b. Meir, Rabb. Chelm

8. s. l. [Hamb.]

(fer. VI. פרשה ולמדה את בני ישראל) 1687.

[Typi iidem vid. ut in lib. אור צדיקים Meir Poppers (q. v.), quocum compactum est in Cod. Opp. 698 O., locum sistit Cat. ms.]

2. — s. t. חינושי תורה *Novellae in Pentat.* insertis excerptis ex Isak Benjamin Wolf: *Hereditas Benjaminis*, acc. (f. 83-8) סתיוח החלמוד Methodologica Talmudica et החלמוד ים item alphabetice; per Mardochai b. Naftali Hirz et Seeb W. b. Samuel Jaroslaw [W³923, ad. 567.1493b]

4. Amst.,

Mos. Mendez (וחבנה) fin. fer. III. 9. Cheschwan) 1702.

3. — לקט יוסף) cum access. u. s. per Gerson Wiener; Ed. II. [lit. rabb.; ff. 52]

8. F. a. O., Mich. Gottschalk. 1705.

4. — (sine access.) per Abraham Molcho b. Josef. „Ed. II.“ [lit. rabb.; ff. 80] [W³]

8. Salon., Abraham

b. David Nachman (ועצום) נדול] 1709.

- 5] — (cum access.) 12. [Amst.?] 1716.

[Mich. 2089 frontisp. destitutum.]

6. — (sine access.) [lit. quadr. minimis] [W¹]

8. Prag., Nepotes

Mos. Kaz, sub Leopoldo s. a. [ca. 1692?].

[Typothetae: Isak Hurwitz b. Meschullam et Menachem b. Hirschel b. Mendel R. Lasi's.]

JOSEF b. Gorion v. Josippon.

⁵⁹²⁵ JOSEF b. H. (בר"ה בר"ן = b. Hirsch?). [Mrt. 16. Adar II A. 1791, aetatis peracto 24; v. Epitaph. per J. Löwe.]

Varia in Collect. מאסף N. 3713, partim recusa in Collect. בכורי העתים N. 3429.

[חמיוח השחר III, 118 (כה V, 156) — דברי הימים IV, 335 (כה VII, 62). — חמיוח השחר IV, 335; Assyrii, Mediae et Babyl. V, 66; Cyri et Darii ib. 101; Siciliae ib. 199; Carthaginis ib. V, 344. VI, 12; Graccae VI, 195. 230. 293. 328. — והחור הארם fabula IV, 391.]

JOSEF Hahn v. Josef b. Pinchas.

JOSEF Haltern v. J. Haltern.

⁵⁹²⁶ JOSEF Heilbronn (Heilpron) [sen.] b. Elchanan, Italus (מעם ליען) incola Posnaniae (גר ורושב בק"ק פוזנא). [Frater vid. Jakob Heilbronn b. Elchanan, propinquus Josef Heilbronn mrt. Patavii A. 1622 ap. Ghirondi p. 203.]

1. אמ הילר *Mater infantis* Compend. gramm. hebr., praecipue de usu praefixorum et affixorum, in usum puerorum cum pensis et Germ. cum paradigm. 8. Prag. sub Rudolfo. 1597.

[Approbatur a Mardochai Jafe fer. III. 26. Ab. W¹866 Annum omittit. Zz, Z. G. 279 n. 62. Serap. p. 319 n. 15. Desid. ap. Luzzatto, Proleg.]

2. — 8. Prag. (חבין) 1702. [W^{1,3} A. 1703, et praeterea W¹: A. 1693. Serap. ib.]

3. — s. t. לוח הרקרוק *Tabula grammatica* Ed. II. 8. Crac. (1. Ijjar) 1598.

[Opp. 498 O., ff. 24, sed imperf. in fine. Testimonia praemittuntur Leva b. Bezalel, Mardochai Jafe et Menachem b. Isak etc. (cf. Jesaia b. Isak). W² p. 1318 n. 284* libellum, quem non recognovit, Pragae excusum dicit. Sabb. homonymum Ven. excusum dicit, formam non indicat; cf. sub Josef Schalit et S. Münster.]

- 4] — excerptum s. t. לוח מיוחד טחכמה הרקרוק *Tabula specialis in artem grammaticam*; in lim. Pentat. N. 413 [anon.] (1617).

5. מאירת עינים *Illuminans oculos* Index 613 praecceptorum affirmativorum et negativorum sec. Maimonidem, sec. ordinem Pentateuchi digestus; adjectum in fine (f. 16) סימני הספירה *Signa Sefirae* i. e. computandi temporis inter Pascha et Pentecost. 8. s. l. e. a. [Crac. vel Prag. ca. 1600].

[Opp. 325 O., et 520 O. ultima fol. destitutum. Frontisp. portula ornatum cum columnis, typi potissimum rabb., ut vid. eodem loco, quo Jehuda Ibn Sabbatai: *Bellum sapientiae* (q. v.), ergo Crac.; locum Prag sistunt Catal. ms. et W^{1,3}, tamen omittitur ap. Zz. Z. G. p. 297-303.]

6. קול הקורא *Vox clamantis (legentis)* Compend. ex Elia Levita: *Caput cantici*, in usum puerorum (ff. 14)

8. Crac., Isak b. Ahron. s. a. [ca. 1600].

[W^{1,3}. „Illius meminit Elias Levita in lib. בחור W¹!]

⁵⁹²⁷ JOSEF (ex familia) Heilbronn [jun.]. [Saec. XVII?]

יודשר שטאם *Jüdischer Stamm* v. sub ליד N. 3639.

JOSEF Hirschfeld v. J. Hirschfeld.

JOSEF b. IMMANUEL

JOSEF b. Immanuel v. Josef Ergas.

- 5928 JOSEF b. Isachar Pragensis. [Ap. *Rof. Diz.*, vers. Germ. sub „Prag“ p.271! Noster correxit varia A.1616 et 1623; cf. Sect. III. *Ghirondi* p.144.]
1. יוסף דעת *Augebit scientiam* Emendd. et annott. ex Codd. MS. partim collectae in Sal. Isaki in Pentat.; *cum figuris*
4. *Prag.*, *Gers. b. Bezalel* (פה פראג) 1609. [W¹ 915, ubi ed. A. 1576 assertur, quo auctor nedum natus fuerit; v. *Zz. Z. G.* 285 n.111, cf. p.302 n.2. A.1608 ap. *Asulai* II f.60.]

JOSEF b. Isak v. Josef Alfual et Josef Almosnino et Josef Ibn Esra et Josef Kimchi et Josef Penço et v. H. J. Caro.

- 5929 JOSEF b. Isak b. Jakob. [Auctor lib. שער יוסף sec. *Benjakob*.]
- קדמון יצחק *Semen Isaki* Annott. in (patr.) Isak b. Jakob Chaber: *Ordo temporum* q. v. (1844).

- 5930 JOSEF b. Isak Levi, Lithuanus. [Noster op.1 finivit 6. Elul 1611, ergo non est י"ט in Cod. *Rof.* 660⁴, cf. sub Moses b. Jehuda. In Cat. Bibl. Bodl. II, 429b confunditur Josef Ibn Esra.]

1. נבעת המורה *Collis More* Comm. in Mos. Maimonidis *Doctor perplexorum* cum Annott. Jomtob L. Heller 4. *Prag.*, *Gerson Kohen Poppers* (fer. I.1. *Kislew* 372=7. Nov.) 1611. [Opus rarum. W¹ 909. *Zz. Z. G.* 288 n.141. Nostrum, non Mos. Narboni, citat Josef del Nedigo (Melo Chofn. 25.75), v. *Mecklenburg*, Litbl. I, 299; [S. Sachs] ש"ן II, 78. „F. a. O. 1679“ ap. *Mich.* 647 ad lib. compact. יוסף יסוד (*Mich.* 1771) pertinet.]

2. כתונת פסים *Tunica versicolor* Comm. in proposita et fundamenta lib. *Doctor perplex.*

4. s. l. [*Lubl.*] sub *Sigismundo* III. 1614. [W¹ A. omitt. Approbatur a David b. Isak, Samuel Elieser b. Jehuda Levi, Jehuda L. b. Obadja Eilenburg Nikolsburgensi, Simon W. b. David Teble Auerbach et Ahron Selig b. Naftali Hirz. Porta tit. similis op. praec., sed nostrum lit. rabb., illud lit. quadr. Locum *Lubl.* rectius sistit Cat. ms. quam Catall. excusi ap. *Zz. Z. G.* 290 n.156.]

JOSEF b. Israel v. Josef Conian et Josef Laban et Josef Landau et Josef Podkamin.

5931 JOSEF (Jehuda Loeb) b. Israel (Isseri) Levi ex שענר שושב.

1. אסיפת יהודה *Congressus* (seu *Collectio*) *Jehudae* Nov. in pericopas Pentat. avi [David] Teble Brzescer, adjectis suis 4. *F. a. O.* (אתה יודק אחד יך בעורף אויבך) 1763.

5932 JOSEF Jaabez (יעבק) b. Chajjim. [Exsul Hispaniae, Mantuae ex. Saec. XV. *Conforte* f.30a; *Asulai* II p.4 et sub Jehuda Minz; *Rof. Diz.* (p.132); *Jellinek*, Litbl. VII, 262, ubi in nota 13 de Comm.(?) in Pentat., quem Noster scripserit. Phrases tantum offert *Ghirondi* p.158. Nomen patris ap. *Nepi* p.145 ex op.8. Nostrum enim non est Cod. *Mich.* 356 sed Josef Gikatilia q. v. op.17. Pronepos vid. Isak Jaabez q. v.]

1. אור החיים *Lux vitae* Apologia theologiae contra philosophiam; edid. Isak Alchakim [una cum op.6] [W¹ 901] 4. *Ferr.* 1553-4.
2. — 4. *Lubl.* 1596-7. [W¹ 3; una cum op.7.]

- 3] חסדי ה' *Benignitates Dei* Dissertatio, ubi (capp.10) demonstratur, sapientem Deo magis gratias agere de castigatione quam de bono mundano 4. *Constant.*, *Gers. Soncino.* 1533.

[W¹ argumentum non indicat, A. non habet, qui in frontisp. XII. (שחית עשרה) Solimani et novil. Schebat הרב"ג (=28. Decemb. 1532), sed id Solimani XIII. est, si vero novil. Schebat 292 corrigitur, est 8. Jan. 1532. Cod. *Mich.* 1533 in fine mutilus, alius nobis ignotus. Ap. *Rof.*, Ann. Saec. XVI. desid. Cf. *Serap.* 1854 p.99.]

4. יסוד האמונה *Fundamentum fidei* Theologiae fundamentalis [una cum op.6]

4. *Ferr.* (fer. V.18. *Cheschwan* 314) 1553.

[Editor f. ultimo particulam adject Elasar Worms et I. *Sohar*, unde conflictus I. יסוד אמונה, de quo sub Isak b. Moses Elles.]

5. — 4. *Lubl.*, *Kalon. Jafe* (fin. fer. V.21. *Kislew* אנוש) 1596.

[Una cum op.7. W¹ 3.]

6. מאמר האהדות *Tractatus de unitate (Dei)*, theologie 4. *Ferr.*, *Abr. Usque.* 1553.

[Lib. fer. IV.5. *Cheschwan* excusus dicitur, quod sec. calendarium fer. V.4. *Cheschwan* emendat *Zd.*; librum nostrum sequi fecit Editor opp.1 et 4. W¹ 3. *Rof.*, *Ferr.* male A.1554 computat.]

- 7] פירוש מסכת אבות *Comm. in tract. [Talmud.]* Abot 4. *Adrianopoli*

(יורה, mense Schebat-Adar II.) 1555.

JOSEF b. JACHJA

[Lit. quadr., sine paginatione, custodibus, indicibus vel textu. In fine: „Per juvenes *Efraim Kohen* et *Elkana*,“ quos typhographos vix habuerim, v. Sect. III. *Mich.* 3540. *W*⁴ MS. Bibl. Taur. affert. (ut *Gg.* Mos. b. Maimon p.59 n.38), postquam jam *W*³ notavit, Isak Alchakim (q. v.) etiam op. hoc promississe! *Pasinus* vero ad Cod. 62 (A. I, 6) p.23 ad *W*¹p.535 tantum respiciens, cum „alterius fide“ librum citare praelendit, auctorem A. 1371 sistit, certe pro 1571 (ex op.8 ap. *W*) etc.! Ex nota *W*⁴ concludere licet, Cod. illum ex libro excuso descriptum esse; cf. Cod. MS. *Mich.* 635.]

8. פירוש *Comm.* in Psalmos 4. *Salon.* 1571. [Inc. 1. Adar 5031 (pro 5331!), finit. fer. IV.2. Nisan 5331 (quod cum Calendario congruit), non „sub Solimano“ (mrt. A.1566) ut *Jüd. Typ.* p.41 n.22 ex fonte citando, sed Selim (סלים); plagg. 21, lit. minimis; textus, quem recensent *W*^{1,3}(*)901, p.403, *Masch* I p.145 et App. 29 et *Rof.* Diz. non exstat. Typographus sese in fine plene vocat *Jos. b. Isak b. Jos. „b. Chajjim“ Jaabez.*]

JOSEF b. Jachja v. Josef Ibn Akinin.

5933

JOSEF Ibn Jachja [sen.] b. Salomo. [Saec. XIV¹. *Gedalia* ap. *W*¹899, ubi „adeo A.1280,“ quo tamen ipse *W* suo loco magistrum Sal. Ibn Aderet floruisse, A.1308 mrt. dicit; *D. Cassel* s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.60 hunc A.1310 mrt. habet [scil. ex *Abr. Sacut* f.133a], sed v. sub Salomo Ibn Aderet. Nostrum esse יחיאל, auctorem decisionum, ap. *Asulai* (quem dubitans sub auctore sequi, affert *Nepi* p.148), monet *Benjakob* II p.166. *W* cum Nostro combinat homonymum Grammaticum laudatum in catalogo *Chiskijae Roman* sub n.28, et quidem A.1290 sec. Vers. Lat. (*W*¹p.340), sed Anni in apogr. hebr. (*W*²p.595) nulli appositum, et procul dubio ad plurimos centuria addenda, unde grammat. ille A.1390 evaderet, quo fere homonymus floruit poeta Medicus (מאישטרו) aequalis Sal. da Piera (ap. *Deutsch*, Litbl. VII, 561, Catal. p.127), uterque omissus ap. *Cassel*, ut ap. *Carmoly*, Fam. Jachja, ubi p.10 Noster „באדורון“ senex mrt. fertur, si Cod. MS. fides habenda, cui auctor ille ingeniosus multa se deprompsisse asserit, aliunde ignotissima, cf. *Cassel* l. c. Cave confundas fil. *Gedaliae*, de quo in nota ad op.]

קנה *Elegia* in Sal. Ibn Aderet artificiosa; ad c. Propariat Duran: *Epistola* q. v. [ca. 1577].

[Praeludium 4 linn. incip. שיר בראש גלעד ובלבנון. בח עלי, elegia ipsa: קרחה להרחיב כנשרים שרים; haecque recusa est ap. *Gedalia* Ibn Jachja: *Catena* f.59 ed. Ven. et f.46b ed. Amst. etc.; *Dukes*, קרומים, נחל p.53 ap. *Gedalia* „initium“ carminis „citatum“ habet! Carmen „Josef Ibn Jachja“ omissum in ed. Amst. est filii *Gedaliae*, v. *Carmoly* l. c. p.38.]

5934

JOSEF Ibn Jachja [jun.] b. David b. Josef b. David b. Josef b. Salomo b. David b. *Gedalia* b. Salomo b. Josef b. Jehuda b. Don Jachja, Sefardi (*Hispanus*). [Parentibus Hispanis natus Florentiae (non Ulyssipone) A.1494, mrt. Imolae A.1539, sec. *Gedalia*, ap. *W*¹878; *Rof.* Diz. (p.133); *Carmoly*, Fam. Jachja p.28 (ubi avus homonymus mrt. A.1498 aetatis 72, non indicato fonte!) et 30; *D. Cassel*, s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.81, ubi etiam de superiore Jos. b. Salomo; *Nepi* p.149; cf. quoque sub David Ibn Jachja (ut etiam legendum *Jüd. Lit.* p.455 col.2, cf. p.450). — Opp. נר מצוה et דרך חיים (i. e. P. II. III op. חורר אור, cujus v. praef.) flammis Inquisitorum deleta A.1554 ex *Gedalia* ipse refert *W*¹, tamen *W*³ MS. *Opp.* affert, ut puto ex דרך חיים חייים Chajjim Vital effectum, *Nepi* se ea nonnum vidisse dicit — procul dubio. Cf. quoque Samuel b. Josef Kohen. *W*¹p.527 cum Nostro conjicit „Aven Jachin,“ sed v. notam ad op.1.]

1] פירוש *Comm.* in 5 Megillot et Hagiographa f. *Bologna. per Socios* (יפרח) 1538.

[*W*^{1,3}. *Rof.*, Ann. p.39 n.256. *Mich.* 3514 A.1535 vel error typ., vel quia in frontisp. בולונייז העיר. Libri singuli sec. epigr. (recusas ap. *Carmoly* p.30) compositi sunt: Megillot Imolae 18. Schebat עורי (20. Jan. 1527, non 9. Jan. 1528 ut *Cassel* l. c.); Psalmi 14. Ab (12. Julii) 1527 („Romae,“ ut *Cassel* l. c., ex verbis פויר נתן לאביונים אשר ברומא ... ואוחנו אשר במשלחו, non asseruerim), Proverbia 1. Cheschan 288 (26. Sept. 1527), Daniel urbe *Massa Piscaja* apud socerum *Gedalia* Ibn Jachja festo Paschatis A. י-פרח (unde *Bart.* III p.802 ap. *W*¹ librum hoc loco A.1528 excusum habet, cf. *Rof.*, Ann. p.61 n.146, seductus eodem verbo chronost. in fine libri re vera ad A.1538 spectante), Chron. fin. 1. Ab פרט (7. Julii 1529). — *Comm.* in Kohelet auctore „Aven Jachin“ ex Catal. *Langii* Plut. I Cod. 5 (non 3 ut *W*¹) est Samuel Ibn Tibbon q. v.]

2] — una cum textu in Bibl. Rabbin. N.852 [*W*⁴] (1724-7).

[De Psalmo CXIX v. sub Kiian.]

JOSEF b. JAKOB

- 3] — in Daniel cum C. L'Empereurii Vers. Lat. et refutatione; una cum textu N.461 [*W*¹] (1633).
 4] — (sine Vers.); una cum textu N.942 (1808).
 5. **חורא אור** *Lex [est] lux* Theologia et Eschatologia [cum praefat. historica] 4. min. Bologna, per Socios עושי מלאכה חסי (ישרה) 1537-8. [Compositio finita Imolae pridie festi Tabernacul. ergo 19. Sept. 1537, quo A. ergo opusculum ff.36 facile excudi potuit. In fine carmen acrost. adiecit Asarja quidam. Suppl. *W*^{1,3}=1938 Jos. Sefardi. *Rof.*, Ann. p.39 n.261. — Edd. *Lubl.* (*Sabb.* *W*¹) et *Ferr.* (*W*¹) non exstant, ergo non „multis locis“ excusus ut *Rof.*, Diz. — Cap. 38 continet *Epistolam* Josua b. Levi q. v.]
 6. — [*W*^{1,3}] 4. *Ven., di Gara* (בו ישמח) 1606. [Editor Abr. וויינגס, quem habet *Carmoly*, est Abraham b. Alexander N.⁴¹⁷⁹.]

JOSEF b. Jakob v. Josef Maarssen et v. Josef Schalit Aschkenasi.

- 5935 JOSEF b. Jakob מטריויל (?). [Sacc. XII.². *W*¹ 905 (cf. 76, corr. p.706 sub Jesaia de Trani); *Rof.* ad Cod. 393; *Rpp.* ap. *Gg.* Ztsch. IV,278; *Delitzsch*, Catal. p.282. *Assem.* ad Cod. 239: „de Monteregio“ ergo מונטריאל legit; cf. *Rof.* l. c. Nostro pertinere vid. Add. ad Abraham Ibn Esra Comm. Biblica (q. v.), primitus punctis distincta, dein vero omissa, ut in Cod. *Vat.* laudato.]

- 5936 JOSEF b. Jakob Isak ex Samose.

1. משנת חכמים *Mischna Sapientum* i. e. Mos. Maimonides: *Repetitio legis* lib. I,1-4 cum Comm. duplici: **יבין שמועה** *Intelliget relationem et צפנת פענח* *Revelator arcanorum*; acc. (f.125) מעלות המדות *Gradus (seu excellentiae) virtutum* in ejusdem loca, et **חוט המשולש** *Funis triplex* Nov. et exposit. in *Decisores* (פוסקים) filii Isak f. *Lemberg.*, *Sal. Jares Rapoport.* 1827. [In tit. inceptum dicitur opus imprimi A. פתוחון 1792 (ita etiam data omnia ipsius libri, etiam filius subscribit A. מנחם), pergitur vero **לא חוסר** וסימנא מלחא לסדר ולפרט i. e. 1827, ut etiam *Mich.* 2971. Typographus A.1808 offenditur.]

- 5937 JOSEF b. Jakob ex Pinczow, Archisynag. Selz (סעלץ) et Tiktin. [Unde ap. *Cotton*, Typograph. Gazetteer s. v. „Tiktin“: „quaere what town etc.“

quamquam locus impressionis עיר קיטן diserte in frontisp. et in epigr. typothetae legitur (*Zd.*). *Glirondi* p.211 loc. *Amst.* sistit.]

1. ראש יוסף *Caput Josefi Expositio* locor. *Talmud.* halach. et haggad. [*W*³902h] f. *Koethen* sub *Leopoldo* duce *Anhalt.*, *lit. Amst. typogr.* *Israel b. Abraham* זצ"ל [יוסף עליכם ככם אלה פעמים ויברך (לסדר ברוך תהיה מנל העמים) 1717.

JOSEF Jechiel v. Josef b. Salomo Jechiel.

JOSEF b. Jedidja v. Josef Urbino.

JOSEF b. Jehuda v. Josef Ibn Aknin et Josef Chamiz et Josef Sarko et Josef Schalom b. Jehuda et J. Witzenhau-sen.

JOSEF b. Josef(?) v. Josef Loës.

JOSEF b. Josua v. Josef Kohen et Josef Lorki.

- 5938 JOSEF b. Josua Falk Kohen b. Alexander. [Noster omissus ap. *Benjakob* ad *Asulai* P. I (v. P. II f.35 n.69), ablegatio I p.76 n.104 spectat ad propinquum Josef b. Moses Darschan q. v. *W*³ 897b P. II tantum citat ex tit. lib. לקט שמואל.]
 1] כחונת פסים *Tunica versicolor* Annot. in (patr.) Josua Falk b. Alexander Comm. (*Domus Israelis*) in Jakob b. Ascher: *Ord.* II. q. v. (1635.1727).
 2] — u. s. *Ord.* III. (1638 etc.).

JOSEF Kalon [supra p.674 op.6 in nota err. typ.] v. Josef Kolon.

- 5939 JOSEF Kara (קרא) b. Simon. [Gallus Sacc. XII. in., ut jam demonstravit *Asulai* l. f.42. *W*⁴p.858 Nostri Comm. in Proph. Cod. Paris. A.1412 (!) et ³p.422 in *Job* (Cod. *Uri* 149) sub Josef Karo (q. v.) assert, ut monet *Rof.*, Diz. (p.157). *Rapoport* (Kerem Chemed VII,4; *Zunz*, Z. G. 68, cf. p.566, 196; *Jüd. Lit.* 419) patrem eundem putat ac Simon Darschan (q. v.), quod *Gg.* ad op.3 p.10 (cf. p.8 notam 2) hypothesin nullius(?) fundamenti habet. Nomen קרא sec. *Rpp.* (p.11) doctus in scriptura (מקרא), sec. *Gg.* (p.9) lector. Quae praeterea de Nostro contulerunt exque ejus opp. excerpserunt *Rof.*, *Tarzatto*, *Kirchheim* et *Dukes* jam colliguntur ap. *Zc.* p.68 et *Gg.* p.10 n.3,

JOSEF KARNITOL

p.18 n.1, p.19 nota 3, ubi de nonnullis Codd. anon. Comm. in Iob (v. Add. nostra ad *Uri* 149). Ap. *Dukes*, Introd. ad *Mischle* p.47 citantur Archives Israelites per *Cahen* mens. Aug. 1847, mihi non visa. Nostrum nullum composuisse per se Comm., sed ubique Comm. Salomonis Isaki (q. v.) cum Add. suis descripsisse vel retractavisse putat *Gg.* p.17 sq.]

1] פירוש *Comm.* in Threnos; una cum textu N.5 (1486).

2] — ex Cod. MS. Paris.; f.17 collect. דברי חכמים N.3441 (1849).

3] ליקוטים *Collectanea* seu Excerpta ex Commentariis Nostri „et coaevorum“ [ex Cod. MS. Comm. Sal. Isaki in Pentat. Haftarot et Megillot A.1294], per A. Geiger (p.1 lib. נטעי נעמים); una cum ejusdem lib.: Beiträge etc. q. v. (1847). [De Cod. illo v. *Bloch* ap. *Gg.* Ztsch. IV, 139 et Editorem p.18 dissert. Germ., quem loca nimis arbitrarie selegisse Nostroque adscripsisse denunciat *Kirchheim*, Litbl. IX, 435.]

JOSEF Karnitol [corrupt.] = Josef Gikatilia q. v.

5940 JOSEF Karo (קארו) b. Efraim b. Josef b. Efraim, ex stirpe Hispana. [Variis urbibus orientis (cf. ad op.1 et 107), mrt. Zafatae fer. V.13. Nisan 1575 (sec. epigr. ad op.108, citatam ap. *W*¹p.557, *Asulai* I p.82, unde „Sabbatblatt“ 1844 p.176, non mense Tammus, ut *W*³p.420 ex concione funebr. Mos. Albelda, cf. aliam Samuel J. Katzenellenbogen ap. *W*¹p.1097 nota). Cf. de Nostro *Im. Aboab*, Nomologia p.306 (recus. ap. *De Castro* I p.380, qui p.382 more suo errores ex Catal. *Hydii* repetit, quos infra correcturi sumus); *Asulai* I. c., adde P. II sub opp. recensendis (cf. sub נטעי נעמים, טור וב' et שלטי הגבורים, טור וב' II p.32) et sub דרשות f.16 n.60 (cf. *Mich.* 183) et קונטרס p.128 n.45, p.129 n.56 (cf. *Mich.* 3978); *Rof.* Diz. (p.163); *Jüd. Lit.* 452. Homonymus ap. *W*¹693 nuncupatur הוקן *senex* (superior) ap. *Gedalia* (f.50a infra ed. *Amst.* cf. f.96). Nostri nomen Hispan. *Caro* vid. (cf. allusionem ap. *Asarja de Rossi* cap. 23: והנה הוא קארו יקר רוח קארו) (קארו), tamen Nostro tribuit *W*³p.4962 Codd. MS. Josef Kara q. v., ut etiam sub Nostro affert opus Jakob b. Ascher, sub quo vide notata; alia efficta v. infra ad op.108. — De op., quod Nostro tribuitur ap. *Gg.*, Ztschr. III, 285 n.22,

v. sub Salomo Alkabiz. — Nostri patruus est Isak Karo, et cf. *W*³963b.]

1] שלהן ערוך *Mensa instructa* Codex ritualis et juridicus sec. IV *Ordd.* Jakob b. Ascher [ut infra op.21,55,74,82] IV. Ptes. *ED. PR.*

4. maj. *Ven.* 1565.

[*Bart.* ap. *W*¹p.559 P. IV A.1566 computat, sed exstant P. II-IV in *Mus. Br.* 481d.12.13, ubi in fronte (non „Schlussdatum“ ut *Jüd. Typ.* p.61 col. 2) 6. Cheschwan 366, i. e. 1. Octobr. 1565, in fine opus perfectum dicitur per *Meir b. Jakob* פרינק, ubi nomen patris (mrt. A.1566, v. sub Simon Darschan) eulogia mortuorum nondum additur. Hanc ed. lineatim repraesentat ed. sequ. —

 Exstant in fine partium epigraphes auctoris, quae primitus Annum etc. exprimunt, quo ipse compositionem finivit, sed in edd. repetitis typographi Annum tantum vel etiam mensem et diem substituerunt, quo impressio finita; quod Bibliographos multum vexavit, qui ex epigraphi auctoris edd. effinxerunt. P. I composita Biriae (ביריא) in Galilaea super. fer. II. 2. Elul חשבה, quod ex ed. I citat *Asulai*, sed A.1550 computare vid., est vero sec. calendarium A.1555, quo A. ergo editionem in 8° effingit *Sabb.* ap. *W*¹p.559, p.421, ut monet *Rof.* I. c., et Catalog. Biblioth. Franequerae p.99 n. XI. in 8°. — P. II Zafatae nocte feriae IV. 2. Tammus 1556 (ita recte sec. calend. ed. pr. et 3, male 1557, שני pro שני, in ed. 2). — P. III fer. III. 19. Schebat 1557 (in ed. pr. et 3; ed. 2 et posteriores nonnullae nullam habet epigr.); hinc effinxit *W*³p.421 ed. A.317 in 12° (!) ff.167 (!), quam se vidisse praetendit. — P. IV fer. VI. 16. Adar I. A. שיה"ה i. e. sec. calend. 1558 (non 1563 ut *Rof.* I. c.), ut legitur in ed. pr. et ed. 1574, ed. 2 jam datum substituit impressionis, edd. *Crac.* 1580 (q. v.) et *Ven.* 1593-4 fer. V. 11. Schebat ad A. שיה"ה substituant, ante epigr. typographi.]

2. — (lit. rabb.) f. *Ven.*, *Giov. Grypho.* 1567.

[P. I ff.61, mense Nisan, P. II. Adar, P. III. Schebat, P. IV. Tebet, in fine epigr. auctoris (cf. ad ed. I) data fer. II. 28. Nisan 327 et carmen Sam. Archevalli. *W*³p.421: „Ven. edd. an. 327C. 1567 et 334 etc. non sunt in fol.“! Imo duae exstant edd. in fol., nostra et sequ.]

3. — (lit. quadr.) 30 sectionibus sec. dies mensis, per Samuel Boehm [b. Isak] et Abraham [b. Salomo] עלון f. *Ven.*, *Zorzo dei Cavalli* (האמורה) אהר, fer. V. 11. Adar-fer. V. 27. Tammus) 1567.

[P. II (542F. a Metz omiss.) cum epigr. auctoris recognoscitur ex elephante in stemmate typographi.]

JOSEF KARO

- 4] — cum Mos. Isserls Animadvv., sumpt. Natan b. Mos. Petlitzer, corr. Samuel Böhm b. Isak. *ED. PR.* f. *Crac.*, Isak b. Ahron 1569-71[-1578?].
[Cod. Bodl. (Catal. IV, 172b) primam tantum exhibet partem hujus ed. (P. II est ed. 1580, P. III. IV ed. 1594), incept. mense Tebet A. 57. i. e. fine A. 1569, fin. 9. Adar של"ט; *Sabb.* ap. *W*¹ p. 559 ed. 1578 (forsan של"ט pro של"ט 1571?) notat, unde fors. hujus ed. P. I. II in Cat. ms. notantur, sed in 4°, unde potius errore repetitas habeo ex ed. 1618 (שע"ט pro של"ט), cujus P. I. II ut et III. IV seorsim praecedunt in Cat. ms. Ed. 1580, „secunda“ fertur, in ea (vel parte I? nota mea MS. ad P. II spectare vid., in parte I notam correctoris exstare in tit. intelligo) typographus Isak Mosi Isserls (mrt. A. 1573) gratias agit; num P. III et IV quoque excusae sint decidere non auserim.]
- 5] — (sine Comm.). 4. *Ven.* 1574.
[P. III. 23. Siw (י"ז)-1. Ijjar, P. IV fer. II. pridie festi Paschatis-fer. VI. 2. Sivan של"ר, ubi in fine Indicis capp. ante לוח ההלכות „per doctum (הנאון) Chijja Pisa (פ"ס sic), nomine sustinentis operarios (הפוזק על ידי) עושי המלאכה Chajjim Ibn Sarug, qui eodem A. Quaes. Saul Aschenasi (q. v.) edid. ap. *de Gara*, cujus typi vid. rabb., quibus liber (praeter praef.) binis columnis excusus est. In frontisp. coronae et rami bini appositi litt. ע"ז, quae עץ הים designare vid. ad nomen Editoris alludentes. Clausulam להשלים ספר הזה קצת הכמות ad totum opus refero, quamquam P. III et IV tantum mihi innotuerunt.]
6. — (sine Comm.) cum Expositione vocum nonnullarum; per Meir Ibn Parenzo (פרינצו)
8. *Ven.*, *Al. Bragadini.* 1574.
[P. I 14. Omer, P. II 5. Sivan (י"ח א' קודם סתן הורה), P. III et IV A. compositionis exhibent, epigr. P. IV. 10. Tammus, ubi de medico Sal. b. Natan etc. legato Sultani Selim, quae recedit *Luzz.* ad Josef Kohen, ע"כ p. 150. Praeter *Opp.* 2160. partes singulae *Opp.* 231 et 2330.; omniumque edd. in 8 partes IV passim 2 voll. compactae sunt; und corr. *W*². Ed. in fol. *W*¹ (Catal. Bibl. Bodl. I, 450b) est Jakob b. Ascher q. v.]
7. — u. s. 8. *Ven.*, *jussu domini Alessandro Gardoni* (גרדוני) *et in aedibus ejus.* 1577-8.
[P. II finita 1. die festi caucaniorum A. של"ח, P. IV fer. IV. 21. Schebat. *W*¹ p. 559². Nostrae ed. P. I. II exhibere, oculis meis persuasum habeo, Cod. Leyd. 29, quem s. a. et sub Jakob b. Ascher recenset Catal. ed. 1674 p. 275 (sic) n. 11 ap. *W*¹ p. 583, cf. Catal. ed. 1716 p. 323.]
8. — cum Mos. Isserls [*W*¹]
f. *Crac.*, Isak b. Ahron. 1579-80.
[P. I 14. Schebat-fer. I. 14. Sivan ש"ס כ"ח, P. II 14. Ab ש"ס, utraque: „Ed. II“; P. III inc. 14. Schebat sine epigr., compacta ad calcem P. IV, quae feria V. 11. Schebat A. ש"ח"ה, i. e. compositionis (forsan ex ed. aliqua praecedente?), v. supra ad ed. 1 et 4.]
9. — u. s. cum *Expos. vocum maxime necessariarum*
8. *Ven.*, *di Gara.* 1593-4.
[P. I 12. Elul, P. II Tishri דש"ן, P. III A. ש"מ"ח, P. IV fin. ש"מ"ח שנה ש"מ"ח. ש"מ"ח אלהינו. ש"מ"ח שנה ש"מ"ח, ergo initio A. 1594. *W*¹. *Opp.* 541 Q. *Mich.* 4485-6, ubi pro ש"מ"ח leg. ש"מ"ח; cf. ed. 1632.]
10. — (ut ed. 1580), per bibliopolam Naftali b. Tobia Altschul ex Lublin, cura Jecheskiel b. Moses [*W*¹]
f. *Crac.* 1593-4.
[P. I. II feruntur „Ed. III“ (cf. ad ed. 1580); P. I fer. I. 10. Sivan ש"מ"ח-29. Sivan דש"ן, P. II. fer. I. 10. Sivan ש"מ"ח-fer. IV. 8. Elul דש"ן et ש"מ"ח; P. III. fer. II. 6. Cheschwan דש"ן sine epigr. sed ante P. I finita vid.; P. IV. fer. V. 8. Tammus ש"מ"ח-3. Tishri (ש"ס השבועי) דש"ן.]
11. — (sine Comm.) 8. *Ven.*, *jussu Zuan Bragadini, per Zu. di Gara.* 1597-8.
[P. I novil. Tebet; P. II „Ed. III“ mense Schebat. P. IV fer. III. 24. Ab ש"ח"ה. Tit. verso edd. in forma majore et minore venditantur, atque *W*³ p. 421 se ed. cum Mos. Isserls vidisse praetendit A. 1598 (pro 1593?); sed in Pentat. ed. 1597 n. 316 forma minor tantum promittitur. *Opp.* 542 Q. Comm. non exhibet, estque donum societatis (הזון מחברת גמילות חסדים), ut in tegumine legitur.]
12. — cum Mos. Isserls [*W*¹]
4. *Crac.*, Isak b. Ahron. 1606-7.
- 12a. — P. III. IV (impf.) cum notis MS.
[P. I fin. fer. III. 23. Tebet, P. II. fer. III. 20. Adar, P. IV. novil. Tammus.]
13. — u. s. 4. *Crac.*, *Fill. Isak b. Ahron.* 1618-9.
14. — per David b. Menachem Kohen [*W*¹]
8. *Han.* 1626-8.
[P. I. inc. fer. II. 18. Kislew 387 (exceunte A. 1626), P. II. fer. II. 1. Elul, P. III. inc. fer. II. 1. Cheschwan ש"ח"ה, P. IV inc. fer. IV. (VI. ?) 13. Elul, fin. 28. Adar I. דש"ח. Editor simul excudere fecit *Prec. quotid.* N. 2130. Corr. David Tebel b. Jecheskiel ex ש"ח"ה idem ac Reuben D. T. b. Jecheskiel (q. v.), quem tamen in edd. 1606, 1619 non occurrere intellexi.]
15. — 8. *Ven.*, *Commis. Gior. Vendramini.* 1632.
[In tit. A. ה"ש"ח, unde 1637 ap. *Hyde* (et in Catal. Bibl. Bodl. I, 450a) ap. *W*¹ (qui ed. 1632 inter *Amst.*

JOSEF KARO

- refert) et *Dassov*. ap. *W*³. A.1537 in Cat. Bibl. Leyd. p.322 Cod. hebr. 2, quem ipse vidi. In fine (epigr. auctoris) fer. VI.29. Schebat שֶׁבַּט. Carmen הושע b. Rafael Civald ex ed. 1593-4?] 22] — 4. *Prag.*, *Loeb et Asriel* b. Mos. Schedel (ult. *Elul*=10. *Sept.*) 1608. [Biblioth. *Wolfenb.* ap. *Zz. Z. G.* 284 n.105.]
16. — jussu Salom. b. Jakob Jehuda ex Naarden (נאָרדן) 8. *Amst.*, *Im. Benveniste*. 1642. [P. I. (in Cod. *Opp.* 2190. initio impf.) fin. fer. I. 3. Ijjar 1642, P. II. inc. fer. I.3. Ijjar אליה אה (unde forsā A.1641 ap. *W*¹), fin. fer. I.8. Tammus, P. III. (etiam *Opp.* 232 O.) inc. 9. Tammus, P. IV fer. I.21. Ab-10. Cheschwan הֶחָדָשׁ i. e. exeunte A.1642.]
17. — acc. Mos. Ribke's Index et expositt. breves (*Puteus captivitatis*); sumpt. medici Efraim Bueno et Jakob Castello (קאשטילו) 8. *Amst.*, *Jos. Athias*. 1661-4.
18. — charta alba maxima. [P. I. לישועה A. סדר עקב, fin. fer. I.24. Tebet, הכב, P. II. סדר ונאלתי אהכם, כהב, P. III. לסדר ויהי בשלח פרעה את, P. IV. לפניכם ברכה fer. V. את הדרך ילכו כה, ואה fer. IV.9. Tammus, הזכר, ergo non 1662 ut *W*¹p.560.³p.422.]
19. — u. s., corr. Sal. Jeh. Leon Templo et David Nuñez-Torres 8. *Amst.*, *Imm. Athias*. 1697-9. [P. I. בסדר ואכלת ושבעת, fin. 25. Kislew, הנח, P. II. בסדר ואת כל זאת אין נכון, נחה, P. III. בסדר וכתב לו, סנה, fin. 1. Elul, החן, P. IV. בסדר ואם מנחה מרהשת, שנה משפטיך, fin. alter aeri incisus. Ed. aestimata. *W*¹p.560, ad.³1983 p.1041. — Ed. *BrL* 1699 ap. *W*¹p.559 exsculpta ex Israel S. b. Salomo q. v.]
20. — cum Mos. Isserls et Arje Finzi Comm. Voll. II. 4. *Mant.*, *socc.* *Isak b. David Jare et Jakob Chaber-tob*. 1721-3. [Vol. I inc. initio A. הָא נור אריה הלוי, vol. II. A. הָא נור אריה הלוי. Tit. vol. I praeter *imaginem* A. Finzi (מה'נאה) alias exhibet subscriptas רש"י רמב"ם, רש"י רמב"ם, מהר"ק, מהר"ל, Nomen patris „Benjamin“ supra p.744 ad nepotem edentem pertinet, forsā idem est patris Committoris alias ignoti.]
- *Quae hucusque desiderantur editiones quaeras inter partes recensendas et vice versa.* [Mos. Isserls Comm. ad omnes fere edd. accedit partium cum Comm. quodam alio.]
- PARTES.
- I. אורח חיים *Semita vitae*.
- 21] — (ff.136) [*Mich.* 4477] 4. *Salon.*, *Abr. b. Matatja Bat-Scheba* (ישע) mense Kislew 1595. [Regulae jejunii i. e. Cap. 562 sq. exstant in *Prec.* pœnit. N.2842(1600).]
23. — praeced. *Preces quotid.* sine punctis; corr. Samuel Baer [Perlhefter] 12. *Prag.*, *Fill. Jehudae Bak*. 1688.
24. — cum Mos. Isserls Annot. et Zebi b. Josef Comm. duplici (*Corona Zebi et hereditas Zebi*) f. *Crac.*, *typis novis*. 1646-9. [In tit. A. וישעך, unde 1646 ap. *W*¹p.560.³p.422 et ubique, sed in fine fer. VI.4. Tischri- חיים בספר i. e. inclinante A.1649.]
25. — cum Mos. Isserls et Samuel b. Josef Comm. (*Holocaustum Sabbati et Holoc. juge*) f. *Amst.*, *David Tartaz* (ה'אמה) fin. mense Tammus 1681. [*Sabb.* ש.47 opus A.1674, sed „nondum perfectum“ recenset; hinc corr. *W*2080.]
26. — s. t. מניני ארץ *Clypei terrae*, scil. cum Mos. Isserls et David b. Samuel Levi Comm. (*Clypeus Davidis*) et Abraham Abele Comm. (*Clypeus Abrahami*). *ED. PR.* f. *Dyhr.*, *Sabb.* (נפשי תגיל בה' הושי ב'ישועתי) 1692., [In tegumento Cod. *Opp.* 616 A.1694 notatur, propter וישועתי. De Comm. cf. ad op.30. *W*¹p.583 Comm. recte, sed sub Jakob b. Ascher recenset, ³p.1327 n.329 rectius de textu, sed Comm. tertius ex ed. sequ.]
27. — u. s., acc. Menachem Auerbach Annot. (*Corona senum*), cura Sal. b. Zebi Loktsch *Sabb.* (סדר חקה אחה, ה'רנני) 1702.
28. — charta alba.
29. — charta alba maxima. [*W*^{1,2} *ib.* ³p.1198 n.329, ad. 2014b.]
- 30] — u. s. cum Mos. Ribka's (*Puteus captivitatis*) f. *Amst.*, *S. Proops*. (נל) אלהים מניני ארץ 1720. [*W*³p.449 chronost. male exprimit, ל primum enim parvum, approbatt. datae A.1719. Expl. non omnino integrum (ff.322?) vidi ap. Bibliopolam Berol.]
31. — u. s., Comm. David b. Samuel ex Cod. MS. restitutus f. *Amst.*, *Sal. Proops* (לסדר וציפה אתם זהב) 1732. [Ed. cum Comm. aliis v. infra A.1785 op.50.]
32. — cum Natan Eger Comm. (*Hortus Nata*) 8. *Prag.*, *Nepotes Mos. Kaz* (ה'ניח'י) 1695. [*W*³p.422 et 1723c. *Opp.* 545Q=325 O.]
33. — acc. *Prec. quot.* sine punctis [*spur.*?] 8. *Prag.*, *Nepotes Mos. Kaz* (יתן) 1700. [Initio et fine tantum ab ed. praeced. recedens.]

JOSEF KARO

34. — u. s. [spur. ?]
8. *Prag.*, *Nepotes Mos. Kaz.* 1705.
[Titulus tantum lit. majoribus.]
35. — acced. סדר ההפלות ותיקון שבת sine punct.
12. oblong.
Dyler., ap. *Sabb. per fil. Josef* (וב[ע]ה) 1715.
36. — charta alba.
[Preces plagg. 4 (ff.32) non numer., lit. minor.
*W*³1723c]
-
37. — cum Chiskijja de Silva *Comm.* (*Fructus novus*), particula I, et nonnulla ex *Mens. III*; acc.
Mos. Maimonides: Repet. legis lib. I tractt. 1-4
cum ejusdem *Comm.*; edid. filius David de
Silva. Charta alba.
f. *Amst.*, *Natanel Foa* (פר[ו]ן בעהו) 1706.
38. — charta alba maxima.
[*Isak Marquez di Paz* (מרקוז די פאז), qui in fine:
... נחקק יפיו בנייר ודיו ע"י יצחק. ...
Praecedit dedicatoria Hisp. Davidis ad Jak. Pereyra
lit. Lat. *W*³591c (ad.91c.965b.1551b.2204b), et hinc
inde *Jüd. Typ.* 69 col. 1, male A.1696. — Partic. II.
v. sub Chiskijja de Silva et infra A.1785 op.50.]
39. — cum *Mos. Ribka's* et *Jesaia b. Abraham*
Comm. brevi collecto (*Declarando bene*); corr.
Sal. b. Efraim Kohen Kobrzin (קוברין), per so-
cios *Ascher Anschel b. Meir Prostitz* et *Sal.*
Proops (ff.240) 8. *Amst.*, *Mos. Diaz.* 1708.
[A. 1706-8. *W*³p.422.]
40. — Ed. II. in *Mos. Ribka's auct.* (ff.290) [*W*³]
8. *Amst.*, *S. Proops* (אלי זה השלחן ל[פני]) 1716.
- 41] — u. s. 8. *F. a. M.* 1724-5.
[*W*³p.859 ed. 1724 ap. *Jo. Koelner* ff.290 et 1725
sumpt. *Sal. Aptrod* [et *Mos. Gamburg?*] totidem ff.
recenset; una eademque vid. ed.]
42. — u. s. Ed. III (ff.290)
8. *Amst.*, *Sal. Proops* (חודיע[נין]) 1730.
-
43. — cum *Pinchas Auerbach Comm.* (*Regula evidens*) [*W*³1843b] f. *Wiln.*,
Hirsch b. Chajjim (וארברה בעדיותך) 1717.
44. — mb.
-
- 45] — cum *Mos. Ribka's* et *Exposit. vocum*
8. *Amst.*, *Mos. Frankfurt*
(הפז *Sivan* 3. לסדר ובה[ר]ת בהיים)
[Expl. impl. vidi ap. Bibliopolam]
46. — cum eodem et *Eliae Spira b. Benjamin*
Comm. (*Elia magnus*)
f. *Sulzb.* (הנה... לכם את אליהו) 1757.
[Male A.1761 ap. *Mich.* 256.]
47. — De Sabbatho, cum *Rafael Meisels Comm.*
(*Tosefot Sabbath*) f. *F. a. O.* (טלאחוק וינים) 1767.
[In lit. op. העקר ejusdem *Rafael nostrum male*
A.1766 excusum dicitur.]
48. — (sine *Mos. Isserls*) cum *Gedalja b. Zebi*
Comm. (*Desiderium Mosis*) f. *Fürth*
(אורח היים בימינה ובשמאלה עושר ויכבוד) 1769.
49. — cum *Mardochai Carmi Comm.* (*Sermo Mardochai*) f. *Liv.* (ומלחיה) 1784.
50. — (בנינו ארץ, ut op.31), acc. *Chiskijja de*
Silva (*Fructus novus* particula utraque), excerpta
ex *Oser b. Meir Clementow* (*Lapis auxiliantis*),
et *Annott. ex libris varr.*, denique *Annott. manu*
Bezalel Rendsburg
f. *Prag.*, in der erkaufte *Bak- und*
Kazischen Buchdruckerei (תלפיו et נטפוח) 1785.
51. — cum *Mos. Isserls*, *Jehuda Aschkenasi b.*
Simon (*Declarando bene*), *Oser b. Meir Clemen-*
tow (*Lapis auxiliantis*), *Abraham Oppenheim*
(*Quercetus Abrahami*), denique *Porta poenitentiae*
et *Manus Efraim fratrum Chajjim et Efraim*
Margaliot; adjecto in fine P. II *Calend.* II Ptes.
8. *Dubno* (באר היטב יור אפרים et שערי) 1820.
52. — cap. 58-239 s. t. כנן גבורים *Clypeus fortium*
cum *Indice fontis* (*Mille clypei*) et *Comm. prolixo*
(*Clypei fortium*) auctoribus *Mardochai Seeb Levi*
et *Josef Saul Levi*
f. *Zolk.* (לנו י"י כנן ישעך) 1839.
[P. I. *Lemb.* 1832 v. *Mich.* 2251, ubi sub 2252
male 1837 propter „imprimatur“ eo anno.]
53. — cum *Josef Teomim Comm.* (*Fructus prae-*
stans) II Ptes. f. *Lemberg*
(שליחך פירדם רמנים עם פרי סגרים) 1841.
[Cf. *Josef Teomim.*]
54. — cum *Secharja Mendel* (*Declarando bene*),
Oser b. Meir (*Lapis auxiliantis*), *Abraham*
Oppenheim (*Quercetus Abrahami*) et notis (*Do-*
mus Meir) *Meir Posner*; per H. *Edelmann*
8. *Danzig.* 1845.
-
- II. יורה דעה *Docens (docebit) scientiam.*
[Ed. *Fen.* 1574 in *Catal. Bibl. Bodl.* I, 450b est *Jakob*
b. Ascher.]
55. — P. II. cum *David b. Samuel Levi Comm.*
(*Ordines aurei*); corr. *Moses et Samuel*, generi

JOSEF KARO

- Jesaiac Levi, fratris Commentatoris. *ED. PR.*
[W¹p.560] f. *Lubl., typogr.*
erecta per defunctum Zebi, per typogr. Kalonymos b. Zebi Jafe (בכל ד'רבינו) 1646.
- 55b] Epilogus contra Sabbatai Kohen (f.1)
f. *s. l. e. a.* [*Lubl.* 1647].
[Desideratur in expll. pluribus op. praeced., cf. infra ed. 58b.]
56. — cum Sabbatai Kohen Comm. (*Labia sacerdotis*), sumpt. Gerson Aschkenasi, generi Loeb פאס; corr. Simon W. b. Ascher Kohen Aschkenasi ex Francf., generi typographi. *ED. PR.*
[W¹] f. *Crac., typis Venetis*
(באותיות של ווינציה) *Menachem Meisel* (בקרש) *fer.* III.21. *Schebat-fer.* V.23. *Adar I.* (ה"ו) 1646-7.
[In fine approbat Comm. (החלתי לברוק אהרן) Sal. b. Abron Levi ex Crac. Ed. rara. — Ed. *Prag* 1667, ff.260 ap. W³p.1008, mihi suspecta.]
57. — s. t. **אשלי רברבי** *Querceti* (seu *Tamarisci*) *maximae* i. e. cum David b. Samuel et Sabbatai Kohen u. s.; corr. Benjamin W. b. Abraham Kohen Hinfeld (הינוערד) exsul Hamelburg (in fine Annot. David b. Samuel ex margine codicis sui collectae MS. — *Opp.* 622F.) f. *Wilm., Isak*
Jüdels (לסדר חברנו את בני ישראל) 1677.
[W¹ ib. et p.1025 male אשלי vertit *funes ut Buxtorf.*; Lex. chald. p.236.]
58. — u. s. Ed. II. f. *Wilm.,*
Is. Jüdels (לסדר חברנו את בני ישראל) 1686.
[Expl. *Opp.* 623F. inde a § 382 ex ed. *Prag* 1694 suppletum.]
- 58b. **טורי זהב** *Folium ultimum* ex lib. *Ord. aurei*
f. *F. a. O.,* (לסדר וברכך והרבך) 1687.
[*Folium id* (i. e. epilog., op.55b) in utraque ed. lib. טורי זהב atque in plurimis expll. lib. אשלי רברבי (op.55) omisum et hinc recusum dicitur.]
59. — אשלי רברבי, sine epilogo, corr. Isachar Perlhefter [W³p.1008] f. *Prag.,*
apud Socios in typogr. Mos. Kaz. 1694.
- 59a. — charta maxima.
60. — u. s. cum Mos. Ribka's (*Puteus captivitatis*); per Natan b. Samuel, Natan b. Jehuda et Lima b. Naftali Fürthenses (cum tit. aeri inciso)
f. *Amst., S. Proops* (המלא) 1711.
61. — charta alba magna
62. — charta alba maxima.
[In fine הנהגות המחקקים epigr. typographorum, i. e. Editorum. W³523.1636.1926.]
63. — u. s., acc. Eliae Wilna Expos. f. *Grodno.* 1806.
64. — (et *Mensa* III) cum Hillel b. Naftali Comm. (*Domus Hillel*) et Additt. filii; corr. Jakob b. Naftali H. R. Jokew Isserls Wilnensis
f. *Dylr., Sabb.* (אהן, *fin. fer.* III.1. *Sivan*) 1691.
[W¹554, ad. 31085c, ubi male 1690.]
65. — cum Chiskijjae de Silva Comm. (*Fructus novus*) [W³591c, ad. 902c]
f. *Amst., David Tartaz* (פני הרש) 1691.
1. *Adar* בי אהן, *fin. mense Tischnri* (בפרי עץ) 1691.
66. — charta alba magna.
67. — usque ad Cap. 122, cum Jekutiel b. Abigdor Comm. (*Panis faciei*) et Appd. (קונטרס) (אחרון); acc. (f.74) Abraham Abele Gumbinner: *Elegia*; edid. Abraham b. Jekutiel [W³1285]
f. *Han.,*
Jo. Jak. Beausang (לסדר כרוך אברהם) 1715.
68. — corr. Isak Eisak b. Naftali Didenhofen (רידן הופן) f. *Wilm.,*
Hirsch b. Chajjim (ונחה הפנים לפני המיד) 1726.
69. — usque ad cap. 111, cum Jonatan Eybenschutz Comm. (*Kreti et Pleti*) f. *Alton.* (תנחב) (זאה הספר לרור האחרון ועם נברא והלל יה) 1763.
70. — usque ad cap. 111, cum Rafael Kohen Comm. (*Lex Jekutielis*), ejus acc. *Resp.*
f. *Brl.* (ליעקב ותורחן לישראל) 1772.
71. — cum Jehudae Ajjasch Nov. (*Baculus Jehudae*) [et ejusdem *Virga Jehudae* seorsim]
f. *Liv.* (ואה המטה הזה) 1783.
[חקן בידך אן (שר העשה) בו אנה] האן[ותחן]
72. — cum Josef Teomim Comm. (*Fructus praestans*) et Regulae ex ejusdem lib. (הוכרונות, ed. auct. et emend. f. *F. a. O.* 1801.
[Opus primum *Brl.* 1771, dein *Zolk.* excusum dicitur.]
73. — cum Mos. Ribkas (*Puteus captivitatis*), Sacharja Mendel (*Declarando bene*), Mos. Chagis (*Collectio farinae*), Isak Jeschurun (*Facies novae*), Nov. ex Oser b. Meir Clementow (*Lapis auxilantis*) et Abraham Oppenheim (*Quercetus Abrahami*)
8. *Königsberg.* (בחרת) 1850.
[Cf. *Asulai* sub היטב באר]
- III. **אבן העזר** *Lapis auxilii.*
[Ed. *Ven.* 1618 in Catal. Bibl. Bodl. est Jakob b. Ascher ed. 1565.]

JOSEF KARO

qui etiam aliunde constat, Josef enim in *הרב שבה*
Salom. Algasi, fin. fer. IV.24. Ab 1692, mortuus fertur.]

92. — cum Zebi b. Asriel Comm. (*Corona Zebi*);
corr. Zebi H. b. Meir ex Janow. Charta valde
magna. f. Jesn.,

Israel b. Abraham (את דבר המשפט) 1722.

[Etiam „Drucker“ *Georg Klessneri Lipsiensis* A.1722
sese subscribit in fine, non 1721 ut *W³1867f.*]

93. — cum Kajjem Kaddisch Comm. (*Sermo sanc-*
torum) f. Prag., typogr. Mos. Kaz

renovata per Isr. b. Baer Jeitteles (חקי ו.) 1764.

94. — Cap. 1-96 cum Jakob b. Baruch Comm.
(*Benedictio Jakobi*) f. Amst. 1786.

COMPENDIA ET INDICES.

[Vide notam praeliminariam ad op.99.]

- 95] *Compend. hebr. v.* Josef Pardo: שלחן טהור;
hebr. et Italice v. Isak Arubas: אסח ואמונה;
Hispanice v. Meir incert.: שלחן הפנים seu *Mese*
de el alma; Comp. et Indicem in *Mens. I* hebr. v.
Abraham Danzig: היי אדם ונשמה אדם.

- 96] *Compend. alphabet. v.* sub Israel b. Salomo:
אל יסח ישראל (1626 etc.), cum Jekutiel b. Abigdor
Comm. (1700 etc.) [corr. *W¹p.599* lin. ult.].

- 97] *Compend. rhythm. v.* sub Isak b. Noach:
פני יצחק; *Mens. II v.* sub Isak Chajjut: פני יצחק;
Mens. IV v. משפט עין inter Anon. N.3995, et Je-
chiel incertus: כללי חשן משפט.

- 98] *Indices alphab. v.* sub Benjamin b. Jechiel:
נבעה בנימין (1617), Meschullam b. Israel:
מראה מקום (1647); in *Mens. II. v.* Jakob b.
Isak Aschkenasi: שורש יעקב; in *Mens. IV v.* Sa-
muel b. Alexander: פרי מנחם, Menachem
b. Simon: מנחה וזכרון. — V. quoque Isak Jeschu-
run: לקט הקמה Chagis: פנים חדשות. —
Indices in Responsa in Mens. III v. Sabbatai b.
Immanuel: חסן ישועות, in IV v. Michael Kohen
מורה דקד.

COMMENTARIUM ET SUPERCOMM.

[Commentatores et expositores in Codicem nostrum,
qui usque ad diem nostrum fons princeps et
quasi legalis receptus est quoad ritus omnes adhuc
vigentes, sunt innumeri (cf. *Jid. Lit.* 453); vix enim
aliquid recens in ritus decidendos scriptum est, quod
non ad normam illam ullo modo spectarit; ipsas col-
lectiones ex veteriorum sententiis (ut magna et cele-
bris illa Chajjim Benveniste) sec. ordinem ejus dispo-
sitae sunt, vel Indices secundum nostrum adjiciunt

quasi fontem adhibentes supplementarium etc.; omnes-
que fere libri qui in Jakob b. Ascher IV. *Ordd.*
(q. v.) sese habent, simul in compendium nostrum (si
aetas admittit) considerari possunt, unde sub eo huc
ablegavimus. Exclusimus ex enumeratione sequ.
auctorum praecipuorum, quos suo loco specialius re-
censens Catalogus, classem totam *Quaesitorum et re-*
sponsionum (שאלות ותשובות), quorum plurima
„in IV *Ordd.*“ digesta sunt (totam illam classem in
Indice titulorum sub voce conspicias). Ordine chro-
nologico ad Annum spectavimus, quo prima ed. ex-
cusa, quam exhibet Catalogus, paucis enim ex-
ceptis is est Annus, quo liber compositus est. Inter
Comm. in particulas (quas indefinitas relinquimus) non-
nulli textum exhibent nostrum, ut illi in partes
maiores, qui supra inter edd. recensiti sunt, praeterea
passim sine textu excudebantur, unde etiam eos hic
repetivimus, sed asterisco notatos adjectoque numero
op. — Quoad *Mensas* junctim IV vel singulas altero
loco quaeras desiderata sub altero, ut apud edd. tex-
tus p.1483.]

99] In *Mens. I-IV*, vide:

- *1571 (op.4) Moses Isserls: הגהות.
1590 Mardochai Jafe: לברש.
1606 (Pensa) Isak b. Josua: עולה יצחק.
1616 David b. Jehuda, Antistes Russ.: סגדל דוד.
1657 Chajjim Benveniste: כנסת הגדולה.
*1664 (op.17) Moses Ribkas: באר הגולה.
1718 Jakob Castro [mrt. 1610]: עקד לחם.
*1723 (op.20) Arje Finzi: Comm.
1776 Ch. J. D. Asulai: ברכי יוסף.
1779 Noach Ch. Z. H. b. Abraham: עצי אלמונים.
1785 Elia b. Natan Tunisi: מגדנות נחן.
1805 Masud Rafael Alfasi: משחא דרבושא.
1806 Chajjim Surnaga et Benjamin Nabon: פי שנים.
— Elieser di Avila: בעקן גנים.

100] In *Mens. I*, vide:

- 1609 Samuel b. Josef Lublin: להם רב.
*1649 (op.24) Zebi b. Josef: עשרה צבי, נחלה צבי.
1654 Chajjim Kohen: מקור חיים.
*1681 (op.25) Samuel b. Josef: עולה חסיד, עולה שבה.
*1692 (op.26) David b. Samuel Levi: מנן דוד.
— — Abraham Abele: מנן אברהם.
*1695 (op.32) Natan Eger: גן נעם.
1696 Jakob Reischer: חק יעקב.
*1702 (op.27) Menachem Auerbach: עשרה וקנים.
*1706 (op.37) Chiskijja de Silva (q. v.): פרי חדש.
*1708 (op.39) Jesaia b. Abraham: באר היטב.
*1717 (op.43) Pinchas Auerbach: הלכה ברורה.
1730 Josef b. David Bresslau: חק יוסף.

JOSEF KAZABI

105. — per Menachem Jakob b. Elieser Jehuda Aschkenasi, corr. Isak Gerson [*W*^{1.3}]

4. *Ven., Zan. Zanetti* (fer. VI.22. *Adar*) 1606.

106. — [*W*^{1.3}] 4. *Crac.*

Isak b. Ahron. sub Sigismundo s. a. [1606-12].

[Cum op. sequ. connexum est in ed. 1703 v. p.1185 op.15.]

107] *בית יוסף Domus Josefi* Comm. in Jakob b. Ascher: *Ordines* q. v. (1551 etc.).

[*W*¹p.557.³p.420, vide notata sub Jakob b. Ascher praecipue p.1187 op.25 et p.1191 op.41. Opus sec. epigraphin ad P.IV (ap. *Conforte* f.35a) inceptum est Adrianopoli A.1522, finitum Zafatae fer. IV.11. Elul הבקר (1542); revisio (בהגהתו ובמהדורא חנינא) A. כספ' i. e. 1554, ut *Asulai* II p.68 sub כספ' שנה, non 1555, ut sub nostro.

Compend. cum Additt. v. Efraim Schor: *Proventus bovis*. — Exposit. in nostrum Ord. II. v. Jehuda Taitazak.]

108] *כללי הגמרא Regulae Gemarae* seu *Talmudis* quasi Comm. in Jeschua b. Josef: *Itinera mundi* q. v. (1598.1639.1792).

[*W*¹p.558. De tempore compositionis v. *Asulai* II f.33 s. v. — *Buxt.* ad שאריה יוסף Josef Ibn Verga (q. v.), quod item Additt. sistit ad Jeschua, addit: „Alius est Josef Karo in Talmud;“ cujus notae auctor, ut puto, hebr. non de tit. יוסף שאריה libri alicujus Nostri, sed de libro ipso nostro locutus est. *W*¹p.559 titulum formatum putat ex libro כספ' ביה יוסף, quem Nostro tribuerat, revera exsculptum ex פליטה בית יהודה Jehuda Lerma q. v.].

109] *כסף משנה Argentum duplum* Comm. in Moses Maimonidis: *Repetitio legis* q. v.

(1574-5 etc.).

[*W*¹p.558, ubi male „seu סגדל עון“ (v. Schemto b. Abraham Gaon) et quae ex Asarja de Rossi cap.23 de Nostri Annot. (נימוקים), „ineditis“ afferuntur, ad idem opus nostrum spectant, cui Asarja sumptus praebentes procuravit (cf. *Zz. חסד* V,134 et 141 de Nostri anathemate contra Asarjam effictio; cf. sub Salomo b. Gabirol: *Select. marg.*). Diversus vero auctor op. ap. *W*⁴p.859, v. Manoach b. Salomo. De argumento male *Dassovius* ap. *W*³p.421. — De tempore compositionis etc. plura ap. *Asulai* II p.68 s. v.]

110. *מגיד מישרים Annuncians recta* Expositiones potissimum mysticae in loca Biblica nonnulla ab Angelo (מגיד) sibi dicta, [P.I.] usque ad Levit. XIV, cum praef. Sal. Alkabiz; per Isak Bingen (בינגא) b. Samuel Hierosolymit.

4. *Lubl., typogr. erecta per Zebi b. Abr.*

Kalonymos Jafe (per filium Kalonymos) 1646.

[A. exprimitur הרה^{oo} (sic), procul dubio i sub circulo secundo vitio ejectum, maleque A. הרה (1645) exprimunt Editores in tit. ed. 1708, forsan quia approbatio una fer. IV.4. Ijjar הרה data est. De Editore recte *W*¹p.558.³p.421 (corr. *Jud. Typ.* 61 n.88), sed nomen typographi invertit, praef. Kalonymi legitur post ap. probb. — Opus excusum [non insuspectum] 50. partem op. genuini exhibere suspicatur *Asulai* I p.82; re vera Cod. anon. *Hunt.* 577 (ap. *W*²p.1397), quem Uri 170 non recognovit, libri nostri §§ 66 nonnullae inedita exhibet, ut Cod. *Opp.* 615Q., ap. *W*²p.1324 n.319 inter anon., quamquam „auctor lib. כספ' ביה יוסף“ nuncupatur! Jam libri initio A.1565 offenditur. Cod. MS. *Merton.* ap. *W*¹p.559 in *Coxii* Catalogo non offendi, forsan deperditum esse intelligo! De *Historia* in praef. v. sub Salomo Alkabiz.]

111. — acced. P. II in Pentat. aliosque libros Biblicos, quam possidebat Elischa Chajjim Aschkenasi b. Jakob, Hierosol., per eundem, cura Isak Bingen; per (Corr.?) Simson b. Moses Chabilio 8. *Ven., jussu Andr. Vendramini, per Franc. Vieceri* (השקט, fin. 17. Elul) 1654[-5]. [*W*^{1.3}, male A.1655 ap. *W*³305b.]

112. — cura Simon Kohen [b. Naftali] Schamasch [*W*^{1.3}] 4. *Amst., Jakob Alvarez Soto, Mos. Brandon, Benjamin di Jonak* (בהוסם) 1708. [Ed. 1706 ap. *W*¹ non exstat.]

113. *שאלות ותשובות Quaes. et Responsa* de mulieribus, edid. filius Jehuda, sumptibus Mos. di Medina et Samuel Kaleb

f. *Salon., Abr. Josef Bat-Scheba*

(initio Anni, fin. *Pericope* ויהי) 1597.

[*W*¹p.559.³p.421, ad. ³728[a], ubi 1593 err. typ., ³1497b.]

114. — Ed. II. per opificem Josua b. Michael ex Sezze [*W*¹] f. *Mant., Rafael Chajjim d'Italia* (אך קנה חכמה קנה ב[י]נה) 1730.

5041 JOSEF Kazabi (קצבי) b. Nissim, Constantinop. [*W*³967c, *Asul.* I f.42, adde II p.134, cf. p.78.]

1. *שאלות ותשובות (רב יוסף) Quaesita et responsa* (*Rab Josef*); acc. Jakob Alfandari: Comittio: *Ab igne servatum*, denique auctoris: *דרשות Conciones* cum Annot. Chajjim Alfandari f. *Constant.,*

Jona b. Jakob (לבען ירוץ) mense *Sivan*) 1736.

5042 JOSEF Kimchi b. Isak, Hispanus Narbonensis. [Floruit A.1160-70 (cf. ad op.2). Opera plurima

JOSEF KOCHAB

exstant inter Codd. MS., unde hic auctores tantum de Nostro recensemus: *W*967; *Conforte* 20a; *Rof.*, Diz. (p.169, ubi ad op.5 perverse: „noch einen hinter“ (!) (pro *dietra* i. e. *secundum*) einem handschr. Catal. — etiam de Commun. in Prov. nihil ap. De *Castro* I p.83; — op.12 male vertitur „Gedichte“. De *Rossii* epitomator Rabbinus *Ghirondi* p.199 ne hymnum liturgicum (Cod. *Rof.*, 1117) quidem recognovit, procul dubio eundem, quem *S. Sachs* ex Cod. *Bisl.* 50 adjecit Catalogo p.36, jam vero ex *השחר אילה* recuderat *Dukes*, Litbl. V,438, incip. *יסוד הכל אשר אין לו החלה*, quem *Dukes* (Mos. b. *Esra* p.17, cf. *Zz.* ap. *Philipppson*, Allg. Zeitg. des Judenth. 1838 p.388) introductionem ad Cod. *Rof.* suspicatus est! *Zz.* ap. *Philipppson*, l. c. 1839 p.678 (ad *M. Sachs*, die relig. Poesie p.292 cf. כ"ח III,202). *Dukes*, Litbl. XI,11 sq., 331 (v. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.93 n.3); IX,409; *Gg.* Melo Chofn. 104 (*Juzz.* כ"ח VII,642, *Dukes*, Mittheil. p.159), et quae ad opp. citabuntur. De sepulchro Nostri (efficto) Moguntiae v. *Dukes* ap. *M. Creizenach*, זיין II,97, quod repetit *Fraenkel*, Litbl. IX,397. — Nostri filii sunt David Kimchi et Moses Kimchi, quorum opp. facile, omisso nomine ipsorum, patri adscribi potuerunt.]

- 1) *ס' הכרית* *J. Foederis* contra Christianos [*interpolat.*]; in lib. מלחמת חובה N.3810 (1710).

[*W*967. Supra p.598 vox „ejusdem“ lapsus calami est loco nominis. De interpolationibus v. quae scripsi *Jüd. Lit.* p.410, sereque eadem paullo post scripsit *Gg.* ap. *Bresslauer*, Deutscher Volkskalender 1851 p.63, ubi adde, האמונה ס' Nostro adscriptum (*Sabb.* ap. *W*.¹) ex op. nostro effictum recte suspicari *Rof.*, l. c., nostrum enim a David Kimchi (q. v. op.43) s. v. עלם designari האמונה על „de fide“. MS. מלחמת השם (cf. *Schemtol Schafrut* Litbl. VI,149) ap. *W*.³ ex homonymo op. Jakob b. Reuben in Cod. *Opp.* 1168Q. exsculptum habuerim, si ille Codex unquam antea recognitus fuisset, cf. *Serap.* 1849 p.15 notam.]

- 2) *Bech a b. Josef*: *Officia cordum* ex Arabico hebraice, fragm. ex Cod. Lips. [anon.] q. v. (1846).

[Cf. *Steinschneider* ad Jehuda Ibn Tibbon: *Testam.* p.XI. Versionem esse Nostri suspicatus est *Zz.* Addit. p.318. De varr. lect. in vers. altera v. supra p.781.]

- 3) *שקל הקודש* *Siclus sanctus* Apophthegmata hebr. ex Arab. [potissimum ex Salomo Ibn Gabirol: *Selecta margaritarum*?] vel Hebr. versificata; specimen ex Cod. Bodl. apud H. Edelmann: *Via bonorum* q. v. hebr. p.29,

Anglice p.51 (1852).

[Opus integrum a Jakob Romano donum accepit *Buxt.* exstatque in Codd. variis, ut *Rof.* 1393 (cf. Diz. degli autori Arabi p.79), *Opp.* 1404Q, ex quo excerpta in Cod. *Mich.* 846, eademque per Bresselau excusa sunt per *Dukes*, זיין II,97, ubi inscriptio (quae tit. Arab. corrumpit) fontem indicat Salomo b. Gabirol (q. v.); sed nec in praefatiuncula brevior ex Cod. *Uri* 497 (ap. *W*.³p.424), nec in paullo prolixior, quam ex Cod. *Paris* a. f.245 speciminibus praemittit *Dukes*, Litbl. VII,728, fons laudatur, imo postremo loco auctor apophthegmata dispersa seu potius oratione soluta (cf. analoga ap. *Dukes*, נהל קדומים p.55) partim lingua Arab. partim hebr. se offendisse (מצאחיים), (מפורדים מהם כלשון ערבי ומהם בערבי ושקלחים), atque rhythmis in 22 portas, sec. literarum numerum, collegisse, in cujusvis fine argumentum et numerum versiculorum per versum homonymum expressisse. Revera opus cum Arab. Sal. Ibn Gabirol non ita congruit, ut Versio habeatur. Specimina minora v. ap. *Dukes*, Litbl. XI,331.507; Zur rabb. Spruchk. p.8.11. 20.64; cf. נהל קדומים p.47.49. Citatur ab ipso auctore in Comm. in Proverbia ap. *Dukes*, Litbl. XI,331; forsitan ante A.1167 compositum est, quo Jehuda Ibn Tibbon (q. v. op.5) opus Sal. Ibn Gabirol vertit?]

JOSEF Kochab v. Josef Stella.

JOSEF Kohen v. Josef b. Mardochai et Josef b. Schneior et Josef Troppowitz et v. Josef Ibn Akin.

5943

JOSEF Kohen b. Josua b. Meir b. Jehuda b. Josua b. Jehuda (b. Meir?) b. David b. Moses Hispani ex Guele (seu Huete, גואליט, גואליט), Medicus Italus. [Nomen plenissimum in Cod. medico ap. *Pasinum* 83, nomina 3 desid. ap. *W*.⁴p.498), nomen uncis inclusum desid. et Ascher pro David ap. *Gg.* Ztschr. III,286 n.40 (cf. *Jüd. Lit.* p.463 n.3 et *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.83 col. 2), unde suppl. *Juzz.* ad op.4 p.109, ibique initio idem nomen desideratur. Quae ad Nostri vitam spectant primum ex op.4 brevissime collecturi sumus. Natus est Avenione 10. Dec. 1496, i. e. 5257 (p.93, non 456 ut in op.4 p. VII et X ap. *Ghirondi* p.215, cf. *Nepi* p.183), inde ab A. aetatis 5 Genuae, cum patre (art. 4. Tebet A.280 = 1519 aetatis 69, v. p.95) exul A.1516 (p.94, cf. 109), A.1518 uxorem duxit פאלומא (Paloma = Palomba, *Zz.*, Namen p.74, *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.85 n.17), filiam Abraham Kohen, quae (A.1520-1)

JOSEF KOLON

peperit filium Josua (p.95), submersum flumine Reno prope Pieve 9. Junii 1540 (p.102), alium in cunis mortuum ca. finem Junii A. ejusdem, et Jehuda, mrt. 29. Schebat 1549 (p.107). A.1538 Genuam reversus (p.102) — ubi A.1547 emit Codicem Vindob. XXXIX (v. *Deutsch*, Catal. p.47, qui Nostrum non recognovit atque diem prave exprimit) — 2. April 1550 rursus exsul inde a 3. Junii urbe Voltaggio medicum egit usque ad 27. Octobr. 1567, ubi urbem Castelletto petivit (p.131 lin.12, ubi mensis et A.28 vitio ejecti, ut rogans didici ab *Almanzi* et *Luzz.*, cf. p.109). Operis 4 continuationem finivit A.1575 fere octogenarius. Soceros nominat Josef b. David (p.96) et Mos. Kohen etc. (p.104), sororis filium medicum Seraehja Levi (p.108), qui carmen op.1 adjecit in fine (*W*¹585). Cf. quoque *W*¹916, ubi *Gedalia* f.110b citatur (90b ed. Amst.). De *Gedalia* Add. MS. v. *W*⁴p.853.]

1. **דברי הימים לסלכי צרפה ופלכי בית איזוטמן ההוגר** *Chronicon regum Gallorum et regum domus Ottoman Turcicorum* [usque ad A.1553, insertis nonnullis ad historiam Judaeorum spectantibus]. II Ptes. *ED. PR.*

8. s. l. *Cornel. Adelkind* [*Sabion*. 1554].

[*Ed. rara.* — Auctor in epigr. *Lib. memor.* (**ספר זכרונות**) istum sine mensis Cheschwan ו'ה"ש (i. e. 6. Novembr. 1553) finitum dicit [hinc inde זכרונות ס' et quidem auctore (confuso) Josef b. Abraham Kohen (q. v.) ap. *Hyde* (*W*¹p.534) et in Catal. Bibl. Bodl. II, 429b, cf. 430a]; liber ipse in fine post relatum decretum comburendi libros hebr. Venetiis alibi eodem mense et Anno (cf. op.4 p.111 et *Carmoly*, Familia Jachja p.34, supra A.1438 et epigr. ad Schemtob Ibn Schafrut: *Paradisus*) sententiā clauditur fere abrupta, unde *Zz.* (נ"ח V, 133) recte librum eodem A.1554 excusum habet. Locum sistunt Bibliographi *Ven.*, ipse *W*³897* ed. *Ven.* se vidisse praetendit atque Catal. Bibl. Leyd. corrigit, ubi *Sabion.*; *Ref.*, *Sabion*. p.43 n.31 locum et A. incertum habet, in *Diz.* (p.152) *Ven.* tantum sistit, ut etiam *Luzz.* et *Ghirondi* l. c. (modoque *Jellinek*, ad קונטרס חתני גויריה חתני p.V, ubi ad ea non spectatur, quae monuimus sub Elieser b. Natan, v. Add. nostra). Sed *Cornelius Adelkind* A.1553-4 *Sabion.* suit (v. Sect. III), typi libri nostri sunt *Sabionat.*, unde *Zd.* hunc locum sistit; cf. *Jüd. Typ.* 44 n.51, ubi vero male סלכה סחרים A.1554 (v. sub Samuel Motot, cujus causa, ut vid., etiam *Zz.* Z. G. 258 typographiae Venet. quietem A.1555 incipit); nullus ergo liber post

excidii decretum illud Venet. excusus, minime nostrum habueris. — Particulam v. sub Salomo Molco. — Conjuratio Fiesco (A.1546 P. II) hebr. et Germ. p.104 ap. J. Zedner: *Auswahl* etc. q. v. (1840). Synopsis seu Conspectum per *L. Ferrand* 12. Par. 1670 v. ap. *W*⁴p.853, *Ref.* hunc Latinum habet, quamquam *Ferrand* Vers. Gallicam molitus est, atque summam libri ex „*Memoires pour servir* etc.“ affert *W*¹].

2. — (ff.143) 8. *Amst.*, *Sal. Proops* (בעת ההיא) 1733. [Male 1730 ap. *W*⁴ (cf. ³, ubi jam A.1724 proposita ed.) et *Ref. Diz.*]
3. — *Chronicles translated from the Hebrew* etc. by C. H. F. Bialloblotzky. Printed for the Oriental translation fund. Voll. II.

8. *Lnd.* 1835,6.

[Versio minus correcta, cf. *Zedner* l. c. p.52.109.113.]

4. **עמק הבכא (הבכר) Vallis fletus** „Historia persecutionum Judaeorum comprehendens periodum ab anno p. Ch. n. LXX usque MDLXXV. Juxta opus ineditum, in Biblioth. Caesareo-Regia Vindobonensi conservatum, alioque MS. collatum. Cum notis criticis [S. D. Luzzatto et] Dr. M. Letteris. Expensis scientiarum Academiae

8. *Vindob.* 1852.

[Operis et edit. veram speciem non ex tit. doloso sed ex praef. hauseris. Auctor opus hoc A.1558 se composuisse dicit in carm. introd. (p.XVI, cf. p.99 ubi ad opus 1 adegat), sed continuavit usque ad A. decurr. 1563 (p.126); hanc recens. primam Anonymus notis auxit (cf. p.146 not.) et continuavit usque ad A.1605, ita in Codd. Luzzatto et Ghirondi; recensio ab ipso auctore aucta et usque ad 21. Tammus 1575 (p.135), continuata in Cod. Almanzi. Ex tribus his Codd., omissis tantum Anonymi inutilibus notis fere omnibus, MS. redegit, notasque utilissimas adjecit *Luzz.*, atque A.1848 proelo paratum Editori misit, qui pauca sua (partim incorrecta) adposuit, itaque MS. Bibliothecae C. R. dedit vel vendidit (praef. p.VIII, cf. *Goldenthal*, Catal. 1851 p.54, ubi opus jam editum dicitur, praef. Editoris data 10. Junii 1851), unde praef. Editoris veri, Luzzatto, in mediam posuit suam p.X. — Passum (p.54,58) de Hussitis (*Jüd. Lit.* 463 n.3) jam antea excerpserat *Luzz.* ap. G. Polak, Oostersche Wandel. p.84, cf. *Gg.* „Prohen“ II ap. *Bresslauer*, Deutsch. Volkskal. 1852 p.3.]

3044

JOSEF Kolon (קולון, Colon), compend. מהרי"ק *MeHaRIK*, seu ביהרי"ק, b. Salomo, origine Gallus, Magister et Rabb. variis urbibus Italiae. [Mrt. A.1480 Paviae (*Gedalia* 49a ed. Amst. ap. *W*¹965, ubi

JOSEF ex KRZEMINIEC

- 1486 err. typ., non Patavii, ut ex *Ref.* Diz. (p.172) *Jüd. Lit.* p.390, monente *D. Cassel* s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.83, ubi cf. citatos *Conforte* 28,b,29a (ubi ipse *Cassel* in notis ad correctiora passim ablegat), *Asulai* et *Zz. Z. G.* 106 (cf. *MS. Opp.* 1313Q. ap. *W³*), adde *Fraenkel* *Litbl.* IX,365, 384, ubi varia corrigenda, cf. p.368 contra *Geiger*, *Melo Chofn.* p.XXIII (Isak corrigitur in limine p.IV, cf. p.XXV-VI) et *Jost*, *Allg. Gesch.* II,365. Nostri discipulus et nepos Jecliel Trabotti (sic) cum Menachem Asarja Fano commercium habere non potuit, ut ex *Asulai* inexacte vertit *Cassel* p.84; ubi n.32 pro „S.77“ leg. S. 83, ubi de Codd. *MS.* 1138.1139F. Nostro adscriptis, contra inventorem *Carmoly*, *Hist. des med.* p.126; cf. *Jüd. Lit.* p.445 n.47. Ad notam 29 cf. *Cod. Ref.* 1334; lib. סיכני סדר גשן *MS.* recenset *Cat. ms.* (*Opp.* 583Q.), Nostri סדר הנט excusus in § 11 homonymi op. *Jehudae Minz* q. v. — De sermonibus, quos sec. *W³* recenset *Cassel*, v. sub *Israel* di *Curiel*.]
1. שאלות ותשובות *Quaesita et Responsa* quoad colligi potuerunt, cum Indice sec. ordinem libri per Chijja Meir b. David, per filios Baruch Adelkind
f. *Ven., Dan. Bromberg* (22. *Adar*) 1519.
[*W^{1,3}* 965. *Ref.* Ann. p.18 n.88. Corr. *W³* 595b, qui Chijja ad ed. sequi recenset, unde etiam *Jüd. Typ.* p.46 col. 1. — In numerando respp. post 164 statim sequitur 166, unde in ed. sequi hinc inde variant numeri, quod ignorabat *Biscionius* ad *Cod.* 57 p.57. — Inedita ad n.172 pertinentia v. in *Cod. MS. Mich.* 792, suppl. *Cassel* not. 25.1]
 2. — cum Indice Chijjae sec. Maimonidem disposito ab Editoribus
f. *Crem., Vinc. Conti* (כף וּבְנֵיקוּן, fer. II.17. *Cheschwan*) 1557.
[*W^{1,3}*. *Ref.*, *Crem.* p.8 n.16: A.1558. — Ed. *Constant.* ap. *Sabb.* (*W¹*) ex nostra procul dubio efficta.]
- 5945 JOSEF ex Krzeminec (קרעמינע Crzeminec)
b. Moses. [*Nepi* p.165.]
1. ביאורי סמ"ג *Expositiones* in *L. Praeceptorum magnum* Mosis Coucy, part. de praecept. negativis, corr. Isak Gerson [*W^{1,3}* 929] 4. *Ven., di Gara* (בזרע נביה, fin. 9. *Elul*) 1605.
 2. ביאורי רש"י *Expositiones* in *Sal. Isaki* Comm. in *Pentat.* etc. 4. *Prag., Abr. Hebla, in aed. Sam. Meisel* (fer. IV.28. *Tischri* שעה) 1614.
[*W^{1,3}*. Corr. *Zz. Z. G.* 290 n.158. Fol. ultimum desid. in *Cod. Opp.* 197Q.]
3. ביאורי שערי הורה *Expositiones* lib. *Portae Isak Durenensis* 4. *Prag., [Mos. b. Bezalel]* (fer. I.20. *Ijjar*) 1609.
[*W^{1,3}*. *Zz. Z. G.* 286 n.121.]
- 5946 JOSEF ha-Laban (הלבן albus) b. Menachem Israel, Lublineasis. [Suppl. nomen etc. ap. *W¹* p.544 n.917[*]. *W³* p.408. Noster edid. quoque *Mard. Jafe: Vestim.* III A.1594. — Frater vid. Abraham b. Israel Menachem A.1578 sub N.2456.]
- הנהרות *Animadversiones* in *Mardochai Jafe: Vestimentum* q. v. (1590 etc.).
- 5947 JOSEF (Samuel) Landau b. Israel Jona Levi, ex Kempen.
1. כור הבחינה *Catinus examinis* Responsa et משכן שילה *Habitaculum Schilo* *Exposit.* vol. I. 4. s. l. (mense *Kislew* הקצו) 1836.
- JOSEF Latimi v. Josef b. Scheschet.
- 5948 JOSEF Ibn Leb (לֵב, Leb, Labb, compend. להריב"ל) b. David, Salon. et Constantinop. [Vixit adhuc A.1579 (*Asulai* ap. *D. Cassel* s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II p.XXXI p.85, cf. *Gedalia* f.96a ed. Amst. et *Conforte* f.37b, ergo prave inter auctores Saec. XV. ap. *Gedalia* f.50a ed. Amst. ap. *W¹* p.543 n.916[*], ubi male לביא). Nomen לֵב vid. Arab., cf. Ali Ibn לֵב Valenciae Saec. XIII. ap. *Casirium* I p.101 n.90; jamque Abu Ibrahim בן לֵב Granatensis (Saec. XI) citatur a *Mos. Ibn Esra* (*Cod. Uri* 499 f.36a). Epitaphium Nostri v. in *Cod. Uri* 498 vol. II f.115b.]
1. שאלות ותשובות *Quaesita et Responsa*. P. I de uxoris et pecuniis
f. *Const.*, [*Jaabez.* ca. 1560-5?].
[Annus, de quo silent *Bibliogr.* (*W^{1,3}* et vide op.2), difficile definiendus. In ed. repet. Amst. 1726 prope 200 A. inde ab ed. I elapsi feruntur, inter 3 nobis obvia expl. unum, *Mich.* 4088, initio impf., Codd. *Opp.* 714F. et *Bodl.* (I.5a *Catalogi*) frontisp. proprium non exhibent, sed incip. f.1. extans: „Dicit typographus (הטריפס) filius Isak fil. etc. Jos. Jaabez“ etc. [ergo Salomo vel Josef Jaabez], qui finito opere hoc se Talmud combustum [A.1554] editurum dicit, etc., ut notavimus p.226 N.1421b, jamque A.1563 in Codice Baba Kamma N.1530 Jos. Jaabez totum Talmud edere optat. Si ergo recte P. II op. nostri A.1561-2 excusum

JOSEF LERNER

- habemus, P. I c. 1560 excusa fuerit, ubi Sal. Jaabez primum Constant. offenditur. Salomo b. Isak Levi, cujus encomium ante. Indicem, idem vid., cujus opus A.1565 Salou. excusum, v. N.1442. Auctor initio laudat *Gracia Nasi* ejusque generum Josef Nasi (q. v.). — Liber noster premissis dispositus est, praecipue quoad foliorum numerum, saepius loci offenduntur ampliores chartae albae, nescio qua causa non excusi. F.115 (proprie 106) tota columna repetita, unde lector advertitur, alteram delendam esse! Librum excipit excusatio et „*Registrum* (הריגושטר) sic) usitatum in libris ed. Venet.“]
2. — P. II. in Jakob b. Ascher Ord. III; acc. *Novellae* in tractt. Talmud. Schebuot, Baba Kamma, Ketubot; per Chajjim b. Samuel Aschenasi f. Constant. 1561-2.
[Inc. A. ליצירה השני"ה (cf. N.166), fin. fer. IV. 15. Schebat ליצירה (cf. „כש"ה", quod sec. Calendarium A.1562 designare debet (cf. ad op.1). Bibliographi (W^{1,3}, unde Cassel l. c. etiam P. I) A.1566 sistunt. Neque in P. hac frontispicium commune exstat in Cod. Opp. 714F. et Mich. 4089, tamen secundum signaturam II,1 aliud praecedere debuit; orditur inscriptione typographorum: „Liber II etc., quem nos excudere jussit auctor, cum fuerit Constantinopoli (בהיותו) בישיבה... בחכמה (בקוסט) in academia dominae Gracia“ etc., cf. tit. P. III. — Nov. in Aboda Sara praeter rem addit *Sabb.*, monente W³p.407-8.]
3. — P. III, acc. *Novellae* in tract. Gittin f. Constant., fratr. Sal. et Jos. Jaabez (השלג) 1573.
[Auctor inde a die impressionis 15. aegrotus corrigere non potuit. W^{1,3}, ad. 3643, ubi male „Jehuda Löw“.]
4. — P. IV. acc. (scil. insertae f.18-56) *Novellae* in tractt. Kidduschin et Aboda Sara; edid. Zion Frances de la Crota (קרטה); corr. Isak Gerson 4. Ven. Zan. Zanetti (שטר) 1606.
[Annus omissus a *Sabb.* legitur in quadrato superiore frontispicii; A.1576 ap. W^{1,3} repetit corrigi Cassel p.85 n.7 (ubi etiam n.8 de Samuel Edels ad nostram spectat ed.); tamen assumit (p.95) sub Josef Ibn Esra (q. v.), qui op. עצמות יוסף (excusum A.1601) se retractasse dicit, cum Nostri Resp. P. IV acceperit; id ergo de MS. interpretandum est; *Gedalya* enim A.1587 P. IV. nondum cognovit. Ed. nostra in fine ff. non paginatis {79b-82 non.83 ut W³) Indicem exhibet.]
5. — u. s. [W^{1,3}] 4. Fürth, typ. mort. Jos. b. Salman Schneior (שני ע"ל ב"ני) 1692.
[Novellae exstant f.26-51.]
6. — P. I-IV cum *Novellis* u. s. II Voll. [W⁴]
f. Amst., Mos. Frankfurter
[et Jos. Dajjan] (לסדר ולטרה אה) 1726.
- 7] *Novellae* in tractt. Talmud. varios; annexae *Responsis* op.1-6
[Haec vid. מסותיהוה הלכות ex *thematibus Gemarae* ap. Bart. ap. W¹. Nonnulla tribuuntur filiis Nostri David et Isak, cf. Cassel n.10.11, ubi Isak b. Zaddik est superior, v. Conforte 34a (37a), ap. W³1229c male ben Löw ליב.]
8. — collectae s. t. חרשי הלכות Nov. *halachicae* f. Wilm. (יהודה אהה יורק [אחינך]) 1720.
[W³. Accedunt Nov. Salomo Kohen, quae etiam seorsim offenduntur.]
- 5949 JOSEF Lerner ex Trietsch.
מרפא לנפש *Medela animae*; una cum Benjamin Reichels: *Verba deliciarum* q. v. (1795).
JOSEF Levi v. Josef b. Chajjim Moses et Josef b. Elieser et Josef Ibn Megas et Josef b. Seeb et Josef b. Zebi H. Levi.
- 5960 JOSEF Levi [b. Meir?]. [Nomen patris ex Cod. Orat. ap. W³922b, qui ex 3p.669, p.896 n.1374 supplendus. S. Sachs ad Catal. p.53 Notrum plane a Meir Gabbai effectum suspicatur.]
Decem Quaestiones kabbal. cum Resp. Meir Gabbai in lib. *Via fidei* q. v. (1562 etc.).
- 5951 JOSEF Loës (לווען, Barbaro, Italiano), ha-Medakdek (*Grammaticus*). [Auctor praeterea ignotus, nisi idem est „Josef fil. sancti Josef Loësi“ (הלווען), contra quem Maimonides defenditur in Cod. MS. Opp. 1665Q. f.168, non ante A.1567.]
ביאור *Comm.* in Salomo b. Gabirol: *Asharot* q. v. [W³920b] (1565).
[Comm. „Zemach“ seu Zemach Gaon(!), a Nostro citatus, est Simon b. Zemach (q. v.), in cujus Comm. edito tamen nonnulla a Nostro citata desiderari monet Zd. — Nostri Comm. excerptus est anon. in edd. nonnullis Precum rit. Hisp. ut A.1571-2 N.2091 etc.]
- 5952 JOSEF Lorki (הלורקי seu אלורקי=אלורק i. e. ex Lorca; b. Josua). [Mrt. ante A.1408, sec. Cod. Ref. 428, ubi „Comm.“ in lib. I Canonis Avicennae (v. infra et sub Josua Lorki) et in Cod. Par. 368¹, si fides habenda Carmoly, Hist. des medec. p.117, qui Versionem Compendii (*d'un abrégé*) Canonis in Codd. Par. 371 et 406 ex-

JOSEF M.

stare dicit, Nostrum nepotem habet (ex conjectura ut vid.) Josefi b. Josua Ibn Bibas (Vivas), qui Logicam Maimonidis(?) ex Arab. vertit collegae (seu discipulo) suo Esra b. Salomo Gaigno (cf. *Dukes*, Litbl. IX. 358.454, cf. Zz. Z. G. 531; Cod. MS. *Warner* 30 f.202b, Zz. ad Benj. p.267 n.65, ex quibus corr. *W*³897c, Catalog. Codd. Bibl. *Paris*. 397⁴), postremum vero (floruit A.1372) praeceptorem laudat Jos. Ibn Vivas, v. s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. I. vol. LIV p.359, ubi Nostrum conjicimus, qui jam in Catal. *Paris*. ad Cod. 406 Josef „b. Josua“ Lorki salutatur (cf. praef. ad Catal. *Mich.* p.XIV et quae dicuntur sub Josua Lorki et Vidal b. Labi). Noster procul dubio auctor fertur „duplicis Comm. in lib. anon. medic.“ in Bibl. *Casanat.* ap. *Bart.*, ubi *W*¹921 praeter rem „Josua“ emendare vult, ut monet *Rof.* ad Cod. 428 et 1167, qui vero nomen patris neglexit. Nomen אלרקי passim scribit האלרקי, addito articulo hebr. ad nomen jam cum articulo Arabico compositum, passim rectius הלורקי, auctor Comm. in Canon MS. *Mich.* 92=657.]

קאנון Canon [partim] hebr. versum ex Arabico(?) Avicennae q. v.

[Non totus liber sine nomine Interpretis excusus Nostro tribuendus erat; lib. I et IV. in Cod. *Mich.* (aliisque anon.) cum excusis congruere ex nota *Heidenheim* notavi in registro p.346, etiam pars lib. II prior theoretica Nostro pertinere vid., ut in Catal. Codd. MS. fusius disseremus; de lib. aliis v. sub Natan Hamati.]

5353 JOSEF מר"ם. [Forsan מרומקא מרטיקא de Rocca Martica?? Cf. ad Cod. *Reggio* 21. Opusc. homonymum Menachem Asarja in Cod. MS. *Mich.* 482 nondum contuli.]

פירוש אנדרוגינוס (פרק) Comm. in Caput de *Androgyno* i. e. Boraito Tract. Talmud. Bikkurim cap. 4; ad c. Isak Ibn Zur: *Volumen Esther* q. v. (1592). [Corr. *Ghirondi* p.180.]

5354 JOSEF (von) Maarssen (מארשן, מארשין) b. Jakob. [Cf. Jakob von Maarsen et *Jüd. Typ.* p.70, ubi in nota 27 ad paragraphum specialem ablegatur, qui in vol. XXXI non exstat; cf. quoque Sect. III.]

אין בעשרייבונג פאן דיא רבעליריי צו אמסטערם. *Ein Beschreibung von die Rebellerei zu Amsterdam* A.1696; acced. בעשה *Historia de rustico Grill*, Germ. (N.3925); jussu typothetae Jakob [b.

Moses Levi], generi Jakob Maarssen [anon.]

8. *Amst.* 1707.

[In marg. superiore inscribitur: *Den [sic] Amsterdamer Aufruhr*. Auctor rebellionem ipsis oculis se vidisse, librum vero verbatim (ממש אורח באורח) ex libro Christiano (procul dubio Belgico) vertisse dicit; ante historiam annexam brevi tempore totum libellum historiarum lasciviarum (lustiger Geschichten) promittit, procul dubio op.6, stylus praeterea est Nostri, cujus ergo librum esse non dubito. Corr. *Serap.* p.45 n.275. Libellum nostrum citari non video ap. Menachem b. Sal. Levi שארית ישראל [cap. 33], ut dicitur *Jüd. Typ.* p.70 n.26, forsam ex confusione cum libro superioris Mahrim Maarssen, cujus folia nonnulla, ut vid. non excusa, invenit auctor, v. cap. 34 initio. *Jüd. Lit.* p.464 n.17: *Opp.* 8850. non huc pertinet.]

2. חנוך לנער *Instrue puerum* [Prov. XXII, 6] Instructio scribendi epistolas aliaque ad negotium pertinentia, ratio computandi et Vocabularium Latin. Gall. etc., per Moses Bendin etc. *litteris in scribendo usitatis hodiernis hebr.*

8. *Amst.* (נחב) והמכחב) 1713.

[Praef. data fer. III, 16. Tammus, in fine ejus 2 angeli; lib. ipse ff.68. *W*³1566b (cf. *p.* 591) tit. male vertit, A. sistit 1715 (op.3), sed „paullo post“ P. II A.1714 editam dicit, auctorem habet Editorem cum Nostro socium, cf. ad op.4 et 7, ubi in praef. auctoris (הקדמה המכחב) de libro „nostro“ חנוך לנער sermo est. — De ed. partis *F. a. M.* ap. *W*⁴p.912 n.1566b v. sub lib. anon. non confundendo קטן הינוך N.3544. *Serap.* p.335 p.72.]

3. — per Mos. Bendin et Jos. Maarssen

8. *Amst.* (נכתב והמכחב) 1714-5.

[Praef. data fer. III, 23. Elul 474 et in fine ejus canistrum, praeterea libellus idem vid. ut in ed. praeced. (cf. ad op.4). Ejusdem fragment. f.4-32a(!) est *Opp.* 503Q., corr. *Serap.* p.365 n.135a, forsam idem in Cat. ms. (*Serap.* p.336 n.76): טייטש בריבין קונצעפטן *Teutsche Briefen-Concepten* (ab argumento) S. *Amst.* s. a.]

4. החלק השני לשון זהב שהוא מכתם לרוד Pars II [libri praeced.] *Lingua aurea* i. e. *Carmen aureum Davidis* Epistolae Germ. *litteris in scribendo usitatis hodiernis hebr.* et hebr. (p.23-32), acc. הלוח *Initia* epistolarum hebr. ex libris aliis recusa [cf. N.3474]; per [fratrem] David von Maarssen (ff.60)

8. *Amst.* (העזשה) 1715,

[Editor in praef. se librum לשון זהב edere dicit, monente seniore fratre Josef (qui domicilium mutavit),

JOSEF b. MARDOCHAI

Stamp. Bragadina, per Giov. de Pauli (15. Kislew
ה'תק"ע-fer. V.15. *Schebat על ספר לפני* 1709-10.

[Non 1715 ut *W*³925b. Approb. D. Oppenheimeri
A.1709, Jeh. Perez (qui A.1712 jam Berolini fuit)
A.ת"ע, auctor et Mos. b. Michael Kohen A. עתה sig-
nant sine distinctione.]

2. *שערי ירושלים Portae Hierosol.* v. inter Prec.
varr. N.3331 (1716).

⁵⁰⁶⁸ JOSEF b. Mardochai Troki, seu Malinowski
(מלינווסקי), Karaeus. [Pater sanctus (הקדוש) vo-
catur, unde formula ה'י"ד „Deus vindicet sangui-
nem ejus“ male Heyd ap. *Gelling* ap. *W*⁴p.641,
cf. p.647. Noster enim est discipulus Isak b.
Abraham Troki (q. v.), cujus librum supplevit (*W*^{1,3}
924) Saec. XVI. exeunte, ut jam in epistola initio
A.1850 monuit *Zd.* Nomen corrumpitur מלינווסני
in op.2; cf. *Geiger*, „Proben“ III ap. *Bresslauer*,
Deutsch. Volkskalender 1853 p.50, ubi et alia
Nostri scripta recensentur, et p.52.]

- 1] *האלף לך Mille tibi* Precatio 1000 verborum
lit ה incipientium

32. *Amst., Manasse b. Israel. s. a.* [1626-52].
[*W*³923b: *secunda vice.* Forsan ca. 1629 per
Josef del Medigo, qui cum Karaeis commercium ha-
buit? — Cat. ms. (ut Simcha Isak) diserte lit. ה
habet (de quo nescio cur dubitet *Gg.* l. c.), sed ad
instar אלפי אלף dicit; libellum (ff.11 sec. *W*) frustra
in Bibliotheca quaesivi, nec aliud innotuit expl. Id
in 13 articulos fidei compositum habet Simcha Isak,
sed v. *Schlesinger* ad Jos. Albo p.642.]

- 2] *קיצור ענין השחיטה Compendium de mactatione*
ex Elia Beschitzi: *Pallium Eliae* extractum;
f.27 ad c. Mardochai b. Nisan: *Amicus Mardo-*
chai q. v. (1830).

[Editum ex apographo Schalom b. Sacharja 7. Kislew
A.תקק"ב, 1785? Ap. *Gg.* Ztsch. II,115 male Mard.
b. Josef.]

JOSEF b. Matatja v. Fl. Josephus.

⁵⁰⁶⁹ JOSEF b. Matatja Delacrut (seu de la Crota?),
Archisynag. Szczebreszeszyn. [A.1600 proelo tra-
didit patris Matatja (q. v.) Comm. in Jos. Gika-
tilia. Approb. A.1615 v. ap. *W*³. A.1648 (jam
defunctus) laudatur a Correctore tract. Baba Kam-
ma N.1535 p.241. Noster non vid. scriba Cod.
Monach. 268 (A.1341?), cf. *Rof.* Cod.965.1212.]

1. *הידושי הלכות Novellae halachicac* in tract.

Talmud Erubin (ff.26) [*W*^{1,3}932] 4. *Tubll.*
Zebi b. Abr. Kalonymos Tafe. s. a. [1600-28].

⁵⁰⁶⁰ JOSEF (Salomo) del Medigo (דילמידגו) b.
Elia, Rofe (*Medicus*), Cretensis, compend. ישר
מקדניאה. [Natus Cretae 25. Sivan (6,16. Junii)
1591, mrt. Pragae festo Sukkot (16. Oktobr.)
1655 (Litbl. I,331.360, *Zz.* ad Benjamin p.281,
non 1656 ut *Jüd. Lit* 457 n.31 et supra p.1066
N.5288). Vitam parum critice [v. *Gg.* l. citando
p.LVI, ubi male 1788, addendus *Asulai* II sub
אליה, פורח יוסף et שמע שלמה, יער הלכנו, אליה
Nostrum discipulum habet Josef Samega (q. v.)
sec. op.4 f.84b, aliosque ap. *Carmoly*, Litbl. I,
360] scripsit Anonymus I,124.140 Collect. מאסף
N.3713, recus. II,77,91 Collect. בכורי העתים N.3429.
Optime de vita et scriptis disseruit *Geiger* ad op.4,
quem more suo oscitanter exseribit *Carmoly*, Hist.
des medec. p.192 (v. *Gg.* Ztsch. V,464). Cf. quoque
Rof., Diz. (p.214); *Zz.* Z. G. 234 (in Registro male
324), et excerpta potius ex scriptis nonnullis sine
judicio critico ap. *Ghirondi* p.136; dissertationis
Anonymi specimen praecipue in op.1 ap. *Jost*, Isr.
Annal. II,376. — Opus משביר a *Gg.* ne-
glectum (cf. ad op.6) ex Catal. S. Dubno citat
Carmoly p.194, praetendens, id omnes latuisse
Bibliographos, sed MS. *Opp.* (et quidem de doc-
trina arithmetica) jam citat *W*³p.427, forsam ipsum
idem; jam enim in Cat. ms. desideratur, ut
Anecdota pleraque ap. *W* ib., de quibus tamen
omnino dubitandum; forsam efficta sunt ex confu-
sione cum homon. העלוטות חכמה *Opp.* 1188Q.
ap. *W*³1965b.]

1. *אילם (sic) Elim* Epistola et Quaesita mathe-
matica Serach b. Natan Karaei etc. cum re-
sponsis, cum *imagine* auctoris aetatis A.37.
A.1628 ex pictura W. Duyster sculpsit W.
Delft 4. *Amst.*,

Manasse b. Israel (fin. 8. Elul הששט 1629.

[A. in tit. exprimitur וס'לאה ה'ארץ, unde 1618
ap. *Bart.* (*W*¹), sed forsam וס'לאה tantum A.88
=1628 designat (cf. simile quid sub Isak Usiel
A.1627); tamen approb. Nechemja Saraval data בסדר
ששט A. הטיבו את אשר דברו *W*^{1,5}. Ed. 1692 ap.
*W*¹ et *Rof.* Diz. procul dubio ex inversione A.1629
efficta. Effligiem *Gg.* p.XXXIX (cf. p.LV) ante opus 2
compactam habuit. De Annis particularum opp.1-3 v.
Gg. p.XXXV.]

- 2] *מעין נגים Fons hortorum* Responsa ad Se-
rach b. Natan [proprie 13 sectt.]: פור היםוד

JOSEF Ibn MEGAS

- Arcanum fundamenti Trigonometria*; ² חקוק השמים *Statuta (leges) coeli* in *Almagesti* lib. I. II; ³ נבחרה; *Potentia Dei Astronomica*; una cum op. 1 [W^{1.3}. cf. Geiger l. c.] (1629).
- 3] מעין החום *Fons obsignatus* 70 Paradoxa mathematica; una cum op. 1. [W^{1.3}.] (1629).
- 4] מכח אהון *Epistola* incipiens נאח ad Serach b. Natan de libris recommendabilibus Judaeorum; ex MS. primum hebr. cum Vers. Germ. et notis, ad init. lib. סלא חפנים per A. Geiger q. v. (1839).
[Cf. Gg. p. XLIX, Cod. MS. Mich. 456. Opusculum a Karaeis passim interpolatum suspicabatur *Michael*, ut ejus nomine retuli in Registro Catalogi p. 333, nescio quam recte.]
- 5] פרכי אפוקראטיס *Aphorismi Hippocratis* ex Latino hebr.; ad c. (discipuli) Isachar Teller: *Fons aquae vitae* q. v. [ante 1655].
[W³975b (cf. p. 87!).] p. 570. Zz. Z. G. 569; cf. supra p. 1066. — Tit. proprius est מקור בינה *Fons intelligentiae*; cf. Gg. p. 46 n. 9. Cf. Cod. MS. Mich. 713. — Cod. MS. Opp. 8220. ex Nostro apographum per Menachem Manle est, v. *Jüd. Lit.* p. 467 n. 26. — Libelli rarissimi specimina excerptis ex Versionibus aliis ineditis juxta ponemus in Catal. Codd. MS.]
- 6] תעלומות חכמה *Abcondita sapientiae*, ex quo magno opere „quod quidem exasciavit nondum tamen undique expolivit“ collectanea decerpta, scil.: ¹ מצרף לחכמה *Vas fusorium sapientiae* de Kabbala contra Elia del Medigo: *Examen legis*; ² (f. 51) עולם קטן *Mundus parvus* Compend. ex lib. homonymo Menachem Asaria Fanoj; ³ (f. 53) קיצור עולם החיקון *Compendium mundi institutionis*; ⁴ (f. 59) שכר יוסף *Annona Josefi Kabbal.*; ⁵ (T. II) נובלות חכמה *Decidui fructus sapientiae* seu נובלות אורה *Fructus decidui lucis Kabbal.* sec. Is. Loria, adjecto Catalogo MSS. auctoris (f. 195) et Arbores kabbalisticarum; ⁶ (f. 198) כח ה' *Virtus Dei Kabbal.*; cum notis per Samuel Aschkenasi q. v. (1629-31).
[W^{1.3}. Gg. l. c. Ad ³ v. sub Israel Sarug. Ad ⁴ cave confundas (W³427c et *Wunderbar*, Lithl. IX, 690, qui ad Gg. p. 95 non respexit) opus homon. mathem. ap. Gg. p. XLVI; cf. פרכי יוסף supra sub nomine. Ad ⁵ cf. על איילן פ' MS. Opp. ap. W¹p. 370, forsitan ex ¹1766, cf. MS. Opp. 973Q. — Quatenam inter edita sint Nostri vel discipuli (suspecti) edentis non facile definiri potest, cf. Gg. p. L, II; de ² v. sub Menachem Asarja.]

5961

JOSEF Ibn Megas (מיגאש Megasch, corrupt. מיש Magis, compend. מ'א' b. Meir Levi. [Natus mense Adar I. A. 1077, mrt. Rabb. Lucenae, successor Isak Alfasi (inde ab A. 1103) mense Ijjar 1141 (*Abr. b. David*, 45b ed. Amstd., cf. 43b, ex quo hauserunt *Menachem Meiri* in fine Introd. in Abot, *Isak Israeli* IV, 18 f. 35 ed. 1848 [ubi vero aetatis A. 19. (ergo A. 1095, post mortem Isak b. Baruch) discipulus Is. Alfasi], *Mos. Rieti* f. 98b, *Saadja b. Maimun Ibn Danan* f. 30 in lib. חמדה ננוה, ubi דחה'קה err. typogr., ut apparet ex contextu, tamen repetit *Edelmann* ad *Esthori* p. XXXII [cf. p. XXXIII sub Meir Narboni; A. natalis ib. החלו pro החלו]; *Gedalja* f. 30b, 32a ed. Amst., *David Gans* ad A. 1141, *Conforte* f. 6b, 10a, W¹1922. *Rof.*, Diz. p. 215) et v. *D. Cassel* s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p. 85. Nostrum Cordubae natum dicit W, ut vid. quia Nostrum praeceptorem habuit Maimonidis, ut omnes auctores citati inde a *Saadja* (qui Nostrum simul praeceptorem patris et filii, parvi quidem, habet, Maimonidem enim A. 1204-5 aetatis fere 72 mrt.; ergo A. 1132-3 natum habet), non excepto *Asulai* (quem correctiorem putat *Cassel* p. 86 n. 7), jamque *Nachmanides* ap. *Ghirondi* p. 252 et *Saadja* b. David el-Adeni (A. 1478) in Comm. ad הלכות ברכות cap. 2 (Cod. *Uri* 439), nisi pro מימון של הרב בן מימון corrigas (in ipso autographo) של הרב רבי מימון. Contradixit *Abr. Sacut* 131a, et *Dernburg* ap. Gg., *Ztschr.* I, 116; *Wunderbar*, Lithl. VIII, 737 Nostrum cum discipulo Maimonidis Jos. Ibn Aknin confusum putat, quem nullo teste Levitam effingit, aliaque incorrecta profert; cf. Gg., *Mos. b. Maimon* p. 46 n. 11. *Abraham Maimuni* (Cod. *Uri* 225 f. 30b) patrem seculum esse dicit expositionem (... פירושו של רבנו). Nostri, ut alibi (f. 38) Isak Alfasi. — Hispali Nostrum natum dicunt *Rof.* et *Cassel*, sed Abraham b. David Nostrum tantum A. aetatis 12. Hispali Lucenam petiisse dicit, antea eodem loco cum Isak b. Baruch, ergo potius Granatae; re vera pater Nostri vid. poeta Hispalensis „*Abu Josef b. Megas* (sic) Granatensis postea Hispalensis“ ap. *Mos. Ibn Esr* i (Cod. *Uri* 499 f. 41a). Isak b. Meir b. Megas Toleti laudat Jeh. Charisi (cap. 46 f. 63a ed. Amst., ubi מיש). — Carmina in Nostrum Jehudae Levi v. ap. *Luzzatto*, *Virgo* etc. p. 37 (cf. 17) et *Edelmann*, *Treasures of Oxford* p. XII, initium ap. *Geiger*, *Divan* p. 43 (corr. p. 144). — De homonymo Nostri avo non confundendo et emendatione

JOSEF b. MEIR

ap. Abr. b. David v. *Munk*, Notice sur Aboul-walid p.91 et *Cassel* p.85 n.2 (ubi pro Schalschelet lege Sefer), hunc auctorem carminis A.1041 suspicatur *Dukes*, נחל קדושים p.11.]

1. **חידושי ב"ב** *Novellae* in tract. Talmud. Baba Batra, ex Cod. MS. cum notis marginalibus; jussu Josef Zarfati. Charta alba. [*W*³922, ad. 961b] 4. *Amst.*, *Natanel Foa* (ביהן) 1702.

2. — charta alba magna.

3. — cum Comm. (*Corona aurea*) apud Elasar b. Arje: *Oculi congregationis* q. v. (1809). [Ap. *Cassel* p.86 male op. sequi huc refertur. — Cf. quoque sub Bezalel Aschkenasi p.799 op.10.]

4. **חידושי שבוות** *Novellae* in tract. Talmud. Schebuot cum *Nov.* Samuel b. Isak Modigliano, et Mos. Nachmanides: *Nov.* in tract. Kidduschin cum *Nov.* Samuel etc., atque Moses Sofer: *Nov.* in legem et Resp. f. *Prag.* 1826.

5. **שאלות וחשובות** *Quaesita et Responsa*, partim ex Arabico versa f. *Salon.* (המתגרבים) 1791. [Cf. *Cassel* p.86, qui ap. *W*³ loco Chananel corrigit Bezalel; cf. *Salomo b. Josef Ibn Jaakub* praef. ad Vers. Comm. in Mischnam: *Rpp.* ad Parchon p.XIV; *Schorr* ap. *Gg. Ztschr.* V,432.]

JOSEF b. Meir v. Josef Darmstadt et Josef Levi et Josef Ibn Megas et Josef Pressburg et Josef Teomim.

JOSEF b. Menachem v. Josef Laban et Josef Steinhardt.

⁵⁹⁶² JOSEF (Joske) b. Michael ex דולקא urbe Olianow.

1. **אורח מועד** *Tentorium conventus* Nov. in tract. Talmud. Moed Katon f. *F. a. O.* (אלה סעדי אשר הקראו אותם) 1767.

⁵⁹⁶³ JOSEF b. Michael Ravenna, Rabb. Alessandria della Paglia. [*Nepi* p.129, qui unicus fons noster, non indicat, num op. seorsim, vel qua forma sit expressum.]

1] **תפלה** *Precatio* in tempus belli *Mant.* 1701.

⁵⁹⁶⁴ JOSEF de Milhau (רמליאב) Moscat (מוסקאט) Carpentorat. b. Moses b. Michael b. Gad b. Natan b. Abraham. [Cf. *Zz. Z. G.* 470 et 474.]

1. **אוצרות יוסף** *Thesauri Josefi* Supercomm. in Sal. Isaki et Elia Misrachi in Pentat., acc. (f.50-1) Miscellanæ, et Aenigmata etc.

4. *Liv.*, socc. *Abr.*

Isak Castello et Elieser Saadun (וימן עז) 1783.

⁵⁹⁶⁵ JOSEF (Elieser, *Giuseppe Luzaro*) Morpurgo (Morporgo) b. Abraham. [Natus mense Majo A.1761, mrt. Trieste 12. Augusto A.1835; vita. (*Luzz.*) ap. *Jost*, Israel. Annalen II,105. Op. subscribit Josef אהיכס id est אליעזר מורפורגו ... אברהם.]

... אברהם. על סוף הרב. In mortem Abraham Elieser, Rabb. Triest; VII,95 Collect. בכורי העתים. N.3429.

JOSEF b. Moses v. Josef Benveniste et Josef Krzeminiec et Josef de Milhau et Josef de Trani.

⁵⁹⁶⁶ JOSEF b. Moses, Darschan (*Concionator*) et Dajjan (*Judea*) Przemislaw, * Nepos Abraham Aschkenasi, Rabb. Lenczicz, Gener Naftali Kohen, ex stirpe Sal. Isaki. [Mrt. Berolini 11. Tebet 463, i. e. 30. Decembr. 1702, non 1703 ut *W*³930, ubi „Kremnitz“ ex confusione cum n.929, maleque Noster ipse „Moses“ Darschan ap. *W*³, ubi etiam יוסף יסוד est b. Josef b. Salomo Darschan q. v. ut שרה בוכים³ 875d. Noster filium fratris סמ"ע, i. e. Josuae Falk Kohen sese dicit. Idem ap. *Ghirondi* p.132 n.15 et p.211 n.132! Ap. *Asulai* I p.76 ad פננה פננה n.28 alegandum erat. Noster ed. Pentat. A.1705 N.747 incepit, ubi errore Jos. b. Sal. scripsimus, cf. *W*³p.412.]

1. **כחונת פסים** *Tunica versicolor* Concc. in festa, insertus est Comm. in Haggadam Paschatis (non punctatam) 4. *Lubl.*, *Sal.* *Turbin et Zebi b. Jakob.* sub *Johanne.* 1685(?). [Catall. et *W*^{1,3}: A.1691 (et quidem *Dylr.* ap. *Rubinstein!*), quia Chronostichon לְסֵדֶר וְעֵשֶׂה לֵן כחונת פסים i. e. Pericope Genesis XXXVII.3, ergo inceptum esset decurrente A.1690; sed] inferius excusum, approbatio fer. I.24. (דף) Elul חזה data, quod cum calendario congruit, auctor juvenis (דף בשנים) dicitur, neque liber ullus post A.1685 Lublini excusus innotuit.]

2] — Comm. in Haggadam auctus, inter Prec. Coll. N.2700 [חלוקת דרבנן] (*W*^{1,3}) (1695).

3] **כתר יוסף** *Corona Josefi*, liber tripartitus, scil.: 1] **כתר מלכות** *Corona regni* Comm. in Preces quotid. 2] **כתר תורה** *Corona legis* Comm. in Psalmos, 3] **כתר כהונה** *Corona sacerdotii* Comm. in Maamadot etc.; una cum Prec. quotid. rit. pol. vel germ. N.2231 et 2231b (1699-1700). [Suppl. *W*³]

JOSEF PARDO

in Sect. III, cf. *Luzz.* ad Josef Kohen עסק הבכא p.112.120), non Cremonae ut *Ghirondi* p.164, qui Nostro praeter opp. recensenda etiam *Compendium Misrach* (p.947 op.10) tribuit, quod *Cremonae* sub tit. רשי דקדוקי רשי excusum sit! Sed uuctor nedum opp. recensendorum Noster diserte usquam dicitur; cf. sub Jakob Marcaria.]

1. לוח מכל הדינים *Index omnium Constitutionum* sec. Maimonidem in Nissim Gerondi: *Nov.* (in Isak Alfasi) q. v. (1558 bis).

2. סימני מרדכי *Paraphrasi* lib. Mardochai b. Hillel compendiosi sec. ord. tractatum (ff.45) f. s. l. e. a. [*Riva.* 1558].

3. — s. t. סימני מרדכי וקיצור מרדכי *Paragr. et Compend.* *Mard.* (ff.176) 8. *Riva* (שט) 1558.

[Opp. 1 et 2 supplementa sunt ad Mardochai b. Hillel (q. v.) ut *Opp.* 584B.F. et *Mich.* 2819, ed. in 8 vero sine ipso Mardochai excusa, §§ numerantur secundum partes Isak Alfasi (q. v.), scil. 1657+1381+1475 et in הגהות 1110; ergo toto coelo differt a Compendio Mardochai (קיצור מרדכי) sec. ord. Maimonidis per Josua Boas q. v. *Plantav.* ap. *W*¹p.790 סימני מרדכי in fol. seorsim recenset, ut *Sabb.* ib. una cum Mardochai in fol. *W*³p.713 de ed. in 8° loquens male *Sabb.* et se ipsum corrigit; correctiora sistit ⁴p.903, ubi „lemmata“ ff.45 sunt סימני מרדכי. Edd. tit. diverso excusae lineatum sibi invicem respondent.]

5974 JOSEF Pardo b. David b. Josef, Cantor Londinensis. [Mrt. ante A.1686. De confusione ap. Bibliographos inter varios hujus familiae descendentes v. sub Nostri patre David Pardo sen., ubi ad Nostri avum (*W*¹.3956) cf. quoque *Ghirondi* p.166.]

1. שלחן טהור *Mensa pura* Compendium Jos. Karo: *Mens. instr.* III; edid. filius David, Cantor et scriba Londinensis

12. s. l. [*Amst.*], in aed. Uri Levi (ליוי) 1686.

[Litt. rabb.; ff.96, dedicatio lit. Lat. (SSres. do Maamad do Kaal Kodes de Londres etc.), privilegia Amstelod. data mense Ab 5446. Verba correctoris Sal. Oliveyra data זעשיהם סדר ושמתם, qui librum a cantore Immanuel Ibn Attihar sibi allatum dicit בא אלי אחד משלוהי פישות ... נעים וסירות ... עמנואל אבן עטר גר' וסלוהו על לשונו לאמר הנה (באתי במגלה ספר כהוב עליו קצור ההלכות). In praef. David diserte se Compd. 4 Ordinum MS. in manibus patris jam mortui invenisse ait (אבא מרי דל אשר) (בידו מצאתי ספר כתיבה יד קטן ... נלקטים ביד' מרדכי). Tamen *W*¹.3516 libellum sub David recenset et typo-

thetam Uri h. Abraham Levi cum homonymo typogr. Uri Phobus b. Abiron confundit. — Cat. ms. (cf. *W*¹ et Cat. vet., ubi 4 expll.) ed. 12. *Lnd.* 1686 recenset, quam ex nostra effictam habeo, cf. ad ed. sequ. et 4.]

2. — cum Annot. Mos. Isserls

16. s. l. [*F. a. M.*?] 1696.

[A. א'לככם תלכו, litt. quadr., ff.99. Cat. ms. *Lnd.* 1697, Cat. vet. *F. a. M.* 1699! Antea excusum dicitur per Baer Londinensem נרפם מקרב (ע'י איש חכם ונכון מהר"ר בער מק"ק לונדון ap. *W*³413b editor fertur, cf. ³p.206. Sed vereor ne id corruptum sit ex verbis חכם רצון חכם נרפם להפקה רצון חכם בעיר לונדון כ"ר דוד sapientis urbe Londini David etc. in ed. I.]

3. — u. s., praeced. *Preces. quotid.* (N.2314), per Baerle Rappa (רפא) sic. Ed. III.

16. *F. a. M.*, Ant. Heinscheit (הע"נ) 1713.

[Lit. quadr. ff.82+2, tit. discrepante ab edd. aliis.]

4. — (ut ed. I) s. t. קיצור שלחן ערוך *Compendium mensae instructae* 16. *F. a. O.* (חסד) 1704.

[Lit. rabb.; ff.96, tit. ut ed. I (tantum pro גו' prave בו'), ergo male *W*³; in tit. prodiisse dicitur antea *Londini* jussu Davidis etc. (v. ad op.2), tamen ipse *W* id de ed. *Amst.* interpretatur. — *W*⁴516 Vers. *Hisp.* putat lib. *Compendio dos Dinim* 8. *Amst.* 1689.]

5975 JOSEF Penço (Penso פינסו) de la Vega b. Isak. [Patrem deflevit A.1683, v. *W*³952. Idem sub Vega ap. *Rof. Diz.*]

1. אסירי התקוה *Vincti spe* Comoedia allegorica seu פחדם שושנים *Paradisus liliorum*

8. *Amst.* (יהי [ה'] אה ... א) 1673.

[*W* 952, ad. ³534f, 1096b, 1534. — A.1668 ap. *W*¹ et *Delitzsch*, Zur Gesch. d. h. P. p.77, *Jüd. Lit.* p.462 propter censuram in limine.]

JOSEF Perl v. J. Perl.

5976 JOSEF (Josel) Pik ex Reichenau (ראכנאווע) Rachnowa, in Bohemia) Vratislaviae.

1) Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftarot nonnulla; una cum textu N.930 (1790-1).

2) Varia in Collect. מאסף N.3713. [סנהד IV,392. — De סנהד ביה הלימוד V,176. חינוך נערים V,176. — *Wilhelmschule* VII,68. — Noster vid. י-ר-ע, sub quo anagrammate exstant: גו' המערה בעין גו' *V*,124. — *ib.* p.244. — הדבורה והנמלה *ib.* p.244. — העמלק וההוכי-המדרכר VI,85. — Denique sub anagram.

JOSEF b. PINCHAS

בכורי העתים (recus. VII, 63 collect. N.3429). — הכלב והירח V, 160. — שיר ידידות (epigram.) *ib.* p. 187. — VI, 123. — *ad N. H. Wessely VII, 191.*

5977 JOSEF b. Pinchas Nördlingen, vulgo Jospe Hahn, Judex F. a. M. [Nomen Hahn (*Gallus*) a domo „Zum rothen Hahn“ F. a. M. accepisse Nostrum refert nepos Josef b. Moses Kosman in praef. ad נהג כצאן זוסף (*Zd.*). Nomen urbis scribitur proprie נורלינגן (postea נערלינגן), cf. David נורלינגן Correctorem op. Jakob d'Illescas, prave נורלנגן ap. *Ghirondi* p. 74 n.5 = Ahron David נורלינגן ap. *Nepi* p. 35. Noster A. 1624 approbavit Isak Loria הכולנו, A. 1630 exaravit autogr. in Cod. MS. *Opp.* 1282Q. (ap. *W*^{1.3} 988 = 804b!). Ap. *D. Gans* contin. ed. Ofb. nominatur ad A. 1633, in Indice f. 38 A. 1641, sed ibi confusio aliqua Anuorum vid., cf. supra sub Jehuda b. Simon p. 1373 et infra sub Neir Schiff sen.]

1. יוסף אומץ *Augebit robur* Ritualia quae spectant ad Jos. Karo: *Mens.* II; edid. Moses דארום (Dörheim?) Judex F. a. M., Gener Jos. b. Mos. Kosman 8. *F. a. M.*, *Jo. Koelner* (את הברכה השמעו) 1723. [*W*⁴ 894 male Editorem (qui idem vid. Editor 1719 lib. Jakob Polak) generum auctoris habet. *Asulai* II nomen auctoris reticet.]

5978 JOSEF (Joske) Podkamin (פודקאמין) b. Israel b. Jakob.

1. אהל יוסף *Tentorium Josefi* Nov. halach. f. *Olexnitz* (דורש טוב) 1767.

5979 JOSEF (Salomo) Pressburger b. Meir.

1. מנחת עני *Oblatio pauperis* Nov. halach. 4. *Fürth.* 1787. [In tit. nonnulla operis folia *Prag.* 1780 excusa dicuntur, cf. *Mich.* 2616.]

5980 JOSEF Rakower (פראקוב) b. David Tebel Bloch Cracov., dein Rabb. Eybenschtütz (in Moravia). [Mrt. mense Nov. 1700 (Litbl. X, 504, corr. *Jüd. Lit.* 462), ergo diversus ab homonymo (*W*⁴ 969b), qui proprie Josef Krasnik (v. N. ¹³⁶⁵ op. 2). Opus הרכבתי תורה שבכתב A ³ nominatum excusum non vid., auctor in tit. de eo dicit שבכתב תורה ומשנה להיות אהל אחד „composui legem scriptam et oralem etc.“ sed impendia ad excudendum opus hoc majus desiderat (quod sec.

specimen insertum praelationi non aegre ferimus); in epilogo incendio urbē Plozk (פלאצק) sua se amisisse ait et loco operis sui (majoris) libellum hunc non sine mole proelo misisse.]

1. לשון נקי *Lingua pura* Epistolarium etc. *ED.* *PR.* 8. *F. a. O.*, *Jo. Chr. Beckman*

(fin. fer. IV. 8. *Ehul* (לסדר אם תמצא הן) 1689.

[*Plagg.* med. 8 (ff. 32), unde non aliam puto ed. *F. a. M.* *plagg.* 4 sed s. a. ap. *W*³ 969b. — Continet opusculum non contemnendum: ¹) 17 alphabeta rhythmica in usum acrostichorum (incip. אורייתא לא פסק ספומיה); ²) in marg. inferiore allocutiones in patrem etc.; ³) Rhythmi sec. ord. pericop., incip. המסחיל תורתו בבית; omnia illa in marg. superiore inscribuntur ההחלות *Initia*; ⁴) ציונים ע"ג הכתב, formulae signaturae, quorum initium acrost., et quidem 1 est אברהם, 99 שמעיה, 100 הנהחם.]

2. — (castratis praef. et epilogo); accedunt 30 *Intro.* ex lib. לשון ערומים; edid. Mardochai Baer Jakerls (יאקרליש)

8. s. l. [*Prag.*] sub *Leopoldo* [ca. 1705].

3. — u. s. 8. *Halle*, *Mos. b. Abraham* (כתוב יושר דברי אמה) 1713.
4. — ex ed. I sed *litteris in scribendo usitatis hodiernis* 8. *Amst.*, *S. Proops.* (העו) 1717.

[*W*³ de lit. nihil dicit, de quorum privilegio leguntur in praef. ea, quae retulimus sub Josef Maarsen.]

5. — formulae tantum sine epistolis) 8. *Wiln.*, *Hirsch b. Chajjim* [1712-38]. [*Continet primum Introdd. sec. pericopas* (op. 1³), dein alphab. (ib. 1), dein ad Honorarios (אלופנו מסובלים) לשון ערומים N. 3374, epistola Germ. (חזונה צו) ex עט סופר N. 3378.]

5981 JOSEF Ibn Rei (ריי) b. Samuel. [Idem vid. Josef Ibn ריי non provecia aetate mrt. A. 1608, sec. epitaphium ap. *W*⁴ p. 1213, quod pro re certa habet *Rof.*, Diz. p. 276, ut male ריי ap. *Sabb.*, v. *W*¹ 979. Nomen Ibn Rei *filii regis* vertit *Bart.*, contradicente *W*³. Forsan ריי ad nomen loci spectat?]

1. המסורת (המסורות) *L. traditionis* 35 exempla masoretica [*W*¹ 979] 4. *Ven.*, di *Gara.* 1607. [Tit. המסורת 'ה jungitur in rhythmo cum מסורת, tamen in marg. super. libri מסורת.]

JOSEF REICHENAU

JOSEF Reichenau v. Josef Pik.

5982 JOSEF Ibn Sabara, seu Sebara (זבארה). [Medicus ut vid. ca. fin. Saec. XII. Barcellonae, ubi opus inscripsit fautori Scheschet Nasi b. Benveniste; v. quae scripsi s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p. 93, ubi ad nomen (cf. sub Jehuda Sabara) adde Isak b. Sabara in Machsor Montpellier ap. *Dukes*, Litbl. V, 282 n. 15.]

1. השעשועים ס' *L. Oblectationum* Narratio satyrica insertis narratiunculis, parabolis, versiculis etc., rhetorice, praecedunt (forsan ejusdem auctoris) ² מאמרי הרופאים *Dicta medicorum* (N. 3712), ³ נדר אלמנה *Votum viduae* (N. 3960) et ⁴ מאמר מדיני אשה *Tractatus litum feminae* (N. 3714); edid. Isak Akrisch 8. s. l. e. a. [Constant. 1570-7].

[*W*²p. 1440 n. 727 op. anon. cumque annexis confusum recenset. De anno et loco v. supra p. 1084 sub Editore. Expl. unicum notum, *Opp.* 8800., sine frontispicio opp. 3 anon. exhibet f. 1-11b, sequuntur ff. 12-24 (כד), dein ff. 1-30, ubi decades per יוד, כף, לטר designantur, dein f. 1-4 et 31. 32, unde ff. 32 ap. *Carmoly*, Itiner. p. 177, qui auctorem ex Cod. MS. Josef Sefardi (*Hispanum*) salut. Opus nostrum, fors. supremum hujus generis conservatum hebr., stylo et argumentis jucundissimum primus fusius delineavi ap. *Ersch*, l. c., monuque, narrationem allegoricam ad ipsius auctoris vitam alludere.]

5983 JOSEF (Rabbi) Sagi-Nahor (*coecus*). [Doctor Talmudicus, mrt. A. 325 (v. *Lebrecht* et *Cassel* s. v. Josef bar Chijja ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p. 75 et 76), auctor supposit.]

הרנום v. sub Biblia Chald. N. 1127 sq.

5984 JOSEF Sagis (Sages סאגיס, non סאניש). [Zafatae Saec. XVI. med. *W*³936b=936c! v. *Conforte* 36a, b. 37. 39 et *Asulai* I f. 41, qui de excusa particula (pag. 1) nihil dicunt. Nomen ab urbe סניז (*W*³p. 1085) derivat *Carmoly*, Itiner. p. 539.]

מאמר להשובה *Sermo de poenitentia*; f. 40a ad c. Obadja Bertinoro: *Comm. in Ruth* q. v. (1585).

JOSEF b. Salomo v. Josef Fiametta et Josef Kolon et Josef Taitazak et Josef Verga.

5985 JOSEF b. Salomo. [Saec. XI.², ex Carcassonne sec. MS. ap. *Michael* ad *Heidenheim* de Hymnis p. 6. Jam citatur hymnus noster, ubi acrost. re-

petitum, non addito nomine (*Zz. Z. G.* 63) ap. Sal. Isaki ad *Ezech.* XXI, 18, v. *Zz. G.* V. 391b, cf. 124a et *Ztschr.* p. 311.]

Hymnus (יוצר) incip. בי אנפה כי אורן cum Comm. anon. N. 4001 (1606).

5986 JOSEF b. Salomo (b. Israel Samuel b. Salomo), Darschan (*Concionator*) Posen. [Opp. ילקט יוסף (ad quod ablegatio addenda ap. *Asulai* I f. 39 n. 123), ויכלכל יוסף (*W*¹975) et יוסף חרש יד ac inedita citantur in praef. ad op. 1, sed ישמח ישראל (*W*³) est op. avi N.⁵⁴⁷⁷, unde Noster male קלאפרה in *Catal. Mich.* 1770 (corr. *Jüd. Typ.* p. 88 n. 24). Cave confundas Josef b. Moses Darschan, v. ad op. 1.2.]

1. יסוד יוסף *Fundamentum Josefi* de evitanda seminis profusione 4. *F. a. O.* 1679.

[*W*¹. Praef. data fer. IV. 29. Selirae והג'ל, epilogus Josef b. Chajjim Kaddisch (cujus matris soror uxor auctoris) pridie Novil. Ab, recusus f. 11b ed. auctoris s. l. (*Brl.* ap. *Mich.* 1772?) 1739. — MS. (!) *Opp.* recenset *W*¹p. 412 sub Josef b. Moses Darschan!]

2. שרה בוכים *Ager flentium* Expositio in Perek Schira etc. cum fratris Isak Lelower Additt. (ff. 8) 8. *F. a. O.* 1679.

[*W*³p. 394 n. 875[d] sub Josef Darschan, quem cum Josef b. Moses male conjicit, *Ghirondi* p. 162 ineditum habet!]

3. — תיקון הצות *Institutio vigiliae* sine punctis, edid. frater [Isak Lelower] (ff. 12) [*W*³975] 8. *F. a. O.* 1679.

5987 JOSEF b. Salomo Jechiel. [Excuso op. jam defunctus.]

1. בני יוסף *Filii Josefi* Concc. in Pentat., edid. ex filia nepos Josef Rafael

f. *Salon.*, typogr. *Talmud Tora*, per Abraham b. David Nachman et Jomtov b. Moses Canpillas (fin. fin. mensis Schebat עדרה) 1720.

5988 JOSEF b. Salomo b. Loeb, Dajjan (*Judea*) Lissa. [Cf. *Weisse* ad Jedaja Penini p. XXVII ad A. 1768 cum *Mich.* 449 A. 1758.]

1. יוסף אומץ *Augelb robur* Observatt. in Haf-tarot 4. *Amst.* (קריה) 1766.

5989 JOSEF (Zebi Hirsch) b. Salomo Salman ספרשיק, Rabb. סרגלין. [Cf. *Ghirondi* p. 209 n. 228.]

1. עוללות הבציר *Racemationes vinetianae* Nov.

JOSEF SAMEGA

praecipue in Maimonidem et Ethica (היכחה מוסר), duabus columnis, sec. ord. pericoparum Pentat. cum praef. קרן צבי *Cornu Zebi (cervi)*. f. *Liv.* (והצלחה) 1779.

5990 JOSEF Samega, seu Samiga (סמגינא), b. Ben-jamin. [Salon., forsan etiam Patavii (*Cantarini* ap. *Ghirondi* p.136), mrt. 15. Sivan (6. Junii) 1629 (epitaphium ap. *W*⁴p.1202, cf. *Zz.* ap. *Liebermann*, Deutseh. Volkskalender 1853 p.73); cf. *Conforte* 43a, 50a; *Asulai* sub יוסף פורח, suppl. ap. *Benjakob* I f.41. Nostri Responsum משבית ארזים עלי מים מלחמות N.3954, 5 A.1606.]

1. פירוש דרך ימין *Expositio: Via dextra* De directione Lulab, expositio dicto: כל פנות שאחה כל פנות לא יהא אלא דרך ימין kabbalistiche

4. [Ven. ca. 1606].

[Argumentum male exponitur ap. *Sabb.*, *W*¹.3937 et *Rof.* Diz. (p.284). Disputat contra Menachem Asarja Fano q. v.]

2. מקראי קודש *Convocationes (lectiones) sanctitatis* De praeceptis, eorum rationibus etc. partim kabbalistiche; per Ascher b. Jakob Parenz

4. *Ven.*, di Gara (ה' שמי) 1586.

[*W*¹.3, ad.365. Edd. *F. a. M.* 1676 et 1706 ap. *W*¹ (unde „pluries editum“ ap. *Rof.*) non exstant, cf. p.755 sub Asriel b. Moses Wilna. — MS. *Uri* (*W*¹.3!) ex op. excuso A.1597 descriptum est.]

3. פורח יוסף *Ramus fertilis Josef* Nov. in Isak Alfasi, Nissim Gerondi etc. [*W*¹.3]

4. *Ven.*, di Gara (ה' ש"י, fin. 5. *Schebat*) 1590.

JOSEF b. Samuel b. Josef Ibn Rei et Josef Tob Elem.

5991 JOSEF b. Samuel, Exul Budensis.

1) זמירות ובקשות *Cantus et Petitiones acrost.* [H.4. *Mich.* 1223] S. s. l. [*Wandsb.*]

Israel b. Abraham (חיון עשו וחיון) 1730.

5992 JOSEF b. Samuel Fessanus. [A.1613 patriam reliquit, ut narrat in praef., quae integra tantum exstat in ed. 1625, quod vero sec. *W*³p.1192 „Editor in praef. tradat“ est notitia de libro (*Zz.* G. V. 156f) seu „praef. doctorum quorundam Jud. Neapolit.“ quae in omnibus edd. recusa; inexactus ergo *Ghirondi* p.201. *W*¹ (cf. *Conforte* 50a: הקטן והגדול *Ghirondi* l. c.) epitheton יוסף קטן „minimus, parvus“, quo ordiuntur notae Nostri

textu insertae ubique recusae (*W*³p.1193), „cognomen“ habet. Tit. libri, ex quo citationes exiguae in praef. et in notis, est כתונת יוסף *Tunica Josefi*, ut recte *W*¹ ex ed. 1625 f.122 (cd. 1706 f.82b), non כתונת פסים *Tunica versicolor*, ut *W*⁴978 p.860; prave p.978 supra sub N.3581.]

Annott. in lib. הישר N.3581 sq. (1625 etc.).

5993 JOSEF b. Samuel Levi, Exul Hispanus. [J. Witzzenhausen in epistola, se in Polonia ab Eljakum Levi, ex Nostri prosapie, accepisse dicit, Nostrium sub Ferdinando [A.1492] exulem fuisse etc.; sed auctorem simulque particulam (media pagina) fict. habuerim, quae in indice ad הערים הכתובים inseribitur: *Scripta relicta* etc.!]]

משל אפר *Parabola cineris* ethice cum epistola introductoria J. Witzzenhausen q. v. (1784.1820).

5994 JOSEF Sarko (proprie Sarek) b. Jehuda b. Isak. [Opus fin. 1. Elul 1429 (Cod. *Rof.* 511, et Cod. olim Patavinus ap. *W*³881, nunc St. Marci Venet.), ergo diversus est Noster proprie זאק (cf. *Zz.* כ"ח VII, 120, Cod. MS. *Mich.* 491, et v. sub Sarek Barfat) ab homonymo Jos. Sarko, cognom. *Bonajuto*, Saec. XVI., ut contra *W*³ jam monet *Rof.* l. c. et Diz. (p.287). En-Josef זאק seu זאקון Gironae, propinquum Nizak Barfat David et En-Astruc de Semestre v. in Cod. *Warn.* 49 n.12. Non indubius est Josef זאק, qui versiculos scripsit in Gramm. Jehudae b. Jeziel, compositam A.1454: excusos ex Cod. Paris. 189 ap. *Dukes*, Litbl. VIII, 441, nescio an integros, v. *Rof.* ad Cod. 114: „versus... in operis laudem, alteriusque (sic) auctoris, qui initialibus literis sistunt nomen Abrahami(1)“ (cf. Cod. *Rof.* 939). *Carmoly*, Hist. des med. p.129 Jos. „Sarka“ Neapolitanum magistrum dicit Jehudae landati. *Dukes*, Kuntris p.23 Nostro tribuit lib. בעל הלשון, ejus auctor ap. *Zz.* Z. G. 113 (sic pro 107 leg. ap. *Dukes* p.24) Josef b. Jeho-zadak.]

רב המספרים *Lib. de numeralibus* ex Gramm. פועלים *Multus operibus* P. II; ad c. lib. Ruth N.35 (1520).

[Supra p.9 vox Jehuda vitio ex suppleta abbreviatura „Jos.“ orta est; corr. *Jüd. Typ.* p.52 n.95.]

5995 JOSEF Sarsa (Zarza). [*Sabb.* ap. *W*¹941 forsan auctorem et opus, alias ignotissimum, ex tribus

JOSEF b. SCHEMTOB

6008

JOSEF b. Schemtob Ibn Schemtob, Hispanus. [A.1441 urbe Medina del Campo de Leon (non Lyon ut *Jüd. Lit.* 398, v. *Rof. Cod.* 1441, *Diz.* p.292 „Sefardi“), forsán A.1454 Segoviae scripsit Comm. majorem in Averrois: *De conjunctione intellectus etc.* (cf. *W³* p.429 et *Gg.*, Melo Chofn. hebr. p.50), eodem A. enim scripsit ¹⁾ Comm. brevem in eundem cum appendicibus in auctores de eadem materia scil. ²⁾ in Alexandr. Aphrod. sec. Averroem, ³⁾ in Maimonid. Moreh I, (sic) 68 (cf. filium ad locum), ⁴⁾ in Mos. Narboni Comm. ad lib. *Intent. Gazzalii* et ⁵⁾ in ejusdem initium Comm. in Averrois lib. laudatum, denique ⁶⁾ in Aristot. de intellectu sec. Comm. Averrois in lib. de anima III; quae, partim ignota, junctim exstant in Cod. MS. modo acquisito, et cf. ad op.2. Compluti, seu Alcalá de Henarez פִּנְאָרִישׁ *Penarez* in Cod. Leyd., ut plurimum *F pro H* Hispan., cf. *Rof.*, *Biblioth. antichr.* p.39 n.60, unde corr. nota Interpretis ad *Diz.*) decade ultima mensis Ab 1451 finivit Versionem notis auctam tractatus Hisp. Chisdai Crescas, quem sub tit.(?) מאמר הנכבד *Tractatus separatus* in Comm. in Ethicam (non indicato loco) citari dicit *Munk* in notitia bibliographica de Nostro ap. *Beer*, *Philos. etc.* p.119, sed de tit. hoc nihil ap. Abravanel שְׂרִיטֵי הַדְּרָשִׁים (antea אור ה' ubi etiam suspensio de op. ה' antea composito Nostro desumpta est), ut monuimus sub Nostro ap. *Ersch*, *Encykl. S. II* vol. XXXI p.92 op.8, neque in Cod. MS. nuper a me detecto (v. infra ad op.2); ibique in introd. se (antea) in academia sua quiete discipulos instruxisse ait (ואני) בהיותי שוכן ושקט על שמרי בבית מדרשי בהלו נרו (עלי ראשי סביבותי חלמידי), nunc vero terram pervagantem (בהיותי נע ונד כארץ עניי), ita etiam initio Cod. *Michl.* 581 ap. *Ersch* p.88 not. 5a); et in fine alterum Chisdai tract. hujusmodi vernaculum se non vertisse dicit, quia plurima talia exstant, seque nunc „servitio regum“ aliter occupatum esse: (ופה נשלם מה שראיתי להעתיק מאלה המאמרים והם ענינים גלויים בהכלות הגלוי והפרסום עם מה שהתחבנו ביאורם וכאשר יצטרף אל זה המאמר מה שפירשתי באגרת אנפרי [אנפופויט] כבר יוכל מי שיבואו לידו אלה המאמרים בעור שדי להשיב אמרים להם ולשום (sic) פניהם רקס מדר חכמה והעיון אשר בהם וכבר מצאתי לרב הזה יל מאמר אחר בראיות נכוחות עשה לקיים סברהם (!) כלשון ארצו והיותי עצל כהעקקה להמצא מבינים (!) רבים באומתנו כמו שזכרתי בהקדמתי לפי אגרת אנפרי עם היותי טרוד בעה הווא בענינים אחרים מעבודת המלכים האלה אלא

שלחמתי על האמת ועל אנשיה חתרתי לבקש הפנאי הכוונה (!) טהומן ועשייתו וזה פה העיר אלקעלה ... [אלקעלה], pro טאמר vero si legeris „tractatum unum“, ad ipsum hunc spectaret? Tamen ita legit quoque *Rof.*, l. c. p.41, qui forsán Cod. vidit, quem nunc Thessalon. exstare didici a *Luzz.* Cf. passum de „servitio regum“ ex introd. in Ethicam allatum ap. *Ersch* l. c. p.87 n.2. Nostrum A.1420 „vixisse“ dicit *W³* 1980, teste nullo, hinc inde, ut vid., eo A. natum habet *Schlesinger*, *Einleitung zu Ilkarim* p.XLI, isque erat fons (desideratus ap. *Ersch*, l. c. n.1), quem male secutus fui *Jüd. Lit.* p.399 col.1. Pater Schemtob Ibn Schemtob (q. v.) A.1430 jam defunctus est, et cf. sub filio Schemtob b. Josef, qui A.1488 Nostrum mortuum citat. — Varia Nostri opp. inter Codd. MS. recensebimus. דעה MS. *Opp.* ap. *W³* 428 jam in catalogis non offenditur, Comm. in lib. יסודות patris, ex Catal. Constant.(?) recenset suspectissimus *Carmoly*, *Rev.* or. II, 113, sed v. ap. *Ersch* p.87 op.3.]

1. כבוד אלהים *Honor Dei* De summo bono sec. Aristotelem (cum excerptis ex ejus opp. prae-cipue ex *Ethica*) et theologiam Judaicam

4. *Ferr.*, *Abr.* *Usque* (fer. V.4. *Tischri* שֶׁן) 1555.

[Frontisp., praef., ut vid. ignoti Editoris, meris phrasibus referta et ff.30 non numer.; lib. rarissimus. Argumentum minus exacte exprimit *W³* 1980, v. delineationem fusiorem ap. *Ersch* p.89 (ad p.92 n.8m, cf. supra p.743 infra). A.1556 ap. *Rof.*, *Ferr.* p.38. — Opus A.1442 compositum est, v. *Ersch* p.92.]

- 2] פירוש *Comm. in Epistolam Prophiat Duran* q. v. [ca. 1577.1844].

[*W¹* p.572.4 p.860; cf. ³950 et ²p.1313, ubi auctores et opp. maxime confunduntur, praeterea אגרות ap. *Langium* (*W³* p.429) ex op. nostro effictum (*Bis-cion*, p.144 Cod. 14 et *Ersch* p.93). Fons errorum praecipuus est Cod. Leyd. *Warner*. olim 62, perperam descriptus in Catal. ed. 1674 p.289 [ap. *W²* p.1313, cf. *Hottinger* et *Antonium* op. *De Castro* I p.227, *Schlesinger*, l. c. p. XI, ubi novus error de Isak Natan! (in Catal. ed. 1714 Cod. ille plane omissus, in Catal. meo quaeas sub *Warner*. 64) cf. *Sabb.* sub אגרת n.53 et הכלימה n.27, unde huic Cod. tit. generalis הכלימה ap. auctores citatos) afflicus ap. *W²* p.1313!]. Ille exhibet in limine epistolam Prophiat Duran (q. v.), quae in ed. Constantinop. ad Meir Alguadez Avenione missa dicitur in limine, vel in fine praef. (ut *W³* p.950 minus exacte), cum Nostri Comm., exensio multo integriore et passim variante; in hoc Comm.

JOSEF b. SCHESCHET

laudatur initio lib. הכלימה auctoris Epistolae expositae (cf. *Ersch*, p.88 n.3a). Circa finem ejusdem Cod. exstat epistola *Salmon Levi* (postea Paul. Burgensis, nondum baptizati, contra *Gg.*, Proben ap. *Bresslauer*, Deutscher Volkskal. 1851 p.49,65; cf. Cod. *Saraval* XXXVIII et Cod. *Poc.* 280B) ad Meir Alguadez (q.v.); agmen claudit Versio op. Chisdai (v. supra sub nomine), in cujus fine opus nostrum laudatur. מסקה, quae exstant in Cod. *Saraval* XXXVIII (et apographum in Cod. XLIII, cf. *Serap.* 1853 p.297) respondent ed. II f.12b-14a, sed sequuntur לא בא מענוה שערין לא בא המשיח, quae nec in op. excuso nec in Cod. MS. Leyd. et integriore quoque *Saraval* XXXVIII exstant, ut a *Geigero* didici; sane A.1473 notatus in Catal. non ad Nostrum spectat. Praeterea Noster A.1455 Segoviae scripsit in Ethicam Aristotelis secundum Vers. Meir Alguadez (q.v.), qua usus est Isak Satanow in Comm. suo excuso; v. ad Cod. *Mich.* 197 et *Ersch* p.92.]

- 6004 JOSEF b. Scheschet Ibn Latimi (לטימי). [A.1308 Leridae, ut ex ipso acrost. apparet, *Zz.* Additt. ad *Delitzschii* Catal. (cf. *W*³.4982b) p.318; ad Benjamin p.4; male „Scheschelli“ ap. *Lilienthal* Cod. 339² לטיש „Lattes“ in Cod. *Canon.* 104 et *Gg.* Ztschr. III,447 n.44 contra ipsum acrostichon. De forma cf. *Jüd. Lit.* 422.]

פלה *Precatio* rhythmica, cujus voces singulae incip. litera a; ad c. Prophiat Duran: *Epistola* q. v. [ca. 1577.1844].

JOSEF Schwarz v. J. Schwarz.

- 6005 JOSEF (Joske) Archisynagogus Schidlow (Szydlow) tractus Cracov.

וידי בקיצור *Confessio compendiosa*; ad c. lib. אהרור הקדש N.3402 [1680-1720].

- 6006 JOSEF b. Schneor (Senior?) Kohen. [Ad *Rof.*, Diz. Germ. p.293 nomen procul dubio(?) Senior esse dicitur, cf. *W*¹981.]

1. מנחת כהן *Oblatio sacerdotis* De *Masora* alphabetica et sec. ord. Pentateuchi -

8. *Kuru Tscheschme* prope Constant. (fin.fer.VI.14. *Tischri* ישחרי) 1597. [*W*¹.3981. Lib. rarus, quem ipse inspicere neglexi. Non confundendum op. homonymum coevum auctore Samuel b. Josef Kohen q.v.]

- 6007 JOSEF b. (Ibn?) Schraga (Scheraga), seu Joseph (בארניטי). [Hispanus Sacc. XV. exeunte sec.

Gedalja f.63b (49b ed. Amst.), ubi בארניטי, ut vid.: *d'Argente*, (urbs habitationis Nostri in Italia?), unde ex *Arzente* בארניטי in op. I N.3276 = בארניטי ut sine nomine ex *Jesaja Nizza* citat *W*³1401b, auctorem non recognoscens, quem praeterea in duos dividit. Noster vid. Kabbalista בארניטי in Cod. MS. *Mich.* 587 et [David??] בארניטי Hispanus in Cod. MS. *Mich.* 58, v. supra sub Josef Ibn Chajjim. Nonnulla Nostri excusa vel MS. petita vid. ex *Comm. in Preces*: in Cod. *Mich.* 627 A.1529 exarato, *Reggio* 24,⁵, *Paris.* ap. *W*³880b, ubi Josef Ibn Sarga (ורגא pro שרגא, ut *p.*785 in indice ex *Gedalja*) et ita in *Taur.* A.II,31, ap. *Pasin.* 104 [ubi praecedit Josef Gikatilia (q.v. ad op.8.)], unde hic codex ap. *W*⁴p.850, confusione aliqua vero A. III,21, i. e. *Pasin.* 117, ap. *W*⁴981b sub Josef Schraga], denique *Rof.* Cod. 130,⁴. *Ghirondi* more suo de op. perversa refert, rectiora ap. *Nepi* p.185.]

- 1] פיסום הקטורת seu מעשה הקטורת *Opus (conditura) suffitus*, v. inter *Prec.* varr. N.3275 sq. [*W*¹926] (1579 etc.).
2] Ritus mensae redactus a *Jesaja Nizza*: *Salus Dei* q. v. [Corr. *W*³981b] (1637).

- 6008 JOSEF (Josel) b. Seeb Wolf Levi, Rabb. Lesla.

1. הפארה יוסף *Gloria Josefi* Supercomm. in Sal. Isaki in Pentat. usque ad Pericopem בחקתי *f. Prag., Nepotes*

Jeh. Bak (לסדר תהיין לראש יוסף) 1724-5. „Mit Bewilligung der Obrigkeit. Gedruckt zu Prag in der Pafischen Buchdruckerei“. *W*⁴p.854 n.896[b]. Noster est „Josef Josel“ s. a. ap. *Zz.* Ztschr. p.343.]

JOSEF Sefardi (*Hispanus*) v. praecipue Josef b. Elieser et Josef Ibn Jachja et cf. sub Josef Ibn Akin.

JOSEF di Segovia v. Josef Benveniste.

JOSEF b. Simon v. Josef Kara.

JOSEF Ibn Simon v. Josef Ibn Akin.

- 6009 JOSEF b. Simon (Akiba Baer) b. Josef, seu Josef Dajjan (*Judex*) Amstelod. [Typogr. et Editor A.1718 sq. (v. Sect. III), antea in Moravia (*W*³980b), A.1720 edid. Isak Alfasi (q.v.), ubi in fine citat op. suum ineditum in Josua Falk (*Asulai* II f.36 sub לבוש); ex *Comm.* ejus nonnulla inseruit Moses Frankfurter suo יחבטנו A.1712, ap. *W*¹.4946: Jos. b. Akiba.]

- JOSEF Teomim (rectius Toamim?) b. Meir b. Samuel, Rabb. F. a. O. [Mrt. A.1793, aetatis plus 60., v. *D. Cassel s. v. ap. Ersch*, Encycl. S. II vol. XXXI p.97. Cf. *Asulai* II s. v. יוֹחֵזָה (n.15), פְּרִי חֲכָמָה et הערכותה praeter omnes tit. allatos sub פְּרִי חֲכָמָה II p.122. In Cod. autographo Miscellaneorum, quem ab *Eidelmann* (v. op.2 praemonitum)

JOSEF TOAMIM

- nuper acquisivit Bibl. Bodl. ipse signat והאצנים;
cf. quoque ad Cod. MS. Mich. 53.]
1. גינת ורדים *Hortus rosarum* Methodol. Talmud.
4. Lemberg. 1837.
[Ed. Pr. F. a. O. 1767 (Mich. 682), Asulai II f.13
Cassel l. c.]
 2. נועם מגדים *Jucunditas rerum pretiosarum* Con-
stitutiones liturgicae; p.94 Precum quotid.
N.2381 (1845-6).
 3. פורת יוסף *Ramus fertilis Josef* Nov. in tract.
Talmud. Jebamot et Ketubot
f. Zolk. (לסדר וליוסף טבורכת) 1757.
[Corr. Rebenst. 457, cf. Asulai s.v., suppl. Cassel l. c.]
 4. פרי מגדים *Fructus praestans* i. e. Supercomm.
duplex, scil. משכנות זהב *Ocellationes aureae*
in David b. Samuel: *Ordines aurei* et אשל
אברהם *Quercetus Abrahami* in Abraham Abele:
Clypeus Abrahami, et Comm. in ipsum textum.
Jos. Karo: *Mens. I* cum Introduct., ubi quaest.
(fictae) tractantur f. Wien. 1838.
[Compositum primumque ed. A.1787.]
 - 5] — una cum textu Josef Karo I q. v. (1841).
 - 6] — Comm. in Josef Karo *Mens. II* q. v. (scil.
Comm. alter שפתי דעת *Labia scientiae* in Sab-
batai Kohen: *Labia sacerdotis*) q. v. (1801).
[Est ed. emend., prima Zolk. 1771.]
 7. ראש יוסף *Caput Josefi* Comm. in tract. Tal-
mud. Chullin; ex autographo A.1766 edid. Je-
huda L. b. Mori Kohen
f. F. a. O. (אך טוב וישר) 1794.
[In praef. op. laudati MS. sub hoc tit. 5 tract. nume-
rantur, scil. praeterea Pesachim, Kidduschin, Megilla,
Beza, quibus postea alios addidit, v. Cassel l. c.]
 - 8] שושנת העמקים *Lilium vallium* Miscellanea
Talmudica; ad c. (patris) Meir Teomim: *Mul-
tus margarit.* q. v. (1782).
[Compos. A.1773, dein retractatum, Cassel l. c.]
 9. — 4. Lemberg. 1837.
 - 10] חבה גמ"א *Area G. M. A.* Miscell. halach. et
haggad. in Pentat.; ad c. (patris) Meir Teo-
mim: *Multus margar.* q. v. (1782).
[Compos. A.1778, Cassel l. c.]

JOSEF Toamim v. Josef Teomim.

- 6015 JOSEF Tob-Elem (Bon-fils, ריס"ע) b. Samuel Nar-
bonensis, seu Josef ha-Gadol (*magnus, superior*),
urbibus Limoges et Aujou. [Ca. 1030, W¹ 889,
Asulai I f.40, II sub עולם et Benjakob f.83,
Ref., Diz. (p.314) et ad Cod. 858, Zz. Ztschr. 312,

cf. Bloch Biogr. p.24 n.34, Zz. G. V. 390, *Hei-
denheim* de hymnis p.7, Cod. MS. Mich. 437 (in
indice ad Zz. Z. G. 592 Noster est „b. Samuel
p.192⁴), Ryp. ad op.2 et Luzz., Bibliotheca
p.46b (ad p.60 de nomine cf. Vers. Germ. „Gut-
kind“ ap. Benjakob, עזיקים II, 9), compen-
diose denique D. Cassel s. v. ap. Ersch, Encykl.
S. II vol. XXXI p.97, ubi ad n.9 adde notam ms.
Asarjae de Rossi ap. Edelmann ad Esthori Parchi
p. XXXII. Nostri lib. העזים se invenisse prae-
tendit W³ in Cod. MS. Opp. „quatuor digitos
lato“, sed jam p.976 talem historicum habuit,
neque Catalogi tit. hunc recensent! — Noster opp.
potius redactor, non auctor habendus. Cave con-
fundas recentiorem Hispanum Josef b. Elieser
(q. v.) vel ריב"ט, qui nec recentior Josef Tob Elem,
nec Josef b. Tobia (*Gedalia et Bart.* ap. W¹
890), nec Jakob b. Todros (*W*¹1047, v. ad
Cod. MS. Opp. 939Q.), sed Isak b. Todros, de quo
v. interim *Jud. Lit.* 403 n.33a, cf. *Dukes, Litbl.*
VIII, 405, et cf. *Carmoly, Rev. or.* II, 114 n.13
(forsan ex Isak b. Samuel Acco: מאירה עינים MS.
passim, vel Schemtob b. Abraham Ibn Gaon); v.
quoque Add. ad Uri 330 et 496.]

1] סדר תנאים ואמוראים N.3972.

[Tribuitur Nostro quoque sub tit. generali עולם
Chronologia, quod cave confundas cum homonymo op.
Jose b. Chalafat sub quo v. notata p.1435 op.12.
De fictionibus *Carmoly* v. sub Josippon.]

2] תשובות גאונים N.4054.

6016 JOSEF de Trani (טהרי"ט) b. Moses, variis
urbibus Orientis. [Mrt. Constantinop. 14. Tammus
(9. Julii) 1639, aetatis 11., sec. praef. filii Jesaia
ad op.2 (ubi male ישושט pro ישושט, ut monet
D. Cassel s. v. ap. Ersch, Encykl. S. II. vol. XXXI
p.99), v. Conforte f.47b, Asulai I f.40, adde II
sub פנה פנה et שמו הגטין n.84.85 (W³p.400),
forsan quoque הכניה היכל [cf. sub Jakob Leon
et Cassel l. c. p.100 op.5 ineditum; Metz ad
Opp. 713F. Nostro tribuit הקדש הבה, quod hau-
stum est ex Nostro הבה (v. supra sub
Chajjim Alfandari nep. p.821 op.3 notata);
hinc inde הבה הבשכן auctt. Josef האטניא (et
Abraham Fano) ap. W³881b cum Nostro conjeci
s. v. Galigno ap. Ersch, Encykl. S. I vol. LIV p.359
col. 2]; *Ref. Diz.* (p.319). — Nov. in Chullin
MS. Opp. ap. W¹893 non exstare vid.]

1. צפנת פענח *Revelator arcanorum Conce.* in peri-
copas Pentat.; edid. filius Moses, sumpt. Isak

JOSEF b. ZADDIK

JOSEF b. (Ibn) Zaddik, seu Jose, vel ha-Zaddik, Arabicc *Abu-Amr* (*Omar*?), Judex Cortubae. [A.1138 (*sic*), mrt. A.1149 sec. Abraham b. David (ap. Abr. Sacut f.128b ed. Crac., cf. W³849b), ex quo ap. Is. Israeli IV,18; idem, quem ipsum se ignorare dicit Maimonides (in epist. excusa ex Versione hebr., v. W¹959, tamen magistrum suspicatur *Carmoly* ap. Jost, Isr. Annal. 1839 p.317), qui opus molli brachio objurgat (*M. Sachs*, die relig. Poesie p.289, *S. Sachs*, הטהיה p.33, Kerem Chemed VIII,97), sed in Versione excusa legitur הנהיג בו מנהג בעלי החסידים, procul dubio interpres in prototypo Arab. legit אלפפה (صفتيه), recte vero observat *B. Beer* (l. citando p.200), Nostrum cum Maimonide congruere quoad attributa Dei, discrepare vero quoad Micromosmum. Re vera in alia ejusdem epistolae Vers. MS. (Cod. *Saraval* XXXVIII,³, ex quo excerptum mihi suppeditavit *Geiger*) legitur: ס' העולם הקטן.. אבל אדע גורל חכמתו וכלי ספק מנהגו מנהג אכזאן אלפפה והם דברים רבים מאד [וריס?] „sed novi magnitudinem [i. e. gradum?] sapientiae suae et procul dubio ratio ejus est ratio *fratrum puritatis* (أخوان الصفا), sunt vero verba multa“ [mira, i. e. rejicienda?]. Spectat ergo locus procul dubio ad tract. 25: de Micromosmo, inter tractt. hujus societatis, quam *Schemöl-ders* (*Essai sur les écoles etc.* p.200) ad Moatazelitas refert (v. *Jüd. Lit.* 433 n.33, p.372 n.25 et 397 n.1; cf. quoque Jos. Albo III,2 et quae notabimus sub Kalonymos b. Kalonymos; cf. *ممرات المعاني*, Cod. Arab. 969 in Catal. Leydensi: liber de Microcosmo, ex Indico versus etc., qui libros Abrahami et Mosis citat; unde etiam labitur conjectura de allusione Nostri ad Sabbatai Donolo (q. v.) ap. *Jellinek* ad postremum p.IX). Nomen Zaddik (prave: זדיק in praef. *Menachem Meiri* f.18a ed. Wien 1854) זדיק, *justus*, jam in Registro ad Catal. *Mich.* p.333 non ad patrem referendum existimavi — [quamquam nomen proprium Zaddik alias occurrit (cf. *Gg. Ztsch.* III,448 n.47* et v. Zaddik b. Josef Formon), ut jam Saec. XI. occurrit nomen *Justo* (ישהו ap. *Juzz.*, Biblioth. f.56a, cf. *Zz.* Namen p.43), cf. *Josef* b. ישה (seu ישה) ex Jaen (נ'יאן), qui de Isak Alfasi testatur (v. *Josef* Ibn Megas, Resp. 211, ap. Bezael Aschkenasi ad Baba Mezia f.170 c, quae loca debeo cl. *Zz.*; et v. Serachja Levi ad Pesachim f.140b etc., ap. *Reifmann*, Vita Sc-

rachjae p.61 nota 91; pro ישה legitur ישהו circa finem Comm. Jchuda Kohen in Aboda Sara in Cod. *Uri* 189, v. Add. nostra] — sed cognomen habui, de Josef filio Jakobi patriarchae usitatum ap.

Rabbinos, unde forsitan الحديف (*verax*) ap. Arabes

(Alkoran XII,46, *Herbelot*, Jussuf II,861 ed. Germ., *Hammer*, Gemäldesaal I,79; cf. המלך והנזיר בן המלך והנזיר II cap. 2; *Simon Duran* IV,229, אגרת בעלי היים; cf. קשה וסמן A.1523 „Josef Zaddik“ in Cod. *Warner*. 30 (non 25 ut W³959b) et A.1619(?) in Cod. Par. 61 (sec. *Dukes*, Introduct. in *Mischle* p.47 n.44). Josephi patriarchae supposititiam *Oneirocriticam* (הלכות יוסף המדק, v. Codd. *Bislichis* 45, *Opp.* 109 O. f.45) inter fontes suos numerat Salomo Almoli (q. v.), quod W¹958 „procul dubio“ ad Nostrum spectare dicit (ut quoque ad Menachem Asarja Fano ablegat, ejus op. homonymum cum Nostri non cohaeret). Cognomen אבו עמר nomini Josef (Jussuf) adhaeret saepius (cf. *Josef* Ibn Chisdai, et infra, pluraque ejusdem temporis exempla in *Introd.* nostra de nominibus Arab.), diserteque legitur de Nostro, quem inter coevos suos eminentem laudat indole peculiari, liberalitate perspicua, qui portionem tulerit jurisprudentiae, *Mos. Ibn Esra* (Cod. *Uri* 499 f.42: פמן צדורם אבו

עמר יוסף בן צדיק אלקרטבי ד'ו טבע מעין והנזיר (מכין צ'ארב מן אלפפה בנצ'ב). Fontem cognominis *Abu Jakub* (quod addidi atque ad patrem retuli s. v. ap. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p.103) frustra nunc quaesivi, „ben Jakob“ in Catal. *Mich.* p.4 n.37 vereor, ne ex confusione petilum sit cum Nostri praecessore Josef Ibn Sahl, qui ap. Abr. b. David l. c. „ben Jakob“, in fine vero, ut vid. idem, „ben Isak“ salutatur; atque male auctor op. Nostri ap. *Bart.* (v. W¹876, quem neglexit *De Castro* I p.201); is enim ap. *Mos. Ibn Esra* (l. c. f.41a) tantum אבן סהל atque A.1123 defunctus fertur. — Carmen Nostri ad Jehuda Levi v. hebr. ap. Luzzatto: *Virgo etc.* p.58, cf. *Geiger*, *Divan* p.40.87.142.]

העולם והקטן *Mundus parvus* Dogmatica, ex Arab. hebr. [per Anonymum]; excerptum ex introd. ad c. Jona Gerondi: *Epistola poenitentiae* q. v. (1586).

[Particula omnes fugit Bibliographos. — Tit. cum articulo duplici exprimit *Maimonides* l. c., etiam in

JOSEF ZARFATI

ed. Amst., idque respondet Arabico العالم الصغير; in introd. libri neuter legitur. Codd. exstantes, ut *Opp.* 1170Q. etc. et excerpta enumeravi ap. *Ersch* l. c. p.104; ubi etiam monui, Interpretis nomen Moses — quem Ibn Tibbon conjecturavi in Registro l.l. — minime constare ex versiculo in fine unius Cod. *Hamb.* (cujus apogr. est *Mich.* 575), ubi forsan est libellarii. M. Ibn Tibbon op. homonymum scripsit hebr., quod male ex Arab. nostro versum ferebatur in *Cat. Mich.* p.4 n.37 (idque exstat in *Cod. Paris.* 310 allato ap. *Ersch*). Tamen *Jellinek*, qui librum ex apographo ejusdem Cod. modo edidit, varr. lectiones dein ex *Cod. Monach.* adjecit, Interpretem hunc sistit ex eadem conjectura (omisso tamen nomine meo, quod ex eodem loco citat p.VI) non modo p.XI sed etiam in titulo; volumen enim *Erschii*, ubi jam hoc aliaque correctiora (ut ad p.IX de Almoli) et ei ignota nonnulla discere potuit, tunc temporis nondum publici juris factum erat, neque innotuit *B. Beer*, qui in recensione sua quoque (ap. *Frankel*, *Mtschr.* 1854 p.202 et seorsim excusa), Hypothesin de Interprete demonstrandam esse, recte monet. Praeterea quoque Editor more suo hypothesibus citior est et locupletior; sic p.VII operis a Nostro citati אלמנצרי auctor *Abu Jakob* „non alius esse potest“ quam *Al-kindi*, qui tamen doctissimis literarum Arab. historiographis *Abu Jussuf Jaakub* tantum innotuit! Si conjecturae jactandae essent, justius *Isak Israeli* vel *Karaem* hoc cognomine notum substitueris; p.IX inter „testimonia“ affert *Isak Ibn Lathif* subdito scil. nomine ex conjectura revera non sua sed *S. Sachs*, v. supra p.1131 etc.]

- 626 JOSEF Zarfati (*Gallus*) b. Chajjim, Adrianopoli. [*Conforte* 50a; *Ghirondi* p.160 Nostrum coae-vum dicit auct. שבט מוסר, Eliae Kohen, quod ex *Rof. Diz.* (p.335) non petivit, ubi Sacc. XVI. (recteque ap. *Nepi* p.189 sub n.133); forsan recentiorem confudit homonymum ap. *W*³961b, de quo in Sect. III. Superiores et fere coevi homonymi discernendi sunt plures: ¹) J. Z. b. Samuel Venet. A.1525 (v. N.52), forsan idem Romae cum David Reubeni (*Cod. MS. Mich.* 560, in specimine ad c. Catalogi p.375)? ²) Ejusd. *Andreas de Monte* Romae 1552 (*W*¹3961, *Delitzsch*, Schilderungen p.291); ³) Nostri coaevis urbe Sidro-copos סדרקופוס *Conforte* 45a, סדרקופוס in Indice. f.57 et 67b), forsan idem qui olim Salonich. (*Idem* f.52b); ⁴) alius mrt. Hieros. (*Idem* f.46b). — Au Noster sit auct. *Cod. MS. Opp.* 1259Q. nondum

inquisivi, sed ראש יוסף et מטה יוסף ap. *W*³ ex uno homonymo, auct. vero Josef Escapa (q.v.), effictum vid. Op. מכתב אלהים ap. *W*¹885 auctor ap. *Sabb.* n.166: אר"י זרפתי. *W*¹960 jam ipse corr. ³885 et 960.]

1. יוסף יד *Manus Josefi* Conce. in Pentat. et variis occasionibus, cum Indice locupletissimo [*W*¹3885] f. Ven.,

Petr. et Lor. Bragadini, in aed. Giov. Cajon (שלום, fin. fer. V.27. *Schebat* בשעה) 1616-7.

2. — corr. Seeb W. b. Samuel Jaroslaw f. *Amst., Imm. Atlhas* (יוסף) 1700.
3. — charta maxima.

[*Epigr. fer. V.27. Schebat* . . בשעה ברכה ex ed. I recusa vid. *W*¹3. Ed. 1690 ap. *Hydium* (*W*¹) et *Cat. Bibl. Bodl.* III, 672a est nostra neglecto *Jod.*]

- 6027 JOSEF (Samuel) b. Zebi Cracov., Rabb. F. a. M. [Non ben Sam. ut *W*³976e, v. *Asulai* I p.84, II p.34 n.43.]

(הגהרה) *Annott.* in *Talmud Babyl.* N.1414 sq. (1714-21 etc.).

- 6028 JOSEF (Josbel) b. Zebi Hirsch Levi Frankfurtensis, ex Fürth. [A.1716-9 *Ofb.* edid. opp. Jecheil b. Jekutiell et Mosis Alscheich (q.v.), v. *W*³897e, qui tamen op. Nostri non sine ambiguitate sub Josua (Falk) Lisser etc. laudat, v. quae sub eo notabuntur ex approb. socii Nostri.] עמק השוה *Vallis plana*; excerpta inserta libro *Vallis Josuae* Josuae (Falk) Lisser q. v. (1722.1728).

- 6029 JOSEF (Meir, seu Meier). [Ex Königsberg, Londini mrt. 18. *Schebat* (14. Febr.) 1849. *Zd.*] *Epistola* (data 16. Novembr. 1837); IV, 239 *Collect.* כרם חמר N.3595.

 JOSEL (יוסל) dimin. a Josef, v. praecipue Josef b. Moses Frankfurt et Josef Pik et Josef Witzenhausen, et cf. sub Joske.

- 6030 JOSEPHUS II., Imperator. Edict die Juden in Gallizien betreffend; Deutsche Zugabe zum Sammler N.3713 (1790).

- 6031 JOSEPHUS (Flavius), seu Josef b. Matalja Kohen. [Natus ca. A.37. Scriptores de Nostro v. ap. *Fabricium*, *Bibl. Graec.* I. IV cap. VI, cf.

JOSIA

W931. *Rof.*, Diz. (p.153). Adde scripta nonnulla controversae Italica, quorum unum ad Josippon (q. v.) male notatum offendi, scil.: „Trattenimento istorico cronologico in 3 libri diviso del Signor D. Franc. Maria Biacca, Cittadino Parmigiano, fra gli Arcadi di Roma... opposto al Trattenimento istorico e cronologico del Padre Cesare Calino (sic) della Compagnia di Gesu. Conche si mostra non essere la storia delle Antichità Giudaiche di Gioseffo Ebreo nè falsa nè discordante dalla S. Scrittura, delle quali aluogo aluogo si discutono diversi Passi. Si aggiungono le Tavole cronologiche sì moderne che antiche ed insieme conciliate, ed al compimento dell' opera si danno per Appendice due dissertationi intorno alle settimane de Daniel etc. in Neapoli [Milano] 1728. 4°. 2 voll.“ Responsioni Calini opposuit idem Biacca op. (cujus tit. sec. expl. *Mus. Br.* mihi indicavit Zd., qui praeterea ad Mazuchelli et Affo ablegat): „Annotazioni di un Pastor Arcade in risposta alle Annotazioni fatte dal P. Cesare Calini (sic) . . al suo Trattenimento etc. nella terza edizione contra del quale scrisse già il suo Trattenimento *Parmindo Ivichense*“ [i. e. Biacca]. — Nostrum operum nonnulla (praecipue De bello) primitus hebr., i. e. idiomate tunc usitato, scripsisse demonstrat inter alios (Cf. *W*^{p.547}) *De Rossi*, della lingua di Christo p.104. Textus tamen conservatus est Graecus, quo exstant opp. (quorum edd. et Vers. v. in Catal. Bibl. Bodl. II, 431a. IV, 493b et Supplem.), scil. ¹) *Antiquitates*, seu Historia Jud.; ²) *Vita* ipsius, ex qua Germ. lit. hebr. II, 23 collect. כְּבוֹרֵי הָעָרִים N.3429, cf. *Uri* [*Pl. Philippson*]: Josephus, sein Leben, sein Charakter und seine Zeit ap. *L. Philippson*, Allg. Zeit. d. J. 1838 p.270-716; ³) *De bello judaico*; ⁴) *De antiquitate Jud. contra Apionem*; ⁵) *De Maccaebaeis* seu de rationis imperio. Spurious est *Testimonium de Christo*, quod *Baronius* (ap. *W*^{p.548}) ex Cod. MS. Vatic. Versionis Historiarum hebraicae sublatum putavit. Nulla enim exstat operum Versio hebr. antiquior, recens est Pseudo-Josephus seu Josippon (q. v.), quem iterum atque iterum cum Nostro confundunt auctores; ipse *W*, qui confusionem more suo circumspecte denunciavit, quoad *Sabb.* (*W*^{p.1-3}), tamen non integrum sese expedit ex laqueo. In „Emendandis et Add.“ ad calc. P. I ad p.548 scribit: „Josephum illum Graecum hebr. conversum MS. habet R. *Oppenheimer*, in quo etiam testimonium de Ser-

vatore nostro Sanctissimo sibi lectum esse mihi Judaeus quidam affirmavit“; hinc inde *Zz. Z. G.* p.236 יוֹסֵף בֶּן מַתְתִּיָּה inter MSS. in catalogis desiderata refert. Ipse *W*^{p.413}: „Illius scripta, quae apud nos Graecae exstant, in Biblioth. *Opp.* hebr. conversa et manu exarata exstare Judaeus quidem [quidam] mihi nunciavit. Sed ego quidem illa ibi frustra quaesivi.“ Mihi vero nullum vid. dubium, quin MS. effictum sit ex יוֹסֵפִין, quem ipse *W*^{p.388} MS. *Opp.* in 4. „manu cujusdam Abrah. Esra“ affert, idemque in Catal. MS. describitur: מַעֲשֵׂים מְלֻקָּטִים מִסֵּפֶר דְּרָבִי הִימִים שֶׁחָבַר בִּמִּינֵי יוֹסֵפִין „*Historiae collectae ex Chronicis*, quae composuit auctor libri *Josippon*“; Cod. ipsum vero nondum detexi; signum appositum in Cat. MS. *Zz.* cum Codd. non quadrat, quos conjecturavi. Jam dubitanti sufficiat testimonium ex Cod. *Taur.*, quem sub Nostro affert *W*^{p.857}, ubi: „in fine legitur: Liber cui titulus est *Flavius Josephus* etc.“, sed ap. *Pasinum* p.33 Cod. 93 legitur: יוֹסֵף בֶּן גִּרְיוֹן הַקָּטָן „*Josef b. Gorion parvus*“. — De Nostro praeterea ac historiographo leg. dissertt. specialem ap. *Jost*, Geschichte II p.55 appd. ad lib. IV; cf. quoque *Treuenfels*, Ueber den Bibelkanon des Fl. Jos. Litbl. X, 660.741. — Cod. *Opp.* 1147F. non ed. 1574 continet, ubi dedicatio tantum interpretis Conrad *Lauterbach* ut vid. ex ed. hujus A., sed *Strassburg* 1597, acceditque *Hegesippus*.]

Contra Apionem hebr. per Samuel Schullam q. v. (1566).

[Desid. ap. *W*, *Rof.* etc., v. sub Interprete. Vers. Hisp. edidit *Amst.* 1687 Jos. Semah (i. e. שֶׁמַח, non שֶׁמַע ut *W*^{p.937c}, vel שֶׁמַע ut *De Castro* I p.547, cf. שֶׁמַע דָּוִד ap. *W*^{p.1437} n.700 pro שֶׁמַח דָּוִד David Gans q. v.) *Arias*.]

JOSIA, quae hic desiderantur v. sub Josua.

⁶⁰³² JOSIA (seu Joschia) Pinto (יֵשִׁעַ = רִיאָה) ר' יאשיה = רִיאָה, raro: (רִיאָה) b. Josef, Damasci. [*Conforte* 49b, *Asulai* I p.62 et II sub opp. praecipue sub כֶּסֶף מוֹקֵק, ubi affert (ineditum) כֶּסֶף הוֹעֵפֶה, quod ipsum neglexit *Benjakob* II f.35; suppl. *Rof.* Diz. p.265.]

1. כֶּסֶף מוֹקֵק *Aurum defaecatum* Concc. in Pen-tat. (scil. P. II. libri sequ.) cum Indic. (non pagin.) f. Ven., *Appm. Pietr.*, *Al.*, *Lor.* *Bragadini*, in aed. Jo. Calleoni (שֶׁפֶה) „1628.“

JOSIPPON b. GORION

- [Perfecta est compositio Damasci mense Siw אֶשְׁרֵי
comput. minoris, i. e. 1625. *W*^{1,3}672; ad. ¹1011, ubi
Jakob Abulafia est magister Nostri, cf. notata sub Ja-
kob Berab p.1194.]
2. כֶּסֶף נִבְחָר *Argentum selectum* Concc. in Genes.
et Exodum; corr. juvenis poeta (seu cantor:
נָעִים וּמִירוֹה) Abraham Alkaras (אַלְקָרָס) (ff.124)
f. *Damasc.*, in aed. *Abr. b. Matatja Batscheba*,
typogr. Isak et Jakob, fill. Abr. Aschkenasi. 1605-6.
[A.5365 et mensis Elul (אֶלּוּל) verbis exprimi-
tur in tit. fin. fer. I.2. Nisan הַשְּׁכִילִי. Unicus est
liber hoc loco excusus, primus in ipso tit. sa-
lutatur: (sic) כִּצּוּרָה לֹוֹה אֲשֶׁר הִמְצִיא חֲדָשׁוֹ לֹוֹ עַד (sic)
לַעֲשׂוֹת לִשְׁכּוֹן כְּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ (sic) וְלִהְיֵא פֶה דְּמִשְׁקָ
(minus correcte *Jüd. Typ.* p.42 n.46), unicumque notum expl. *Opp.* 314F.
(*W*^{1,3}, qui praeter rem claudicat inter A.1606 et
1601), neque in ed. sequ., vivo auctore facta, hujus
fit mentio!]
3. — in totum Pentat. (ff.202)
f. *Ven., Appr. Piet. e Lor.*
Bragad., in aed. *Giov. Cajon* (קָאִיֹן) „1621“
[In fine carmen Jakob אֶלְנִים. Cur *W*^{1,3} contra *Sabb.*
et duplicem libri designationem A.1628 stiterit non
assequor.]
- 4] כֶּסֶף צִרוּךְ *Aurum probatum* Comm. in Pro-
verbia; una cum textu N.888 (1729).
5. מְאוֹר עֵינִים *Lumen oculorum* Expositio locor.
Talmud., quae exstant in Jakob Chabib: *Ocu-
lus Jakobi* P.I., adjecto Comm. Sal. Isaki; acc.
Jehuda de Modena: *Bet Lechem Jehuda* excerpt.
f. *Ven., Commiss.*
Vendramina, per *Franc. Vieceri* (יִשְׁעָר בֶּא) 1643.
[FF.190 (sic) + 14 sine frontisp., carmina Jak. b.
Mos. Levi יוֹחֵל (sic, suppl. *W*¹1079) et Jeh. di Mo-
dena, *W*^{1,3}. — Continuationem, seu P.II (*W*¹p.400)
v. sub Benjamin b. Samuel.]
- 6] — excerpt. ap. Isak Fraenkel: *Tunicae luminis*
q. v. (1683 etc.).

6033

JOSIPPON (seu Josef) b. Gorion, *Gorio-
nides*, *Pseudo-Josephus*. [*Jusuf b. Karion*,
כְּרִיֹן (male כְּרִבּוֹן „b. Karbon“ et Christianus
ap. *Hottinger*, *Bibl.* p.82) in Vers. Arabica, de
qua v. sub Sacharja b. Said. Auctor pseudony-
mus, ut vid. ex Italia boreali Sacc. IX-X., sese
pro Flavio Josepho (q. v.) venditat, sed nomine
paullo mutato יוֹסִיפֶן, quod ipse vel diminutivum
(scil. hebr. יוֹסִי, v. *Jüd. Lit.* p.391 n.17), vel
a dignitate derivatum habet (v. p.351 et 575

ed. Breith., cf. p.65, interpol. sec. *Zz. G. V.* 153,
cf. 150b; Tam ap. *W*¹508 n.873). Sequitur plu-
rimis locis Hegesippum (q. v.), et quidem La-
tinum (sec. *Rpp.* ad Parchon p.X), v. auctores
recentiores: *Jüd. Lit.* p.391 n.17 (adde *Delitzsch*,
Z. G. p.39, qui potissimum *Zz.* excerptit, et ob-
servv. *Lelevel* ap. *Carmoly*, *Rev. orient.* III,280);
auctores de Nostro superiores v. ap. *Groddeck*
(*W*¹p.1018), *W*³673 et *Rof.* *Diz.* (p.118). [Pos-
sessor ignotus expl. mei *Bibl. hebr. Wji.* non recens
ad m.¹p.512 huc refert defensionem *F. M. Bi-
acca*, v. tamen sub Fl. Josepho]. *Munk*, Notice sur
Aboulwalid p.54 librum putat superiorem, quia jam
in Versione hebr. Comm. in *Jezira*, cujus aucto-
rem supponit Dunasch b. Tamim (A.956), tempore
templi secundi compositum fertur. סֵפֶר יוֹסֵף בֶּן
(גִּרְיֹון שֶׁחִבְרוּ בְּבֵית שְׁנֵי
שֶׁחִבְרוּ. Arab. maxime dubius; verba vero illa ...
desiderantur in *Cod. Reggio* 5 (supra p.1118 infra),
imo in *Cod. Monach.* (supra p.1244) tota citatio,
quae speciem fert glossae Interpretis vel scribae. *Ghi-
rondi* p.197 Nostrium cum Josepho confundit, quem
Judaei Josephum „Christianorum“ seu „longum“ dicunt
(v. *W*¹p.521). Duo capp. postrema i. e. LIX et
LX ed. Breith. interpolata habet *Zz. G. V.* 153,
ea enim desid. in MS. A.1462 (sic) *Cod. Uri* 294
(*W*¹p.521) et in ed. I. (*Rof.*, *Annal.* p.118), sed
cur *Rpp.* (ap. *Zz.* l. c.) cap. ultimum tribuerit Ab-
raham b. David sen. (q. v.) nescio, citatio enim ap.
Kimchi ad *Zach.* XI,14 (et rad. חֶבֶל ap. *Zz.*) jam
a *W*¹p.42 ad ipsum illius Compend. libri nostri
(cf. *Zz.* ib. p.154a) refertur; cap. nostrum vero
in limine (p.890) librum „nostrum“ IV et VI „ul-
timum“ citat, et ita in fine cap. antepenult.: כִּאֲשֶׁר
„prout narravimus.“ Ipsa libri sciagraphia
in epigr. ad ed. I, in fine (ap. *Rof.*, *Annal.* p.116,
finis omissus est in praef. *Münsteri* recusa a
Breith.) de *Elegia* etc. loquitur, quod tamen ad
I. VI cap. XXXIII (p.686) etc. (cf. *Zz. Ztschr.* p.303;
Dukes, *Ehrens.* p.7; *Jüd. Lit.* p.423 n.33) referri
debet. — De MSS. ap. *W*³p.188.⁴p.857 v. sub Fl.
Josephus. — Restat ut breviter absolvamus ea,
quae de Nostro atque operis recensione et ed.
confidens protulit *E. Carmoly* (ap. *Jost*, *Isr. An-
nalen* I,149, cf. *Hist. des medec.* p.23, ubi citatur:
„*Hist. des Isr. de France* I.III, chap.VI“), ipse
Jost (p.150) tantam habuit detectionem, ut prop-
terea argumentationes *Zzi.* modificentur, *Zz.* (ad
Benjamin p.246) uno verbo „erronea“ designat,
mihi vero potius fictionem redolent huic auctori

JOSIPPON b. GORION

dilectissimam, propter ipsa testimonia allata. Alterum est nimirum lib. MS. יסוף עולם avi Isachar „Carmoly,“ — liber una cum nomine avi effictus (v. citata sub N.⁴⁶⁴⁷, praecipue *Gg. Ztschr.* V, 468) — ubi Noster auctor (coaevus?) lib. הישר (N.35811) et coaevus dicitur „Josef Levi“ Provincialis (A.887), auctoris lib. סדר הנאים והמוראים (i.e. N.3970), qui prave a Bibliographis omnibus tribuatur Josef Tob Elem (q. v.) sec. Carm. (v. N.3972); ablegaturque ad epistolam Jakob Provincialis, quam supra (p.1247-8) suspectissimam demonstravimus. Testimonium alterum citat Cod. MS. Josipponis *Paris.* 308, descriptum A.1476, ubi exstet praef. *Jeh. seu Leon b. Mos. Mascono*, A.1270 in Hispania, qui librum compilaverit ex 5 Codd., atque recensiones breves citet per Abraham b. David Levi „Alzadik“ (!) Granatensem (!) et Samuel Nagid. Illam praef. sibi arrogasse Tam Ibn Jachja in ed. 1510 ex hujus recensionis apographo praetendit Carmoly — ipse plagiatorum princeps, — sed rescatis illis, — quae, si revera in Cod. illo exstant, ecquid ab ipso Carmolio adscripta sint, iis inquirere opus esset, quibus ad Codicem aditus est.]

1. יוסף בן גוריון *Josef b. Gorion* i. e. Historiae Judaicae libri sex usque ad tempus Flav. Josephi. *ED. PR.* 4. maj. s. l. [*Mant.*] per

Abraham Conat, finit. 49. *Sefirae. s. a.* [1476-9].

[Ff.136, col. binis, linn. 30, nullum frontisp., unde tit. ex epigr. petivimus ut *Münsterus*, nulla capitum divisio (cf. infra ad op.2.5.10), loco capp.2 ultimorum ed. alterius adjecta est (v. *Zz. G. V.* 154a) clausula (recusa ap. *Rof.* 118) ut in Cod. *Uri* 294 (cf. supra); agmen claudit typographi epigraphis (non praef., ut ap. *Zz. G. V.* 154b, v. supra). Textus generatim melior, v. *Rof.* p.118 et *Zz. l. c.* De duobus primis ejusdem typogr. דפוסים loquitur Asarja de Rossi (ap. *W¹p.* 516), quod de expli. sumendum putat *Rof.* (p.120, cf. p.115), de edd. charta tantum discrepantibus interpretari vult *Almanzi*, cf. *Jüd. Typ.* p.34, ubi leg. כ"ה V, 139. Aliud testimonium de edd. duabus, scil. monitum Tam ad ed. 1510, ubi eam perfectionem dicat „quam caeteras priores“ (*W¹p.* 516, vocem „editiones“ inserit *Rof.* p.115, nescio an ex autopsia) nullum habeo, donec ipse persuasum habeam, numerum pluralem ad edd. non ad libros ejusdem ed. (ut frequentissime) referendum esse. Nostram ipsam male *Constant.* 1490 ferebant auctores, ipse *W¹p.* 517 (v. *Rof.* ib. p.161), Cat. ms. „*Cologna*“ sistit, v. sub Levi b. Gerson. Cf. quoque *Zz. Z. G.* 250. Expli. tria sua tantum recenset

Rof. p.115 (cf. libri stamp. p.71 et 77, ubi male Gersonides), exstat vero expl. Bodl., praeter *Opp.*, in *Mus. Br.* 1274d 6 et *Saraval* VI.]

2. — [ed. mutilata], una cum Seb. Münsteri Vers. Lat.

f. *Bas.*, *Henr. Petrus*, mense Martio. 1541.

[Capp. divisio arbitraria (v. *W¹p.* 517.³p.388, ubi tit. integer, *Rof.* Annal. p.118), circa 4/, operis tantum exhibet sec. *Zz. G. V.* 154b. Ed. „*Constant.*“, quam Editor sequi putat, est praeced., cujus epigr. fere tota inserta praef. Latinae (recusae a *Breithaupt*) exque ea tit. יוסף בן גוריון desumtus. Versio more libr. Latin. excusa.]

- 3] — Dav. Kyberii Supplem. Latin. (pars postr.) q. v. [*W¹p.* 520] (1579).

- 4] — u. s. Gallice per Fr. Belleforest q. v. [*W*] (1609).

- 5] — hebr. ex Cod. MS. edid. et in capp.97 divisit Tam Ibn Jachja b. David

4. min. *Constant.* 1510.

[Ed. inter omnes rarissima, quam possidebat *Rof.*, Ann. p.21, sequentium princeps, ubi etiam praef. Editoris recusa, de qua fictiones (ut vid.) *Carmoly* retulimus supra sub nomine. Divisionem in MS. exstare putat *W¹p.* 516 et p.1158 n.2227, sed v. *Rof.* Annal. Saec. XV p.118, testem affert *W¹p.* 518 *R. Martini* (cf. *W¹p.* 520), qui cap.92 citet, quod *Rof.* silentio praeterit, sed forsitan Editores lib. *Pug. fid.* numerum adjecerint.]

6. — sumpt. sociorum Jehuda b. Isak Levi Aschkenasi et Jechiel b. Jekutiel Kohen, per Corn. Adelkind [*W¹p.* 516.³p.387] 4. *Ven.*, *Giov. de Farri et frat.* (fin. 14. Nisan ד"ט) 1544.

7. — per Schemaja b. Ahron, nepotem fromm Pheibel 4. *Crac.*, *Isak b. Ahron*

(אשכנזי, fer. III.1. *Sivan-fer.* III.(?)24. Ab) 1589.

[*W¹p.* 387; corr. A.1588 ap. *Zz. G. V.* 154b. Eandem ed. exhibet *Opp.* 1681Q., non 1599, ut in Catall., etiam Cat. ms. (ap. *Zz. l. c.*), A.1595 ap. *W¹p.* 517, quem praeter 1589 recenset *Groddeck* ap. *W¹p.* 1020.]

8. — [*W¹p.* 3] 8. min. *F. a. M.* (fer. IV. die 1 festi encaenionan A. ה"א) 1689.

- 9] — 8. *Amst.*, *Sal. Proops* (יוסף בן גוריון) 1723. [*Mich.* 1698; non 1724 ut *W¹p.* 388; approb. 1 data A. אהרן אהרן יוסף, ubi parvum esse debet; approb. altera 23. Kislew.]

10. — cum Vers. Lat. et notis per Jo. Fr. Breit-haupt 4. *Gothae.* 1707.

JOSKE

[Adjecta est praef. *Münsteri*. Liber ipse arbitrarie ita divisus est, ut edd. hebr. Lib. II (cap. 6) respondeat hic lib. II c. 9 p. 90; lib. III (c. 14) hic lib. II c. 23 p. 152; lib. IV (c. 18) hic lib. III c. 3 p. 177 (בימים); lib. V (c. 36) hic lib. IV c. 16 p. 309 (כה אמר); lib. VI (dictus ה' מלחמות c. 43) hic lib. V c. 1 p. 351 (כה אמר יוסף); cap. 64 est hic lib. VI c. 1 p. 540. *W*¹p. 519. — Expl. quod ipse possideo, *Gothae et Lipsiae ap. Andr. Schall* A. MDCCX dedicatur Imperatori Josepho, ejus effigies in fronte adjecta, procul dubio frontisp. tantum novo.]

VERSIONES.

11. — Germanice lit. hebr. per Mich. Adam, cujus adjecta Institutio brevis legendi Jud.-Germ.; cum figuris pulchris ligno incis. ED. PR. 4. Zürich. 1546.

[Ed. rarissima. *Opp.* 1685Q. (ergo delend. ap. *Zz. Z. G.* 298 n. 228) et Bibl. Bodl. *W*¹p. 519.⁴p. 1020. *Serap.* p. 347 n. 88. — Ed. *Constantinop.* prae-mittit *Groddeck*, loco utroque, sec. *W*¹: „legenda est *Constantiensis*. *Gesnerus* [cujus Bibliotheca Tiguri A. 1545–8 primum edita] enim *Constantiae* 1545 prodiisse scribit.“ Sed nihil tale in ulla *Gesneri* edd. (supra p. 1016) reperiri intelligo, neque *Wfii.* errorem explicare possum. Versio eadem cum *figg.* recusa est, omisso nomine Interpretis Exjudaei, in edd. sequ., ut ex autopsia earum, quae exstant in Bibl. Bodl., testor, non alia, ut putant Bibliographi, ipse *W*³p. 388, ubi forsau ad orthographiam etc. mutatam referendus tit., v. ad ed. 1707.]

- 12] — [u. s.?] 4. *Prag., Mos.* b. Bezalel (fer. V. 4. *Schebat* = 1. Febr.) 1607.

[In Bibl. *Wolfenb.* ap. *Zz. Z. G.* p. 284 n. 100, cf. infra ed. incert. op. 15.]

13. — cum exposit. locorum inserta; sumpt. Abraham b. Mardochai Kohen

8. *Amst., Uri Phobus* (י[ו]ס[פ] [ב]ן [נ]ר[י]ן) 1661.

[Una cum Elia Levita: *Baba-Buch* (q. v.), quod recusum est *F. a. M.* 1691, unde forsau ap. *W*¹ etiam libri nostri cod. *F. a. M.* 1692 notatur, alias ignota. *Serap. ib.*]

14. — per Seligmann Reis 8. *F. a. M.* 1707. [*W*^{1,3} A. 1708, ⁴p. 849: A. 1707. *Serap. ib.* *W*³ prae-ter rem Interpretem novum suspicatur Bibliopolam Seligman (cf. Sect. III); v. supra ad ed. 1546.]

15. — 4. [*Saec.* XVII. ?]. [*Opp.* 1684Q. initio et fine destitut., procul dubio idem, quod *W*³ s. l. e. a. recenset, atque cum ed. *Prag.* s. a. conjicit, quam ¹p. 519 ex *Sabb.* et *Carpz.* retu-

lerat, quae vero forsau eadem ac ed. 1607, ipsum nostrum forsau hujus ed. est expl. impl., locum tamen notat *Crac. Cat. ms.* uterque (*Zz. Z. G.* p. 298 n. 228). Compendium (קיצור חס' יוספון) Germ. (sic) „per“ Edel (אידל) bat Moses R. Mendels 4. *Crac.* 1670 recenset *Sabb.* (ק' 53) ap. *W*¹ 213 p. 136 et p. 520, neque ex alio, ut puto, fonte *Kirchheim*, Litbl. VII, 181, ubi „Edel Cracauer.“]

16. — Latine (etiam praef. Tam Ibn Jachja) cum notis per Jo. Gagnier [*W*¹p. 518]

4. *Oxon.* 1706.

[Cap. XXIX per *Jo. Drusium* insertum est ejus dissert. de Hassidaeis 8. *Franeck.* 1603 etc. (v. edd. in *Cat. Bibl. Bodl.* II, 746b). *W*³p. 388. —

Supplem. ad Vers. *Münsteri* v. supra op. 3.4. —

 Quae hic desiderantur quaeras supra p. 677 sub Abraham b. David op. 6 sq., ad ejus enim Compendium spectant, unde a Bibliographis passim confunduntur, v. *W*¹p. 520.³p. 388, quem ipse *Rof.* partim neglexit. — De *Opp.* 1147F. v. Flav. Josephum.]

- 18] — fragm. Arabice per Sacharja b. Said q. v.

[Specimen ex lib. I cap. 3 cum Vers. Germ. ap. J. Zedner: *Auswahl* etc. p. 16 (1840) q. v.]

 JOSKE, *dimin.* Polon., et JOSPE et JOSSEL, JÖSSEL *dimin.* Germ. a Josef q. v., praecipue Josef b. Moses Kosman et Josef b. Pinchas.

- 6034 JOST (Marcus, seu Isak Mardochai) *Dr.* [Natus Bernburgi 16. (22. ?) Febr. 1793, Magister Bero- lini A. 1814–35, nunc F. a. M., sec. *Zz.* ad Benjamin p. 294 et „Bibliographische-Skizze“ per *Dr. Friedenthal* ap. *K. Klein*, *Jahrbuch des Nützlichen* etc. III A. 1843 p. 77.]

- 1] Zion Ephemerides; una cum M. Creizenach q. v. (1840–1).

- 2] Versio Germanica et Annot. in Mischnam N. 2028 (1832–4).

3. Geschichte der Israeliten seit der Zeit der Maccabäer bis auf unsre Tage nach den Quellen bearbeitet. 9 Theile. 8. *Berlin.* 1820–8. [Cf. *Geiger*, *Zeitschr.* I, 170.]

- 4] Beitrag zur jüdischen Geschichte und Bibliographie [Immanuel b. Salomo]; 1,358 ap. *Geiger* *Zeitschrift* q. v. (1835).

5. Israelitische Annalen. Ein Centralblatt für Geschichte, Literatur und Cultur der Israeliten

JOST

- aller Zeiten und Länder. Jahrgang I-III [omnia quae lucem viderunt] 4. *F. a. M.* 1839-41.
 6. Legislative Fragen betreffend die Juden im preussischen Staate 8. *Berlin.* 1842.
 7] Praef. Germ. ad Abraham Ibn Esra: *Lingua superba* q. v. (1843).
 8. Adolph Jellinek und die Kabbala. Ein Literatur-Bericht 8. *Leipzig.* 1852.

6035 JOST (S.). [Frater auctoris praeced.]

1. Grammaire polyglotte 8. *Par.* 1852.

JOSUA b. Alexander v. Josua Falk.

6036 JOSUA (Rafael) Benveniste b. Israel, Judex Constantinop. [*Conforte* 51a. *Asulai* I p. 70, ubi in fine male רין דין pro דין ורין, ut in ed. *Liv.* et *F. a. M.* Nomen Rafael occurrit etiam in epigr. op. 4, idem ergo *W*³ 793d, qui elogium scrips. A. 1658 in fratrem Chajjim Benveniste. Jam exeunte A. 1634 Noster rogatu Abraham Levi b. Josef Poeticam brevem (קונטרס פרק כשר) composuit, quam vidi MS., cum appd. scribae seu collectoris recentioris. Nomen יאשיע Josia (*W*³ 4) ex יאשע corrupt., idque = יהושע.]

1. אזני יהושע *Aures Josuae* Concc. in Pentat. et occasionales f. *Constant., typis Sal. Franco per Abr. Franco. sub Muhamed* (ונושה) 1677. [*W*¹ 3789, cf. 3600c. 1965b.]

2] מצוה חליצה *Ordo libelli repudii et Praeceptum extrahendi calcei*; f. 134 et 141 ad c. Moses Chabib. *jun.: Lib. repud.* q. v. (1719). [*W*⁴ male A. 1714 et seorsim. — Compositum est Brussae mense Elul A. 1642.]

3. עבודה חמה *Cultus perfectus* Comm. in preces dici expiat. dictas עבודה חוקי סדר עבודה et אהה ו ארומסך חוקי סדר עבודה (כתנה) cum textu, praef. est Abraham Rosanes 8. *Constant., typogr. Abr. Franco. sub Achmed* (אחמיט) s. a. [1719-20]. [*W*³ 4. De anno v. Sect. III.]

4. שרה יהושע *Ager Josuae* Comm. in loca haggad. Talmud. Hieros. cum textu ipso, Ord. I. partim; per Abraham b. Jedidja Gabbai; corr. Salomo Gabbai (ff. 190-4) f. *Constant., sub Muhammed* (ונושה), *inc. fer.* II. 13. *Elul* 1662. [*W*¹ 3, ad. 3829b. 2011c. 2124. De partibus ineditis cf. *Conforte*, *Asulai* II s. v. et *W*³, ubi tamen Cod. MS. *Opp.*, qui non exstat!]

6037 JOSUA Boas b. Simon b. Abraham b. Schemtob

ex familia Baruch Hispana. [Nomen plenum ap. *W*³ p. 571. 573. Mrt. A. 1557 (in fine op. 3: בהור"ר (ישע טברוך הלך לעולמו שכלו ארך); A. aetatis 23-36 se Indices collegisse dicit in praef. ad Isak Alfasi q. v. *Benjakob* in ed. *Asulai* I Nostrum plane omittit, v. P. II sub opp. 3. 4.]

1] Indices varii, scil. מסורת התלמוד *Masora Talmudis* עין משפט *Oculus Judicii* aliique [postea tit. חור"ר *Lex [est] lux* et מצוה *Lumen praecepti*, seu [est] *praeceptum*] in Talmud. Babyl. q. v. N. 1405 sq. (1546-51 etc.). [Corr. *W*² p. 1377 n. 472 et p. 1391 n. 531 inter anon., cf. 1784; cf. quae supra p. 214D fusius disseruimus. Index עין משפט margin. exstat etiam in Isak Alfasi q. v. A. 1554-5 etc.]

2] Compendium seu Index in Mardochai b. Hillel sec. ordinem lib. Maimonidis (inscriptum חקור דיני המרדכי *Scrutinium decisionum* seu *Constitutionum*, vel נר מצוה *Lumen [est] praeceptum*); una cum Isak Alfasi q. v. (1554-5. 1720. 1836). [Ed. hanc omittunt Bibliographi (v. ad op. 3) vel tacite includunt in Annot. etc. (cf. op. 4), quia Noster ed. hanc ipse curavit.]

3. — s. t. קיצור מרדכי וסימניו *Compendium Mardochai et paragraphi ejus* sec. ordinem Maimonidis, cum praef. (ff. 56)

f. *Crem., Vinc. Conti* (גרול מרדכי) 1557. [*W*¹ 3784. *Rof. Crem.* p. 6 n. 7. Librum quasi consummatum (אינו מצי) habet *Asulai* II s. v. Ed. in S^o ap. *Sabb.*, *W*¹ efficta vid. ex simili non confundendo Indice q. v. sub Josef Ottolengo.]

4] שלטי הנבורים *Clypei fortium* Annot. ex variis libris collectae in Isak Alfasi q. v. (1554-5 etc.). [Hic est liber, quem *Sabb.* (*W*¹ 784) nuncupat הוספות שלטי נבורים *Add. et Anecd.*, male enim שלטי נבורים (cf. *W*³ p. 572 et *Asulai* II s. v.) tribuitur Jesaiae de Trani *jun.* (q. v.), ex quo excerpta jam adjecta sunt ed. 1552 nescio quo epitomatore, in ed. 1555 vero sub inscriptione שלטי הנבורים ad marg. excusa sunt. Cf. quoque *Nepi* p. 95 sub הגהות האלפסי. Auctor in praef. se duo collegisse ait opp. הבהלות *in* constitutions, quae in *controversiam* revocantur et *in* הבהלות *in* reliquis seu simplicibus, sub tit. postremum MS. se vidisse dicit *Asulai*, prius excusum putat, sed movet *Benjakob* p. 174 etiam הבהלות *in* op. excuso citari.]

6038 JOSUA (Abraham) Calimani (seu Callimanni) b. Simcha. [Nomen קאלימני (prave קאלימני in Cod. *Uri* 137, ubi opusculum nostrum suppl.) ab

JOSUA b. DAVID

aucestore Germano Kalman i. e. Kalonymos derivandum vid. Auctor 13 annos natus fuit. Frater vid. Isak b. Simcha C., discipulus Jakob Heilbronn q. v., cf. supra p. 957 lin. ult., ubi קליסני scribitur.]

1. **מילי דבריהוה** *Verba delectationis*. Tractatus quasi Talmudicus de festo Encaeniorum ludicrus cum Raschi et Tosafot (ff. 4)

4. *Ven., Pietro e Lor. Bragadini*. 1617.

[Tit. מסכת חנוכה non exstat. Dedicatur Jehudae b. Salman ut vid. ex familia Zebi (ד' צירי de cervi). Lib. rarus.]

- 6039 JOSUA (Josia) b. David ex Lemberg. [Plagiarius, v. sub Meir b. Samuel Szczebrszescin: פוסק העהים ed. 1656.]

- 6040 JOSUA (Josef) b. David Levi, Venetus. [*W*³ 788c=875c. *Nepi* p. 171 praeterea *Ven.* excusam habet *Elegiam* in Mos. Sacut et הספר *Concion. funebrem* in eum et Samuel Aboab, primam קינה simul in *Abraham Zemach* 24 strophis (*ottave*) constantem s. l. fol. uno possidet *Almanzi*.]

1. **כוס הנחומין** *Poculum consolationis* Elegia in Moses Levi Moja, Notarium etc., mrt. mense Tebet 5467 12. *Ven., Stamp. Bragadina*. [1707-8]. [Praef. data 18. Tebet ה'תק"ח i. e. exeunte A. 1707. *W*³ 875c.]

2. **קינה** [*Elegia* in mortem Samuel Aboab f. patente. [*Ven., exeunte* A. 1694?]. [Compactum detexi in Cod. *Opp.* 531BF., forsitan lit. superiore desecato? Inscriptio est prosaica, Carmen incip. ה'המנוחה הכל ואשירה.]

- 6041 JOSUA (Moses) b. Eli Natan Worms. *Ein schön neu göttlich Lied*, v. ליר N. 3625 [1663-95].

- 6042 JOSUA-Falk (ואליק, ולק, פאלק, פלק) b. Alexander Kohen (compend. (מהר"ך), Lublin. [A. 1605 jam defunctum habet *Unger* sec. *W*⁴ 793, sed v. infra ad opp. 6, 7. *Rof. Diz.* (p. 103). *Asulai* I p. 70 et II sub opp. et הנספה f. 18, cf. Codd. MS. *Mich.* 158-61. Cf. Quæstt. 260: דרישה פרישה ap. *W*² p. 1284 n. 143. Ab op. 6 vulgo *SeMA* vocatur. — Filium v. sub Josef b. Jehuda.]

1. **בית ישראל** *Domus Israelis* Comm. duplex, scil. פרישה *Disquisition* et פרישה *Expositio* in Jakob b. Ascher: *Ordines* P. I. *ED. PR.* f. Brl., Isak Jakob Speyer. 1767. [Cf. Cod. MS. *Opp.* 652F. (*W*³ 793), *Mich.* 154-5, ubi nonnulla inedita.]

- 2] — in Jakob b. Ascher P. II q. v. op. 35 (1635). [*W*^{1,3}. Compend. (*W*³ p. 347) v. in Cod. MS. *Opp.* 622AQ. — Animadv. v. in Cod. MS. *Opp.* 594Q., *W*³ 555d. 4787d, cf. Josua b. Jakob.]

- 3] — [ed. castrata] v. sub Jakob b. Ascher op. 19 (1727). [Cf. *Asulai* II f. 62.]

- 4] — in Jakob b. Ascher: *Ord.* III q. v. op. 40 [*W*^{1,3}] (1638).

- 5] — in Jakob b. Ascher: *Ord.* IV q. v. op. 17 [*W*³] (1716). [Inedita nonnulla in Cod. MS. *Mich.* 712, cf. *Opp.* 650, 653-4F.]

- 6] **ס' מאירת עינים** (*סמ"ע*) *Illuminans oculos* in Josef Karo: *Mens.* IV q. v. opp. 82-86. 91 (1614. 1628. 1670. 1671. 1717. 1692).

[Corr. *W*^{1,3}. *Cassel* ad *Conforte* 43a A. composit. 1609-16 notat, quia cap. 67 A. 1616 proxime futurum dicit. Cf. *Asulai* II s. v.]

7. **קונטרס על דיני רבית** *Commentatio de constitutionibus usurae*, acc. ⁸ חקנות *Institutiones* in congregatione A. 1607 8. Sulzb., Moses Bloch (לסדר יבא שילה ולן יקרת עמים) 1691. [*W*³, ad ⁸ cf. Cod. MS. *Opp.* 1287Q.]

JOSUA Hensmel [*fict.*] v. Jakob N. b. Jehuda.

 JOSUA Heschel (Hoeschel) v. Josua b. Jakob et J. H. Kuttner et Moses J. H. b. Mardochai.

- 6043 JOSUA (Falk) b. Isak, Judex Lissa. [Ap. *Asulai* II s. v. et *Benjakob* P. I nomen desid.]

1. **בנין יהושע** *Aedificium Josuae* Comm. in Abot R. Natan et tractt. Talmudicos s. d. parvos Semachot, Derech Erez maj. et min., cum textu f. *Dylhr.* (ה'תשי"ח) 1788.

JOSUA b. Israel v. Josua Benveniste.

- 6044 JOSUA b. Jakob b. Josua, vulgo Heschel (Höschel (העשל), Rabb. Brzesc et Crae. [Mrt. 21. ("ס') Tischri 424, i. e. 12. Octobr. 1663, nisi error in epitaphio ap. *W*⁴ p. 1208, quod procul dubio ad Nostrum spectat, quem *W*³ 1300e male Jesaia vocat. De itinere A. 1648-9 cf. *J. Weiss* ap. M. J. Stern כונני צדק p. 331, cf. p. 335 (v. Cod. MS. *Mich.* 252), Nostrum confudi cum Josua b. Josef (q. v.). Pater Nostri fuit Rabb. Lublin. Nostri descendentes (nulla vero

JOSUA b. JONA

opp.!) enumerat *Asulai* I p.48: Saul (Rabb. Crac.), Arje Loeb (Rabb. Amst. mrt. A.1755), cujus filii Saul b. Arje Loeb (q. v.) et Zebi H. b. Arje (q. v.); postremi filius est Saul b. Zebi (q. v.). Nostri nepotes sunt Moses b. Ahron Zebi et Moses b. Abraham ex fam. Zebi (qq. vv.); cf. quoque *Benjakob* ad *Asulai* II p.164. Ad familiam non pertinere vid. Josua Hoeschel, „Rabb.“ Crac. Saec. XVIII., cujus fil. „Kohen“ salutatur, v. N.1482 et 2647. Nescio num Noster sit (ut suspicatur *W*³787d) auctor Cod. MS. *Opp.* 594Q. ap. *W*³555d „העשל“ in Catal. MS. enim salutatur הירשל Rabb. Lublin; cf. quoque Cod. MS. *Opp.* 579Q. et 659Q. Cod. MS. in Tur II laudat *Mardochoai Isach.* ap. *Wunderbar*, Litbl. VIII,370.]

1. תולדות אהרן *Generationes Ahronis* Nov. in tract. Talmud. Baba Kamma; redegit et correxerit discipulus Ahron Kalinker 4. *Lubl., typogr. erecta per Salomo Salman b. Jakob Kalonymos Jafe ex Torbin. sub Johanne* (הסב) 1682. [*W*³1300e de libro rectius quam ⁴787d et ³175d sub redactore, cf. *Mich.* 4770.]
2. חידושי הלכות *Novellae halachicae* in Baba Kamma [Mezia] et Batra [*W*⁴]
8. *F. a. M., typogr. nova sociorum Sal. Aptrod et Mos. Gamburg* (לסדר ציה יהודה לתה להם) 1725.
- 3] — nonnullae ad c. Levi Polak: *Columnae acaciatarum* q. v. (1791).

JOSUA b. Jona v. Josua Teomim.

JOSUA b. Josef v. Josua Lorki.

- 6045 JOSUA (Josia ישיע) b. Josef, Archisynag. Cracau, [Mrt. 27. Ab 1648 sec. epitaphium ap. *W*⁴p.1210; A.1647 adhuc approbavit פתח עינים Elieser b. Menachem (et cf. sub Jedidja b. Abraham A.1644). *W* tribus locis de Nostro disserit (v. infra), ad ³p.430 v. Cod. MS. *Opp.* 1035Q. = Cod. MS. *Mich.* 221 (in registro p.331 confusus est Josua H. b. Jakob q. v.). Cf. *Asulai* I f.36.]

1. מגיני שלמה *Clypei Salomonis* Defensio Sal. Isaki contra Tosafot in tract. nonnullos Talmud.; edid. nepos [Eljakim] Goetz b. Mardochoai, Rabb. Posen
f. Amst., *Sal. Proops* (עהה) 1715.
2. — charta alba magna.
[*W*³788b = ¹³983 (cf. ⁴983), corr. ²299b, v. sub Eljakim b. Meir.]
3. שוה פני יהושע *Facies Josuae* Resp. (18) P. I,

redegit [Jakob! Koppel Kohen, gener Goetz b. Mard. f. Amst.,

Natanel Foa (עהה, fin. fer. III.1. Tammus) 1715.

4. — charta alba maxima.

[*W*³788b. — Resp. 141, quae commemorantur in praef. (*W*³983 p.430, *Asulai* II s. v.), exstant in Cod. MS. *Opp.* 763f., ubi tamen auctorem Archisyn. „Prag.“ salutari praetendit *W*³785!]

- 6046 JOSUA (Hoeschel) Kohen Reines (ריינעם) ex Grodno.

- 1] Nonnulla addidit ad Elia Wilna in Prophet. et Hagiogr. N.922 (1780?).
- 2] Digessit Comm. *Anni Eliae* Eliae Wilna in *Mischnam* N.2029 (1841 sq.).

- 6047 JOSUA (Rabbi) b. Levi. [Doctor Mischnicus vel Gemaricus Saec. III.¹ (*W*²p.842), de quo narratiuncula בעשה, quam v. p.612 in fine N.3888. Noster heros, non auctor, est *Historiae* בעשה N.3882 sq., quam nuperrime recudit *Jellinek*, Bet ha-Midrash II p.48, qui monet p.XIX, ejus partic. 1 (sec. divisionem nostram) insertam esse cap.38 lib. אור הורה Josef Ibn Jachja (1538), ubi inscribitur: ... ירושע. *Epistola*, quam misit Rabbi Josua etc. Exstat sub eo tit. efficto et a Kabbalistis recentioribus amplificata in Cod. *Reggio* 24.⁷]

- 6048 JOSUA (Falk) Lissier, Ludimagister Hamburg. [Nostri procul dubio est op. allatum ab *Asulai* II f.66 sub קרבן מנהה, ergo nomen ap. *Benjakob* Ip.70 supplendum, ut ap. *Nepi* p.293.]

1. עמק יהושע *Vallis Josuae* Quaesita et Responsa in Pentat. etc. in usum tironum; acc.: ליהושים *Collectanea* Observv. [post f.84 sine paginatione] 8. *F. a. O., Mich. Gottschalk* (הנול בטל) 1699. [*W*³793b Ed. Pr. *Hamb.* „nescio quo A.“ recenset, quam ex nostra, a *W* omissa, effictam habeo, urbs enim ad auctorem spectat.]
2. — per Gerson b. Naftali „Ed. II“ (ff.64+12) [*W*] 8. *F. a. O., Mich. Gottschalk.* 1708.
3. — „Ed. III“ (ff.64+12) 8. *F. a. O., Mich. Gottschalk* (הע"א לפ"ק=הע"אל) 1711. [*W*¹1871 sub „Zadok Setzer“ (*typotheta*) i. e. Zadok b. Abraham (q. v. in Sect. III) sine loco, ³793b male *Hamburgi*, utroque loco A., 471C.1701“.]
4. — (ff.64+12) 8. *F. a. M.; Mich. Gottschalk* (העה) 1714.

JOSUA LORKI

5. — insertis Annot. correctoris, auctoris lib.
עמק השוה, Josef seu Josbel [b. Zebi] Levi

8. *Ofb., Bonaventura de Launoy, per Israel b. Moses.* 1722.

[ליקוט] exstant f.61-72. Simon, Rabb. Heizfeld et Würzburg in approb. librum a genero suo Josef Josbel Levi Fürthensi, docto (גדול שמו מרבון) cum sociis Meir Oettingen ex F. a. M. et typogr. Israel editum, a Josefo Additt. adjecta dicit. *W*³793b, cf. ⁴1873.]

- 6] — (ff.54) [*W*⁴1873]

8. *Amst.* 1728.

⁶⁰⁴⁹ JOSUA Lorki (i. e. ex Lorca), baptizatus *Hieronymus de Scta. Fide.* [Medicus Benedicti XIII. (Petri de Luna), cujus auspiciis praeftit A.1413 disputationi magnae Tortosae (non Gironae, ut *Geiger*, Proben etc. I ap. *Bresslauer*, *Deutscher Volkskalendar* pro 1852 p.36 (ex *Litbl.* I.36?), neglecto monito ap. *Schlesinger*, *Einleitung zu Jos. Albop.* VII, v. Cod. MS. Escur. „originalem“ seu Processum rerum etc. ap. *De Castro* I p.207, ubi: in civitate Dertosensi, et in Cod. MS. allato ab Antonio (*W*¹p.464, *De Castro* I p.226), ubi: Hieronymi disputatio contra Judaeos „Dertosae habita;“ v. auctores ap. *Bartol.* III p.776 (cf. *Gg.* l. c. p.50), *W*791, *De Castro* I p.226 (ubi p.203 et 215 nonnulla integra repetuntur), *Jost*, *Geschichte* VII p.58 et Anhang p.401, denique *Schlesinger* l. c., qui relationem Sal. Ibn Verga (§ 40) cum excerptis ex Cod. MS. Escur. laudato ap. *De Castro* I p.206 sq. (cf. 216 sq.) critice comparat. — Exstat liber medicus hebr. versus sub tit. גורם המעולה a Josef seu Vidal b. Benveniste b. Labi; in praef. [ap. *Deutsch*, *Catal.* p.164 prave expressa, omitta forsitan in pluribus Codd. laudandis, quos qui recensent, de interprete nihil dicunt, utin Cod. *Luzz.*, qui mense Adar A.1408 urbe Alcañiz (אלקאניז) compositus fertur, unde *Luzz.* suspicatur, etiam op. Josef Lorki in Cod. *Rof.* 428, descripto 2. Adar 1408 a Jos. b. Abr. Ferer, non „Candia“ sed Alcañiz exaratum esse] interpret ille opus a Josua b. (Ibn?) Bibas seu Vivas (ויבאס seu ביבאס) Arabice compositum dicit; ipse auctor se initio (ap. *Deutsch*) Josua b. Josef b. Bibas cognomine: אלורקי, אלורקי, i. e. al Lorki, seu Lorcanus; cf. sub Josef Lorki) opusque pro Benveniste b. Salomo b. Labi compositum dicit. MS. recenset sed nomine corrupto שלורקי *Hottinger* p.40, ap. *Bart.* III p.779, qui vero tit. addit קאנון סיגור *Canon parvus* ex alio op. ap. *Hotting.* (ut monet *W*¹786; cf.

القانون الصغیر فی الطب ad c. Aphorism. Maimonidis A.1380 urbe Alcala descr. ap. *Casirium* I p.292 Cod. 863, qui an nomen *Avicenna* ex ipso petiverit, dubitare licet); cf. Cod. *Paris.* 407 (ubi in *Catal.* excuso: Excerpta ex Canone *Avicennae* lib. 1.2, unde puto, „*Abrégé de Canon*“ ap. *Carmoly*, *Rev. orient.* I.326 [cf. *Germ.* per *Fürst*, *Litbl.* I.415, et quae monui in praef. ad *Catal.* *Michael* p.XIV] et *Hist. des medec.* p.1191), Cod. *Vindob.* ap. *Nessel.* p.152 n.68 (ap. *Bartol.* III p.779, cf. *W*¹786), ap. *Deutsch* l. c., Cod. *Monach.* 280⁹, denique *Rof.* 1167, qui auctorem „Josua fil. (I) Lorki“ salutatur, atque Nostrum habet, recte corrigens *W*¹p.464 de libro alio medico auctore Josef Lorki (q. v.), tamen de *W*¹786 etc. omnino silens! *Carmoly*, *Rev. l. c.* de identitate nihil dicit, in *Litbl.* l. c. forsitan eundem esse suspicatur (nisi parenthesis ab interprete Editore inserta), in *Hist.* etc. auctorem medicum filium dicit auctoris Josefi Lorki (q. v.), cujus Comm. in Canonem *Avicennae* (a quo? non dicit) perperam tribuatur Nostró, non confundendo cum illius patrē homonymo Ibn Bibas. Etiam nos auctorem medicum, obiter commemorantes (*Jüd. Lit.* 442 col. 2), a Nostro diversum diximus. *Geiger* l. c. II (1852) p.50 Nostrum vocat „Josua b. Josef b. Vivas (Chajjim)“, tacite ergo cum medico identificat, quod nondum probatum est; neque id, nomen Vivas verum esse ex Chajjim; cf. tamen Chajjim b. Jehuda Ibn Bibas ap. *Delitzsch*, *Catal.* Cod. 430, ca. A.1320 — An ex Nostro effectus sit *Geromino* Bononiensis, auctor lib. contra Judaeos *Ven.* 1515 (*W*457), nescio; cf. *Hier. Ricium* ap. *W*⁴549d??]

- 1] כתב *Epistola* ad Salmon Levi [i. e. Paulum Burgensem] continens quaestiones de religione christiana; p.41 Collect. רבני הכמים N.3441, et Gallice per B. H. ib. p.19 (1849).

[Exstat eadem epistola in Cod. *Scalig.* 10 f.115a-118b, qui truncata in fine, dubia 7 (p.44 op. excusi) jam ibi numerantur 8 atque specialia dicuntur secundum 2 principia (שני הכללים), quibus addantur alia, unde loco n.8 excusi leguntur נטענות וכו' etc. ut n.8 excusum; cum excuso congruit (ut recte suspicatur *Gg.* l. c. I p.65) Cod. *Warner.* olim 62 (*W*¹p.464) nūm 64 (cf. sub Josef b. Schemtob), sed ibid. f.44b (in op. excuso p.46 lin. 5) media in re (ut vid. lapsu scribae) transitur in responsum; unde f.45 subscribitur Sal. Levi seu Paulus Burgensis, utrumque exstat in Cod. *Loc.*

JOSUA Ibn SCHOEIB

nunc 280B f.187 et 191. Nostrum fere integrum Germanice reddit *Gg.* l. c. p.50.]

2. *Hebraeomastix*, Vindex impietatis ac perfidiae Judaicae: liber quo deteguntur ac firmissimis argumentis refutantur enormes et nefarii Judaeorum, eorumque Talmuth, errores atque superstitiones. Jam olim ante 200 fere Annos conscript. jussu et mandato Benedicti XIII etc. et in praesentia ejusdem Pontificis inque etc. conventu, A.1412 mense Augusto, in Hispania, publici recitatus etc. Adjecta est ad calcem (p.148) Nicolai de Lyra: Probatio adventus Christi. Liber uterque nunc primum (*sic*) ex vet. MS. exemplari editus

8. *F. a. M.*, per Joach. Bratheringium. 1602.

[Recusus est in Biblioth. Patrum e. g. p.351 vol. XIV ed. de la Bigne (f. Lugd. 1677, q. v. in Catal. Bibl. Bodl. I, 263a) etc., cf. *Wp.* 464, *De Castro* I p.226.— Continet liber duos Nostri tractatus, scil.: ¹) Tract. primus ad convincendum perfidiam Judaeorum (p.1-94), 12 capp.; in recapitulatione seu „*Anacaephaleosi*“ (ap. *De Castro* l. c.): „Intentio hujus tractatuli fuit ponere duntaxat in scriptis rationes illas, quae coram praesente Domini nostri Papae . . . fuerunt praesentatae, et . . . in breve tempus credo scribere me posse in hac materia vanitatis ineptas fallacias depravatae doctrinae Talmut . . . in alio tractatu sequenti.“

²) Liber secundus de Judaicis erroribus ex Talmut, capp. 6, ubi in Introd. sese brevitate temporis sibi a Benedicto concessi excusat, unde *De Castro* lib. utrumque A.1414 post disputationem et ante decretum pontificiale compositum habet, cf. *Schlesinger*, l. c. p. VIII; capp. libri utriusque recenset *De Castro*. Auctor uterque non respicit ad *W*³p.345, qui antiquissimam putat ed. librum „*Errores Judaeorum ex Talmut*: item Probationes N. T. ex V. T. per quas doctrina Talmut improbat, et dicitur liber contra errores Judaeorum,“ quem anon. quidem affert *Schellhornius*, Amoenit. liter. III, 141; „nemo tamen dubitabit, nostri esse, qui inscriptionem cum titulis, quos commentationes illae Hieronymi prae se ferunt, contulerit.“ De libro hoc (v. Catal. Bibl. Bodl. IV, 500a) rarissimo repeliter et fusius edoctus sum, sed pro instituto nostro pauca sufficient. Excusus est f. min. s. l. e. a., ut vid., per *Günther Zwimer de Reutlingen*, ergo *Aug. Vindelicorum* ca. 1468 (cf. *Panzer*), constat ff. tantum 12, quibus liber Nostri comprehendi nequit. Initium: „Incipiunt errores Judaeorum extracti ex Talmut. Et quid sit Talmut. Talmut est doctrina Judaeorum, et liber dividitur in quatuor (!) libros,

quorum quilibet liber appellatur Kesor“ [pro Seder?]; constat 5 capp., 1. quid optur. Deus die et nocte, 5. de erroribus ca. Adam et Evam. F.5a: „Incipiunt probationes novi testam^{ti} ex V. T. per quas dea. Talmut improbantur et dicitur liber contra errores Judaeorum etc. Hoc opusculum distinguitur in duas partes, in prima ponunt ea quae st. ad fidem seu q. pertinent ad fidem catholicae probationes. In secunda ea quae pertinent ad Judaicorum errorum improbationum (*sic*) quam secundam partem scripsi in libello praecedenti immediate supra et incipit Talmut est doctrina Judaeorum.“ Sequuntur 21 capp., 1. Probatio de adventu Jesu Christi, 21 de imitatione V. T. in novo. Ergo non cum nostro nexum ostendit liber sed potius partim cum libro *Nic. de Lyra*!]

3. [lib. 2 s. t.] De Judaicis erroribus ex Talmuth libellus, Tiguri A.1552 primo excusus ap. Andr. Gesnerum, jam denuo impressus

8. *Hamb.*, Jac. Rebenlin. s. a. [Saec. XVII?].

[Ed. haec ff. 3+28 lib. secundum tantum exhibet, ut etiam de ed. Tigur. notant *Antonius* § 48 et *W*¹, id miratur *Schlesinger* l. c., qui ed. affert Tigur. utriusque libri s. t. „*Contra Judaeos etc.*“ (*sic*) ap. Andr. Gessner et Rud. Wissenbach, cum praef., ubi de 13 articulis fidei, et nota finali de conversione 5000 Judaeorum; etiam tit. *Hebraeomast.* pergit: „qua recitatione ultro 5000 Judaeorum conversi sunt ad fidem Christi;“ unde jure dubitaris, num ed. F. a. M. re vera ex MS. excusa sit. Ed. utriusque libri *Hamb.* nemo citat, neque *Schlesinger* editum ex autopsia citare vid.]

6030

JOSUA Ibn Schoeib. [Non Schoëb, Soheb, Sohev

etc., שועיב est Arabicum شُعَيْب, ut recte monet *Jellinek* p.31 Indicis in *Ref. Diz.* (p.291). [Ita jam in Alkorano VII, 83 vocatur Jethro, forsitan a baculo, cf. *Geiger*, Was hat Muhammed etc. p.177, 204, cf. פְּרָקִי דְּרֵא' cap. 40, Gedalja Ibn Jachja f.26a, *Zedner*, Auswahl p.41.] Noster discipulus est Salom. Ibn Aderet et magister A.1328-30 Menachem b. Serach (v. hujus praef., cf. *Abn. Sacut* f.133b; *Conforte* 26a,b; *Asulai* f.36; cf. *Dernburg* ap. *Gg.* Ztschr. II, 562; *Jüd. Lit.* p.404, ubi Supercomm. in Nachmanidem ex Cod. *Ref.* 636, cf. quoque *Mos. Rieti* f.101b). Jam Nostrum et Scheatoli b. Abraham Ibn Gaon inventionis accusat *Isak Acco* ap. *Landauer*, Litbl. VI, 509; locus exstat in pericope הַבְּרֵכָה, f.144a Cod. MS. Leydens. modo acquisiti (*Warner* 95), שועיב אבי ערasmus, alio tamen loco (f.68) ipse ex